SYNONYMORVM SYLVA, OLIM A SIMONE PELEGROMO collecta, & Alphabeto Flandrico ab eodem Authore illustrata: nunc autem è Belgarum sermone in Anglicanum transfusa, & in Alphabeticum ordinem redacta, per *N. F.* ab eodem denuò multis locis emendata, & aucta.

Accesserunt huic editioni Synonyma quædam poëtica, in poëti versantibus perquàm necessaria.

Syn. B. 63. 199

LONDINI,
Typis EDVVARDI GRIFFINI.
Sumptibus RICHARDI WHITAKERI, apud quem prostant, sub Insignibus Regalibus in Cœmeterio D. *Pauli*. 1639.

56...1015,16

CLARISSIMO VIRO DOMINO FRANCISCO WALSINGHAMO, Equiti aurato Et Sereniſſimæ Regiæ Majeſtati à Conſiliis

H. F. felicitatem precatur perpetuam.

Toties in animo meo complector (Honoratiſſime WALSINGHAME*) funeſtas & horrendas illas Chriſtianorum ſtrages ante aliquot annos Pariſiis editas, ex quibus ego inter cæteros, cum ſummo vitæ periculo & diſcrimine elapſus ſum: toties ſoleo de ſingulari Dei erga me bonitate, & apud me præclarè ſentire, & apud alios magnificè prædicare: quod me ſtilicet incolumem & ſalvum ex immaniſſimis illis Galliarum procellis, in patatiſſimum iſtud Angliæ regnum, tanquam in tutiſſimum portum & aſylum dedixerit. Cæterum ut hoc divino munere & beneficio, factum eſſe libenter agnoſco: ſic etiam & eo nomine me multo fœliciorem eſſe ſemper exiſtimavi, quòd ex illo uſque tempore, te patronum mihi indulgentiſſimum ſortitus ſim, cujus ego inſignem beneficentiam toties ſum expertus, ut infinitis officiis me tibi obſtrictum eſſe liberè profitear. Hinc ego tanquam oraculi cujuſdam authoritate permotus, ſæpiſſimè antehac (clariſſime Patrone) de referenda gratia deliberavi: verum nihil hactenus occurrit*

currit, præter exiguum istud munus literatum, quo me tot tantorumque tuorum beneficiorum memorem esse declarassem. Quapropter, ut extaret aliquod observantiæ meæ testimonium, in gratiam vestrorum hominum, ista Pelegromii cujusdam Synonyma è populari & vernaculo Belgarum sermone in Anglicam linguam transferenda esse censui. Quæ quamvis ejusmodi fortasse non sint, ut delicatulis & curiosioribus quibusdam hominibus possint satisfacere : si tamen illa tibi ingrata esse non censuero, abundè magnum laboris mei fructum videbor reportasse. Summis igitur à te precibus contendo, ut libellum istum eo animo quo à me profectus est, accipias ; & eundem in patrocinium & tutelam tuam recipere digneris : illud enim planè persuasum habeo, eum vel propterea aliis gratiorem esse futurum, quod splendidissimo tuo nomine, quasi eximia quadam gemma insignitus sit. Deus Opt. Max. Dominationem tuam, & ad Ecclesiæ suæ propagationem, & ad perfectam reip. confirmationem quàm diutissimè servet incolumem, Londini 10. *Octob.*

Tuæ dignitatis studiosissimus, *Id. F.*

IO. SERRANVS DE SYNONYMIS

Ad LECTORVM.

VT Studiosus delectum quendam Synonymorum habere possit, ac modum variandæ orationis per Synonymiam; nos ex paucis veluti per transennam indicabimus: Nam plenam ac perfectam doctrinam ea de re tradere, jam non est nostri instituti, nec illa brevibus vel paucis absolvi posset. Quare exactam & accuratam methodum aliis relinquimus ac permittimus, quibus vel tantum ocii supereſt, vel quos id studiorum genus delectat. Nobis satis erit, si vel viam utcunque monstraverimus: Ea autem Synonymorum, sive per Synonymiam variandi ratio, primum ac omnium maximè ex Dialectica traditione desumi poterit. Nam Dialectica maximè omnium, & ante omnia id agit, ut doceat nos de rebus propriè, certò, appositè, vere, ac infallibiliter loqui. Ac ideo præscribit nobis, quomodo omnium rerum essentiam, sive existentiam, aut substantiam, genus, species, proprietates, conditiones, accidentia, quantitates, qualitates, relationes, actiones, passiones, tempora, locos, situs, habitus, dispositiones, formas & figuras, cognata, affinia, partes, similitudines, contrarietates, causas, officia, & effectus, sicut Dialectici Doctores præciplunt, collocare possimus. Ex ejusmodi con-

ditionum, proprietatum, accidentium & causarum multiplicitate, nascitur rerum appellendarum & describendarum multitudo ac varietas. Primum enim à genere, sicut à patre, avo, &c. liberis imponuntur nomina, ut Agamemnon dicitur à patre Atrides, Hector Priamides, Achilles, Æacides, &c. Et Romani dicuntur Dardani à Dardano, Æneadæ ab Ænea, Romani à Romulo. Deinde à specie oritur generalis appellatio, ut cùm hominem aliquoties animal vocamus, aut justitiam, virtutem dicimus, & pium dicimus, qui omni virtute ac Christiana fide est præditus. Secundo & à differentia sumuntur appellationes, sicut animus dicitur anima, eò quòd vegetat, Spiritus, quòd contemplatur. Sensus quòd sentit, Animus quòd sapit, Mens quòd intelligit, Ratio quòd discernit, Memoria quòd recordatur, Voluntas quòd vult. Sunt enim quoad substantiam, eadem. Differunt autem ejusmodi qualitatum conditionibus. Sic etiam flendi varia est differentia: Flere enim est lachrymas plangere, & est hominum tantùm Lachrymare, sive lachrymari, est lachrymas effundere, & fit interdum sine sono, & transferetur etiam ad vices. Lugere est valdè flere, & est in luctu ac lugubri habitu esse ex obitu charæ necessariæque personæ. Gemere est cùm præangustia ex pectore sonus erumpit. Plangere, est percussione ac verberatione pectoris, capitis, vultus, aliorumve membrorum se dolore afficere. Ploratus est voce flebili & effusa dolorem suum operire. Atque hinc proveniunt species, ut Animæ species sunt: Anima, Spiritus, Sensus, Animus, Mens, Ratio, Memoria, Voluntas. Fletus, species sunt: Lachrymæ, luctus, gemitus, planctus, ploratus. Odores

boni

boni ſpecies ſunt: Sapor, acor, nidor. Mali vero: Fœtor, pædor, putor, rancor, ſqualor, ſordes, ſitus. Ac aliquoties ejuſmodi ſpecierum vocabulis promiſcuè utimur.

Tum etiam à proprietatibus rerum fit denominatio, ut hominem à loquendi proprietate ſæpe loquacem, etiam locutuleium, item etiam dicacem, aliàs blateronem, blateratorem, aut etiam nugonem, nugatorem. Et ab edendo: Edacem, edonem. A bibendo: Bibacem, bibulum, bibonem, biboſum, bibaculum. Simili modo & ab Officiis ſortiuntur ſæpe varia ac multiplicia nomina, ut cùm Joannes dicitur Baptiſta, Lucas, Evangeliſta, atque etiam medicus. Paulus, Apoſtolus. Et Julius dictus fuit Tribunus: Quæſtor, Ædilis, Pontifex, Max. Prætor, Conſul, Cæſar & Imperator, ſcilicet ab officiis, quæ ſubinde geſſerat. Nam ita poteſtatum & officiorum innumera fere extant nomina. Ad eundem modum artifices ſua accipiunt nomina: ut, agricola, ſive Agricolator ab agris colendis; Ruſticus ſive Ruricola à rure colendo; Colonus à terra colenda. Hinc ſunt denominationes Fabrorum lignariorum, ferrariorum, ſerariorum, auraríorum, argentariorum. Ejuſmodi denominationes fiunt aliquando etiam à reliquis accidentibus, velut ab actione & paſſione. Nam Deus dicitur Factor & Creator cœli & terræ. Et quæ facta ſunt dicuntur facturæ & creaturæ, item opus manuum ejus. A tempore, ſicut habitacula quædam nominantur æſtiva, aut hybernalia, vernalia, brumalia ſive hyemalia: Item homo ab ætate infans, puer, adoleſcens juvenis, vir, ſenex, decrepitus. Sic adoleſcens dicitur Ephebus, & puella nubilis, apta, matura viro. Et ſæpe

res pro temporis varietate varia sortiuntur nomina, ut Hierusalem dicebatur primùm Jebus, deinde Hierusalem, & post devastationem, Ælia.

A loco, ut qui apud Græcos dicebantur Philosophi, apud Persas Magi, apud Gallos Druydæ, apud Indos Gymnosophistæ, apud Ægyptios Sacerdotes, apud Hebræos Prophetæ, apud Latinos sapientes, & apud Assyrios Chaldæi nominabantur.

A situ, ut Hierusalem, a monte Zion, etiam Zion appellabatur.

Ab habitu, ut Philosophus, Orator, Poeta, Musicus, Theologus, Jurista, Medicus.

A forma & pulchritudine, ut cùm aliquem nominamus, Venerem, Helenam: aut etiam deformitate, ut cum dicimus aliquem esse Thersitem, Æsopum, Corytheum.

A figura, ut quando mensarios orbiculos à rotunditate, orbes, sive à quadrata figura quadratas dicimus. Sic mensæ etiam Tripodes dicuntur.

A cognatis, ut ab Æmylio cognominatur familia Æmylianorum, sive Æmyliani, ab Israeli Israelitæ, ab Ismaeli Ismaelitæ, à Juda Judæi, &c.

A similitudine, ut ubi hortos appellamus Paradisos, puellas Veneres.

A contrarietate, ut cum bellandi exercitum bellum dicimus, quasi minimè bellum, hoc est bonum. Aut quando per Ironiam aliquem vocamus Poetam, Musicum, oratorem. Aut ut est in proverbio, Tertius Cato, Octavus sapientum, Alter Hercules. Sic & à causis variæ & diversæ sumuntur appellationes: ut à causa efficiente, Occisor, Necator, Interfector, Trucidator, Homicida, Patricida, Matricida, Fratricida,

Fratricida, Adulteri, Mœchus, Mœchator, Pater, Genitor, Author ſobolis, Parens, Mater, Genetrix.

A materia, ut à terra dicuntur homines terreni, terreſtres, terrei, humei, quaſi ex terra humoque facti, Janua ferrea: literis literatus, literarum peritus, ſciens, expers. Sic librum ſive volumen vocamus codicem à materia, eo quod ex corticibus olim compingebantur libri.

A cauſa formali, ſicut liber dicitur volumen à volvendo. Item fur dicitur Manticularius ſive Manticulator, marſupicida, ſaccularius, peculator, ſuppilator, eo quod furando ejuſmodi formis & modis uti ſolet: manticulas enim attractat, ut furetur, ac inferens ſe confertæ multitudini, marſupia aut ſecat, aut artificioſo dolo aperit, evacuat & pecunias aufert. Tum à marſupiis ſecandis, ſive abſcindendis marſupicida dicitur: vocatur & ſaccularius à ſaculis ſub veſte latentibus, in quos furtivam rem reponit. Et peculator, quod aliorum bona furtivè ſibi peculiaria & propria, ac ad ſe pertinere faciat. Et ſuppilator ab eo quod clanculariè rapit. Sic negotiandi forma eſt, inire comercia, exercere commercia, ſive mercaturam, & mercare & contrahere commercia. Negociator enim à negotiando hiſce formis utitur. Primum enim init commercia, hoc eſt, aggreditur mercandi negotium. Deinde inter negotiandum exercet commercia, ſive mercaturam. Tum qui vult mercaturam exercere, opus eſt ut mercetur, id eſt, Emat ac vendat merces. Poſtremo neceſſe erit, ut emptas merces in unum contrahat atque comportet. Et cauſa efficiens, appellatur negotiator, exercens

exercens commercia ſive mercaturam, mercator. Sic etiam uxoris ducendæ forma eſt: Contrahere, inire matrimonium, jungi fœdere matrimonii, copulari, ſortiri conjugium, vinculis jugalibus ſeſe innectere, ducere uxorem: Nam matrimonii copulatio eſt quodammodo contractus. In iſtiuſmodi verò contractu, duo junguntur ac copulantur fœdere matrimonii, atque ita demum ſortitur, id eſt, ſorte ſive fato quodam acquirit conjugium, atque ſeſe ita annectit vinculis jugalibus, ac poſtremùm ducit uxorem ſecum domum.

Pœnitentia ſive pœnitendi forma eſt, duci pœnitentia, ſubire pœnitentiam, Agnoſcere peccatum, errorem & culpam, Dolere, triſtari, angi, cruciari propter peccatum, errorem & culpam. Timere, formidare, horrere iram, minas ac judicium Dei, pœnas, cruciatus, ignes infernales, ac mortem æternam. Nam qui pœnitet, ducitur quodammodo à vita impœnitente, ad vitam pœnitentem; ab errore, ad veritatem; à peccato, ad juſtitiam. Et qui patitur ita ſe duci, is quodammodo ſubit jugum pœnitentiæ. Et id fit dum tandem incipimus rectè ſapere, ac intelligimus agnoſcimuſque hactenus nos erraſſe ac peccaſſe, nos incidiſſe in iram ac judicium Dei, ac meruiſſe æternum ſupplicium: Huc ubi ventum fuerit, tunc incipimus dolere, triſtari, mœrere, angi, cruciari, ac omnibus modis affligi, tunc cor incipit timere, pavere, formidare, ac horrere iram, minas ac judicium Dei.

A cauſa finali: Nam ubi tres cauſæ anteriores recto & juſto ordine præceſſerunt, tunc ſequitur finis rectus ac bonus. Sin minus; ſequitur finis pravus, ut

ubi

ubi appellamus aliquem doctum, literatum, eruditum, gnarum, peritum, ſcientem, expertúmque. Nam is ſolet eſſe finis bonæ inſtitutionis. Eodem modo quoties appellamus aliquem Poetam, Oratorem, Muſicum, &c. contra qui nihil diſcet, neque à quoquam inſtitutus eſt, eum vocare ſolemus, idiotam, indoctum, inertem, inexpertum, illiteratum, rudem, &c. Nam is finis comitatur eos, qui diſciplinam aſpernantur, ac negligunt. Ita candide Lector, vides unde fiat, & quibus ex fontibus proveniat, quod ſæpe uni rei plures appellationes aſcribantur, & quod de una eademque re plurifariam ac diverſis modis loqui ſolemus, ita tamen, ut ſemper eandem & nullam aliam rem intelligamus, nempe ſi Dialecticos locos (quibus unamquamque rem deſcribere ac definire ſolent) probè conſideraveris, in juſtum ordinem tibi præſcripſeris, memoriæque mandaveris, tum ſæpe vel ex ſingulis aut pleriſque ex locis unamquamptam vel denominationem, definitionem, vel deſcriptionem deſumere, atque orationem tuam variare poteris. Nam hoc ipſum & Grammaticus, & Dialecticus Rhetor agunt. Grammaticus enim, ubi tibi deſcribit vocum ſignificationes, ac vult tibi earundem ſignificationem, rationem & cauſam reddere, tunc ducit ſuam rationem ſive cauſam à quopiam iſtorum locorum, & ait: Hæc res inde ejuſmodi ſignificationem habet, nempe à patre, à majoribus, ab ejus auctore, ab officio, à loco, à ſitu, ab habitu, à tali forma, ſive figura, à materia, propter hunc finem, &c. Tum ſi inſpicias, quos tradit Grammaticus varios loquendi modos, tum advertes ejuſmodi loquendi modos ex hiſce promanare fontibus, ut cum

dicit

dicit. Dare negotium idem est quod mandare: Nam mandati causa finalis est negotium, ita ut qui mandatum vellt exequi, negotiosus sit necesse est. Dare palmam, idem est quod victoriam concedere. Palma autem signum est victoriæ, qui ergo palmam alteri præbet, significat eum victorem. Dare effectum, significat expedire. Qui enim rem aliquam efficit elaboravit, absolvit, jam offert, dat ac præbet ei, cui debet. Emungere pecuniam, id est, extorquere pecuniam à similitudine. Facilius enim quispiam à quopiam è naso mucum emungeret, quàm è sene pecuniam adipisceretur. Obire munus, est acceptare officium. Qui enim officium acceptat, videtur obire ingens negotiorum munus. Ita ubi libet, si modo animum advertas, experieris in omnibus loquendi modis aliquam subesse causam. Sicut D. Erasm. Roterodamus in suis Chiliadibus, nihil aliud agit, quam ut doceat, unde, quibus ex causis proverbiorum sententiæ ortæ sint. Deinde, & idem agit Dialecticus in suo dicendi genere. Nam postquam rerum conditiones ac proprietates per locos supra nominatos edocuit, tum inde porro reliquam suam tractationem prosequitur. Docet enim inde conficere definitiones, divisiones, propositiones & argumentationes. Et daturus alicujus rei definitionem, sumet eam, aut ex rei essentia, aut à genere per species, aut per propria, aut ab accidentibus, aut a causis, aut officiis, aut membris, &c. Deinde ostendens definitionem, certitudinem veram, Synonymiæ rationem tradit. Docet enim definitiones ac propositiones convertendas, atque ita experiri, an conversa æquipolleant. Nam primum postquam rem aliquam docuit definire ex rei sub-

stantia

ſtantia, tum definitionem docet convertendam, hoc eſt, aut ſubjectum in locum prædicati, ac prædicatum in locum ſubjecti collocandum, aut ſignis aliquibus abjectis aliquo modo commutandum: ut, potus eſt liquor ad bibendum aptus. Hac definitione data, jubet eandem definitionem tranſpoſitis vocabulis convertere, ac ſic indagare, an definitio ſit vera ac certa, nempe ita: Liquor ad bibendum aptus eſt potus. Ecce jam habes Synonymiam, nam utro modo efferas, idem ſonat: Sic avaritia, eſt omnium rerum cupiditas, omnium rerum cupiditas, eſt avaritia, Et ſic agit Dialecticus in omnis generis definitionibus.

Poſtremò etiam Rhetor, etiam ſi omnia ornate, eleganter, amplificè ac ſplendidè dicere ſtudeat: & omnem ſuam dicendi rationem, ad applauſum, vel audientium, vel legentium inſtituat, tamen hiſce ſupra nominatis dialecticis locis, ceu fundamento nititur. Nam utcunque rem amplificent, tamen cuncta argumenta ad hujuſmodi locos referri poſſunt, ſicuti illorum libri nobis multis & plenisſimè tradunt. Huc facit etiam, quod Rhetores plurima de Schematibus, tropis ac figuris dictionum, locutionis ac ſententiarum præcipiunt. Hujuſmodi enim præceptionibus, nihil aliud agunt, quam ut nos erudire conentur, quam variis modis ac figuris eandem rem nominare, vel eandem ſententiam efferre valeamus. Quare qui Synonymiæ ac orationis variandæ rationem perdiſcere deſideret, is dicendi artes, hoc eſt, Grammaticam, Dialecticam, & Rhetoricam quam diligentiſſimè ediſcat, præcipuè vero Dialecticam, & maximè ea parte, ubi locos proponit, quibus rerum

con-

conditiones, proprietates, accidentia & cauſas explicat, quos quiſque ſibi quàm familiariſſimè efficiat, ac ita perdiſcat, memoriæque commendet, ut eos ad unguem calleat. Sic enim & Grammaticorum & Rhetorum præceptiones quàm dexterrimè intelliget, & ad dicendi facultatem cõmodiſſimam viam ſibi parabit. Tum etiam plurimum faciet ad Synonymiæ rationem, qua diſcet de una re plurifariam loqui, quos deinde loquendi modos ſibi quiſque ad ſuum uſum reſervabit, quos poſtea ad quamvis cauſam pro rerum ratione ac circumſtantia accommodare potuit. Nam Synonymia & ratio variandæ orationis etiam eò valet, ut inde etiam vocum & orationis proprietas perdiſcatur. Ubi enim didiceris de una re varie multiſque modis loqui, tunc judicium eſt adhibendum, qua in cauſa, quo loco, quo tempore, apud quos, quivis loquendi modus adhibendus ſit. Id quod quiſque uſu & exercitatione perdiſcet. Ad hæc non parum ad rem faciet, ſi ſtudioſus puer diligenter & aſſiduè verſetur in legendis bonis authoribus, ac in eis attendat & notet, quibus quiſque loquendi modis uti ſoleat, quo eorum imitatione etiam ſibi elegantem dicendi facultatem parare poſſit. Quamobrem, ſtudioſe lector, aliquot tibi in hoc libello ex bonis authoribus exempla propoſita ſunt, quibus & uti poſſis, & ad horum imitationem ſimilia & plura, effingere valeas. Vale.

CAR-

CARMEN DOMINICI SYLVII medici Busciducensis.

SI studiose puer verborum divite vena
Scribere, cum magna carmina laude, paras;
Si scribenda tibi sit epistola docta, Latini
Sermonis larga fertilitate scatens;
Hunc eme, quem variis Pelgromius dotibus ingens,
Auctum dat mira dexteritate, librum.
Quin, ne quid desit, tibi Graeca vocabula passim
Addidit, assuescas scribere ut Argolice.

JOHANNIS NEMII HEXASTIchon constans Hexametro & Iambico Trimetro.

VT Philomuse puer Romanum pangere carmen
Queas, habeto hanc verbulorum copiam.
Ut quoque epistolium scite conscribere possis,
Discenda adest vocabulorum copia.
Ut valeas etiam conjungere Graeca Latinis,
Smaragdinam hanc Pelegromii sylvam pete.

IONICI GEORGII
Macropedii.

SI Heliconis puer optas juga adire,
Neque opacas, neque olentes aliorum,
Sed amœnam Pelegromi pete ſylvam.
Iter hâc eſt ad amicas tibi Muſas,
(Modo credas) Latias atque Pelaſgas.

HIERONYMI VERLENSI
Gymnaſiarchæ Buſciducenſis
Hendecaſyllabum.

SI queris Latiæ puer loquelæ
Voces, diuite perſonare lingua;
Huc greſſus agedum citos moveto.
Hîc vocum tibi cultior ſupellex,
Hîc oratio mundior paratur.
Unus tanta dabit libellus, hunc tu
Vero nomine nuncupare ſi vis,
Cornu dicere copiæ licebit.

CORNELII DIESTEMII
hexaſtichon in Sylvam Synonymorum
Symonis Pelegromii.

SYlva refrondeſcens foliis purgata caducis,
Vernas, cum magno fœnore fundit opes.
Hûc age, flecte pedes nemoris ſpaciare ſub umbra.
Paſſim cum Latiis, Attica poma leges.
Hac inſiſte via, quoquo dare vela peroptas,
Ad metam, certo tramite, pervenies.

A

An Abbat, vide Bishop.

to Abash, to fray, to feare.

Conturbare metu
Terrorem, metum, vel pavorem alicui afferre, injicere, incutere, & inferre, terrefacere, stupefacere obstupefacere, obstupere, obstupescere, stupescere, stupere.
Terrere, & faciunt geminos ensis & unda metus
Concussa pectora, animi turbati
Dum stupet, obtutuque hæret defixus in uno.
Obstupuit, steterantque comæ & vox faucibus hæsit
Attonitus visu ac voce deorum,
Attonitis inhiare animis
Animo exterritus
Obstupuere animi, vide to feare.

Abashed, vide Astonied.

to Abate in a Reckoning.

Decidere partem, quod vulgo dicimus defalcare, detrahere, subtrahere, decurtare, Cic. Tuam partem dimidiam, quemadmodum vis, decide
Deducere partem, apud Afranium, pro demere de summa
Deducere de rationibus

to Abate in courage, vide a Base minde, and despaire.

to abhorre a thing, vide to Loathe.

to Abide. to suffer great griefes or paines.

Sustinere, pati, ferre dolorem immodicum, gravem, acerbum, incredibilem, qui vix ferri possit
Acutissimum capio, suscipio, haurio, traho dolorem
Cruciatibus angor, conficior, excrucior, torqueor, vexor, perturbor, frangor, discrucior, divellor, dirumpor, perimor, interimor, exanimor, opprimor, perdor
Omnes mentis meæ partes dolor exagitat, divexat perturbat, afficit, gravat
Concidit, cecidit animus ictu doloris, vi curarum, concursu molestiarum labefactatus, convulsus, percussus est.
Iaceo in mœrore ac sordibus
Curis & ægritudine maceror
Contabesco acerba sollicitudine, gravi cura angore, ac mœrore, vide to suffer.

to be able, or may or can.

Valere
Posse
Queo. Salust.
Potesse apud Comicos
Habere potestatem, facultatem.
Vires, vim habere
Potens esse
Viribus valere ad aliquid agendum.

Able, vide Apt.

not Able.

to Abolish, to undoe, to disannull, to Repeale.

Irritare, Irritum facere
Cassare, Infirmare
Leges rescindere,
Decreta scindere, Revellere
Invalidum reddere

In nihilum redigere. Tollere.
Retexere, Revocare
Leges, tabulas reficere, frangere
Abrogare, Antiquare, Abolere
Annihilare, ἀκυροῦν
Consuetudinem malam radicitus evellere, 8. distinct.
Inducere decretum, Senatusconsultum, Sueton.
Inducere locationem, pro irritum facere contractum, & abrogare, Cic. Hic ager omnis quoquo pacto coemptus erit, tamen ingenti pecunia vobis inducetur.
Rumpere rogationes
Edicta rumpere, apud Horat.
Errores crassos, cacoethes, abusus, superstitiones in Ecclesia subnatas abrogare, tollere, expungere, corrigere.

abolished, vide out of Use.

absolute, perfect.

Perfectum, Absolutum
Completum, Plenum
Summum, Elaboratum
Expolitum, Perpolitum
Expletum omnibus suis partibus
Omnes numeros habens, ut Stoici dicunt.
Dexterum, id est, perfectum, Virg.

to abstaine from meat.

Cibo parcere, parcius uti.
De cibo detrahere, temperare, abstinere, moderari, vel ei cibum minuere.

abundance, plenty, store.

Abundantia, Exuberantia
Multitudo, Affluentia
Opulentia, Satietas, Plenitudo
Copia, Luxus, Ubertas
Prodiga rerum luxuries
Redundantia, quam vulgus superfluitatem vocat.

abundant, plentifull.

Affluens, Profusus
Abundans, σφοδρὰ μέτρον
Redundans, Supervacuum
Superfluum, Supervacaneum
Huber, Exuberans
Copiosum, Cumulatum
Dives, Locuples
Supra vota suppetens.

abundantly, plentifully, or coplously.

Abundè, Abundanter
Ubertim, Profusè
Uberrimè, Dapsilè
Affluenter, Satis superque
Copiosè, Affatim
Largiter, Largè
Locupletissimè, Cumulatim
Cumulatissimè, Plena manu
Pleno cornu, Ampliter
Opinè atque opiparè. Plaut. vide.

to abound in great plenty, to have great store.

Abundare, πλουτεῖν, Redundare, Scaturire, Superare
Superabundare, Exuberare
Superfluere, Profluere
Affluere tam bonis quàm malis
Copiam habere magnam & locupletem
Supra modum quippiam possidere
Circumfluere. Cic. ad At. 2.
Circumfluens gloria, Scatere.

acceptible, vide Deare.

to account or reckon.

Reddere, seu etiam facere rationem expensam
Referre rationem seu impensam
Impensam ad calculum reducere
Computare, ψηφίζειν
Calculum ponere seu rationem
Supputare
Συναριθμεῖν λόγον in Euange.

Ratiunculam

Ratiunculam redderè
Ratiunculam ſubducere
Λόγον καὶ λόγους δοσφέρειν.
Sumptuum rationem ſubducere
Λογιζολογεῖδης
Calculare, Ratiocinari:
Ad calculum reducere, Cicero
Facere calculum
Dücere rationem, λογιζεῖδης
Subducere ad nummum
Facere computationem, apud Aſco.
Dare calculum, rationem,
Rationem inire
Ad circulos notare
¶ Rationem rectè, ſcite ſubducere,
Rectam rationem colligere, to caſt a true account, conſtanti ratione.

my accompts being caſt up, I ſhall know my loſſe.

Putatis, Suppütatis, Dúctis, ſubductis rationib. rerum mearum faciam, colligam, percipiam, perſtringam, conficiam, deprehendam, intelligam, ſentiam rei familiaris jacturam, Damnum, Detrimentum.

an accompt or reckoning.

Ratiocinatio, λόγος
Supputatio, Subductio
Computus, & computatio vulgo dicitur, ſed minus Latine
Expenſarum ratio, apud Ciceronem eſt ratio ſumptuaria.
Ratio dati & accepti, expenſi & accepti: Calculus
Tabulæ accepti & expenſi
Conficere tabulas, rationes, in ordinem, quod vulgus dicit Regiſtrum facere in quo ſcilicet accepti datique ratio notatur
Expenſi, impenſique rationem deſcribere, to write a reckoning.
Codex, liber rationarius, regiſtrum vulgo dicitur, a reckoning-booke.

to overſee or examine an account.

Rationes diſpungere, ſignificat data & accepta conferre, excutere & examinare. Hinc diſpunctio pro diligenti examinatione percunctatione neque accipitur, ut ſcribit Alciatus, quod veteres ſolidi fuerint rationes, quum data & accepta conſtitiſſent, tranſverſo puncto confodere. Rationes diu peractas abſolutaſque recognoſcere.

of no account.

Nullius pretii, Infimæ condition, obſcuri loci, nullius ordinis
Deſpectus, abjectus, contemptus
Nulla majorum Jauſe commendatus, honeſtatus, nobilitatus.

a maſter, or auditour of accounts.

A rationibus, A calculis.
Ratiocinator, quem Cicero vocat calculatorem
¶ Magiſter rationum Curiæ, quem Contrarollarium vulgo vocant, controuller.

of one accord, conſent, heart or will.

Unanimis, vel Unanimus
Concors, conſentiens.

with one accord and conſent.

Unanimiter
Conjunctis ſententiis
Concorditer
Una mente, uno ore. Pari voto & uno conſenſu, uno animo atque una voce, vide conſent.

to doe a thing with one accord or consent.

Compositorem gerere, agere, facere
Ex pacto ἐκ συνθήκης, composito rem gerere
Facere de compacto, apud Plaut.
Ex composito, ἐκ παρασκευῆς:
Compositu factum est, Terent.
Nihil non ex composito fecimus
Pactum servavimus. Plinius.

to accuse one, or to lay to his charge.

Arguere aliquem furti, pecuniæ inversæ
Dicam scribere, vel impingere
Crimen objicere, pro quo inferre crimen Cicero dixit
Crimen intendere
Accusationem contra aliquem instituere
Contra venire, Cic.
Crimen impingere, quod Græci
δίκην ἐπιγράφειν dicunt
Δίκῃ ἀδικίας ἁλῶναι
Reum agere, Accusare, poscere
Incusare, Culpare
Insimulare, Sugillare
Criminari, Deferre aliquem:
Aliquem in crimen vocare:
Furti aliquem alligare, agere:
Crimen conferre, conjicere in aliquem
Crimina congerere
Judicare reum
Acquirere, capite, vel capitis, pro criminaliter contra aliquem procedere
Similiter Accersere, vel arcessere aliquem in judicium capitis, Cic. unde capitis accersiri, **to accuse of a deadly offence or crime**, apud Plutarchum.
Capitalibus criminationibus, mendacibus calumniis capitis aliquem expetere.
Calumniari
Criminibus falsis insimulare
Falsum crimen intendere in aliquem, **to accuse falsly.**

not accustomed to labour

Nondum es assuetus, assuefactus laboribus
Labores ferre, sustinere non consuevisti, sensisti, tulisti
In laboribus versatus, exercitatus, rudis & insolens es
Nondum tibi labor familiaris est
Laboris impatiens. vide **wont.**

acquaintance.

Notitia, Consuetudo, Conversatio
Conjunctio, Familiaritas, Usus.

to atchieve, vide **End**

to be acquainted or familiar with one, to be conversant or keepe company with.

Agere consuetudinem, exercere
Familiariter uti, Vivitare
Domesticam agere consuetudinem,
Versari, Conversari
In perditissima juvenum colluvione versari
Commercium habere, seu rationem
Unde, malorum commercio reddimur deteriores.

to enter an action in the Law against one. or to sue one in the Law.

Citare in jus, Citare
Litem movere, apud Ciceronem
Trahere ad judicem, ad subsellia
Per fora trahere

Actiones

Actionem intendere, instruere, to make his complaint
In ius ducere, trahere, vocare, rapere
Ἐλκύειν
Obtorto collo in ius trahere, Hiero.
Educere in jus, Litem intendere
Δίκην λαγχάνειν
Convenire aliquem in jus. Ad judicem vocare. Vocare in crimen
In judicium trahere, ducere
Καταγράφειν εἰς ἀγῶνα
Postulare aliquem injuriarum
Dicam alicui scribere vel impingere
Molestissimis litibus aliquem involvere
Odiosis aliquem divexare litibus
Diem dicere, vide to Sue.

an Act of Parliament, vide Commandement.

Added or Put unto.

Adscriptus, Annumeratus
Additus, Adscitus
Accersitus, Lectus
Receptus, relatus, positus, collocatus, recensitus, in studiosorum numerum, in amicorum album relatus.

to Adorne, vide to Beautifie.

to Advance, vide to Promote.

to advance learning, vide Learning.

to Adventure upon fortune, vide Fortune and Danger.

an Adversary, vide For.

Adversity, vide ill Fortune.

to Advertise secretly, vide to warne, and to put in remembrance.

Advised, vide Circumspect.

by your Advice, vide, by your Counsell.

to commit Adultery.

Adulterare, & Adulterari
Mœchari μοιχεύειν
Mœchisare, apud Plautum
Adulterium committere, inferre
Sitientibus agris propriis alienos irrigare metaphoricôs
Alienum arare fundum
Ἀλλοτρίῳ ἀρουρεῖν ἀροῦν
Cum aliena uxore rem habere
Capere usuram corporis uxoris alterius, apud Plaut.
Alterius thorum maculare, polluere.
Uxores aliorum futuere, permolere.

an Adulterer or Cuckold-maker.

Mœchus, Adulter, Horat. Taurus dicitur.
Cucullus & Curruca, proverbio dicitur, apud Juvenalem & Plaut.
¶ Mœcha, Adultera, Succuba.
Alieno marito se subjiciens.

Adultery.

Adulterium, Mœchia, furta
Furtivi complexus
Stuprum apud Quintilianum & Plautum pro eodem.

to Admonish, vide Exhort.

an Advocate, vide Atturney

Affability, vide Courtesie.

Affection.

Affectus, Studium Animus, Voluntas, Libido, vide Will.

Affectuously.

Intimè, Cupidè, Ambitiosè
Curiosè, Voluntariè, vel ὁ.

to affirme, to assure.

Adserere, vel asserere
Astruere efficacibus argumentis
Certò dicere
Pollicери pro affirmare, apud Cic.
Συμβεβαίζω Asseverare
Affirmare, διαβεβαιῶμαι
Instare factum, Terent.
Ille instat factum
Omni asseveratione confirmare
Asseverantius dicere
Corroborare. Ratum habere
Pleno ore affirmare, ut aiunt, nam veri periculum non ad me recipio Soli

afterward, or after this.

Postea, Postquam
Posteaquam, post, ubi,
Post ubi, Simulac.

againe, exclaimes.

Rursus & Rursum
Πάλιν πάλιν Iterum, De
Iterato in sacris literis, Secundo
Ἐξ ἀρχῆς De integro
A novo vulgus dicit
¶ Vicissim, per vices, vice versa
Ἀλλήλως Alternatim, ἀμοιβαίως
Alternis, Alternè, παλιλλήλως
Nunc unum, nunc aliud.

against, or contrary.

Contra πρός cum gen.
Adversus & adversum, præpositiones
Præter, Terent. Præter civium morem atque legem. In cum accusativo.
Ad pro contra quoque ponitur
Erga, sed sæpissime in bonam partem, quamvis etiam in malam reperiatur, apud Tacitum & Livium.

to be against or contrary.

Adversari, Obsistere, Obstare,
Oppugnare, Impugnare,
Resistere, obluctari, Reluctari,
Obniti, Reniti, Repugnare,
Contra stare.

age, time, everlasting, perpetuall.

Ætas, sæculum, ævum
Perpetuus, a, um. Sempiternus, a, um
Sempiternitas
Æternus, a, um
Perpetuitas, perpetuò adverb.
Æternitas, vide Old.

aged, or old of 12. yeeres.

Annos duodecim natus est
Duodecimum ætatis annum agit
Ætas ejus est duodecim annorum
Duodecimum ætatis annum non excessit, non egressus est.

the prime, the flower of age or time.

Flores ætatis, Integra, Firma, Valida es ætate.
Ætate viges, Validus & Firmus es.

of one or like age.

Coævus ἡλικιώτης
Coætaneus, Æquævus
Ejusdem ætatis, eadem ætate
Æqualis
Collactaneus, simul lacte nutritus
Ætate conjunctus
Par ætate & annis
Contemporaneus
Synchronius συγχρόνιος.

aged, vide old.

to agree, vide to consent.

to agree with the time, to be even and tumpe with the world or time.

Omnium horarum hominem agere
Comparere se ad omnia
Regionis moribus servire, obsecundare
Se moribus quorumlibet attemperare, accommodare
Scire foro uti
Servire scenæ occasioni
Polypi mentem habere
Πολύποδος νοῦν ἔχειν
Rebus præsentibus, tempori, loco, sese accommodare
Insanire cum insanientibus
Τοῖς μαινομένοις συμμαίνεσθαι
Uti foro. Tempori cedere
Tempori servire, pro tempore agere
Καιρῷ λαβύσσειν, Phocill.
Omnibus vel tempori se accommodare
Ἀκαπτεῖν καιρὸν ἢ καιρόν
Opportunitatem expectare
Καιρὸν φυλάττειν
Necessitati parere
Tempus spectare aptum
Observare temporis occasionem
Amiculum pro venti aptare flatu.

agreement or concord.

Concordia, Mutua gratia, Vnio
Consensio, Pax publica. Tranquillitas, Voluntatum, Studiorum & Sententiarum summa consensio, Cic.
Consensus omnium rerum
Idem velle & idem nolle.
Eodem animo eadem & sentire & decernere.
Vnanimitas
Unus omnium rationum consensus.
Consentiens voluntas
¶ Concordia parvas res videas crescere, discordia vero splendidas, maximasque opes dilabi ac deflorere
¶ Concordia, respub. omnis constat quantumuis parva, necnon opes conservantur maximæ, & augentur exiguæ. Contra, factionibus & dissidiis opulentissimæ quæque & celeberrimæ civitates funditus excinduntur. vide Promises.

an agreement of peace, vide Leagne.

to ayd, vide helpe.

the ayer.

Aer, ἀὴρ, Cœlum, Aether
Jupiter pro aere, apud poetas
Æquor pro aere, apud Virg.
Inane pro aere, apud Lucret.

a sweet Ayer, vide faire weather.

an ale-feast, vide banquet.

aloft, vide high.

although, notwithstanding.

Etsi, Etiamsi, Tametsi, Cum
Ut pro quanquam, Licet, acsi
Quanquam, Quamvis, εἰ καί.

all or every one.

Omnis, totus, Cunctus
Universus, Unusquisque
Quisque, Singuli.

To allure, to intice, or to winne one by faire meanes.

Allicere, ἀλλάζειν,
Allectare, ἄγειν, cum gen.

Lactare. Allectare
Variis allectare lenociniis
Pellicare, Illicere
Invitare, Lenocinari
Capere illecebris, blanditiis,
Attrahere, Excitare, Inducere
Lactare mellita spe, delitiis
Præmiis, allectamento invitare
Signo quasi dato invitare
Omnibus modis allicere
Ducere quoque pro allicere, inescare ac dilectione quadam oblectamentisque demulcere ponitur
Delectare à delicere, sicut allectare ab illicere est attrahere
Ἐφολκὴ.
¶ Attrahere in nassam, Inescare
Innectere, Impedire
Invisare, Illecebris circumvenire
Illaqueare tricis, Irretire, vide flatter.

pleasant allurements or intycements.

Allectamenta, incitamenta
Invitamenta, quæ vulgus Irritamenta vocat
Illecebræ, blanditiæ
Illectamenta, ἀγωγίαι
Blandimenta, Demulsimenta
Illecebra singul. Lenocinia
Illicia plurale ab illicium apud Ciceronem, Viscarium Ambio.

an allurer, an intycer, or flatterer.

Illex, Illiciens, Illecebrosus
Allicions. Allectivus, ἀγωγός.
vide flatterer.

an almond.

Amygdala vel Amygdalum
Ἀμυγδάλη
Nux Thracia, Nux Graca.

almost, well-nere.

Pene, propè, ferè.

Propemodum, Ferme, Propediem,
Μικρὸν, ὀλίγου. Quasi
Tantum non, apud Eras. Suet. Levi valde frequens
Parum abest, Minimo minus
Paulo minus, antepenultima acuta pro eodem frequens in sacra scriptura, & apud Sueto.
Admodum, pro fere apud Livium
Jam mitigati admodum animi,
Modo non pro ferme apud Terent.
Plerumque adverbium.

all over, vide every where.

alteration of state, vide my state is altered.

to alter or change as old fashions or customes are changed.

Exolere, exolescere
Inveterascere, Mutari
Contabescere
Obsolere & obsolescere.

an altar.

Altare. Altarium
Ara, βωμὸς.

altogether, vide utterly.

alwates day and night, continually without ceasing.

Die ac nocte. Nocte dieque
Ἀπηνῶς, κατὰμέρος
Semper, omnes per annos
Diu, noctuque, Noctes & dies
Tempus in omne.
νυκτὸς καὶ ἡμέρας
Continuè, Continenter
In ævum æternum
Assiduè. Indefessè. Continenter
Incessanter, Indefinenter.
In perpetuum
Ἀσιωπὶ

Nullo

Nullo puncto temporis intermisso
Ne punctum quidem temporis respirando. Sine interpellatione
Sine intermissione
Ne minimam quidem moram interponendo, Citra respirationem
Protinus, apud Virgilium
Perpetuo, Jugiter
Nunquam non, Irrequieto labore
Noctibus continuare dies
Ne genu quidem flexo
Οὐδὲ γόνυ κάμψας, Proverb. pro sine omni intermissione, without ceasing.

Ambassadors, vide Posts.

ambition, or a desire of glory.

Ambitio & ambitus media correpta
Sitis famæ.
Sitis impotens honesti
Studium, cupiditas honorum, imperiorum.
Gloriæ appetentia, apud Ambro.

ambitious, or desirous of glory.

Appetens, avidus, cupidus, famelicus gloriæ, famæ
Simbundus, Esurientissimus laudis
Immoderatè appetens honores
Ambitiosus φιλότιμος
Honoris potentiæve cupiditate inflammatus.
Non alienus ab ambitione
Cujus juvenilem obsedit animum gloriæ febris vel sitis
Sitientissimus laudis
Magnarum pomparum amantissimus
Laborans ambitione
Thraso. φιλόδοξος.

to be ambitious, or seeke after glory, or praise.

Captare laudem φιλοτιμεῖσθαι
Affectare, venari gloriam
Gloriæ inhiare
Servire gloriæ & propriæ laudi
Vacare populari auræ aut gloriæ
Honoris cupiditate titillari
Auram captare popularem, favorem, gloriam mortalium inanem
Populares ambire honores
φιλοτιμεῖν ambire munia
Petere, prehensare honorem
Honorum gloriæ cupiditate, fieri famæ teneri, illici, capi, duci
Ferri ambitione
Expetere, aucupari famam
Ambitione auræ popularis teneri,
Conflare populares honores, est vulgi commendationes & favorem undecunque captare
Imperatorum hominum rumusculos aucupari, Cicero
Duci gloria, Cicero: si quis honore ac gloria ducitur
Ex laude pendere
Aucupari gloriam, gloriolam
Immodicis studiis ad honores contendere.
Laborare ambitione, cupiditate honoris. Honores petere
Inanes flare glorias
Gloriolæ afflatum captare
Gloriam appetere vel expetere, quærere, honorem affectare, apud Sa. Honorem velificari apud Ciceronem contra Rul.
Pendere à multitudinis aura
Applausum captare humanum
In honorem quærendo totis viribus incumbere
Non ego ventosæ plebis suffragia venor, Horat.

to amble.

Tollutim gressus glomerare
Alterno crurum explicatu glomerare gressus.
Alipedes, πτερόποδες

an ambling horse.

Gae-

Gradarius, gradatim incedens, vestigia modicè ac volubiliter tollens, ἐυῤῥοῦμος
Asturco, ab Asturca oppido Hispaniæ, Teldones apud Plin. Asturcones
Manus idem quod Gradarius, quasi ad manum mansuefactus, apud Horatium & Erasmum, alii aliter scribunt
Tollutarius à tollendis & glomerandis pedibus Latinis dicitur
Tollutaris à Seneca vocatur
Gygerius, equus, pumelius, apud Strabonem
Mannulus, equus, pullus diminut.

to amend, to correct.

Corrigere, Castigare
Emendare, elimare.

to ammend his life, or to turne to grace, and repentance.

Reddere bonam frugem
Ad bonam frugem sese recipere
Convertis ad meliorem frugem
A corruptissima vita converti
Exuere vetus vitæ genus
Excusso vitiorum jugo ad emendationem resurgere vitam
Vitæ castigatioris propositum sumere
Recedere à vitio
Evadere ad bonam frugem
Vivere emendatius
Ad salubriora consilia animum appellere
Reparare
Expiare scelus
Redire ad meliorem vitæ frugem
Benefactis pensare delictum
Redimere culpam præteritam
Pro egregio facta compensare
Facere finem peccandi, vitiorum
A voluptuosa ad frugi vitam redire
Sordes humanæ fragilitatis gratia penitentiæ emaculare
Ex abysso emergere peccatorum.

to make amends, vide to recompence.

amisse, vide ill.

to bee amisse, vide to offend and to sinne.

amity vide friendship.

anger, wrath, fury.

Ira, Rancor, ὀργὴ
Iracundia, Stomachus
Bilis, Angor, χόλος
Indignatio, exæstuescentia
Animi effervescentia
Animi pluraliter, Pone animos.

to make one angry, or to provoke one to wrath.

Movere, habere stomachum
Bilem alicui movere
Ad iracundiam provocare
Ciere aliquem, Monere simplex
Ad iram provocare
Iras induere, colligere
Turbare alicujus animum
Lacessere quempiam, amaricare
Exacerbare, Irritare
Asperare, Exasperare
Exagitare. Infestare
Iratum reddere, incendere
Exurere ira
Accendere cum accusativo
Bilem concitare, conciere, commovere alicui
Aggregare, Arrigere iras.
Inflammare aliquem verbis, excitare ad iram.
Acuere furorem
Offendere, Lædere
Animum accendere, Incendere
Stomachum facere, apud Cic.
Exulcerare alicujus animum
Incensum dare, pro iratum facere, Terent.

Angry

angry or displeased.

Iratus, Infensus, Iracundus
Ira commotus, affectus, agitatus, adductus, inductus, impulsus, incitatus, actus, accensus, inflammatus
Stomachabundus
Iracundior Adria, qui irritabili est ingenio, very angry.
¶ Iracundè, cum ira, inflammato ore, ardentibus oculis.

to be angry, vide to chafe.

angred, vide chafed.

to repress or stay his anger or fury.

Iram, iracundiam reprimere, temperare, mitigare, cohibere, refrænare, concoquere, ponere, mulcere.
Stomachum ob rei indignitatem effervescentem ratione cohibere.
Stomachum tenere, Horat.
Comprimere æstus iracundiæ
Rationis moderamine reflectere iræ appetitum
Placare animos
Iracundiam pessundare. Plaut.
Iræ modum, seu frœnum ponere
Adhibere modum, vel moderationem
Dare locum iræ, apud Paulum ad Rom. 12.

to animate, vide encourage.

any.

Aliquis, Ullus, Quispiam, Quisquam, Quivis, alius.

anon, vide out of hand.

to answer, or to make an answer.

Respondere
Responsum dare, reddere, jactare
Ἀποκρίνεσθαι
Verbum proloqui, Terent.
Dare orationem pro respondere, Plauto frequens
Subjicere, absolute
Labra resolvere, ora renarrare
Subservire orationi, apud Terent.
Reddere vocem, sonos, verba
Inferre, tangere verba verbis
In verba prorumpere
Suscipere, apud Virgil. & in Euang.
Dicere cum ablativo & præpositione pro, vel cum accusativo mediantibus præpositionibus, in, vel ad
¶ Ad rogata respondere, aut spondere, simplex pro composito apud poetas
Excipere, Referre, verba, dicta
Ad rem congruenter φέρειν ἔπος, id est, ad verbum respondere
¶ Respondere præter rem
Nihil ad rem, Non ad rem loqui
Responsum alienum à proposito dare; an answer, but not to the purpose
Παραφέρειν, ἀποφέρεσθαι, παραβάλλειν, λέγειν
De aliis loquenti, respondere de cæpis.
¶ Ferre, accipere responsum, to receive answer.
Cice. Cum à me id responsum tulisset.

apart, vide privily.

Apothecary or Grocer.

Unguentarius, Metropola
Odorarius, Aromatarius
Aromatopola Pharmacopola
Medicamentarius. Herbarius
Pigmentarius, Myrobrecarius, apud Plaut.
Apothecarius, Ἀποθηκάριος

an Apothecaries or Grocers shop.

Aromataria taberna.

Pigmen-

Pigmentaria, unguentaria officina
Μυροπώλιον
Myropolion. Pharmacotheca
Apotheca vulgo dicitur, tametsi proprius sit Apotheca repositorium reconditorium grancrum.

to Apparell, to cloth, to put on a garment.

Ornare, Vestire, Induere
Amicire, Comere, Colere, Vide to cloath.

Apparell.

Apparatus, Amictus, Amiculus,
Ornatus, Vestis, Vestitus,
Cultus, Vestimentum
Indumentum, Induviæ
Exuviæ, Spolia
Pexa toga, a Frizeadow or Irish Gowne.
Vestis defluxit ad imos pedes
Arté laboratæ vestes, ostróque superbo
Vestis insignis auróque rigens
Picta croco, & fulgenti murice vestis
Illum vestis serica tegit
Vestimenta fluxa, vel laxa, loose, large or wide apparell.

Appealed, vide Assuaged.

to Apply.

Applicare, Vacare, Incumbere
Insistere, Instare, Insudare
Invigilare, Operam dare, navare
Animam adjungere, applicare
Deditus, intentus, mancipatus esse.

to appoint, vide determine.

to Appoint a day, vide Day.

to Approve, vide of one consent or opinion.

to Approve by reason, vide to Declare or shew.

to Approach, to draw neere unto.

Ingruere, Impendere
Imminere, Non longe abesse
Subesse, Hyems subest
Capiti impendere.
Instare, Adesse
Appetere, Venire, Cominus ire
Adventare, Salutius
Comitiorum dies adventabat
Obrepere, Appropinquare
Admovere se propius
In foribus esse vel in limine
Pulsare fores, Propinquare
In cardine versari
In propinquo esse, ἐγγύς εἶναι

an Apron.

Succinctorium
Semicinctium, apud D. Hieronymum
Suppparus, vel supparum
Παρωμίδιον

Apt, Meet, Proper, Fit, Convenient. Sufficient, Profitable, Able.

Appositus, Commodus
Sufficiens ἱκανὸς
Natus, aptusque. Cice.
Assentaneus, Aptus, Utilis, Bonus, Idoneus
Habilis, Consentaneus
Conveniens, Congruens
Congruus, Accommodus
Accommodatus, Respondens
Non inconveniens
Fœlix, fœlix ad literas, Concors
Maturus pro idoneo, Quadratus
¶ Habilitas, Aptitudo. Fitnesse, vide Fine, or Fit.

to Array, vide to make foule.

an Arbitrer or an Umpier.

Meditator

Mediator μεσίτης
Sequestrator. Sequester
Pacificator, Pacator
Reconciliator, Interventor
μεσίτευτὴς
Author concordiæ, Arbiter
Qui regit, & dictis animos & pectora mulcet.

to take an argument.

Argumentum elicere, colligere, Trahere, Capere, Venari
Capere institutum, Cic.
Sumere thema, θεμὸν λαμβάνειν.

arise, vide stand up.

the arme hole, the hole under the arme.

Axilla, πλευρὼν
Ala, Asellæ, arum.

to arme, to harnesse, or take weapons.

Armare, consurgere in Arma
Armis se Instruere, Circundare
Arma capescere, gerere
Disponere enses & scuta
Accingi armis, ad arma cogere
Arma parare, exercere:
Furor arma ministrat:
In armis esse.

to arme, to lay downe armes, or weapons.

Arma exuere, ponere, deponere
Prælia relinquere
Scuta, & arma demittere.

an army or host.

Exercitus. Cohors, Manus
Phalanx. Caterva. Turma
Agmen, Spira σπεῖρα
Coneus, Acies
Armatæ Phalanges
Copia, pro exercitus multitudine
Legio παρεμβολὴ

to arrive, to come to the haven, port, or land.

Appellere ripæ, Oris
Tangere, premere locum aliquem
Venire in Portum
Tellure potiri, portum petere
Ad littora tendere
Carinæ littora tangunt
Rates armi inferre
Clavum ad littora torquere.

to assemble, to gather or leve an army.

Contrahere copias, milites
Cogere militum manum
Conscribere exercitum, militem, cohortem, milites
Milites conquirere
Ἀνθροίζειν, ἀνθροίζειν
Cogere, facere, parare manum
Facere gregem, Salust.
Facese agmen, Historica sunt
Cogere exercitum, copias, agmen, equitatum, milites, seu congregare
Scribere exercitum, milites, copias
Comparere, conflare contrahere, conficere exercitum, Virgilius, contrahimusque viros
Ingentes Martis contrahere turmas
Facere exercitum, Cicero
Colligere copias, exercitum
Συγκροτεῖν δυνάμεις
Aciem struere.
Cogere in prælio milites, gratas acies, Virgilius
Augere auxilia, est militarem gregem facere copiosiorem.

to arrest one, to lay hands on one.

Capere, αἱρὼ Captivare
Manus adferre, inferre
Corripere, Cic. in ver. Actum 7.
Hominem corripi ac suspendi jussit ex oleastro
Prehendere, comprehendere

Manus

Manus injicere, manicam, catenas
Obtorto collo in vincula ducere
Intendere vincula collo :
Collum obstringere : Soli.

arrogancy, vide pride.

arrogant, vide proud.

an arrow, a bolt, or dart.

Jaculum,
Spiculum, Telum, Polas
Missile, Sagitta, Hastile :
Catapultæ, Tragula :
Arundo & calamus, Metaph :
Alcides, apud Virgilium :
Corisæus apud Nonium.

the arse.

Anus, ani. Podex
Culus
Sedes à Plinio frequenter ponitur, pro ani circulo & podice.

arsiverse, overthwart.

Præposterus
Perversus
Inversus, Pravus.

artificer, a crafts-man, a man of occupation.

Artifex, Mechanicus,
Manualis, operarius, Opifex manuarius,
Operarius. Sedentarius :
Manibus sumptum exercens diurnum apud Ambro :
Ex manibus vivens
Manibus victum sibi quæritans, quem ventrimanum quidam vocant
Ex labore manuum opera vivens :
Artem mechanicam exercens.

arts or sciences lacke their due honour.

Artes merito honore carent, non ut deberent honorate sunt :
Non quanti deberent, æstimantur :
Non quo deberent, quo æquum esset loco sunt.
Non quem debent locum obtinent.
Non admodum in honore sunt, dignitatis, existimationis, honoris, loci non habent satis.
Exigui, parvi pretii sunt, haud magni reputantur bonæ artes, bonis artibus honor non est, locus non est, honor non tribuitur.
Bonæ artes honore vacant, dignitate carent, non coluntur, jacent, minime vigent.

artificially, vide exactly.

artillery, cannons, guns.

Bombardæ, aut (ut alli volunt)
Boardæ à sono grandes, & parvæ
Tormenta ærea horrisona
Machinæ æreæ saxa rotantes, turrifragæ
Balistæ à nonnullis dicuntur tormenta muros concutientia
Quarum species sunt Falcones seu falcunæ quas Germani Cartunas vel Murifragas
Galli canones duplices vocant, Double Cannons
Serpentinæ seu serpentes violenti quas Cartunas simplices vocant
Serpentinæ mediæ Falconetæ :
Porrò ampliores sed breviores sunt quadratæ Bombardæ ignitos globos jaculantes, & Mortari qui globos ulnæ diametrum habentes emittunt, quibus tecta & domorum pavimenta perforant hostes, urbis interiora impetentes.
Ignium ejaculatrices
Sclopi quos pedites ferunt, Manuaria vel Martialia tormenta peditum scilicet.

as, vide that.

as I thinke, vide thinke.

as soone as.

Ut primum. Ubi primum
Cum primum. Quam primum
Statim Iam ut. Cito ut.

As though.

Perinde ac si, Haud secus ac si
Æque ac si. Non minus ac si
Non aliter ac si.

as, like as, even as.

Velut, Veluti, Vt, Uti
Quasi, Tanquam, Ceu,
Perinde ac, Sicut, sicuti
Ita, Ac si, ὡς, ὥσπερ, Quemadmodum
Cum vel quam, temporis adverbium quando, ubi.

as men say vide say.

to be ashamed.

Erubere, erubescere
Verecundari, Confundi
Pudet, piget: vide to blush.

to aske, demand or enquire.

Rogare, Interrogare
Requirere ab aliquo
Quærere, Scisciтari,
Scrutari oracula Phœbi. Virg.
Referre rem ad Senatum, est Senatorum rogare, interrogare sententiam.

to assay, vide to attempt.

to assaile, to invade, to set upon the enemy.

Impetum vel insultum facere in hostem, in hostium equitatum
ἐπιλάτεσθαι
Incursare, incurrere in hostem
Ruere in hostes
Incursionem facere
Omni conatu invadere
Cominus cum hoste congredi
Clypeo impetum facere & hasta
συωρίνειν σὺν ἀσπίδι ἔναρά τε μαχαίρᾳ apud Homerum
In medium legionis cursu concito se proripere
In confertissimos hostes incurrere, Sallustius.
Medium penetrare agmen
In confertos hostes ruere
Involare, irruere in hostem
Irruptionem, impressionem facere
Infestare, invadere
Aggredi, Adoriri, ἐπιχείρειν
Impetere hostem. συμβάλλειν.

an assault.

Vis impetusque militum, irruptio
Insultus, Accessus, incursus violentior
Aciei ruentis impressio, quam vocat Cicero Appulium
Militum cuneatim incurrentium impetus. ἐφοδολὴ
Ἄγειν ἐπ ἐφοδολῆς

to give an assault, to set upon.

Impetere, ἐπιχείρειν
Incursionem, insultum facere
Impetum extremarum facere virium
Impressionem, irruptionem facere
Violenta manu invadere
Urbem concitatius oppugnare
Admovere machinas omnes
ἐφοδεύειν, Oppugnare
Scalas muris adhibitas ascendere
Fossas congesta terra opplere
Expugnare pro oppugnare in sacris literis ponitur
Impetum facere, ὁρμᾶσθαι
Incursu, impetu, impulsu, accessu violentiori
¶ Contra hostes defendere, to repulse the enemy.
Repellere, propulsare

Hostes

Hostes defendebat à pinnis facillimè
Depellere insultum
Pellere, depellere, propellere, propulsare hostes mœnibus
Exercitum ferventi oleo reprimere
Sulphureum picatumque ignem ejaculari in ascendentes scalas.

an Asse-head, vide Dulhead.

to Assemble things together, vide Gather.

to Assemble or gather all the power together.

Vires in unum contrahere, conferre, colligere
Cogere ad arma viros
In arctum cogere, in angustum contrahere copias
Reliquias agminis colligere
Copias supplere
Congregare manum virorum
Instaurare belli reliquias, vires.
Redintegrare copias, vires, bellum, prælium
Certamen rursus experiri
Collectis copiis bellum instaurare
Iterare pugnam, Mavortis opus alacrius redintegrare.

an Assembly of people, or men, vide Congregation, and Multitude.

to Assige, vide Besiege.

to Assist, vide Helpe.

to Aske.

Rogare, interrogare
Rogitare, Petere, poscere,
Postulare, Flagitare, Inquirere
Exquirere, percontari,
Astipulari, Scisciatari.

to Assure, vide to affirme.

Assuredly, vide without Doubt.

to asswage thirst, vide Quench.

to asswage, vide to lessen, and Pacifie.

to be asswaged, mitigated, or appeased.

Ut tempestas, ventus, flatus, fluctus,
Sopiri, consopiri
Consilere, Consilescere
Considere, apud Horat. Concidunt venti, subsedere fluctus,
Placare, Temperare æquora
Residere, Remittit se ventus,
Mare quoque dicitur mitescere quando cadunt ventorum procellæ, flatus aurarum quiescunt, motus procellosæ tempestatis subsidunt.

Astonied, or abashed.

Stupidus, perplexus
Attonitus, Consternatus
Perculsus, Confusus animus tantæ cogitatione rei exanimatus.
Oestro percitus, proverb. Incertus.
Οἴστρῳ παραπλαγείς.
Stupefactus, ἐκπεπληγμένος.
Animo attonitus, consternatus
Διαπεπυμένος, perturbatus
Fluidus cui pectore manat Sudor, & è subito membra itapore pavent.
Frigidus horror membra quatit.

to be astonied.

In extasim rapi,
Mente concidere, Cic.
A seipso digredi
Ad sensum communem obstupuisse dicitur, qui extra se positus est.
In extasi, extra se esse
Excidere sibi dicitur, quisquis à corporeis sensibus abripitur
¶ Non esse apud se,

Alibi

Alibi vivere animo, non in suo corpore, Peregrinari animo, vide to Swoone.

at the last.

Tandem, Demum, Postremo.
Postremum, Denique, Novissime.

to attempt, to assay, to prove, to try, to go about.

Experiri, Periclitari.
Periculum facere. Probare.
Experimentum sumere, facere.
Capere experimentum.
Κίνδυνον ποιεῖσθαι. Jacere aleam
Magno pecuniæ sumptu tentare rem aliquam
Nihil intentatum, inausum, inexpertum relinquere.
Fulvum spectatur in ignibus aurum.

attendance, service.

Opera, Observantia, Famulatus.
Obsequium, Ministerium.
Servitus, Famulitium.

an Attourney, an advocate

Advocatus, συνήγορος.
Causidicus, Patronus causarum.
Syndicus.
Actor causarum fori litigiosi.
Rabula forensis, seu fori judiciarii.
Assiduam dans operam foro.
Fori vaframentum.
Litium proselator.
Tritus in rebus forensibus.
Vafricias fori percallens.
Περὶ τὰ πράγματα τὰ ἀγορᾶς.

to attribute, vide to impute.

ancient, vide old.

to be in authority.

Authoritatem habere, obtinere, est potestatem habere.
Ἐξουσίαν ἔχειν.
Tribuere alicui authoritatem magnam, vide Esteeme.

to Augment, to increase, to multiply.

Exaggerare, Augere, Adjungere.
Ampliare, Adjicere, Augescere.
Attexere, Apponere.
Adnectere, Addere.
Accrescere, Exaugere
Multiplicare, Amplificare.
Ἐπαύξησις
Tragicè cum amplificatione narrare. Quiritari.
Augmentare, Coaugmentare.
Locupletare, Aggerare.
Rem parvam verbis facere magnam.
Adaugere, apud Cic. Hæc signa adaugent suspicionem.
Auctorem reddere, Cic.
Qui hæc ex minimis tanta fecerunt, amplificare.

an Augmentation, or increasing.

Amplificatio, Augmentatio.
Accretio. Auctarium.
Ἐπίδειμα, Amplificatio.
Accessorium, Appendix.
Adjunctio. παραθήκη.
Annexio, Adjectio.
Additio, Accessio, Cumulus.
Τὸ πάρεργον, προσθήκη.
Περίδημα. Augmentum.
Additamentum, Corollarium.

an Auger, a Wimble, a Piercer.

Terebrum, Terebellum, τρύπανον.
Terebra, τρυπάνη.

to Avoid, vide Escape, and Eschew.

Authour of evill.

Auctor, Causa, Origo, Principium, Initium, fons malorum rui es
A te hæc mala, incommoda, calamitates, acerbitates, infortunia, damna, detrimenta, pernicies, exitium, rerum everſio fluxerunt, manarunt

to Awake, to raiſe from death to life.

Suſcitari. ἀνεζωπυρῆν
Reſuſcitare, Vivificare
Vitæ reſtituere. Ad vitam revocare
Recreare, Excitare
A mortuis excitare
Animas exire ſepulchris. Virg.
Defunctis vitam reddere, reſtituere
Putre cadaver in vitæ novitatem reſtituere. Dare vivis
Vitam vel vitæ reddere
Reddere aliquem vivis
Superas ad auras reſuſcitare
Attantium oculis exhibere redivivum
Reddere vivendi functionem priſtinam, Mortuum ſuſcitare
Vocare è ſepulchro
Arentia deploraraque oſſa vitali flatu animare, Eraſ.
Mortua corpora revocare
Facere reducem ab orco in lucem, Terent. in Heauton
Ad lumina ſurgere
Excitare, renovare ab inferis
Umbris infernis
Animam revocare orco
A Styge vitales revocare ad auras, apud Mantuanum
Recens demortuum vitæ denuo dare
Reſuſcitare corpus in vitam novam.

to Awake one, vide to Waken.

Azure colour, vide Blew colour.

B.

a Babe, vide Child.

a Bable, a Trifle, a Thing of ſmall value.

REs parva, levis, nihili, flocci, pili, nulliuſq; momenti, valoris, ponderis.

a Babler, a Prater, a Chatterer, a Jangler.

Loquax, πολυλόγος
Immodicè loquax, Linguax
Impendio loquax, Loquaculus
Diwax. Diaculus
Bene linguax. Eraſ. Linguaculus
Garrulus, Rabula
Immodicus in verbis
Ἀμετρεπὴς λόγοις
Gerro, onis, Inani verborum ſonitu aërem verberans
Lingua effræni, ἀθυρόγλωσσος
Vaga diffluens verbositate
Caute lattore, turare, Dodonæo ære loquacior
Longos logos faciens
In re non magni momenti verboſa utens prælocutione
Siniſtra garrulitate corrumpens
Quorſum hæc tam putida tendunt? apud Horat.
Homo bombylus, proverb.
Architæ crepitaculum
Dodonæum æs, Batralogus
Multi ſermonis ſtrepitus
Locutuleius, Multiloquus
Verboſus, Futilis, Spermologus
Futilis, profutus in verbis
Blatero, Blaterator
Balatro, & vide Tittle-tatle
¶ Et id vitii, Garrulitas, Loquacitas, Inanis quædam profluentia loquendi, Babbling.

to Babble, vide to ſpeake fooliſhly.

Babling

Badling to no Eloquence.

Verbositas, prolixior, longior, ut erior oratio, non est eloquentia.
Qui diutius loquitur, long oremhabet sermonem, plura verba effundit, facitis eloquentiam, non polliget.

to Back-bite, to Slander.

Mordere á tergo, e aducere
Rem linguis veneno tinctis gerere
A tergo pinsere. Pers. Detrahere
Venenatis pungere aculeis
Genuinum frangere, derogare
Acerrimos invidentiæ stimulos alicui excitare. Linguis veneno tinctis confodere, lancinare
Obtrectare κακῶς ἀγορεύειν
Inimicè lacerare, Morsibus prostituere, pellem caninam rodere
Procul allatrare, coram ne verbum quidem, mordere Cynica petulantia. Linguæ vibrare spiculum.
Incessere, impetere linguâ.
Λόγοι βάλλειν, κλωπεύειν
Sugillare, vituperare, lædere insectari, lacessere maledictis
Petulanter facundiam, caninam exercere, obloqui, vide to Slander.

a Backbiter, vide Slanderer.

Backbiting, vide Slandering.

Backward, vide Behind.

a Bag. Pouch. or Purse.

Loculi locelli, cruttena
Loculus varius habens receptus
Bulga apud Lucilium, & vulga, utrumque legitur, quod nummos aliásque res involvat, interpretatur Theca nummaria
Follis, apud Juvenalem. Et tenso folle reverti
Vidulus apud Plautum
Marsypium, aut ut alii scribunt, Marsupium, utrunque tene
Pasceolus apud Plaut. & Var.
Vomica Metaphoricè, si pecuniis suffarcinata sit, à tumore dicitur βαλάντιον
Filci, Fiscelnæ, & fiscellæ, a great mutty bag.
Pedianus (ut refert Politianus in Miscellaneis) nummum ait esse receptacula, portas, sportulas, sportellas, saccos, sacculos, saccellos, & crumenas, & velleas, & scorteas, & manticas, & marsypi
Pera, perula, πήρα
Ascopera, ἀσκοπήρα

to Bake.

Pinsere, furnariam exercere, panem coquere, facere, μαγεύειν
Depsere, fingere munera Cereris
Mollire Cererem manu. To knead dow.
¶ Pistor dulciarius, a Pie-baker
Illillarius, artocrearius.

a barne, vide childe.

a baker, or barter.

Coquens panes
Artocopus, vel artocopeus
Pistor, vel pinsor, ἀρτοκόπος
Fanifica, pistrix, furnaria & artopta apud Plaut. a woman baker.

bald, or bare, without haire or beard.

Glaber, glabrio, γλαὸς
Calvus, depilis, myconius
φαλακρὸς Rasipilis, thin haired.

ballances, a paire of ballances.

Lanx, cis, Bilanx.
Statera, media producta, à stando
Ζυγὸς, σταθμὸς
Trutina, libra, libella
¶ Trutinare, appendere, to weigh

Bankers, or Exchangers.

Nummularii, trapezitæ
Mensarii & mensularii
Campsores vulgo, ἀργυραμοίβοι
Argentarii, argentariam facientes
Κολλύβιστα, ἀργυρικοὶ τόκοι
Argentariam facere.

to Banquet, or to make great feasts

Celebrare convivia, dapes
Convivari, depo. Comessari
Convivium agere, agitare, exhibere, inire, facere
Instituere dapes, vel epulas
Prandium exhibere adventorium, id est, pro suo fœlici adventu.
Venit ad dapes turba vocata.
Ore ferire dulcem escam.
Levare tamen.
Dapibus mensas ornare, & pocula ponere.
Capere ore pabula, alimenta.
Parant epulas, potandaque vina ministrant
Agitare convivium
Symposia agere. Cibo pasci suavi
Epulum exhibere, epulas dare
Compotare, epulari
Dapibus epulari opimis, epulis fungi

Banquetting dishes.

Bellaria, tragemata
Mensæ secundæ δεύτεραι τράπεζαι
Collibiæ, pandesia

a tipling Banquet, or an ale-feast.

Cœna vel mensa adjicialis
Repotia apud Eras. in Moria, à repotando
Adjiciale ac ganeatum convivium
Prosceniem, commessatio post cœnam.

a sumptuous Banquet, a plenteous table.

Comessatio, epulum,
Compotatio, propinatio
Symposium, convivium
Visceratio, apud Cic.
Mensa lauta, opipara
Mensa Sybaritica
Συβαριτικὴ τράπεζα
Syracusana mensa, magno videlicet apparatu ferculorum instructa, eximia, splendida.
Mensa cerealis, pontificia, dubia, sumptuosa.
Convivium opiparum, saliare
Apparatus magnificus, Persicus, regificus, apud Claud. βασιλικὸν
Basilicus victus
Mensa magnifica, egregia, regia, generalis, Cœna recta
Mensa vel cœna pontificalis, popularis, epicurea, pellucibilis, adjicialis, dapalis, adipalis
Alcinoi mensa, missilium scilicet luxu redundans, ferculorum varietate.
Dapes saliares
Convivium magnifice instructum
Εἰλαπίνη.

to be a Banquetrupt, to consume and waste his substance, that his Creditors can have nothing.

Creditoribus cuncta relinquere
Propter debita fugere
Decoctare aliena, fugere, in Asylum se recipere
Solum vertere, μεταστῆναι
Sedem, locum mutare
Ob decoctam pecuniam urbe cedere
Cedere creditoribus, apud Auson.
Collectis vasis migrare
Ἀναστενδάζειν, συλλεγομένου τοῦ μετοικίζοντος
Cedere foro, apud Juven.

In

In fraudem, creditorum bonis cedere, ne æs alienum suum persolvant, furtum est maximum
Æris alieni magnitudine urbe fugere, Patria facescere
Domum suam bonáque omnia comedisse. Catonis loco dicebatur in quendam, cui nihil erat bonorum, quod comedisset, dilapidasséque omnia.
Decedere de omnibus bonis, & suis cedere bonis,
Ἐκχωρεῖν τῆς οὐσίας
Decoquere creditoribus
Negociationem abrumpere.

the Band of love, vide Knot of love.

to Banish.

Relegari, Profligare, ἐξορκίζειν
In exilium mittere, agere
Ablegare in exilium
Exulem facere
Exterminare, in sacra Scriptura frequens: Pellere ἐκχωρίζειν
Terra & loco propellere, privare, & exuere, Patria pellere, proscribere
Ejicere, projicere, pellere in exilium,
Exilium pati.

Banished, Exiled.

Extorris, Relegatus. Proscriptus
Exactus. Civitate privatus
Ejectus substantive, Exul.
Ejectus extra patriam
Patria pulsus
Patria me abstulit error
Exterminatus sacer homo
In exilium missus, actus
Exilio mulctatus
Exturbatus, substan. Pulsus, expulsus
Fugatus, profugus
Μετανέστης. Proscriptus.

to Banne, vide Curse.

to Baptise or Christen.

Baptizare βαπτίζειν
Regenerationis lavacro tingere
Per aquæ ablutionem à sordibus peccatorum mundare
Baptismali gurgite ob originali peccato à primogenita noxa mundare
Sacro Baptismate abluere
Vitali Baptismi gurgite originalis noxæ sordes eluere, purgare
Sacri fontis lavacro tingere
Unda, aspergine sacrata, tollere labem
Lavacro regenerationis vitali salutare, aqua originale peccatum expiare
Aqua tingere.

to be Baptized or Christened.

Renasci fonte Baptismatis, ablui, expiari, tingi
E fonte consecrato lympha aspergi
Chrismate ungi
Lavacri salutaris unda dilui
Sacra purgari unda
Per aquam sacri baptismi & renovationem spiritus sancti, ab originalibus vinculis expediri.

a Barbell, a fish so called.

Mulus, unicol, sive per duplicem ll, Mullus, Barbo, Barbellus, Trigla.

to Barke like a Dog.

Latrare, λαικτᾶν
Baubare apud Lucil. ficticium verbum à voce canum βαΰζειν.

Bare, vide Bald.

a Barne.

Granarium à granis,
Horreum ab hordeo
Fœnile, à fœno

Farreum, a farre, ut ſcribit Feſtus
Tritici promptuarium, reconditorium

a barren or unfruitfull ground.

Terra ſterilis, infrugifera, rupibus aſpera, ſqualens, nulla humus, nec herbida. Macilenta.
Infertilis, infœta, Arenoſa. Iners
Macra terra, infructuoſa, jejuna
Infœcunda, haud fertilis, dura, non fœlix, non ferax, inferax. Fœtura jugi exhauſta
Terra nil procreans, ferens, producens, fructum non edens
Arida, ſicca, ſegnis humus.

a bar, a bolt, or a locke.

Obex, vel obiex, ut alii ſcribunt
Obſtaculum, Repagulum
Peſſulus. Repages
Vectis. Sera. Clauſura
Clauſtrum.

baſe. vide low.

a baſe mind or courage

Animus abjectus, puſillus, infirmus, imbecillus, demiſſus, humilis, exilis, jejunus, anguſtus
Animus jacens, parum roboris ac nervorum habet, ſine animo eſt, ab animo abeſt, facile commovetur, concidit, languet.
Ex puſillo animo gloriæ cupiditas non emergit, exoritur, exiſtit, effluit.
Anguſtos animos ampla, & præclara cogitatio non ingreditur.

a baſket, a pannier, a mand.

Sporta, Sportula
Cartallium, apud Hier.
Cartallus,

Calathus, Calathiſcus
Quaſillus, velum, Cophinus
Caniſtrum
Caniſtellum
Fiſcella viminea, vel ex ſtipulis reflexis, Scirpea
Corbis, Corbula.
Corcium, a baſket to put bread in
Panarium. Statius. Bulgidium
Panariolum, Mart. Quaſſus pro eodem ponitur ab Apulejo

a baſon, vide a brink.

a baſtard, a baſe-borne, or miſbegotten.

Illegitimus, unico & in antepenult. quam corr. Nothus,
Naturalis
Illegitimo coitu natus
Spurius, incerto patre, aut muliere non nota natus
Inceſtuoſo thalamo natus
Haud propria de conjuge natus
Manzar, de ſcorto, vel ex inceſtu natus ut exponitur Deuteronomii 23. & apud Juriſconſultos
Qui ne patris quidem nomen dicere poſſet Neptuni filius
Qui matris ut capta dicitur, id eſt, à matre denominatur, cui pater incertus
Submiſſitius, aſſimulatus partus
Subpoſititius, Subditiius
Inventitius, Epoſitirius. Idem
Exponere puerum
Subdere ova adulterina, puerum alterius loco ponere, partum ſupponere

bath or bathes.

Balnez
Balnearia, Balnea
Balinea, Thermæ
Sudatoria, apud Senecam.
Nymphæa, lavacra apud Joſephum

Josephum & Plinium
Lautulæ, quod in eis lavemur & sordes corporis extergamus.
¶ Porto hypocaustum Æstuarium
Laconicum, substant.
Hybernaculum, & Vaprarium, quæ Germanis non tam eleganti quam usitato vocabulo Stuffæ dicuntur, hybernis nos temporibus à frigore defendunt.

a Battle ground, vide Fruitfull.

a Battaile.

Bellum. Prælium, Pugna anceps
Certamen, Duellum.

to fight Battaile, vide to Fight.

to Barter, vide to Bear.

a Bawdy-house, or common Stewes.

Lupanar, Prostibulum
Lupanarium, apud Ulpianum
Ganeum, fornix
Πορνεῖον Meritoria καπηλεῖον
Domus meretricia. Lustrum.

to keepe a Bawdy house, or Stewes.

Prostituere virgines
Turpitudini exponere
Lenocinari
Lenocinium facere, exercere
Corpore quæstum facere
Χοιροπωλεῖν

to exercise Bawdry, to hunt after Whores.

Scortari. Meretricari
Lupari. Fornicari.
Vitam in lustris agere. Adulterari
Lustrari, deponens, apud Plaut.
Scortationibus ac lustris indulgere
Mœchari. Struprare
Cum Scortis volutari
Corinthiari κορινθιάζεσθαι
Lenocinium exercere, facere, lenocinari. διαμαστρεύειν.

to Be.

Esse
Essentia, the being of a thing.
Me capit ultima tellus
Roma me vidit
Aspicit & vultus gallica terra meos
Tua messis est adhuc in herba.

a patre of Beades.

Sertum rosarum. Ova serpentina
Rosarum
Series globulorum funiculo dependentium, globuli precum
Contextus orbiculorum seriatim cohærentium, coronam aliqui vocant
Sacræ bacc. Sphæræ precatoriæ.
Rosariola divæ virgini annumerari.

a Beard.

Barba. πώγων. Barbitium
Hircino barbitio philosophum mentiebatur. Apule.
Mystax, μύσταξ Mustaches.
Prima seu tenera lanugo, quæ per malas incipit serpere, incipiente Barbitio
Ænobarbus, one that hath a red beard.
Spirillum. Barba capræ
Aruncus. Villus ex caprarum mento dependens. ἄρυγος
¶ Barbare, med. prod. Barbam emittere, Pilos emittere
Ætius, Tunc primum pilabant genæ
¶ Barbam tondere, abradere
Barbam ponere, deponere, to have the beard.
¶ Barbam promittere, fovere, pascere, nutrire, to let the beard

to Beare.

Gerere, Portare, Ferre.
Sustinere, pati, vide to carry.

to Beare good will, vide to favour and to love.

wild, or brutte Beasts.

Feræ. Bestiæ, Mutæ bestiæ
Belluæ. θηρία. Bruta, ἄλογα
Animántia, Animalia, Iumenta à juvando, & armenta ab arando, majora sunt.
Pecudes, pecora, pecuniaria, minora. Greges pecuarii.

to Beate, to strike, smite, or to ding.

Ferire, Cædere, Punire
Percutere, τύπτειν, Castigare,
Verberare, Pulsare, afflígere
Dare plagas, Obtundere pugnis
Πλήσσειν ἐκδοῦναι, δοῦναι
Fuste contendere, fustigare, mulctare, repercutere
Colaphos incutere, colaphum infligere, impingere
Inferre manus alicui, animadvertere
Icere, ictum facere
Tundere, Manum injicere
Verberibus pugnis excipere
Pessimè tractare, lancinare
Batuere, apud Suet. & Plaut. pro virgis cædere, flagellare, nates cædere
Δέρειν στιγόσαις
Terga baculo, vel conto fatigare
Pugnos ingerere, dare
Κονδύλους δοῦναι
Accipere pro meritis aliquem, tractare ut meritus est
Os præcipere pulsare
Ἀράσσειν πλάτην, apud Senec.
Tripode caput pechere.

to be beaten.

Vapulare. Verberari. Cædi
Pugnos edere, et cædi pugnis
Pati virgas, ferulam.
Oris effrænis luere pœnam
Dare, solvere, persolvere, expendere, pendere pœnas
Merita expendere supplicia
Τὰ ἀξία παθεῖν τῷ
Lumbifragium auferre, Plauto dicitur, pro graviter cædi, contundi.

to beate downe with Artillery, to Batter.

¶ Machinis oppida subruere
Tormentis concutere, Bombardis dira jacere fulmina
Bombardarum fulminatione oppida mœnia longo tractu prosternere
Verberare urbem tormentis
Machinis bellicis muros contundere, perfodere
Mœnia ariete quatere. Lidius
Crebris arietibus muros impetere
Exonerare, to shoot off.
Ejaculari acerrime, continuo, dies ac noctes
Machinarum præfectus, the master of the Ordnance.
¶ Bombardarii equestres oblongas bombardas vehentes
Pedites vero Bombardarii
¶ Bombardarii, Chirobombardarii Sclopetarii, monobarduli, Gunners.

to Beautifie, to Adorne, to Trimme.

Ornare, Adornare, Exornare
Comere, κοσμεῖν
Colere corpus, Venustare
Honestare. Picturare. Expolire
Polire, Perpolire. λειαίνειν
Κοσμεῖσθαι, Addere decus
Κόσμου φέρειν. Phalerare
Omnia ornatu, qualibet arte colere faciem seu formam

Compa-

Comparare pro adaptare & exornare, apud Cic.
Componere, pro diligentius apparare
Lucem dare, Elegantiæ dant lucem orationi
Lucem addere, reddere illustriorem, spectatiorem
Irritare, Illustrare, Lustrare
Excolere, sua liberalitate magnificè exornare
Decorare.

to beautifie the face, or rather to counterfeit the face, as women do when they will disguise themselves, to Farde.

à verbo Gallico, Farder.

Coloribus pingere, inficere, picturare, pingere, depingere, genas, faciem, vultum.
Faciem fucis aspergere
Vultum materiali candore oblinere, Ambro.
Præteritam juventutem in rugis anilibus polire. Hieron.
Colorare labra
Purpurissare genas
Fucare, αἰχμαζωδαι
Fuco pingere. Fictum facere
Penicillare, πενικιζειν
Omni se ornatu qualibet arte colore
Purpurisso, stibio, variisque fucis ora oculosque depingere
Faciem depingere
Vitia corporis fuco occultare, Plaut.
Cerussa venustare faciem
Fuco splendente ornare comam
Caput arte comere
Unguentis Cuti candorem, ruborem inducere
Medicamentis corpus illinere, ut candorem cutis recipiat
Vultum fingere. Ovid.
Pumicare, apud Tibul.
Strigillare, Cerussata mulier
Effigiem mutare naturæ, amentiæ est. August.

Beautifull, vide Welfavoured and faire.

Because.

Quoniam, quia
Ὅτι. & in versu ὅτι
Quando, Quandoquidem
Quoniam, Quidem, respuit Kraf.
Equidem, Siquidem
Nam, Namque
Quatenus, Et etiam,
Ut, Secundum Vallam
Posteaquam, Nimirum
Quippe, Utpote.

it Becommeth, it Beseemeth, it is Convenient, Fit, or Meete.

Decet, Condecet, πρέπει, Jus est
Ἁρμόττει, Decorum est, Æquumest
Par fuerit, competit, impersonale
Convenit
Æquum, decens, conveniens est.

it Becommeth not, or it is Uncomely.

Non decet, Parum decet
Dedecet, Indecorum est
Haud decet, οὐ πρέπει
Haudquaquam decorum.
Est præter dignitatem tuam
Inferius majestate tua est, apud Tacitum
A decoro alienum est
Contra quam decet
Παρανδιγμάτε.

a Bed, a Pallet, or Couch.

Lectus, Lectulus
Torus, κλίνη, λέχος
Lectica, portatilis lectus, cubile,

Strato-

Stratum ſub genere neutro, & ſtratus maſc.
Στρώμνη. Pulvinus
Grabatus media producta
Parabyſtum παράβυστον,
Lectulus parvus, qui ſub majore poni ſolet.

Before.

Ante. Pro, Antea.
Πρό & πρίν genitivo juncti
Sub quando ſignificat ad locum
Poſteſque ſub ipſos id eſt ante
Vir. præter. Cic. Præter oculos.

to Beget, vide engender.

to Beg, to goe a Begging.

Mendicare, ἀγυρτεῦν
Stipem rogare, cogere
Oſtiatim victum quærere
Precario vivere
Pro foribus panem efflagitare
Eleemoſynas emendicare
Victum mendicando oſtiatim quæritare.
Oſtiatim obambulando victum conquirere
Civium domus quæritandi victus gratia obeꝛtare
Ire ad faculum, Plaut.
Mendicato vivere pane
Vestibulatim ſtipem cogere, apud Ciceronem
Ἀγοράζω παρὰ τῶν ἐμπόρων.

a Beggar, or poore body.

Pauper, Inops
Paupertinus, apud Plaut.
Egens, egenus, πένης
Egeſtoſus. Afflictus
Ærumnoſus, Calamitoſus, flebilis, miſer
Redactus ad inopiam extremam, miſeriam
Ἄπορος indigens & pauper
Anguſta cui res domi eſt, apud Juvenalem.
Homo exili re, tenui forma
Tenuis per metaphoram
Homo tenuis conditionis
Vel hoſti miſerandus
Nudus planè qui cenſum omnem devoravit, proterviam fecerit
Defectus ad calamitatem
Natus miſeriis ferendis
Cui contracta res eſt & adducta in anguſtam.
Tenuiter peculiatus, apud Budæum
Capite ſenſus. Equum habeas Sejanum
Tunicatus Cananicola
Cinelus proverb.
Pauſono, Codro, Iro, Telonico pauperior
Qui omnem facultatem, ſeu univerſam ſubſtantiam, indutus eſt omnia ſua ſecum portans
Non habens obulum, unde reſtituat.
Non habens ubi pedem ponat
Piſtillo, Paxillo, Liberide nudior
Mendicus & mendicabulum
Rogator, Plaude without money.

to Begin, or to take in hand a Buſineſſe, to Enterpriſe.

Ordiri, ἄρχεσθαι, Inire
Exordiri, Auſpicari, Initiare
Inchoare, Incipere, Inceptare
Occeptare, Aggredi, Adoriri
In manus ſumere, ἐπιχειρεῖν
Exordiri telam
Capere exordium, initium, principium, primordium
Iter ſternere, aditum facere ad rem quamliber aggrediendam
Initium, exordium ſumere
Principium facere, apud Eraſ.
Accingi ad aliquam rem
Exordium, initium facere, ducere
Aliena incipere.

a Beginning or entrance into.

Exordium

Exordium. Initium
Auſpicium, Primordium
Caput. Capitulum vulgo vocant
Rudimentum. Frons
Principium, ἀρχὴ Ingreſſus.
Cunabula à Virg. pro initiis ponuntur.
Veſtibulum per metaph.
Carceres, Orſus paſſivè
Incœptum, & io, Cœptum, i.
Alpha. Inſtirutum, Cardo. Origo
¶ Incunabulum, Inchoatio.
Rudimentum, tyrocinium in literis.

In the beginning.

In principio, ἐν ἀρχῇ
In capite. Initio
In fronte. In frontiſpicio
In ipſo operis ingreſſu
In exordio, Primo geſtu
In ipſo veſtibulo
¶ Prima facie. Prima fronte
Primo aſpectu, obtutu, at the firſt ſight.
In ſpeciem, frequens apud Livium & Tacitum.
Specie tenus. Ipſa apparentia
Prima ſpecie. In ſuperficie.

to faile or miſſe in the beginning.

In portu impingere
In limine offendere, deficere
In ipſo operis ingreſſu peccare
Cantherius in porta, proverb.

from the beginning.

Ab exordio. Ab initio.
A primo, id eſt, principio
A capite. A principio
Απ' ἀρχῆς, ἐξ ἀρχῆς
Ἐξ ὑπαρχῆς. Ab integro
Ab radice ἐκ ῥίζης
A carcere ſive repagulo
Ἀπὸ βαλίδος
Ab ipſo larte, proverb.

from the beginning of the world.

Ab initio mundi
Ab ævo condito
Ab orbe condito
Poſt homines natos
Ab ipſo mundi exortu, initio
A condito mundo
Ex omnibus ſæculis
Ab ipſis creati temporis rudimentis
A creaturarum conditione
Ab orbis conditi initio
In ipſis humanæ propaginis foribus.

from the beginning to the end, from the top to the toe.

A capite uſque ad pedes
Εἰς πόδας ἐκ κεφαλῆς, ut eſt apud Homerum
A vertice uſque ad extremum unguem
A ſummo capillo, à ſummo vertice uſque ad imum calcaneum
A calce, uſque ad caput
A vertice ad imos uſque talos
A pedibus ad caput uſque
A vitta capitis ad calcei corrigiam.
A pede ſupremum aduſque verticem
A filo ſubtemineis uſque ad corrigiam caligæ, Gen 14.
A carceribus ad metam.
Ab ovo uſque ad mala, apud Horatium
A cœlo uſque ad terram, Plautus pro eodem ponit.

the firſt beginning, or chiefe cauſe of any ill or good.

Origo, Cauſa, Radix, ῥίζωμα
Seminarium, Fomes
Fax. Initium ἀρχὴ
Fundamentum, Fons, Scaturigo
Scaturies, Ortus, Factor
Architectus, Inventor

Suaſor

Suasor & author. Parens
Princeps. Genitor
Effector. Dux
Præfector. Machinator
Novandarum rerum author
Caput.

to Beguile, vide to Deceive

a Beguiler. vide Deceiver.

to Behead, to chop off ones head.

Decollare, Detruncare
Amputare caput
Truncare capita
Caput præcidere χαπιτοφαλεῖν
Suppliciis extinguere capitalibus
A cervicé caput revellere, rescindere, avellere, recidere
Decapitare
Auferre caput ense
Capite plectere, privare, mulctare
Collum præcidere
Cervicem cædere
Ense caput metere, demetere
Capitis pœnas sumere
Securi cædere, truncare.

to be Beheaded.

Capite puniri, mulctari, plecti, truncari, obtruncari
Capitis pœnas dare
Capitalem subire, accipere sententiam
Capitali sententia damnari.

Behinde, or Backward.

A tergo. Retro. Post
Ὀπίσω, ἔσωθεν. Pone. adver.
Pone subit conjux, apud Virg.
Pone respiciens. Et præpositio
Pone castra, apud Livium.

to Behold, vide to See.

to Believe, to trust, or give credit unto.

Credere πιστεύειν
Fidem habere, adhibere, accipere
Fidem tribuere, dare, addere
Persuasum habere
Aures præfacere, pro credere, Cic.
Aures præbere
Audire cum accusativo
Nihil reniti, Non reluctari.

I Believe it not.

Minime credo
Mihi non sit verisimile
Demere fidem fabulis, Sueto.
Verbis, dictis tuis fidem non habeo
Supra communem opinionem fidémque naturæ
Abrogatur, detrahitur fides tuis verbis cum vero dissidentibus, haud verisimilibus, sed absurdis.

a little Bell, a Rattle, or Clacke.

Tintinnabulum, à tinnitu
Nola, Cymbalum, Κύμβαλον
Campanula, Campanella
Crotalum, a Rattle.
Æramentum, & campana peripheriæ & soni majoris sunt.

the Belly or Womb.

Alvus, Venter, γαστὴρ
Uter, Uterus, Uterculus
Aqualicus, unde aqualiculus diminutivum. apud Juvenalem & Persium. Pinguis aqualiculus.

a paunch-Belly, or a gorbelly-gut.

Venter. Ventrosus, Ventricosus
Ventriculosus γαστρώδης, γαστρώδους
Obesus, Aqualiculus. Distentus venter
Πλατυγαστὴρ, Saginatus, Carnosus
Collatinus venter, apud Plaut. pro magno & turgido, quod in eum omnia edulia conferuntur.

Sesqui-

Sesquipede extantem habens aqualiculum, musculosus.
Crassus corpulentus
Pinguis, prepinguis
Pinguiusculus
Bene curata cute, bene pastus
Rore pastus, ironice
Dorialem Plaut. vocat anum crassam
Hebeto, id est, pinguior, apud Terentium
Pinguis, nitidus apud Horat.
Tarageus etus prov. pro obeso
¶ Belle pellucens habitus
Torosus, torosulus, trosulus, succulentus, opimus.

Well-beloved.

Oculis, vita atque animo mihi charior ipso
Valde charus, percharus,
Alter ego, ἥμισυ μου τῆς
Cum primis gratus
Omnibus probatus, & dilectus
Gratus, charus omnibus
Gratia multum vigens, pollens apud omnes. Magnum apud plurimos favorem emeritus
Qui omnium emeruit favores
In ostio formosus, prov. vide, Deare,

a Belt, vide Girdle.

to Bend from, vide to Eschew.

Benefits bestowed bountifully and frankely.

Contuli quæ in aliun officia, beneficia, merita potui:
Quantum in me fuit, quantum efficere & consequi potui
Pro meo studio, meaque industria complexus illum sum
Affeci, ornavi, auxi omnibus officiis,
Nullum officii genus, aut studii, nullam omnino rem, quæ vel ad utilitatem illius, vel laudem spectaret, omisi, prætermisi, infectum reliqui
Omnia quæ quidem præstare mihi licuit, profecta in illum sunt
Meam in illum voluntatem & benevolentiam quandocunque res tulit, ubi tempus & occasio postulavit, reprobavi, ostendi, significavi, declaravi, patefeci.
Bene meritus de illo sum, quam potui studiosissime,
Absque illa remunerationis spe:
Quanquam ab eo minime parem gratiam expectarem,
Licet non spectarem ut illum memorem & gratum experirer,
Nulla tamen spe inductus ut parem mihi gratiam referret,
Ut paribus officiis remuneraret, compensaret, æquaret. Ut ullum grati animi signum ostenderet.

Benignely, vide Gently.

Bent, vide inclined.

to bestow a Benefit upon, or to doe one a good turne.

Beneficentia prosequi
Benevolentia, amore, amicitia afficere
Beneficiis bonis conditionibus aliquem augere
Cumulare officiis
Beneficium in aliquem conferre
Bene de aliquo mereri
Promereri, cum dativo
Beneficio afficere, observantia colere
Benefacere
Benefacta cumulare
Rem facere alicui gratam, quam gratissimam
Benignitatem officia conferre
Benevolentiam declare, præstare, apud Ciceronem
Tribuere operam amicis, officium homini amicissimo
Benigne alicui facere, aliquem beneficio

ficio demereri, vide to giue.

to beſiege, or to beſet a towne round about.

Urbem cingere copiis & militibus.
Urbem, civitatem circundare, circumvallare, obſidere, urgere, circumvenire
Claudere muros obſidione
Facere obſidionem, obſeſſionem, & facere obſidium, Plaut. Varro. & foſſa ſeptum tenere
Obſidione cingere, πολιορκεῖν
Obſidione, bello premere, to urge
Longa obſidione fatigare
Bello oppida quatere. Virgil. pro moleſtare. Vallare.
Suffocare urbem fame. Cic.
In circuitu munitiones extruere, facere, frequens in ſacris bibliis.

to beſtow in marriage, vide Marriage.

to beſtow coſt, vide to ſpend.

to betoken, to ſignifie.

Portendere, ſignificare, indicare
Prognoſticare, prædicare
Demonſtrare.

Better.

Melior, ἀμείνων, κρείσσων
Potior, præſtantior
Prior, pro meliore Latinis ponitur, vide Drarer.

it is better.

Præſtat, melius vel ſatius eſt
Commodius, prius, potius
Præſtantius, optatius, optabilius
Præſtabilius eſt.

to ſet betweene, vide to interlace.

Beware, take heed to tell it nobody, keepe it cloſe.

Cave ne cuiquam dixeris
Vide ne mortalium ulli dixeris
Vide ne alicui dixeris
Vide ne dixeris cuiquam
Vide ne temere apud aliquem effutias
Harpocratem egeris, ſi nixeris
Digito labellum compreſſeris.

to Bewitch, vide Enchant.

to bewray, to diſcover, to diſcloſe, to utter, to publiſh abroad.

In triviis declamitare
Prodere, arguere
Nudare, denudare
Detegere, publicare
Δημοσιεύειν, διαγορεύειν
In publicum adferre,
Ex umbra in ſolem educere
Vulgare, divulgare
Proferre, enunciare,
Invulgare, divulgare
In publicum emittere, efferre
Perſonam detrahere
Operta recludere dicitur ebrietas apud Horatium
Varia menſum abſtruſa in apricum erumpent
Promulgare ἐκφωνεῖν
Aperire, declarare
Pandere, revelare
Efferre, ἐξενεγκεῖν
Significare, manifeſtare
Edere, promere
Patefacere, palam facere
In vulgus diſſeminare, ſpergere
Sermones ſerere, λόγους σπείρειν
Eliminare, vulgare
In medium adferre
Propalare, nonum facere

Expri-

Exprimere, Ostendere.

By little and little, vide Leaturely.

By, Nigh, or Neere.

Apud, Prope, Ad, Penes,
Propter, Secus cum accusativo
Παρὰ. Circa, ἐγγὺς Juxta
Propinque, Cominus.

By and by, vide out of hand.

to Bid, vide to Charge.

a Beere, or Coffin.

Sandapila, σορὸς, Loculus
Σῆρος, Locellus. Capulus
Libitina, Ferculum, à ferendo
Pheretrum, φέρετρον.

to Buy, to cheapen.

Emere. Comparare
Mercari, ἀγοράζειν
Permutare pro emere
Ære parare, Destinare
Prædestinare
Conciliare, apud Terentium
Græca fide mercari, id est, præsenti pecunia.

Big, vide Strong.

of a great Bigneſſe, vide Stature.

a Bile or a Botch, vide Impoſtume.

a Bill of my hand, vide writting.

to Bind by Obligation, &c.

Obligare, Obstringere
Astringere, Devincire,

to Binde one to him by kindly pleaſures.

Devincere beneficio quempiam sibi, ornare beneficiis
Beneficium præstare, conferre, dare, tribuere
Gratis officiis plebem obligare, Ambrosius.
Bene merari de aliquo
Beneficium figere, Cicero: Ut hoc beneficium quemadmodum dicitur, tradali clavo figeret, ut perpetuam hujus beneficii memoriam faceret
Beneficiis afficere.
Προσφέρειν cum dativo
Liberalitate omnes in officio continere
Demereri aliquem obsequio, bonis operibus.
Obstringere.
Adstringere, seu Alligare, vel obligare omnia apud Ciceronem
Autorare, sed militem proprie.

Birds or any Fowle.

Volucres, πτηνὰ
Aves, Alites
Genus altè volantum.
Volatilia, Præpetes
¶ Aucupio voluptatem quærere
Retibus explicari, pedicis, fixis viminibusque viſco illitis, volucres captare. Aucupari, to Hawke.

a Biſhop, an Abbat, or chiefe Prelate.

Antistes, Præsul, Abbas
Pontifex, Sacrorum præses
Episcopus, Ἐπίσκοπος
Pontificali infula decoratus, ornatus insignitus, & periphrasi venusta
Episcopalitii ordinis non infimum decus, singulare decus.
Alpha sacerdotum

Demiſs

Demissæ ad talum togæ sacrisque initiatus Episcopus
Olim soli sacrorum antistites presbyteri nomine censebantur, ut refert D. Hieronymus
Ante Christi in carnem adventum
Dicti proromystæ, Archiflamines
Archimandritæ
Sacerdotes primarii
Archimandritæ nomen adhuc sibi usurpavit in Græcia. Abbates, quasi primates & præpositi monachorum eremos inhabitantium.

the Bishop of Rome, vide the Pope.

to be a Bishop.

Episcopum agere.
Episcopatum gerere.
Episcopatum administrare.
Episcopi munia obire.

to become a Bishop.

Accipere baculum pastoralem, Ecclesiæ clavum, gubernaculum.
Episcopatui inaugurari.

a Bishops mitre.

Galerus bifidus, Infula.
Mitra, Apex.
Tiara Φρυγίσιον, Cidaris
Κεφαλὴ ἀπὸ κίδαρος
Byrrhum sacerdotale.
Pileus pontificalis.
Et Byrrhum simpliciter à Cypriano pro Tiara ponitur.
Mitellum diminutivum à mitra.
Μίτριον.

a Bishops Vicar or Suffragan.

Suffraganus vulgo vocatur, sed ornatius, Episcopo à suffragiis.
Episcopi vicarius, auxiliarius.
Coepiscopus.
Episcopalem locum tenens.
Episcopi gerens vices, supplens locum, qui Episcopo in pontificalibus actibus, in officio suo suffragatur.
Subsidiarius alicui, i. coadjutor.

Bisket, twise baked.

Panis nauticus secundo coctus.
Panis bis coctus, quem Plaut. vocat panem rubidum. Δίκτος.
Paximas, παξιμὰς ἀδος
Paximadion, παξιμάδιον, qua voce frequenter utitur D Hier. in vitis Patrum.

to Bite.

Mordere, morsus exercere, inferre, subire.
Morsu occupare, consumere, divellere
Miseros morsu depascitur artus.
Fræna ferox spumantia mandit.

a Bit, a Morsell, a Piece.

Buccella, Buccea, Bolus.
Morsellus, ψῆκτος. Panis fragmen.
Frustum, Frustulum.
Turunda, Ὑπερφος.

a Bit. vide Bridle.

Bitter or Sowre.

Acidum, Subacidum
Amarum, Acerbum.
Amarissimo amarius felle.
Insuave, Asperum, Austerum.
Felleum Acetosum.
¶ Aceto, Acidus fio.
Vinum vetustate coacessit, Cic.

Bitterness.

Acredo, Amaritudo.
Amaricies, Amaror.
Acerbitas, Asperitas, Acor.
Fel, seu Aloe per metaph.

a Blab. vide a Tell-tale.

Blacke, Darke Swart.

Browne, or sad colour.

Nigre

Niger. ἰλυὸς, μέλας.
Piceus, Lugubris,
Pullus, Hispanus.
Beticus, Impluviatus, Fuscus.
Anthracinus, ἀνθρακινὸς.
Fuligineus, Mutinensis.
Furvus. Swart. Darke.
Merulius, apud Plautum.
Lividus, apud Virgilium.
Sed Aquilus color, fuscus, subniger, fusco colore nigricans, Browne, Swart.
Homerus, Puellam nigricantibus oculis, aut per hoc formosam vocat.
Τὴν ἰλυσπὸν, μελανοφθαλμον.
Nigris oculis præditus, ὁ ἰλυόφ.

Blacke Fryars.

Dominicales, Budæo.
Prædicatores, Dominicani.
Aliquot præterea in locis Galliæ, & Hollandiæ Jacobitæ dicuntur.

to Blame. to Dispraise, to Deprive, to Dishonour.

Contumeliam facere in aliquem,
Infamare, Vituperare,
Contumeliam intorquere, imponere, dicere, facere.
Tanta turpitudine Ausonicam labefactare virtutem.
Blasphemo calamo aliquem notare, incusare.
Perfundere ignominiis, scommatibus, Contumeliis operire, lacerare, concidere.
Turpi crimine lædere.
Ignominia afficere, deformare,
In contumeliam agere.
Probra ad satietatem ingerere
Contumelia insequi.
Dehonestare, Inhonorare.
Improbare. Reprehendere.
Incusare. Arguere, Carpere.
Reprehendere. Redarguere.
Reprobare, Objurgare, vitio dare,
Sugillare, Criminari, Traducere.
Insimulare, Notare.
Damnare, Culpare, Accusare,
Diffamare, Obloqui, Condemnare,
Derogare, Detrahere.
Irrogare & infligere ignominiam.
Ignominia notare, quod Græcis est, Ἀτιμιαν προσβαλλειν
¶ Infamia flagrare, est summa infamia laborare, quod & Græcis dicitur, κακῶς ἀκούειν.
Vituperari.
Diffamari, Laborare fama.
Improbari, malè audire, to have an ill name.

to get or receive Blame or shame.

Accipere contumeliam, sordes, id est, ignominiam. Cic.
Has à Q. Ticino sordes accipimus.
Concipere maculam, Turpitudinem, infamiam. dedecus.
Subire contumeliam, infamiam, notam turpitudinis,
Perfundi aceto. Horat. pro convitiis affici.

to Blanch. vide to Whitelime

a Blasting. or striking with a Planet.

Stupor mentis & corporis.
Syderatio, quam Plinius scribit, Græcis dici, ἀστροβολίδα.
Apoplexia. Κατάπληξις.

Blasted or taken with a Planet.

Syderationis morbo affectus.
Syderatus, attonitus, ictus.
Tactus. Κατάπληκτος.
Apoplecticus quem Hermolaus Barbarus ἀδέσποτον vocat.
¶ Syderari, sydere afflari, vexari, læsi.

a Blemish, a spot or blot.

Nævus. Labes. Labecula. Macula,
Vitium, Nota, ſi ad corpus reſerantur,
Dedecus, infamia, turpitudo, ignominia, ſi metaphoricè ad mores accõmodare ſermonem voluerimus, ſicut quoque dicimus, labem perfidiæ, notam infamiæ, perjurii.
Tubera pro vitiis majoribus poſuit Horatius, Verrucas minora appellans. Mendum, menda, litura.
Vario Lenticulæ. Lentigines, ſpots in the face.
Glaucoma, atis, n. gen. vel
Glaucoma, æ, f. gen. ſpot in the eyes.
Maculas læſis de veſtibus auferre.
Eximere, eluere labem, to take, to waſh out blots, or ſpots.

Blew, Watchet, or Azure colour.

Cæſius color. Flavus.
Cæruleus quaſi cæluleus, à colore cœli.
Glaucus, Glaucinus, Cumatilis.
Cyanus, Cyaneus.
Venetus, Thalaſſicus.
Indicus, darke blew.
Ferrugineũ præterea colorem quidam accipiunt, pro cæruleo marinis fluctibus ſimili, quem Græci θαλάσσιον vocant.

Blinde.

Cæcus, τυφλὸς, Orbus propriè, qui lumen amiſit oculorum.
Oculis captus. Exoculatus.
Luminibus orbatus.
Orbus luminis, Sene.
Tireſias apud Juvenalem.
Talpa cæcior. proverb.
Ἀστιλλικὸς τυφλότερος.
Tireſia, Hypſia, Leberide cæcior.
Cæcigena, blind borne.

Blinded, walking in darkneſſe.

In altiſſimis verſatus tenebris.
Denſa quadam ac tetra impietatis caligine occæcatus.
In denſiſſimis ignorantiæ tenebris ſepultus.
Qui profundum venit malorum.
Mens cæca, lucis indiga, exhauſta divino lumine. Cimmeriis immerſa tenebris.
In errorum denſitate vaga.
Oppleta tenebris.

a Blinkard, Bleared, or one that lookerh aſquint.

Cæcutiens, παραλίπων.
Hallucinans, Lippus. Lippiens.
Lolio victitans, proverb. ſeu
Tithimallus, Laconicus.
Saturniæ lemæ. Luſcus etiam ſignificat.
Strabus ſeu Strabo. Retortus.
Παραλλάξ, ¶ Luſciosus, Sandblind.
Luciſcus, oculos habens hebetiores, Nyctilopa.
Νυκτιβλέψ, he that ſeeth better in the night than at midday.
Sed luſciosus qui interdiu parum vel nihil, veſperi vero ſatis videt
Μυώπης ſeu μυωπὸς
Lucinus, that hath little eyes, vide to looke aſquint.

a Bliſter, a Whelke or a Wheale.

Puſtula, Papula, Tuber.
Tuberculum φθεῖρον.
Exuberatio χαλάζιον. Scrofula.
Huc etiam ſpectant Vari ſeu Varioli, the meaſils, qui pueros maximè infeſtant, græce ἰοβόλοι cum febri plerumque naſcuntur hæ puſtulæ.

a Blockiſh dullard, vide Dullhead.

Blot, vide Blemmiſh.

Blotting paper, vide Paper.

Blood

Blood, Bloody, full of Blood and Slaughter, Murther.

Sanguis, Sanguinolentus
Sanguine terra tabet, madet
Flumen purpureum miſtis ſanguine fluxit aquis
Sparſi voranᵗur ſanguine vepres
Cæde tepebat humus
Arva cæde madeſcunt
Aſperſus ſanguine locus natat omnis
Atro tepefacta cruore terra
It cruor per artus
Funditur ater ubique cruor
Inundant ſanguine foſſæ
Sanguinis vomere rivos
Squallenti ſanguine crines.
Concreti ſanguine crines.

to make Blunt, or Dull.

Obtundere acumen Hebetare
Perſtringere aciem ingenii, Cicero dixit pro hebetare
Perſtringitur acies ferri.

to Bluſh or to be aſhamed.

Erubeſcere, Vereri, Revereri
Verecundari, Pudet me
Αἰσχύνομαι, Pudore ſuffundi
Ἐμυθεῖτο, Rubreſcere pudore
Rubore ſuffundi
Pudore affici
Suppudet, impersonale
Ejectum ſemel attrita de fronte ruborem recipere. Horat.

Bluſhing, vide ſhame.

a wilde Boare or Swine.

Aper. κάπρος Porcus vèl ſus ſylveſtris.
Sylagrus συάγρις
Orthagoriſcus Singularis μῖνος
Unde in Pſal. 79. μῖνος ὄρθιος κατενεμήσατο αὐτὸ ἄμωμος, ubi Hebræi habent z. f. Singularis ferus depaſtus eſt vineam.

Actæon triſſyl. pro Apro apud Mant:
It levis Actæon ſumans.

to Boaſt, to Brag.

Jactare. Oſtentare
Præſumere, Vendere
Vendicare, Jactitare
Καμπύζειν. δηκομπάζειν
Gloriari, Arrogare
Setquipedalia, turgentia jactare verba; ampullas.
Tragicè loqui
Spirare tragicum, apud Horat.
Præſumptuosè, arrogantèr, immodeſtè loqui, λαίφηδε
Venditare ſeſe inanibus verbis, nihil præter eruditionem ſuam jactare
Efferre ſe magnificè
Extollere, Attollere
Meras glorias ſpirare
Fumos jactare
Prædicare, Efferre
Μεγάλα λέγειν ἀγαλλόμενον
Inanes flare, affläre gloriâ, apud Cell.
Erigere caput, criſtas
Grandia & magna trutinare contracto ſupercilio, tumentibus buccis, ſeſquipedalia verba, διαξαῖα ῥήματα.
Cœlum territare, apud Virg.
Grandia, magna jactitare, loqui.

a Boaſting, a Bragging.

Jactantia, oſtentatio
Jactatio.
Arrogantia μεγαλαυχία
Immodeſta præſumptio.

a Boaſting ſhew, vide a Solemne ſight.

a Boaſter, a Bragger.

Magniloquus, Grandiloquus,
Glorioſus, Seſe inſolenter jactans
Immodeſtus, Inſolens

Arrogans, sui tibicen
Arrogantiæ, jactantiæ non ferendæ.
Παστοφόλης, qui fumum venditat
Thraso, Hippias, Calliphanes
Aretalogos, apud Juvenal. & Stret.
Martyas, Thamyras
Callipides alter
Fundivendulus.

a Boat.

Cymba, Scapha
Scapula, σκαφὴ,
Linter ex arbore cavata fit,
Lembus λέμβος
Lembunculus, πλοῖον μίκρον.
Navicella, apud D. Augustinum
Navicula πλοιάριον
Navigiolum, alveus, Alveolus
Naviculari.

Boyes, vide Sonnes.

a pleasant Boy.

Puer festivus, lepidus
Lepore, festivitate, morum elegantia, quibusvis præferendus.

to Boyle or Seethe.

Fluxare, Aestuare, Coquere
Effervere, Ebullire, Seaturire

Bold, hardy.

Animosus, Magnanimus, Fortis, Acris. Audax, Invictus. Vide stout and courageous.

a Bolt vide a Barre.

a Bonet, vide hat.

a Booke.

Liber, Scriptum, Codex
Βιβλίον Opus, Opusculum
Volumen, plures continens in se libros partiales, ab involutione,
Commentariolus
Charta apud Ovid. pro libro ponitur
Pugilares à pungo, & enchiridia à manibus, in quibus gestantur, ac codicilli cum asserculis, tabellisve concinnati little small Bookes.

the Borders or Marches of any Country

Confinis & confinium, Colum.
Frons regionis, velut est apud Plinium, Caput regionis & principium, anterior pars cujusque rei.
Limina imperii, id est, introitus, ut Marginis Imperii, apud Ovidium in tristibus;
Fines numero plurali sæpius pro terminis, & limitibus ponuntur, the Marches
Collimitium est confinium
Collimitium Hollandiæ & Flandriæ est Brabantia.
Confinis Flandriæ est Brabantia
Milites per frontem regionis distribuere
Limitanei milites, qui in collimitio sunt constituti in præsidio adversus inimicos excubantes in limitibus, Garrison.
Limitatus ager
Limitibus distinguere, terminare,
Limes positus in agro.
Partiri limite campos.

the Borders of a garment, vide Fringes.

to bee Borne.

Introire ad vitam, vel in vitam
Æditi in lucem
Emergere apud Prud.
Prodire in vitam
Nasci, fieri, γίνεσθαι
Aves, accipitres, & animalia quoque dicuntur fœtare, fœtum emittere
Nasci, Utero matris prodire
Venire ad sydera ætherea
Surgere ad lumina vitæ
Venire sub auras cœli
Accipere vitam

Prodire

Prodire, utero exire
Emitti in auras
Fœtus expellit ſe in auras. Vide to travell or labour of a child.

as ſoone as I was Borne from my childhood, Infancy, Youth

Abinitio, à primo exordio ætatis
A prima, ab ineunte ætate
A primis temporibus, à puero
Jam inde, à puero
Jam inde uſque à puero
A prima pueritia
A primis annis
A teneris unguiculis
A die natali, ab ortu primo
A quo die natus ſum
Ex quo ingreſſus in vitam ſum
Ex quo vitæ lumen attigi
Animam ducere, Spiritum haurire de cœlo cœpi.

to Borrow.

Mutuo ſumere
Mutuum accipere
Mutuari
Commodato accipere
Utendum accipere.

a Botch, vide Impoſtume.

a Botcher, vide Taylor.

a Butcher.

Lanio & Lanius
Carnifex, Bovicida, Macellarius.

a Butchers ſhop, or a Butchery.

Macellum, Laniarium
Laniena, Carnarium.

a Bough or Branch.

Ramus, Ramulus
Κλάδος.

Ramuſculus, Ramale
¶ Plantæ teneræ. Stolones
Novelli rami
Μαγίδια.
Talea, Malleolus
Ulius radix
Clavicu'us, vel Clavicula, quæ & capreolus, the ſhoot or little clefts of the vine.

to Bolt out.

Extorquere, Elicere,
Exculpare, Extricare.

a Bondman, vide Servant, and Slave.

to be Bound unto one.

Devinctus. Obſtrictus
Obligatus, Debitor,
Obnoxius, quamvis propriè ob delictum aliquod pœnæ obligatum ſeu ſubjectum ſignificet: apud Divum Hierony. Eraſm. & alios ponitur pro devinctus, obligatus
Devincere officiis, oppignorare gratia. Ambroſius.

a Bouget, vide a Male.

Bountifully, vide Liberally.

to Box one on the eare or to knock one about his pate.

Depalmare aliquem apud Eraſm.
Malam, maxillamve ferire
Τὸν παρειὸν παίζειν, Grego.
Alapam alicui impingere
Palmas in faciem dare, apud Evangeliſtam ῥαπίζειν cum accuſativo.
Παίειν τὴν κόρυν
Ferire malam nequiter. Plaut.
Alapam incutere. Alapis percutere
Ἀθύρειν, ἐλαύνειν.
Colaphos incutere.
Ἐντείνειν πλαγὰς
Manu extenta, porrecta palma ferire, verberare

Pugnis confringere to beat with fists.
Colaphisare. Colaphum icere, apud Plautum.
Pugnum in os impingere, ingerere
Pugno, colaphis percutere, diverberare. Verberare
Colaphos infringere
Plus quingentos colaphos infregit mihi Terent
¶ Expalmari, apud D. Augustinum ponitur pro palmis cædi.
Manum non vacuam abstergere.
Οὐ κενὰν τὴν χεῖρ' ἀπομάξειν, Lucian.

to Box, to Scarifie, or to draw out ill blood.

Scarificare cutem, levitèr vulnerare perstringere. Sanguinem ventosis elicere. ἀποκαζειν.
Ἐπζεῖν, ἀπαιρειν
¶ Cucurbitæ, Cucurbitulæ, Ventosæ vulgò dicuntur. Sicyæ σίκυα.
Græcis Pyxides seu vascula in quæ detrahitur sanguis.

to Brag, vide Boast and Triumph.

a Brayer, vide Crier.

Brasse, vide Copper.

Bravery for women, vide womens Bravery.

a Branch, vide Bough.

to Branch out, vide to Burgen.

to Brawle, to Chide, to Reduke, to Fight.

Objurgare, Percellere
Increpare, Incessere
Redarguere, Distringere
Multis verbis malè aliquem accipere, Cic. accipere severè
Asperè movere
Insectari, austeris, acribus, mordacibus, exasperantibus verbis, verborum amarulentia.
Conficere aliquem verbis. Plaut. id est, minaci voce terrere
Reprehendere, Carpere
Taxare. κατὰ τοῦ δικ.
Arguere, improbare.
Obloqui, increpare
Ἐπιτιμᾶν.
Inculpare, Perstringere
Catonem agere Censorium
Democritum quendam agere
Divis ipsis obloqui.
Percellere, vide to strive

a Brawling, a Chiding, a Fighting.

Rixa, ἐρις
Lis, Dissentio.
Pugna, concertatio
Altercatio, Jurgium
Strepitus pugnaque verborum
Contentio, vide Discord.

that Brawleth or Chideth much.

Rixosus, Litigiosus
Litium avidus, appetens, peramans,
Ad dissidia propensus
Litem semper movens, incipiens, suscitans.
Refractorius, Controversus
Filius contentionis. Tricon.
Canina præditus facundia
Concitus ad rixam.

Bread.

Panis triticeus, wheaten Bread
Panis siligineus, Manchet, or fine Bread.

Panis

Panis hordeaceus, **Barley-bread.**
Humanis usibus apta Ceres
Usus Cereris
Dona laborata Cereris
Suppositum cineri focus parat panem
Molitam manu Cererem torret igne focus.

to Breake or burst.

Frangere, confringere
Infringere, rumpere
Dirumpere, crepare
Frigidus in Prato cantando rumpitur anguis.
Limina perrumpit, postesque à cardine vellit
Fœna pudoris rumpere.

to Breake the League, or Promise, to do contrary to the promise, or agreement.

Fœdera solvere, irrumpere, abrumpere, lædere, dissolvere, turbare, frangere
Pacta conventa convellere
Rescindere, lædere fidem
Irrita reddere, mutare,
Non stare conventis, pactis
Pactum irritum facere
Ἀναπαιάζειν
Conventionibus non stare
Pacem labefactare initam
Pacta eludere commento Thracio, id est, callido vafroque.
Pacta violare, rejicere.
Rejicere conditiones semel acceptas.
Abire ab emptione, à contractu priore
Discedere à fide data, à conditione
Dirumpere fœdus, vel solvere
Facta omnia infringere
Conventiones non servare. Vide **Promise.**
Fœdifragus, **A Breaker of the league.**

to Breath, to take his Breath.

Spirare, respirare
Ἀναψύχειν, trahere spiritum
Recipere anhelitum, vel facere
Spiritum ducere, reddere anhelitum per vices recipere
Animam trahere, remittere, & efflare.

the Breath.

Spiritus, flatus
Anima
Halitus, anhelitus.

Breeches, or mens overstockes.

Subligar, subligaculum
Femorale, feminale
Ἀναξυρίς
Sustibulum, apud Varronem
Caligæ, tibialia
Campestria substant.
Perizomata, περιζώματα
Pudendorum velamen
Lumbare
Braca, vel bracha, ut alii scribunt
Renones aliquibus dicuntur, Græcè περισκελίδες, Chaldaicè Sabarella, qua dictione Daniel usus est, Hebraicè Micenas.
Solvere ligulas, ponere seu deponere subligaculum, notæ significationis sunt.
Caligas thoraci seu diploidi astringere ligulis, **to truss up the hose.**
Femini-cruralia à Ludovico Vive in colloquiis, pro caligis ponuntur, **a whole paire of hose with breeches and nether stockes together**
Caligæ, tibialia, tegumenta tibiarum, **a paire of netherstocks.**

to Bride, vide to put out ones eyes with gifts.

a Bride, vide married womankind.

a Bridle, or a Bit.

Frœnum Habena, χάλινος
Retinaculum camu, κημός
Lupus apud Ovid. genus frœni acerrimi, ut Luparum apud Virg.
Capistrum, the halter.
Ἡλαστής.
¶ Spernere lupatum
Habenas rejicere, frœnum non admittere, ἀποπτύειν
¶ Frœno equum sistere, coercere
Ἀνθαμιζάλειν τὸν ἵππον, αἰχεῖν
Actis equum competcere habenis.

Brief. vide short.

Bright, vide shine and clear.

Brine.

Salsugo, muria
Muries, ἅλμη, alsilago.

to Bring, vide carry.

to Bring forth.

Parere, Edere, gignere
Educere, producere, proferre, eniti.

to Bring to an end vide End.

to Bring to naught, vide to marre.

to Bring up, vide to feed.

a Brink or Brim.

the Stone Bason that receiveth the water of Conduits, or a Bason.

Labrum, Labium
Labellum, Pelluvium
Pelluvia, Pelluviorum
Tinaciolum, pelvis
Ἀσκὸν πύελος.

a Broker.

Mediator Conciliator, Licitator
Proxeneta, προξενήτης
Pararius Latine, apud Senecam Institutor.

a Broach, vide a Coller.

a Brotherhood vide Fraternity.

a Brush.

Setaceum, quod plerunque ex setis fiat, Scopina, Scopulæ
Peniculus vel penicillus
Vives in colloquiis Muscarium setacium nominat, à similitudine credo, nam Muscarium est coma quarundam herbarum, in quo semina dependent, veluti feniculi, anechi, & similium.

Bruit, Rumour, vide Fame.

a Bucke, vide Doe.

a Bucket, a Palle for to take water with.

Urna, Hydria,
Situlus aquarius, Cato
Ἀντλητὴς, Urnula, Situla, Sitella
Trulleum, Creterra, Mergus, oris
Anthia ἀντλία
Haustrum
Sutiscola, apud D. Hieron.
Futis est vas aquarium
¶ Nasiterna, à similitudine nasi, apud Varronem & Plaut. Pitcher.
Urceus Urceolus, Minalis, aqualis
Gutturnium, οἰνοχόη, idem
Guttus pro eodem apud Eras.
Malluvium, Polluvium, a Bason to wash in, Pelvis.
Χειρόνιπτρον, Livius, Argento pollibro

bro & aureo gutto.

a Buckler, a Shield.

Solutum, Clypeus.
Ἀσπὶς. Parma
Parmula, Ancile
Ambo, Pel a, Cetro
Τύμπανον seu tum persicum
¶ Parma eludere jaculum,
Tela scuto accipere,

to Bud, vide to burden.

to Build. to make a house.

Ædificium, domum, tectum, ædes, struere, extruere, componere
Extollere, ἀνοικοδομεῖν
Erigere, instaurare
Educere cœlo. Virg.
Condere arcem, domum, urbem, Salustius.
Mœnia fabricare, Ædificare, Ponere, Condere
Murorum attollere moles
Condere sedem, Tecta
Fundare arcem, urbem extruere, statuere, cingere muris, saxis, fundamenta locare
Architectari. ἀρχιτεκτονεῖν
Moliri arcem, ædificare
Ἐδρύειν, figere
Collocare, firmare
Constituere, ponere
Iacere fundamentum
Ædificia modicè ab humo tollere. to build not very high.

Bulwarkes, vide Fortresses.

a Bull, a Patent, a Privilege.

Diploma summi Principis, Regis
Codicillus dispensatorius
Privilegium, φερνίσμιον
Bulla vulgo dicitur pontificia
Indultum Apostolicum
Brevis, vel ut alii vulgò dicunt, Breve, sunt etiam diplomata, quas nunc appellamus literas patentes continentes principum edicta & mandata, regio signo sancta.
¶ Cæsareo privilegio aliquem inaurare.

to Burden, to blame. to raile or speake ill of the dead.

In mortuos maledicentiæ spiculum figere
Defunctos maledictis insectari
Insectari post mortem
Lacerare defunctum
Mortuis convitiari, maledicere,
Defunctorum innocentiam insectari
Convitia congerere in mortuos
Pugnare, luctari cum larvis, cum defunctis.
Instar caspiorum canum sepultos arrodendo affligere.
Ad inferas sedes usque manes & larvas à quibus veterum natura sustulit sua fulmina persequi.
Ne ab umbris & cineribus sævitiam continere
Mortuum flagellare
Νεκρὸν μαστίζειν. Iugulare mortuos
Τὸν τεθνηκότας δοκιμάζειν
Leoni mortuo barbam vellere
Mortuum criminationibus proscindere, impetere, incessere, lingua acerbissimè exagitare.

a Burden or load, a packe, a Fardell.

Onus, φορτίον
Provincia, pondus
Periculum, gravamen
Sarcina. Impedimentum tam in singulari, quam in plurali numero.

heavie Burdens or loades.

Onus Ætna gravius, apud Cic.
Colossea onerat Moles
Pistrinum tum pro loco, tum pro re difficultatis plena, metapho.

Res

Res viribus impar difficultatis plena
Gravis sarcina
Negotium subacerbum
Provincia dura, negotiosa, molesta, aspera.
Negotium operosum molestum.
Negotium involutum, difficile explicatu, χαλεπόν.

to unburden, vide unload.

to Burgen, to Bud, to Branch out.

Fruticari velle, Sylvescere
Προμικάζειν, frutescere
Florere, florescere
Formatis aperitur floribus arbos
Florescunt gramina rivis
Emittere stolones. μοσχεύειν
Pubescere, frutices emittere
Germinare, egerminare
Progerminare, pullescere
Pullulare, pullulascere
Suppullulare, protuberare Soli
Suppullulascere, expullulare
Arbescere, frondescere
Vernare ad arborem etiam refertur
Gemmare, & gemmas emittere ad vitem refertur, & ad alias arbores, gemmascere, efferri, turgere in gemmas.
Gemma, vitis oculus.

to Bury.

Inhumare, terræ injicere
In terra recondere
Tumulo recondere, tumulare,
Dare humo, terræ, ad sepulcuram
Κηδεύειν, parentare
Sepulturæ tradere, dare sepulchro
Sepelire, humare
Inhumare, funerare
Dare tumulo
Extremum persolvere honorem
Cadaver, funus humo condere, Ovi.
Pulveri tradere seu humo, Salu.
Condere monumento corpus, Plin.
Putridum condere cadaver in urna
Et apud Phocyllidem, χοῦν ἐπιμοιρᾶσαι νεκύεσσιν, mortuis terram impertiri
Ponere in monumento
Corpus terræ parenti reddere
Sepulchro claudere
Efferre matrem, Cice. Sepulturæ cadaver inferre, terraque obruere
Subdere sub solum, to put under the ground.
Mandare humo
Telluris aggestu cadaver obruere, superjecta humo operire, apud Am. in Home.
Terræ commendare, apud Max.
Terra cineres accipit
Tumulus ossa Tegit
Libitinam exercere
¶ Efferre cadaver, uxorem, funus mortuorum, ἐκκομίζειν
Ἐκφέρειν, κηδεύειν
Extra domum vel ad sepulturam ferre, προφορεῖν

to be Buried.

Funerari, sepulturæ tradi
Humari, parentari
Comburi veteres solent, unde bustum pro monumento ponitur
περὶ κομιζόμενον τυχεῖν
Ponere cineres, apud poëtas
Honorifica sepultura donari
Sepulturæ majorum suorum addi
Magnifico post fata deponi Mausoleo
In tenuem solvi favillam
Contumulari, terræ insterni.

an honourable Burial, vide Funerall.

to Burne.

Vulcano dedere, dicere.

Dare

Dare flammis, ignibus
Vulcano committere
Ignis voragine absumere
Urere
Extruere rogos
Usulare apud Pacuvium pro urere
Ἐκκαίειν, φλέγειν
Patrios incendio lares absumere
Ignem in ædes ejaculari
Cremare, Concremare
Celebrare Vulcania
Corpora in cineres redigere
In ignem, in rogum mittere, ponere, projicere, imponere
Igne absumere, πυρπολεῖν
Comburere, igni tradere
Ultricibus committere flammis
Incendio involvere
Ignibus ardere
Exurere
¶ Conflagrare, flagrare, ardere, absoluta sunt, & igni non tantum, sed & aliis rebus accommodantur. flagrare odio, amore.
Illi res omnis in fumum & cinerem abiit, ubi incendium omnia hausit.

to Burst, vide to Breake.

to Burst, or to Breake in

Irruere in ædes
Irrumpere, cum violentia quadam
Ἐιςπίπτειν
Inferre se concitato impetu, Livius, pro irruere, facere impetum
Incedere unde scribendi libido incessit mihi vel me. Livius: gravior cura patribus incessit.

to Burst or Breake open doores, vide Doore.

a Bush of Thornes.

Dumus. Rubus
Spinæ. Vepres
Sentes. Ruscus
Virgultum. Spinetum
Dumetum. Rubetum
Vepretum. Senticetum.

a Busie worke or matter, to compasse.

Labor magnus, difficilis, laboriosus, gravis, operosus, molestus, immensus, magni negotii, difficultatis ac ponderis, vide a Piece of trouble.

Busied, vide Occupied.

a Butler or Steward.

Præfectus cellæ penuariæ
Dispensatoris officium gerens. Ambrosius οἰνοχόος.
Cellarius, & non cellerarius, ut plærique ineptiunt, nisi quis interpretari velit, rarus in cella,
Præpositus cellæ
Moderator domus. Custos cellæ
Promus ac condus ταμίας
Villicus in Euangelio
Oeconomus, οἰκονόμος
Dispensator rei familiaris
Procurator aliquot in locis dicitur, seu Curator
Ἐπιμελητὴς
Procurator peni. Plaut.
Cavearius nonnullis dicitur à Cavea.

a Buttery, vide Celler.

the Buttocks or Haunches.

Clunis sub genere communi
Cluniculæ. Nates, πυγαί.

But, Nevertheless.

Cæterum. μέντοι
Porrò, autem. δὲ.
Porrò, Autem. Sed
Sed enim, atqui
Ἀλλ' ἀρα, ἀλλά. Verum
Ἀλλὰ μὴν, Vero. At vero,

Verum

Verùm, enimvero. Quin.
At in oratione soluta: Ast in versu sequente vocali.
¶ Sed etiam, tamen.
Veruntamen, At amen
Sed tamen, frequens est apud Cicer. ἀλλὰ μὴν.

But yet.

Pariter ac. Juxta ac
Ex æquo, atque, Simul &
Idem, Idemque
Acque, atque
Ita & præcedente ut
Simul in oratione geminatum, vel geminatum.
Tum in oratione geminatum
Et in oratione geminatum
Sed &, verum etiam, εἰδὲ καὶ, præcedentibus non solum, non modo, οὐ μόνον.

C

a Cabin, lodge, vide Cottage.

a Cable rope.

FUnis anchorarius
Tomis, icis, s. g. Plin.
Retinaculum, stupæum puppis, Ovid.
Ruderis, Plin.
Funis nauticus.

to Cacke, to shite.

Alvum exonerare
Cacare, κενολογεῖν
Ventris onus ponere, deponere
Purgare ventrem, apud Hier.
Excernere, apud Celsum
Stercus facere, vel olerum
Saburram ventris ponere
Emittere saturitatem
Alvum dejicere, solvere
Forire, κοπρίζειν
Merdare. Cunire
Egerere absolute
Excrementum dejicere,
Στομαχεῖν κοπρίας, alvum dejicere,
¶ Comfoire apud Pomponium
Permerdere, Conspurcare, fœdare
Σκῶρ, to beshitte.

a Cage for birds.

Cors vel cohors Aviarium,
Avium, vel Altilium septum
Ornithroropium
Ὀρνιθοτροφεῖον ὀρνιθών
Gallinarium a hen pen.

a Cake, a Wafer.

Panis dulciarius, Laganum
Λάγανον. Libum
Melipectum, μελίπηκτον
Placenta ex melle. Popanum.

to Call.

Vocare, vocitare
Appellare, Appellitare
Nuncupare, Memorare
Nominare, Dicere.

to Call back, to revoke his fault.

Revocare, Recinere errorem
Retractare. Fateri errorem
Revocare quod dixeris, feceris prius, asseueris.
Canere Palinodiam
Πάλιν ᾄδειν: recantare
Opprimere dicta sua.

to Call to mind, vide to remembrance.

a Call, vide Coife.

Calme, vide Quiet.

be Came at length.

Tandem aliquando, denique, demum.
Post diurnum tempus, longo temporis intervallo, cum temporis multum abiisset, transacto multorum annorum spatio rediit, revertit, reversus est.

Accepit

Accepit ſe ad ſuos lares, patriam, cunabula, patrias ſedes.

a Campe, an Hoſte, a ſiege.

Caſtra στρατόπεδα
Papilio, Tabernaculum,
Tentorium, Stativa.

to pitch his Campe.

Caſtra facere, ponere, locare
Caſtrametari.

to raiſe or to move his Campe or Siege.

Movere, amovere Caſtra
Tabernacula detendere Cæſar
Locum commutare
Exercitum aliò deducere
Solvere obſidionem
Ab obſidione deſiſtere
Oppugnationem remittere
Colligere papiliones.

a Cane, vide Reed.

Canels. vide Gutters.

to Can or may, vide Apt.

to Cancellout, vide to Croſſe out.

a Canker

Cancer morbus, eris, in Genitivo ſub neutro genere
Κάρκινος, καρκίνωμα
Carcinoma, Gangrena.

a Canker worme that eateth commonly Colewortes.

Erma Campe, κάμπη
Maſtax, apud Nicandrum
Hieſina Columellæ dicitur
Brucus βρούχος.

Cannons, vide Artillery.

a Cap, vide Hat.

a Spaniſh Cape, vide Cloake.

a Captaine, a Generall.

Dux militum, primarius, ſummus
Copiarum dux, Strategus
Primipilaris, Præfectus militiæ
Belli ducem agens
Bellicæ expeditionis dux primarius
Archeſtrategus
Primus exercitus dux.
Præfectus equitum cuſtodiæ quos archeros vocant
Totius equitatus dux præcipuus, præfectus militiæ
Ἀπόρχων τοπαρχιάτων
Cohortis præfectus,
Ἐπάρχος ἔπαρχος
Imperator exercitus,
Dux militaris, Exercitus dux,
Copiarum præfectus, apud App.
Capitaneus barbarum eſt, pro quo militum caput rectius diceretur à cujus conſilio & nutu cæteri dependeant.
Λοχαγὸς Græcè
Ordinis militaris inſtructor, imperator ſeu ductor. Rector.
Noſtri decanum vocant qui contubernio præeſt
Ὀυλαμοπάρχης Græcis dicitur
Nam contubernium propriè milites decem ſub una papilione degentes.

Cardinalls.

Proceres Cardinei
Cardinales, purpurati patres,
Honore galeri punicei decorati,
Quos vaga correcto pupura veſtit equo
Cardineo inſignîti galero
Cardineo quorum tegitur corona galero.

to be a Cardinall.

Cardineos gerere titulos,
Pilium ferre rubrum
Cardinalitio galero ornari.

¶ Cardinalitiæ dignitatis galero donari, insigniri
Consistorium cardinalium quod vulgo dicimus, rectius seu ornatius
Pontificum collegium
Summum concilium.

Care, or thought.

Cura, Anxietas, Angor, Scrupulus
Molestia. Sollicitudo, dolor
Angustia, vide Diligence.

Careless, or negligent in my owne profit.

Utilitatis meæ rationem nullam habui, duxi, spectavi: quid esset è re mea, in rem meam, quid ad rem meam pertineret, in rem meam faceret, conveniret; quid de rebus meis expenderet, prodesset, conduceret, utile esset, utilitatem afferret.
Utilitati, emolumento, bono esset; fructum pareret.
Nullam operam dedi, non laboravi, minime spectavi, curavi, quæsivi, secutus sum; nullum studium posui, nihil industriæ, operæ locavi, posui, diligentiam nullam adhibui, contuli. Res meas indiligenter administravi, tractavi, Vide Negligence.

Carefull, vide Sorrowfull.

be Carefull in doing, &c. or take some paine, or looke to it.

Cura, Age curam
Habe curam, Fac, Dispone,
Evigila, Da operam
Curæ tibi sit. μελέω σοι
Tua curatum abeas.

to be Carefull, Sorrowfull, or doubtfull.

Sollicitum esse ἀνδιάνοιν
Distineri curis
Angi, enecari sollicitudine
Angere se animo, apud Terent.
Μεριμνᾶν. Curare
Alicujus rei curam antiquiorem ducere, Præcipuam atque antiquissimam habere curam
Inter spem & metum fluctuare
Ultra peram sapere, pro nimis sollicitum esse
Curis & anxietatibus concidere.
Anxiè & sollicitè cogitare
Anxium esse
Æstuare. Fluctuare
Consulere. Cogitare
Satagere. Laborare
Trepidare In diversa rapi
Sollicitudinibus inquietari
Vehementer laborare
Μεριμνᾶν
Pendere animi vel animo, cum genitivo vel ablativo, utrunque apud Ciceronem
Animo ringi. Angi
Angore detineri
Animo, intimis sensibus angi
Undis negotiorum distrahi in diversa
Curam gerere, agere
Probe curatum velle
Distringi curis. Cruciari, discruciari, excruciari sollicitudine
Curis confici, morderi, tenuari, uri, tabescere, liquescere, pallescere, insistere mori, carpi
Curis intentus, confectus, curis exerceri, potiri curis
Ingeminant curæ
Cura venit, tenet tangit, moratur, subit, hæret, mordet, Corpus tenuat
Vitiat, est fervida
Sollicitudinem parit
Rationem habere
Esse in cura
Oculis ferre, metapho.
Versari in cura.

Cure

Curæ eſſe, apud Ciceronem.
Curæ habere, Cic.
Ἐπιμελοῦμαι
Iſta mihi curæ erunt.
Ἐμοὶ μελήσει ταῦτα.
¶ Totus toto pectore quis incumbere in curam aliquam dicitur.
Cordi eſſe.
¶ Curis animam excruciare.
Solicitudinibus vitam reddere breviorem.
Arduis rebus perſequendis confici.
Macerare ſe craſtina cura ciborum.
Se excruciare animi dolore,
Cor edere, comedere.
Ἔδειν τινὰ καρδίαν.

to put or take away Care, Thought, or Sorrow.

Liberare, exolvere curis, finem imponere curis.
Sollicitudine alienare.
Curas ſecludere, demere, deponere, demittere, avertere.
Agitare curas, abjicere, ponere, reſolvere, depellere, fallere, diminuere, Sanare, pellere nubes curarum.
Cura abit, fugit, excedit, deſerit, dilabitur, lenteſcit, diluitur mero.

I Care not, or I paſſe not.

Suſque deque fero, ἀδιαφορῶ.
In nullo diſcrimine pono.
Suſque deque habeo.
Æqui bonique facio, apud Terent.
Æquo animo ſum.
Nihil laboro, Mea non refert.
Manum non verterim, moverim, etiamſi domus ruat.
Minimi æſtimarim, ſecurus quonam res cadunt.
Non magni pendo.
Illud non amarim crepitu digitorum. vide **man I care not, what ſaſſe, &c.**

a Carpenter.

Faber lignarius, Faber tignarius.
Materiarius, Abietarius, in Exod.
Carpentarius, τέκτων.
Architectus & Architector, qui ſtructeris ædificiorum præeſt, & fabricanda præſcribit.

the maſter Carpenter.

a Carpet, vide Tapeſtry.

to Carry, to beare, to bring.

Portare, Apportare, Ferre.
Vehere. φέρειν. Adferre.
Invehere, Trahere ſecum.
Ducere ſecum.

to Carry in.

Invehere, Invectare.
Inferre, Importare.

a Carrier, a Meſſenger.

Tabellarius, ἄγγελος.
Grammatophorus, Nuncius.
Lator, portitor, gerulus, bajulus literarum. γραμματοφόρος.
Tabellarii fungens munere.
Internuncius.
Nuncius, ingenti per regia tecta tumultu ruit.

a Cart a Chariot, or Coach.

Carruca, Carrum & carrus,
Ciſium. ἅρμα.
Benna, dictio gallica.
Cantherium, Rheda.
Epirrhedium, Biga.
Birotum. Covinus.
Petorium, apud Horat. τροχός.
Capſus, carruca undique tecta.
Currus brevis.
¶ Ciſium evertere, **to overthrowthe Cart.**
Effundere aurigam.
Impetu aurigam ſolo ſternere, vide **Maggon.**

a Carter, a Waine-man.

Auriga, Agens Currum.
Essedarius, Carrucarius.
Vehicularius, ἁμαξίτης.
Rhehedarius, apud Ciceronem.
Ζευγηλάτης, Quadrigarius.
Rhehedarii officium exercens.
Rector currus.
Agitator pro auriga. Cic.
Vehiculi moderator.
Vector à Cic. positum est pro eo qui vehit, Plaustrarius.
Cisiarius qui Cisium regit, hac voce jurisconsultus usus lib. 20. dig.

to Carve, vide to Grave.

to Cast, to Fling downe.

Conjicere, Trajicere,
Pronus sternere solum,
Iacere, Iaculare, Contorquere,
Dirigere spicula in aliquem.
Iaculum emittere, Torquere,
Projicere telum.
Intendere sagittam.
Exercere brachia telo.
Æthereas telum contorsit in auras.

to Cast in ones teeth, to Vpbraid.

Objicere culpam.
Improbrare.
Increpare, apud Sallustium.
Objectare.
Ingratitudinis dicam alicui scribere.
Exprobrare, Improbrare.
Refricare ulcus, ἀνανεόω.
Probrum objicere. Carinare.

to Cast aside, vide set aside.

to Cast about, vide to Scatter.

to Cast in mind, vide to imagine.

a Catarre, vide Rewme.

a Cat.

Felis ἀσπάλαξ ὁ ποντικός.
Ælurus. γαλῆ ἡ ἄγριος γαλῆ.
Catus simpliciter, nam Catti sunt Hæsli populi.
Mustela domestica dicitur à nonnullis.

a Cave, a Denne.

Specus & specu, Spelunca.
Spelcum, Lustrum, φωλεός.
Latibulum. Antrum.
Latebra. κεύθμων. Lacus.
Scrobs, Cavea, Caverna.
Crypta, Fovea, βόθυνος, Fossa.
Cuniculus pro loco seu foramine subterraneo occulto.
Abdita, Recessus, Diverticula, private Corners.
Angulum foveæ & receptus.
Latebrosa ruptum cavamina Soli.

a Cause, a reason, an occasion, ozimaine.

Res, πρᾶγμα.
Causa, Negotium.
Gratia apud antiquos pro causa ponebatur. Unde fluxerunt honorationes, mea vel tua gratia, id est, pro mea vel tua causa, in ablativo tantum.
Nuptiarum gratia, apud Terent.
Nomina sæpe pro causis vel negotiis à Cicerone poni invenias: Cumtot ibi nominibus acceptum Curtii referent.
Ergo adverbium ultima circumflexa ponitur pro causa. ἕνεκα, Virgilius in 6. Æneï. Illius ergo venimus.
Peregrinationis ergo.
Virtutis ergo, for vertues sake.
Negotiorum expediendorum ergo,

Nego-

Negotium alicujus agere, to doe ones buſineſſe.
¶ Rei cauſam dicere, reddere, to declare the cauſe whereforе.
Rationem reddere, Cic. Quod cur factum ſit, ratio probabilis reddi poſſit.

for that Cauſe, vide Therefore.

not without a Cauſe, worthily.

Haud temere. οὐκ εἰκῆ.
Non abs re. Non ſine cauſa
Haud injuria. Nec injuria
Haud immeritò. Meritò εἰκότως
Iure, Iure optimo, vide Worthily.

a Cawdron, vide Kettle.

to Ceaſe, to leave off.

Supérſedere. ἐπέχειν cum genitivo
Cavere receptui
Ἀναλυτικὴ σημαία.
Omittere inceptum
Siſtere ab incœpto
Incœpto deſiſtere
Siſtere opus, labores.
Demittere. Ceſſare, intermittere
Manum retrahere, Linquere
Deſiſtere. Deſinere
Conquieſcere. Abire incœpto
Facere intermiſſionem, Cic.
Intermittere. In medio rem relinquere. Suſpendere rem.
Subſedere. Parcere.
Omittere, & mittere ſimplex
Differre in aliud tempus
Rem non definire
In ſuſpenſo relinqui, & relinquere, apud Plinium.
Finem modumque ponere, facere
Anchoram jacere
Tollere calcar ultorium, proverb.
Superſedere à vindicta ſeu ultione quam parabat.
Incidere ludum, to leave the play.
Incidere ſtudia, remittere
¶ Omitte, quieſce, leave.
Alter in Imperativo.

without Ceaſing, vide always.

a Cellar or a Buttery.

Penarium. Penuarium
Οἶκος Cellarium, κελλάριον
Cella penuaria. Penu.
Cella promptuaria, ſeu promptuarium. Græcè ταμεῖον
Podium, Riſcus, apud Terent.

a Cenſer, a ſhop wherein Frankincenſe is kept.

Thuribulum. Acerra.
Thymiaterion θυμιατήριον
Capſula vel arcula thuraria
Cuſtos thuris, apud Ovid.

Jam Certaine, vide ſure.

Certainly, vide without doubt.

Certifie me of your buſineſſe.

Fac, redde me certiorem de ſtatu tuo & de omnibus conſiliis
Significa mihi, expone, aperi, explica, perſpicuè demonſtra rerum tuarum omnium ſtatus, quis tuus animus, qui ſenſus, quæ ſunt conſilia.
Fac ut de tuis rebus, tuiſque conſiliis, cognoſcam, intelligam, certior fiam.
Ex tuis literis erudiar, inſtruar.
Imaginem rerum omnium, cogitationumq; tuarum literis oſtende.

a Certificate, vide Paſport.

to Ceſſe, to Tax, or Leavy a Subſidy.

Cenſere cum accuſativo

Facultates æstimare
Censere populos
Censum agere, habere
Ἐξίτιμον ποιεῖν
Facere æstimationem
Novos subinde populos deglubere, exugere, deprimere exactionibus
Onus miseriæ plebeculæ, aggravare
Exactiones facere
Insolitis exactionibus populum, subditos onerare
Inusitatis & inauditis exactionibus ditiones gravare
Tributo gravare
Angariare
Deglubere tenues, to pill, or pole, &c.
Emungere, Extorquere pecuniam.
Emulgere
Compilare, expilare plebem diversis mationibus
Exactionibus opprimere, atterere
Tributis subditos premere
Exugere plebem
Eviscerare, exossare, extentare
Usque ad vivum miseram plebeculam deglubere
Ad vivum usque cutem tondere
Populum usque ad radicem arrodere, Erasmus
Sanguinem sudoresque plebis vel rusticorum absorbere, ingurgitare
Explere scrinia sanguine pauperum
Excoriare
Devorare usque ad ossa
Excarnificare, vel ut habet vates regius
Devorare Dei plebem.

to Chafe, to Fume, to be Angry.

Indignari. Zelari, apud Prophet.
Stomachari. Subitomachari
Gerere iram. Ringi. Tumere
Incensum. Percitum, concitum esse
Mordere labrum, seu frœnum mordere, proverbia sunt
Molestè, indignè, graviter, ægrè ferre
Ira commoveri. Succensere
Magno irarum fluctuare æstu. Virg.
Iracundia turgere, ardere
Bile tumere atra, Exardere
Corrugare nares
Plumbeas iras gerere, apud Plaut.
Bilem ex alicujus rei tædio conceptam effundere
In fermento jacere
Ἐν τῇ ζυμῇ κεῖσθαι
Et ithemare proverbiall: Frontem ferito
Supra modum & impotenter indignari.
Iram evomere omnem
Virus effundere.

to be chafed or made angry, to be in rage.

Irasci, Accendi
Incendi, moveri ira
Commoveri. Offendi
Iracundia & indignatione accendi
Acrius incolescere
Incandescere. Inflammari
Dare vela indignationi, iræ, apud Plin.
Fervere. Effervere. Succensere
Effervere vel ebullire. Gravari
Excandescere, ad furorem præ nimio animi impetu vergunt.
¶ Contra, Deferbere seu defervere, refrigere vel refrigerari, apud Fabium, ac deflagrari, & relangueſcere dicitur ira, indignatio, quando homo mitescit, & placidus fit, & fervor animi consedisse, recedisse, to be quiet, or well pleased again.

to Chaine, to tie in Chaines.

Catenare, Vinculis ferreis vincire
Catenas injicere alicui, nectere vel inducere.
Compescere catena. Aliquem ligare catenis
Cadere in plagas

in

In casses incidere vel decidere
Teneri laqueis.

A Chaire, vide a Stoole.

a Chamber.

Cubiculum, θαλαμος,
Cella, κοιτη
Conclave, media producta
Triclinium veteribus dicebatur ab ordine lectorum
Cubiculum interius, remotius
Cubile lectus est id quo cubarur
Ecthecæ ἐκθῆκαι, vel ut alii legunt ἐξωστρα, cubiculum, thalamus, sponsi proprie
Pastophorum. 1. Maccab. 4 sacerdotis templi domicilium, cubiculum, thalamus.
Camera ejusdem non est significari, sed testudinem denotat tectumque devexum & recurvum, a vault.

a Chamber-pot, vide Pisse-pot.

Chamblet.

Vestis undulata, quod ad undarum similitudinem picta sit
Vestis cæmatil s, κιματιδιος
Pannus camelinus, grograine, mockado, &c
Symbolum συμβαλλαιον
Vives capripilliam vocat in colloquiis, quod ex caprarum & hircorum pilis fiat.

to Change. to translate.

Reculas alienis commutare, mutare, permutare
Commutationem facere rerum.

to Change his minde.

Sententiam mutare
Calculum reducere
Aliud instituere, ἑτερα ἀρχειν
In varias distrahi sententias

Quo ego pacto diversus distrahor? Co.
Vertere, commutare, mutare sententiam, consilium
Opinionem mutare
Μετανοιδιος, μεταβολαδιος
Parum bene institutum recantare
Flectere sententiam, Salust.
A proposito resilire, declinare
Referre pedem
Animum immutare
Discedere à sententia, vel de sententia
Alterius duci suasione
Mutare institutum
Mutare mentem, apud Horat.
Vertere animi decretum, Eras.
Pœnitere consilii
Ab instituto deterreri
Instituti suppœnitere dicitur qui sentit sententiam animi sensum labescentem, Erasmus
Vertere vela, vestigia, proverb.
Funem reducere,
Vertere consilium rei non satis commodè institutæ.
Imitari nepam, id est, cancrum apud Plaut. to goe backe from ones word.

to Chap, vide to Gape.

a Chappell, vide Church.

to Charge, or to lay to ones Charge, vide to Accuse.

to Charge or Command, or Bid.

Committere, mandare
Demandare, ornare mandata
Mandata verbis dare, jubere
Credere, concredere
Dare negotium
Imperare
Curæ tradere, præcipere
Delegare officium, provinciam
Ἐπιτρεπειν, præscribere
In manibus dare, ἐγχειριζειν.

Pro quo vulgus ineptiens dicit dare in negotiis. Denunciare
Injungere aliquid negotii. Eraſ.
Mandare, tradere provinciam, negotium, onus, ἐφίστανειν
Imponere humeris vel in humeros
Imponere humeris vel in humeros provinciam
Curam rerum demandare
Rei gubernaculis, negotiorum molibus præficere
In mandatis dare & legare negotium, apud Plaut.
Summum rerum alicui committere.

to have or take a Charge.

Onus ſuſcipere, ſupponere oneri. In mandatis habere, onus ſubire
Suſcipere curam
Non rate molis agebat, conſtantem debilitavit, onus membra gravabat.

a Charge.

Cura, onus, pondus,
Provincia.

to take the Charge of the common wealth.

Gubernare, gubernare
Suſcipere, gerere, adminiſtrare Rempublicam.

Charges, vide Expenſes.

a Chariot, a Coach, vide a Dray, a Wagon or Cart.

to Chaſe Deeres, vide to Hunt.

Chaſte, Pure, Undefiled.

Pudicus, caſtus, integer
Incorruptus, illibatus, inviolatus
Immaculatus, intemeratus
Continens, temperans
Cœlibem agens vitam mundus
Ab omni muliebri congreſſu alienus.
Purè, caſtéque vivens
Laude pudicitiæ celebris
Caſtum cubile ſervare
Me natura pudicum fecerat, & caſto pectore durus eram
Bellerophontes, Hippolytus
Hippolytum imitans
Telamone caſtior.

Chaſtity, or Purity of life.

Caſtitas, puritas
Caſtimonia, integritas
Munditia, & mundities viæ
Continentia, pudicitia
Ἁγνεία, καθαρότης.

to chaſtiſe the body, to bring down the wanton fleſh, or to keepe it under.

Carnem cohibere, macerare
Caſtigare corpus, & in ſervitutem redigere, ut eſt apud Apoſt.
Fraudare, defraudare Genium, id eſt, naturam
Naturæ negare quod appetit, non ſatisfacere
Afficere carnem, ut obediat ſpiritui, imperio, conſiliis obtemperet, apud Ambroſ.
Fraudare corpus voluptate
Subducere cibum & potum
Cibo ad tempus abſtinere.

to Chaſtiſe, vide Puniſh.

a Chatterer, vide a Babler.

by Chance I loſt my cauſes.

Evenit, obvenit, contigit, obtigit, accidit. factum eſt caſu, caſus tulit, fortuna fecit, fortuna placuit ut cauſa ceciderim, litem perdiderim.

to Change his mind.

In

In ſententia non permanere, non perſiſtere, non perſeverare, non pergere.
Sententiam non retinere, non tueri, non ſervare, à ſententia diſcedere
Mutare ſententiam, conſilium, opinionem
Inſtituta, curſum opinionis alio convertere, flectere.

a Chancellor.

Cancellarius, Summus judex
Summum judicem agens
Judex primarius
Princeps ſcribarum
Ab archivis, ſcriniis, præfectus, **the Maſter of the rolls.**
Archigrammateus
Ἀρχιγραμματεύς.

to Chaw or chew meat.

Maſticare vulgo μλάω
Manſitare, à mandere
Dentibus frangere, conficere
Dentibus comminuere, conterere, atterere
Dentes infirmi eſcas conficere, Plauto dicuntur, id eſt, molere.

a Cheane, vide Collar.

to Cheapen, vide to Buy.

to make good Cheere, to uſe feaſting, revelling, or banquetting.

Curare corpus
Inſervire ventri, γαστρίζειν
Curare cutem, ſeu cuticulam
Comeſſari κιχλίζειν
Græcari
Pergræcari
Indulgere genio, gulæque ventri
Crapulari
Κραιπαλίζειν
Certare poculis, vino, mero
Urgere cululis, poculis, vino
Æquis, æqualibus, certare hauſtibus
Vacare corpore gulæ
Græco more bibere
Vivere Bacchanalia
Τὸ διονύσια ἄγειν
Molliter, delicatè vivere
Laute, generaliter vivere
Epulis noctes diéſque ducere,
Ventrem diſtendere
Epulari
Vivere patinis
Nepotari
Bacchari
Magnificè convivari
Bacchanalia celebrare
Εἰλαπινάζειν
Bellum agere homunculum
Epulari, obſonare pollucibiliter, quod Græcis μεγάλως καθίζεσθαι ἢ ὠρχῆσθαι dicitur, Magnis certare poculis
Poſcere majoribus poculis Cic.
Abdomini ſervire, famulari
Ingluviem farcire
Capere dulcia, apud Perſium
Seſe molliter curare
Feſta celebrare Lyæi
Orgia vivere
Potationibus indulgere
Sibariſſare
Propinari
Genialem agere vitam.
Cibo potuque ſe diſtendere
Vitam agere intemperantem
Toto anno, vel perpetuo celebrare Saturnalia, Bacchia, orgia. Eſt apud Senecam de Claudio Imperatore ſemper diſtento & madente
Vino illecebriſque diffluere
Perpetuam madere noctem
Quotidie Baccho ſacra facere, idem
Vivere abſolutè. Catullus
Vivamus mea Lesbia
Curare pelliculam, apud Horat.
Sacrificare genio
Genium colere accuratius, & bibere meracius.

to Checke, to speake spightfull words, to Raile upon, to Slander.

Lædere maledictis, Probris petere
Allatrare, pro convitiari, per metaphoram.
Convitiis, contumeliis digladiari & debacchari
Fanda pariter & nefanda in aliquem evomere
Ad levicula verba tragico insurgere vel intonare cothurno
Cavillatione ac maledicentia agere
Ἀσέλγαιν
Iactare crimina
Principem maledictis petulantissimè nominatim figere
Contumeliam, scommata, dicta in aliquem jacere
Nominatim apertèque in aliquem, in principes, majores, magistratus incurrere
Solvere in Deos ora
Militiæ suprema quæque in aliquem effundere
Contumeliosissimis nominibus petu lantissimè divexare
Inimica dicere dicta
Dira precari
Dentes infigere in aliquem
Non toleranda afficere contumelia
Tangere aliquem convitio, scommate
Edere verba præterita, scelerata, impia, aspera
Convitium facere
Dicere, Fundere
Conjicere maledicta
Convitiari
Crimina, probra, convitia, læsiora congerere
Mordere dictis
Virulenta rabie & execrabili furore debacchari
Insultare jacenti
Contumeliis vexare, insequi, aliquem invadere
Quæ mea Calliope læsit
Lacessere, proscindere, conscindere convitiis, maledictis
Lancinare, lacerare, dilacerare convitiis
Distringere carmine aliquem
Suum expuere livorem
Amarulente convitiari, acuere linguam
Contumeliam dicere
Conspurare metaphoricè
Affligere contumeliis ὀνείδεσιν
Ὑβρισμοῖς βλασφημίαις
Dicteriis incessere, vel convitiis
Insectari aliquem maledictis
Probrosis exagitare nominibus
Probrum ingerere vel objicere
Convitiis figere, insectari. Vide to Slander.

a Checke, a Reproach, or Rebuke.

Convitium. Maledictum
Blateramina contumeliosa
Archilochia edicta
Contumelia
Contumeliosa ac virulenta verba. Vide Shamefully.

the Checke.

Mandibula, γαμφηλὴ
Maxilla. Mala.
Buccha pro eodem, apud Plaut.

to Cherish, to make much of,

Fovere, mulcere, amplecti
Complecti, indulgere
Charum habere, magnificare.

Cheerefull, vide Glad.

A Chizill or Wedge.

Celtes. Cœlum à cœlando
Græcis ἰγκωνὶς, κόλλοψ
Cuneus, ἔμβολον
Epischidion apud Vitru.
Cuneolus ferreus.

a Cherl.

a Chest, a Coffer.

Cista, Cistula κίστη
Arcella. Arcula, Scrinium
Scriniolum. γλωσσόκομον.
Reconditorium. Custodiarium
Repositorium. Theca. θήκη.
Capsa. Capsella
Chartophylacium
Tumbæ. Thecæ argenteæ
Faviſſæ reliquiarum capiſulæ apud Romanos in Capitolio.

to chide, to Rebuke, to reprehend. vide to brawle.

a chiding, vide brawling.

chiefly vide eſpecially.

a little child, or a babe.

Puſio. Puer. Puſillus
Puſillulus. Parvus. Parvulus.
Puellulus. παιδίον
Pupus apud veteres.

a fatherleſſe, or motherleſſe child

Orbus. Orba. Orphanus
Carens parente.

Children.

Liberi. γνήσιοι παῖδες
Proles. φίλτατα
Soboles. Pignora, & in ſingulari pignus pro prole Soli. de rege Taprobane. Si forte dum regnant, pinguis ſuſtulit, exuitur poteſtate.

to get, or to bring forth children.

Tollere, ſuſcipere liberos, prolem, filium ex aliqua, eſt gignere, progignere, quærere

Liberos generare, progenerare ἀναμείξας παῖδας
Et ſic dicitur de patre, Suſtulit filium pro ſuſcepit vel habuit, ut ſit præteritum à tollo
Filios procreare, gignere, Patrare
Dare operam prolibus, liberis
Παιδοποιεῖν
Filiis procreandis operam dare

from his childhood, youth, or infancy.

Ab ineunte ætate
Παιδίοθεν, παιδόθεν
A teneris annis. ἐκ νέων
A teneris unguiculis, seu ut Græci dicunt, ἀπὸ ὀξυκαλῶν ὀνύχων.
A parvulo
Ἐκ παίδων
A pueritia prima, Puer
A pueritia. A pueris
Ἐκ παίδων. A parvis
A primis annis. ἐκ πάππου
A rudibus annis
A tenera ætate
A primis vitæ rudimentis
Ab ipſo vitæ limine
Ab ineunte pueritia, per omnes ætatis gradus ad ſupremum uſque vitæ diem
Cùm corpus adhuc à matre tuberet.
A crepundiis
Ab ipſo vitæ exordio
Ab incunabulis
A cunabulis primis
Ab infantia
A tenellis unguibus
A puero puſillo, apud Plaut.

great with childe, vide woman.

a chimny.

Fumarium. καπνοδόχη
Caminus. κάμινος
Infumibulum, fumale, & nàtis the pipe, propriè quidem infumibulum, pro camino etiam ponitur.

Focus propriè pavimentum sub camino significat, the hearth
Ἑστία, Græcis.

Chips.

Assula, σκίδαλμοι
Clabula vel clavola, apud Var.
Fomes.

to chop off ones head, vide to Behead.

to Christen, vide to Baptize.

to Choke. to Strangle.

Suffoco, Præfoco, media producta contra aliquot Grammatitarum opinionem ἄγχω.
Ἀγχονᾶν Interstringere
Stringere gulam guttur
Ἀναπνίγειν. Strangulare
Laqueis implicare colla
Guttur. i, per vincula laquei
Obstringere, constringere collum,
Premere jugulum. Vocem includere
Obtorto collo gulam præfocare,
Gulam frangere.

to Choole, to elect, to picke out.

Eligere. Deligere, ἐκλέγειν
Delectum agere, & habere
Suffragiis designare, eligere
Legere pro eligere apud Cic.
Capere apud Terentium: Me cepere arbitrum
Sumere pro eligere apud Plaut: Sumat aliquem ex poculo
Excerpere commodissima, bona quæq;,
to pick out the best.
Suffragium inire, **to elect or choole by voice,** apud Liv. & Cic.
Libera dare populo suffragia, apud Iuven.
Opinionem facere, **to give the choice.**
Non tam hominum suffragiis quàm Divini numinis calculo delectus atque ascitus. **Elected or choſen of God.**
Emendicata suffragia, apud Gratianum, sunt potentium, seu nobilium commendationes.
Potioris partis suffragio. **By the most and best voices.**
Electus, creatus, calculis omnium, & suffragiis statutus uno ore, summo consensu, omnium sententia, comprobatione constitutus, designatus, allectus, **Elected or choſen.**
¶ Septem virorum summus in Romano imperio senatus, **the Electours of the Empire.**

Chronicles, vide Histories.

it is Chronicled, vide Written.

a Church, a Temple, Chappell, a Chancell.

Templum ναός
Domus Dei, orationis
Ædes in singulari tantum numero
Ædes toto terrarum orbe Buscoducis celeberrima
Ponitur quoque in numero plurali pro Templo, sed ferè semper cum adjectione, ut sacræ ædes
Sacrum, substant. ἱερόν
Asylum pro Templo ponitur Poetis
Lararium apud doctos legitur
Ædicula diminutivum pro sacello, **a chappell.**
Sacellum νάϊσκος
Oratorium. Adytum Sanctuarium.
Delubrum, media producta, & Phanum apud veteres idololatras dicebatur
Domus deorum.
Ara. Altare apud Poetas
Rhenanus in scholiis historiæ tripartitæ scribit olim in Christianismi principio templa Dominica vocari solita, unde in hodiernum usque diem

diem lingua vulgari dicimus domine, hoc est dominicum Latinè. vocis hujus usus est in vetustis, & Greg. Nazian.

Κυριακὴ quoque Græcè, nostrate lingua vulgari **Church** dicimus

¶ Sacrarium Ἱεροφυλακεῖον & Cella pars templi sacratior

Sacrista apud probatos authores non invenitur.

to Christen, vide Baptisme.

Churlish. wayward in company.

Nimium acerbus, durus, difficilis, asper, tetricus es in consuetudine

Consuetudo tua difficilior est quam propter suavitatem nullo expetatur

Minime jucunda est, Amara potius atq; odiosa est

Minime accomodatus ad mores, consuetudinem & naturam es

Ita te morosum difficilémque præbes in consuetudine

Ita mores aliorum fastidis, ut nemo te, tu nemine uti possis

Ut neque tu quenquam, neque te quisquam ferre possit

Ut nequetu cujusquam consuetudine, neque tuâ quisquam frui possit.

Circumspect, Wary, Advised.

Providus. Prospiciens

Circumspectus. Polytropus

Cordatus. Sciens. Solers.

Gnarus. Cautus. Intelligens

Prudens quasi Providens

Oculos in occipitio gerens, prov.

Alter Ianus Ἰανὸς ἕτερος

Afronte simul & occipitio oculatus.

to be Circumspect, to foresee.

Cavere, Prospicere sibi

Cautionem habere, adhibere, adjungere

Circumspicere diligenter animadvertere, attendere, providere

Curare. Cogitare. Cogitationem rei alicuius susçipere.

a City, vide Towne.

Civill, vide Gentle.

a Clapper, a Rattle.

Crepitaculum. κρόταλον

Crotalum. σύϱτον. Systrum.

the Clapper of a Bell, or Doore.

Ropalum, campanæ malleus

P'όπαλον, & quo ostium pulsatur malleus, impulsor, ostii annulus, circulus, circus, πύϱτις fores propellens, qui & ϱόπτϱον dicitur.

Erasmus in Colloquiis circulum illum ferreum sive ostii annulum cornicem vocat; Græci κορώνην.

to Claw, vide to Scratch.

Cleane, Neate. Pure, Chast, Undefiled.

Purus. Mundus. Tersus

Politus. Immaculatus. Integer

Pudicus. Inviolatus

Incorruptus. Intemeratus

Illibatus. **Unspotted**

¶ Nullas ferens sordes

Insolens sordium

Munditiarum perquam studiosus

Mundulus

¶ Castus ἁγνὸς

Cum Bellerophonte pudicitia audens contendere

Spectatum satis & magnum continentiæ exemplum.

Sine ulla libidinis vel turpitudinis nota

Falluntur qui idem significare putant cælibem quod castum, nam cælebs is proprie dicitur, qui uxorem amisit,

misit, vel certe jam non habet, etiamsi non habet concubinas. vide chaste.

a Cleane, or pure heart.

Cor purum, Mundum
Tersum, conicia mens recti
Cor liberum, & vitiis castum
Expurgatum à peccatorum sordibus
Nullius sibi mali conscium
Καθαρόν. Sine macula
Sine labe. Sincerum
Bona fide, recta mente aliquid facere, efficere
Nitidum. Albicans. Defecatum.

to make Cleane, to Wipe, to cleanse.

Abluere. Eluere
Lustrare. Purgare
Mundare. Detergere
Purificare. Expurgare
Καθαρίζειν. Sordibus liberare
Mundificare. Emundare labem
Expiare, Emaculare.

Cleare. Pure, Bright.

Clarum. Splendidulum
Fulgidum. Nitidum
Serenum. Limpidum
Coruscum. Luculentum
Purum. Perlucidum & Pellucidum.
Lucidum. Perspicuum
Translucidum. Evidens
Non obscurum. Liquidum
Sole meridiano clarius. Nitens.
Solaribus radiis lucidius, radiantius
Vitream habens perspicuitatem
Quod vel cæco appareat
Quod purum, perspicuum sit.

to Cleare himselfe, vide to Purge.

Clearely, Evidently, Manifestly, Plainely.

Manifestè. Liquidè. Planè
Clarè. Apertè. Διαφανῶς
Ad liquidum, apud Hiero. σαφῶς
Dilucidè. Luculenter
Luculentissimè. Evidenter
Splendidè. Lucidè
Perspicuè. Distinctè. Disertè.

to Cleave.

Findere. Cuneis scindere
Quadrifidam quercum cuneis scindere
Rimam facere, ducere.

to Climbe, to Mount, to Ascend.

Ascendere. Conscendere
Summi fastigia recti ascensu superare
Evadere ad summa fastigia culminis
Niti gradibus.

to cloath, to apparell, to put on a Garment.

Inducere vestem. Convestire
Investire. Circumvestire
Velare corpora. Imo velamine cingere
Insignire amictu
Circundare amictu corpus.
Veste corpus tegere
Vestem induere, injicere amictum.

a cloathing, a garment, vide Apparell.

a clocke, a Diall.

Horologium, Sciaterion
Ὡρόσκοπα, ἡλιοσόμα, σκιόλογα, Græcis dicuntur
Horologium, solare & solarium generali vocabulo, quod ad umbras solis horas demonstrat, sive pendeat, sive jaceat, hoc est, sive verticale sit, sive australe

Clepsydra

Clepſydra, horologium aquarum
Clepſammidion, apud Eraſmum
Sciatericum, quod inepte Compoſſum vulgus dicit
Pyxidecula Hermolao Barbaro nominatur, qua nautæ utuntur
Gnomon, ſtylus vel Solis umbilicus, ut Plinio appellatur, qui horas ſignificat, the wiſer.
Index horarius, idem Sciatheras.

a Cloake, a ſpaniſh Cape.

Pallium Græcorum ἱμάτιον
T ga Romanorum
Reciſum cucullatum ac Cucullio, apud Vivem, pallium Hiſpanicum
Penula, lacerna, pallium itinerarium
Δασύπιλον Veſtis villoſa, hirſuta
Amiculum. Palliolum
Tegmen à Cicerone dicitur
Impluvium. Sagulum
Sagum villoſum eadem ſunt
Ἐπενδύτης
Palla mulierum propriè eſt
Chlamys militum
Paludamentum & Epheſtris, a coat armour.

to Cloſe, vide Hide.

to cloſe ones eyes, vide Eyes.

Clowniſh, vide Rude.

a Cluſter of Grapes, vide Grapes.

a Cobler, vide Tailer.

a Coach, vide Dray or Litter.

a Cocke bird.

Gallus, li. Gallinaceus ſubſtantivum
Ἀλεκτρυών, quod nos à lecto exuſcitet, ſic dictus Græcis
Et Gallus gallinaceus
Criſtata volucris, avis
Ales lucis, ſeu diei nuncius
Excubitorque diem cantu prædixerat ales.

a Cock, a Spigot, vide Tap.

Cockle among corne.

Lolium ζιζάνιον
Zizanium, & Zizania
Æra, Ægilops, Feſtuca
Avena ſterilis, Virg.

a Cod-fiſh.

Aſellus. Eraſmo & aliis dicitur, ὄνος. Græcè piſcis (ut ſcribit Galenus) facilis digeſtionis
Capito, onis, N. G.
Pompius à nonnullis dicitur, præſertim Murmel. unde quidam
Pompius à tumido venit cui corpore nomen
Milago, in Germania ſuperiori Locetur idem credo piſcis qui nobis
Aſellus dictus
¶ Salpa, piſcis idem vento induratus, Stock-fiſh, quem alii Bergoſium, nonnulli ſtrumulum vocant.

a Coffer, vide Cheſt.

a Coffin, vide Biere.

a Coife, a Caul.

Galericulum. Reticulum
Κεκρύφαλος. Retiolum
Crobylum κρωβύλον retiolum vel reticulum comam continens
Vitta proprie mulierum. ταινία.

Cold.

Frigus. Frigor. ψύχος
Rigor, ῥίγος
Glacie frigidior
Gelicidium. Pruina
Gelum, gelu vel gelus

to

to be, or to suffer Cold.

¶Frigere. Algere. Rigere gelu
Obrigere hyberno frigore.
Dirigere, apud Virg. Frigore obrigescere. Confici frigore
Hybernis mensibus, temporibus, frigore concuti, to have great cold. Horrere
Glacialem actum experiri
Frigore lapsa cadunt folia
Concrescunt currenti in flumine crustæ,
Vndaque jam tergo ferratos sustinet orbes
Algescere, Frigescere, rigescere, &c. inchoativa
¶Frigidum, algidum, gelidum, pruinosum, glaciale, brumale, hybernum, hyemale.

a Collier. a Chaine, an Ouch, or Bracch.

Monile, Segmentum, apud Valerium Maximum
Torques, & secundum Probum grammaticum Torquis
Χλοϊδες, ὅπερ ἐστὶ χάλιον. Murenula
¶ Torques aurei velleris, torque aliquem honestare, Munere & societate aurei velleris, aliquem dignari, decorare
Miles ordinis aurei velleris.

a dogs Collar.

Collare Canum. Melium
Millum & Millus
Collare canum venaticorum confixum clavis ferreis eminentibus adversus impetum quorumcunque
Collaria, apud Plautum.

Colewoyts.

Brassica, Lampsana
Caulis, καυλὸς.
Brassica, Appiana, quæ alio nomine Caputinum, & Sedelana dicitur.

to Come againe, vide Returne.

to Come against, vide Meet.

to Come before, vide to Prevent.

to Come forth or goe abroad.

Exire in publicum
Prodire, in orbis theatrum, in publicum
Venire sub oculos hominum
Prodire
Procedere in solem. Terent.
Prodire, venire, in lucem, sub hominum conspectum, in publicum, in lucem & in hominum manus
Exire. Exire officinam.

Come hither.

Huc iter accelera Huc gressus move
Accurre huc. Terent.
Adsis, πάρειθι, Adesto
Ades absolutè pro veni, accede
Fer pedem huc. Huc iter dirige
Huc contende. Huc flecte gressum
Adesdum, paucis te volo.

to Come in good time.

Commodùm venire, adesse. Salu. ubi commodùm est adverbium
Pro opportunè, κατὰ καιρόν.
Venire, advenire in tempore
Opportunè, commodè, optimè se offerre, advenire, adesse,
Oppido, Opportunè te obtulisti mihi obviam. Terent.

to Come in use or Custome.

Abire in morem
In consuetudinem venire, abire, exire
Irrepere paulatim

In usum abire
Inolescere, inolere
Serpit hæc consuetudo per homines.

to come to passe, vide to happen.

I will come quickly, vide not Tarry

to Come slowly, leisurely.

Tardè venire, serpere
Pedetentim ire, Foot for foot
Testudineo uti gradu
Itineri, plateæ immorari
Nectere moras.

to Come to himselfe againe.

Ad se redire, apud Terent. Reddi sibi.
Remigrat animus nunc demum mihi
Corrigere se, est dissipatas animi partes in suum rursus locum cogere, quando depulsa mentis perturbatione quietior quis redditur.

it Commeth or riseth from thence.

Hinc vel inde proficiscitur, venit, provenit, profluit, manat, dimanat, oritur. surgit, fluit, nascitur, exit, originem ducit, permanat.
Hujus mali causa in re tota residet, quod huc calamitates omnes reddiderimus.
Causari pro originem ducere; Morbus causatur ex corrupta natura.
Peccata ex vitiis manant, ut scribit Cicero. Hinc ortum est, natum est malorum agmen
Ille author est, origo, principium
Radix malorum omnium
Ἀρχὴ κἀκῶν
His exordiis, his fontibus cœpit vitiorum colluvies, turba malorum
Hæc culpa, hic error
Exorta omnia à te
Hoc semigarium fuit
Ex uno fonte omnia scelera manere cernimus. Cic. Ex hoc fonte.

to comfort, to solace, to recreate or refresh.

Solari, παραμυθεῖ
Lenire aliquem consolatione, amicis verbis Delinire
Dare solatia. Cic.
Uti solatio
Lenire metaphor. ut explere pro consolari, apud Terent.
Solamen adferre, solatia, consolationem adhibere Solatio esse
Tristibus rebus solatia supponere,
Oblectare animum, dolorem animi lenire, consolari
Ψυχαγωγεῖν, παραιδεῖν
Dolorem levare
Amorem solatur musa
Remedium ferre doloribus
Mœrorem minuere vel abstergere, excutere
Pectus tranquillitate reddere
Consolatione lenire
Lachrymas alicujus solari
Erigere afflictos, apud Ciceronem animum erigere consolationibus
Anxios levare, & ad meliorem spem evehere, vide to Encourage.

Comfort, Consolation, Recreation.

Solamen, solatium, consolatio
Lenimen, levamen, sublevamen curæ casusque
Allevatio, Recreatio
Allevamentum, apud Cic.
Oblectamentum, Ψυχαγωγία
Delectamentum, delenimen.

Comfortless, or uncomfortable.

Nihil est quod solatium, consolationem præbere, afferre, parere, solatio esse, consolationi esse mihi possit.

Nullo

Nulla res est, quæ creare, reficere, levare, vindicare a dolore, liberare sollicitudine, eximere dolore, abducere à cura, avocare à molestia, abstrahere, avellere à mœrore animum meum possit
Nulla jam consolatio animum meum afflictum, langaentem, jacentem, erigere, excitare, confirmare potest
Pessime affecto animo, ægrotanti, laboranti mederi satis nulla ratio valet
Parum apta remedia reperiuntur, inutilis, infirmus, inanis, supervacanea prorsus omnis medicina est.

Comlineſſe, vide handlomeneſſe.

to Command a thing unpoſſible.

Tu mihi imponis, imperas, mandas, præcipis, jubes, committis, quæ sustinere non possum
Quæ vires meas exuperant, quæ præstare, efficere, perficere, exequi vix possum
Magni negotii est, summæ difficultatis, operæ non exiguæ, ad exitum ea perducere, quæ in mandatis a te habeo
Dura nimis, gravia, difficilia mihi imperas.

a Commandement. a Statute, an Act of Parliament.

Edictum, Imperatum
Mandatum, Decretum
Statutum, Præscriptum
Lex νόμος, Rogatio idem
Præceptum, Jussum
Lege cautum, Sancitum
Ψήφισμα, Consultum
Imperium, Senatusconsultum.
Ἐντολὴ, Πρόσταγμα.

Cruell Commandements.

Imperia Manliana
Phalaridis imperium
Zaleuci lex, proverb. pro edicto mandatoque plus satis rigido, parum jue humano
Jugum durissimum, in Bibliis.

to punish, to make or ſet forth a Commandement, Proclamation.

Indicere, præscribere legem
Edicere, seu edicta præcipere
Facere plebiscitum, Senatusconsultum
Ferre legem, imperare
Γίνεσθαι τὸν νόμον
Legem instituere, constituere, promulgare, sancire, componere, imponere, scribere, jubere
Rogare legem, scisscere
Leges trahere, mandata dare, To ſet forth.
Rogationes scire
Decretum facere, interponere
Ponere decretum, jubere
Decernere. Statuere
Statuere decretum, apud Hieron.

to Commence an action, vide to ſue the Law.

to commend one friend to another.

Sic eum tibi commendo, ut majore cura, studio, sollicitudine animi non possum.
Quanti te facio, quanti es apud me, quanti mea est erga te observantia, quantum tibi tribuo, tibi defero pro mea de te opinione, pro animo, voluntate, studio in te meo, peto à te ut hominem susciplas, complectare, foveas, in tuis habeas.

Ut cum mea causa, tua authoritate, conservatum velis, cures ut ex hac mea commendatione mihi quam maximas agat gratias
Ut intelligat hanc meam commendationem sibi apud te, maximo adjumento & ornamento fuisse
Eum (si me diligis) eo numero cura ut habeas, quo meipsum.

to commit, or leave matter unto God.

Diis permittere, committere
Deo fortunæque committere
Permittere divis, apud Horat.
Dare se fatis, Apud Virg
Jovi fuerint hæc omnia curæ.

to Commit a great or hainous fact.

Conficere, patrare facinus
Admittere, perpetrare, committere, Edere, signare facinus indignum, flagitium, noxam, turpe aliquid
Facere facinus indignum se aut suo genere
Facere capitale, id est, facinus capitale. Plaut.
Facere nefas, scelus, flagitium
Committere, edere facinus, scelus in patriam
Quod scelus quod facinus parricida non edidit
Immanes æquare crimine Cacos.

it is Common or Vulgar.

Protritum. Tritum
Triviale. Vulgare
Vulgatum, Pervulgatum
Populare. Promiscuum
Commune. Quotidianum
Passim obvium. ἐγκύκλιον.

a Common Proverbe or saying.

Proverbium. Diverbium
Adagium vel adagio
Verus verbum
Vulgi fabula, dicterium
Dictum celebre, celebratum
Vulgo jactata sententia
Parœmia
Populi dispersa per auras fama.

Commonly, for the most part every where.

Passim. Vulgo
Παιδιμεί
Plerumque adverb. Popularitæ
Ab universo populo
In compitis triviis.
Publicè, Publicitus
Trivialiter
Ut plurimum.

Commodity, vide Profit and pleasure.

Commodious, vide Profitable.

a Commotion or Sedition.

Seditio. Factio
Conspiratio. Motus
Tempestas Perturbatio rerum
Rerum novarum molitio
Tumultus, Turba
Turbatio, Dissentio
Commotio, Controversia
Dissidium, Schisma
Divisio. Discordia
Ἀρχόνια, διχοστασία
Coitio arcana & factiosa pactio
Tyria maria, proverb. pro ingentibus turbis, re admodum tumultuosa.
Et ἀναρχία Græcè, significat populi rebellionem, contumaciam, quum nullo principe tumultuantur, nulli parens, pro sua libidine rem gerens, vide Sedition.

a great Company.

Turba. Agmen
Multitudo. Cohors
Caterva. Phalanx
Cœtus. Turma
Grex. Frequentia. vide **multitude.**

Companions, Fellowes, Mates.

Sodales, ἑταῖροι
Quos ego dilexi fraterno amore sodales
Contubernales
Commilitones. Socii
Compares substantivè
Consortes
Comites apud Lucan. pro socii
Sub eodem papilione versantes
Comites & socios sæpè conjungit Cicero
Collegæ socii etiam sunt, sed indignitate aliqua
Sed complices in malo, in scelere participes, societate scelerum obstricti,
of one sort or company.
Eiusdem farinæ
Ejusdem factionis
Ex eodem grege.

to Compare, vide to liken.

not comparable to him.

Non est cum illo comparandus, conferendus, æquandus, coæquandus, æquiparandus.

a Comparison, vide Likenesse.

to have Compassion or mercy, or to take Pity.

Compati. Condolere
Misereri. οἰκτείρειν
Miserari & commiserari
Misereſcere. Miſeret me tui
Commoveri, Moveri misericordia, valde moveri
Respicere & solari jacentem
Συμπάσχω. misericordia capi. Cic Tuo mœrore maceror, marcesco, consenesco, & tabesco miser.
¶ Contrà Viscera, cor, claudere egeno, inopi non misereri.

to Compasse a matter in few words.

Dicta summatim colligere
Summam conferre
Resigere in summam
Recapitulare
Capita rerum summatim repetere, summatim instaurare
Paucis sententiæ rationem reddere
Conferre rem in pauca
Paucis absolvere, concludere
Summam rerum decerpere, uno fasce complecti, proverb. **to touch the ground of the matter.**
Ne quæ sunt infinita prosequar, summatim dicam
Rerum summam quam potero, paucissimis perstringam. Multa prætermittendo, coronidem inferre
Summam rei in pauca conferre
Rerum capita strictim persequi, non longis laxisque verborum peristromatis orationem perducere
Ad capita redigere
Ἀνακεφαλαιοῦσθαι
Fusius sparsimque, dicta paucis repetere
Perorare id Latinis dicitur, & epilogum texere.

to compasse about.

Circundare. Circumire
Vallare. Circumfundere
Ambire. Vide, **to environ.**

to Compell, to Constraine.

Perpellere. Pertrahere

Cogere

Cogere, Adigere
Ἀναγκάζειν. Vim facere
Compellere. Impellere
Urgere. Protrudere
Προωθίζειν
Obtorto velut collo, vel mento trahere, pertrahere, id est, volentem nolentem, ad aliquid perpellere agendum.

to compasse, vide to Dung.

to Complaine, to Lament.

Queri deponens, Conqueri
Δηπὸ τοῦ, δαι μυρεσθαι
Deflere in sinu amici. Plin.
Ægre ferre, Lamentari
Ponere, deferre querelas. Querimoniam deponere
Effundere questus
Edere. Sonare
In querelarum vocem erumpere
Querulari, Queri injuriam fati
Rumpere questus, querelas, pectore
Questibus semper novis fatigare
Questus dare pro conqueri
Peragere querelam
Queritare vel queritari
Replere querelis
Canere de Telamone, proverb.
Implere ululatibus
Crepare pauperiem; id est, conqueri super pauperiem
Querelas meditari
Querelam, querimoniam habere
Deplorare, Expostulare
Querelas habere. Queri graviter, absolutè, apud Cic.
Supprimere querelas, Interrumpere.
Mœstis loca questibus implet, Virgilius
Querela venit, incidit minor verbo.
Querela venit ante diem, qua est intempestive.

Complaining, vide Murmuring.

a Complaint, a Lamentation, or Mone.

Querela, Querimonia
Questus, Ejulatus
Fletus, Gemitus
Lamentatio, Questio
Conquestio, μεμψὶς.

Complexion.

Temperatura naturalis, quam complexionem vulgus dicit
Temperamentum, temperatura corporis
Naturalis constitutio
Conglutinavit hominem natura optimè
Habitudo, habitus corporis
Ἕξις, κρᾶσις τοῦ σώματος
Constitutio corporis à L. Vive vocatur
Tenellæ constitutionis, tender.
¶ Bona corporis constitutio
Corpus bene constitutum, optimè compactum, of a strong complexion.

to Compose, or to make any meter or verse.

Numeris astringere, Cogere verba in pedes
Ludere numeris, modis
Fundere versus, orationem, apud Cic. Tusc. 1. pro largiter vel abundanter præbere, componere fœlici quadam componendi promptitudine
Carmina edere
Canere, Poëtæ dicuntur carmina condentes: ἀείδειν, Græcis similiter, id est, cantare, quod propriè poëtarum est
Volumen efficere, condere, Cic.
Elaborare aliquid dignum chartis
Condere poëma, quod vulgus versificari dicit, Cudere
Excudere

Flucubrare, Elaborare
Scribere librum, ἐκπονεῖσθαι
Confingere, Pangere versus
Condere carmen, ποιεῖν
Componere, conficere, scribere, facere poëma, versus, libros
Deducere versus, Horat.
Temporario ludere spiritu.

to Conceive, vide to Engender.

to Conceive, vide to Imagine.

Concord, vide agreement.

to Condemne to death.

Mortis sententiam dicere, proferre
Nigrum prægere Theta. Persius
Damnare, condemnare
Addicere supplicio
Adjudicare morti, neci, supplicio crucis, suspendio
Morti addicere
Damnare rei capitalis, capite vel capitis
Mortis sententia damnare
Extimæ neci tradere
Nigris corvis damnare in escam
Indicta causa damnare.
ἁλῶναι ἰρήμῳ subaudi δίκῃ
Capitalis sententia damnari
Judicum sententiis ad capitale supplicium condemnari
Capitalem accipere sententiam
Offendere judices, Cic.

Conduits vide Rivers.

to Confesse, to acknowledge, to Grant.

Agnoscere, Testari, Fateri
Ἀνομολογεῖσθαι, Concedere
Audire, quamvis, aliquando jungantur, audio & fateor.

to Confesse his sinnes or faults.

Confiteri, ἐξομολογεῖν
Culpam solemni Papistarum more sacrificio fateri, agnoscere
Mentis vulnera aperire
Pandere secreta pectoris
Exomologesin facere
Ἐξομολογεῖσθαι
Confiteri crimina, errata, admissa
Exonerare conscientiam
Auricularem facere confessionem
Aperire animum in confessione
Sacerdoti scelera commissa fateri
Scelerum sentinam purgare
Expurgare vetus peccatorum fermentum
Profundere effundere in sinum, in aures fratris tui per humilem confessionē quicquid noxarum alliduitate peccandi contraxeris
Confessione crimina deregere
Flagitium secreta confessione declarare agnoscere
Detegere conscientiam, commissa, pondera peccatorum prementia, exitialia scelera
Depellere corpore nævos
Purgens sanie pectoris hulcus rescindere, revelare sacerdoti
Cordis orifque confessionem posito pudore ingenuè facere
Peccata diligenter excussa sacerdotum auribus centenda deponere.

to Confiscate goods to make forfeit.

Confiscare, Proscribere
Committere apud jurisconsultos
Facultates in regium fiscum redigere
Repertis titulis opes in Principis convertere fiscum
Bona omnia facultates adimere
Prædia in publicum committere

In

In publicum addicere, & Græcè τὶ εἰς τὸ δημόσιον ἐπιγράφειν, Ærario applicari dicitur
Addicere fortunas, bona alicujus proscribere
Prædia bonaque fiscus tradere dicitur
In publicum ærarii jus redigere facultates ex condemnatione
Publicare, Cicero
Bona ejus censeo publicè possidenda
Ad fiſci jus ſociare.

to Confute, vide Overcome.

a Congregation, an Assembly, or great company of men or people.

Cœtus, Multitudo
Frequentia, Turba
Numerus, Concio
Conventus
Comitium
Conventiculum in malum frequentius accipitur, pro conventu ſceleratorum, flagitioſorum
Congregatio, Plebs
Populi coacervatio
Deſperata plebis fex, colluvies
Vulgus ignobile, mobile, quod ſemper mutatur cum principe, inconſtans, clamoſum
Fex, vulgi opificum.
Infimares
Imperita, incondita multitudo, cujus plerunque opinio, tantum a veritate diſtat, Platone & Seneca authoribus, quantum ea quæ abſunt maximè
Populus quem Horatius Platonem ſequutus, vocat Belluam multorum capitum, & ne micam quidem ſalis in toro habet pectore, qui belluæ illi placere ſtudet
Dominus polycephalus, ὁ πολυκέφαλος.

to Conquer a Realme or a Country, vide to Win.

to have a burthened or a gnawing Conſcience.

Habet conſcientiam mille peccatorum morſibus quaſi ſtimulis vulneratam
Perpetuis agitari mordacis conſcientiæ ſtimulis, quod vulgo dicitur, Remorſum habere conſcientiæ
Pondere conſcientiæ premi
Conſcientia ſtimulari, morderi: graviſſimè excruciari, angi, agitari, torqueri, graviter, mirificè divexari
Mors & judicium quoque dicuntur pectora turbulentiſſimis terrorum procellis perturbare, acerrimis anxietatum arietibus quatere, oppugnare, patrati ſceleris ream conſcientiam validiſſimo ariete concutere
Vermis conſcientiæ qui nunquam moritur, in ſacris, Theologi quidam Syntereſin vocant
Infeſtimus conſcientiæ remorſus
Conſcientiæ carnificina, remorſus perpetuus, ſurdum verber
Conſcientia exulcerata, ſceleruni multitudine exagitata, impioſque urgens
Malefacti conſcientia
Nocte dieque ſuum geſtans in pectore teſtem, Juvenal.
Conſcia mens ſceleris pavido ſub pectore ſemper, Ultrices patitur furias
Fœda ſcelerum colluvie temerata conſcientia
Alaſtor, Nemeſis, faces ſceleroſis immittens, malorum conſcientiam ſurdo verbere cædens, ut eſt apud Juvenalem, & perpetuis ſtimulis ſollicitans animum, vermeque nunquam moriturο rodens
Afflictæ conſcientiæ quis eſſe dicitur, quem reatus malæ conſcientiæ exagitat, apud quem relinquit veſti-

gia pœnitudinis remordentis conscientiæ.

to Consecrate, vide Dedicate.

to Consent,, to agree.

Convenire, ἐμμένειν
Concordare, Cohærere
Sine controversia esse
Congruere, Suffragari
Consentire, Assentiri
Quadrare, Consonare
Sensus quoque dicuntur congruere, Cic.
Nostri sensus, ut in pace semper, sic in bello etiam congruebant. Idem: De amicitia omnes uno ore consentiunt, omnes ad unum idem sentiunt.

of one Consent, Minde, or Opinion, to approve.

Adstipulari, Suffragari
Adhærere, Subscribere
Προσθήναι, cum dativo
Assentiri sententiæ,
Φέρειν ψῆφον, Acclamare
Accedere sententiæ, & ad sententiam
Concurrere in sententiam, Cic.
Approbare, & comprobare sententiam
Una mente consentire, Cic.
Consentire, Idem sentire
Approbare, Concedere
Admittere. Addere calculum, vel adjicere, προσψηφίζειν
Pedibus manibúsque ire in alicujus sententiam
Digitum tollere, quod hodie quoque suffragantis & annuentis signum est
Consentiunt, concinunt sententiæ nostræ: nihil à tua mea distat, dissentit, discrepat opinio
Idem sentimus, à tuo judicio mea sententia non abhorret
Idem sequimur, idem & utriusque sensus
Dissentio inter nos nulla est, dissensionis aut controversiæ nihil
Idem sentio quod tu, meus cum tuo sensus congruit, consilium meum probatur
Hæc mihi tecum conveniunt
Probare, Recipere
Album addere calculum
Ἀλείπλιὰ ψῆφον προσθεῖναι apud Lucianum
Ascribere, apud Ciceronem
Assentire voce activa, apud Cic. sed rarius quam assentiri invenias
Ejusdem esse opinionis, sententiæ
Concordare, συναγορεύειν
Omnium calculis, punctis, suffragiis, & uno ore approbare
Toto corpore, manibus pedibusque in sententiam discedere
Nam ut scribit Flavius Vopiscus, olim porrectione quoque manuum sententia comprobatur.

of great Consequence, vide Weight.

to Consider, to take heed, to give good care.

Animum intendere, Advertere
Animadvertere διανοεῖν
Advertere, attendere
Adhibere mentem, animum alicui rei
Προσέχειν, ἐπέχειν τὸ νῦν ἢ τὸν γνῶμον τόνον
Aurem admovere, Pensitare
Esse auribus purgatis, Pensare
Animum applicare
Omnes cogitationes, animi vim intendere
Intendere, Considerare
Diligenter considerare, percipere
Animo lustrare pensiculare
Animi nervos intendere, Librare
Attente, audire, Notare
Aures accommodare, Truinare

Attendere

Attendere ad rem aliquam
Diligenter & attentè expendere
Attentum se præbere. Cogitare
Corde percipere
Reputare in animo
Auctas advertere aures
Intentis, arrectis stare auribus
Auscultare. Auscultare
Auscultare auribus arrectis, purgatis
Arrigere, Arrigere aures
Coricæum agere
Commodare operam aurium
Facere aucupium auribus. Cic.
Vigiles monitis advertere mentes
Cernere
Videre oculis, emphaticè
Gemere oculis, animo, vel mente. Vide to Muse.

Consider what you are. Vide Know your self.

to Consider diligently, vide to View, to Examine.

Constant, vide Stable.

Constancy.

Fides. Fidelitas. Constantia
Stabilitas. Immutabilitas.

to Constraine, vide Compell.

to Consult, to Deliberate, to take advisement.

Consulere. Consultare
Deliberare. Concipere animo
Consulere quid facto opus sit
Consilia agitare, & communicare inter se
Pertractare
Capere, inire consilium
Constituere, instituere, cogitare cum animo, vel in animo, est deliberare
Quid facto opus sit in medium conferre
Fert animus mutatas dicere formas
Consilii capiendi vel deliberandi causa convenire
In abdito consilia agitare de evertendis divitum fortunis
Capita, consilia conferre, apud Senecam & Terentium
Consiliari, apud Cic. ad Att. 35, significat etiam consulere vel deliberare,

to Consume, to Spend, to waste riotously.

Patrimonium decoquere
Ligurire. Profundere
Fortunas suas, bona patris abligurire, effundere
Haurire
Absumere omnia. Vorare
Omnia ventriculo donare
Conficere bona, pro dilapidare
Dimittere in viscera censum, ut vulgus loquitur
Gallorum gallinaceorum incusare ventrem, proverb. quòd huic animanti venter sit mirificè calidus
Diu quæsita & summa congesta sollicitudine, præcipiti effusione dilapidare, & quadam absorbere voragine apud Ambros.
Conturbare acceptam pecuniam, nummos, rem.
Fundatam paternis avitisque opibus domum exhaurire, Quin.
Quod per scelus adeptus sit, id per luxuriam effundere atque consumere, Cic.
Exhaurire
Prodigere
Dilapidare
Perdere
Devorare pecuniam omnem
Helluari. Consumere
Cic. Jacturam patrimonii facio, rem familiarem dilabi sino, patrimonium effundo
Dissipare
Διανεμειν
Indulgere popinis
Per luxum & voluptatem consumere

Dispergere opes
Καθαναλίσκειν, Consumere
Καταναλίσκειν, Defringere
Edere, bibere, rémque omnem dispersere, confringere
Corrumpere rem familiarem. Salu.
Atterere opes
Rem stringere
In luxum insumere
Ἀναλίσκειν, Insumere
Conficere augmentum alterius pro consumere, to Spend
Erogare, expendere
Exponere, pro expendere.

to Consume one, or to make one poore.

Comedere aliquem, ablizurire
Exedere aliquem, inopem reddere.

to Consume, to Waste, to weare out.

Terere, Atterere
Absumere, Consumere
Exterere, Obterere vestigia
Calces deterere, Usitare.

Consumed with sorrow.

Contabesco, consumor, conficior, perimor dolore, mœrore, cura, sollicitudine, anxietate, angore.

a Consumption or wasting of the body.

Phthisis, φθίσις, μαρασμὸς
Tabo, Tabes, Marcor
Corruptio, Macies, Flacciditas.

Consumed or wasted with corruption.

[illegible]thisici φθισικοὶ
[illegible]li, Tabifici.

a Contagious, corrupt, or infectious sickneſſe.

Contagium, ἀλίσγημα
Contagio. Contages, Lues
Vicini pecoris contagia lædunt, Virgilius
Morbus contagiosus attactu, serpens contactu, afflatu nocens.

to Contemne, to Reject, vide to Despise.

Contemned, Despised, Rejected.

Abjectus, Contemptus
Nullo jam loco sum, nullius pretii, ordinis.
Despectus
Postremæ conditionis sum
Jacens, Summissus
Nullius dignitatis vel frugis
Abortivum se vocat Apostolus, 1 Cor. 15. id est, hominem contemptum, projectum, & fœtum abortivum, Vide Wicked.

to Content or satisfie.

Satisfacere, Placere
Obtemperare, Obsecundare
Complacere, Satiare
Explere, Morem gerere
Obsequi, Gratificari,
Inservire, Gratum facere, vide to pay.

I am Content.

Placet utique, Perplacet
Placitum est, Non displicet
Percupio, Fiat
Boni consulo, Cordi est mihi
Amplector, accipio conditionem
Audio, apud Terentium
Non recuso
Gratum habeo, in Bibliis.

Contentions, or Strifes in words, subtill Disputations.

Verborum

Verborum pugnæ, Conflictus
Λογομαχίαι, Conflictiones
Controversiæ, Contentiones
Aristotelis contentiosi syllogismi
Deceptiones inepte, frigidæ, trivolæ
Velitationes, Quæstiones
Argutiæ, Captiunculæ
Chrysippeæ subtilitates
Arguta sophismata
Sophistica argumenta magna Contentione disputata
Vana dialecticorum garrulitas
Digladiationes hostiles ferè
Tergiversationes
Argutationes sophisticæ
Rixæ, Discordia.

to Continue.

Perseverare, Perstare
Persistere, Manere
Immorari.

Continually, Still, Incessantly, never Ceasing.

Continuè, Assiduè
Sedulò. Indesinenter, Jugiter
Semper, ἀεί, διὰ παντὸς
Noctu diuque, Nocte ac die
Sine interpellatione, intermissione
Continenter, Quondam pro semper, apud Virg.
Omni tempore,
Usque, Nullo tempore non
Perpetuò, ac perpetuum, perpetim, adverbia
Noctes ac dies
Ne punctum quidem temporis prætermittens
Æternum. Virg.
Nocturnis diurnisque horis
Nihil aliud quàm
Nunquam non. Vide Always.

Continuall, long During.

Diuturnus, Continuus
Perpetuus, Perennis
Assiduus, Jugiter
Ἐμμήκυνσις, Longi, Longinqui temporis.

in continuance of time, vide by length of time.

Contrary, vide Against, Divers.

Contrary to your letters.

Hoc non est tuis literis consentaneum
Non convenit, non consentit, non congruit, non quadrat cum tuis literis
Discrepat, abhorret à tuis literis
Alienum est à tuarum literarum sententia.

Contrary to my opinion, vide Otherwise, &c.

Contrary things, vide Misfortunes.

contrarywise.

Econtra, Econtrario
Econversò, Rursus
Rursum, Eregione
E diverso, E proposito.

a controversie, vide Difficulty.

a covenant of peace, vide League.

Convenient, vide Apt.

it is convenient, vide it becommeth.

to convert, to call backe, or to Turne.

Reducere, revocare in viam, in viam rectam salutis, ab avito errore ad

bonam, meliorem frugem, in viam planè regiam
Convertere ab errore, in Sacris
A vitiis revocare
Ad sanam mentem deducere à prava
Ab errore amicè abductum, ad bene beatoque vivendi rationem traducere
De Tonariis faucibus ad statum reducere salutis
Institutis optimis à superstitione ad veræ pietatis cultum traducere
Deducere errore, Cic.
Avertere, reducere ab errore
Errorem eximere, depellere
Levare aliquem errore, de voragine impietatis, Leo.
Animis auditorum superstitiosas eximere opiniones, hæretica revellere dogmata.

to Convince. vide Overcome.

a Cooke.

Cœcus, seu coquus, μάγειρος
Popinator. Opsopœus
Ὀψοποιός, ὀψοπαιδεύτης
Obsoniorum institutor
Magirus, Archimagirus, the chiefe cooke.
Thermopola, a cooke that selleth hot meat.
Thermopolium, a place where cooks dwell

Cookes Latine.

Oratio inconcinna, non nisi popinis meritoriisq; tabernis & nugalibus triviis scripta
Inter meritorii & popinæ professores primam sibi vindicans elegantiam, multam celebritatem.

a Cockold-maker, vide Adulterer.

to coole the heat, vide to Quench.

to Copy out. vide to Write out.

Copiously. vide Abundantly.

Copper. Mettle, Brasse.

Æs, κύπριος, χαλκὸς.
Cyprum, aut rectius, ut nonnulli volunt, Cyprium absolutè
Orichalculum.

made of Copper, &c.

Æreus, Aheneus
Ahenus, Cuprinus
Cupreus. Orichalceus
Corinthia vasa.

a Cord, vide Rope.

Corne. or all kinde of graine, as Wheat, Rie, Barley, Dates, &c.

Res frumentaria
Ceres pro frumento
Annona, media producta, unius anni frugum proventus, neq; frumenti tantum, sed aliarum quoque rerum
Instar formicæ, colligere farris acervum in futurum hyemem
Fruges, Cerealia Dona
Frugum seu fructuum proventus
Fructus. Messis
Proventus frumentarii Soli.
Segetes. Dona Cereris
Δημήτριος καρπὸς
Cerealia, hæc est, legumina & frumenta.

to correct, to amend, to peruse, to oversee.

Revisere, Recognoscere

Tollere

Tollere, expungere, eradere, ſuſtollere mendas
Emendare
Depravata reſtituere
Unguibus uti. Corrigere
Obelis notare. Lima uti
Ariſtarchum agere
Apices, verbaque ſingula eyecutilare
Librare, & expendere ſententias
Elimare, Exponere Epiſtolam
Ad limam, ſub incudem revocare, referre
Reſtituere. Inſtaurare
Cenſuram peragere
Repurgare àmendis veterum collatione codicum
Scobinam adhibere
Ariſtarchica virgula repurgare
Ad ſeverum unguem excutere
Purgare à nævis
Emaculare
Nativo germanoq; decori reſtituere
Purgare mendis, interituq; vindicare
Retexere orationem, Cic.
Sanctos veterum labores ad antiquum revocare nitorem
Perperam addita diligenter reponere, ſumma cura reſtituere depravata
Recudere carmen, epiſtolam
Diſcutere tenebras è jure civili reducta luce
Retractare librum, opus
Reducere ſub limam, incudem
Incudi reddere, refingere, recoquere, mutare, metaph.

a Correction, or amending.

Recognitio, Correctio
Reſtitutio germanæ veræq; lectionis
Lima, Caſtigatio, Cenſura, vide **punishment.**

a Corrector.

Caſtigator acris judicii
Recognitor, Reſtitutor
Ἀνορθωτής. Elimator
Ariſtarchus, proverbialiter
Mendarum liturarumque eraſor.

to Correct, to Reprehend, to Rebuke.

Corripere, Corrigere
Ἐπιπλήττειν, Objurgare
Carpere, Taxare
Reprehendere, Damnare
Κατηγορεῖν
Dare verba dictis
Redarguere, Increpare
Culpare, Arguere
Caſtigare, eſt verbis propriè reprehendere, vide **Punish.**

Corruption, vide Matter.

to Corrupt, vide to Mar.

Coſen, vide Kinſman.

to be Coſens.

Contingere aliquem cognatione
Sanguine jungi
Arctiora ſanguinis vincula, tertio vel quarto propinquitatis gradu contingere
Attingere aliquem ſanguine, cognatione
Cognationem habere cum aliquo
Conſanguinitate propinqui. Virgil.
Genere proximus.

Coſts, vide Expences.

a Cottage, vide Lodge.

a Couch, vide Bed.

Covenants, vide Promiſes.

to Cover, to keepe cloſe.

to Hide.

Operire, Contegere
Premere, apud Virg. abdere
Tegere, Recondere
Occulere, Condere

Velare,

Velare, Celare
Obtegere, Supprimere
Occultare
Tenere, apud Virg.
Abscondere
Obducere velum, velamen
Cooperire, Obvolvere
Obumbrare, Involvere
Obnubilare, Obducere
Obnubere caput, comas protegere
Σκεπάζειν, κρύπτειν.

a Cover, a Covering, or a Lid.

Tegmen, Tegimen
Tegumentum, Operculum
Operimentum, Opertorium
Κάλυμμα σκέπασμα
Velum, Velamen.

a Coverlet, or a Covering on a Bed.

Operimentum
Stragula & Stragulum στρωμνὴ
Stroma, Textile, Stragulum, magnificis operibus pictum, & plenum artis argumentum
Strata & instrata
Ὑπερκαλύμματα
Opertoria lectorum
Peristromata, Stramenta
Centones, Lodices
Thoralia, Lectisternia, vulgus pro eodem usurpat.

to Cover the head, to put on the Cap.

Tegere caput, verticem
Operire caput
Adoperire
Pileum induere
¶ Capite sis operto. Be covered.

to Covet, to desire.

Cupere, Concupiscere
Avere, Expetere
Appetere, Desiderare
Gliscere, Gestire, Ambire
Affectare, vide to desire.

Covetous, a Niggard.

Avarus, φιλάργυρος
Tenax, Triparcus, Plaut.
In sinu manum semper habens,
Parcus, Perparcus
Συνεσφίγξις, κυμινοτρίξις
Fici & cymini sector
Sordidus, Ad rem attentus
Rhypocondylos
Ῥυπικόνδυλος κακοδαίμων
Fece aut lampsana victitans
Patroclo sordidior
E Patrocli domo qui venit
Magnas inter opes inops, Hor.
Euclio Plautinus
Insatiabiliter avarus & artifex egregius emungendarum cum è clero, tum à populo pecuniarum
Cupido ad maximas sibi comparandas opes animo
Turpi pecuniæ studio & infinita lucri cupiditate ductus
Qui tenetur siti pecuniarum, divitiarum aurique argenti
Alieni appetens
Pecuniæ cupidus
Sui nimium tenax
Deparcus pro nimium tenax, apud Apul.
Nummarius apud Her. quasi nummis deditus
Ob incertas irrequietus opes
Sola parandarum quem cura fatigat opum
Undique lucrum captans per fasque nefasque
Fraudans genium
Inexplebile dolium, Durus
Ἄπλυτος πίθος, Difficilis
Luto Lutentior, Illiberalis
Monophagus, Inhospitalis.

Covetousness.

Tenacitas, Avaritia & avarities, ei. Philar-

Philargyria, φιλαργυρία, pecuniæ ſtudium, quam nemo ſapiens concupivit, ait Saluſt.
Auri, Argenti cupido, vel cupiditas inexplebilis
Φιλονεξία, Parcitas
Opum furioſa cupido, Ovid.
Sordes metaph. Aviditas
Inſatiabilis, inexplebilis habendi cupido
Sitis vel amor habendi
Philargyria in mundo planè regnat, per faſque nefaſque ad aurum itur
Dira habendi fruendique fames qua cupiditas humana explere ingluviem ſuam nequit, Budæ.

to give Counſell.

Conſulere cum dativo
Conſilium dare, inſtituere
Adeſſe alicui conſilio, ſuadere
Conſilii copiam facere, Admonere
Conſilium conferre, exponere, explicare, narrare, indicare, promere, impertire
Hortari, adhortari
Cohortari, ſuadere
Præbere & adferre conſilium
Conſilio juvare, Inſtruere
Βουλεύειν, cum dat itidem apud Græc, quemadmodum apud Lat. conſulo in hoc ſignificato.

to aske Counſell.

Conſulere cum accuſativo
Conſilium capere, petere
Rationem inire
Rogare in advocationem, conſilium.

to Counſell to the contrary, vide Diſſwade.

the Counſell, or Counſellours.

Senatus, βουλή
Γερουσία, Magiſtratus
Conſulares viri
Ordo Senatorius
Ampliſſimus ordo, pro ordine ſenatorio aliquando ponitur
Συμφεδρωνες
Conſiliarii, Senatores
Patricii, Laticlavii
Concilium propriè prudentum & conſiliariorum conventus eſt
Curia pro hominibus curiam frequentantibus, & remp. curantibus nonnunquam accipitur
¶ Apocleti, ἀπόκλητοι
Conſiſtoriani apud Ambr.
Sanctius concilium, quod privatum etiam & ſecretum concilium dicitur.

the Privy Councell.

Ab intimis conſiliis
A conſultis abditis
A ſecretis arcanis
A ſanctiore conſilio
Conſilium Amphyctionicum
Conventus Areopageticus
Frequens, ac ſolennis præcipuarum civitatum & provinciarum conſultatio, a Parliament.

the Counſell chamber or houſe.

Conſilii locus
Curia, βουλεῖον
Conventiculum, Senatus
Βουλευτήριον, Domus conſultum
Prætorium, Synedrium συνεδρεῖον
Senatoria domus, curia
Auguſtale.

to aſſemble the Councell.

Cogere concilium, Senatum
Efficere frequentem Senatum, apud Cic. pro congregare
¶ Concilium dimittere, finitum facere cœtum, conventum ſolvere, to riſe up the Councell.

to

to Counsell the profit of the Common wealth.

Consulere, consultare reipub. Sal.
Suadere quod commodum est
Consulere in commune, apud Terent. prospicere
Cuncta ad publicam omnium utilitatem referre. Remp. pluris facere, quàm commoda privata.

by your Counsell, advice or persuasion.

Tuo hortatu, Tuo instinctu
Te hortatore. Te instigante
Tuo suasu. Tuo persuasu
Tuo consilio
Te consul ore, consiliario
Te consulente, suadente,
Te authore. Te suasore
Abs te persuasus
Tuo impulsu. Te impulsore
Tuo ductu. Tuo inductu
Te bonum auspicium dante
Te fortunante & adjuvante
Te auspice.

Counterfeiting colour, for to beautifie the face.

Pigmentum. Fucus
Ceruſa λεμμίδιον
Anchusa, ἀγχύσα
Purpurissa vel purpurissum
Nitella.

to Counterfeit, vide to Faine.

the native Country where one is borne.

Solum natale. πατρὶς
Paternum, Patrium, genitale solum
Patria, ἀνγαία
Domus paterna
Patrimonia, poticum
Lares paterni. Ædes patriæ
Limina paterna. Patria sedes
Focus paternus, patrius
Nos patriæ fines, & dulcia linquimus arva
Nos patriam fugimus. Virg.
Fumum de patriis opto videre focis.

being in the Country is pleasant.

Ruri in agris, cum rusticis esse. Rusticam agere, degere vitam perjucundum est
Delectat imprimis
Jucunditatem habet
Summè voluptatis est
Malè affectum animum recreat
Mœrorem fugat
Mœroris medicina est.

a Cooper.

Victor. Faber Vascularius.

Couragious, Bold, Stout, or valiant.

Animus strenuus, Invictus
Magnus, Infractus
Excelsus, Titanicus
Vere Herculanus, Achilleus
Θυμὸς ἀγήνωρ
Animosus, Generosus
Pyrrhus, Generosior Sparta, qui excellenti est animo, ἀγήνωρ
Magnanimus, μεγαλόψυχος
Qui animo forti, invicto, infracto, Firmo pectore.

to take away the Courage or Heart.

Emollire, exhaurire robur
Enervare, frangere animum, vires
Tollere animos
Mentem labefactare hujus vitæ aerumnæ & mala dicuntur
Spem debilitare, Cic.
Dissolvere animum, frequentius in sacris.

to

to abate in Courage, vide **Deſpaire.**

to gather his courage, or ſpirits again.

Sumere robur vel vires
Recipere animum, ſuſcipere, colligere augere, tollere.
Animos facere, inſtaurare animum
Capere animum pro induere, Cic.
Patrium animum virtutemque capiamus
Dejicere metum per virtutem, Cic.
Calamitate accepta meliores animos habuit, quàm unquam rebus ſecundis
Pallor obit, ſubitæ veniunt in corpore vires
Quantum dederis mihi pectoris
Reddit in præcordia virtus
Suſcitare vim. Virtutem accendere
Incendere vires, dare animum
Revocare animos, mœſtumque timorem mittere.

a Courtour, vide **Tanner.**

by Courſe, vide **by Turne.**

Courteous, Gentle, Gracious.

Comis, Clemens, Lenis
Placidus, Gratus, propitius
Mollis, Tractabilis, Dulcis
Mitis, Gratus omnibus, Benignus
Gratioſus, Χαριεις
Acceptus, Affabilis, Facilis
Blandus, Facetus, Pelle catens
Homo feſtivi ſermonis
Suavis, Jucundus, Manſuetus
Dulcis eloquii, Lenis
Cujus moribus nil eſſe poteſt mellitius, Charus omnibus
Omnibus probatus & dilectus
Suavitate morum, comitate, ac gratia multum pollens, vigens, apud omnes
Qui omnium meruit favores
Homo quo nihil poteſt optari ſuavius aut mellitius
Amabilis paſſivæ ſignificationis eſt, amore vel amicitia dignus, vide **Gentle.**

Courteouſneſſe, Gentleneſſe, Affability.

Benignitas, Benevolentia
Hilaritas, Comitas, Facilitas
Φιλοφροσυνη, Affabilitas
Humanitas, probitas.

to make Courteſie, vide **to kneele downe.**

Courtiers, vide in **Pallace.**

a Coward, a Baſtard.

Ignavus, Imbellis
Puſillanimus.

Crabbed, vide **Froward.**

a Cradle.

Cunæ κοιτυρις, Cunabulum
Incunabulum.

Crafty, Gulleſull, or full of Craftineſſe and deceit.

Callidus, Verſipellis
Verſutus, πολυμηχανος
Aſtutus, δολιος
Vafer, Argutus
Solers, Puniceus
Fera lybica, Veteratorius
Veterator, **a Counterfeit Knave**
Ψευδομαντις
Ψευδομηλος, Doloſus
δολομαιος, Subdolus, Varius
Variis inſtructus dolis, Hannibal, Vlyſſes, Davus Terentianus
Annoſa vulpes, **an old Fox.**
Τιγρις δολιαμητ
Longa ætate, multaque rerum experientia, callidus, ingenio & longa rerum

rerum experientia astutus
Intelligens, ingeniosus
Duodecim artium
δαίδαλος μαχάνων
Mirus struendis artibus, dolis excogitandis, consuendis
Magis varius quam hydra
Vulpinam fraudulentiam referens
Admirabilis in nectendis machinis, quales feruntur Ægyptii ac Franci.
Tenebrio, onis
Fraudulosus
Insidiosus, Vulpinus
Vulpinaris, Vulpes
fallax
Pellis Vulpina, metaphoricè, vide Subtill.
Veteratorius
Fraudulentus
Deceptorius
Vulpinaris.

Craftiness, Deceit, Fraud, Guile.

Impostura, Fucus, Tendicula
Fraus, Fraudulentia, Fallacia
Pigmentum metaphoricè
Insidiæ, ars
Artificium, Dolus
δολοφροσύνη
Technæ, officiæ
Prestigiæ, astus, εἰδωλοχόμαι.
Calliditas, Vaframentum
Fumi adagialiter
Sycophantia
Tergiversatio
Astutia, Deceptio
Versutia, παγχαγὴ, ἀπάτη.
Circumventio
Lacuna pro fraude, apud Cic.
Sutela apud Plaut. pro consuto idolo, vide Subtilty.

A Crafts-man, vide Artificer.

a Handy-craft, vide Occupation.

Cranes.

Grues, γέρανοι
Aves Palamedis, apud Poëtas
Ulpiones, grues minores
Cæterum rota seu machina illa volubilis qua naves exonerantur, & architecti saxa ingentia sublevant, quæ & authore Vitruvio Grus Latinis dicitur, Græcis, γερανὸν ἢ γέρανος, appellatur, atqui Murmellius Geranionem illud instrumentum nominat, alio nomine tympanum.

a Creator, vide Maker.

a man of Credit. a sure or trusty man.

Fide dignus, Spectatæ fidei
Qui certissima est fide
Probatissimæ fidei
Conspicuus fidei
Dignus quicum in tenebris mices.

to Cry loud, to Bray.

Vociferari, Clamitare
Intonare, Perstrepere
Edere sonos graves, Boare
Tollere, Edere clamores
Ejulare, Rugire
Clamorem ingeminare
Stentoria voce usque ad ravim succlamare
Fremere, Ululare
Horrendum remugire
Clamare, Inclamare
Exclamare βοᾶν
Facere clamores, Cic.
Intendere vocem, Cic.
Quantum potero voce contendam
Jactare vocem ad sydera
Clamore aures ferire
Magnis agere clamoribus

Omnis

Omnia tumultu & vociferatione concutere
Intempestivos edere sonos
Exercere clamores multos, vocem,
Efferre clamorem utrinque, Plaut.
Magnis clamoribus hiscere, & strepitu ingenti vacua omnia complere
Personare buccis typho crepitantibus
Latrare, pro intentiore voce clamare, apud Cic.
¶ Edicere, Declarare, Pronunciare, publicare per præconem.

a loud Cryer, a Prayer.

Canorus, Clamosus
Clarius vociferans
Obstreperus, Stridulus
Vocalis, κτιωτὸς
Argutus, Sonorus
Claudianum tonitru, Proverb.
Littus Sarpedonium
Cyclobori vox
Clamosior Stentore, lauro ardente
Exercens clamores multos
Olympica porticu quam septem vocam tradunt, magis vocalis
Strepitu seu clamore turbulentus.

Crooked, awry.

Curvum, Recurvum
Incurvum, Curvatum
Incurvatum, Laciniosum
Distortum, Obtortum, varium
Retortum, Tortuosum
Flexum, Inflexum
Flexuosum, Camurum. Virg.
Numatum, Sinuosum
Obliquum, Aduncum
Καμπύλον, κάμπτον
Mæandros præterea obliquitates vocant omnes, à Mæandro fluvio sinuosis flexibus.

to Crosse, or Cancell out, or to wash out writings.

Transverso calamo jugulare
Spongiam impingere, apud Auson.
Cassare, Expungere,
Liturare, ἀπαλείφειν
Dispungere, Tradere
Obliterare
Antiquare, Delere
Ἐξαλείφω
Spongiam mittere
Cancellare vulgus dicit, cujus quidem verbi usus jurisconsultis frequens
Καταλύειν
Inducere scriptum
In spongiam revocare
Inducto calamo delere
Imis ceris eradere
Delere penitus.

to Crowne, or to give over the Crowne.

Dare sceptra, imperium
Regnum, imperii habenas tradere
Deferre regnum
Ponere vel imponere diadema
Hæreditarium regnum fratri tradere
Dare Copiam amplissimæ potestatis
Coronare, Redimire.

a Crowne, a Garland.

Sertum. Corona, Corolla
Coronula. στέφανος
Laurea, laureola ex lauro
Pancarpiæ δάφναι.
Ex rosis facta, contexta corona, rosari scilicet
¶ Cingere caput corona, diademate
Premere crinem fronde. Virg.
Redimire.

Cruel, Rigorous, Bitter, a lowre face.

Tetricus, Severus, Crudelis

Sævus.

Sævus, Dirus, Trux, Atrox
Truculentus, Acerbus, Teter
Nefarius, Crudus, Torvus
Vecors, Austerus, Efferus
Immanis, Asper
Durus, Demens
Caperans frontem, ac contraheris supercilium tragica severitudine
Multa cæde cruentus
Furere cæde, Cupidus cruoris
Gaudens sanguine
Homo insigni feritate
Corda aspera
Animus ferox
Durum à stirpe genus
Sinapi victitans, Stoicus
Stoicum austeritate vincens
Qui in antro Trophonii vaticinatus est. ἀγάλλεται
Ex Academia veniens
Tertius Cato est, apud Juven.
Gravis
Vulgus Titanicus
Atrei oculi ἀχιωνὶς
Titanicum obtuens
Naufragium, seu classis more intuens, proverb.
Centauricè, κενταυρικῶς, immaniter, semper torvè intuens
Ἀεὶ ἀποβλέπειν, apud Luci.
Gorgoneis oculis intuens
Ἀρεοπαγίτης. Areopagita
Patruos sapiens, Lotio, seu aceto potatus, vide Fierce.

Cruelty, vide Tyranny.

a Cubit.

Cubitus & cubitum
Vlna, πῆχυς, ἄγκων
Mensura est sesquipedalis, h. e. pedis unius ac dimidii, seu sex palmarum
Palmus autem unus mensura quatuor est digitorum.

a Cudgell, vide a Sticke.

Conduits, vide Gutters.

Cunningly, vide Exactly, and Trimly.

a Cup, a Goblet, a Pot, a Peece.

Scyphus, Cyathus, κύαθος
Cymbion, κύμβιον. Calix.
Poculum, Pocillum
Poterium, ποτήριον.
Vasculum potorium
Crater, Culullus
Cratera æ. media producta
Cartheſium, Trieris
Ciſſibuum vel ciſſimbium
Argenteus puteus, proverb. a great peece.
Θηρίκλειον, vitreum poculum
Phiala, a Bole
Phiala Samia, a ſtone pot.
Culullus, Suburgenſis
Cirnea, a Aiioll
Pater, à patendo, med. corrept.
Cupellum, κύπελλον
Culigna apud Catonem, pro vase potorio, vide Pot.

a Cup-bearer, or a Cup-board keeper.

Pocillator, Pincerna
Οἰνοχόος, Stans ad Cyathum
A Calicibus, seu caliculis
A cyathis, A poculis
Ganimedes Pocillator deorum.

Cup-shot, vide Drunken.

a Curate, a Vicar, or a Parson.

Pastor, Episcopus
Animarum curam habens, obiens
Plæbanus & curatus à plerisque dicitur
Sacræ ædis rector
Parochus, παροχεύς, medio corr. aliis Parœcus

parœcus dicitur med. producta ratione diphthongi
Agens pastorem
Qui præst parœciæ
Hunc Vives in colloquiis & Longolius Curionem nominant.

to cure, to heale, to make whole.

Mederi, Medicamentum alicui dare ad aquam inter cutem, Cic.
Medicinam afferre, adhibere
Facere medicinam morbo
Medicare, sed in usu est frequentiori, Medicari cum dativo, vel accus.
Curare, Sanare
Curare ægrotos, morbum,
Sanitatem conferre
Repellere ægritudinem
Vomicas curare potentes
Sanitati, prisinæ valetudini restituere, Curationem adhibere
Morbos pestiferos exquisitis remediis propulsare
Salutifero morbum depellere succo
Corporis firmitatem reddere
A febre intimis ossibus hærente lethalique æstu fibras vitales urente sanare, sanum reddere
A lethiferis febrium paroxysmis liberare, Ægrotis subvenire
Nascenti malo terre remedium
Venienti occurrite morbo
Oleo fovere usque dum vulnus condu catur in Cicatricem
Desperatas ægris cito reddere vires
Redintegrare, μοτεῖν
Consolidare vulnera
Artus ægros consolidare, apud Paulinum
Curem restituere, Locum ulceratum integrè & integrum restituere, quod inducere Latinis dicitur.
Ἐμπλαστεῖν.

to cure wounds. vide to heale wounds.

to curse, to ban, to Excommunicate.

Excommunicare, Separare
Communione privare
Ἐκκηρύττειν
Spirituali gladio putridum membrum resecare
In reprobum sensum prolapsos, anathematis flagello castigare
Ecclesiæ consortio expellere
Extra Ecclesiam ejicere, deturbare
Satanæ tradere in interitum carnis
Excommunicationis mucrone ferire, vinculo gravare, obligare
Ab Ecclesia, à Sacramentis, & communione fidelium pellere
A sacris immò ab ingressu Templi arcere
Excommunicationis exercere tela
Sacris eliminare ædibus
Anathemati devovere
In contumaces & obstinatos fulminare excommunicationem
Ecclesiasticis censuris in rebelles animadverrere
A communione Ecclesiæ separare
Anathemate percutere, ferire
Ἀναθεματίζειν
Sanctorum consortio ejicere.
Interdicto subjicere.

to curse, to wish ill.

Diras imprecari, Detestari
Devovere, Malè precari
Diris omnibus figere, prosequi, excipere
Sacrare aliquando pro devovere ponitur, Maledicere
Exitium imprecari, Malè optare
Precari, exoptare pestem alicui
Diris agere, apud Horat.
Execrari deponens
Frittibus omnibus persequi
Diris devovere atrocissimis
Virus omne in aliquem evomere
Agere in malam crucem

Maledictis incessere
Imprecari debilitatem, naufragia, mores, Quint.
Iram in Deum, Divosque innoxios obvertere
Furias atque intemperies ciere
Maledicta in aliquem congerere
Conferre omnia in aliquem maledicta. Cic. ad Att.
Sacrificare, sacrifacere, Herculi Lyndio, vel Rhodio
Τὰς πολυμισεστάτας ἀρὰς ἐπικεῖσθαι. ἀρὰς ἐπαναιρεῖν
Execrationes serere
Cic. Hisce omnibus Catilina cum reip. salute, & cum tua peste ac pernicie proficiscere.

Curlings.

¶ Diræ, Execrationes
Dira sacra, Ἐνάτισμα
Maledictiones.

a Cushen, a Pillow.

Cervical, Cervicale
Capitale, προσκεφάλαιον
Pulvinus
Pulvillus, Pluvinar, à pluma
Cussinos vulgo vocant minus latinè.

a Custome or Use.

Usus, Mos, Ritus
Consuetudo, Assuetudo
Συνήθεια, Ἦθος, ἄλλη φύσις
Consuetudo, altera natura, ut dicitur
Constitutio, Institutum.

to bring in Custome, or Use.

Inducere, in usu ponere
In consuetudinem trahere
Invehere morem, consuetudinem
Novam consuetudinem inducere
Inducere morem novum, Cic.
Morem inducere, to bring in custome
Tenere morem
Obtinere antiquum, apud Teren. pro referre antiquum morem, to observe old customes.

in Custome, vide Used.

after the old Custome or fashion.

Ex veteri consuetudine, Solens.
Pro veteri consuetudine
Non insolens, Meo more
De more, apud Suet.
Pro more
Ex instituto majorum
Ex antiquitus recepta consuetudine
E majorum more.

Custome, Tribute, or a Toll.

Vectigal, Tributum & tributus apud Plaut.
Ἐπίμοιον, τέλος

a Customer, or a Tole-gatherer.

Exactor, Tolenarius, Telo, onis.
Publicanus, τελώνης
Portitor.

to Cut, to Kid, to Strike off.

Amputare, Abscindere
Ἀποτίμνειν, ἀποκόπτειν
Truncare, Detruncare, Defalcare
Avellere caput humeris
Deturbare, scindere, auferre ense caput
Jugulum mucrone resolvere
Attondere ulnos, id est, amputare
Abscindere, ex ab & scindo
Desecare, Præcidere
Ferro demetere, apud Horat.
Incidere, Lucos metere vel incidere, utrunque apud Soli.
Stringere folia, glandes
Discerpere, Distringere
Detrahere, ἀποφυλλίζειν

a Cut-purse

Manticularis, Crumenarum præcisor
Crumenisecа, Marsupicida
Βαλλαντοτόμος
Marsupiorum, loculorum incisor
Sacculeiarius, apud Ascon.
Sector zonarius.

a Cutler.

Faber cultarius, Cultellarius
Cultrifex, vulgo dicitur, Gladiarius, faber Gladiarius, μαχαιροποιός.

to Cut in quarters vide to Quarter.

D

Daft, vide Foolt.

a Dagger, a Skeine, or Bauget.

Pugio, pugiunculus
Enchiridion, ἐγχειρίδιον
Patazonium, a Woodknife.

a Day time or season.

Dies, ἡμέρα, lux
Prima luce, id est die, apud Poët.
Septima à partu luce, Plin.
Soles in plurali pro die, apud Virg.
Summa dies, & ineluctabile tempus
Lux ultima
Jubare exorto
Primo cum lumine solis
Altra ignea surgunt
Dies adest
Nox abit & fessis lux inimica venit
Revoluta rubebat matura jam luce dies, noctemque fugarat
Jamque fugatura Titanis conjuge noctem
Prævius auroræ lucifer ortus erat, vide Early, Dawnings of the Day.

to appoint or set a Day.

Diem dicere, constituere, præstituere, dare
Destinare, prodere diem alicui, Cic.
Præfigere, figere diem, signare
Præscribere, statuere, præfinire.

a Day appointed, or a set Day.

Dies statuta, fixa, præfixa, limitata, stata, assignata
Præscripta, præstituta dies
Dies præfinitus, certus, destinatus
Hic dies dictus est nuptiis
Tempus ratum.

a Day-labourer, vide Journy-man.

Day and Night, vide Always and Continually.

after a few days.

Paulò post, haud multò post
Non multò post
Post paucos dies, vel paucis post diebus; ubi post adverbialiter pro postea positum
Post parum temporis
Paucis diebus interjectis
Paucis diebus, pro paucis post diebus, apud Cic. ad Att. 5.
Lapsis paucis post diebus
Aliquot post diebus
Post dies aliquot
Elapsis aliquot diebus
Pauculos post dies.
Proximis, superioribus diebus.

the Day following, or the next Day after.

Postridie, ὑστεραία
Die exinde sequenti
Postero deinde die
Ἐπὶ τὴν αὔριον, Altera luce.

by Day, or in the Day time.

Interdiu. Die. Luce. Luci.

Palam, Sole coruſco, teſte die.

to ſpend the Day in vaine.

Producere, ducere diem
Ἡμέρας ἄγειν
Dare diem ocio, luſibus
Diem terere, traducere
Tranſigere, exigere
Finire, condere
Perdere comeſſionibus, ocio, luſibus, potationibus
Abſumere diem rebus frigidis.

Dammage, vide Loſſe.

Danke, vide Moiſt.

Darke. Obſcure.

Tenebroſus, σκοτεινός, σκοτώδης
Caliginoſus, Obſcurus
Cœcus, Latebroſus
Umbroſus, Opacus
Tenebricoſus, Purvus
Squalidus, Piceus
Fuſcus, Fuliginoſus
Ater, Teter, Niger.

to make Darke or Obſcure.

Tenebras, nebulas offundere
Obſcurare, Obtenebrare
Obſtruere lumen
Offundere caliginem
Involvere negotium
Intricare, implicare
Perſtringere
Gordianos ſtringere nodos, quos vix Tenedia (ut fertur) bipenni diſſecare poſſis
Cimmerias offundere tenebras
Contenebrare, illatebraze
Innubilare, obnubilare
Offuſcare
Pulverem oculis offundere
Tenebricari σκοτίζεσθαι.
Tenebras inducere, facere
Offundere noctem quandam rebus, Cic. pro tenebris involvere
Rem omnem tenebris inſpergere
Tenebras cudere, Plaut.
Revocare in dubium
Tenebras reb. clariſſimis obducere
Ænigmata mera loqui
Aſſerre rebus obſcuritatem vel tenebras.
Tædioſiſſima verboſitate varias recitare ambages, quas ipſemet explicare non poſſis.

Darke, or obſcure and intricate queſtions.

Obſcuræ, perplexæ, nodoſæ, implicitæ quæſtiones
Nodi, verborum laquei
Scrupi, ſcrupuli
Ænigmata bœotica, quæ ne Apollo quidem intelligat
Captiones, Labyrintho & Mæandro ſimiles, λαβύρινθοι
Nebulæ, Tenebræ, Caligines
Spinæ, Spinoſæ argutiæ
Quæſt. fumum oculis offundentes, nec caput, nec pedes habentes, implicatæ, impeditæ, quas intricatas vulgo vocant
Ingenium torquentes, haud facile ſolubiles ſophiſticæ
Ceratinæ Crocodilinæque quæſt.
Multum faceſſentes negotii
Numeris Platon. obſcuriores, ad quarum ſolutionem Oedipo vel Delio natatore opus ſit
Argumentum circulare, ſeu reciprocum
Cornutus ſyllogiſmus κεραστὸς. Hier.
Syllogiſmi uncati, argumentoſi, inſolubiles
Labyrinthi. λαβύρινθοι
Ambages, Anfractus
Involuti, impliciti, obſcuri ſermones
Αἰνίγματα
Mathematici labyrinthi
Queſt. quas præter Sibyllam legat nemo, minus intelligat, lectorem obſcu-

obſcuritate remorantes, intellectu perdifficiles
Africani lex
Argumentoſi diſputationum labyrinthi, nec dum expliciti
Involucra Realium, Nominalium
Monſtrifica conflictationum vocabula hecceitatum, cauſalitatum, formalitatum, quidditatum
Heraclyti & Lycophron, tenebræ
Carcini poëmata, Nodi Gordii
Gordiani, Calliotici
Scyrpi, apud Gellium
Perplexa & anxia Philoſophorum dogmata.

Darkeneſſe.

Tenebræ, Caligo, Umbra
Nubila, Obſcuritas
Claudi tenebris & carcere cœco.

Darkly.

Obſcurè, Involutè
Tectè, Intricatim
Implicitè, πολυπλόκως
Involucro verborum
Ænigmaticè, αἰνιγματώδως.

in Darkneſſe, vide Blinded.

a Dart, vide Arrow.

to Dart, vide Caſt.

to Daſh againſt ſomething, vide to Hit, &c.

to Daſh or beat away by water.

Fluere, Fluctuum conflictus abigi
Fluctus vehemens littoribus illiditur.

a Daſtard, vide Coward.

the Dawning of the day.

Dieſcit, luceſcit, albeſcit dies
Dies appetit, adventat, adeſt crepuſculum, Sol exoritur
Tenebras fugat lux
Nocti ſuccedit dies, noctem ſubſequitur dies
Abeunte nocte dies advenit, lux apparet
Summo mane, cum luceſceret
Albeſcente die, in ortu ſolis, oriente ſole, vide **Early, and day time.**

to Daunce.

Tripudiare, Tripudio geſtire
Choream ducere
Choros ducere, agere, deſtinare
Chorizare, χορεύειν
Ferre, movere pedes
Motus dare, pro ſaltare
Saltare, Salire
Manus implicare choris
Exercere humum, choros Virg.
Pede libero pulſare tellurem, inſtruere, apud Poët. **to Dance, to Leape.**
Reſtem ducere, ſeu ductitare, apud Terent. Ludere
In numerum ludere, apud Virg.
Ἐυρυθμος παίζειν, ἐλιχρίειν
Saltare in numerum, Tripudium facere
Leves celebrare choreas, apud Politianum
Choreas & carmina ducunt. Virg.

a Daunce, or Dauncing.

Chorea, χορεία
Tripudium, Saltatio

a Cord Dancer. one that daunceth upon the Cord or Rope, a Tumbler.

Funambulus, Funepœus ab **Apulcio** dicitur & Funerepœus
Scœnobates
Σχοινοβάτης
Neuribates, apud Firm.
Petauriſta
Petaurus
Ambulare, Ire per extentum funem, **to goe on the Cord.**

Ludendo per funes gradi, Scœnobaticam facere, exercere

Danger, or Perill.

Periculum, Discrimen, Malum
Calamitas, procella, Alea
Flamma, Metaphoricè
Ubi ostentant omnia mortem, Virg.
Fraus pro periculo, apud Virg.
Quis Deus in fraudem egit
Et in jure frequenter, ut cum dicimus.

Dangerous Rocke on the Sea.

Syrtes, Charybdes metuendæ
Brevia maris, Cautes seu cotes undisonæ
Scyllæa rabies, Cyclopea saxa apud Virg.
Ionii pontí fluxus rauci, Virg.
Abydi, & Maleæ promontorium spumans, horridum
Syndromades, Symplegades
Scopuli sonantes, Cyaniæ
Fauces fœvæ. Rupes
Maris pericula, discrimina.

to be in Danger or Perill.

Hærere in vado, in aqua, in salebra
In præcipiti esse
Summa rerum omnium difficultate premi
Versari in magnis angustiis, periculis, insidiis, difficultatibus
Offerre, objectare se periculis
Maris & terræ pericula exhaurire
Periculorum fluctibus agitari
Perplexo, consternato esse animo
Pendere animi & animo
Æstuare, Fluctuare
Quasi ad solem æstuare
Lupum auribus tenere
In maximis versari periculis
In puteo constringi
In extremum discrimen adduci

to leave in Dangers.

In præsentaneo deserere periculo, discrimine
Sub cultro linquere, apud Horat.
In malis deserere. apud Terent.
*Ἐλεγμαλωτίζειν, Desertorem agere necessitatis tempore

to put himselfe into Danger, to Adventure.

In angustias se redigere
In pistrinum sese immittere, dedere rursus
Provinciam capere duram
Suopte plaustro malorum sarcinam sibi apportare
Suo jumento sibi malum accersere
Suo se telo labefactare
Rem noxiam accersere, conciliare
Immergere se calamitatibus
Ambitione in provinciam duram, aut aliam sese ingerere
Suo dolori occasionem dare
Hinc prov. Molestia ultronea
Cadere in foveam quam ipse feceris
Capiti suo malum suere
Suopte ingenio dolore capi
Suo ipsius laqueo capi
In venatu perire
In captura capi
Διὰ τῶν οἰκείων μέλη
Proprio gladio, suis verbis, telo suo jugulari, convinci
Proprijs dictis evinci
Technam in seipsum struere, componere, reperire
Σόφισμα κατ' αὐτοῦ συντιθέναι, apud Lucian. quum dolus in alterum excogitatus, in authoris caput recidit, ut est in proverbiis
Probationes de domo, ἐκ τοῦ ἰδίου στόματος, quando quis proprio ore convincitur
Fumum fugiendo, in incendium incidere

Damno

Damno cuidam medendo, in majus prolabi
Communicando viro malo sibi malum accersere
Exedere quod ipse intriveris, nere quod colo aptaris, gestare compedes quas ipse feceris: vulgo dicitur
In præsens discrimen ac perniciem se præcipitare
Sciens exponere se discrimini, malis objicere, calamitatibus involvere
Sciens se inferre in malum
Prudens in flammam manum mittere
Calidum prandium comedere
Ob liberiorem vitam famam suam in periculum adducere
Periculo se exponere, objicere, subjicere, involvere, committere
Παραβάλλεσθαι, cum accusativo
Conscire sibi malum
Incurrere. dare se in periculum vitæ, famæ
Se perdere
Caput objectare periculis
Dare se, abire in præceps, in præcipitium
Sibi malum accersere
Temerè sibi capitis periculum accersere
Adire capitis, mortis periculum
Subire discrimen, tempestates, procellas, Χειμῶνα
In manifestum discrimen inducere
Discrimen, aleam subire, vel periculum
Suscipere, adire, accedere periculum, vel aggredi
Camarinam movere
In malum præcipitare se, suosque, secum in ruinam amicos pertrahere, secum in necem rapere horridam, evertere, adducere in calamitatem
Omnia sua, quin & vitam profundere pro statu civitatis

to be out of Danger, in safety.

In tranquillo, in vado esse
Stant ea locis suis tuta
Ἐν λιμένι πλεῖν
In portu navigare, proverb. Periculo abesse
Duabus fulciri anchoris
Patria est tuta
Extra lutum habere pedes
Palladio numine tutus
Ἐκ τῶν πολλῶν πόδα ἔχειν
Carminibus metus omnis abest
In tuto esse, citra periculum
Extra telorum jactum
Procul à pedibus equorum calcitrantium.

the death or destruction.

Mors. μόρος, Fatum
Atropos Immatura Fata
Interitus, Funus, Occasus
Ruina, apud Plin. Neronis ruina, Nexcis
Exangues umbræ
Lachesis suprema, Exitus
Terminus, apud Eras. πέλος
Mors ultima linea rerum, Horat.
Exitium, An ill end, ut Pernicies
Abstulit atra dies, & funere mersit acerbo
Lethum, frigus lethale, θάνατος
Obitus.

Dead, departed out of this life.

Exanimis, Exanimatus
Extinctus, Defunctus
Lumine & æthere cassus, apud Virg. pro vita privatus
Surreptus primo sub flore juventæ
Ante diem crudeli funere raptus
Damnatus crimine mortis
Recessit caput cervice cruenta
Solutus corporis carcere
Mersus funere lethali

Animam exhalare
Lumine cassus æthereo
Perfunctus fato
Corpus spoliatum lumine
Corpora luce carentia
Demissus neci
Moribundus volvitur undis
Jacet exanimum tibi corpus amice
Dies ætra abstulit illum, & funere mersit acerbo
Sine spiritu, voce, ἄπνους
Præteritus pro extincto, apud Proper.
Desideratus
E medio sublatus, Caducus
Belloque caduci Dardanidæ
Ante diem, Virenti ævo raptus
Morte oppressus
Interceptus mortalitate
Qui extra rerum naturam est, inter homines esse desiit
Mortuus, νεκρός
Amissus, apud Virg. & Plin.
Faro functus, & perfunctus, apud Cic.
Exemptus rebus humanis
Præreptus immaturæ morte
De corporis ergastulo eductus
Corpore solutus, exutus
ἀθάνατον νεκρὸν ἐκβαλόντες
Bevatus mole corporea
Corporis mole posita, deposita
Vitæ præciso stamine
Fatales qui explevit annos
Cadaverosus propemodum, semimortuus, animam agens, θνήσκων.
Fato decedens, extremo in luctu constitutus. κατοφθίμενος.

a Dead body.

Cadaver, Corpus exanime, extinctum mortuum
Funus, apud Terent.

Deadly.

Lethale, Exitiale, Capitale
Mortiferum, θανάσιμον
Ferale, φονικὸν apud Virg. & Apu.
Fatale, Pestiferum
Lethiferum, Lethificum
Funestum, Exitiosum
Tabificum, Immedicabile
Perniciale, Pernicioſum
Adferens mortem vel necem
Perniciem & exitium adferens.

a Deadly sin.

Peccatum criminale, lethiferum
Piaculare, Capitale
Mortale peccatum, seu lethale
Morte piandum, apud Juvenal.
Delictum enorme, quemadmodum criminale
Inexpiabile, quod difficilè expietur, Capitalis, noxa, noxia
Dicimus etiam Capitale, quod capitis pœnam meretur.

to sing before a Deafe mans Doore.

Surdo canere
Narrare surdo fabulam
Κωφῷ λέγειν
Verba mortuo fabulari, id est, facere, apud Plaut.
Fruſtra canere, suadere, loqui
In vanum cantare
Ingerere dicta in olium pertusum
Plaut. Fruſtra pulsare chordas.

to be or wax Deafe.

Surdere, Surdescere
Obsurdescere, Auditum auferre, exsurdare, Auribus captus
Surdus ad munera, vota, mens surda
Surdior freto
Saxa surda movere blanditiis.

a great Deafe, vide Heape.

Dearth or scarcity of victuals.

Cara annona est, Plaut.
Caritas est annonæ
Alimentorum inopia Campania graviter

viter affligitur
Summa annonæ difficultas
Annonæ caritate premimur
Annona indies ingravescit, quoniam annona carius multoque pluris venire incipit
Precium augetur, intenditur, accenditur triplo plus quam æquum est.
Est magna hic rei frumentariæ inopia
Sterilitas annorum incessit hominibus, annonæ caritate urgentur
Cæsariani gravi annona sunt conflictati, passive apud Cæs.
Multo malignior est nunc anni proventus ac solet
Provenit frumentum propter siccitatem, Augustus Cæsar
Rerum omnium caritas indies crescit
Penuria insecuta est frugum omnium, Soli.
Res frumentaria ipsos deficere cœpit, Cæsar. ¶ Contra
Annona se laxare dicitur, quando annonæ pretium sese remittit, **to fall to a lower price.**
Sicut apud Livium, Levare annonam, **to bring to a lower price.** quum uberior, largior solito provenit annona
Precium retro abiit, apud Plin. pro imminutum est, ἄγρα ἴνωσις.

to make Dearth or Scarcity of victuals.

Retinendis frugibus ac vino annonæ caritatem efficere
Comprimere frumentum Cicer. posuit, pro diligentius asservare, & studiosius recondere ingravescente annona, idque spe lucri uberioris
Rerum precia intendere, apud Erasmum
Annonam flagellare, Plin.
Precium augere, ἐπαυξᾶν
Graviora justo precia rebus præsertim annonæ imponere
Τὰ ἐπὶ τοῖς τιμῶν ἐπαίρειν, ἐπὶ μᾶλλον
Hinc timiopolæ dicti, qui res præmercantur, ut earum precia accendant, & annonam flagellent
¶ Propolæ Dardoniarii Annonarii.

Debate, vide Discord and Sedition.

Debts.

Debita, Æs alienum, Nomina
Syngraphæ debitarum pecuniarum.

to be in Debt.

Facere æs alienum, Nomina facere
Contrahere debitum
Conflare æs alienum grande, Salust.
Ære alieno quotidie degravari, deprimi, premi, immergi
Ex ære alieno laborare, apud Cæsarem
In nominibus esse, & in alieno esse, apud Cic. utrumque.

to pay his Debts.

Nomina solvere, Exsolvere
Nomina explicare, expedire, expungere
Nomen tollere de tabula
Æs alienum dissolvere, exonerare apud Cic.
Ducatum, comitatum creditoribus oppignoratum, nexu æris alieni soluto in pristinum statum dignitatemque restituere.
¶ Exire ære alieno
Eximi creditorum tabulis
Ære alieno liberari; **to come out of debt.**

to pay Debt with Debt.

Usuram vel versuram facere
Χρεωλυσίαν, ἢ τὰ χρέα τοῖς χρεωφείλαις, est æs alienum solvere
ære

ære alieno, quod etiam nomen transferre dicitur Ciceroni, & quasi vertere creditorum, Cicer. O hominem ridiculum, qui se exire ære alieno putare posset, cum venderet aliena
Eximere ex ærariis.

a Debtor, one that oweth much.

Æratus homo, qui usitatius dicitur
Obæratus, Debitor, ὀφειλέτης
Obnoxius creditoribus
Ἀλλότριος δανειστῶν
Addictus
Qui immodico ære alieno tenetur **All men's debtour.**
Plebs Romana ære alieno diversa, apud Liv. primæ deca. lib. 2. Conflator æris alieni, & qui tenetur ære alieno
Animum debens
Ψυχὴν ὀφείλων
Obstrictus, constrictus, pressus, oppressus ære alieno, in bibliis.

to Decay, to come to naught.

Degenerare in pejus
Vergere in deterius, ruere in pejus
Indies in pejus labi, deflectere
Abire pessum, Plaut.
Ad deterius dilabi
Mandrabuli more res dicitur, Prov. succedere. Ab equis ad asinos, ἀπ' ἵππων ἐπ' ὄνους
A magnis relabi ad minima. Vide **to perish.**

to Decay, to Perish for ever.

Obliterari, Intercedere
Antiquari, Exolescere
Aboleri, Cado
Occido, vox correpta, **to grow out of use.**

to Deceive, to Beguile.

Fallere, Decipere
Ludere. Deludere
Eludere, Illudere
Ludere dolis aliquem
Ludificare, vel Ludificari
Fuco imponere
Διαπλανᾶν, ἀπατᾶν.
Circumscribere, ἀμβλίσκειν
Fraudare, Circumvenire
Implanare, Subdole agere
Cretizare, κρητίζειν
Dolum intendere
Fallere dolis, fraude, perfidia, omni dolosa specie petere
Imponere cum dativo constructum
Vitiata merce, vel nimis charè inscripta alicui imponere
Agere in fraudes
Αἰγυπτιάζειν
Versare dolos
Fallaciam intendere
Fallacias struere
Fraudem innectere
Facere ludos
Pellicere, Supplantare
Dolo adducere, rapere, agere
Dolum struere
Ductare aliquem dolis
Imposturam facere, ἀλαζονεύεσθαι
Γοητικοῖς δόλοις
Fucum facere
Interducere aliquem
Verbis circumvenire
Exbalistare, frustra habere, admovere fabricas
Conficere fallaciis, apud Plaut.
Falsum habere pro decipere, apud Salust. Nec ea res me falsum habuit
Παραλογᾶσθαι, Falsis decipere rationibus
Seducere
Injicere tragulam
In fraudem illicere, pellicere
Frustrari & frustari verbum commune, secundum Priscianum
Dare verbum, παίζειν

Dicta

Dicta dare dulcia
Os ſublinere
Phaleratis dictis ducere, Terent.
Capere aſtu, Emungere dolo
Capere adverſarium
Obtrudere palpum
Dolis circumducere
In tranſennam inducere, eſt dolo tollere, Inſidiis excipere
Et ſpes blandiſſimè dicitur alicui imponere.

a Deceiver, a Beguiler, a Jugler.

Impoſtor, Seductor
Implanator, Planus, πλάνος
Halophanta, apud Plaut. & Feſt.
Sycophanta, Circulator
Ludificator, Circumventor
Nugarum & fuci artifex
Circumſcriptor
Supplantator, Perperus
Veterator, Deceptor
Saccularius apud Ulpianum, & Juriſconſultos.

to be Deceived or Beguiled.

Cicumvenire
Capi blanditiis, aſtu, aſtutia, dolis, fuco, promiſſis, imagine falſa, ſpecie veri
Decipi, Eludi, Deludi
Falli, Implanari
Fruſtrari paſſivè
Fraudari
Fruſtratum ire
Diſparem promiſſis fidem experiri
Fruſtra eſſe, apud Aul. Gel.

Deceitfull, vide Crafty.

Deceitfully, vide Fallly.

Deceit, vide Craftineſſe.

to Decide a matter, vide to Examine.

to Declare or Shew.

Declarare, Interpretari
Manifeſtare, Diluere
Oſtendere, Edocere
Significare, Explicare
Exponere, Enucleare
Enodare, Dilucidare
Expedire, Explanare
Aperire, Exprimere
Revelare, Patefacere
Pandere, Expromere
Demonſtrare, Vide to Rehearſe and Denounce.

to Declare, to Shew, or to approve by good and ſufficient reaſons.

Validis tum rationibus, tum argumentis adſtruere, probare, oſtendere, declarare. Κατασκευάζειν
Frangere ſententiam alicujus, Cic.
Demonſtrare ratione inconfutabili, argumento Achillis
Reddere rationem, cauſas aliquas dare probabiles
Approbare
Re ipſa docere
Rebellere
Convincere argumentis, verbis, perſuaſionibus, veritate
Acutiſſimè, & ſubtiliſſimè excogitare argumenta
Acerrimum agere diſputatorem
Urgere propugnatorem
Obvia quæque confutare valide
Rationes adverſarii infringere, & ſuas confirmare
Convincere & elinguem reddere.

to Decline, vide Eſchew.

to Decree, to Ordaine a Law or Statute.

Indicere, præſcribere legem
Edicere ſeu edicto præcipere
Facere Plebeſcitum, ſenatuſconſultum

tum, ferre legem
Legem instituere, constituere, promulgare, sancire, componere, imponere, scribere, jubere
Rogare legem, Scisere
Leges tradere, Dare
Rogationes scire
Decretum facere, interponere
Ponere decretum, Jubere
Decernere, Statuere
Statuere decretum apud Hier.

to Dedicate, to Consecrate.

Dicare, Dedicare
Consecrare, Deo se addicere, tradere, dedere
Sacrum, i. l est, venerabile, reddere, facere, Sacrare, ἱερόω.
Initiare τελετυργεῖν
Religiose colendum indicere.

a Dedication of a Temple, or Church.

Dedicatio, sanctificatio Templi
Templi consecratio. κατάθεσις
Encænia pluraliter ab ἐγκαινίζειν, quod innovare significat
Χαμαιτύνη, lætitia, festum erat Athenienſium à χαρμονὴ, id est, gaudium
Ambarvalia à nonnullis dicitur hic dies ab arvis ambiendis
Paganalia rusticorum sunt festa.

to Declare in few words, vide to Dispatch.

a stout Deed or Fact.

Strenuum facinus
Audax factum ἀνδρεῖον
Capitale, seu capital
Nefarium facinus
Ὄργιον ἔργον ἀ παρθένων
Facinus callidum, pro audaci
Præclarum & strenuum gestum
Facinus insigne, glorioſum, & apud posteros, cujus famam posteritas celebratura
Facinus in bonam & malam partem accipitur.
Facinus præclarum & peſſimum, maximum, indignum ſe
Piaculare flagitium.

Indeed, vide Truly.

Deare, Welbeloved, Acceptable.

Acceptus, Gratus, Amœnus
Gratioſus, χαρίεις, Suavis

Dearer, Better, more Beloved.

Amantius, Venerabilius
Antiquius, Charius
Gratus φερτιώτερος
Melius, λῶιον
Præſtantius, ἄμεινον
Ἠθικὸν, Utilius
Optatius, Præſtabilius
Ἡδυτερόφερος.

to Deface ones honour, to Backbite, to Slaunder.

Honori detrahere, vel honorem
Derogare exiſtimationi, honori
Siniſtros rumores de quopiam ſpargere
Lædere, rodere famam
Genuino mordere
Genuinum infigere
Obſtrigilare
Dente Leonino rodere
Mordere per metaph.
Lacerare famam
Obloqui
Maledicere
Obtrectare
Vellicare metaph.
Traducere
Ψεκάζειν
Παραδιαβάλλειν
Male dictis proſequi
Maledico dente carpere

Carpere

Carpere famam hominis
Carbone notare
Imprimere, vel inurere notam, ſtigmata
Aſpergere labem
Detrahere διασυρειν
Infamare, fama ſpoliare
Inceſſere, obtenebrare famam
Honorem minuere, proſcindere
Alicujus famam contaminare
Siniſtrum quid evomere
Deferre, lingua biſulca detractionis venenum ſpirare
Loliginis ſuccum in aliquem effundere
Lethalibus ſpiculis impetere
Mordicus impetere, arripere
Famam alienam mendaciis contaminare, & ſycophantam agere
Συκοφαντειν
Struere ſycophantias
Fœdum rumorem de aliquo in vulgus ſpargere
Impudentiſſimis confictis calumniis in alienam debacchari famam
Aſpergere aliquem nota infamiæ
Boni viri nomen linguæ viruleutia contaminare
Bonorum virorum famam conſpurcare, conſtu prare
De fama detrahere
Infamia aſpergere
Famam depeculari, atterere
Odioſiſſimis dictis in aliquem debacchari
Telis veneno tinctis impetere
Aliorum famam in diſcrimen adducere, ut ſuam nobilitet.
In abſentem orationem ore impuriſſimo evomere
Nullis non convitiorum aſperginibus fœdare
Vario probrorum genere denigrare
Fama probatum hominem ſpoliare proſcindere maledicentia, contumeliis flagellare, onerare invidia, gravare detractionibus venenatis, linguis ſauciare
Acuere linguam ut ſerpentes
Apertis tibiis in aliquem invehi, eſt non clanculum obtrectare, ſed palam infectari. Diffamare, Defamare
Ad calumnias impia ora laxare
Διαφημιζειν
Calumniari, vituperare
Genuinam in aliquo frangere
Per ora oculoſque hominum circamducere
Famoſis libellis patronos veritatis pondere preſſos famæ, iniquitatis, omnibus ſpoliare ornamentis dignitatis.

Defamed, Deſpiſed,

Mala fama graviter apud exteros laborans, Flagrans infamia
Proſtitutæ famæ
Onenobatis proverbio
Infamia publica laborans
Cerite cera dignus, Horat.
Cytonimi probrum dicitur, proverbio vehementer infamis
Quem deſeruit fides & fama
Niger, apud Horatium
Pudendus, infamis
Παλιμφημος, pravè vivens
Inglorius ἀκλεὴς
Ἄδοξος, abjectus
Inhonoratus, vilis
Deſpectus, execrandus
Deſpuendus, contemnendus.

to Defend, to Keepe, to Maintaine, to Preſerve.

Tueri alicujus crimina, defendere
Tutari omni diligentia atque officio
Protegere, Contueri
Servare, Conſervare
Defenſare, Vindicare
Propugnare, Patrocinari
Portum ſtatione tenere
Patriæ curam gerere
Adeſſe pro aliquo
Penes me hujus rei tutela manet

Patro-

Patrocinium præbere, præstare,
Tegere, simplex pro composito, apud Poëtam
Patriam armis tegere
Causis præsto esse
Pro aliquo stare, Terent.
Causę susciperę patrocinium
Causam alicujus sustinere, agere, tutari, defendere, defensare armis prudentiæ
Capessere rempubl. apud Salust. pro defendere
Hostem à reipub. cervice depellere
Servire defensioni patriæ
Ancipitem magno discrimine causam protegere, Juvenal.
Injuriam persequi, ulcisci, insectari, apud Ciceronem, defendere, propulsare, depellere
Suscipere in sacris literis passim ponitur pro defendere seu protegere
Suscipiens mansuetos Dominus, in Psalm.

a Defender, vide Patron.

a Defending or Keeping, a Defence.

Tutela, Tuitio
Tutamen, Clientela
Defensio, Munimen
Protectio, præsidium
Fides, unde in suam fidem recipere
In clientelam alicujus se dedere.

to Defere, to Prolong, or to Delay.

Cunctari, Differre
Differre de die in diem
Protrahere, Extrahere
Ἀναβολὰς ποιεῖσθαι
Crastinare, Procrastinare,
Recrastinare, Prolongare
Ἀναβάλλεσθαι, ἀναβάλλειν
Conferre, Cic. Omnia conferre in Martium mensem.
Negotium, diem litis, vel litem in longum proferre
Moras nectere
Acessiri lunam expectare
Lunas causari Laconias, proverb.
Ducere res, proferre
Derrudere, apud Cic. ad Att. 4. procrastinare, lactare
Extrahere diem
Agitare moras, apud Salust.
Facere moram, tardare
Moram interponere, injicere, producere, moliri, morari
Diem producere, vel ducere
In alium diem differre
Rejicere in aliud tempus
Diem diffundere, id est, in crastinum continuare vel remittere
Longiore tractu quam quis sperarit rem protelare
Perendinare, protendere
Comperendinare, prorogare
Remorari, retardare,
Diem de die, vel ex die ducere
In posterum rejicere
Protelationibus implicare
Dilationes frustratorias quærere
Διαττάσθαι
Prolatare dies, consultationes
Protelare diem
Suspendere
Dilationes quærere
Εἰς ἀλλὰ βλέπειν ἐξ, ἐστὶ τὸ ὑστερίζειν ἀναβαλλεσθαι
¶ Mora, procrastinatio
Tarditas Delay.

a Deferring, vide Prolongation.

to Defile, vide to make Foule.

to be Defiled or Polluted.

¶ Inquinamentum, maculam contrahere

Ex

Ex inobedientia Adæ omnes inquinamentum contraximus
Ducere notam, Horat.
Fœdatus criminibus
Æruginis aliquid contrahere
Pulvere turpis
Vitium concipere. Cicero.
Non ſolum vitia concipiunt ipſi, ſed ea infundunt in civitatem. Vide filthy.

to Defloure a maiden. vide to violate a virgin and maid.

Deformed, vide ill-fauored.

of low Degree, vide Baſe mind.

to Delay.

Moram interponere
Procraſtinare
Differre, inferre in aliud tempus
Diem ducere
Rem proferre, producere, protrudere
In aliud tempus reſeruare, to Linger.

Delectable. vide glad and pleaſant.

to Deliberate, vide Conſult.

Delicate, vide Womanlike.

Delicate meats. Junkets, or Dainties, Fine diſhes.

Cupediæ, ἡδυσμάτια
Dapes, Secundæ menſæ
Lauticiæ Saliares, Attica Bellaria
Ἀττικὰ πτίσματα
Tragemata
Edulia exquiſita, opipara, delicata, lauta, prælauta
Mactea, apud Martialem
Jovis aut Regis cerebrum, proverb.
Veneris aut Jovis lac.
Nectaris flos
Cibus Deorum, Helenæ cibi.

a Delicious mouth.

Delicati palati homo
Delicatus, Abron.
Palato qui eſt moroſo, faſtidioſo.

Deliciouſly. Sumptuouſly. Daintily or Coſtly.

Opiparè, ἀειρῶς
Deliciosè, Delicatè
Curiosè, Lautulè
Lautè, Splendidè
Regaliter, Lautiſſimè
Magnificè, Magnificentèr
Pollucibiliter, Dapicè
Μεγαλείως, μεγαλοπρεπῶς.

to Delight. to take Pleaſure.

Capere voluptatem non mediocrem animo
Duci, capi oblectatione rei
Lætitiam concipere
Haurire voluptatem
Gaudio exilire, perfundi
Gaudio ſubſultare
Lætitia corripi, exultare, geſtire
Oblectari, Delectari
Amare, delectari, apud Cic.
Percipere incredibilem animi voluptatem
Capi voluptate, ſpecie mulieris
In deliciis rem aliquam habere.

to Deliver from feare and trouble, vide Diſcharged.

Abſterrere, eximere metum
Metu liberare, vacare
Timorem deponere, animum confirmare, ad fortitudinem revocare

Afflictum.

Afflictum excitare, vide to discharge, to Mutt.

to Delude, vide to Mocke.

the universall Deluge, or Noahs flood.

Diluvium universale
Diluvium aquarum, Aquosa clades, Soli,
Diluvialis irruptio, quæ universa obduxit humido situ
Undosa tempestas Soli.
Cataclysmus, κατακλυσμὸς
Eluvio vel eluvies terrarum
¶ Proluvies, a great Deluge.
Romæ mira proluvies, Cic.

to Demand, vide to aske.

to Inquire. to Deny, to disaffirme.

Negare, ἀρνεῖσθαι, ἀποφάσκειν
Diffiteri, Pernegare
Ire inficias, Inficiari
Refragari, Denegare
Abnegare.

to Deny, to Refuse.

Negare, ἀρνεῖσθαι
Alicujus vota contrahere
Aversare, Fugitare
Renuere, Reclamare
Fugere, Respuere
Nolle, Contradicere
Haudquaquam assentiri
Tergiversari, Refutare
Denegare, Repugnare
Obstinatius renuere, reniti.

to be Denied or Refused.

¶ Repulsam ferre, pati, accipere
Repelli, Præteriri in petitionibus, Cic.

a Den, vide Cave.

to Denounce, to Declare.

Nunciare, Denunciare
Demandare
Indicere, tametsi magis sit quam denunciare.

to Denounce, or declare war.

Hosti aqua ac igni inter licere
Bellum facere patriæ, Salust.
Bellum indicere, denunciare, facere
¶ Niti insidiis ac perfidia
Proditione rem gerere
More latronis occultè rem gerere, fraudibus atque dolis. Traiterously without any declaration or warning.

Dainty.

Delicatus, Delicioſus
Lautus, Sumpruosus
Suavis, Opiparus
Saliaris.

to Depart, or go away.

Discedere, Recedere
Abire, Amoliri
Abscedere, Secedere.

a departing, or going away.

Discessus, Discessio
Abitus, Recessus & io,
Fuga, Abscessio
Digressus, & io, Abitio
Profectio, Secessio.

to Deprave, vide to Slaunder, to blame.

to Depive one of his Authority or Office.

Movere & Amovere cum accusativo personæ, & ablativo dignitatis gradum significante constructa.

&c

Ut movere, vel amovere Dictatorem, Consulem, Tribunos, Quæstores, Prætores, Ædiles, &c. Item Regem, Ducem, Præsidem, Præfectum, Episcopum, Diaconum, Pastorem, Ministrum, Servum

Et, à Dictatura, Consulatu, Tribunatu, Quæstura, Prætura, Imperio, Regno, Ducatu, Præfectura, Episcopatu, Diaconatu, Ministerio, Servitio

Adimere imperium, regnum, dictaturam, consulatum, tribunatum, quæsturam, præturam, ædilitium, dignitatem, ducatum, præfecturam, &c.

Abdicare magistratu quempiam
Abrogare alicui magistratum
Exauthorare
Privare officio
Privatum reddere
Alienare à Senatu, dejicere, demittere cum ignominia
Eximere honoribus senatoriis, Cic.
Dominos de fastigio suo dejicere apud Macrob.
De gradu, vel statu dejicere
Omni honore ac dignitate privare
Detrahere, delere authoritatem
Statu movere atque deprimere
De Cœlo detrahere
Dignitate spoliare
E gubernationis fastigio dejicere
Ordine movere
Numero expungere
De curia ejicere
Spoliare honore
Exuere imperio
De dignitatis gradu dimovere
Cogere & redigere in ordinem
Ordine seu Senatu movere
Ἐκφυλλορραφεῖν
Dejicere aliquem consulatu, loco, Principatu, authoritate, ædilitate, de honore, à gubernaculis senatum
Convellere de pristino statu aliquem
Minuere majestatem, de gradu existimationis deturbare, quod Græcis κατάπτωσιν μεγαλειότητος.

Τὸ ἀξίωμα τῆς μεγαλυχρίας καθαιρεῖν.

to Deprive one of his goods.

Privare, spoliare, orbare bonis
Auferre, eripere, adimere bona omnia, charissima quæque.

to be Deprived of his authority, or to be disgraced or discharged of his orders, office, or dignity.

Exauthorari, Reprobari
Dimoveri gradu vulgò dicitur
Degradari, Absolvi
Ἀποχειροτονεῖσθαι
De cœlo detrahi
De summo honoris gradu deturbari
Deponi imperio
Præcipitari ex altissimo dignitatis gradu
Capite minui, diminui, apud Ciceronibi caput ponitur pro status & conditionis decessione atque jactura
Abire honore, Suet. pro abdicare
Ex altis decidere, Cic. ad Att. 2.
Concidere apud eundem pro dejici de statu, ab existimatione pristina.
Παραδεδῶσθαι τῆς τιμῆς, ἢ τῷ ἀξιώματος.

to Describe, to Register, to declare in writing.

Clarorum virorum laudes, virtutes, prælia, in monumenta referre
In acta referre, apud Juven.
Ad posteritatem stylo transmittere
Referre in commentarium, in anniversaria, in fastos
In annales referre
Canere pro describere, Virgil. frequens.

Literis mandare, tradere
Γραφῇ παραδίδναι
In tabulas, literas publicas referre
Chartis illinere
Describere
Chartis seu fidis memoriæ sodalibus commendare, committere, Eras.
In literas referre, recipere
Posteris tradere, Prodere memoriæ
Διαδίδναι λόγῳ
Prodere memoriæ virorum fortia facta, Cic.
Diffundere in ævum, in posteros
Mandare æternitati, monumentis memoriæ
Audita, visa, gesta, libris credere, vel ceræ, proscribere in cereis tabellis
Consignare literis
Graphicè pingere, depingere
Describere longis voluminum ambagibus
In tabulas quæ memoria digna videntur referre, posteritati commendare
Doctorum hominum literas immortalitati, æternæ memoriæ, consecrare
Stylo prosequi
Prodere posteris, literis aliquid
Perpetuæ memoriæ tradere
Ἀναγράφειν
Literarum monumentis tradere
Literis prodere
Perscribere in eodem significatu, dixit Cic.
Manifesto scribere
Per scripturam publicare
Monumentis librorum seu literarum inserere
Literis consignare quæ mandare memoriæ volumus, Cic.
Celebrare literis & memoria
Commentariis inscribere.

Deserts, or good turnes.

Beneficia, Officia, Merita
Benevolentia, Beneficentia
Benignitas, Bona voluntas.

I shall never deserve your benefits.

Omnia studia, omnia prorsus officia tibi tuisque beneficiis debeo
Præstare tua causa cogor, quicquid possum, quantum valeo, quantum viribus consequi possum, quantum in me situm est
Tua in me beneficia, omne meum studium, officium, omnes à me curas, omnem industriam, omnia denique quæ in me sunt, non solum postulant, verumetiam exigunt
Quid est quod ego tua causa non debeam?
Obsequi tuæ voluntati, morem gerere, parere, inservire prorsus in omni re debeo
Officia tua nunquam rependam, remunerabor, compensabo, officiis paribus adæquabo.

to Desire, to Require, to long or wish for.

Petere, Expetere
Appetere, Cupere
Quærere, Concupiscere
Desiderare, Velle, Gestire
¶ Contendere, to desire greatly
Gliscere, Ἱεσθαι
Affectare, Ambire
Optare, Exoptare
Suspirare, metaphoricè
Adamare, apud Cic. pro concupiscere
Cogitare apud eundem, pro cupiditate teneri, curam omnem defigere
Tangi, teneri desiderio
Sitire
In votis habere
Incitari, ferri, impelli, animo moveri
Κινεῖσθαι τῇ ψυχῇ, vide to pray.

to

to desire greatly or fervently, to have a great longing for a thing.

Sitire, ſuſpirare
Exardere deſiderio alicujus
Primis votis, ardentibus deſideriis ſitire
Ardere, Deſiderare.
Flagrare deſiderio, cupiditate rei
¶ Percupere
Miram habere ſitim
Inflammari cupiditate
Flagrantibus deſideriis optare
Tangi, teneri æſtuare, deſiderare
In votis habere, Gliſcere
Ardere deſiderio, cupiditate incredibili
Fame vel ſiti opum teneri
Ad ſupernam beatitudinem adſpirare
Non mediocriter captare
Aliquem ſuſpirare adeptum
Vehementi animi adfectu rapi
Ingenti affectu, omnibus votis expetere
Capi cupidine rei alicujus
Indefeſſis, flagrantibus, ardentibus, ardentioribus votis exoptare
Macerare ſe deſiderio
Angi, diſcruciari deſiderio
Mira quadam ardere cupiditate
Quod ſi tantus amor manet, ſi tanta cupido eſt
Jucunda cupiditate aliquid expectare
In magna expectatione eſſe, to long much for.
Deplorare deſertos penates
Expectationem ſuſtinere
Longo alicujus deſiderio torqueri
Expectatione teneri, pendere, torqueri, tangi, cruciari, diſcruciari
Nullum facere rogandi, flagitandi finem
Alicujus rei deſiderio animus dicitur titillari
Lynge trahi, prov. pro vehementi & impotenti deſiderio trahi, rapi ad aliquid
Inhiare per tranſlationem, pro vehementer cupere, dativo vel accuſativo conſtruitur
Adhinnire apud Cic. pro impotenti cupiditate geſtire
Cupidus, Avidus
Studioſus, Ardens
Appetens, Cupiens.

with great Deſire or Longing.

Primis votis, apud Juve.
Ardentibus deſideriis
Mira ſiti, fame
Longa maximaque expectatione
Cupiditate præcipua
Nullum mihi votum ardentius fuit quam &c.
Nil ſanè mihi unquam prius in votis fuit
Obviis manibus
Ambabus manibus
Avidè, Sitienter.

as I Deſire, vide as Heart would wiſh.

a Deſire, a Luſt, a Longing.

Deſiderium, Votum
Voluntas, Studium
Benevola animi propenſio
Cupiditas, ☞ Supra, Affectus
Aviditas, Appetitus
Cupido, fem. gen.
Concupiſcentia, great Luſt
Libido, Amor, Ardor, pectoris Æſtus per metap. Sitis, Flamma
Calor, Fax, Ignis, quæ poſtrema Auxella habent.

to ſatisfie ones Deſire, or to grant ones Requeſt.

Poſtulatis precibus annuere
Petitioni, poſtulationi, votis ſubſcribere
Precibus benignum impartire aſſenſum
Voto paratis auribus annuere
Audire preces, pro exaudire, apud Cicer.
Ne apud te caſſæ ſint preces, quæſo.

a Deſire of honour or glory, vide Ambition.

Deſirous of glory or praiſe.

Omnes tuos ad laudem impetus novi
Quam ſis ad laudem & gloriam propenſus, inclinatus, quanti ſit apud te laus, quam labores de laude, quam vehementer ad laudem incumbas, quam laudi ſtudeas, quo ſtudio laudem ſequaris
Quæ tua ſit laudis, gloriæ, famæ cupiditas, præclare novi, cognitum habeo. Vide Ambitious.

to deſpiſe, to contemne, to reiect.

Averſari, & pro eodem
Averti, Spernere, Fugere
Ἐξουδενεῖν, ἐξουδενεῖν
Aſpernari, Deſpicari
Dedignari, Deſpicere
Contemnere, Temnere
Abominari, Deteſtari
Deſpuere, Reſpuere
Rejicere, Rejectare
Repudiare, Refutare
Vultum ducere, Negligere
Abhorrere pro faſtidire, & cum faſtu quodam contemnere
Perhorreſcere
Averſo vultu tetrica & corrugata fronte aſpernari
Præ ſe contemnere
Mandare laqueum, Faſtidire
Medium oſtendere unguem, apud Juven. Dedignari.
Medium porrigere digitum, apud Mart. Vide Naught.
¶ In nullam ſortem bonorum admitti
Jacere. Ex omnium hominum conſortio deturbari.

Deſpiſed, vide Diſamed.

Deſtitute, vide Void.

to Deſtroy, vide to Overthrow, to Waſte.

Deſtroyed by your enemies.

Inimicorum tuorum injuria te afflixit, perdidit, evertit omnibus fortunis
Oppreſſit, ad exitium detruſit, impulit
Non modo è numero viventium, ſed planè infra mortuorum conditionem amandavit.

to Deſtroy, to undoe, to ſacke, or to ſpoyle a towne.

Civitatem delere, devaſtare, deſtruere
Subvertere mœnia, evertere fundicus
Vaſtum labefactare opus
Urbem evertere, ruere, dirnere, perdere, corrumpere, extinguere, exterminare
Dare excidio ac ruinis
Oppidi excidionem facere
Urbem diripere, diſſipare, vaſtare, dilacerare, delere, depopulari.

a Deſtruction, a ſacking, an undoing, a ruine.

Excidium, Ruina
Exitium, Diſturbatio
Exciſio, Deſtructio

Deſolatio

Desolatio, Interitus
Eversio, Occasus
Pernicies, Pestis
Clades, Calamitas, Naufragium
Internecio Perditio ἄλωσις
Deletio, Vastitas, Casus. Vide an overthrow.

to Determine, to Appoint, to Ordaine, to Purpose, to minde.

Instituere, Constituere
In animum inducere
Animo concipere
Statuere, Proponere
Εἰς νὸν ἐμβάλλεσθαι
In animo decernere, statuere
Animum inducere, adjicere, applicare, adjungere.

I have determined, or fully purposed. I am minded.

Decrevi, Decretum est mihi
Statui in animo
Facere certum est
Statutum, constitutum, destinatum est mihi.
Ita facere consilium est
Proposui, destinavi in animo
Animo decretum est
Sic stat sententia
Certo decrevi
Certum est mihi
Deliberavi, constitui sane
Certum atque obstinatum est mihi
Certus semper hujus propositi fui
Fixo consilio ac confirmato istud auspicabor, progrediarque, Budæ.
Nulla ratione ab instituto movebor
Certo, meditatoque proposito institui
Constat sententia
Murus aheneus esto, apud Horat.
Neque me sententia vertit, apud Virgilium, I have not yet changed my minde.
Animo insedit, insidet
Βεβλυται εις νοῦ
Apud animum meum statui
Nunc quoque mens eadem mihi perstat, Virg.
Sic habeo statutum cum animo
Rata, firma est sententia
Stat sententia, stabitque.
Mecum statui, Constitui in animo.
Deliberatum est
Certum est consilium
In animum induxi meum
Fixum'est animo
Animo immotum sedet
Obfirmavi animum
Sic est sententia
Mea sic est ratio.

to Detract, to speake ill of.

Vellicare, Mordere
Lacerare, Obloqui
Detrahere, Vide to Slander, ill name.

a Detractour, vide Slanderer.

to Divide, vide to Part.

the Divell, or Satan.

Cacodæmon, id est, malus dæmon
Diabolus, à διαβάλλειν, criminari
Satan, & Satanas, med. prod.
Sinuosus Draco
Immanis, tortuosus Leviathan
Leo tartareus
Draco magnus, in Apocalypsi
Spiritus malignus, immundus
Serpens antiquus, Anguis
Tænarius spiritus
Fuscæ Deus aulæ
Behemoth immanis bellua
Vitiorum omnigenum incentor
Stygia Echidna
Teter spiritus, cacoangelus
Inimicus homo, in Euang.
Tentator callidus
Lucifer, Plutonici regni primipilus & antecignanus

Dux erebi, Phlegetontis, regni tartarei
Princeps tartareus
Primogeniæ noxæ ſuaſor
Hoſtis generis humani, ſtiens exitium animarum
Dæmonarches, apud Budæum, id eſt, princeps Dæmonium
Veterator ille Stygius, errorum architectus & adornatus, Budæus
Zabulus, διάβολος, apud Cyprianum & Bernardum pro Diabolo, quod inceſſanter mentibus humanis mala ſuggerat conſilia, ἀπὸ τοῦ διαβάλλειν, decipere
Pluto, qui & Cereris gener, ut eſt apud Juven.
Beelzebul, vel potius Beelzebub, multa animarum agmina in æternum trahens exitium
Miſanthropos à Baſilio dicitur, id eſt, oſor hominum
Dæmon δαίμων, idem quod ſapiens, ſciens, dictio nil mali ſignificans, quamvis ſpiritus è Cœlo dejecti ob ſcientiam, nunc dæmones nominentur
Se diis manibus, hoc eſt, inferis, æterniſque cruciatibus devovere, to give himſelfe to the Divell.
Seipſum damnare.

to Deviſe, to Invent, to Imagine.

Excogitare, ἐξευρεῖν
Comminiſci, Invenire per ſe
Adinvenire, ἐπινοεῖσθαι
Moliri, apud Plaut.
Fingere, ἀναπλάττειν
Effingere ex proprio ingenio
Machinari, meditari, per cogitationem invenire
Effugia invenire elabendi. Vide to Muſe.

that is Deviſed or Invented.

Excogitatum, Commentitium
Ἐσοβωπεμβίον, Adſimulatum
Fictitium, ἐξευασμένον.

a Devourer vide Glutton.

Devout, vide Godly.

Dew or dewing.

Ros, oris, Rorario
Sparſa cœleſti rore madeſcit humus
Ros tenera pecori gratiſſimus herba
Rem latè diſpergit amaram.

a Diall, vide a Clocke.

a Dice or Die.

Alea, κύβος, Teſſera
Calculus, Talus
Taxillus diminutivum.

to play at dice.

Ludere aleam & alea, teſſeris
Luſitare taxillis, teſſeris
Fritillo lucra parare, apud Sene.
Jacere talos
Aleæ arte lucrari opes
Talos in pyrgum mittere, apud Horatium
Noctem inſomnem ludendo ducere
Totum ludendo concelebrare diem
Contendunt ludo, & fulva luctantur arena
Taxillos mittere compoſitos.

to die, or depart this life.

Mori, obire, abſolurè
Diem obire θανάτῳ
Obire mortem
Μεταλλάττειν τὸν βίον
E vita decedere, excedere
Concidere, Occido, med. cor.
Excedere corpore, Decedere
Vita vel de hac vita excedere
Diſcedere ex hac vita lugubri, mortali

tali, Egredi, Expirare
Excedere de ſæculo
Cadere, pro mori, Ovid.
Excedere è vivis
Recedere à vita, Cic.
Efflare animam, vitalem ſpiritum
Supremum reddere, efflare, & exhalare ſpiritum
Fato rapi, fungi, χρῆ μοῖράν κεκλύσθαι, apud Platonem
Recedere ab oculis pro mori, apud Plinium
Morte rapi, E medio ſuſtolli
Excedere humanis
Morte ſuſtolli, conſumi, confici
Morte, mortalitate, morbo intercipi
Mortem oppetere
Dare animam pro mori apud Virgilium in Io
Exuere hominem, Soli.
Deſinere hominem vivere. Idem
Vitæ penſum abſolvere, Budæ.
Vitam auſpicato initam fœliciter actam, fine quoque beato claudere. Budæ.
Fato diſcedere, conſumi
Deponere corruptibile corporis indumentum, apud Fulgent.
De tabernaculo corporis exire
Educi vel egredi de carnis ergaſtulo
Vitalia lumina linquere
Carnis compede, ergaſtulo ſolvi
Lethi flebilem inire tramitem
Viam univerſæ carnis ingredi
Humanæ naturæ debitum exolvere
Morte ſubitanea mori
Obire diem ſupremum
Corruptibilem corporis ſarcinam deponere
Finire morbo, Diſſipari
Vinculis carnis abſolvi, in ſacris
Supremum vitæ reddere ſpiritum
Fato vel fatis concedere
Fato defungi, Fungi mortem
Defungi, Diſſolvi
Occumbere, Interire
Extingui, Extingui vita
Depoſitum Deo teddere
Deſinere inter vivos agere
Cernere vitam, Cic. pro finire
Temporalis vitæ ſpatium peragere, enietiri
Ex hac lacrymarum, plorationis valle revelli
Flebili ſæculo ſupremum dicere vale
Exequi mortem, apud Plaut.
Mundo ærumnarum pleno valedicere
Obire morte repentina, Sueto.
Tenues vitam profundere in auras
Fata ſuprema, fata ſua claudere, Poëticum
Occumbere morti. Virgilius
Occumbere morte, L.
Occumbere mortem, Cic.
Ex hujus miſeræ vitæ incolatu digredi
Cum morte permutare vitæ munia, vitam, Cic.
Animam ſingultire in auras
E vivorum contubernio migrare
Peragere mortem
Anima privari, Decumbere Cic.
Vita deſtitui. Morti ſuccumbere
Supremum fundere halitum, apud Hieronymum
Cic. Cujus in complexu libenter extremum vitæ ſpiritum reddiderim
Vitam terminare, finire, perdere
Vitam ponere, amittere, deſerere
Facere finem vitæ, Saluſt.
Animam ponere, exuere
Migrare, Demigrare
Ex hoc ſeculo migrare
Migrare ex humanis, ex hac vita
Commutare vitam mortalem cum immortali, caducam cum perpetua
Naturæ debitum abſolvere
Solvere jura ſuprema neci
Mortalitatis tunicam exuere
Ex corporis vinculis tanquam è carcere evolare
De præſidio ſtationeque hujus vitæ juſſu Dei omnipotentis decedere
Ab his Babylonis fluminibus ambulare ad portum quietis æternæ
Ex hujus mundi tempeſtuoſiſſimo pelago enatare ad portum ſalutis
Mortali vitæ Colophonem impo-

nere, valedicere, & ad aliam lætiorem, meliorem, concedere
Miseræ, caducæ isti ac momentaneæ vitæ valedicere
Valedicere mortalium hominum conversationi ac vitæ.
Mortalibus eximi rebus
Hanc lucis usuram reddere
Vitam naturæ reddere
Ambulare viam universæ carnis
Abjicere corporis exuvium
Morte conficere extremum vitæ diem
Evocari ex hac vita mortali
Agere supremam vitæ diem
Ex hac misera vitæ ad æternæ ac immortalis possessionem emigrare
Emigrare ex hujus vitæ carcere, ex hoc lugubri, calamitoso sæculo, ad libertatem vitæ æternæ
Ex hac mortali ad mortalitatem fœliciter emigrare
Concedere ad æternam patriam, ad beatarum animarum domicilium
Ex hac vitæ umbra, ad superiam lucem evocari
Decedere ex hac lugubri vita, ad omnis tristitiæ expertem, ex momentanea ad æternam
Valedicere rerum naturæ
Fatalem complere diem
E vita, ex hujus corpusculi domicilio emigrare
Extrema pati
Exanimari, Deficere
Res humanas deserere
Rebus humanis eximi, excedere
Debitum carnis vel mortis solvere, dissolvere
Terrenis cœlestia commutare
Corporis exuvias ponere graves
Vita excedere
Vitæ cursum implere
Vinculis corporeis exui
Terreno depositio corporis onere cœlestem scandere ad patriam
Terreno carcere recludi, resolvi
Carceris hujus corporis exui gurgustiis
Corporea mole levari, relevari
E medio discedere, excedere, Terent.
Obdormire in Domino
In pace quiescere
Somno contopiri sempiterno, Cic.
Vocari ad superos
Nubé carnis detegi
Mortalem sortem egredi
Humana desinere condirione frui
De ergastulo hujus sæculi vocari
Vita privari
Vitæ cursum conficere
Mortis tributa persolvere. August.
Terrenis exui contagiis
Carnis onus deponere
A contagio mortis liberari
Ire, abire ad inferorum portas seu domicilia. Esaiæ 38. de Ezechia rege.
Vitæ seu militiæ humanæ complere cursum
Animam ebullire
Parare extrema
Agere animam
Supremos ducere spiritus
In deliquio esse
In extremis esse
Laborare vicina morte, χρῆμα
Ἀειπροψυχεῖν, to be ready to depart
E medio abire, apud Terent.
Diem vitæ claudere novissimum
Orbari vita, Abire è vita. Cic.
Morte dira occupari, rapi
Supero privari lumine
Fato è medio tolli, ferri
Vitam exire, fundere
Corpus deponere
Quem dederit cursum fortuna petagere, Virg.
Horrendos fati subire agones
Conficere summam fatalem, Cic.
Solvere oculos letho, Virg.
Humanitus accidere, i. mori, & simpliciter Accidere & Contingere, pro vita defungi accipiunt Jurisconsulti, ut refert Alciatus
Vitæ evanescere auris, & matri terræ redderé, to Dit and her buried
In communem abire locum

Hac

Hac luce privari
Vita defungi & fungi
Evehi rebus humanis
Perire, pro mori, à doctis usurpari passim legimus, & Disperire
Cedere vita & è vita
Cedere fato, **to Die willingly.**
Cedere naturæ, Salust.
Dormire in sacris, pro mori ponitur
Mori stamine nondum abrupto
Ante diem scilicet, **to Die before his time**
Ire sub umbras, poëticum est, sicut sequentia. In cineres ire
Stamina vitæ Atropos rumpere dicitur, Seneca, & vitam abrumpere
Exacto Parcarum stamine, vita destitui
Pendula adhuc tereti rumpere pensa filo
Petere, adire Lethæi transtra Charontis
Fundere animam, extremam vocem
Vita me deficit
Decedere ex partu, Asco. **to Die in child-bed**
Ab intestato decedere, **to Die intestate**
Vitam cum morte, vel in mortem commutare
Vitam susceptam morte ponere
Naturæ concedere, satisfacere
Fatali necessitati concedere
Spiritus æthereas postquam solvetur in auras
Corporeis nexibus, vinculis, solvi dicitur anima, excedere è corpore animus
¶ Pro Apostolicis, Euangelicis traditionibus, pro Ecclesiæ Christi disciplinis sanguinem effundere
Capere mortem ob remp. Cic.
Pro repub. vitam reddere, id est, mori
Pro patria vitam effundere. Cicero. Grata memoria eorum virtutem prosequamur, qui pro patria vitam effuderunt
Suam vitam communi bono posthabere
Voluntariam occumbere necem. Salustius
Expleta mortalitate Manium consortio sociari
De istis mundi turbinibus extrahi
Expuncta hac morte ad immortalitatem vénire. Cypria.
Fatali necessitate à marito dividi, divelli
Deficere castæ conjugis in gremio
¶ Perire aëris contagio, **to Die of the plague**
Mori, perire peste
Communi aëris infecti contagio ex hac vita decedere
Subito, non sine veneni porrecti suspitione mori
¶ Huic titulo Germanico, **sterben oder sterben**, toties Synonimicos variato & plus ducenties decies Latinè reddito, subjicimus in gratiam φιλολώων, Græca quoque Synonyma.

Ἀναγυσιῶ κοπετοῦ.
Ἀποθνήσκω, ἀποχίνδυω.
Ἀποδημεῖν τῆς ζωῆς.
Ἐκλύχη, ἐκπνοή.
Τῆβητων κηροειδής.
Ἀπέρχεσθαι κοπωλύχη.
Ἀπολήγειν, ἢ ἀπαλλάττεσθαι.
Διαγύεσθαι, Καπλυδάω.
Ἐκλειπεῖν ἢ ἐκλέπειν.
Καπνίζεσθαι Καπνιρίφειν.
Ψαρτίλλειν φθειρίζειν.
Δυσθανατεῖν difficili morte mori,
Θνήσκω, τιθνάω.
Et τιθνάμμαι Doricè ac Ionicè τιθνήκω absciss. κοπετοῦ.

to Die colours.

Tingere vel tinguere
Βάπτειν, Inficere
Colorem inducere
Colorare, χρώζειν

Dif-

Diſſamed. Slandzed.

Notatus ignominia, infamia
Diſtrictus aliqua nota
Maculoſus homo.

to Diſſame, vide to Slander.

to Differ, or to Diſſent.

Differre, Abdicare
Diſcrepare, Diſſentire
Diſſidere, Abhorrere
Diſſimile eſſe
Intereſſe, διαφέρειν
Non convenire
Diverſum ſentire
Diſtare Pugnare
Diſcordare, Non congruere.

it Diſſereth but a little.

Parum diſcriminis eſt
Parvum intervallum
Haud multum differt, abeſt
Non multum abhorret, diſſidet, diſcrepat
Parum differt
Parum differentiæ
In idem recidit, ſt agreeth
Et proverbio dicimus, ne punctum quidem, aut unguem tranſverſum differre, diſcrepare

it Diſſereth very much, great Difference, very unlike.

Maximum, ingens diſcrimen
Ingens, longiſſimum intervallum
Longè latéque diſtat
Magna differentia
Plurimum intereſt
Διὰ πολλῶν
Longiſſimè diſtincta, Cic.
Ex diametro inter ſe pugnantia
Diametro Diſtantia
Toto diſſidentia genere.

Difference, Diverſity.

Diſcrimen, Differentia
Διαφορὰ, Diſtantia, Diſparitas
Intervallum, Diſſimilitudo
Diverſitas, Varietas
Diſcretio, Separatio
Diſcerniculum, apud Aul. Gel.
Diſcrepantia, Diffinitio.

to Digeſt the meat.

Longa deambulatione cibum digerere, conficere
Concoquere, Perficere
Coctionem facere, apud Plin.

Dignity, vide Honour.

I will not ſuffer your Dignity to be defiled or hurt.

Violari tuam dignitatem, imminui, offendi, lædi, oppugnari, damno affici, injurias pati
Detrahi de tua dignitate, honore minui, adimi, auferri
Iacturam fieri tuæ dignitatis nunquam patiar
Nihil unquam feci, quod contra tuam exiſtimationem eſſe vellem
Si res exiget, pro tua dignitate, vitam liberaliſſime profundam.

to Digreſſe from his matter, or to goe from his Purpoſe, to be in another tale.

Digredi, Dilabi, Delabi
Inſtitutum deſerere
Divertere, Deflectere
Longius evehi
Aberrare propoſito, Cic.

Deerrare

Deerrare. Longè digredi,
Ῥᾴων τὸ παίγνιον γίνεσθαι apud Demoſt.
Abire, apud Cic. Quid ad iſtas ineptias abis?
Digredi à re propoſitâ, ab inſtituto
Egredi à propoſito ad rem alienam
Alio deferri. Latius expatiari
Extra præſcriptum tranſilire
Extra oleas ferri
Extra chorum ſaltare
Ultra ſepta, limites ſalire, proverb.
Ὑπὲρ τοὺ ἱσκαμμένα πηδᾶν
A re propoſita ad longè diverſam digredi
Deerravimus ab eo quod cœpimus exponere
De calcaria in carbonariam decurrere
A narratione deflectere, vagari
Alio ſermonem convertere
¶ Quo me ſermonis curſus abripuit?
Sed quò me rapit alienior cogitatio?
Sed hæc extra viam
Ἀλλὰ πάντα ἐκ τοῦ ἰδίου. Vide **Nothing to the purpoſe.**

Diligence, Care, Study, Labour, Indevour.

Sedulitas, Cura
Induſtria, Vigilantia
Diligentia. Labor
Aſſiduitas, Niſus
Conatus, Studium
Molimen, Conamen
Opera Diligens
Accuratus, Vigilans
Sedulus, Studioſus
Induſtrioſus, Operoſus
Multæ ſeduſtatis homo

with great Diligence or Care.

Summa, exquiſita diligentia
Ἀκριβεία, Exactiſſima cura
Accuratè
Adamuſſim, Examuſſim
Amuſſatim, Examuſſatim
Ad unguem, Soſicito labore
Summa cura adhibita, ἀκριβίζεσθαι
Omni animi contentione, diligentia.

Diligently.

Sedulò, Exactiſſima cura
Summa cum diligentia, cura
Studioſè, σπουδῇ
Diligenter Vigilanter
Aſſiduè, Impigrè
Curioſè, Graviter
Solerter, Accuratè
Haud ſomnolenter
Attentis animis
Studioſa indagine
Haud oſcitanter
Animo ad ſubeundos labores prompto

to Diminiſh, to bring low, to Extenuate.

Vilem levémque verbis demonſtrare
Deſpectum reddere
Elevare, ἐκφαυλίζειν
Authoritatem detrahere, minuere, extenuare, exprimere
Res geſtas verbis extenuare, deprimere, minuere
¶ Pervenire ad paucitatem
Ad paucos redigi
Contractiore numero
Contrahuntur, extenuantur præterea opes cum atteruntur, & acciduntur
Livius, acciſæ Volſcorum res.
Ἐκτετριακαμμένα.

to Diſagree, or to Diſſent, to be of contrary minde or opinion.

Diſſentire, Refragari
Longè ſecus ſentire, abeſſe
Longè diverſum ſentire
Multò aliter ſentire

Calculum

Calculum ſuum negare
Diſſimile eſſe
Non ſubſcribere alicujus ſententiæ
Reluctari, Diſcrepare
Non convenire, Repugnare
Diſſidere, Diverſum ſentire
Tergiverſari, Reniti, Abhorrere
Reprobare, Reclamare
Diſcordare, Adverſari
Differre, Diſtare
Pugnare, non congruere
Ἀσύμφωνα. Nimium abeſſe, Vide to Diſcord.

that Diſagreeth. oris cleane contrary.

Diſcrepat, Διαφωνεῖ
Diſſidet, Variat
Non convenit
Longè latéque diverſum
Ἐκ διαμέτρου diſſidet
Longè latéque diſcrepat
Controverſia eſt
Secus, aliter eſt
Ex diametro pugnat
Plurimum diſtat Multum intereſt, Vide Divers, Contrary.

to diſanull, vide to abolish.

to diſcerne. vide to ſeparate and Examine.

to diſcharge, vide to quit.

diſcharged. deliverd.

Expeditus, Exoneratus
Solutus, Ereptus
Abſolutus, Levatus, Evolutus
Liberatus fluctibus, undis negotiorum ac curis
Defunctus periculis
Expeditus negotiis, moleſtiæ
A litibus abſolutus
Laborioſis explicitus curis
Levatus moleſtia
Qui piſtrino curarum ſeſe explicuit
Qui onus, pondus humeris excuſſerit, abjecerit
Clitellas humeris excuſſerit.

to diſcharge himſelfe, vide to Excuſe.

to diſcloſe, vide to betwray.

to diſcomfit, vide to overcome.

to diſcord, to diſagree, to contend, to ſtrive.

Certare, Altercari, Contendere
Arguitari, Cavillari, Diſputare
Decertare inter ſe, Digladiari
De aſini umbra, de lana caprina rixari, digladiari, to ſtrive for a triſle.
Nimium altercando veritatem adimere
Ardentius concertare, quaſi pro aris & focis, ut dicitur.

Diſcord, debate, variance, controverſie or brawling.

Diſſidium, Diſſenſio, Segregatio
Inimicitiæ, Simultas, Factio
Seditio. Litigium, Pugna
Diſcordia, Tumultus, Diſcrepatio
Diviſio, Diſcrimen, Turbatio
Concertatio, Altercatio, Sciſſio
Contentio, Jurgium, Bellum
Schiſma, Certamen. χίσμα
Rixa, Lis, ira. Controverſia
Fatalis orbis Chriſtiani tempeſtas
Subita rerum humanarum procella
Macedonica res diſſentione facta, Soli.

to make diſcord or debate.

Concire lites, turbas
Diſcordiam concitare, inducere
Diſſentionem movere, commovere, facere

Serere diſſidium, rixas, lites
Diſſidium facere, altercationes, lites, jurgia, Afferre peſtem
Tollere concordiam, Judicia, leges, omnem hilaritatem
Spargere venena, virus
Jucundiſſimam vitæ ſocietatem fictis ſermonibus, & falſis criminationibus, dirimere. Cic.
Pacem ſangvineis rixis & cædibus funeſtis mutare, perdere. Vide **uproare.**

to Diſcover, vide **to Bewray.**

Diſcreetly and Wiſely.

Examinatè, Perpensè, Ponderatè
Non ociosè, Cogitatè, Cogitatò
Non temere, Haud oſcitanter
Meditatò, conſultò, adverbia.
Concordatè, Conſideratè.

Without Diſcretion, vide **without reaſon.**

a Diſh, a Platter.

Catinus, & catinum, media prod.
Catillus. Carbata media cor. apud Mart. Scutella πίναξ
Lanx, Diſcus, a **Platter**
Paropſis, idis, per o penult.
Patina, Patella
Alucus & Concha in libro Judicum **a Trey.**

to Diſherit, or to take away ones goods.

Exhæredare, Abdicare
Summovere ab hæreditate
Jure hæreditatis privare
Poſſeſſione ejicere
Ἐκβάλλειν τινὰ τῶν ὄντων
Ἐκβάλλειν
Alicui bonis interdicere
Poſſeſſionem alicui intervertere, interturbare

to Diſhonour, vide **to Blame.**

Diſhoneſty, Rebuke, Shame, or Infamy.

Infamis mora
Hipponacteum præconium, **prover.**
Dedecus non eluendum
Indelebilis nota, Contumelia
Nota, Notula, Vitium, Dedecus
Αἰσχύνη, Ἀσφημία, Ignominia
Infamia, ſordes, Cic. Turpitudo
Opprobrium, Probrum, Labes
Macula.

Diſhoneſtly, Shamefully,

Contumelioſum, Flagitioſè
Impurè, Ignominioſum
Maculoſum, Sordidum ad famam
Ignominiæ conjunctum

Diſloyall, vide **Falſe.**

Diſobedient, Stubborne, wilful, Unruly.

Inobediens, Rebellis
Dicto non audiens, Immorigerus
Monenti non auſcultans, ἀπειθὴς
Inobſequens, Ambroſ.
Contuma x ἀπειθὴς
Non parens, Refractorius.

to Diſpaire, to be Diſcouraged, or to abate in courage.

Animum deſpondere
Ἀποκόπτειν τὴν ψυχὴν.
Animo frangi, Deſicere animum
Puſill animum eſſe, Defici animo, ſpe
Spe deplorata conſici
Animo elanguescere
Excidere ſpe, Decidere ſpe & de ſpe
Ad ſubitam fortunæ commutationem concidere
Animum abjicere, demittere
Concidere animo ἀθύειν, quod etiam contrarium ſignificat
Demittere aures, auriculas
Deficere abſolutè

Deficere

Deficere animo, & animus alicui deficit, Cic.
Non animus eis, sed vires deficiunt
Animis cadere.
Abjicere spem
Pennas demittere
Spe destitui
Submittere animum, Cic.
Abjice e hastam, clypeum, prover.
Concidit, vel decidit illi animus in genu, in pedes, prover. qui desperat, consternaturve, Hom.
Πᾶσι δ'ἄνευθε ποδὶ κάτω πίπτε θυμὸς
Omnibus autem in pedes decidit animus
Desperare, Diffidere
Ἀπολπίζειν, Spe destitui
Demittere mentem
Cadere animo
In desperationis foveam cadere
Pervenire ad summam desperationem, Cæsar,
Adduci, duci desperatione
Extra spem omnem esse
Spe privari, orbari, frustrari
Ἔλκεσιν. In salutis suæ proruere desperationem
Desperatio omnium populorum animos occuparat, id est, invaserat, Cicer.
In desperationis barathrum incidere
Spem dejicere, abjicere
Ad Laqueum, ad restim confugere
Ad restim res abiit, Terent. i. periit.
¶ Huc referendæ proverbiales illæ hyperbolæ
Nullus sum. perii
Occidi, Totus occidi
Tam perimus, quam extrema (quod dici solet) faba
Actum est, πέφραγται
Virg. Occidimus penitus, nec habet fortuna regressum.

to Dispatch in few words.

to Declare or shew briefly.

Brevibus perstringere
Comprehendere, complecti brevibus
Paucis recensere
Uno verbo complecti, absolvere
Latam materiam contrahere, eámque brevi sermone perstringere
Rem brevibus, brevitate, breviter percurrere
Carptim dicere
Carpcim brevitérque perstringere aliquid
Rem cum circumstantiis omnibus brevi compendio delineare.
Expedi paucis quid sit, make short.
Paucis dabo, i. Dicam, Terent.
Contractè rescribere
Rerum summas tantum persequi, non luxuriari orationis ubertate
Pauca obiter deliberare
Leviter, paucis dicere, percurrere
Referenda angusto contrahere sinu
Tribus verbis dicere
Compendio dicere
Compendium facere dictis, Plin.
Numero dicere, apud Plaut.
Uno & verbo tibi respondeam
Ut uno dicam verbo
Atque ut semel quod sentio, hac de re dicam
Dicam liberè quod res ipsa loquitur
Breviter tibi dixerim
Ne sim prolixus
Paucis rem accipe
Strictim attingere, referre
Leviter in transcursu contingere
Laconicè scribere
Uti brevitate literarum
Rem omnem verbo complecti
Breviter transcurrere
Συντεταμένως λέγειν
Paucis dicere
Uti verborum compendio
Summatim dicere λακωνίζειν
Dicere in genere. Breviter dicere
Compendio loqui
Ὡς τύπῳ λαβεῖν
Ut semel finiam
Ut oratio fiat brevis, paucis dicam
Ut semel dicam
Ἐκκυμαίνειν, apud Hesiodum summatim

matim ac breviter perſtringam
Ut compendio loquar
Ὡς τύπῳ εἰπεῖν
Ἐν δὶ λόγῳ εἰπεῖν
Ne multis morer
Ne ſim prolixior, ne prolixa digreſſione lectori tædium incutiam, Cic.
Ne in eo quod attingendum fuit longa ponatur oratio
Ne ſim longior
Ut rem contraxius eloquar
Ne prolixitate faſtidium audientibus ingeram
Quo parcam tædio multæ lectionis paucis cuncta abſolvam
Quam potero in verba conferam pauciſſima, i. dicam. Plau.

Diſpleaſed, vide Angry.

to Diſpoſe, to ſet in order.

Ordinare, Ratis, concinnis, certis ordinibus deſcribere
In ordinem redigere certum
Suis quæque locis coaptare, reponere, diſponere, διάθετναι
Texere, metaphoricè
In ordinem colligere, coarctare
Dirigere in numerum. Virg. vide to Order.

to Diſpraiſe, vide to Blame.

ſubtill in Diſputation, vide contentions or ſtrifes in words.

to diſquiet from ſleepe, vide ſleepe.

a Diſſembling face, one that beareth two faces under one hood.

Fucatus, Duplex corde
Aliud fronte ſimulans, aliud corde promens
Duplex vir, δίπλαξ, Proverb.
Mendaci fronte rem gerens
Bilinguis, ψιθυριζων, double tongued.
Æs ſubærium
Τ' πίχαλκον χρεῖον
Una manu aquam oſtentans, altera ignem
Altera manu caput ſcabens, altera manum feriens,
Aliud pectore clauſum promptum aliud blando ſemper in ore ferens
Longe aliud conditum habere in pectore, aliud ſermone fingere
Coram blandiri, clam obtrectare
Hodie in aſtra laudibus extollere, cras eundem diris devovere
Palam amicum agere, clanculum nocere
Altera manu panem oſtentare, altera lapidem ferre
Ex eodem ore frigidum pariter & calidum efflare
Ἐξ αὐτῆ ςόματος θερμὸν καὶ ψυχρὸν ἐξέρχῃ.

without Diſſembling, vide freely.

to Diſſent, vide to Diſcord, to Differ.

a Diſtance or ſpace.

Diſtantia, Spatium
Intervallum, Intercapedo.

in Diſtreſſe.

In ſummas anguſtias compellere
In omnium rerum difficultates conjicere, redigere
Rerum multarum penuria laborare
Inopia premi, confici
In maximis anguſtiis, difficultatibus verſari

Plurimis

Plurimis incommodis affici
Plurima incommoda sustinere.

to Distribute, vide to Part.

to Disturbe in speaking, vide to interrupt.

to Dissuade, to Counsell to the contrary, to make one to change his Minde, to withdraw from some purpose.

A cœpto, à consilio, à proposito avertere
Desiectere, Retrahere
Flectere, Deterrere
Avocare, Movere
Dissuadere, Abducere
Avellere
Totum ab instituto avertere
Populum, plebem, vulgus facere suum in suam sententiam pellicere, traducere, perducere ad suam sententiam: reducere ad arbitrium suum Cicero.
Dimovere, Retrò agere
A proposito dehortari, pervertere
A recto dimovere, de sententia
Transversum agere, παρατρέπειν
Persuasione subdola obrepere
Diffuadere & in parvum propellere
Παραπείθειν
Cœptum, institutum, animi conceptum labefactare
A sententia abducere, deducere, apud Terentium
In diversam sententiam pertrahere, rapere
Transversum distrahere ingenium, apud Zasium
Impetu quodam ab instituto, consilio inito desiectere
Longissimè à proposito abducere
Naribus trahere
Τὸν νοῦν διαφθείρειν

Movere de sententia, Livius
Nec ante moverunt de sententia consulem, quam Tribuni se in authoritate parum futuros esse polliciti sunt
Circa judicium alieno arbitratu quovis abduci

Divers, Contrary.

Adversum, Diversum
Varium, Adversarium
Contrarium, Alienum
Inter se pugnans
Repugnans, Discordans
Confligens, Dissimile
Abhorrens, Discrepans, &c.

Diversity, vide Difference.

Diversly, in divers sorts or manners, after divers and sundry fashions.

Multifariè & multifariam
Plurifariam, Sueto.
Πολλαχῇ, καὶ πολλοῖς τρόποις
Terque quaterque, secundum Donatum
Diversis modis, Variè
Multis varijsque modis
Multiformiter, apud Gel. & Plinium
Varium, Diversum
Multiplex, πολύτροπος
Multifarium, Multiforme
Aliud atque aliud, Multijugum, & multigenere apud Plautum.

Divinations or Southsayings of good or ill lucke.

Omen, Avis, Ales
Auguria, Aruspicia
Auspicia, Extispicia
Curiosa hararum observatio
Vaticinia, Prodigia
Divinationes, Prognostica
Portenta, Monstra

Et id genus permulta.

to tell by Divination what shall happen, vide to Gueſſe.

a Divorce, a ſeparation betwixt man and wife.

Divortium, Separatio
Digreſſio, Repudium ſponſi, & ſponſæ proprie anteæ nuptias
Diſſidium, pro diſſentione ac divortio à Cicerone ponitur.

to make a Divorce, or to ſeparate utterly a man from his wife.

Sponſalia contracta, matrimonium ſcindere
Futuri matrimonii ſponſalia dirimere
Thori & menſæ conſuetudinem ſcindere
Dimittere matrimonium, matrimonium dirimere
¶ Divortium facere
A viro diſcedere
Repudiare, abdicare, excidere, uxorem
Dimittere, miſſam facere, apud Suetonium pro repudiare
Abire ex matrimonio, Plaut.
Miſſo repudio in diverſas partes ire.

a Dot, or a Bucke.

Daxus ſeu taxus per t. in prima, ut ſcribunt nonnulli
Dama δορκὰς
Damula, Meles

Dominion, vide Lordſhip.

to Doe, vide to make.

to Doe or Execute his charge.

Exequi negotium, imperata, juſſa
Τὰ παραγγελλόμενα ἐκτελεῖν
Explere mandatum Præſtare
Conficere juſſa Cicero
Confeci quæ juſſiſti omnia
Faceſſere, facere mandata, juſſa, imperata
Τὰ κελευόμενα ποιεῖν
Commiſſa peragere, optimè tranſigere
Curare mandatum, negotium
Suſceptæ legationis munus obire
Actum reddere
Reddere dictum ac factum i. cito
Negotium ex animi ſententia conficere
Negotium ad finem perducere
Mandatam à quoquam provinciam gnaviter obire
Nuncium obire
Summa diligentia ac providentia gerere negotium
Exequi mandatum, pro factum curare
Curare rectè. Terent.
Huic mandes quod quidem curatum rectè velis.

to Doe enough.

Satisfacere. Facere ſatis
Reſpondere promiſſis, factis
Facere quod ſatis eſt.

to Doe for.

Merere & ri. Promereri
Commereri. Officia
Beneficia conferre
Efficere, Vide Doe.

it muſt be Done, it is neceſſary or it muſt needs be.

Neceſſe vel neceſſum eſt
Ἐξ ἀνάγκης, Fit ex neceſſitate
Neceſſitas eſt pro eodem
Quintil. ſerquens
Δεῖ, Oportet, δεῖν
Trahit, urget, cogit neceſſitas

Necessarium est, opus est
Fato datum est & decretum
Εἱμαρται, πέπρωται
Fatatum est
Sic fata tulerunt
Sic in fatis fuit
Ineluctabile fatum, apud Virg.
Fatum inevitabile, immutabile
Necessitas nos ad ea detrusit
Ita negotium est, apud Ciceronem pro ita oportet, sic res postulat
Fatis adactus, id est, impulsus.

Doores or Gates.

Ianua, θύρα, Ostia
Fores, Doores that open into the street.
Antica idem
Postica vel posticum, a backe doore
Valvæ, διπύλη, two doores together.
Bivalvium θύρον, Vestibulum
Limina, Introitus, Ingressus
Portæ, πύλαι.

to burst, to breake open Doores.

Convellere fores toto cardine
Effringere fores & refringere
Διαρρηχθῆναι, κατακλασθῆναι
Diruere fores
Claustra revellere, effringere, refringere
Demoliri, comminuere fores, postes securibus
Ostium cardinibus ejicere
Ianuam saxis cædere pro rumpere, Cic.
Facere assulas foribus, Plaut. frustratim fores effringere
Igne adhibito corrumpere
Repagula convellere, excutere
Tartarea frangere repagula, to burst open Hell.

to open the Doores.

Recludere ostium, fores
Aperire, reserare, patefacere, pandere, Ἀνοίγειν.

to shut, or bolt, or barre the Doores.

Pessulo firmare fores
Ἀσφαλίζεσθαι θύρας
Claudere, Obfirmare ostium
Obicem, pessulum ostio obdere
Oppessulare fores. Serare.

to Dote, to wax foolish, to forget, to be perceived.

Excidere à memoria
Mente excidere, Hallucinari
Aberrare, Falli. Memoria labi
Claudicare ingenio
Delirare animo, Lucretius
Claudicat ingenium, delirat linguaque mensque.

to Doubt, or to be in Doubt or uncertaine of any thing.

Ambigere, Addubitare
Hæsitare, Incertum esse
Hærere animo
Pendere absolutè
Nutare, διαπορεῖν
Dubitare, Fluctuare
Esse in consilii trivio
Anxiis æstuare cogitationibus
Consilii inops ac perplexus sum
Ἐν τῷ λογισμῷ πεπόθημαι, ἀπορῶ
Æstuare
Cunctari, Suetonius, Ambiguum habere, subdubitare
Titubare, apud Augustinum
Ancipiti esse animo, & incerto
In ambiguo esse, seu in dubio
Perplexo esse animo
Suspendi animo
Deliberare
Disputare secum, vel cum animo suo
Ancipitis est sententiæ, consilii, animi

Dubita-

Dubitationem habere, dicitur passive
Pendere animus quoque dicitur
Dubitatione æstuare, apud Cic. pro maximè hærere, dubium vehementer habere, distorqueri in deliberando
Amphibologiæ aliquid in animo relinquere
Spem cum metu versare animo
Inter spem & metum fluctuare.

to put in Doubt, or to make one to Doubt.

Dubitationem injicere, adferre
In dubium, in quæstionem vocare, revocare, venire
Facere rem dubiam argumentando
Facere animum dubium
Suspensum aliquem tenere
In dubio pectora nostra labant.

without Doubt, Certainely, Assuredly.

Dubio procul omni, hemistichion
Absque & sine dubio
Ἀναντιῤῥήτως, haud dubium
Pro certo, pro vero
Indubiè, haud dubiè
Facile nempe
Indubitato, non dubio
Sine ulla dubi atione
Indubitanter, vel potius non dubitanter
Sine controversia, apud Vallam pro eodem
Procul dubio
Extra vel citra controversiam
Profectò, ἀναμφιλόγως
Verè, næ, næ
Citra contradictionem.

I Doubt not of it, vide Sure.

I am in Doubt, vide Uncertaine.

Doubtfull, Uncertaine.

Ambiguum, anceps
Creperum, dubium
Suspensum, obscurum
Incertum, perplexum
Quod in deliberationem sæpe cadit, in controversiam, contentionem venit.

Doubt, Doubtfulnesse, Uncertaine.

Dubitatio, dubietas, hæsitatio
Scrupulus & æstus pro dubitatione non mediocri, apud Plin.
Explica æstum meum, Sulpitio
Exime scrupulum, helpe mee out of Doubt.
Consilii inopia, perplexitas
Hæsitantia ἄπορία, offendiculum
Ambiguitas.

one that is Doubtfull.

Hæsitabundus, nutabundus, hæsitans, dubius, incertus, anceps, nutans, perplexus, spemque metumque inter dubius, ut est apud Virg.

a Dowrie.

Dos, donarium, apud Alciat.
Ὄνησις, paraphernalia
Parapherna, παράφερνα, & non parzphrena, ut imperiti pronunciant
Quæcunque præter dotem fœminis sponsis dantur.

a Draught, vide a Privie.

a Dray or Sled, a Charior, or Coach.

Rheda, traha ἅμαξα
Epirhadum, carpentum
Essedum, Essedulum
Vehiculum, carruca, thensa.

to Draw.

Trahere, distrahere, pertrahere, detrahere, extrahere, raptare bigis

Eruere, exerere, promere, expromere, nummos
Educere, exantlare, haurire aquam
Effodere è terra
Evellere telum,
Corpora circum muros raptare.

to Draw neere, vide to Approach.

to Draw a sword.

Ferrum, Gladium, Enſem ſtringere
Ducere mucronem, Virg. Auxilium ducto mucrone petebat
Nudare, evaginare, exerere, educere gladium
Vagina liberare enſem
Diſtringere gladium, apud Cæſ.
Letale Ferrum ſtringere, apud Luc.
Ἀνασπᾶσθαι τὸν μαχαίραν.
Eximere, evellere gladium
Strictum gladium intentare
Irruere cruento enſe, gladio ſtricto, manu mortifera

to Draw Cuts, vide to caſt Lots.

to Dread, to make Afraid.

Præbere metum. Acuere timorem
Metu pavidus, attonitus
Timore pallent hærentes comæ
Et gelidum ſubito frigore pectus erat
Corda timore micant
Pectora terror habet
Hæc res eſt mihi cauſa timoris
Abſtulit timor vires
Confiteri pallore gelidum timorem
Illi membra novus ſolvit formidine torpor
Arrectæque comæ, & vox faucibus hæſit
Implere urbem terroribus, timore
Turbare omnia magno metu
Sin. Frigidus adſtiterit circum præcordia ſanguis
Pavor occupat artus
Comas rigere
Exultantia haurit corda pavor
Ancipiti mentem formidine preſſit
Obſtupui. Sollicitum timor anxius urget
Inficit ora pallore timor.

to Dreame.

Somniis illudi
Inſomniis ludificari
Somniare. ἐνυπνιάζεσθαι
Videre in quiete, ſeu per quietem
Inſomnia videre
Simulachra videre volantia, Virgil. in 7. Videre in ſomnis
Diros nocte Manium vultus, dira ſemper ſomnia ferre
Vana deludere imagine mentem.

Dreames or Viſions in ones ſleepe.

Somnia, Inſomnia
Ὄνειρα.
Phantaſmata
Nocturna dæmonum ludibria
Deliramenta & rerriculamenta nocturna
Apparentiæ Spectra
Prodigioſa noctis ludibria
Illuſiones imaginariæ
Viſiones, Simulachra
Viſa, pluraliter
In eandem fere ſignificationem cadunt, tametſi nos non latet nonnullis diſtingui
His confinis eſt illa paſſio quam Latini Incubum dicunt ἐφιάλτου
Græci dicunt, die Mare, ex ſanguine prædominante in corpore cerebrumque occupante oriri pleriſque creditur, aliis ex copia vaporum in caput redundantium ex cruditate.

Dreaming, vide Sleepy.

Dregs, vide Lees.

to

to waxe Dry, to wither away.

Tam ad arbores, plantas & herbas latas, quàm ad corporis membra.
Arescere, ξηραίνεσθαι
Assiccare, Tabescere
Arefieri, exarescere
Exiccare, Marcere
Intabescere. Extabescere
Emarcere, Elanguescere
Languescere, Contabescere
Emori, Marcessere
Siccare, Desiccare
Corrumpi, stupere
φθίνειν, μαραίνεσθαι
Esiccare, Torrere
Desiccare, Tepefieri
Torrefacere. Vaporare
Arefacere.

to be Dry.

Assiccescere, Exarere
Exarefieri, Arescere
Inarescere, Sitescere
Siccescere Adarere
Exareficere, Arere
Infumare, **to Dry by the smoake.**

Dry.

Siccus, Aridus
Torridus, Torrefactus
Arefactus, Vaporatus
Exiccatus.

to Drinke up all at once. Carrouse all out, vide **to Quaffe.**

to Drinke himselfe drunken, to Over-drinke.

Ebriari, μεθύειν
Inebriari, μεθύσκειν
Bibere affatim capacibus crateribus
Potu se obruere
Ingurgitare se
Ad capitis usque vertiginem bibere, potare
Ingentia exiccare pocula
Vino sepeliri, soporari, madere
Exercere Bacchanalia, Plaut.
Ingurgitare se potu, mero
Meracum bibere
Meracius potare
Ἀκρατοποτεῖν, οἰνοπλύσειν
Ad ambas usque aures bibere Pontificialiter
Threicio, vel Græco more bibere, ut est apud Pollucem
Gulæ indulgere
Ad ambas usque aures se implere, metaphoricè
Μέχρι τῆς ἀμφωτίδων
Largius potare, bibere
Καθυπίζειν, καταδίζειν
Poculis indulgere. Vinum, merum intemperantius bibere
Ex amphitero bibere.

a great Drinker, vide **a Drunkard.**

to Drive away, vide **to put to flight.**

to Drive one out of his goods or lands, to dispossesse, to disseise.

Dejicere, deturbare de possessione fundi, è fundo aliquem
Exuere possessione
Exturbare è possessionibus
Possessione ejicere
Ἐκβάλλειν τῆς κτήσεως
Exædificasset me ex his ædibus, id est, ejecisset, Plaut.
Exturbare fortunis, penatibus, sedibus suis
Sua ditione profligare, in perpetuum eliminare.

to Drive one out of the house, or to thrust one out of the doores.

Exturbare aliquem ædibus, vel ex ædibus aut foras
Sedibus expellere, exigere
Pellere foras
Propulsare. Submovere
Domo extrudere, pellere
Excutere, deturbare è domo
Ἀπωσίειν, Ejicere
Explodere, ἐξωπίζειν
Eliminare, Repellere
Expellere ædibus, vel depellere
Exibilare, exturbare
Διώκειν τὸς οἰκίας, ἐλαύνειν
Quatere pro ejicere, apud Terent.
Quatiemus cum domo fores
Detrudere, apud Ciceronem, pro ejicere, protrudere
¶ Dicimus quoque Exigere comœdiam, fabulam explodere, exibilare cum displicet, ἐκσίλειν.

the Dropsie.

Aqua intercutis. Hydrops
Morbus intercutis, apud Hier.
Morbus aquæ subter cutem fusæ, dicitur Plinio
Hydropis, ὑδρωπικὸς
Aquosus languor, apud Hor.
Tympanites, Ascites
Hypostarea, diversa sunt intercutis nomina.

one that hath the Dropsie.

Hydropicus, ὑδρωπικὸς
Hydropem patiens, qui à Catone Veternosus appellatur
Aqua intercute, morbo intercutis laborans, male habens
Tympanicus.

Drought, Dryness.

Siccitas. Ariditas
Aritudo. Siccatio
Deliccatio. Exiccatio
Vaporatio. Insolatio
Siccis fervoribus ustus
Ustus humor ab igne solis
Percaluit cœlumque, udæque paludes
Æthereo recens exarsit sydere tellus
Solibus æthereis, altoque recanduit æstu
Pocula canescant cum frondibus uritur arbor
Exhausta palus, terræque ardore dehiscunt
Jam rapidus torrens sitiente Sirius Indos ardebat cœlo
Et medium sol igneus orbem hauserat
Arebant herbæ; cava flumina siccis faucibus ad lumen radii repefacta coquebant.

to Drown, vide to Over-flow.

Drowsie, vide slow.

Drowsiness, vide Slothfulness.

a Drum, to play on a Drum, or Tabour, a Drumstad.

Tympanum, Tympaniare
Tympanista, Tympanotriba
Tympanistra
Tympanum adhibere
Tympana ignava pulsare, tendere, quatere cymbala vel tympana
Vidi splendentia cymbala multiplices edere pulsa sonos.

Drunken, or Cupshot.

Plenus vini. Temulentus
Ebrius. Madidus absolutè
Nimio potu mente alienatus, Drunken and mad.
Obrutus, sepultus, madidus vino, mero nimio probè appotus.
Potus, absorptus à vino, Ebriacus

Zabo

Zitho & vino æstuans
Vino languidus, confectus
¶ Nimio se mergere Baccho, ebrietare, ebrium facere
Inebriare, Comessari
Congræcari, Pergræcari
Perpotare.

Drunkenneſſe, Surfetting.

Crapula, Ebrietas
Κάρος, Ebriositas, Cic.
Temulentia, Bacchatio
Immoderata cibi potusque sumptio
Vinolenti, à Morbo vinolentiæ exemptus est apud Babylonem Alexander, Soli.
Capitis gravedo
Καρηβαρία. Propinatio
Intemperantia potus. Heluatio.

a Drunkard, a great Drinker, a Swilbole. or one that is much given to wine.

Ebriosus, Bibulus
Bibosus, Potor
Bibendi avidus
Potator, Multibibus
Crapulam ructuans, Vinosus
Vinolentus, Zythobibulus
Gulæ mancipium
Vinarius, apud Ulpia.
Thericlei amicus, Θηρικλείου φίλος
Miconius, proverbialiter
Silenus, Bacchi scilicet pædagogus
Bibo, onis, Tricongius
Bibax, bibulus, πολυπότης
Potator, πότης
Bibosus, & pro eodem in Capnionis comœdia Bibaculus
Vinibibulus, Meribibulus
Vini Potator. οἰνοπότης
Οἰνοβαρὴς, vino gravis & pressus
Vinolentus, Temulentus
Ἔξοινος Merobibus ἀκρατοπότης
Bibax imprudens vertitur arte ueteri
Illius oculique animique micant
Valido titubantia vino, membra movent
Dubii stantque labantque pedes
Linguam non tenuisse mero
Multo perfusus tempora Baccho
Nondum exhalasti crapulam
Cura fugit & multo diluitur mero.

to aske his due.

¶ Nomina appellare, exigere, est debitorem ad dissolutionem cogere, apud Cic. in Verr. Act. 3. & Colu.
Reperere æs, Debitum exigere
Ἀπαιτεῖσθαι τὰ χρήματα.

to make Dull, vide Blunt.

a Dull head, an Asshead, or a blockish Dullard.

Hebes, Caudex, Stupidus
Rudis, Inurbanus
Crassus, Grossus
Asinus, an asse, ὄνος
Ὄνος, ἀκροατὴς λύρας
Plumbeus metaphoricè
Bœoticus. Βοιώτιος
Corpus sine pectore, Tibul.
Ex hara productus
Stupida mente. Crassæ naris
Indocilis, ἀδιδακτος
Tardus, Nullius judicii
Crasso ingenio
Βατταρικὸς, παχυμέρης
Obesæ naris
Cui nasi obstat obesitas quo minus olfaciat. Larus, proverb.
Semen Arcadicum, Arcadicus
Gotthicum ingenium
Cui opus est, ut edat nasturtium
Ingenium pistillo retusius, plumbeum
Stipite stupidior
Stipes a Lob
Crassis auribus, Fungus
Bœotica auris
Expers ingenii. Hebes animi
Nihil ab elephante differens

Antronius asinus a Clowne.
Animus vel sensus communis, apud Terent. pro negligenti, dissoluto, ignavo & stupido.
¶ Ruditas, infirmitas ingenii
Stupor, stupiditas.

Dull witted, or of a dull wit.

Obtuso hebere esse ingenio
Stupidissimum habere ingenium
Ingenio parum aut nihil vigere, valere.
Ingenium pistillo retusius
Cujus ingenio, nihil magis Caricum nihil captu tam Bœoticum
Germen Arcadicum
Non pollere, ingenio nihil posse
Ingenio parum præstare.

to Dung, to Compasse.

Stercoribus arva saginare, apud Eras.
Ruderare agrum
Facere stercorationem
Rudus agro inducere
Fimum agris fœcunditatis gratia adhibere
Nilus annuæ inundationis excessibus Ægyptum dicitur opimare
Euphrates terris superfusus invehere fœcunditatem, Sol.
Facere agrum honestiorem, pro fimo impinguare, apud Colu.
Stercore saturare terram
Stercorare, pinguefacere agrum, Co.
Vitia & faba, decorare agrum dicuntur
Lætamine agrum adspergere
Lætificare agrum, Stercorizare
Refovere terram stercoratione, Colum.
Facere, reddere lætum
Fimo agrum impinguare
Stercoratione fertilem agrum reddere, κοπρίζειν.

Dung, Dunging.

Lætamen, Fimus, & genere neutro
Fimum, κόπρος
¶ Stercoratio, instercoratio
Lætaminis inspersio
Insuper Fimetum seu Sterquilinium locus, a Dung-hill. κοπρών
Gallus in suo sterquilinio audacior, fidentior.

Dung, or Dioure of cattell, or men.

Merda, χοπάτιμα
Stercus, Excrementum
Recrementum, apud Cel. & Col.
Oletum humanum stercus
Corporis sex
Egestum, Egestio, Excretum
Digestum vetus, ut quidam nugantur
Forium, stercus liquidum. Succerda, stercus liquidum, Hogs dung. ἀκάθαρτα.
Murinum stercus. Fimum apud Plinium, græcè Mecropros, σκάδιος, quod etiam Muscerda appellatur Latinis
Stercus bubarum, βόεια
Retumentum, filthinesse, apud Macrobro stercore.

Dimsighted, vide to see but a little.

long During, vide Continually.

During but a little, vide transitory.

Durt Clay, Mud Mire.

Canum, Lutum, λὺς
Limus, βόρβορος.

a Dwarfe.

Pomilio, vel Pumilio
Nanus, νάνος
Pygmæus, πυγμαῖος
Pumilius, vel pumillus, Pusillulus
Pusillus, quantus Molon, Proverb.
Brevi corporis statura homuncio
Improcerus, apud Plin.

Stipo-

Stipo, Parvus, Brevis
Misculus
Fraterculus gigantum, Ironicè
Pygmæorum stirpe oriundus.

to Dwell, to inhabit.

Habitare, οἰκεῖν, Manere
Agere, Mansitare, Inhabitare
Mansionem habere, Incolere
Moram trahere, Morari
Commorari, συνδιαιτᾶσθαι, ὑμῖν συνδιαιτᾶται, apud vos moratur, versatur vobiscum
Conquiescere, Nidum habere
Habere sedem
Habere, apud Saluft. & Plau. pro habitare ponitur
Considere penul. producta, vel Considere, servare sylvas apud Virgilium, pro inhabitare
Umbrosis vitam degere in hortis
Habitare laxè, apud Cic. **to dwell in a great roome**, Habitare ædibus modicis, **to dwell streightly.**
Incertis vagari sedibus, **to have no dwelling place**
Colere, inhabitare domum aliquam.

Dwelling in Heaven, as Saints, Angels, Soules.

Cœlites, Cœlum, pro cœlitibus, continens pro contento
Cœlicolæ, Agricolæ, Cœligenæ
Superi, Sancti, Divi, Cœlestes.

to go to dwell in another place, to fleet or remove his dwelling.

Migrare, Demigrare
Relictis sedibus alio commigrare
Solum, sedem mutare
Stationem mutare
Ἐκποδίζειν, μετανάστης,
Alias sedes petere
Movere sedes, Alio migrare
In aliam regionem commeare
Commigrare, apud Terent.
Commutare locum
Mutare domicilium, cœlum seu sedes
Facere commutationem loci, vulgus dicit
Vertere solum, in hoc etiam significato, apud Era. nec erat intempestiva admonitio. justus adire magistratum, maluit solum vertere
Supellectilis sarcinam colligere, componere, **to breake up.**

a Dwelling place, vide an Houle.

E

to Eare, to Till, to Plough land or ground.

EXercere terram
Telluri aratium imprimere
Premere terras aratro
Ducere, deprimere, signare & partiri limite campum
Incurvo tellurem findere aratro
Subigere arvum, arva, humum terram, segetes, Cicero, segetes agricolæ subigunt arvis
Solum terram, humum, proscare
Arare, ἀροτριᾶν
Terram vertere, invertere agrum, solum
Sulcare, Proscindere arvum
Perdomare terram
Colere, Plin.
Humum frangere rastris
Aratro, vomere, ferro proscindere, scindere
Convertere semina sulcis
Agricolationem exercere
Agricolari, apud Eras.
Sollicitare tellurem, apud Virg. & sollicitare humum ac pinguia findere arva, utrumque apud Tibullum pro eodem
Cic. de senect. Terra gremio molli-

to

to & subacto semen sparsum excepit
Fœcunda versare legionibus arva.

Early in the Morning, betimes in the Dawning.

Diluculo, ἐκπρωτοπόης
Sub auroram, εἰς ἠω.
Sub auroræ ortum
Rutulante aurora
Rubente mane
Quum aurora se demoreret
Prima luce πρωΐ τῆ ἡμέρᾳ
Mane. πρωΐ
Luce adhuc dubia, matura
Bene mane, & multo mane pro prima luce, ut refert Hadrianus Gardina. very early.
Tempore matutino
Rubescente cœlo
Circa matutinum crepusculum
Primo mane
Circa extremum noctis
Sub lucis ortum
Sole diem illustrante face aurea
Anticomio sol igneus axe
Exiit Eoæ Tethyos è gremio
Aurora croceo sinu diem ferente, coma refulgente aurea
Ante solis ortum
Primo statim diluculo
Sub tempus antelucanum
Aurora procul radios in terram dispergente
Aurora croceis orbem lustrante capillis, roseis splendoribus caliginem dispellente
Summo diluculo
Antelucana
Ad primam auroram
Illucescente die, seu surgente
Sub Oceanum pulsis hyperione stellis
A primo ortu
Summa procul radiis feriente cacumina Phœbo
Mane cum ab Eois sol fuit ortus aquis
Iam roseos ignes terris spargebat Eous
Quum croceis fulgens aurora quadrigis, Protulerat roseas ore nitente genas At the Sun rising.
Ortus diei descripto varia, apud Poetas
¶ Lucescit, Diluescit
Roseus surgit dies
Lucere incipit, melius & ornatius dixeris quàm dicscit, the day appeareth
Lucem portat Eous
Lucis ortum antevertere, to rise afore day light or time.

to Earne, vide to Get.

an Earnest penny.

Arrha, Arrhabo, ἀρραβών
Pignus emptionis, ὁπόχυρον
Rabo, onis apud Plaut.

in good Earnest or Sadnesse.

Serio, σπουδῇ
Non joco. Ex animo
Extra jocum, Sine risu
Citra ullum figmentum.

the Earth, the Ground.

Humus, Terra,
Tellus, Solum
Mater magna quæ & Orbis ab opere, μήτηρ γῆ.
Vesta aliquando pro terra accipitur
Arida ξηρὸς frequens in sacris Bibliis pro terra est, quæ Hebræis familiaris.

to East, or to deliver from trouble, vide to Overcome trouble.

East

Eaſe or Reſt.

Quies. ocium. Requies
Quietudo. Ociatio. Tranquillitas

to be ill at Eaſe, vide to be Sicke.

an Eaſt wind.

Eurus. Ἔυρος
Subſolanus Latinis dictus, quod à ſole ſpiret, ut Græcis ἀπηλιώτης
Euronotus vel euroauſter & Syroeus **South Eaſt.**
Vulturnus Latine
Helleſpontius, Græcus. Græcis χειμωνίας qui Euro Aquilo vocatur in Actis Apoſtolorum, **North Eaſt.**
¶ Oriens. ἀνατολὴ
Exortus ſolis **Eaſt.**

to Eate.

Manducare. Mandere
Edere, ἐδεῖν. Edere
Eſitare, Veſci deponentale
Victitare. Comedere φάγειν
Cibum ſumere, capere
Ἀναιρεῖσθαι σῖτον.
Capere cibum, Ovid.
Explere ventrem
Famem cibo ſolari
Latrantem & iratum placare ventrem Horat.
Tuburcinari.

a great Eater, vide a Glutton.

to Ebbe.

Mare dicitur refluere, reſorberi, deſervere, ſeu deferveſcere
¶ Refluxus
Ἄμπωτις, quaſi ἀνάπωσις, quod mare aquam rebibere videatur
Receſſus æſtus deſtituentis littora, quando poſt exundationem, aqua ad mare reverſitur, **the Ebbe.**
Solinus ſcribit, ſubita vi ſpiritus citiſſimi, aut revomi maria, aut reſorberi.

Eftſoones, vide Againe.

to Egge, ſtir, or provoke a man to wrath or contention.

Laceſſere, κεδνάζειν
Irritare, ἐρεθίζειν
Exacerbare
Agere aliquem ſtimulis
Provocare. Inceſſere
Inſultare. Impetere
Infeſtare. Iratum reddere
Ingenio irritabili.

the Eyes.

Oculi, ὀφθαλμοὶ
Lumina, ὄμματα
Orbes pro luminibus, ſeu oculis, apud Lactan. & Pruden.
Oculi recepto concavo, introrſum recepti, compreſſi, **deepe eyes.**
Oculi feruentes, ardentes, acres, **eager, ſharpe, fierce, angry and burning eyes.**
Acuti, **cleare and ſharpe eyes.**
Graves, **grieved, heavy eyes.**
Lubrici, **Wavering, variable, deceitfull eyes.**
Lippientes, **bleare eyes.**
Cruentati, ſuffuſi cruore, **bloodie, blacke, or blew eyes.**
Torvi, crudeles, **cruell, ſturdy, grim, fell, frowning, lowring eyes.**
Glauci, **herby-greene eyes, like to Cats. Lyons, or Owles eyes.**
Ramdi, Cerulei, **ſkie-colour eyes.**
Lubidundi, **wandering, loytering, harlots eyes.**
Rigentes, **ſtiffe, hard, rough eyes, that cannot be moved, nor here nor there.**
Lineci, **quicke ſighted eyes.**

to

to lift up the Eyes, to looke upwards.

Oculos levare, elevare, tollere, attollere, erigere, efferre ad sydera, æthera.

one that hath but one Eye.

Unoculus Latine vocatur, & apud Plautum, Unioculus
Desioculus, Luscus
Monophthalmus
Μονόφθαλμος, pro quo inepti monoculum dicunt conflantes ex Græco & Latino, dictionem, quod vitio datur
Therſites, Cocles
De Coclitum familia, proſapia.

to cloſe the Eyes of one that is dying.

Morienti premere oculos, apud Virg.
Condere lumina chara manu
Comprimere, & opprimere oculos, apud Valerium, & Ovidium, pro quo claudere oculos, ſeu lumina Lucanus poſuit & Plinius
Oculos operire. Solvere oculos morientis lethum dicitur.

to put out ones Eyes

Eripere viſum, Cæcare
Occæcare, Lumen adimere
Lumen privare oculorum
Oculos effodere, eripere alicui
Tollere, excæcare τυφλῶ
Telo lumen tenebrare acuto
¶ Oculorum viſum recipere, reſtituere, to reſtore the ſight.

to put out ones Eyes with gifts, to Bribe, or corrupt with Bribes.

Muneribus, largitione rem agere.
Mentes imperitorum largitione cæcare, Cic. ἀκροδοκεῖν
Corrumpere pecunia, muneribus, & proverbialiter: Argenteis haſtis pugnare
Ἀργυρέαις λογχαῖς εμαχέσατο
Exoculare judicem. Erasmus
Pecunia tentare, ſollicitare
Muneribus illicitare
Muneribus illicere, invitare
Profundere largitionem
Obcæcare animum auro
Muneribus abducere à vero
Pecunia largitionibus perſuadere
Sententiam auro impetrare
Largitionibus, Simoniacis artibus ad Eccleſiæ gubernationem pervenire, aſcendere
Largitione pecuniæ captare animum alicujus
Flectere muneribus auro Judicem
Auro enim nil inexpugnabile
Malis ferire μάλοις βάλλειν
Corruptus pecunia argentanginam patri proverbio dicitur, & Græce ἀργυρανίμβρος, corruptus muneribus.
¶ Largitionibus corrumpi
Muneribus allici. Suſcipere, accipere munera in corruptionem.
Δωροδοκῆς, λαμβάνειν.

Elderſhip, vide Old age.

to be the Eldeſt.

Præcedere, præcurrere ætate
Antecellere ætate, Cic.
Antecedere ætate, vel anteire
Natu major, Natu grandior
Eſſe majore, grandiore, provectiore ætate
Annis grandior, Primævus.

to Elect, vide to Chooſe.

Elegancy, Fineneſſe of ſpeech.

Decus ſermonis, Concinnitas
Mundities, Splendor, Nitor
Lepos, χαριεντισμὸς
Polities, Scitamentum, Metaph.

Cultus

Cultus, Gratia, Veneres
Lenocinia, phaleræ, Elegantiæ.

Elegant, Cleane, Neat, Gay, Feat, Pretty, Fine Minion, Tricke and trimme.

Elegans, Ornatus, Politus
Cultus, Nitidus, Bellulus
Comptus, Mundus

an Elegant stile.

Stylus elegans, ornatus, facundus, limatus, elimatus, comptus, politus, cultus, compositus, venustus, nitidus, suavis, elaboratus.

an Elephant.

Elephas, Elephantus
Barrhus, Anguimanus, Lucabos
Belo, Lybissa, Murmarica.

Eloquent.

Disertus, ἔυρητὴς
Facundus, Rhetor
Beniloquus, amœna sermonis facilitate
Cœlestis in dicendo vir
Concinnus. Δαίμων
Eloquens, λόγιος
Eloquio præstans Ciceronem, omnes eloquentia vincens
In dicendo suavis, ornatus, non indisertus
Plato alter, utpote qui singulari suavitate orationis
Suavissimæ pronunciationis
Orator omnibus penè numeris absolutus, in quem sua munera effusissimè natura contulit
Dicendi arte, & facundia nobilitatus
Eloquentia Ciceroni vix cedens
Mercurius alter. Ilioneus
Nestore facundior
Nestorea eloquentia
Cicero, Demosthenes alter
Pithus deliciæ & condimentum
Suadæ medulla, Budæus
Raræ facundiæ
Qui eloquentiæ est absolutæ
Florens eloquentia.
Cui est facundia vatis Andini, ideſt, Virgilii
Cujus ab ore fluit melliti gurgitis unda
Mellitam in ore habens dulcedinem
Facundissimi oris præditus eloquentia
Mellitam habens facundiam
Insigniter disertus
Aurea proditus lingua, qualem Dionem Philosophum & rhetorem testatur Suidas
Χρυσόστομος
Fluvius Tullianæ eloquentiæ
Oratoria, Comicaque præstans facundia
Fonte potatus Tulliano
Marcus Tullius Omnium suffragiis uberrimus & inexhaustus facundiæ fons
Cujus ex ore verba facundissima velut rivi vivo fonte lepidè fluunt
Ἀλλ' ἀγορὴ Ἐθείρει. apud Homerum, sed dicere egregiè.

to Embrace, to Love.

Imbrachiare, Amplecti
Amplectari, Amplexus dare
Tenere aliquem complexu
In complexum alicujus venire
Circumplecti.

an Emperour.

Augustus, Imperator
Ausonius Dux
Cæsar, κράτωρ, ἄναξ
Imperatoris fungens munere
Cæsarea majestas
Induperator in versu
Orbis Christiani moderator

Quem

Quem penes imperium terræ, cui ſumma poteſtas
Summus orbis terrarum princeps

Empty.

Caſſus, vacuus, inanis
Κενὸς, διάκενος
Ventoſus metaphoricè
Subventaneus, ἀνεμώλιος
Exhauſtus, vide Void.

to Enchant, to Bewitch.

Faſcinare, effaſcinare, incantare
Oculis aſpectuque necare
Βασκαίνειν cantare
Magia viſum auferre
Aciem animi, oculorum, intuentium oculos præſtringere
Ἀποκλῆσαι τὸν ὀφθαλμὸν
Exercere artes veneficas, præſtigias artis magicæ
Canere, pro incantare, apud Virg.
Præſtigiare
Lumina, oculos alicujus fallere
Præſtigiis oculos eludere
Incantationibus perniciem adferre
Excantare idem quod incantare
Carminibus maleficia facere
Noctu evocare umbras & animas reſponſa daturas
Defixa cœlo devocare ſydera, Horatius
Lunam cœlo deducere, deripere incantatione
Carminum maleficiis varias imaginum facies mentiri. Sol.
Miris præſtigiis circumvenire, ludere, illudere, vulgus decipere
Circeo poculo hominem in alium ſubitò mutare
Dementare
Perſtringere
¶ Solvere maleficium
Excantare, recantare, to unwitch.

Enchantment, vide Witchery.

to Enclose, to Hedge, or Wall about, or to Environ with Hedges or Walls.

Sepire, circumſepire
Ducere vallum
Caſtra vallo cingere
Circumvenire vallo, Saluſt.
Munimentum ex palis ſtruere
Jacere aggerem
Urbes multo veſtire aggere
Firmare locum in magnis munitionibus, Cæſar.
Confirmare caſtellum tum præſidiis tum multis tormentis
Locum præſidiis vincire
Vallo munire
Περιφράσσειν, obſepire
Obvallare, circumvallare
Segeti prætendere ſpem
Circumvallare, cingere
Ambitu cingere, circundare
Περιφράσσειν, περιφράσσειν
Ambire, munire
Latera ſepimento jungere
Objicere, obducere ſepis munimen
Pomarium, hortum frutice obſepire ſpinoſo
Veſtire vepribus & dumetis; Cic.

to Encourage, to Animate, to Comfort.

Addere animum
Inſpirare animum
Facere alicui animum bonum, Plin.
Animare, erigere
Sublevare, frequenter in ſacris
Inducere in ſpem, dare ſpem
Suppeditare vel dare animum
Multum animi adferre
Incendere, ſolvere corda metu
Acuere, pro animum addere
Spiritus adferre. Hor. Timido quoq; poſſunt addere mentem
Viros in arma ſuſcitare

Movere,

Movere, accendere, inflammare.
Cicero: Ut amici jacentem animum exciter, educatque in ſpem, cogitationemque meliorem
Sufficere animum vireſque ſecundas Danais. Virg.
Cohortari, ne animo deficiant
Addere, dare audaciam, alacritatem
Adjicere animos vel mentem
Verbis animos confirmare, addere
Reddere, redaccendere animum ac metum adimere
Animam reddere & vitam
Aſpergere aquam, Eraſ.
Erigere animum
Armare animis aliquem
Excitare alicujus animum
Inimicorum agere animos. Plaut.

to Encreaſe, vide to Augment.

what Encreaſeth, may Decreaſe.

Quicquid augetur, creſcit, amplificatur, majus atque amplius, quamcunque ſit ad rem acceſſio, aliquid accedit, accreſcit, eandem minui, imminui, diminui, comminui neceſſe eſt, attenuari, extenuari, jacturam pati, de ea detrahi, auferri, adimi poteſt.

an End.

Finis, τέλος. Calx.
Exitus, unde illud Naſonis, Exitus acta probat
Cataſtrophe fabulæ, cujuſlibet rei exitus proverbialiter, vocatur, ſicut
Coronis, unde dicimus ad Coronidem uſque
Extrium, an ill end.
Terminus, Virg. Terma
Meta, Extremum, Limes
Regio præſertim in plurali numero a Cic. & Budæo ponitur pro finibus & terminis
Urbs ultima, the end of the towns.
remotior, longinquior urbis locus. Cic. ultimam habitare urbem

to End, to bring to an End, to Atchieve or finiſh.

Finire, τελειόειν. Peragere
Conſummare. Complere
Perficere opus Explere
Conficere rem. Abſolvere
Ad metam uſque perducere
Ultimam manum, ſummum faſtigium imponere, perorare
Concludere. Claudere
Componere, Virg.
Finem imponere
Finem facere
Terminare
Ad calcem uſque deducere
Ad umbilicum ducere, deducere
Extremum actum, ſeu Colophonem addere, κολοφῶνα, ἢ τὸ τέλος, τὸ ἐπὶ φέλασι ζητεῖσθαι
Complanare opera jam conſtituta, eſt operi manum extremam imponere
Ad ultima venire
Detexere, pro perficere, ſeu multum texere apud Virg. to weave off
Supremam, ſeu extremam manum imponere, addere
Cic. Manus extrema non acceſſit operibus ejus
Vela complicare, conſtringere
Omnibus partibus, numeris abſolvere
Hic terminus hæret
Ad calcem, metam, finem ducere
Perſequi opus cœptum
Receptui canere
Ad finem perducere, profligare
Bellum jam profligatum eſt, brought to an end.
Dirimere bellum
Prima mei pars eſt exacta laboris
Finis adeſt
Meta ultima rerum

Perfectum

Perfectum reddere
Extremum fabulæ actum peragere
Patrare incœpta, est perficere
Perpetrare, sed malam plerumque in partem
Opus meum ut volui omne perpetravi
Ad destinatum exitum perducere
Ad effectum perducere
Orationem terminare, πληρόω
Ad bonum & congruum finem deducere
Exædificare, est absolvere ædificando, opus ædificiorum cœptorum. Cic. Ne graveris exædificare id opus quod inſtituiſti
Ad calcem pervenire.

to bring to a good End.

Fœliciter, prosperè, ex animi sententia rem expedire, conficere, terminare, perducere
Ad bonum exitum, finem, eventum, terminum reducere
Ut finis sit propitius, fœlix, facilis, secundus, perbenignus.

in the End.

In fine, in calce
Venire ad ultima
Circa finem, calcem
Exiit emeritis curſibus annus
In extrema, in postrema parte
Operis faſtigia ſumma
Litera deſeſſo pollice ſiſtit opus
Εἰς τὸ τέλος, Ad finem.

to Endure, vide to Suffer.

to Beget, for the man: to conceive, bring forth or be delivered, for the woman, to Engender for them both.

Parere, τίκτω, γίνομαι, Ferre,
Edere, Gemellos edere. To bring forth twins.
Filios, fœtum producere
Serere metapho. Virg. Sate ſanguine divûm
Fœtum emittere
Eniti, procreare. Generare de maribus propriè, licet de fœminis etiam ponat Plin. to beget.
Gignere tam virum, quam mulierem ſpectat
E tenebris uteri in lucem fundere
Edere in lucem, Cic. Simul atque edidit in lucem & ſuſcepti ſumus, brought forth
Puerum, partum, fœtum offerre lætas ſub auras
Vitæ ad munera, lumine ſub auras infantem profundere.
Effundere proles, pro parere, apud Virg.
Geminam partu dabit Ilia prolem.

to enjoy, to have poſſeſſion, to Obtaine, to take fruition.

Uti, Frui, Perfrui, Potiri
Uſurpare, uſum habere
Fruiſcor, & fruniſcor idem ſunt
Utimur tamen utilibus, fruimur delectabilibus
Fructum voluptatemque percipere, vide to poſſeſſe.

to Enlarge the Empire, or Dominion.

Proferre limites
Prolatare imperium
Dilatare regni pomeria
Augere imperium, regnum
Propagare fines imperii, dilatare imperium, latum, amplumque reddere
Fines imperii regionibus adjectis adaugere.

Enemy, vide Foe.

Enough

Enough of this, vide to ſpeake no more of this.

to Enter, to Goe in.

Intrare, Ingredi
Inire domum, caſam
Ferre, inferre pedem intro
Succedere tectis, urbe
Subire, Introire, Subintrare
Pedem inferre, εἰσβαίνειν, εἰσφέρειν, ὑπεισδύνειν
Inſidere limen, Virg.
Succedere apud Virg.
Noſtris ſuccede penatibus hoſpes.

to Entice.

Allicere, Illicere
Pellicere, Allectare
Provocare, Laceſſere
Suggerere, Irritare
Invitare, Inducere
Ineſcare, vide to Allure.

an Entrance, or going in.

Introitus, εἴσοδος, in primo limine, ad ora urbis
Ianua, Limen
Ingreſſus, Aditus
Fauces metaph. ſtricti ingreſſus, **narrow Entries.**

to Entrap, to lay in Ambuſh.

Inſidias facere
Inſidioſè vim, damna, ignominiam inferre, obferre
Inſidioſè tractare
Inſidiis petere, perdere, opprimere
Technas ſtruere.

to Enterprize, vide Begin.

to Envy or to Hate.

Invidere, Æmulari
Invidioſum eſſe
Invidia tabeſcere
Odiſſe cane pejus & angue
Invidiam habere, apud Cic.
Invidia flagrare, ſtimulari
Φθονεῖσθαι.
Invidia vel odio æſtuare, **full of envy.**
Ardere, inardeſcere odio, invidia, faucibus invidiæ
Acrioribus invidiæ ſtimulis uri
Invidia rumpi
Proſequi aliquem odio capitali
Capitaliter odiſſe
Livore conſumi, exedi
Exercere odium, iracundiam
Odiſſe fratrem tacito ſub pectoris antro. Odiſſe
Odio proſequi
Parum favere
Proſperum invidere ſucceſſum
Exercere aliquem odiis, Virg.
Prælatos, ſeu indignitate conſtitutos voraciſſima circumlambit invidiæ flamma.

Envious, Wicked, Malicious.

Æmulus, Æmulator
Zelotes, ζηλώτης, Zoilus
Oſor, Exoſor, Invidus
Lividus, metaph. Invidioſus
Criticus, Inſectator
Calumniator, Obtrectator
Vitupero, Vituperator.

Envy, Hatred, Spight.

Livor, Odium, Invidia
Invidentia, **Ill will**
Zelus, Simultas
Loligo pro invidia ponitur
Rancor in eadem reperitur ſignificatione, quamvis à pleriſque barbarum cenſeatur
Abiit de corpore livor
Invidia nullum magis tormentum

Siculi invenere tyranni, quod ſuum torque at authorem.

to Environ or Compaſſe about with ditch or trench.

Civitatem ferè collapſam egregiis foſſis, turribus, ac propugnaculis munire
Foſſis binis cingere
Turribus, mœnibus firmioribus ac profundioribus foſſis egregiè munire
Cœtu c ngere locum
¶ Ducere foſſam, foveam. Circundare foſſam latam
Amictu cinctus
Obſcuro aëre ſeptus.

to Environ or Compaſſe about with walls.

Muros vel murum ducere, extruere
Muro cingere urbem Livius
Mœnibus includere ſuburbium
Armare, munire oppidum muro
Ducere mœnia. Virg.
Iacere mœnia muros
Circundedit nova mœnia oppido
Muro concludere
Murum circumducere
Murum objicere, opponere
Murum addere, ἐπιτείχιζειν.

an Epitaph.

Epitaphium
Lapis inſcriptis ſtat ſuper oſtia notis
Lapis carmen habet
Signatum carmine ſaxum
Nomen in marmore ſculptum
Tumulo ſuper addere carmen
Inſculpere nomen defuncti
Nomina ſcripta tenet tumulus
Inſcribere marmora notis

Equally, vide Likewiſe.

Equity.

Æquitas
Æquum & bonum
Ἐπιείκεια, Juſtitia
Adraſtea pro juſtitia ponitur
Æqua gerens rectam quæ librat pondere lancem
Juſtitia immota, firma, tenaxque manu.

to Err, vide to Faile, and to goe out of the way.

an Errour in opinion, a fault in writing.

Error, Erratum
Ψευδοδοξία, Falſa opinio
Hallucinatio, Dormitantia
Menda, dæ, & Mendum, di.
Culpa, Noxa
Delictum.

to Eſcape, to Fly away, to Avoyd.

Evadere. Elabi
Fuga dilabi. Aufugere
Ἐκφεύγειν ὑποφεύγειν
Subterfugere. Subterlabi
Erumpere, Effugere
Evolare pœnam vel ex ſervitute.
Pedibus ſalutem quærere.
Ἀποφυγὴ, ἐκκλισις.
Spem in pedibus ponere.
Evolare periculum, effugere ut piſces
Ἀνὰ & retia, apud Euſtath. in 3. Iliados παρεμπεσὼν ponitur
Fractis vinculis pœnam evadere
¶ Subducere ſe, ſubtrahere oculis, abdere, abſtrudere, auferre è conſpectu, ὑποδύεσθαι.
Senſim ſe ſubripere, to ſlip away, Terent.

Hinc

Hinc vos amolimini, nam mihi impedimentum estis
Facessite hinc. Vide to flie away.

to Escape or passe without danger.

Extollere caput
Ex malis emergere
Cum sarcinis enatare
Transmittere discrimen
Effugere, evadere periculum
Excutere cervice securim. Virg.

to Eschew, to avoid, to decline, to bend from.

Cavere, εὐλαβεῖσθαι
Fugere, Vitare
Declinare, Effugere
Præterire, apud Terent.
Elabi, Evadere
Cautiùs aspergine viperina vitare
Evitare, Abhorrere
Fugitare provinciam
Deflectere
Defugere authoritatem, munus
Præcavere cum magna diligentia
Devitare, Vitando declinare
Subterfugere, laborem
Decedere cum dativo, apud Cæsarem
Quibus ita interdictum est iis omnes decedunt, aditumque & sermonem fugiunt.

to Eschew, or avoid ill company.

Improba pestiferi fugere commercia cœtus. Erasmus
Talis enim quisque sit cum qualibus agit familiaritatem
Fugere consortia pravorum
Malis non congredi
Abstinere ab iis quibus caudæ sunt nigriores
Malorum declinare consortium
Cum pravis & dyscolis rationem non habere
Revocare se ab omni malorum virorum contagio
Syrenum cantus, Circes pocula & Veneris sævas effugere blanditias; Blanda Venus pueros ægrum deducit ad Orcum.

Especially, Chiefly, Principally.

Maximè, μάλιστα
Præsertim, Præcipuè
Ut qui maximè, Quàm maximè
Potissimùm, & Potissimè
Impensiùs, pro multò magis σφοδρότερον.

to Esteem, or to set by.

Æstimare, Judicare, τιμάζειν
Ducere, apud Cic. ἄγειν
Pendere, med. cor. cum genitivis tanti, quanti, &c. quemadmodum & facere pro æstimare
Ῥοιεῖσθαι, Metiri
Ponere, apud Terent.
Censere, Putare
Reputare, Existimare.

to Esteeme greatly.

Magni instar numinis aliquem habere
Magno in precio habere
Plurimi facere
Magni pendere, habere
Mirari aliquem
Magni ducere
Magni seu maximi æstimare
Suspicere, Revereri
Magni facere, Magnificare
Μεγαλύνειν, ἐπὶ πλεῖστον ποιεῖσθαι
Eximium habere. Exosculari. Vide to Weigh.

to be Esteemed, or much set by, in great Estimation.

Magni fieri, In pretio haberi, esse

Magnæ exiſtimationis eſſe
Plurimi fieri, Cenſeri
Haberi in numero
Maximo in precio eſſo
Haberi magni, Clarere
Magna authoritate pollere, & gratia valere apud omnes
Reliquos majeſtate ſuperare
Eſſe in exiſtimatione, in numero
Florere authoritate, gloria rerum geſtarum, honoribus
Circumfluere, fluere gloria
Saluſt. Florere, Vigere
Digitis denotari
Eſſe numero, & haberi numero
Habere nomen
In gratia eſſe, apud Cic.
Ferire ſydera laude, Hor.
Inter homines cœleſte quoddam numen agere
Nomen æthereas aduſque nubes ferre
Sermone hominum celebrari
Summa gloria fruiſci, apud Gell.
A ſummis eruditione pariter atque authoritate viris in dignatione, honore haberi.

greatly Eſteemed, much ſet by, Famous, Renowned.

Clariſſimi nominis
Fama celebratus
Magnæ dignitatis, & authoritatis
Summæ authoritatis
Clarus, Nobilis
Celeber, celebratus
Gravis & honoratus apud ſuos
Celeberrimæ famæ, quanta vix cœlo capi poſſit
Feriens ſydera laude, apud Hor.
Qui eſt in magno nomine & gloria
Primæ authoritatis
Primi nominis
Multi nominis vir
Primæ notæ, famatus
Exiſtimatus, Gell.
Eximius vir, Gratioſus
Honoratus. Inſignis etiam pro quacunque virtutis fama & celebritate claro ponitur
Qui in ore viget omnium
Magnæ æſtimationis, ἀξιωμᾶς
Qui in maximo habetur precio & authoritate non modica
Gravitatem comitate pulcherrima conditam præ ſe ferens
Cujus incredibilis eſt, apud Cæſaream Majeſtatem, regiam celſitudinem tum gratia, tum authoritas, penes quem res omnis vertitur, α & ω.
Cujus ſententia apud N. oraculi pondus habet
Authoritate, gratia, atque potentia plus omnibus valens; in cœlo eſſe dicitur Ciceroni. Vide renowned.

to Eſteeme as nothing, vide to ſet nought by.

to Eſteeme or thinke, vide to Suppoſe.

to be Even with, vide to Recompenſe and Revenge.

the Evening.

Serum diei, Veſper, Veſperum
Ἔσπερος ἐξ ἑσπέρου, ſubſtantivum
Tempus veſpertinum
Occaſus, Tempus occiduum
Veſpertinum crepuſculum
Veſpera pro eodem, apud divum Auguſtinum legimus.

in the Evening late.

Veſperi, ἑσπέρας, ὀψίας
Veſper, Serò, Tardè
Serum, Serotinum tempus
Sub tenebras
Die jam veſperato, Soli.
Sub obſcuræ tenebroſa crepuſcula noctis, traherent quum ſera crepuſcula noctem

Circa

Circa veſpertinum crepuſculum
Περὶ δείλην ἀκρήτου
Nocte incipiente, ἀκρήτου νυκτός
Cadentibus umbris
Jam radios ſole tegente ſuos
Prima nocte, ἀρχομένου νυκτός
Die ſe inclinante, **Twy-light**
Præcipitante ſe jam ſole, ruente
Prima veſpera cum adhuc lux dubia
Sub noctem
Proximus æthereas Titan abiturus in undas
Devexo propior fit veſper olympo
Fuſco heſperus ibat equo
Jamque ſuos vultus ſol condidit
Ad prima crepuſcula, ſub
Sera rubens accendit lumina veſper
Cœruleis Titan cum jam demergeretur undis
Sub horrentes quum Titan pergeret umbras
Sed in multam noctem, vel ad multam noctem, in profundam noctem, ut eſt apud Cic. **Late in the night**
Obſcura, media nocte
Quum medios curſus nox atra tenebat flexaque tarda pigri plauſtra Bootis erant.

Every where, all over.

Ubique, Ubique gentium
Ubi locorum, Ubilibet
Nuſquam non, Paſſim
Ἐκάστοχοῦ, παντοχοῦ
Apud gentes omnes
Omni in loco, In quolibet loco.

Everlaſting, for ever.

Immortale, Perpetuum
Sempiternum, indiſſolubile
Æternum, Æviternum, Perenne
Et Cedro dignum. **Worthy to remaine for ever.** Vide **Age.**

Everlaſtingly.

Æternùm, & Æternè adverbium
In perpetuum
In ſempiternum, Perpetim
In ævum. Omne per ævum
Omne ad tempus
In æternum, εἰς αἰῶνα
Duæ ſunt ubique dictiones cùm in cum accuſativo conſtruitur, ideoque neceſſario ſeparandæ.

an Everlaſting, perpetuall, and immortall renowne or fame.

Nomen ab omni temporis injuria vindicare
Propagare nomen æternitate
Conſtituere memoriam perpetuam generi ſuo
Nomen immortalitati donare, commendare, tradere, Maximam gloriæ famam poſteris relinquere
Editis operibus ac eruditione immortalitatem parare
Nomen dare gloriæ ſempiternæ
Conſecrare memoriam nominis ſui ampliſſimis monumentis
Sempiternæ hominum memoriæ conſecrare. Illa vita eſt tua quæ vigebit memoria ſæculorum omnium
Perpetua tui erit memoria
Ibit in ſæcula nomen tuum, Plin.
Immortalem ex aliqua deportare gloriam, quæ non niſi magno paratur ſudore
Admirationem ſui poſteris relinquere
Nonumentum æternum relinquere
Nunquam intermoriturum famæ decus ſibi parare
Cicero: Cujus ingenium varioſque ſermones immortalitati ſcriptis ſuis Plato tradidit
Eruditiſſimis lucubrationibus nunquam intermoriturum decus parare
Nomen ad poſteros tranſmittere
Famæ immortalitatem conſequi
Haud illaudati nominis æternitatem comparare.

Evident or plaine.

Evidens, planus
Manifestus, Apertus
Expeditus, Lucidus
Luculentus, perspicuus
In promptu. Vide Plaine.

Evidently vide Clearely.

Evill spirits.

Spiritus deceptorii
Cacodæmones
Seductores, fallaces spiritus
Mali genii πνεύματα πλάνα
Maligni spiritus. Vide Spyrits.

an Evill man, vide an Ill man.

Exactly, Perfectly, Cunningly, Workmanly and Artificially.

Affabre, med. cor. πύκα
Faberrimè, Exactè
Elaboratè, Accuratè
Optimè. Artificiosè
Graphicè, γραφικῶς
Perfectè, planè
Pulchrè, Insigniter
Nobiliter, Decorè
Non infabrè, apud Livium
Adnormam factura
Ad regulam respondens
Ornatè, politè, Perpolitè
Consummatè, Conquisitè
Absolutè, Exquisitè
Ingenio præstanti & eruditione perfecta
Terque quaterque
Ad libellum
Ad amussim, ἀκριβῶς.
Ad perpendiculum
Summa cura, Summo studio
Antiquo opere & summo artificio factum. Cic.

to Examine. to discerne, and to decide a matter.

Tractare, versare causam
Causam, negotium aliquod discutere, excutere, expedire
Discernere, Eventilare
Considerare, Expendere
Inspicere, Putare rem.
¶ Decidere, transigere causam
Definire, statuere, decernere, proferre, ferre sententiam
Judicare de negotio
Arbitrari Jurisconsultis dicitur
Causam agere, agitare, dicere
Causam alicui adjudicare, apud Ciceronem
Sententiam dicere litis partibus
Determinare, judicare causam
Litis nodum, Tinedia bipenni discecare
Nodum expedire
Antracius litium antiquare, pro extinguere
Litem, causam componere
Sedare controversiam
Dirimere controversiam, litem
Διαλύειν τὰ ἐγκλήματα
Dijudicare.

to Examine exactly, to consider diligently, to Weigh the matter well.

Consilia eventis ponderare, Cic.
Rem ad calculum vocare, veris rationibus expendere
In mente, cogitatione versare
Secum cogitare, ponderare, æstimare, metiri, dijudicare
Rem recta reputare via
Discutere æquitatem, quid verius æquiusque, expendere
Inire cum ratione aliquid, Terent.
Secum volvere, Virg.
Cæcosque volutat Eventus animo secum

Despicere

Despicere aliquid acie mentis
Perpendere rem tota veritate
Cognoscere causam vel de causa est jus causæ discutere, ut tandem dijudicetur
Ungues arrodere
Dispicere quid è re propria sit
Altius considerare
Propius inspicere, examinare, perpendere, caput scabere
In nocte consilium, aurora ubi crastina surgat, consultare
Ruminare, seu remandere negotium
Ἀναμασᾶσθαι τὸ πρᾶγμα, ut habent proverbia
Resolvere animo, mente
Etiam atque etiam expendere
Considere animo, βουλεύεσθαι
Movere animo, apud Virg. pro cogitare
Attentius accuratiusque considerare
Studiosè meditari
Capere deliberationem, Cic. to consult or deliberate.
Exquisita cura, summo studio pensitare
Revocare rationem ad veritatem, rem ad rationem
Cogitationibus profundis ac penitioribus rem expendere
Non statim decernere, sed mora interposita
Expendere probè, non oscitanter, ad Critolai libram
Cogitationum fluxus ac refluxus sustinere
Magna cogitationum tempestate fluctuare, full of sorrow or pensiveness.
Morari in re aliqua sollicitè
Omnia diligenter & exactè discernere gravissimoque judicio tanquam trutina ponderare
Scrutari diligenter secretiores sensuum recessus
Lentè consultare
Præmeditari
Amplius diu deliberare
Subinde retractare
Rationes trahere, Salust.
Cogitare, pro memoria repetere, apud Cic.

to Excell, to Passe, to be more Excellent.

Præstare, Antestare, Excellere
Περιγίγνεσθαι, Præcellere
Διαφέρειν, Excedere
Antecedere
Præire, Anteire
Antecellere, Prænitere
Præpollere, Superare
Vincere Præminere
Supereminere, Florere,
Anteesse, apud Salust.
Præcedere, Transcedere
Primas tenere, πρωτεύειν.
Primas obtinere seu principatum
Palmam tenere, Præcurrere
Præterire, pro antecellere, vincere, apud Var.
Laudem præripere
Præcipuum esse
Arcem tenere
Primam obtinere laudem
Multis parasangis præcurrere
Primas referre
Τὰ πρωτεῖα ἄγειν
Equis (ut aiunt) albis præcedere, præcurrere
Longè vincere
Longo intervallo præcedere, anteire, præire, præcurrere
Omnes procul à tergo relinquere
Antegredior
Nulli aut nemini cedere
Antecedere honore, ætate, usu rerum
Concedere nemini in literarum experientia
Partes habere priores
Partem non habere
Vincere acta patris
Multis patribus superiorem esse
Primum mereri locum
Palmam magno eruditorum omnium

Consensu præripere
Neminem suorum non superare
Principem ubique tenere locum
Nullum habere secundum
primas tenere partes.

Excellent.

Excellens, Præcellens
Præpollens, Prænitens
Præstans, Eximius
Illustris, Egregius
Perspicuus, Insignis
Inclytus.

Excellently, Passingly, Nobly, Princely.

Festivè, Festiviter
Regaliter, Magnificè
Μεγάλως, Maximè
Celeberrimè, Excellenter
Egregiè, κάλλιστα
Singulariter, præcipuè
Eximiè, Insigniter
Oppidò, Mirè
Unicè, Apprimè
Mirificè, Θαυμασίως
Honestè, Honestissimè
Pulcherimè.

to Except.

Contra aliquos excipere
Excludere, ἐκκλείειν
Cavere, Præscribere
Exceptionem dare cum dativo, pro excipere
Demere. Tollere
Exceptionem facere, vulgus dicit.

Excepted.

Exceptus, Exemptus
Posthabitus, Omissus.

Exchangers, vide Bankers.

to Excommunicate. vide to curse.

to Excuse or discharge himselfe.

Diluere crimen, Objectum,
Purgare se
Ἀπολύειν τὴν αἰτίαν
Dicere causam, apud Terent.
Propulsare, refellere accusationem
Ἀπολογεῖσθαι
Abstergere adspersam labem
Ἀποσμήχειν κατηγορίαν
Fucis, miris coloribus, factum excusare. Crimen excusare lachrymis
Infamiam, maculam delere
Delere turpitudinem
Apud Judicem se defendere
Inhumanitatis labeculam purgare, aspurgare
Intentatum falso crimen depellere
Demoliri culpam de se
Culpam conferre in æratem, in alios consultores
Gravem infamiam eluere, falsam suspicionem tollere
Extricare se, Expedire
Exolvere, Excutere, Vindicare
Adserere, Absolvere
Omni se turba evolvere
Abducere à molestiis, angoribus, sollicitudine sese, apud Cic.
Curam dimittere, postponere, abjicere
Occupatione aliena se relaxare
Avocare animum è negotio omni
Grave curarum onus abjicere
Construuntur fere omnia cum accusativo personæ, & ablativo rei, ut curis, laqueis, negotiis
E retibus elabi. Periculum effugere, declinare
Evitare, emergere ex malis, ex negotio, flamma
Ἐκκλίειν, ἐκπηδᾶν
Astutè elabi. Elabi ex hostibus
Ex periculo. Ἐκπεσεῖν
Eluctari, Evadere. Vide to escape out of danger, and to purge

an

an Excuſe or Purgation.

Excuſatio, ἀπολογία
Purgatio, Prætextus & prætextum in neutro genere, apud Sueton. Color.
Rima idonea per quam elabi quis poſſet, id eſt, excuſatio
Fucus, Velamen
Cauſatio, αἰτία
Obtentum, apud Tacit.
Occaſio, προκάλυμμα.

to Execute his charge, vide, to Doe.

to Execute, or to doe an Execution.

Exequi, Perſequi, ἐκτελεῖν
Executioni mandare
Facere, obſervare
Sine diſſimulatione tradere effectui.

to give a good Example.

Rectis moribus hortari ad ſtudii æmulationem
Exemplum præbere bonorum operum apud Paul.
Populo omnis ſanctimoniæ & pietatis exemplum præferre
In exemplum aliis prælucere
Formam bonæ vitæ præbere
Omnibus abſolutum quoddam exemplar exhibere, unde omnes omnium virtutum formam ſibi petere poſſunt
Forma eſſe debemus cæteris, non ſolum in opere, ſed etiam in ſermone. Ambro.
Formare & erudire aliquem exemplis,

to give an example.

Immortale poſteris inſtandi exemplar relinquere
Exemplum tradere
Vitæ bonæ exemplis, ſternere viam ad virtutes

to give an ill Example.

Pernicioſis nocere exemplis, Ber.
Pravis moribus aliorum nocere exemplo, i. moribus pervertere ac exemplis, pernicioſa ſecularibus præbere exempla
Trahere perniciem exemplo
¶ A re optima peſſimum juxta ac pernicioſum ſufferre exemplum, inſanire eſt
Res eſt futura graviſſimi pernicioſiſſimique exempli, ſi contra magiſtratum prælatumve inferiorem ſinamus obedientiam ſubtrahere, arma ſumere, in rebellionem ruere.

to take an Example.

Exemplum ſeu exemplar, vel rectè vivendi formam ſumere, petere, capere, demere de re, apud Ter.
Documentum capere
A vicinis exemplum habent, apud Comicum
Proponere, ſtatuere, exemplum alicujus ſibi
Commovent aliorum exempla
Res geſtas in exemplum trahere
Edere exemplum in aliquem eſt aliis documento eſſe. to puniſh one, for to be an example to others
In exemplum aliorum punire
Edere cruciatum, Cæſar.
In eos omnia exempla, cruciatuſque edere, & apud Terent.
Uterque in te exempla edent, i. alii de te exemplum capient
Natura comparatum videmus, ut ſubditorum multitudo, magna ex parte principis ſui mores tanquam exemplarem quandam imaginem ſpectet, ſeque ad illos formare ſtudeat. Chryſoſt.

Exempt from Subſidy, vide free from Cuſtome.

to

to Exercise, to Practice himself.

Exercere se, ingeniumque suum
Versare in aliquâ arte
Volutare
Consuetudinem atque exercitationem capere, factitare, colere, agitare
Assiduum peneque totum in re aliqua esse
Ingenium corpore exercere, Salust. hoc re ipsa exhibere, quod quis didicerit.

An exercise.

Exercitium, Opus
Munus, Functio
Exercitatio, Ars
Iudu, Studium
Industria, Agitatio.

to Exhort, to Admonish, to Counsell.

Monere aliquem resipiscentiæ
Admonere, Commonere
Commonefacere
Commonere aliquem officii sui
Formare monitis, consilio
Memoriam facere
Suadere, παραίνειν
Hortari, Adhortari
Cohortari, Exhortari.

Exiled, vide Banished.

contrary to my Expectation, vide otherwise &c.

Expedient, vide profitable.

Expences, Costs, or Charges.

Sumptus, Impendia
Expensæ. δαπανήματα
Impensæ. τὰ εἰς ἀναφορὰ

¶ Emere victum annuum, pro quo vulgus ineptiens
Emere expensas.

Experience the Schoolemaster of many things.

Expert, vide wise.

an Exposition, or interpretation.

Explanatio, Enucleatio
Expositio, Enodatio
Explicatio, Elucidatio
Interpretamentum
Glossæ, Glossemata
Declaratio, Enarratio
Exegesis.

to Expound, or to make to understand.

Explanare, Enodare
Edisserere, Enucleare
Explicare, Exponere
Discutere tenebras, caliginem, metapho.
Rem omnem pandere ordine
Subjicere rem oculis, pro apertè explicare, Expedire
Obscuris lucem inferre
Griphum dissolvere
Oculis effusas tenebras aperire, apud Alciat Utrunque
Declarare, Interpretari
Elucidare, Aperire
Ἐκφεύγειν, Emedullare, metaph.
Solvere, Enudare
Enarrare, apud Cic.
Commentari, to declare by reason.

not able to Express.

to Extend, to Enlarge, vide to Spread abroad.

to Extenuate, vide Diminish.

to Extoll, vide to praise.

F

a Fable.

FAbula, Apologus
Commentum, Fabella.

a Face, a Viſage.

Vultus, Facies, ei
Facies improba, cadaverosa, peregrina
Vultus severos induere
Frons tranquilla, serena.

to hide, to cover the Face or Viſage.

Vultum regere
Velare, Condere
Abscondere, abdere
Celare, Premere
Protegere ora dextra
Manus oculis opponere.

a diſſembling Face.

Vultus simulatione sustinetur
Aliud vultu significatur, Aliud in animo latet: non congruit animus cum vultu
Dissentit animus à vultu
Animi sensum vultus occultat
Veram imaginem animi, vultus non præfert
Sensus animi cum specie vultus, minime congruit.

before the Face. vide in the preſence.

an hainous Fact, vide Offence.

to Faile, to Erre, to Miſſe, to goe aſtray.

Errare, Labi, Aberrare
Falli, Hallucinari
Succumbere culpæ
Deviare, Divertere
Nebula erroris circunduci
Exorbitare, ἐξοχεῖσθαι
Rabie erroris agi
Cæcutire, falli judicio
Agi erroribus
Teneri, Decipi errore
Cadere, Decedere via
Deflectere à via regia
Delirare, Extra callem esse
Graviter cadere, Digredi
Longe digredi, Impingere
Aberrare toto cœlo, tota via.
Τῆ πάσῃ ὁδῷ ἁμαρτάνειν
Ἐκτρέπεσθαι. Deflectere iter
Opinione, sensu, atque animi judicio falli
Longè divertere, ἐξαμαρτάνειν
Animo aberrare, duci errore
Τυφλοῦμαι ἐξαπάτῃ
Aberrare à veritatis limitibus. Cicero
A cursu rectæ rationis abstrahi
Dormitare
Decidere archetypo. Plin. pro aberrare ab exemplari.

to Faile or miſſe in the beginning, vide Beginning.

a Fainting, vide Sowning.

a Faint heart, vide a Baſe minde.

a Faire, a Mart, a Market.

Forum, ἀγορά
Emporium, locus, mercatus, & nundinarium
Forum venalium
Πανήγυρις, Nundinæ
Conventus publicus
Mercatus pro loco, apud Livium, & Ciceronem.

Faire, Well-favoured, Beautifull.

Formosus, εὐμορφος

Pulcher,

Pulcher, Venuſtus
Elegans, Singulari pulchritudine præditus
Decorus facie, Specioſus
Scitus puer, apud Terent.
Forma præcellens
Specie valens
Eleganti forma præditus
Κάλλιπυγος
Solitus de Alexandro magno : Lætis erat oculis, & illuſtribus, reliquis gratiam rubeſcentibus, reliquis corporis lineamentis non ſine majeſtate quadam decorus
Eximia quadam forma vel ſpecie
Nireus, Paris Homericus, pulcherrimus
Cum ipſa Venere certans
Forma ſupra hominem auguſtiore
Talis proverb. ex quo prodiiſſe dicitur, ſicut Herculis clypeus, proverb. de re pulcherrima & variis ornamentis inſigni, Alciatus
Liberalis pro pulchro & eleganti, apud Terent. & Plaut.
Lepida & liberali forma. Vide Well-favoured.

Fairenesse, Comlineſſe, vide Handſomneſſe.

Fairies. Nymphes, or Spirits.

Lemures, Larvæ
Mormo, facie monſtroſa mulier — Μορμώ
Stryx, tametſi alii avem eſſe contendant exugentem ſanguinem
Maniæ μανίαι
Manioleæ, Mommæ, μορμώ
Genii. Tutelares. Lares. Diales. Plaut.
Lemures nocturni, Phlegethontiaci
Stryges, Lemuria
Lamiæ, Umbræ Plutonides
Monſtra profundi
Orci ſatellitium, numina
Tartarei manes
Dii inferi, monſtroſi
Bacucci dicebantur veteribus
Terribiles viſu formæ
Poëtarum tum figmenta, tum etiam hominum revera ſunt terriculamenta
Sunt etiam ſpecies mortuorum
Noctium occurſacula
Sepulchrorum terriculamenta, Spirits.
Buſtorum formidamina
Eſt & genus dæmonum bonorum atque uſu hominum gaudens, nilque mali inferens
Hujus ſortis traduntur eſſe
Eudæmones. Sylvani
Sylvarum numina, Sylvicolæ, cornigeri ſemicapri
Satyri, bicornes
Fauni, hircipedes. Faunorum prodigioſa cohors, de quibus apud diverſos diverſa leguntur
Et Dryades, ac Hamadryades
Nymphæ ſylvarum
Naides, nymphæ fontium vel fluviorum
Paniſci, dii ſylveſtres. Panes
Oreades montium noctivagi, monticolæ, Catulæ natæ
Nereides. Nymphæ marinæ
Inſuper puerorum terriculamenta ſunt

Faithfull, Truſty, True-hearted, Sure.

Fidus, Fidelis, Piladeſ
Theſeus, Achates
Homo antiqua, cana fide
Certus amicus, valde fidus
Id tibi ero quod olim Theſeus Herſi, aut Achates Æneæ.

to Fall or ſlide downe upon the ground.

Cadere, Ruere, Labi
Delabi, Prælabi
Perlabi, Collabi

Succum-

Succumbere, Procidere
Succidere, defluere ad terram
Labascere
Graviter ad terram pondere vasto concidit
Cadere in Hostes. Pronusque magister volvitur in caput
Assiduo pigram pulsat humum
Collapsa sunt membra
Concidere, πίπτειν, Decidere
Petere terram. Omnium genibus vestigiisque provolvi
Abjicere se ad pedes alicujus
Prolabi in terram.

to Fall downe. vide to Perish or Decay.

the Falling sickness.

Morbus comitialis, Divinus
Sacer morbus, quem ἱερὸν Græci (Apuleio teste) dicunt
Morbus Herculaneus, quod eo Herculeslaborasse dicatur
Ἡρακλειος νόσος, morbus Herculeus, Major morbus
Morbus S. Valentinii, Cornelii
Morbus caducus, à cadendo
Epilepsia ἐπιλαμβάνω apud Græcos
Epilentia barbara vox.

False, Unjust. Untrue.

Falsus. Fallax. Infidelis
Infidus, Injustus, Dolosus
Astutus, Pervicax, Furtivus
Fraudulentus, Vafer
Versutus, Subdolus
Versipellis, Callidus
Mendax, Bilinguis.

False. Faithlesse. Disloyall.

Perfidus, Fœdifragus
Contemptor æqui
Thrax à moribus gentis perfidæ quæ fœdera nescit
Iniquus, Sceleratus
Improbus, Injustus
Cui nec ara, nec fides
Pœnus, Punicus
Perfidiosus, Perjurus
Græca fide omnia agens. Falsa perjuria linguæ. Vide Inconstant.

Falsly, Deceitfully.

Fraudulenter, Fallaciter
Deceptoriè, Dolosè
Per impostūram
Καπηλικῶς
Per fraudem, Captiosè.

Falshood, Guile, or Deceit.

Perfidia Punica,
Subdola, Francigenarum levitas
Inconstantia, fallacia
Fides Græca, Punica.

to Falsifie, to Counterfeit.

Adulterare, Vitiare, δολοῦν
Fucare colorem
Corrumpere, quod barbari dicunt falsare
Argentum auro confundere, apud Plin.
Ære miscere, ornare, adulterare, & Verbum Ærare
Monetam elevare, immutare
Et præter valorem æstimare
¶ Adulterare rationes Metaphoricè, pro conturbare, vel falsò describere,
to make a False reckoning.

Falsified, Counterfeit.

Fucatum, Adulteratum,
Fallax. Fucosum
Fuco tectum, non sincerum
Mendax & fictum.

Falsified, or counterfeit gold.

Aurum adulterinum, adulteratum, falsum, δόκιμον
Subaratum
Παρήνημον
Imitaticium
Reprobum

Fame

Fame, Bruit, Rumor or Report.

Fama & famem
Volat, volitat, refert, it, ruit
Pervolat, Vulgatur, Vagatur
Serpit per Agmina, Murmur
Φήμη Dictum populare
Sermo hominum
Rumor, Rumusculos facere, spargere
Dissem inatus dispersusque sermo sine certo authore
Ἀδέσποτος λόγος
Fabula vulgi
Incerta opinio
Fama dubia.

Familiar.

Familiaris, Domesticus
Conjunctus, Conversatus.

Famine, vide Hunger.

Famous, Renowned.

Spectatus, Celebris
Celeberrimi nominis, vel celebrati
Excellens, Egregius, Eximius
Amplus, Perspicuus
Divulgatus, Clarus
Optimæ famæ, opinionis
Boni nominis, Insignis
Magnæ authoritatis
Famosus tam in bonum quàm in malum
Præclarus, Insignitus
Magnæ famæ, Clarior Alcide
Cymbalum mundi. Cœli filius
Fama super æthera notus. Virg.
Cujus gloria quàm latissimè patet
Rebus gestis gloriam majorum suorum obscurans
In Germania, Italia celebratus
Sublimi feriens vertice sydera, Hor.
Laus cujus sydera surgit adusque polos
Primæ notæ, A great Lord
Haudquaquam postremi nominis
Virtutibus, vitæ integritate, morum suavitate, probitate insignis
Præclaræ famæ
Nominis celebritate, munificentia, liberalitate ubique terrarum notus
Famigeratus, Nominatus.
Nominatissimus, in sacris Bibliis passim obvia.
Περιζόητος, πολυθρύλητος.

to become Famous, vide to get a good name.

a Fan for to winnow.

Vannus, λίκμος à quo diminutivum Vallus
Cribrum cereale
Ventilabrum, etiam est instrumentum quo grana repurgantur à paleis
Capisterium vel Scaphisterium
Σκαφίς, ut Georgius Merula scribit, genus vasis rustici ad expurgandum frumentum
In vita B. Benedicti per Gregorium descripta, hujus instrumenti fit mentio.

to Fan or winnow corne.

Vannare, Fruges purgare
Ventilare, λικμᾶν
Vannis expurgare
Eventilare, λικμίζειν
Paleas à frumento separare
¶ Cribrare, Cernere.

a Fardell, vide a Burden.

Fare you well, God keepe you.

Vale, Valeas, Valebis, Valeto
Εὖ πράσσοι τύχη
Bene valeas
Fac valeas
Prosperè valeas
Cura ut valeas
Cura valetudinem

Sospitet

Seʃpitet te Deus
Servet te Deus
Conſervet te incolumem, σωτήριον, i. bonorum dator
Vale felix, Bene vale
Optimè vale & me ama
Vale pancraticè, aut ſi mavis athletice
Vale fanctè ac feliciter ſeculi noſtri ſingulare decus
Opto interea te belliſſimè valere
Te Deus opt. max. quam diutiſſimè ſervet incolumem, ſemperque fœlicibus incrementis in majus provehat Hoſpes, varioſque vitæ circumſpice caſus, Petrarcha.

Far off.

Eminus, μακρόθεν
A longè, De longè, ἐκτόθεν
Procul, ἄποθεν
Hos longa referre mora eſt
Non longo diſtant curſu,

to Fart, to let a Scape.

Pedere, πέρδειν, βδέειν
Ventris crepitum emittere
Ventum, flatum ventris emittere
Facere, edere crepitum ventris
Parte poſteriore loqui
Poſtico crepitare
Dormitantibus oppedere
Animam per guttur poſterius emittere, apud Plaut.
Anima poſteriore ſuffire, vaporare alicujus nares, os
Tetro odore auras ſuffumigare
Vitiare odoribus auras
Agebat animam, in morte Claudii à Seneca poſitum eſt. Nam anima pro vento quoque ponitur
Conſtrictis, compreſſis naribus ſibilare.

you keepe your old Faſhion.

Tuo more facis
Non inſolens iſtud facis
Antiquum obtines
Nil facis novi.

to Faſt.

Jejunare νηστεύειν
Inedia uti, ἀσιτεῖν
Abſtinere cibo, vel à cibo
Ventri bellum indicere.

after the old Faſhion, vide Cuſtome.

Fat or Fatneſſe.

Pingue, Pinguedo, Pinguitudo
Adeps, στέαρ, Arvina
Sagina
Pinguedo ſupervacanea
Popa metaphoricè
Abdomen, propriè pinguedo ſpinæ adhærens
Sumen, ὄμφαξ, ex capillis ſuillis.

Father.

Pater, πατὴρ.
Genitor, γενέτης
Parens, Author ſobolis
Γεννήτωρ.
Sator pro patre pœticum eſt, Virg
Sator hominum atque deorum
¶ Avi, Atavi
Patres, Progenitores
Majores, Our Elders.
Priſci, veteres, veterani, vetuſti, annoſi.

a Fault, vide Offence.

to put or lay the Fault upon another.

Culpam conferre in alium
Ἀναφέρειν τινὶ αἰτίαν εἰς ἄλλον
Alteri impingere
In alium culpam rejicere, derivare crimen ſuum
Referre crimen in alium
Transferre & vertere in alium
Rejicere aliquid in quempiam
Παρεγκλίνειν

Alium

Alium in ſuſpicionem criminis trahere, vocare
Culpam in alium transferre
Alieno imponere tergo, quæ nos cunque premunt
Alios incuſare
Crimen in alium rejicere
Conquiſitis coloribus culpam pro virili amoliri, in alienos humeros rejicere, retrudere
¶ Suſpicionis notam expiare
Crimen diſſolvere, crimen effugere, ſive elabi ex crimine.

to returne to his former Faults, vide to ſin againe.

to Faulter in going, vide to Stumble.

to Favour to beare good will.

Erga aliquem bene affectum eſſe
Alicui favere, ſtudere, ſtare
Bona precari, & ex animo alicui bene velle, bene cupere
Fejc mòt il)
Adeſſe. Favere propoſito
Erga aliquem propenſum habere animum, docei,
Præbere ſe placidum
Reſpicere placato vultu
Cœptis ingentibus adſis
Conſulite, & rebus ſuccurrite duris
Premere pollicem. proverb.
Impenſiſſimè ſtudere alicui
Impendio favere, Suffragari
Adſpirare conatibus alicujus vel cœptis
Propendere in aliquem ornandum, evehendumque
Affiare auram alicui
Stare pro partibus alicujus
Benevolentiam erga aliquem habere
Linguis animiſque favere. vide to loue one.

Favour or good will.

Studium, Favor
Summus favor, pro quo Horatius dixit utroque pollice
Expoſitus ad bene merendum de aliquo animus
Animus propenſus, ab omni invidentia alieniſſimus
Mirum quoddam erga aliquem ſtudium, gratia
Amicus & benevolus affectus
Aura quoque pro affiatu & favore ponitur, apud Virg.

my Favour and good will towards you, I will ſhew.

Meâ in te non mediocrem, non vulgarem, eximiam, ſummam, ſingularem, incredibilem amicitiam, benevolentiam re declarabo, oſtendam, parefaciam, teſtificabor, teſtatum apud te relinquam, tibi probabo, illuſtrabo.

to be in Favour.

Gratia apud aliquem multum pollere, vigere, valere
Omnibus probari & diligi
Emereri favores
Conciliare, iniire gratiam
Acceptum reddere, to bring in favour

nothing Favourable unto me.

Parum æquus mihi
Iniquior eſt mihi
Non ita bono erga me eſt animo
Parum amans mei, minimeque favens
Aliorum potiùs quàm mea partibus ſtudens.

Non

Non admodum ſtudioſus mei.

Favourably. vide Gently.

to feare, to Dread, to be in great feare.

Metuere, Formidare
Metu trepidare, percelli
Πτόησιν, Trepidare
Pavere, Tremere
Contremere, Pavitare
Expaveſcere, Pavore perfundi
Accipere metum, Terent.
Extimeſcere, Vereri
Paveſcere, Metu concuti
Timere, Extimere
Δείδειν, δειλιάζειν
Terreri, Horrere
Abhorrere, Horreſcere
Pavido animo eſſe, Vereri
Contremiſcere omnibus artubus, tota mente
Timore percelli
Pavore contremere
Cadere mente, animo
Formidine angi, pavoribus concuti
Auribus lupum tenere, proverb. to ſtand in great feare
In metu vultu exalbeſcere, mutare colorem
Animo conſternari
Pavor occupat artus, apud Poet.
Pavor ingruit ingens
Metu mens concidit
Timor, metus aliquem invadit.

to Feare, to make afraid, to Dread.

Terrere, Deterrere
Percellere animum, civitatem pavore Movere
Inopinato rerum infeſtantium metu quatere
Pavore ingenti concutere
Exterrere, Perterrere
Terrefacere, ἐκπλήσσειν
Iacere terrores non mediocres
Exanimare metu
Pavore enecare, Terrorem jactare
Terrorem, metum incutere
Ἐμποιεῖν φόβον
Injicere pavorem, metum, formidinem, Trepidare metu
Territare, Paveſcere
Φόβους ἐπαγειν, Perterrefacere
Terroribus pulſare, percellere, frangere audaciam alterius
Attonitum reddere ſeu perculſum
Sævis dictis deterrere miniſque, apud Virg.
Verborum ſtrepitu movere
Metu alicujus animum ſolicitare, perterrere dicitur varia & incerta ſollicitudine.

Feare, Dread.

Timor, Pavor
Metus, Formido.

Fearefull, Timerous.

Formidoloſus, Meticuloſus
Trepidus, Pavidus
Timidus, Cervinus vir
Ἐλάφηος ἀνὴρ
Exanimis, Exanimatus
Inſtar leporis ad omnem ſtrepitum expaveſcens
Imbellis, Stupidus, Tremefactus
Attonitus, Tremebundus
Umbram ſuam metuens
Timidior Piſandro, Rheginis, vel Epeo, Pavido fugacior agno
Abjecto ſcuto fugiens
Rhipſaſpis, ῥιψάσπις
Cui mens, mota vacillat, & extra pectus ſalit, ac trepidant quoque corporis artus
Timidus quaſi ſub omni lapide dormit at ſcorpius
Arundinis more, ad lunæ umbram trepidans, ut eſt apud Juven.
Ad ſtrepitum aridæ veſicæ, tribus piſis immiſſis fugiens

to leave off or lay downe Feare.

Ore tremente ponere metum
Tollere formidinem, exuere, deponere
Terrorem percellere, expellere
Pavorem occupare, excutere
Mœstum timorem mittere, lenire
Solvere metum corde, auferre
Abeunt, redeuntque mihi, varianque timores
Formidinem deponere
Pavor ossa reliquit
Sistere metum. Terrorem percellere.

without Feare, vide Stout.

a cold Feast.

Convivium frugale, sobrium
Sordidus apparatus
Cœna Hecates, perparca scilicet & impendio frugalis
Psyta Bacchum
Nephtalium sacrum
Sacrum sine fumo, tenue convivium
Ἄγευστος δυσία.
Carnium prandium, id est, abstemium, ubi vinum non bibitur
Lari, cereri sacrificare

to celebrate a Feast, to keepe holy day.

Festum celebrare. Diem festum agere
Parare festum solennem
Convocare ad festum
Agere festum tempus, Agere, peragere natalem.

Feeble, vide Weake.

to Feed, to nourish, to bring up.

Alere, τρέφειν
Fovere, Nutrire
Sustentare & sustinere
Enutrire, Educere
Educere liberos sumptu suo, labore maximo
Educere à parvulo, Terent.
Alimenta præbere, Educare
Tollere apud Terent. pro eodem
Delicatè, curiosè ab infantia nutrire
Ἀνατιθέναι.

to Feed, to keepe Beasts in the field, to graze or to pasture.

Pascere, Pasci
Depascere & depasci
Carpere herbam
Gramina, Pabula
Herbis armenta alere
Pascere gramine, cibo
Quadrupes graminis herbam attingit
Longum per valles pascitur agmen cervorum
Virides armenta per herbas pascuntur
Repetunt celeres pascua nota greges
Equos in gramine vidi tondentes campum
Passim soluti pascuntur campum equi
E pastu referre oves.

Feeding, Meat, Nourishment.

Alimentum, Alimonia
Nutrimentum, Τροφὴ
Cibus, Esca
Commeatus, Victus
Pabulum propriè est cibus herbaceus pecudum, & aliorum brutorum.

Fellowship, Company.

Contubernium, convictus, sodalitas, sodalitium, societas, commercium
Consortium, & consortio, apud Livium. Cic. Familiaritas
Consuetudo. Vide Fraternity.

Fellowes

Fellowes, vide **Companions.**

a Ferret.

Viverra quæ in cuniculo immittitur, ut prædam illiciat, γαλὴ
Mustela sylvestris, rustica
Ictis, idis, *à ictu* pilo faciéque alba est, si sub ventre referat Matrem, Matruellum, seu Fovinum vocant, **A Polecat.**

Fertility, Fruitfulnesse.

Feracitas, Fertilitas
Præmia telluris
Fœcunditas, Ubertas,
Bonitas, apud Cic. Offic. 1.
Abundantia, Tusc. 2.
Terra fertilis, potens veræ glebæ.

Fetters, or Shackles.

Compedes, Pedicæ med. cor
Nervus & nervum genere neutro
Numellæ, apud Plaut.
Asin vinculi genus ignei, quo collum & pedes impediuntur, **a paire of Stockes**
Boiæ, Catenæ
Manicæ, **Manacles**, & alia manuum vincula quæcunque
Lora, Loramenta
Vincula, ἰκδέσματα, δεσμοὶ
Funes, Funiculi.

to Fetter, vide **to Tie.**

Few or Little.

Pauci, rari
Infrequentes, Vide **Little.**

Field, Land, Ground.

Ager, Agellus,
Fundus, Arvum
Campus, Rus
Ἀγρὸς, ἀγείδιον.
Æquor, Poëticè.

to Fire, or set on Fire.

Tectis facem subdere
Ignem in ædes ejaculari
Incendium nobilis fabricæ manu propria struere. Solin
Dant clara incendia lucem. Incendia miscere
Flammas ore vomere
Urbs igne recidit
Incendere, Incendium facere
Ignem vel faces inferre, subjicere.

Fire.

Ignis, Rogus
Oculis juvat acribus ignis
Vulcanus, inventor pro re inventa, & Vesta pro igne, Virg.
Dumque suas peragit Vulcanus Vestaque partes
Incendium
Flamma, φλὸξ, τὸ πῦρ.

Saint Anthonies Fire.

Ignis sacer, Ignis Persicus
Ignis sancti Antonii
Ignis Antonius
Carbo, Carbunculus,
Anthrax, Pruna
Erysipelas, species instaurarum seu scabiei malæ sunt.

to make a Fire.

Componere ignem
Struere Focum
Sonat accensis spica focis
Curare ut focus ardeat
Ligna injicere
Focum reddere luculentum.

to blow the Fire.

Excitare ignem, accendere, inflammare
Ignem sufflare & conflare, utramque, apud Plin.

to strike Fire with a stint.

Ignem lapidum conflictu atque tritu elicere

Fomite ignem elicere
Eruere, excutere ignem ex silice
Quærere semina flamma abstrusa in venis silicis
¶ Et Dracones dicuntur ore flammas reddere, spirare, naribus auras sulphureas spargere
Effare faucibus ignem.

Firie darts.

Igneæ faces Ignes projecti'es
Tela & missilia ignea, ignita, ardentia
Bolides, βολίδες
Pilæ sulphureæ, fulmineæ, Mant.
Malleoli, fasciculi ex pice & sulphure. Cic.
Pyroboli, πυροβόλοι
Hinc pyrobolarii dicti jaculatores pyrobolorum
¶ Bolides mittere, jacere, **to cast firie darts.**
Igniarios globos ad excivanda inceudia, injicere miro artificio inextinguibili quadam materia infartos
Flammas ad culmina domus jactare
Attollit globos flammarum, & sydera lambit
Ignem ad fastigia jactant, ardentes tædas.

to quench the Fire.

Ignem restringere
Ignem fontibus opprimere
Ardorem, ignem extinguere, restringere
Incendia compescere.

to goe into a Fire.

Testificandæ comprobandæque quam tueare sententiæ causa in ardentem rogum insilire
In flammas ire
In caminum ignis æstuantem se conjicere.

to be Fierce, Cruell.

Crudeliter agere. Sævire
Ferocire, ἀγριαίνειν
Crudelitatem, immanitatem, sævitiam in aliquem exercere
Desævire. Grassari. Ab humano ritu prorsus exulare. Soli.
Humanitatem omnem, hominem prorsus excutere, Cic.
Tyrannidem exercere Vide **Tyranny.**

a Fierce face, or a Cruell countenance.

Tyrannicus aspectus. Atrei oculi
Torve micantia flammis lumina
Tetricus, formidabilis aspectus
Gorgonei oculi
Tenedius homo, proverb.
Τενέδιος ἀνὴρ πρᾶος.

Fiercely, Cruelly, Hastily.

Atrociter, Ferociter
Crudeliter, Centauricè
Truci visu, terrifico sono vocis
Αἰκῶς Gladiatorio animo
Hostiliter, Inciviliter
Inhumaniter, Immaniter
Imperiosè.

to Fight to ioyne battell, to skirmish, to make warre.

Certare, Decertare
Bellare. vel ri, apud Virgilium
Fertorem agere, gerere
Martem experiri
Cruentum in hostem stringere ferrum
Concertare, Confligere
Immensa Christiani sanguinis jactura, bellorum tumultibus collidi
Marte totum concutiente orbem
Certamine, ferro congredi
Certamen gerere
Committere bellum
Infestis coire signis
Ad pila venire
Venire in aciem, dimicationem, certamen, **to come into the Field.**

Congredi

Congredi cum hostibus
Descendere in prælium
Collatis signis & versis gladiis depugnare, apud Plaut.
Conferre ferrum cum aliquo
Manum conferre, Virg.
Pedem conferre
Manum ferre, pro conferre, Virg.
In arenam, in certamen descendere
Acriter pugnare
Tanquam pro aris & focis dimicare
Ferro rem decernere. Bello contendere
Confligere, Conflictari
Belligerari, Bellare
Πολεμίζειν
Præliari, Velitari
Pugnare, πολεμεῖν
Manum conferre, Luctari
Ad manus venire, quod Græcis est εἰς χεῖρας ἐλθεῖν
Armis confligere, decernere
Bellum gerere, versare, ducere
Bellum movere, inferre, ciere
Facere, committere pugnam, prælium
Certamen, prælium, pugnam inire, to begin the battell.
Concurrere inter se equites dicuntur quando manus conferunt infestis signis
Medios moriturus in hostes, irruit
Bellum, pugnam, cædem, prælium, strages edere
Mediis se miscuit armis
Dimicare, Oppugnare
Arma capere, parare, exercere, capessere
Movere arma, Conferre signa
Concurrere
In medias dat sese acies
Aciei se accingere
Mavortis opus exercere
Inferre arma, apud Cic.
Cernere cum hostibus, pro decernere, apud Plautum
Suis auspiciis exercitum ductitare.

a Fight, a Skirmish, a Battell, or Warre.

Bellum, πόλεμος
Certamen, Conflictus,
Pugna, μάχη
Congressus, Arma
Bellorum procella, Prælium
Duellum non duorum tantùm, sed multorum ipsorumque exercituum pugna, apud Horat. & Plaut.
Mars pro pugna, Poëtice
Aliàs Dea Belli quæ & Pallas
Minerva, Gradivus, Bellona, Enyo
¶ Pugnæ leves, velitares
Ἀκροβολισμοὶ Velitationes
Tumultuariæ incursiones
Excursiones importunæ, Skirmishes
In velitationem irritare, to provoke.
Et leviter pugnare, lacessere, provocare prælii causa
Præludere in pugna
Jaculari, ἀκροβολίζειν.

a Filbert, or a Hasill nut.

Avellana, ab Avella civitate Campaniæ
Alaica nux
Corilus, κορύλος, arbor & fructus
Abellina
Ἀστακήνη Nux pontica
Nux prænestina, ἰρακλεωτική.

to Fill, to Satisfie.

Saturare, Implere
Ἀσαι, Exatiare
Exaturare, Complere
Latrantem, rugientem stomachum exsatiare
Replere, Supplere
Ad saturitatem usque omnium ciborum genere explere ventrem
Ventriculum distendere
Χορτάζειν ἱλαίειν
Satiare, Explere
Farcire, infarcire
Ventrem sedare, lenire latrantem,

Horatius: Cum ſale panis latrantem ſtomachum bene leniet
Famem cibo ſolari
Nimia ſatietate diſtenditur venter
¶ Satiatus, Satietate defeſſus. **Filled.**

to Fill drinke or wine, vide to Power.

Filthy, Foule, Uncleane.

Fœdus, Immundus
Fœdatis crinibus
Illotus, Impurus
Fœdato vultu
Spurcus, Cœnolentus
Lutulentus, Cœnoſus
Fœdatus, Inceſtus, a, um
Opicus, Pollutus
Turpis, Maculatus
Contaminatus, Sordidulus
Sordidus, Colluvulatus
Defœdatus, Inquinatus
Obſcœnus, Corruptus.

Filthineſſe, Uncleanneſſe, Refuſe.

Sordes, ὕυαρ
Immunditia, & es, ei
Sordities, Fœditas
Inquinamentum
Spurcitia & Spurcities
Squalor, Pedor
Illuvies, Retrimentum
¶ Rejectamentum, Rejectanea
Quiſquiliæ, Peripſemata
¶ Ramenta, ῥύμματα
Scobes, Raſamenta
Limarthæ, **Shavings**
Petritamenta, Strigmenta
Determina, omnium rerum purgationes.

Finally, at length, at the laſt, laſt of all.

Ultimò, Noviſſimò
Ad ultimum, Noviſſimè
Τὸ ὕστατον
Denique, Demum
Poſtremum, Poſtremò
Ad poſtremum
Ad extremum.

to Finde, to Get.

Invenire adhibito conſilio propriè.
Reperire caſu, fortuito
Offendere imparatum aliquem, Cic.
Nanciſci, apud Lactantium, pro invenire
Comperire
Εὑρεῖν ἐυρίσκειν

Fine diſhes, vide Delicate meat.

a Fine, a fit fellow for all things.

Ad omnia paratus, aptus, appoſitus, accommodatus, promptus ad omnes res
Nemo eo aptior atque commodior in omni re
In omni judicio egregius & perpolitus eſt
Summa eſt in illo ingenii ſuavitas & elegantia
Eo eſt ingenio, eo utitur ingenio, ut quidvis exequi & præſtare commode poſſit
Nihil agit non apte, non commode, non eleganter, non laute, non venuſte, non lepide, non egregie
Habet lepores, elegantiam, gratiam, venuſtatem in omni re
Habet hoc à natura, ut ad quamcumque rem ſe conferret, quamcumque rem componeret, non peſſimè ea perfungeretur, & ex ea cum laude diſcederet. Vide **Apt.**

Finely, vide Trimly.

the

the Fingers with their names.

Digicus, δάκτυλος
Digitulus, & Digitellus
Articulus pro digito, apud Ovidium in Ponto

¶ Pollex, grossus est digitus, ita dictus, quod vi ac potestate multum polleat. Græcis vocatur, ἀντίχειρ & μέσος δάκτυλος, **the Thumbe.**

Hallux etiam dictus ex eo quod super proximum saliat, ut manu constricta videre licet, à Græco ἅλλομαι seu ἅλλομαι

¶ Index digitus pollici primus à veteribus salutaris dictus, Græcis λοιμώδης seu δεικτικὸς, quod eo indicium fiat si deprimatur, silentii. Si verò levatur, faciem versus flectatur, avertatur, recessus indicium habeatur, **the fore-finger.**

¶ Sequitur indicem Medius, ὁ μέσος δάκτυλος qui Græcis σφύκλος dicitur, diversaque habet apud Latinos nomina. Vocatur enim infamis seu famosus: Is enim porrectus irrisionis & contumeliæ signum erat, unde apud Juvenalem, Mediumque ostenderet unguem, quod in proverbium abiit pro irrisionis nota. Dicitur præterea, impudicus, vocatur & verpus à vertendo podice, Atticis κατάπυγων seu κατάπυγος, **the middle Finger, or great Finger**

¶ Inter medium & minimum est digitus, qui Medicus seu Medicinalis vocatur, ἰατρὸς, παράμεσος, & ab annuli gestatione annularis dictus est Græcis, δακτυλιώτης, seu δακτύλιος, & secundum Politianum Missella, derivatur enim ad eum digitum in manu sinistra nervus quidam è corde natus, ut tradunt Physici, **the leach finger or ring finger**

¶ Sequitur Medicum seu Annularem μικρὸς, id est, minimus cæterorum comparatione, alio nomine dictus Auricularis, quod eo in mundandis auribus uti solemus. Græcis dictus ὠτίτης, **the little finger.**

Fineneſſe of ſpeech, vide Elegancie.

to Finiſh, vide to end.

Firme or ſure, vide ſtedfaſt.

the Firmament, vide Heaven.

a Fiſhpond or ſtew.

Piscina, Vivarium
Ichthyotrophium.

a Fiſher boat.

Lembus, Horia
Navigium piscatorium
Lembunculus
Nassa ἁρπαδών Græcè.

Fit, vide Apt.

a Flapper, or a Flap for wind.

Ventilabrum
Flabellum, ἐμβάδιον.

Flaſhing. vide Lightening, a Flat hand.

Manus vel palma porrecta
Manus lata atque extensa, explicata
¶ Contractam verò vel compressam manum pugnum vocamus, a fiſt, δρὸξ

to Flatter, to ſpeake faire.

to allure with faire words.

Blandiri. Obsequi. Adblandiri
Assentari, Obsecundare

Arridere, Adulari
Palpare, Palpitare, cum acto
Parasitari, παρασιτεῖν
Allectare, blanditiis attrahere, inducere, invitare
Delectare, Sublinere, Lenocinari per translationem
Pellicere, Præmiis aliquem invitare
Lactare per translat. ut, Nisi me lactasses amantem, Terent.
Duci phaleratis dictis
Palpum obtrudere
Gnathonem agere Terentianum
Τὸ παρασίλλειν, γναθίζειν
Sublinere os. Placentia loqui
Supparasitari
Parasitastrum agere
Fumum vel fumos vendere
Oleum vendere in Evangelio.
Κολακεύειν, καρκαρίζειν,
Ἀλαφίζειν.
Vitiis mollire. Oratione blandiri
Palpo percutere
Aqualiculi farciendi gratia nihil non facere & dicere
Mulcere, permulcere, demulcere aures, caput
Spargere aquam, metaphora ab equis ducta
Thus pedere
Ἐρεῖν λιβάνωτον.

a Flatterer, a Flearer, a Smel-feast.

Assentator, κόλαξ
Palpo, onis, Palpator
Palpitator, Adulator
Fumum oleumve venale habens
Gnatho, Gnathonem agens
Gnathonicus, Blandiloquus
Parasitus, παράσιτος
Ventris causa Gnathonicam exercens artem. Ciniflo.
Adulatoris notam ferens
Oleum in auriculam ferens
Ventris causa, aqualiculi gratia farciendi, nihil non agens, dicens, juxta illud Gnathonis Terentiani. Ait aio, negat, nego
Ficum petens, proverb.
Σῦκον αἰτῶν, ut vulgus in hodiernum usque loquitur, He would faine have a fig.
Γλωσσοκόπος, linguam habens venalem, Cænipeta
Assentatores vocat Phocyllides
Τραπεζοκάρας, ἀπὸ τοῦ mensipetas, socios illorum odas psallentes quorum panem comedunt, qui inquam assentatores in malis fovent plerunque magnates, & quasi pulvinar scabiosis illorum brachiis subjiciunt, loquentes placentia. Vide Allurer

Fleame, vide Spittle.

a Flitch of Bacon, vide a Gammon, &c.

a Horse-Flie.

Oestrum, οἶστρος
Asylus, Tabanus.

to Flie, to run away, to escape

Fugere, Aufugere, Avolare
Capessere, Dare fugam, Evitare
Dare terga fugæ. Ovid.
Νῶτα δοῦναι. Dorsum dare
In fugam converti, diffundi
Tergiversari. Arripere fugam
Τὰ νῶτα μεταδιδόναι
Dare, mandare se fugæ
Terga dare
Fugam capere, χωρεῖν γῆ
Pedem retro ferre, Dare se retro
Referre pedem ac retrahere
In fugam se conjicere, conferre, dare
Profugere
Pedibus salutem quærere
Cæterum apparare, moliri, adornare fugam, To prepare to flee

Meditari

Meditari, Græcè, βιβάσθαι τὸν χαλίδρασον
Talaria induere
Fidere pedibus
Dare se in pedes. Terent.
Fugam facere
Fuga vincere
Fuga suis rebus consulere
Fugam arripere, corripere, festinare, agitare, celerare, tenere, texere, tentare, petere, convertere, quærere
Vela dare metaph. pro aufugere, Virg.
Projicere vel conjicere se in pedes
Cavum sive volam pedis ostendere
Calcaneum ostendere
Τὸ κοῖλον τ ποδὸς δείξαι
Terga vertere, frequens, apud Historiographos, & in Bibliis
Postico discedere, sibique considere
Suffugere, to flip away.
Conferre se, apud Cic. pro Confugere, Proripere sese conspectu alterius
Quò nunc se proripit ille? apud Virg.
whither commeth he, whither sneaketh he, or creepeth out of the way?
Maturare fugam, apud eundem, vide Escape.

to Flie as a Bird.

Volitare, πτᾶσθαι
Pervolare sublime, Altum ire interremigio alarum
Volare, Sulcare aëra
Aethereas carpere vias
Evolare, in altissima tollere
Pennis tolli, niti
Secare pennis æthera
Petere æthera pennis
Stridulis alis tecta supervolare
Moventque per aëra pennas
Magnis clangoribus quatere alas
Pernicibus esse alis
Labi pennis
Cœli medio volare
Paribus niti alis
Fertur in arva volans
Celeres commovere alas
Tenues se sustulit Ales in auras
Pennis se tradere cœlo
Æthera verberat alis
Iactare, movere, vovere, agitare alas
Remis alarum insistere
Allevari pennis
Alis distringere.

to put to Flight, to drive away.

Fugare, Convertere, vertere, agere in fugam
Abigere, arcere aliquem limine
Dare, agere in fugam
Pelli regno. Detrudere finibus
Fuga distracti, dissipati, disiecti, dispersi sunt
Distraxit eos fuga, dissipavit, disiecit
Expellere, vide to Overcome.

to Flie, vide to Shoot or to cast.

to Fling, vide to brawle.

grieved with the Flix or Laske.

Furiosus, Dysentericus
Ventris profluvio laborans
Ventrem habens solutum, laxum, fluidum, liquidum
Subjacens passioni fluidæ egestionis
Cœliacus
Alvum habens solutam, citam, laxam, plus satis egerentem
Ciere, solvere, ducere, laxare alvum, to drive into a Laske, to make the belly loose, or to make one go to the stoole
Citare alvum, Sæpe laxare
Solutus in fluxum venter, vires corporis eviscerat, Cypri.

to

to Flourish, vide to Grow.

to Flow, vide to Wocke.

a Flood.

Restagnatio, Æstus
Augmentatio, incrementum fluminum. Inundatio

a Fluter, vide Piper.

a Foe, an Enemy, an adversary.

Inimicus, ἐχθρὸς
Hostis, ἐχθροδοκὸς
Ferus est nobis, nimium crudelis est hostis, nimis acerbus, acer, vehemens, sævus. propensus ad exitium nostrum, in nostram perniciem
Adversarius, propriè in judicio.
Berduellis, apud Plaut. Æmulus
Gravis adversarius, i. potens
Infensissimus hostis & adversarius
Capitalis inimicus
Intensus, i. vehementer iratus
Infestus, i. permolestus, qui alicui malum infert
Inimicitias, simultatem gerere, exercere; to beare ill will.

to Foin, to Pricke, to sting, to Thrust, to Sticke.

Cuspide, gladii mucrone petere, pungere
Transfigere cervum
Punctum ferire, apud Veget.
Irruere invadere, ἐπ' ἀλλήλους, i. punctum
Terebrare cavas uteri, & tentare latebras
Transfigere, transfícere, trajicere, rumpere, figere, fodere, inducere, perforare pectora, latus, præcordia, viscera, ferro, ense, gladio, telo, hasta
Obligare, adigere, condere, recondere, conjicere in pectus, latus, guttur, ensem, telum, ferrum
Exigere, dimittere per pectus, præcordia ferrum, telum
Resolvere, recludere Iugulum ferro, mucrone
Iugulum abscindere
Auferre, rumpere guttura cultro
Incumbere ferro, telo
Gladio finire dolorem.
¶ Cæsim petere hostem, apud Liv. to strike, to cut
Cæsim ferire, apud Virg.
Cæsim lancinare, ἐπικοπτομαι, i. Cæsim
¶ Ictum gladio recipere, est repellere, avertere, to keepe off a blow.
Infestis inter se hastis concurrere, to * fotne nimbly
Perforare hasta
Valida concurrere longius hasta
Exercitus Livio decurrere dicitur quando lancea certat
Validis vibrare hastilia nervis
Aperto currere campo. To run.

Folke or people.

Plebs, Plebecula
Plebes, antiquitus, Populus
Δῆμος, Vulgus, ὄχλος.

a Fold, vide a Sheepecote.

to Follow, to goe after.

Comitari, Sequi, Subsequi
Insequi, pro subsequi ponitur
Comitem se præbere vel adjungere
Παρακολουθεῖν
Adesse, Sectari, Assectari
Assectari officii gratia, for honours sake to waite upon.
¶ Ei succedere, subire
Subeunt morbi tristisque senectus, Virg.

to

to Follow his luſt, or his owne minde and fancie, to doe what her wil, or liſt himſelfe.

Facere ut lubet, ut libet, quod quis velit
Utcunque lubitum eſt animo facere
Ex animi libidine facere
Utcunque fert animus, utcunque viſum eſt agere αὐτογνωμεῖν
Sequi animi impetum, ſuam voluntatem
Arbitrio ſuo vivere
Animo morem gerere
Obſequi animi deſiderio
Pro arbitratu & arbitrio ſuo facere, agere
Explere animum ſuum
Facere ingenium ſuum, Plaut.
Animo obſequi ſuo
Audire ſe, pro auſcultare ſibi
Ex animi ſententia rem agere
Ex ſua facere ſententia
Suo vivere modo, apud Terent.
Prope adeſt, quum alieno more vivendum eſt mihi, ſine nunc meo me vivere interea modo
Indulgere animo, affectibus ſuis
Omnia ſua libidine, ſuiſque utilitatibus metiri. Eraſm.
Libere vivere
Ferre vota ſua ſecum, Ovid.
Summam habere votorum, to have his will.
Servire, inſervire cupiditatibus, affectibus, libidini ſuæ
Suis legibus, ſibi probatis & complacitis vivere legibus
Ἀυτονομεῖσθαι.

to Follow, to Trace, to ſeeke by the Footſteps or traces, to Imitate.

Sequi ad mores corpuſque refertur, Imitari ad mores, dicta, factaque
Sectari ad diſciplinas pertinet, unde ſectæ nomen
Æmulari ſignificat etiam ſectari, & iiſdem rebus ſtudere
Indagare, Veſtigare
Veſtigia tenere
Servare veſtigia, obſervata ſequi
Veſtigia nanciſci, quærere, flectere, ſtringere, ferre, ponere, movere, relinquere
Veſtigia inſunt, ſuperſunt
Sequi pedum ſigna
Nulla videt taciti quærens veſtigia furti
Apparent ſigna notæque pedum
Inerant veſtigia ripis
Inſtare alicujus veſtigiis, Plin.
Zelari, Conſectari
Legere veſtigia, Poëticum
Inhærere veſtigiis, inſiſtere
Sequi, inſequi veſtigia
E veſtigiis ſequi
Veſtigiis ad hærere
Ἀκολουθεῖν, cum dativo
Ἐπακολουθεῖν, inſectari
Inſequi & perſequi in bonam etiam partem accipiuntur, pro continuò perfectéque ſequi
Vita exprimere
Sapere patruos proverb. pro parentum aut veterum mores imitari
Præbere ſe imitatorem æmulumque virturis paternæ
Moribus referre
Exemplum capere, apud Terent.
Alicujus exemplum æmulari, apud Eraſmum
Alicujus veſtigiis ingredi.

a Foole, or Fooliſh, Unwiſe, Dafe.

Stultus μῶρος
Amens, Demens
Fatuus, Stolidus
Bliteus, Stupidus
Inſulſus, inſipidus
Imprudens, indoctus

Inepte

Ineptus, delirus
Hebes, Tardus
Obtusus, Temerarius
Rationis expers, inops
Βλιτώμας, βλιτωμώμας, ἀ φρων
Bœticum ingenium. Crassus
Infrunitus, vel per o infronitus
Bucco, onis, apud Plaut.
Vecors, Bardus
Excors, Morio, Idiota
Insulsus, Blax, βλαξ
Τὸ μῶ ἴλαξε, qui my sortitus est, in stultum ænigmaticè dicebatur, quod Moros Græcè, i. est stultus, primam literam græcam My habeat
Nabal. Stultior Militide, Moricho, Coræbo.
Stultior Terebintho
Impos mentis, animi
Haud sanæ mentis
Mente captus
Ratione carens
Egens mente
Sensuum inops, Infatuatus
Insipiens, Infatuatus
Animum dementia cepit

Foolishnesse, Trifles, Toyes.

Deliramentum
Dementia, Stultitia
Delyrium insulsum
Nugamentum, Figmentum
Vaframentum, Hiberæ neniæ
Nugæ Affaniæ, Lyræ
Nugalia, γομόλματα
Nugatoria, Gerræ Siculæ
Stulta blateramenta
Nugæ, neniæ fœminæ, aniles, futiles
Gerræ muliebres, Res risu digna
Apologus Alcinoi
Commentitium
Inanes levitates
Bullatæ nugæ, Tricæ apinæ
Fabulamenta somniis similia
Somnia, Cæca insomnia
Fabulæ aniles, viles, inanes, nihil, ineptæ
Vana anicularum deliramenta
Ridicula αἰσυπικὰ
¶ Confarcinatis fabulamentis, seu gloriosis mendaciis aliquem explere.

to ware Foolish, or to become a Foole.

Stulteſcere, Obbrutescere
Dementire, Delira fari, Lucre.
De mente exire
De sapientia excidere
Desipere, Desipiscere
De rationis potestate exire
Ἀφραίνειν, παραφρονεῖν
Delirare παραληρεῖν
Sensibus alienari. Vide to Dote.

to play the Foole or the Jester.

Agere stultum, morionem, festivum, fatuum
Γελωτοποιεῖν, Præbere jocos
Movere risum, Agere nugas
Stultis dicteriis silentium, ac compotationibus tristitiam discutere, Eras. Facetias facere
Ridiculis dictis exhilarare compotationem. Futire nugas
Facere se bardum, Plaut.
Stultum se simulare.

to make Foolish.

¶ Infatuare, ἐμμωραίνειν
Fatuum, dementem facere, apud Plaut.
Dementare δεπμωροῦν,
Ex stulto insanum facere, Terent. to make one a very Foole.
Alicui farcire centones.

Foolish, unwise, Unsavoury.

Rationis expers, Parum cordatus
Corpus sine pectore, Horat.
Nihil ultra vulgus sapiens
Caput cerebro vacuum
Ratione carens

Excors

Excors, Vecors
Vefanus, Delirus
Imprudens, nullius judicii
Parum compos ſui
Cerebro carens
Animo parum validò, apud Sal.
Inſano cerebro
Infrunitus, ἄφρων
Mente captus
Impos mentis
Non ſanæ mentis
Stupidus, Margites
Stipes ſine ſenſu, ſine ſapore, elinguis
Embarus, ἰμβαρὴς
Communi ſenſu carens, apud Hor.
Vappa, metap.
Cæcus auribus in prover.
Communis ſenſus quia apparet oblitus.

Fooles, or Jeſters.

Stulti, μῶροι
Moriones. Bardi
Mimi, Circulatores
Biaces, Morionem agentes
Geſticulatores
Riſus concitores
Γελωτοποιοὶ
Ridiculi nugatores
Scurræ, βωμολόχοι.

to Forbid.

Interdicere, παραγγέλλειν
Inhibere ne rem cœptam proſequamur
Prohibere ne facere incipiamus
Vetare, Cavere
Cavere Gravi ſenatuſconſulto.

with all Force and Power, vide with Might and Maine.

to hold, or keepe by Force.

Manuum vi, juſtum metere velle
Τὸ δικαίως δ' ἔχειν οὐ διὰ χειρῶν ἰσχύϊ. Heſ.
Rem vi, non judicio gerere
Frameis & gladiis fidem de foro, jus è tribunalibus, authoritatem de repub. auferre
Lege manuum, non ex præſcripto legum rem gerere
Jus in manu reponere
Ferro quippiam dividere, decernere
Capillis, auribus, obtorto colle trahere, Vi perpellere
Centauricè, Cyclopum more facere
Rem legibus neglectis pro ſua libidine gerere.

For ever, Vide Everlaſting.

to Forget.

Obliviſci, Effluere
Defluere ex animo
Ire, abire in oblivionem
Capere oblivionem
Labi, è memoria, è pectore
Dare ventis
Excidere alicui
Ducere oblivia vel oblivionem
Poët. Oblivioni dare, tradere
Vino inſcribere
In vento & rapida ſcribere oportet aqua, apud Catul.
Ventis tradere, Hor.
Delere ex animo
Ex animo revellere, ejicere
Imis cereis eradere
Sapientiæ eſt atque magnitudinis animi oblivioni tradere irrecuperabilia diſpendium
Nam rerum irrecuperabilium ſumma Fœlicitas, eſt oblivio. Vide to Dote.

to make Forfeit, vide to Confiſcate.

Forgetfull.

Obliviosus, Oblivium
Immemor
Collecta oblivia damni

Non

Non ſubeunt animo meritorum obli-
via noſtro
Memoria infirma.

to be Forgotten, to make forgotten.

Æternum Lethes tegi ſub amne
Interire à memoria hominum
Facere in oblivione
Oblivionem veterum amicorum in-
vehere
Longa oblivia potare
Alicujus rei memoriam omnem tollere,
funditus delere
Rebus geſtis offundere oblivionem
Memoriam habere fluxam, parum te-
nacem.

I have forgotten it, or it is out of my remembrance, or mind.

Excidit animo, Excidit
Effugit, Oblitus ſum
Aufugit, Fugit me
Effluxit, defluxit
Cœpit me oblivio
Oblivio ſuſtulit, abſtulit illa, id eſt,
penitus oblitus ſum
Laticem omnem Lætheum aridulis ebi-
bi faucibus
Venit in oblivionem
Oblivio intercepit
Excidit è memoria
Elapſum eſt memoriæ, menti, ex vel
è memoria
Effluxit memoria, aliquorum fluxu
ducta metaphora
Memoria excidit
Ventis & auræ mandatum
In tenues evanuit auras
Cribro excepi, non in doſio
Memoria non retinui
Inſcripſi vino
Non rite audita recordor. Virg.
Omnia non memini, mens eſt mihi de-
bilis, Iſta vix teneo. B.
Mantu. Effluxit ex animo meo.
Evulſum ex omni memoria vitaque
noſtra
Nomen loci, authoris, viri ſubterfu-
git nimis
Fugit exulatum pectore meo. Cic.
Hæc me fugiunt, i. non recordor.

to Forgive, or pardon an offence.

Condonare culpam, crimen, & dona-
re ſimplex
Relatam facere gratiam
Dare erratorum veniam
Ignoſcere admiſſum
Condonare præteritum erratum, pec-
catum, malefacta
Tribuere veniam errori
Mittere noxam, Terent.
Remittere culpam, delictum, noxam,
vulgus dimittere dicit
Indulgere
Veniam dare culpæ
Offenſam dimittere, ſeu potius re-
mittere
Συγγινώσκω, συγγνώμην ἔχω, ut tradit
Budæus
Et ab aliquo veniam petere, orare,
παραιτοῦμαι συγγνώμην παρά τινος, eſt
deprecari culpam, pœnam, no-
xam
Facere gratiam delicti, apud Sal.
Condonare ſupplicium, Cic.
Offenſiunculam remittere
Concedere, apud Cic.
Relaxare, Laxare, Reſolvere
Abſolvere nexum criminis
Rumpere nexum vinculi, id eſt, pec-
cati. Dare indulgentiam, Plinius
Dare remiſſionem criminum
Ferre veniam offenſis, frequentia in
ſacris literis
Animadverſionem remittere, pro con-
donare, apud Cic.
Peccatorum nubila tollere
Sarcina ponderum prementium le-
vare

Eximere

Eximere noxæ, pœnæ
Eximere nomen de tabulis, quod vulgo absolvere; dicimus, reum
Liberare scelere, de crimine tollere
Impunitatem dare peccatorum.

For your sake.

Tua causa, Tui causa
Διὰ σὲ, σοῦ χάριν, σὴν χάριν σου
In tuam gratiam, pro quo nonnulli usurpant has voces, Respectu & contemplatione tui, minus ornatè.

For my sake.

Mea vel mei causa
Meo vel nostro nomine
Mea ex parte
Meis verbis
In meam gratiam
In rem nostram.

a Forme, a Shape, a Shoomakers last. or last.

Forma, Formula
Exemplar, Typus
Figura, Archetypus.

a Fornace, vide Oven.

a Forrest, a Parke, a Wood.

Saltus. Lucus, Nemus
Νέμος, Sylva, ὕλη
Distinguunt (fateor) nonnulli, sed differentia confunditur.

to Forsake, to faile, to Lack, to yeeld, to turne to the contrary part.

Descire, descíscere, ἀφίστασθαι
Deficere, Rebellare
Ab imperio deficere, vel à nomine, à republica
Vindicare libertatem
In oppressionem tyrannidis arma súmere
Novis rebus studere
Revocare, redintegrare, instaurare amissam libertatem
Colla jugo subtrahere
Retrocedere
Rebellionem moliri, facere
Sese recipere, vindicare in libertatem
Imperium detractare
Servitutis jugum excutere
Transfugere
Deficere ad Francos, ad Turcam
Conferre se ad hostes, Cic.
Deficere ad regem, Salust.
Transire ad hostes
Hinc transfuga, desector.

to Forsake or resigne his office, to give over or goe from his office.

¶ Abire prætoratu, tribunatu, magistratu, consulatu
Defungi
Ablegare, vel abdicare se magistratu, consulatu, functionibus, dignitate sua nondum ad plenum functa defungi
Deponere magistratum
Ἀπόθου ἀρχὴν, ἢ παραλύου
Longum valere jubere.
Decedere de dignitate, de officio
Ab officio recedere, Cic.

to Forsake, vide to Leave.

to Forsee, vide to Perceive, Circumspect.

Forsworne, vide False.

Fortresses, strong holds or Bulwarks.

Munimenta, Munitiones
Propugnacula, ἔρυμα, ἔρυσις.
Ἐπιτείχισμα
Exstalicia, Valla

Præsidia,

Præsidia, Castella
Ἐρύματα, Castra
Turres, Arces
Aggeres, Septa
Refugia, Loca munita
Defensacula
Minæ murorum ingentes, Virg.

Fortune.

Sors, Fors
Τύχη, λάχος, Alea
Eventus, Exitus
Casus incertus
Varietas ambiguitasque fortunæ
Fortuna quam Budæus vocat stolidam ac protervam rerum humanarum arbitram.

Fortunately, vide Luckily.

to trie the Fortune or to adventure upon Fortune.

Stare fortuna
Fortunæ se suaque permittere
Rei exitum experiri
Tentare fortunam
Fortunam periclitari, apud Cæsar.
Ἐκκυβεύειν
Venari, experiri fortunam
Jacere, jactare aleam, to hazzard, to venture, or to put in adventure
Κόσον ἐπιβάλλω, ἀκκυβεύειν.
Sene. Quod fors ferat, æquo feramus animo
Superanda omnis fortuna ferendo est, Poëta.
Fortunæ res humanas pro arbitrio flectenti & versanti se totum committere
Auræ blandienti vela pandere
Subjicere rem fortunæ
Negotii eventum fortunæ committere arbitrio
Belli virtutem, eventum experiri
Vela ventis permittere, apud Quinti.
Fluctibus dare ratem, apud Gene.
Ferri per colla, apud Virg. Æneï. pro pati jus fortunæ, prout alea casusque temerarius tulerit, to waver in the ballance of Fortune.

ill Fortune, grievous Adversity.

Res, fortuna, adversa, contraria, incommoda, infesta, infensa, iniqua, inimica
Gravis fortuna, reflans, adversa
Res afflictæ
Malum substant.
Infortunium, ἀτυχία
Adversitas
Malum Lemnium
Ogygium, Tragicum
Lerna, Ilias malorum
Calamitas, Casus, Acerbitas
Mala malis succedentia, agminatim ingruentia, &c.
Uno ex malo plura consequuntur
Cui advenit unum, non advenit solum
Hinc etiam poëtis Cathenati labores dicti, Vide proverb.

to have ill Fortune or ill lucke.

Infortunia pati, Fatis exerceri
In salo hujus vitæ circumstantibus agitari procellis
Fortuna vehementer, acriter, acerbè, graviter me oppugnat, vexat, exagitat, urget, premit, gravat
Adversis premi
Ferri in præceps, præcipitium
Conflictari incommodis multis & magnis. Cic.
Malo infortunio perire
Facultatibus labi, to decay.

against ill Fortune, good Hope.

Ego ad omnes casus, quibus humana vita subjecta proposita, expositа est, patet, fortis sum.

Contra

Contra fortunam paratus, armatus, firmus, validus
Firmissimis præsidiis conscientiæ munitus
Res humanas præclarè contemno, negligo, despicio, aspernor
Valet animus, firmus est, seipso nititur, sua in seipso præsidia ponit, a seipso præsidium omne petit
Adversus fortunæ vim, impetum cœnatus, injurias, tela omnia, seipsum corroborat
Minimum res humanæ me movent, afficiunt, perturbant
Minimum laboro de rebus humanis
Susque déque res humanas facio, fero
Humanis casibus, animi præstantia, virtute, fortitudine resisto
Fortunæ conatibus obviam eo, occurro, objicio me fortiter atque acriter
Fretus conscientia fortunam sperno, contemno
Mea me contra fortunam conscientia fortem facit, confirmat, auget viribus, validiorem reddit, mihi animos addit, virtutem, vires, robur, fortitudinem, firmitatem.

Forthwith, vide out of hand.

Foule, vide Filthy.

to make Foule, to Array filthy and sluttishly, to Defile.

Contaminare, Deformare
Attaminare, μιαίνειν
Temerare, Maculare
Inquinare, Scelerare.
Polluere, μολύνειν
Infœcere, impiare
Coinquinare
Oblinere, metaphoricè
Violare Sordidare
Vitiare Collutulare
Incestare, Cloacare
Prophanare, Conspurcare
Turpare, Tetrare
Deturpare, Deveneustare
Fœdare, Defœdare
Spurcum fœdum reddere, vel turpe.
Gregem sanctum contagione polluere
Suffi ere purpuram, Cic.
Lesbyari, λεσβιάζειν.

Foules, vide **Birds.**

to Fray, vide to **Affash**, to **Scare.**

the Fraight payd for Carriage

Naulum, Merces naulica
Portorium & Portorion
Porthmion Græcis
Porthmeus dissyllabum & portitor, a **Barge-man or Waterman, or a Carrier.**

a Franke benefit, vide **Benefit.**

Frantick, vide **Mad.**

a Fraternity. a Brotherhood.

Contubernium, Sodalitas
Conventus, Conventiculum
Φρατρία, Græcè
A Divis passim apud nos cognomenta habent.
Inepiunt prorsus qui conventia vocant
Phratria enim vocabulum Græcum est, non dedecum à fratribus, ut autumant.
Contubernales, epulones, cœpulones, sysitos, sodales saginandi plerumque

rumque ventris gratia ita convenientes Græci, φρατρας vocant
Phratriarchus, φρατριάρχης est præfectus, præpositus & princeps fratriæ, the Deane or Warden
Curia similiter significat, a brotherhood.
Unde Curiales & tribuales.

without Fraud or Deceit, vide Without &c.

Free or at Liberty, his owne man.

Liber, αὐτεξούσιος
Sui juris, suæ potestatis
Suæ tutelæ, αὐτοκράτωρ
Sui arbitrii, ἐλεύθερος
Patria potestate solutus
Dominationi nullius parens
Suo jure libertateque utens
Ingenuus, Persius: Meus à prætore recessi.

Free from subsidie.

Virtute tua consecutus est, ut nihil nullum fructum publicè penderet, ut vectigalis non esset, ut esset immunis, ut ex eorum numero, qui publicè aliquid penderent eximeretur, nihil publicè solveret, ut esset expers onerum quæ publicè imponuntur, ut nullam pecuniam in commune conferret, ut publicis oneribus vacaret, ut tributarius non esset, ut nullum tributum persolveret.

Free from trouble.

Nunc quidem Dei gratia vacuus molestiis, sine molestia, cura, solicitudine sum, procul absum
Nulla meum animum paulò molestior, gravior, acerbior, exagitat, vexat, perturbat, commovet, afficit cogitatio
Fruitur animus meus tranquillitate
Bene est, tranquille est, commode est, quies est, pax est
Tranquillitas est animo meo
Animo sum ab omni molestia soluto, vacuo, libero, longe sejuncto
Dei benignitas me omni molestia exemit, liberavit
Ab omni molestia vindicavit, dicavit, eripuit, disjunxit.

Freely, without dissembling, even as I thinke.

Ingenuè, Liberè
Ἁπλῶς, ἀκριβῶς
Ex animo, Citra fucum
Renudatis animi penetralibus
Recto pectore, Aperto pectore
Vera fronte, Simpliciter
Citra dissimulationem
Rotundo ore, Tutò.

a Freedome, vide Refuge and Village.

Fresh, vide New.

to Fry, vide Roast.

a Frying-pan.

Sartago, Frixorium
Patella τήγανον
Frictorium, φρύγανον.

Friendship, Amity Goodwill.

Amicitia, φιλότης
Familiaritas, φιλία
Benevolentia, εὐνοια
Necessitudo Usus,
Conversatio
Notitia pro familiaritate nonnunquam ponitur
Sicut & Charitas à Cic. pro amicitia, & benevolentia, ac consuetudo pro intima quadam familiaritate ponitur

Limen

Limen pro amicitia, ut exponit Servius in Vir. Hinc limine pelli, limine submoveri

Eliminari, excludi, To be thrust out.

Vetus amicitia quæ ab ipsis propè cunabulis unà cum ætate accrevit, old acquaintance.

a Friend, an Acquaintance.

Amicus, φίλος
Familiaris, Conjunctus
Benevolus
Charus συνήθης
Quicum bene convenit
Necessarius seu potius pluraliter
Necessarii, amici, & quibus uti familiariter solemus
Conjunctissimus
Juratissimus, Plin.

a great Friend.

Quicum haud vulgaris intercedit amicitia
Arctissimo, sanctissimoque necessitudinis fœdere copulatus
Affixus lateri alicujus
Necessitudinis nexu, tenacius astrictus
Quicum necessitudo intima atque arctissima
Et singulari in me benevolentia
Consuetudine junctissimus, quicum maxima familiaritas intercedit
Alicui toto pectore deditus, a hearty Friend.
Certus, fidus amicus, proverb.

to be Friends, or to use one's friendship, familiarity.

Uti quapiam familiaritate
Habere arctissimam vel amplam cum aliquo necessitudinem
Summa alicui familiaritate conjungi
Amicitiam bene vinctam habere
Uti consuetudine
Consuetudine, amicitia devinciri
Complecti aliquem familiari tractatione
Continuam cum quopiam fovere familiaritatem
Intercedit mihi cum aliquo familiaritas maxima, cum quo mihi usus multus est: mutuaque inter nos benevolentia.

to Get, to make Friends.

Contrahere familiaritatem, amicitiam, benevolentiam
Conjungere, ξυαρτᾶν
Devincire sibi aliquem amicitia
Inire amicitiam
Adsciscere amicitiam
Jungere se alicui fœdere amicitiæ
Insinuare se in amicitiam, familiaritatem alicujus
Emereri amicos
Amicitiæ fores aperire
Jungere amicitias, familiaritatem
Officiis provocare, benevolentia allicere
Familiaritate devincire, implicare
Dare, immergere, insinuare se in consuetudinem
Capere benevolentiam, gratiam
Magni viri conflare amicitiam, familiaritatem
Amicitiam conciliare
Conciliare, jungere sibi aliquem suo munere, id est, auro
In fœderis societatem trahere
Amicitiam parere, gignere
Gratiam alicujus sequi, est amicitiam ambitiosius capere, ambire, apud Cæsar.
Sic gratiam quærere, aucupari, inquirere, apud Cic.
Et similiter gratiam acquirere, con-

sequi ad eundem.
¶ Amicitiam confirmare, firmiorem reddere, conglutinare, connexa sibi pectora, strictiore, adhuc commissura conglobare, Vide to pactise.

to breake or to undoe Friendship.

Amicitiam dissuere, scindere, violare, funditus evertere, deponere, extinguere, labefactare, discindere
Solvere amicitiæ vincula
Amicitiæ tesseram frangere, perfringere, labefactare
Scindere necessitudines sanctissimas
¶ Inimicitias indicere, denunciare, suscipere, gerere, exercere, habere.

the Fringes or Borders of a Garment.

Fimbriæ, κράσπεδα τῆς
Laciniæ, cæsuræ vestium extremæ particulatim decoris gratia concisæ, Fringes, Limbelli
Periculamenta, Limbi
Limbuli, φυλακτήρια
Extremitates oræ vestium, ἄκρα ἱματίου.
Instita, the hems or welts.

From henceforth.

Deinde, ἔπειτα
Deinceps, Subhæc
Dein. ἔπειδα, Exin
Post, Postea, Posteaquam, after, afterwards, after that.
Ubi, dum, At ubi. Simulac.
Ut simulatque, as soone as.
Ὡς δὲ τάχιστα. Simul ut
Tum, proinde, apud Virg.
Interposito, interjecto deinde temporis spacio
Mox pro eodem frequens, apud Plin.
Dehinc pro deinde, apud Sal.
Secundum cum accusativo, pro post, frequens est
Secundum eam pugnam
Postea, multis labentibus annis, a great while after.

to be Frozen.

Gelari, apud Juven. Congelari
Gelatæ ἐπαγῆναι
Congelascere, πρὸς πάγον ἔρχεσθαι
Durari glacie, πάγῳ σκληρύνεσθαι
Gelu constringi, astringi, durari
Densari frigore
In glaciem converti, Glaciari
Asperitate hyemis densari. Vide to wax hard.

to Frowne, vide to looke Sowrely.

Froward, Crabbed, Mayward.

Difficilis, δυσκόλως ἔχειν
Adyscholos, μισάνθρωπος
Morosus, Querulus, Severus.
Querulosus. Gravis
Molestus, Perversus
Tristis, Onerosus
Cilicum moribus utens
Ἐγκλιζόμενος τοῖς τρόποις
Insuavis moribus
Αὐθέκαστος, παράβολος
Homo suorum morum
Expers sensus communis
Suis moribus, suo quodam instituto vivens
Difficillimis moribus
Intractabilis.
Quem ne bestiæ quidem ferre possent
Quem non tollerent centum Ægypti
Injucundis, asperis moribus
Et proverbialiter
Leberide scabrosior vel asperior
Thymbra vicinitans
Echino asperior
Totus Echinus asper
Et præposterus, perversus homo.

a Fruitfull, a Fertill, or battle ground.

Terra

Terra ferax, Fœcunda
Optima, Luxuriosa
Καρποφόρον
Omnium ferax, Fructifica
Fertilis terra, pinguis, dives, frugifera, Læta, alma
Omnipara tellus, Soli. de Creta insula. Larga vitis, mira soli indulgentia, arborarii proventus abundantes. Idem de India. In anno bis æstatem habet, bis legit frugem
Ager Rheticus bonis frugibus, opimus & ferax. idem:
Solum divitem fœtum proventuum effunderis, præfœcundum
Præpinguis, uber gleba, Fructuosa
Fructifera καρποφόρος
Lætissimum latifundium
Tellus, ager ubertatis inexhaustæ
Παίφορος
Terra, agere restibilis, παλιμούς
Restibilem fœcunditatem adferens
Terra benigna, pro feraci, & fructus abundè reddente, apud Plin. ita de Ægypto loquente, Nulla est benignior tellus, nullus ager feracior
Arbor vel tellus bifera, quæ bis fert fructum, sementem
Fructum edere, καρποφορεῖν
Fruges fundere, fructificare, fructum ferre. **To bring forth Fruit.**
Dare fœcunditatem terris
Uberare fœcundum, uber facere
Πίαινειν. **To make fruitfull.**

Fruitfulnesse, vide **Fertility.**

to make Fruition, vide **to Enioy.**

Full, Replenished.

Plenus, Distentus
Repletus, Refertus
Satur, Tumidus
Tumidis navigare velis, **to saile with full sailes.**

Funeralls, Solemnities at ones Buriall.

Funeralia. Sacra funebria
Justa exequiarum, apud Cic.
Supremi diei celebritas
Exequiæ. Officium funebre
Parentalia olim dicebantur & justa funebria, Feralia
Νομιζόμενα ὁσία
Parentationes
Et inferiæ, apud Virg. pro sacrificiis quæ Manibus, umbris vel inferis à veteribus solvebantur
Ἐπιτάφια
Feralis pompa, i. exequialis, quæ cadaveri offerendo exhibetur
Et cultus feralis pro funebri & lugubri
¶ Epicedium, Threnodia, Carmen funebre
¶ Epicedium, Threnodia, carmen funebre, exequiale, Ovid.

to keepe a great Funerall or Buriall

Justa celebrare, solvere, persolvere perhonorificè
Justa funebria, honores funebres agere, peragere, regio sumptu
Funebre officium exequi
Mortualia solvere officia
Exequias facere, seu celebrare, peragere
Celeberrima parentatione peragere funus, funeris exequias
Exequiari etiam dicitur
Καθαγίζειν
Supremas exequias ducere, dare, solum
Parentare parentibus
Exequi uxorem defuncti Plaut.
Inferias facere, solvere
Fumus satis amplum facere, Cic.
Justa facere, conficere magnificè; Salust. Ferre dona Sepulchro.
Τὰ νομιζόμενα ποιεῖν
Vita defunctis justa solemni more facere, exolvere
Ferre suprema alicui

Et Cineri ingrato suprema ferebant, apud Virg.
Dare jura umbris
Defuncti manibus parentare
Funus magnificum, amplum, honorificum deducere
Ducere pompam funebrem
Instruere pompam
Ire, prodire in pompam funebrem
Instruere pompam
Ire, prodire in pompam funebrem
Funebre officium, funus, ceremonias funerales agere, celebrare, to keepe a Burtall.
Prosequendo exequias honestare, apud Ambros.

a Funnell.

Infundibulum χοάνη
Epichysis
Celum pro eodem.

Fury, vide Anger.

Furious, vide Mad.

Furthermore. besides all this, Also, Moreover.

Quin, quinetiam. Nunc, Jam
Tum ad hoc τοῦτ' ἄρα
Ad hæc, εἰς τοῦτο, Etiam
Super hæc omnia, Item, Itemque
Præter hæc, & hæc præter, Itidem
Πρὸς τούτοις, Insuper
Denique, ultra
Præterea, Vel
Ἔτι δὲ, Similiter, Tum
Porrò autem, Dein, Tam vero
Eòdem pertinet
Sed pene excidérat
Neque vero te N. præteréo, Cic.
Quod ad reliqua pertinet
Age véto
Πρὸς τούτοις, ἔτι
Accedit his, Accedit ad hæc
Huc accedit, Huc pertinet
Superest
Reliquum est, Huc tendit
Huic confine est Non dissimile
His finitimum est. Vide Moreover.

G

to Gad and Iet up and downe.

VOlitare & vagari in foro, Cic.
Hac illac itare & circumcursare, curs̃tare.

a Goale, vide Prison.

to Gaine, to Win, to Profit

Facere lucrum & reportare
Frugem accipere
Capere, facere emolumentum & decerpere
Facere rem, frugem
Parare compendium
Referre
Fructum haud contemnendum
Demetere commoditatem
Colligere utilitatem, ex re multum fructiferâ, quæ commodo, usui, emolumento sit
Maximè operæ precium facere in re aliqua
Fructus sat uberes copiosósque metere
Colligere fructus non paucos
Non mediocrem utilitatem comparare
Capere fructum, Cic.
Magnorum morum laborum multarumque vigiliarum fructum cœpi maximum, utilitatem maximam
Amplo fœnore compendium facere
Alimentum importare
Vectigal magnum alicui adferre
Vectigal facere
Luculentam colligere messem
Facere, capere messem, proficere
Facere profectum

Fructum

Fructum percipere, capere
Adipisci, comparare commodum
Utilitatem adferre
¶ Commodis servire, consulere
Circa emolumenti messem vigilare, to gape after profit and gaine
Prospicere sibi
Sui rationem ducere
Λόγον ἴχθ
Suis servire commodis
In futurum, in posterum consulere sibi
Rei familiari insudare, servire, to seek his owne profit
Habere rationem rei familiaris, quam delabi sinere flagitiosum est, ut scribit Cicero.

Gaine, Winning, Profit, or Vantage.

Lucrum κέρδος
Lucellum diminutivum
Κερδίδιον, Compendium
Emolumentum, Fructus
Fœnus, Quæstus Usus
Usura, Aucupium
Impendium, pro eodem, apud Varronem.

a Gammon or a Flitch of Bacon.

Perna fumo indurata
Coxa suilla fumosa, Petaso.
Petasunculus diminutivum, apud Juvenalem, πέρνα
Succidia, a Flitch of Bacon.

to Gape, to Chinke or Chap.

Findi, Diffindi
Aperiri, Hiare
Dehiscere, Fatiscere
Hiare æstu, ariditate, humus seu flores dicuntur
Agere rimas
Diduci rimis
Ducere rimas, apud Ovidium
Tenui rima fissus apud eundem
Hiulcare, Catullus
Cum gravis exustos æstus hiulcat agros
¶ Hiulcum, nimio calore diductum.

The Guard of a Prince as, the Queenes Guard.

Stipatores, Apparitores
Fascium bajuli, ῥαβδοῦχοι
Somatophylaces, Liburni
Satellites pedestres
Doryferi, à ferendis hastis
Latrones & laterani olim, quod principum stiparent latera, vocabantur, qui nunc latrones à latendo dicuntur, Lictores.
Equestres corporis, principis custodes Archeros vulgo vocant ab arcubus quos olim in equis ferebant, unde rectius Arcigeri appellarentur: & Latinis, sicuti Græcis, ἱππορόβοι, defendendi causa principem stipantes, circumdantes ex equo Sagittarii, apud Cæs. I. V. de Bello Afric. Cum sagittariis ac funditoribus, hipporoxotisque complurib⁹
Quadruplatores
Delatores, Emissarii
Emissitii, Exploratores, Coricæi, idem ferè. Espiers or Spies
Ὁ πανοῦργος
¶ Latus suum armatis hominibus stipare
Se militari manu sepire, to have a Guard.
Satellitum post se trahere centurias
Satellitium militare ad corporis tutelam, sui custodiam adhibere
Δορυφορεῖν
Obsequentibus fulciri cuneis
Factionibus armatorum succingi, Ascel.

Stipatus, agmine armatorum, telis multis
Armatus ſicariis.

a Gardiner.

Hortulanus Cuſtos hortorum
Horti curam habens
Κηπωρὸς & κηπουρὸς, Olitor.

a Garland, vide a Crowne.

a Garment.

Veſtis, Veſtimentum
Indumentum, Amictus
Τρύπη, Crotona genus veſtis
Chiridota, with long ſleeves.
Ralla a bare or a tome coat.
Victus appellatione etiam veſtis continetur, ut ait Ulpianus
Area veſtiaria, ἱματοφυλάκιον
Veſtiarium vulgus vocat.

to Gape, Gape, or yawne.

Oſſitare, χασμᾶσθαι.
Os totum aperire, commovere
Diducere os
Oſcitare, apud Ciceronem legitur
Facere rictum
Hiare, χάσκειν.

a Gaſping, Gaping, or Pawning.

Oſcitatio actus ipſe, nempe intenſa oris apertio, χάσμη
Pandiculatio toto corpore fit, quando brachiis extenſis, pedibuſque porrectis, os diducimus, quod vicii plerunque poſt ſomnum diurnum, præq; laboris tædio, ſubrepere ſolet
Et verbum Pandiculari:
Χαυνοῦσθαι, extendere ſeu protendere membra cum oſcitatione & capitis gravedine.

Gates, vide Doores.

to Gather things together to Aſſemble.

Colligere, Corradere
Coadunare, Conjungere
Conglomerare, Compellere
Congerere, Cumulare
Accumulare, Acervare
Conflare, Contrahere
Coacervare, Cogere
Ἐπάγειν
Congregare, Corrogare
Acervatim cuncta congerere
Undecunque comparare
Acervum parare
Centuriare, apud Plaut.
Per ſaſque neſaſque congerere
In unum conferre.

to Gather, to aſſemble, to come together in a place.

Covenire, Coire
In unum locum convenire
Congredi, Congregari
Συνέρχεσθαι
Venire in unum, Virg.
Confluere in aliquem locum
Convolat populus, Terent.
Facere concurſum, in unum locum currere
Glomerare, contrahere, congregare, compellere
Animi gratia circumvolitare
¶ Comitia habere
Conventum celebrare
Agere cum populo, to call the people together
Concire, convocare multitudinem obſcuram
Vocare cœtum, concilium
Corrogare cœtum proximorum, Soli.
Vocare, convocare ſenatum.

Gelded.

Spado, Eunuchus
Ἐυνοῦχος, Semivir
Caſtratus,

Caſtratus, Eviratus
Exectus, ἐκτόμιας
Capus vulgo dicitur, cui teſtes ſunt excidi, teſticuli amputati
Thlatias, θλατίας, qui attritis eſt teſticulis
Diſtinguunt Grammatici Spadonem & Eunuchum, ſed differentia ſine robore eſt.

to Geld.

¶ Execare teſtes, ἐκτέμνειν
Virilia reſecare, Excidere
Ἐκθλίβειν, Evirare
Emaſculare, Caſtrare
Spadonem, eunuchum facere.

a Generall of an armie, vide a Captaine.

Gentle, Civill, Courteous.

Humanus totus. Civilis
Urbanus, ἀστεῖος
Facetus, χαρίεις
Comis, Lepidus
Facetiis fluens, abundans
Facundus, Antropelinus
Habens leporem in verbis
Modeſtus
Moribus integris
Moribus feſtivis, ac citra gravitatis detrimentum amœnis
Modeſtiam præ ſe ferens inauditam
Nihil factitium præ ſe ferens
Candidus, integer, ſine fuco
Gratiarum alumnus
Apertus homo, Hilare ingenium
Feſtivi & amœni ingenii
Rara præditus humanitate
Ad omnem humanitatem propenſiſſimum habens animum
Mira gravitate conditam præ ſe ferens comitatem, morumque civilitatem
Comitate, convictus facilitate, facetiſſimis colloquiis, atque omnium honeſtiſſima morum probitate quovis præcellens
Homo urbanitatis ac facetiarum artifex
Leporum ac facetiarum diſertus puer. Catul.
Homo jocis ac leporibus concretus
Inſatiabilis lerna rugarum
Lepore, jocis, ſalibus, undique refertus
Vafer tamen vitia tangit, & admiſſus circum præcordia ludit. Horatius & Perſ

Gentry, vide Nobility.

Gentileſſe, vide courteſie.

Gently, Benignly, Favourably.

¶ Benignè, Amicè
Comiter, Populariter
Candidè, Sincerè.

to Gheſſe by Divinations what will happen, to Prophecie, to ſhew things to come.

Augurari, Divinare
Vaticinari, Præſagire futura
Augurare, Prophetare
Prædicere, Præſignificare
Augurare, Futura prædicere
Προφητεύειν πλανητῶν
Ominari, Augurem agere
Ariolari
Aruſpicium agere, facere, de cœlo ſervare
Prodere ingruentia
Canere, apud Virgilium
Babylonicos numeros tentare, & genethliacorum more divinare
Futura ſignificare, aperire
Ex conjecturis prudenter collocatis colligere
Conjicere
Eventura fata dicere
Ventura præcinere
Oraculum edere
Tanquam de ſpecula futura præ-

videre,

dere, conjectura prospicere
Perendinum ventum præscire, præsentire
Destinare oculis furem, apud Curt. pro certis quibusdam indiciis oculorum, furem denotare.

to Guesse, or to judge by suspition.

Conjicere, Conjectare
Divinare, μαντεύεσθαι
Conjectura assequi, consequi, prospicere perspicere, cognoscere
Colligere, Cogitare
Interpretari.

Getters, vide Fooles.

to Get, to Obtaine.

Consequi, Adsequi
Ἀποτυγχάνειν, Impetrare
Ferre, apud Terent.
Nanciſci, Adipiſci
Quærere, Parere, Potiri
Indipiſci pro eodem, apud Plaut. à quo frequentativum Indepto, apud Varronem
Conquirere, Acquirere
Obtinere, Lucrari Eblandiri
Exorare, Blanditiis impetrare
Surripere cum dativo personæ, per falsam seu mendacem narrationem aliquid impetrare, extorquere à principe vel senatu
Impetrare, exprimere, extorquere
Parare, Comparare
Conciliare, tam in bonum quam in malum
Contrahere
Conflare cum dativo personæ, & accusativo rei constructæ.

to Get or to earne his living.

Conquirere victum, Quærere
Quæritare, Vivere ex re aliqua
Exercere sumptum suum opere rustico faciundo, apud Terentium in Heaut.
Lucrari victum
Ob exiguum idque incertum lucellum per omnia maria volitare, transcurrere, undis ac ventis vitam committere
Maximis sudoribus, innumeris vitæ periculis sectari, quærere lucellum
Undique lucella venari
Cibum per ignem quæritare & per saxa
E flamma cibum petere

to Get a good name, to become Famous.

Nominis splendorem, bonam famam, nomen adsequi
Claresceré, διαβοᾶσθαι
Magna cum gloria & gratia ad summam amplitudinem pervenire, apud Cic.
Crebescere, percrebescere, increbescere
Bene passim audire
Enitere, & enitescere metaphoricè
Gloriam adsequi
Altius emergere
Celebrem fieri
Divulgari. Probus habeor
Cresco, id est, honoratior fio
Bonæ sum famæ
¶ Summam rebus bellicis referre gloriam, acquirere famam
Bellica industria, morum integritate, honestis studiis gloriam consequi immortalem
Prorogare nominis famam
Spargere famam
Nomen adipiſci, augere, consequi
Lucubrationibus ingentem parare famam
Moribus egregiis mortalem extendere famam
Egregiam laudem ferre, apud Virg.

Gloria

Gloria ſuperare invidiam
Parare, captare famam, gloriam
In exiſtimationem venire
Exiſtimationem accipere
Rebus geſtis inclareſcere
Fama pulſare polos, & ſydera laude
Nomine per univerſum orbem inclareſcere
Colligere admirationem ſui, exiſtimationem, famam
Famæ januam, ſeu aures hominum patefacere
Quærere nomen per Gallica regna Hiſpaniamque, Pagum, &c.
Quærere famam egregiis factis, rebus bellicis, erudition, virtute literarum ſtudiis.

to give, to beſtow.

Dare, δίδωμι, δόσις
Largiri, Tribuere
Præſtare, Præbere
Conferre, Concedere
Offerre, Donare
Impendere
Impartiri, vel impartire
Dono dare
Accumulare donis
Largiſſimo ſinu, plena manue ffundere
Munera libare
Condonare pro dare, dativo, vel accuſativo jungitur
Mittere pro donare, apud Virg.
Scribere pro dare, apud Horat.
Reſcribe decem Nerio.

to Give niggardly.

Dare manu contracta, ſeu parca, apud Horat. pro parcè, vel frigidè aliquid dare.

to Give in waſte,

Dare in ſumptum, apud Terent.
Omnia conferre in commune
Dare ut inſumatur in convivium, vel compotatiunculam, pro quo barbari dicunt, dare in antipodio

to Give over, vide to Yeeld himſelfe.

the Holy Ghoſt.

Spiritus ſanctus
Flammifer ſpiritus
Sacrum pneuma, ἅγιον πνεῦμα
Flamen, ſacrum, almum
Spirabile numen
Flatus vivus
Halitus, afflatuſque Dei ſacer, Eraſ.
Paracletus, i. conſolator
Myſticum ſpiramen, in hymno natalis Domini
¶ Afflatus ſpiritu ſancto, almo flamine
Illuſtratus ſacro lumine
Divinitus afflatus
Θεόπνευστος.

a Giant, vide Stature.

a Gibbet or Gallowes.

Patibulum, ἱκρίον
Crux, σταυρός
Græcum Π
Furca, αἴωρα
Gabulus, apud Varronem, pro patibulo Stipes
Lignum in ſacris literis pro eodem
Trabs excelſa, in libro Eſther.

Gifts, or Benefits, Preſents.

Munera, Munuſcula
Dona, δῶρα, Præmia
Data pro donis in ſacra Scriptura
Xenia, Xeniola, Beneficia
Lautia, Latinè
Liberalitates
Eulogiæ, Εὐλογίαι
¶ Munere, beneficio afficere, to beſtow a Benefit.
Conferre beneficium

Donare

Donare munere aliquem
Dare donum, and to bestow a benefit

Guilefull, vide Crafty.

Guilty, Wicked.

Reus, Noxius
Facinorosus, Criminosus
Peccator, Labe reus
Obsessus culpis
Vitiis contaminatus
Sustinens culpam
Delictorum mole obrutus ac sepultus
Mole seu pondere peccatorum pressus, oppressus
Nefandissimus, sceleratissimus
Maximus peccator
In vitiorum luto & sentina immersus
Conscientiam occulto peccatorum reatu obstrictam tenens.

Guiltlesse, vide Innocent.

a Gin, a Trap, a Snare.

Laqueus, Perdica, Trica
Compes, Involucrum, Decipula
Vendicula, Venabulum, Vide Traps.

a Girdle, a Belt.

Baltheus, vel Baltheum
Ζωστὴρ, Zona, ζώνη.
Cingulum, ζώνιον
Cinctorium
Cinctus substantivum
Strophum in hymno palmarum
Corrigia, Lorum.

Glad, Merry, Joyous, Delectable, Cheerefull.

Hillaris, ἱλαρὸς
Alacer, Jucundus.
Lætus, εὐθυμος
Serena seu explicata frons, A glad Countenance.
Frons defecata
Frons generosa, hospite digna.

to be Glad, Merry, Joyfull.

Lætari, exhilarescere
Exporrigere frontem
Καὶ πρόσωπον ἀνίσχειν
Plaudere, Jucundari
Jucundus sum, εὐθυμέομαι
Variè afficior
Jucunditate perfundi
Cum amiculis se recreare suavibus
Operam dare rebus ludicris
Virg. Solvite corda metu, secludite curas
Tempus jucundum agere
Curam animo expellere, eruere, eximere
Multa fabula plena joci
Levare pectora litis sollicitudinibus
Munera jucunda
Excutere animo sollicitudinem omnem
Ferri lætitia vel differri
Dare se jucunditati
Gestire, Ovare
Canere ad veteres verba jocosa modos
Ovationem agere
Relaxare animos, & dare se jucunditati, Cic.
Gaudere, exultare, Triumphare
Diffundere animos, frontem utrumque, apud Ovid.
Alacri animo esse, Jubilare
Ἐυθύνειν, Sustollere manus
Hilarem hunc sumamus diem
Lucentem hunc habeamus diem
Hodie modo hilarem facere, Ter.
Hilariter vivere.

Gladnesse, Rejoycing, Delight, Pleasure.

Voluptas, Gaudium
Lætitia. εὐθυμία, τέρψις
Εὐθυμοσύνη, Oblectamen

Oblecta

Oblectamentum, Oblectatio
Jucunditas, Delectatio
Delectamentum, Delectamen
Delinimen, Delinimentum
Delicium & deliciæ in plurali, quæ nobis uoluptati sunt, sicuti Amores Latini appellant rem qua maximè oblectamur, quæque nobis velut in deliciis sunt.
Vocis jucunditas ac alacritas
Res est arbitrio nostro dirimenda meo.

Gladly, Willingly.

Ultro, sponte, Libens
Libenter, Cupidè, Avidè
Maximè, Spontaneè
Vehementer, Vide Willingly.

to make Glad and Joyous, to Recreate, to Refresh, to Delight.

Voluptatem adferre
Apportare gaudium
Oblectare, τέρπειν
Volupe esse, Delectari
Grata gaudii dulcedine penetrare, Intimis præcordiis
Recreare, Hilarare, Exhilurare
Lætificare & ri deponens
Εὐθυμεῖν, ἱλαρύνειν
Juvat impersonale in tertia persona, cum accusativo
Delinire voluptate
Lætum facere
Delectamentum conciliare
Afficere lætitia, Reficere
Gaudio perfundere
Parere lætitiam, & adimere mœrorem. Explere animum gaudio
Cumulare, accumulare gaudium
Jucunditate afficere
Parare animos, apud Ovid.
Eximere solicitudinem
Solicitudine ex animo amovere
Uberiore lætitia animum opplere
Anxiis curis animum liberare
Divino quodam nectare perfundere
Animos relevare, dolere
Delibutum gaudio reddere, Terent.
Multijuga voluptate animum delibutum reddere
Incredibili quadam lætitia perfundere. Oblectamentum præstare
Capere quoque pro magis afficere & oblectare, Ovid. Factum mirabile ceperat aures
Pictura capit oculos
Afficere animum, res aliqua dicitur, quæ oblectat
Oblectare lumine
Læta corda vel animum aliqua repascere & oculos
Jucundus prurire titillare aures.

Glorious from a Childe.

Inflammatus ad gloriam à puerò fuisti
Jam inde à pueritia gloriæ studio atque amore flagrasti, spectasti gloriam ante omnes res à primis annis
Tibi erat gloria omnium rerum antiquissima, in animo erat, in oculis erat, in amoribus erat, in deliciis erat. Vide Proud.

Glory, vide Honour, Praise.

Glue, Soulder.

Gluten. Glutinum
Κόλλα, ἰξὸς, Viscus, Cic.
Bitumen, media producta.
Ferrumen, apud Plin.
Viscum in neutro genere, Col.
Lithocolla, stone Glue
Ichthycolla, mouth Glue
Glutinosa mollities.

a Glutton, a Gulligut, a Ravenour or Devourer, a great Eater.

Cibi pernicies λαφύστης
Helluo, Gluto, Epulo
Edo, onis. Gurges, Mando, Gancy,

Ganeo, apud Juven.
Immenſam habere gulam
Gulæ parens
Guloſus venter
Ingurgitator, Gnathus
Paraſitus, Lurco
Edax & bibax, Vorax
Profundæ, intempeſtivæ, ſordidæ Gulæ homo
Catillo, onis, Inſatiabilis
Inexplebilis, Ligurio
Comeſtor, Gulo
Phago, Nepos
Comedo, onis, Ligurio
Apitius, à Romano quodam nobili, admodumque guloſo
Cutem alens, Prover.
Barathro, βυθίζει
Aſini mandibula
Gaſtrimargus
Manduco & Manducus
Qui etiam Batilum devoraret
Heterognathus ἑτερόγναθος, ob voracitatem alternatim utraque mandibulâ cibum commandens.
¶ Infarcire corpus
Diſtendere ventrem, aqualiculum
Explere ſe. Vide to Fill.

Gluttony, Ravening.

Ingluvies λαιμία
Gula, Guloſitas
Intemperantia λαιμαργία
Crapula, Voracitas
Gaſtrimargia per g. in prima ſyllaba
Abdomen pro vitio ventris ac gutturis, quam guloſitatem vulgo vocant, frequenter ponit Cic.
Ille gurges natus abdomini ſuo.

Gluttonous, Ravenous.

Guloſus, Intemperans
Gaſtrimargus, Lurco.

to Gnash, to grinde the teeth.

Fremere, Frendere
βρύχειν, Labra mordere
Os diſtorquere
Dentibus ſtridere
Nares criſpare.

to goe, or to walke.

Ire, Vadere, βαδίζειν
Περιπατεῖν, Pedare
Tendere iter, viam
Tendimus in ſpatium
Concedere, Terent.
Concede hinc domum
Iter capere, facere, mereri, aperire
Gradiri, βαίνειν
Greſſus ferre, vel inferre
Carpere viam
Incedere pro ſimpliciter ire, apud Livium
Concedere ad dextram, Terent.
Moliri iter, apud Poëtas
Ambulare, pro iter facere, apud Cic. ad At.
Premere humum.

to Goe away out of his Countrey.

Recedere. Commeare in aliam regionem
Totum percenſuit orbem
Sedare in viam, viæ committere,
Abire ἀπαίνειν
Iter ingredi, Inire viam
Cedere patria, urbe, pro diſcedere, Virg.
Invitus regina tuo de littore ceſſi
Patrios reliquere fines
Abſcedere, Diſcedere
Decedere, Sarcinas colligere
Digredi, Secedere, Solvere
Accingere ſe itineri, ſe ad iter
Alium locum petere
Abire urbe
Talaria induere, proficiſci
Avolare in aliquam regionem
Migrare, Auferre ſe
Moliri iter, apud Poëtas

Iter

Iter instituere, ingredi
Aliò ire, se recipere
Peregrè longinquas invisere terras
Conjicere se in provinciam ultimam
Commovere se, pro abire seu discedere, apud Cic.
Concedere, apud Terent. & Livium
Ἀναχωρεῖν.
Corripere se inde, to get him from thence
Credere se nocti, Ovid.
Noctu iter ingredi
Concedere aliquò, apud Cic.
Facessere, apud Nonium
Rus jam jam proficisci
Abripere se, apud Eras.
Itineri se committere
¶ Postico decedere, sese subducere insciis aliis, furtim abire, to slip away
Postico fallere, Horat.
Abire fœtore relicto
Abire, discedere hospite insalutato
Ἀσημωσεῖν, without taking his leave
Pro quo Cæsar in Commentariis dixit
Non conclamatis vasis abire.

to Go backe. vide to retire.

to Go out or forth a doores.

Retrogradi, Retroire
Regredi, Recedere
Excedere terris
Remeare, Plin Iter remetiri
Si patrios unquam remeassem victor ad agros
Conversis recurrere equis
Revocare gradum, superasque evadere ad auras
Refugere, Tergiversari
Repedare, Imitari nepam
Retrocedere, Revocare
Referre pedem ac retrahere
Gradum, pedem retrorsum ferre, Virg.
Pedemque refert quasi tactus ab angue.
Sene. Audax virago non tulit retro gradum, vide to recoile.

to Goe about, to attempt.

Conari, Moliri
Affectare aliquid
Niti, Eniti
Parare, Sudare
Satagere, Operam dare.

to Goe forward.

¶ Procedere, progredi
Addere gradum, Plin.
Gradum promovere
Inire
Cœptum peragere cursum.

to Goe to bed or to sleepe.

Petere quietem
Seram dare membris quietem, Virg.
Concedere cubitum
Dare se somno, quieti ex labore
Quieti se tradere
Ascendere, conscendere lectum
Ad quietem componere sese
Soporifero componere membra grabato
Lassos artus componere cubili
Moliri, condere membra thoro
Conferre se dormitum
Componere se lecto
Capessere nocturnam requiem
Componere se somno, deponere caput
Defessa thoro membra reponere.

to Goe in, vide to Enter.

to Come forth.

Efferre pedem, Excedere
Migrare loco
Pedem efferre, Exilire
Prodire, Procurrere
Educere se foras
Prorlpere se ex ædibus foras
Egredi, Exire domo, tecto, foribus, limine, laribus, templo.

vide to Goe forth or abroad.

to

to Goe on pilgrimage.

Peregrinari, ἐκδημεῖν
Foris agere
Peregrinari Romam Hierosolymam
Religionis ergò terra marique peregrinari
Omnia terræ sanctæ loca invisere, perlustrare, perreptare
Pietatis studio ad terram sanctam peregrinari
Peregrinationem ire, inire votivam, Eras
Facta vota solvere, persolvere.

to Goe round about, to compasse about.

Circumire Lustrare
Obire. Obambulare
Ambire. Obberrare
Circinare, Gyrare.

to Goe out of the way. to Erre, to Wander, to stray abroad.

Errare, Palare, Aberrare à via
Decipi errore locorum
Vagari, Oberrare, πλανᾶσθαι
Divagari. Circumambulare
Incerta sede vagari
Deerrare, Declinare à via
Deflectere è recta via
Flῶ ὁδῷ γε ἐκλαίνω ὁδόν
Sursum ac deorsum per orbem vagari
Ire per devia
Sursum deorsumque cursitare
Sparsim ac dissolutè civitatem obire palando
Pecudum more perrerrare à via. Claud.

to Goe a tiptoe.

Tollere suspendere gradum
Summis pedibus ingredi
Summis pedum digitis
Suspenso gradu ire, incedere, placido.
Ἀκροποδητί
Ἐπὶ ἄκροις τοῖν ἴχνεσιν
Ἐπὶ ἄκροις δακτύλοις
Summis pedum articulis unguibus ingredi.

to Goe limping.

Ire pede incerto
Ægrè pedibus ingredi, Columel.
Ferri pede incerto, apud Horat. pro ire casabundè, i. crebrò cadendo. Vide stumble.

to Goe over or beyond.

Transire, Transcendere
Transilire, Transgredi.

to Goe to Law, vide to Plead.

Goe to, vide well then.

Goe and be hanged.

Vel simile quid exitium vel perniciem imprecando
Ire, Abire in malam rem, in malam crucem
Εἰς πανώλεθρον
In maximum malum, in rem maximè malam
Ire pastum corvos, ἰέναι ἐς κόρακας apud Aristophanem
Ire ad furcas, ad Græcum F.
Εἰς κόρακας πορεύου
Ἀποθεώρευ
Et imperativus, ἀπόθεσο
I in malam rem
Abi quo dignus es
Quin tu abis in malam pestem, malumque cruciatum, apud Cic.
Auser te in Macariam, proverb.
In orciculum incidas, proverb.
Ὁδὸν ἀρίστην ἀπέλαυνε.

to Gobbets or morsels, vide Peecemeale.

a Goblet, vide a Cup.

God Almighty.

Deus, Omnipotens Pater
Conditor, fabricator mundi
Cœli sceptra tenens
Vasti conditor orbis
Cuncta suo qui numine torquet
Numinum Rex, Cœlicola
Superum rector
Cœleste numen
Supremi regnator Olympi
Opifex rerum
Qui temperat orbem
Celsa Deus sedet arce, sceptra tenens
Deus maris & terræ tempestatumque potens
Rex magnus Olympi, hominumque deumque
Cœli genitor
Qui totum nutu tremefacit Olympum
Qui regit atherei radiantia sydera cœli
Pater altitonans
Omnium rerum autor, creator, conditor, opifex, artifex, effector.

the God of the Sea.

Neptunus, Æquoreus Deus
Jovis frater qui regnat in æquore
Jovis frater qui tumidis regnat in undis
Rector pelagi tricuspide telo
Cui sunt æquora sorte tradita
Cui prima furentem fudit equum magno tellus percussa tridenti
Neptunus vasti cui parent æquora ponti
Et quicquid magni continet unda maris
Neptunus motor aquarum
Ambitamque suo circundat æquore terram
Deus qui constat æquora, terras
Neptunus tenens abdita littora terræ
Æquoreus pater
Rex pelagi, Ponti
Rector arenosi æquoris qui terras gurgite quassat humum.
Qui quatit immanes fluctu telluris arenas
Profundi æquoris domitor
Cui imperium est pelagi, sævumque tridens
Deus maris & tempestatum potens
Domitor maris alti
Concita qui ventis æquora mulcet.
Qui imo ciet æquora fundo.

to give God thanks.

Gratari Deo, Gratias agere
Gratiam persolvere, Cic.
Qui sancti, qui religionem colentes, nisi qui meritam diis immortalibus gratiam justis honoribus & memori mente persolvunt?
Grates agere non solum poëticum, sed etiam oratorium, Cic.
Et grates tibi ago summe sol, vobisque reliqui cœlites
Gratulari pro gratias agere, apud Terent. in Heaut.
Gratulari Deo.

to praise God.

Confiteri Deo
Magnificare Deum
Μεγαλυνειν
Δοξάζειν τὸν Θεὸν
Glorificare, δοξολογεῖν.

to take God to witness.

Deum contestari, obtestari quod Græci una dictione ἐπιθεάζειν dicunt
Quem nihil latet Deum testem adhibere
Deum testari, testem facere, vel invocare, in testem citare, vocare

Seu ut ait doctor Tharsensis,
Μάρτυς γὰρ ἐμὸς ὁ Θεός.

God save you.

Salve, χαῖρε, Salve plurimum
Salutem tibi precor
Optamus tibi salutem & omnia prospera
Salvus sis
Salve multum, plurimum, etiam atque etiam, iterum atque iterum
Salus tibi
Salus plus millies
Salvere te jubeo
Salvum te esse gaudeo
Opto tibi salutem plurimam, fœlicitatem perpetuam
Ave, Bene sit tibi
Salva sit tua dignitas
Salva sit tua majestas
Salva sit tua præsentia.

God be your speed, or God save all.

Fœliciter cedat
Fœlix sit exitus
Bene sit, κελῶς ἔχω.
Mercurio dextro, ἀγαθῇ τύχῃ.
Fœlices adsint superi
Σωὶ δὲ θεοὶ μὰ χαρις.
Furor divinus aspiret; adsit
Divinum auxilietur numen
Sine opē divina nihil haud dubium valeamus
Superi faveant
Fœliciter cadat, exeat
Fors faveat, apud Teren.
Prospere succedat. Prospere contingat
Sit fœlix aut faustum
Auspicatum sit
Omnia prosperè cedant
Superi fortunent.

God send you good lucke.

Dii secundent pro voto omnia
Numina aspirent
Bene vertat Deus
Lætis auspiciis, optimis successibus, bonis avibus, læto omine exeat
Lętis & faustis multorum ominibus
Ex voto, ex animo, ex animi sententia succedat
Prosperos rerum omnium successus largiatur Deus
¶ Benè, lepidè, prosperè, pulchrè, fœliciter procedere, cædere, subsidere
Evenire ex sententia
Succedere rectè
Res succesit opinione melius
Lepidè hoc succedit sub manus negotium, Plaut. vide **God prosper your doings.**

God willing, with the helpe of God.

Si Deus cœptis annuerit
Si Deus volet
Si fas mihi detur ab alto
Si ita Superis visum fuerit, placuerit
Diis adjuvantibus
Favente Christi numine
Divini numinis providentia
Deo favente, annuente, aspirante, volente, juvante
Deo bene fortunante
Divino accedente auxilio
Θεῶ θέλοντος.

Godly, vide Devout.

Religiosus, Pius, Devotus
Religioni deditus
Religionem colens
Pietate insignis, conspicuus, præclarus, gravis
Quo justior alter non fuit
Morum & vitæ labe carens
Castus, Sanctus, ἅγιος.

Gone, vide Past.

Good, Honest.

Bonus, Probus, Præstabilis

Frugi

Frugi, Bonæ frugis
Integer, Justus.

Good morrow.

Sit tibi fœlix hujus diei exortus
Precor ut sol hic tibi fœlix surrexerit
Prosperitatis plurimum adferant tibi emergentes solis radii
Faxit Deus ut hic dies tibi candidus illuxerit, ut est apud Erasm.
Candidum tibi precor hunc diem
Bonus dies
καλὴ ἡμέρα
Sit hæc dies tibi fœlix faustáque
Opto tibi diem istum, lætum & bonum.

Good even.

Bonus vesper, καλὸν ἑσπέρας.
Bonum serum, non sero, ut vulgus ignarum solet.

a Good name.

Nominis splendor, gloria, claritas, celebritas
Εὐδοξία, ἰυκλεια
Nomen bonum
Fama bona, insignis, celebris
Æstimatio bona
Laus, Gloria
Nomen multum, amplum, clarum, celebratum
Famæ celebritas
Vivere gloria & laude ob virtutem, to have a good name.

much Good doe it you, vulg. brevius, much Good it you.

Prosit, sit saluti
Sit salutare, salutiferum, Resp.
Suscipio lubens
Gratum habeo
Excipio animo lubentissimo. I thanke you.

the Good man of the House, vide a Housholder.

Good for paine, sickness, as a Remedy for disease.

Præsens, vel præsentaneum adferre remedium
Conducere
Non vulgariter conferre
Medetur, ἰᾶται.
Esse pro concedere, apud Terent.
Euphorbiæ succus proficit ad oculariam claritatem, Soli.
Levare dolorem, dysenteriam, febrim, morbum, podagram.
Soli. de lapide quodam, Pulvis calculis, renum dolores ac vesicæ levat
Subvenit, Remedio est, cum dativo constructa.
Sedare dolorem
Profligare morbum
Medicari cum accus.
Multum valere, pollere
Efficaciam habere
Castigare, Valere
Emendare, Corrigere.

owne or proper Goods.

Peculium, ἐδιωσία.
Res privata, propria, sua cujusque
Res domestica, peculiaris, familiaris
Meum absolute.

a Good turne or benefit.

Beneficium, Meritum.
Officium, Donum
Munus, Beneficentia
Humanitas.

Gold Smiths.

Aurifices, Aurarii, Aurifabri
Argyrocopi, Fabri aurarii
Sicut ab argento Argentarii, argentariam exercentes, i. nummularium
Aurare, deaurare, inaurare, χρυσοῦν, to Guild.

Sculptor argend, Monetarius. A Coyner.

to Gouerne, to Rule.

Gubernare
Regere imperio populos
Imperij fræna tenere sui
Cohibere, Frænare
Temperare, Præsidere
Præsse, moderari
Regna, Sceptra tenere
Premere ditione
Late regere per orbem virtutibus
Sceptris potiri
Dominari, Vide to be a Lord.

the Gout.

Arthetica, seu potius arthretica, ab ἄρθρον, id est, articulus, & Arthritis, idis
Arthretici cruciatus
Morbus articularis, Arthesis
Articulorum, tortura, dolor, cruciatus
Istius morbi species sunt
Chiragra & Podagra. Inde podagricus, & podagrosus, pedibus podagrosis, laborans podagra
Podagræ ardens dolor bus, apud Cic.
Arthricus ἀρθρικὸς, & articularius substantivè, qui eo morbo laborat.

a Gowne.

Tunica Talaris, demissicia
Vestis fluxa, laxa, longa
Ad talos usque demissa, seu promissa vestis, tunica
Vestis licinosa, laciniata
Poderis med. prod. cujus sit mentio in Apocal, ποδήρης

Gracious, vide Courteous.

a Penne.

Stylus, Graphium, γραφεῖον
Γράφειον. Quibus in cera, in tabulis scribitur: penna, calamus, quo in papyro, in membrana scribitur.

Graine, vide Corne.

Gray colour.

Cinericeus, Cinereus color, præsertim si ad albedinem vergat: vulgo dicitur, millers gray.
Grizeus tameth à plerisque usurpetur, apud probatos tamen authores vix invenias
Gilvus, a, um, ξανθὸς.

Gray Fryers.

Seraphici, Gaudentes
Coletæ, Caputiati
Minores, Observantes
Fratres de observantia, seu potius de observatione, ut ait Valla
Franciscani, Chordigeri
Nudipedes Funigeri
Minoritæ, & minimorum genus novum nuperrimè repertum
Calopodiati, funibus cincti.

a Grape, or a cluster of Grapes.

Uva, σταφυλὴ, Botrus
Βότρυς, Botryo, Botryon
Uva Appiana, quæ à Columella
Muscatella dicitur, Muskadell grapes.
Vinum Appianum vel passum, Muscadell.

to Grate.

to Grave, to Carve, to Intaile, to Cut.

Imprimere, Incidere
Inscribere, Insculpere
Incidere in æs vel in ære
Ἐγκολάφειν, Cœlo, as, are
Perscribere pro eodem, apud Cic. ad At. 2.

a Grave or a Tombe.

Sepulchrum, σῆμα, τάφος
Monumentum, Bustum, Urna
Cippus pro sepulchro ponitur

Templum

Templum pro ſepulchro, apud Virg.
Taphus
Tumulus, Sarcophagus
Spelunca, Tumba
Τύμβος, Loculi
Mauſoleum penultima producta, quia per diphthongum ſcribitur, **a tombe of an honourable perſon.** A Mauſolo rege Cariæ primo ſic dictum
Fumoſo conditus cinis cado
Sedes pro ſepulchro, Virg.
Sedibus ut ſaltem placidis in morte quieſcam
Capulum pro ſepulchro ponitur
Lacus in ſacris
Æſtimatus ſum cum deſcendentibus in lacum
Funus, apud Virg. pro ſepulchro
¶ Tumulum facere, componere.

a Grave-maker, or hee that carrieth dead bodies to their graves, and dreſſeth them with ſpices.

Veſpilio, Pollinctor
Νεκροφόρος, ταριχευτὴς, ἀνταιρίστης
Libitinarius
Sandapilarius
Defunctifer.

to Grant ones requeſt.

Poſtulatis, precibus annuere
Petitioni, poſtulationi, votis ſubſcribere
Pro te mea verba valent ac tenigere Deum
Precibus benignum impartiri aſſenſum
Preces tangunt, valent, pondus habent
Voto pararis auribus annuere
Audire preces, pro exaudire, apud Ciceronem.
Ne apud te caſſæ ſint preces quæſo, Vide **to heare gently, and heſitt.**

Great or mighty.

Ingens, Magnus
Μέγας, Immanis
Immenſus
Immodicus
Summus, Vaſtus
Maximus, Trabalis
Grandis, Arduus
Vehemens, Validus
Inexhauſtus, Innumerabilis
Innumerus, Infinitus
Interminatus
Inſanus, apud Cic. & Plin.
Turpe caput bovis
Pergrandis, & Prægrandis
Decimanus vel Decumanus
Colloſſeus & Colloſſicus
Abnormis, enormis, **Great and unhandſome**
Vegrandis, **Not very Great.**

to be Great with Childe.

Geſtare uterum, Geſtare in utero
Ferre uterum, κυοφορεῖν
Ferre ventrem, apud Livium
Utro ingraveſcere
Prægnare, ἐγκυμονεῖν
Prægnantem eſſe
Gravidam eſſe
Ἐν γαστρὶ ἔχειν, in Evang.
Gerere uterum, apud Gel.
Ventrem gerere
Ex clandeſtino concubitu uterum ferre
Gravis utero
¶ Imprægnare, prægnantem, gravidam facere concubitu, compreſſu, **To make with childe.**

Greatly, vide Much.

Greekes or Grecians.

Græci, Graii, Argivi
Argolici, Achivi, Achæi
Grajugenæ, Ἑλλάδιοι
Argei, Iacides, Attici
Pelaſgi, Danai, Dorici

Quanquam à diversis & locis & provinciis deducantur, pro Græcis tamen indifferenter ponuntur ab authoribus
Palliati præterea Græci vocantur, à palliis quibus utebantur.

Greene colour.

Viridis, χλωρὸς
Prasinus, media correpta
Porraceus, Porraceus
Topazinus
Smaragdinus, Soli. de Smaragdis Scythicis, virent ultra irrigua gramina, ultra amnicas herbas
Ærugo, Verdigrease.
Color hyali, i. vitri, hoc est, viridis, in 4. lib. Geor. Virg.
Herbidus color & herbeus pro eodem, apud Plin.

to Greet or salute.

Salutare, ἀσπάζεσθαι
Dicere salutem, sive imprecari vel nunciare.
Εὐτυχεῖν ἀπαγγέλλειν.
Dare salutem, Plautus, Venienti des salutem
Salutem plurimam alicui impertire
Jubeo te valere
Multam salutem meis illi verbis annunciato.

to Grieve, to Vex.

Urere, apud Terent.
Uro hominem, i. facio illi ægrè
Ægrè cuiquam facere
Vulnerare animum, mentes, sensusque, Mordere
Offerre acerba, Terent.
Vexare, acere dolorem, Cic.
Cruciare. Et gravari, to suffer grief.
Torquere. Pertorquere
Pungere, Repungere
Angere, Afflictare
Conflictari per Metaph.

Grief, Paine, Misfulnesse.

Dolor, angor, cruciamentum
Cruciatio, Cruciatum
Pœna, passio
Ictus, Acerbitas.

to Grieve, to Let, to Hinder.

Facessere negotium, ἀσχολεῖν
Molestiam inferre, vel anxietatem
Molestum esse, Gravare
Obtundere quæstionibus
Molestare, Perturbare
Παρενοχλεῖν Quatere
Interturbare, Turbare
Exhibere negotium vel molestiam
Molestias addere, Terent.
Circumvenire difficultatibus
Scrupulum injicere
Molestia afficere
Renovare dolores
Enecare metaph.
Nullum facere molestandi finem
Obtundere aures alicujus graviter
Conflictare cum malo, Terent.
Mala aliquem frangere dicuntur
Infestare, Inquietare
Interpellare. Conficere
Parum in tempore interpellare
Negotium interrumpere
Seriis negotiis occupatum interpellare
Quo pede cœpisti sic bene semper eas
Facere infestum vel habere
Cruciare, Excruciare
Torquere, Obturbare
Irrequetum alicujus animum exagitare, impedire
Impedimento esse
Impedimentum objicere
Ob rem nihil in turbas pertrahere
Excitare incendium, periculum creare, Obolere, Metaph.
Demere, tollere, auferre, levare molestiam. To put away sorrow and grief.

to

to Grieve one, to make one pensive.

Injicere scrupulum, solicitudinem, curam
Conficere alicui sollicitudines
Dividere animum cura dicitur, hinc animum in diversa rapere, ut nunc hoc, nunc illud cogitet, & mente volvat, Poëtæ. Diversæque vocant animum in contraria curæ
Anxium reddere, addere, facere
Anxium in diversa pertrahere animum
Solicitare, malè habere, affligere, torquere animum domini, mentem heri. cura, res, negotium alicujus rei dicitur
Angere, discruciare, sollicitum habere vel reddere
Tristitiam secum trahere
Sollicitudinem ingerere, adferre
Cura afficere, vel conficere
In curarum ergastulum, altissimum pelagus detrudere, aliquem præcipitem dare, to put in trouble.
¶ Contra, Scrupulum alicui ex animo eximere, evellere.

to have grefe or heavineſſe.

Tædere, Tædium habere
Tædio sese enecare
Miscentur tristia lætis
Mala urere, Passive habere
Cordi diros ictus inferre.

Grievous, Troubleſome.

Molestus, Gravis
Tædiosus, Intolerabilis
Impensus, Plaut.
Ingratus, Minimè acceptus
E'χθρὸν, ὀχληρὸν
Acerbus, infestus
Infensus, Amarus
Onerosus, Contrarius
Odiosus, Importunus
Obsistens, Adversus
Resistens, Pervicax
Ærumnosus
Maxima in ipsius vultu sunt signa dolentis
Clausum pectore vulnus habet
Duros animi tolerare labores, ferre
Multum molestiæ, negotii facescens, vide heavy.

Grim, vide Rough and Cruell.

a Grocer, vide Apothecary.

the Ground. vide Field, and Earth.

a Ground full of Bushes and Brambles.

Dumetum, Rubetum
Senticetum, Lumetum
Locus spinis obsitus, vepribus vestitus, frutetum
Fruticetum, Vepretum
Spinetum, apud Plin.
Sciendum autem quod ejusmodi nomina in etum finita, sunt derivativa, significantq; primitivorum copiam & quasi sylvam quandam.

to Grow, to Flouriſh.

Vigere, Vegetare
Florere, Floreſcere
Valere, Pingueſcere.

to Grudge or Repine at, to Murmure againſt.

Obstrepere, διαγογγύζειν
Recalcitare sermonibus
Obloqui, Obgannire
Contradicere, Admurmurare
Obmurmurare, γογγύζειν
Submurmurare, ὑπογογγύζειν
Responsare, Opponere
Occinere, Strepere

Submissa voce loqui
Ε'πιχαλᾶν, ὑπολιγῶ.
Submussitare, Reniti
Obstrigilare, Obacerare
Reclamare, Refragari
Contrarium dicere
Replicare vulgo dicitur
Submissim expostulare, ut est servorum erga Dominos, vide to murmur

a table Guest.

Aliena sectari prandia
Myconiorum more se conviviis ingerere
Mensarum assectæ
Aliena vivere quadra
Tibicinis vitam agere
Αυλήτου βίον ζῆν.
Lautè quidem, sed alieno vivere sumptu
Instar muscæ vel muris, aliena delectari mensa
Hinc vulgo umbras vel cœnipetas vocamus, smell-feasts. Qui Græcè, αὐτόκλητοι μῶες, ἀλλοτριοφάγοι ἀρουλῶδες, dicuntur qui non vocati, sed ventris causa aliorum se ingerunt conviviis, ut parasiti
Convivam, umbram ducere, σκιὰν ἄγειν ἄγαθὸν.
Umbram adducere, apud Eras.

Guilefulneſſe, vide Subtility.

Craftineſſe and Falſhood.

a Gulfe, a Swallow, or a bottomeleſſe pit.

Voragines
Βάραθρα, Barathra
Profunditates immensæ
Altitudines aquarum
Abyssi, Βύσσοι.
¶ Altus, profundus Deepe.

a Gullygut, vide Glutton.

Guns, vide Artillery.

Gun-powder.

Sulphur nitratum
Pulvis tormentarius
Pulvis nitratus, nitrarius
Salpetri, Salnitrum, Saltpeeter.

a Gun-ſtone, or Pellet.

Globus bombardæ, globus tormentarius, ferreus, saxeus
Sclopæ glandes, plumbeæ sphæruleæ, plumbæ, plumbatæ, minores sunt small pellets.

Gutters, Chanels, Conduits or Cocks.

Imbrices, Imbrica, Canales
Υ'δρεχόαι, Canaliculi, Stylobatæ
Aquagium & Aquæ ductus, waterpipes.
Tubi & Tubuli, Græcè dicti Siphones, sifiphunculi, Salientes, apud Vitruvium, cæci ductus, exiguæ fistulæ sive aquæ ductus, ἀγωγοί, vel potius fistularum capita
Masti, ubera fistularum, apud Cassiodorum

H

a Hackney-horſe.

STurco, onis, m. g. Plin.
Equus meritorius, mercenarius, conductitius
Equi vectigales.

a Halbard.

Bipennis, Rumigistus
Halaberda apud Eras. omnium ferè apparatorum & stipatorum Principum est in usu
Securis amazonia vel Romana.

a Halter, vide a Rope.

at Hand, before the doore or gate, in preſence.

Pro

Pro vel in foribus esse
Ἐπὶ θυρῶν.
Ἐπὶ τῇ θύρᾳ εἶναι.
Instare, Adesse
In proximo esse, vide to approach.

it is in your Hand, vide power.

a Handkerchiefe.

Strophium, secundum Vallam
Sudarium, Sudariolum
Reticulum, à Cic. vocatur.
Panniculus à nonnullis pro eodem ponitur, ut pannicellus.
Panniculus emunctorius
Pannus, apud D. Hieron.
Linteolum, ῥάκος λινοῦν.
Strophiolum, apud Erasm.
Ἡ μιτρόσιον, apud Pollu. pro sudario utrinque fimbriato
Pannuletum, apud Varronem.

Handsomenesse. Fatrenesse, Comelinesse.

Forma, Pulchritudo
Formæ præcellentia, dignitas.
Venustas, Speciositas
Species. εὐμορφία.
Κάλλος, ἐυμορφία.
Decor, oris, producta.

to Hang to tie up.

Agere in Crucem vel in cruciatum, apud Saluſt.
Cruce afficere, ornatius quàm Crucifigere
Ligno suspendere
Tollere in Crucem
Omnes eadem tractare pœna, To hang them all together
Efferre in crucem
Sustollere in altum stipitem
Affigere, suffigere cruci, σταυροῦν.
Crucifragio plexum furcis suspendere
Frangere alicui gulam
Dedere, dare cruci,

to Hang himselfe.

Laqueo vel inedia sibi consciscere mortem, αὐτοχειρία
Dare se in laqueum
Facere se pensilem
Et longam ex se facere literam, Plaut.

to be Hanged.

Laqueo vitam finire
Animum laqueo claudere
Patibulo suffigi, adfigi
Collum, Guttura laqueo ligare
Aptare vincula collo
Suspendi, In reste mori
Implicare colla vinculis
Suspendio interimi, perire
Laqueo fauces innectere
Sublime putrescere, Comicus
Elidere fauces laqueo
Nihil interest an humi an sublime putrescam
Ire guttur per laqueum
Strangulare ora
Claudere vocis iter
Præfocare animæ viam
Appendi, suspendi in patibulo, in cruce, Agi in crucem
Patibulum vestire
Configi in ligno
In arbore vitam ponere
In crucem subigi, sustolli
Abstuliſſe nobis Johannem crux dicitur.

a Hangman. he that executeth men condemned, or putteth them to death.

Lictor seu lorarius, à ligando sic dictus, solebant enim lictores consulis ministri, primum Virgis vi actum reum cædere, deinde securi ferire

Carnifex,

Carnifex, quod carnes ex homine faciat
Ἀνδραγαθος ἀνδρακος
Minister publicus, quem δίμιον Græci vocant. Tortor
Spiculator, ξυσοφόρος
Quæstionum, id est, torturarum præses
Pœnarum exactor
Agere carnificem, facere carnificinam. Plaut.

Happy, vide Lucky.

to Happen by chance, to come to passe.

Usu venire, Contingere
Accedere κατάντειν
In rerum naturam cadere, pro interdum accedere, Quintil.
Obtingere, Evenire
Cadere, Cedere
Non omnia cedunt secunda, Cæsar.

Hard.

Durus, σκληρός, Asper
Saxeus, Lapideus, Ferreus
Chalybem & adamanta citius emolliveris quàm illius animum.
Adamantinus.
Ferri & chalybis vincens duritiem.
Ἀδαμάντινος. proverb.

Hardly, vide not Lightly.

Hardnesse.

Durities
Duritia robustissima, invicta. Sol. de Crocodilo
Tantæ firmitatis, duritiei cutis, ut ictus quovis tormento adactos repercutiat
Idem de tauris Indicis: Tergi duritia omne telum respuunt.

Hard, one that can well abide or indure any paine.

Patiens inediæ & algoris
Patientissimus laborum
Indefatigabilis
Cujus corpus ad omnem laborem occalluit
Socratis callus, Proverb.

to wax or become Hard.

Indurescere, Indurere
Durescere
Transire in testaceam duritiem
Durum fieri, χονδριάζειν
Concrescere, Condensari
Lac vel aër consistescit.

Hardy, vide Bold.

to Harken diligently, vide heare.

a Harlot, vide Whore.

to keepe Harmelesse, vide to Recompense.

a Harpe, a Lute.

Cithara, κιθάρα Fides
Lyra, Chelis, χέλυς
Testudo, ex qua Mercurius citharam fecit
Barbitus velum, multichordis

a Harper, a Lute-player.

Citharœdus, lyristes, lyricrepa, lyricen, fidicen qui cithara, fidibus canit.

to play on the Harpe.

Cantare cythara
Pellere lyram
Percutere pectine citharam
Pectine, id est, plectro pulsare, apud Virg.
Sonora citharæ fila tangere
Citharizare, κιθαρίζειν
Ludere cithara, Docere aliquem fidibus,

to teach to play.

to

to Harrow, to breake clods in the field eared. and cover the corne.

Occare, Litare
Glebam comminuere, βωλοκοπεῖν
Ligone, rastris glandes, glebas frangere
Semina crate dentata operire
Rastris terram domare, perfodere, occludere
Rastris terram rimari
Sartire & Sergulare.

a pure Heart, vide a cleane Heart.

Harvest, harvest-time.

Messis. Vestitus messibus ager
Nudata acceperat area messes
Larga provenit messis
Congestas area cepit opes
Florent segetes & area dives
Maturis albescit messis aristis.

a hasslenut, vide a Filbird.

to make haste, to hie, to come or to goe quickly, or speedily.

Festinare, σπεύδειν
Celerius, Ocyus exequi
Accelerare, Percurrere
Properare, Advolare
Præcipitare viam
Maturare, recelerare adventum
Celeriter adventare, accedere
Currere, Celerare gradum
Triptolemi currus ascendere
Cito properare gradu
Volare, Metaph. Celerare
Citato, non testudineo gressu venire, Apul.
Evolare per viam
Percitis cursibus prætervehi
Brevi conficere viam longam, Cic.
Celeritare uti
Urgere iter
Celeres movere pedes
Moras omnes abrumpere
Pellere, Tollere
Mora abest, Nulla est
Post minimum moræ
Ponere vel rumpere moras
Cursim contendere
Ocyus properare, movere se
Venire, Ire curriculo celeriter
Δρομαῖος ἰὼν δρόμῳ
Properare, abire
Moram omnem rescindere
Accurrere ad aliquem, Cic.
Tussi minus ad nos, nos occurremus ad te
Approperare
Conficere spatium, Cæs.
Magno spatio, incredibili celeritate confecto. **With great speed.**
Celeritatem adhibere, apud eundem
Facere se celerem, apud Plaut. pro festinare
Vorare viam, apud eundem
Ruere ad forum, ad portus.

With all Haste or speed.

Summa festinatione
Quam ocyssime
Citis quadrigis
Velis equisque.

Hastily, Speedily, in Haste.

Raptim, Properanter
Statim, Cursim
Curriculo. Ex tempore
Ταχὺ, ταχέως
Subitò, Confestim
Tumultuanter, è vestigio, nulla mora facta
Citatò, Citò, Properatim

Per

Per transitum, ut dici solet
In transcursu, Perfunctorie
Tumultuarie, Festinato
Properè, properanter
Χρονιζειν Festinanter
Celeriter, Velociter
Acceleratè, Ocyus
Omni festinatione
Sine mora.

a Hat, a Cap, or a Bonet.

Pilum πιλος, Pileolum
Pileus, pileolus sub genere masculino pro eodem ponuntur
Tegimen capitis, operimentum seu capitis velamen
Capitium, Καπυχιον
Biretum, καυσια
Galerus, seu galerum à quibusdam pro pileo usurpatur
Cassia, κασσια, qua dictione apud Latinos Valer. Max. usus est, a Hat with a broad brim, utimur enim ea ad arcendum estum
Insigne doctoratus galerum rubicundum
Pileum violaceum
Pileum instar pyramidis in fastigium acuminatum, a Spanish Felt.
Petasus, Umbella
Καυσιδιον
Galerus stramineus ejusdem significationis cum Cassia, nam & apud Flandros è culinis tritici nectuntur galeri
Culio apud Jul. Capito, genus pilei viatorii.

to Hate, vide to envy.

great Hatred, old grudge, or displeasure deeply rooted.

Dissidium amarulentum, acre
Odium capitale, Agreste
Atrox, Perniciosum
Implacabile, Acerbum. Cæcum
Odium Vatinianum. Novercale, Fatale, irreconciliabile, perpetuum
Simultas perdinax, Aspera
Vetus atque antiqua simultas
Bellum internecinum, apud Liv. & Plin. Deadly warre.
Funestum, Atrox
Bellum irreconciliabile
Ἀκατάλυτος πόλεμος
Exitiale, perpetuum, archidemicum bellum, biennale, decennale, Vide Envie.

to bring in Hatred.

Parare, generare invidiam
Favorem adimere
Furialiter odisse
Creare, incitare odium, Cæsar.
Concitare offensionem, odium
Parare odium & dissidium
Conflare invidiam, odium
Odiis nefandis exedere aliquem
Certare odiis
Concitare invidiam
Tale dictum illi peperit invidiam
Verbo sibi conflavit odium amaro
Magnas odii sui fecerat accessiones, Cæsar.

Hatefull bribery, vide Hated of all men.

a Haven.

Statio, ὅρμος Portus, λιμὴν
Navale, Navium statio ναύσταθμος
Navalia Ostia pro portu marino ponitur. Porrò Hyberna seu hybernacula non sunt navium stationes, sed loca in quibus milites faciunt stationes mensibus hybernis.

to come, to enter in the Haven or Port.

Tangere littora Ponti, Ostia maris
Littora, tenent fauces
Accipere tellurem
Arva tenere, carpere
Rates armis inferre
Advertere proras

Ripam

Ripam fœlici tangere portu
Littora præripere
Ad littus pervenire
Vertere ad littora puppes
Provehi portu, Portas intrare
Portu subire, considere
Anchora de prora jacitur
Stant litore puppes
Deferri in portus
Littora subire
Oram, solvere funes
Naves, Retinacula
Classem, Vela
Portu se condidit alto, & plenis subit ostia velis
Inque tuo celerem littore siste gradum
Sese ad littora præceps cum fletu precibusque tulit.

to depart from the Haven.

Ab littore funem rumpere
Digredi Oris
Littore deducere naves
Littora deserere
Allabi Oris
Obvertunt pelago proras, dente tenaci anchoras fundabant, & littora curvæ prætexunt puppes
Advertere puppim ripæ.

the Hanches, vide Buttocks.

to Hor a Hawking, or Birding.

Avibus insidiari, Aucupari
Pedicas ponere
Insidias moliri aviculis
Aves viscata fallere virga.

Hazard nothing to Fortune.

Hortor, suadeo ne fortunæ fidem habeas, confidas, credas
Ne eam stabilem, firmam, certam, constantem ducas
Ab ea caveas cautequè cum illa agas
Ut illius instabilitatem, levitatem, inconstantiam, varietatem, mutationem, varios casus, vicissitudinem extimescas.

the Head.

Caput, Capitellum, Sinciput, the fore-part of the head.
Occiput & Occipitium, the hinder part of the head
Pala annuli, a rings head
Cephale, vel Cephalis
Caput efferre, quatere
Tollere, Abdere
Perferre, subdere
Occulere. Vertex, the head, or the crowne of the head
Capito, Caput turpe gravatum, tardum, a toggar head.

to behead, or cut off the Head.

Truncare, detruncare
Amputare, Præcidere caput
Capite plecti, orbari
Avulsumque humeris caput, & sine nomine corpus.

Headlong, vide Unadvisedly.

of his owne Head, vide without Helpe.

to Heale, to Cure.

Ægroto salutem reddere
Lethales morbos, tabem de corpore pellere
Membris ab ægris omne morborum genus deducere
Reddere, restituere sanitati pristinæ
Dare, reddere salutem, Sanare
Medicari, Mederi
Sanum aliquem facere
Sospitare, Servare
Incolumem servare. Vide to Cure.

to Heale, to cure wounds.

Mederi vulneribus, &c.
Medicari cuspidis ictum, Vid. Vulnus obligare, fovere oleo, vide to cure.

to

to be in good health, to live in prosperity.

Athletica, pancratica, firma, bona esse valetudine, prospera, fœlici, fausta, non infœlici, &c.
Uti firma, nimis commoda, valetudine
Valere, ὑγιαίνειν
Bene habere
Basilicè agere
Valere ex animi sententia
Valere pancraticè
Basilicè, athleticè, pugilicè, commodè, bellè
Bona valetudine esse
Εὐημερεῖν
Fœliciter, hilariter vivere, habere
Secundis rebus uti
Gliscere in eadem significatione, apud Columel.
Ex animi sententia vivere
Bene habere
Præclarè & bene dicitur nobiscum agi. Vide Whole.

to recover Health, vide Mak strong.

a Heape, a great deale, or a great sort.

Cumulus, Strages
Agger, Acervus
Stives, Conglomeratio
Congeries, σωρὸς
Congestio.

in Heaps without order.

Turmatim, Acervatim
Armentatim
Gregatim ἀγελαδὸν
Conglobatim, Turmatim
Catervatim, Agminatim
Καθ' ὅλας, ἁθρόως, Partim, Apul.
Castellatim, apud Liv.
Cumulatim, Cumulatè

Haire.

Crines, ἴλλι
Cirrus, Curled haire.
Θρίξ, Capillamentum
Lanugines primæ
Capillitium, Cæsaries
Coma, propriè mulierum
Capilli capitis propriè sunt pili, quemadmodum cinni, unde cincinni, quos Martialis annulos vocat.

Curled, Crisped, or Woolded Haire.

Cirrus, Capilli intorti, crispi
Calamistrati crines
Calamistro torquere capillos, to curle the hayre.
Calamistrum focale, the iron wherewith the Haire is curled.
Calamistratus puer, cirrhatus, crispus crispulus, annulatos habens capillos, that hath curled haire

to let the Haire grow.

Barbam capillumque submittere, apud Suetonium
Barbam promissam gestare
Cæsariem promittere
Τὴν κόμην ἀφεῖναι, apud Philost.
Componere Cæsariem, cinnos, crines, to trim or dresse the haire.
Ἀκροκομεῖν
Comæ curandæ operam dare
Comam implicatam extricare.

to cut the Haire, vide Poll the head.

to platt the Hayre.

Dependulos cincinnos ornare
Intorquere capillos
Nectere cincinnos
Κορυμβὸς πλέκειν. Alienis capillis verticem struere, Hier.

to Heare; to Perceive, to understand.

Audire, Tenere, ἀκούειν.
Auſcultare cum accuſat.
Inaudire pro perfectè audire, apud Cic.
Ad vocem alicujus aures ſubrigere, animum advertere
Arrectis auribus ſtare
Capere, Intelligere
Percipere, Sentire
Exaudire, nonnunquam pro ſimplici ponitur
Percenſere, Accipere
Auribus haurire, capere, accipere
Demittere in aures
Aures parefacere, pro audire, ſeu credere, apud Cic.
Dare aures verbo Dei, fabulis
Aures arrigere, accommodare, admovere, adhibere, applicare
Attentam advertere mentem
Figere animo dicta alicujus
Animos adhibere
Voces percipere mente
Pendere ab ore narrantis
Reponere ſe ſibus
Captare voces
Auribus recipere, condere
Aures afferre, præbere, intendere dictis, verbis, vocibus
Bibere auribus
Avide auſcultare
Quæ dicam animis advertite veſtris
Accipite animis atque hæc mea figite dicta
Accipite hæc animis lætaſque adhibete mentes, **to hearken diligently.**
Olfeci, Accepi, Didici, **to heare ſay.**
Increbuit apud me
Auditione accipere aliquid, apud Cic.
Ex rumore cognoſcere
Populi niti rumoribus, Cic.
Romam cum veniſſem, tenuem quidem auditionem ea de re accepi
Accipere fama aliquid, Plaut.
Vidi, non ex andito arguo.

to Heare gently, to grant.

Exaudire & inaudire, pro bene & perfectè audire
Precibus alicujus dare
Favere, Annuere, Succumbere
Efficere preces ratas
Audire precantem
Audire, pro audita concedere, apud Virg.
Votis ſuccedere alicujus
Parere interceſſori, apud Cic.
Petenti cedere
Excipere preces
Precibus moveri
Flecti, Vinci, vide **to grant.**

Heat, Warmth.

Calor, Æſtus, Cauma
Καῦμα, Fervor
Calor vehemens
Sol acer, fervens, flagrans
Solis flagrantis ardor
Soles pro æſtu
Incitatiſſimus calor.

the Heaven, or Firmament, or Skie.

Cœlum, οὐρανὸς, Aër
Æther, αἰθὴρ.
Olympus, Aſtriferæ ſedes
Sedes Olympica beatorum
Divorum manſio, requies, domus
Superiorum limina, Aſtra
Arx ætherea, Aurea, cœleſtis
Sydera, cœleſtiaque regna
Sinus Abrahæ, Solum cœleſte
Regnum cœlorum, Paradiſus
Polus, πόλος, Axis
Altus pro cœlo ponitur à Virg.
Maia genitum dimittit ab alto
Aula aſtrifera, Campi Elyſii
Magni ſecta tonantis, regaliſque domus
Celſa Deus ſedet arce

to Go to Heaven.

Migrare in cœlum
Astra subire, Scrutari
Superos petere
Rectà ad cœlum contendere
Superas evadere ad auras. Virg.
Beatorum conjungi consortio
Cœlestis patriæ munera læta subire
Perpetuæ gloriæ portum fœliciter introire
Æternæ vitæ exordia sortiri
Astriferas post funera scandere sedes
Sedis & securitatis æternæ portum petere
Æthereas post fata subire domos
Inferri Abrahæ sinui
Astriferum ire in axem
Conscendere ad æthera
Ascendere in cœlum
Cœlum ingredi
Volare, evolare in cœlum
Ad Cœli palatium ascendere
Migrare ad Cœlum
Stola immortalitatis indui, vestiri
Ad fœliciora regna transire
Æternæ gloriæ coronam accipere
Perpetuam transire ad vitam
Cœlesti gloria coronari
Æternæ beatitudinis mansionem recipere
Æthera petere
Abjecto corporis exiguo in angelorum demigrare consortium
Elysios invisere campos, & fortunatæ regna beata plagæ
E corporis diversorio in cœlestem domum migrare
Rectà in campos Elysios demigrare, abire, ut poetæ arbitrantur, putantes animas è corporis hujus domo migrare ad campos Elysios
Penetrare summi limina celsa poli
Cœlicolum tecta subire
Cœligenum ascendere sublimia tecta.

to take into Heaven.

Gloriæ Olympi facere participem
Ad sedes beatorum, ad æterna gaudia transferre
In beatorum recipere coloniam
Mundi pressuris eximere
Venenatis diaboli faucibus liberare
Laqueis sæcularibus exutum paradiso restituere
Cœlo accipere, apud Virg.
Astriferæ aulæ limina pandere.

Heavenly Dwellers, vide Dwelling, &c.

Heaviness, Grief, Trouble, Sadness.

Difficultas, Labor
Dolor, Luctus
Ægritudo, Tristitia
Ærumna, Solicitudo
Afflictio, Amaritudo
Acerbitas, apud Cic.
Cura animum discruciat
Scrupulus, Molestia, Negotium
Nodus & Moles per metaph.
Crux quoque Latinis ponitur pro re omni, quæ molestiam adfert.

Heavy, Weighty, Grievous.

Grave, Arduum
Laboribus ac miseriis adflictum
Ponderosum, Onerosum
Colossum vel colossicum
Operosum, Difficile
Haud facile factu
Negotiosum, in quo multum negotii est ac laboris
Maximæ difficultatis, Acerbum
Molestum, Magni laboris
Laboriosum, intolerabile
Adictu periculosum
Factu perquam difficile, vide Grievous.

a Hedge, a Mound.

Septum, Sepes vel Saepes

Sepi-

Sepimentum, Vallum
Ἐπαμφίδιον, Macteria
Περίφραγμα.

to Hedge, vide to Enclose.

the Heele.

Calx sub genere masculino
Calcaneus
Calcaneum, πέρνη.
Pernio. Græcis Chimetlon, the kibe in the Heele.

a Heg, a Fairy.

Incubus, Dæmon, Insultor
Ephialtes, qua dictione Valerius Max. apud Latinos usus est
Pnigamon, πνιγάμων, πνιγάλιον. Vide Fairies.

the Hell.

Infernus, Inferus
Erebus, Tartarus
Avernus, Infera
Gehenna, Græci scribunt sine aspiratione media, Hebræi, Gehennam
Stygia palus, Orcus
Fossa infernalis, Phlegeton
Sine sole domus, Virg. Acheron
Damnatorum locus
Styx, Cocytus
Chaos Tartareum, Barathrum
Sulphuris amnis in versibus Sybillinis
Infernæ & inferæ sedes
Stagnum igneum ac sulphureum
Lacus sulphureus
Umbræ Tartareæ
Tartareus phlegeton, Fœda palus
Lacus Phlegetonius
Inamabile regnum
Puteus infernalis, ἄβυσσος.
Plutonis seu Ditis regnum.
Tartareæ sedes atque ostia Ditis
Vallis tenebrarum, caliginis
Lacus inferior in Sacris
Phlegeton, Cocytus, fluvii sunt infernales, ut Styx & Acheron.
Loci pœnarum, tenebrarum
Extremæ tenebræ seu exteriores
Sceleratorum sedes ac regio
Janua nigra, Propertius
Panditur ad nullas janua nigra preces
Carcer tenebrosus, cœcus
Oræ Charybdis
Fœculentus, terrebris alicui carcer
Igneus fluvius
Hypogæi claustra Barathri
¶ Infernalis, Tartareus, Avernalis fluvius, seu amnis, &c.
Reliqua require inter Poëtica.

Hell-fire.

Ignis gehennæ
Tartarea flamma
Ignis Infernalis
Æternum, extremum supplicium
Horrenda, extrema quæ internecio, Buda.

to go to Hell.

Inferos adire lacos
Nigros visere Manes ante diem
Ad Cocytum demigrare
Obscura regna subire
Ad Tartara pergere, petere
Plutonis sub terra invisere sedes
Αἰδόσ δόμους ἐσῆλθον κευθμῶνά τε γαίης ὑπὸ δυσῆς, ut est apud Homer.
Paludem ignivomam gehennæ haurditate
Stygias pervenire ad oras
In ignis æterni abyssum corruere
Ditis defunctum accedere regna
Ἀνοστόμβρον δυσῶνυμ᾽ ἄδμητον ἀΐδ᾽ ἐς ἔδος, ut est apud eundem.

to bring to Hell.

Animam in tartara fato præmaturo mittere
Τυχὼν ἀϊδι φθιάδδι. Hom.
Æternis objicere malis
Deturbare in avernum
In vel sub tristia tartara mittere

Demittere orco aliquem
In Tartara dejicere
In averni barathrum in Acherontis tenebras dejicere, mittere
Ταρταροῦ
Detrudere ad Stygias pœnas, & averni tartara ditis, Virg. in 7.
Hinc via Tatarei quæ fert
Acherontis ad undas
Ducere, præcipitare in infernum
Εἰς ἅιδου κατιέναι, to lead to hell.
Mittere ad orcum
Animam trahere ad præsepia Ditis
Seculi sordibus prægravatum in flammas tartareas demergere
In Phlegetontis præcipitare fluenta, dehiscere, terra sub tartara rapere
Chasmate, tellure dehiscente vivos in infernum demittere
Profunda demergere abyssо, quod vulgo condemnare dicitur, mittere in gehennam, tenebras exteriores
In profundum Tartarorum relegare.

the dwellof Hell.

Dis, ditis
Tenebrarum Præses, Pluto.
Πλούτων, Orcus
Summanus, divitiarum & inferorum deus: summus inter manes dictus Ovid.
Summano templa ferunt
Apud Plutonem agere, to be in hell.
Apud inferos habitare
Colere regiones Acherontis.

Hell spirits.

Dæmones, Dæmonia
Manes, Lemures.

to Helpe, to Aide, to Assist.

Subvenire, Succurrere
Auxilium dare, ferre, præbere, præstare
Auxiliari, βοηθεῖν
Juvare, Adjuvare, Adjutare
Offerre se alicujus necessitati, inopiæ, Supportare
Adjumento, adminiculo, præsidio, subsidio, auxilio esse
Adminiculari, Opitulari
Opem ferre celebrem
Adspirare, Sublevare
Allevare, Relevare
Patrocinari, Adesse
Tueri, παραστάτης
Afflictos, miseros, consilio & re juvare
Tutari, Adire
Conferre opem miseris
Suffragari
Commodari, dare operam alicui, Plautus
Subsidium præstare
Συμβοηθεῖν
Suppetias ferre
Præsto fuit multis
Defendere, Assistere
Adferre adjutamentum, præsidium, auxilium, opem, manus alicui
Manus adferre, dare socias, vel auxiliares
Rebus succurrere læsis, relictis
Facere adjutorium, Suet.
Opem præbere, præstare
¶ Ire, venire subsidio, apud Virg.
Ire suppetias, apud Cæs. to go succour or helpe one
Ferre pedem, apud Virg.
Ferte simul faunique pedem, vide to be profitable.

to Helpe one another.

Mutua opera juvare
Succurrere mutuò
Mutuas tradere, commodare operas
¶ Se invicem mutuis juvare officiis
Condicere operam, to promise helpe, & offerre auxilium, i. polliceri
¶ Non tuo Marte
Non sine Theseo, not without aid.

Helpe

Helpe, Aide, or Assistance.

Auxilium, Subsidium
Suppetiæ βοήθεια,
Prælidium, Opitulatio
Adminiculum, Suffragium
Subventio, Juvamen
Auxiliamen, adjuvamentum
Anchora, Opitulamen
Opem in obliquo
Adjutorium, Tutelà
Copia, Terent.
Patrocinium, Defensio
Opera subsidiaria, apud Erasm.
Beneficio alicujus, id est, opera apud Ciceronem.

to require, or to demand Helpe.

Auxilium, subsidium petere, implorare, efflagitare
Quærere
Invocare suppetias, auxiliares manus, opem
Auxilia cogere
Opitulamen rogarè
A superis poscere opem
Quæritare, apud Apul. & alios
Sollicitare Deos
Vocare auxilio Deum
Vocare auxilium
Operam deposcere
Auxilium vocat & duros conclamat agrestes.

without Helpe, vide without.

with the Helpe of God, vide God willing.

Heralds of Armes, vide Posts.

to harbour, vide to Lodge.

a Harbinger, one that appointeth lodging for a Princes Traine.

Metator seu designator hospitiorum, quem vulgus Foraneum vocat
Epidemeticus vel Epistathmus.

Heretofore, in Time past.

Antiquitus, ἐκ παλαιῆς
Bonis temporibus; apud Cic. in offi.
Apud majores nostros
Memoria patrum
Olim præteritum tempus significans sicut quondam, πάλαι, Cic.
Fuit ista quondam in hac republica virtus
Jam olim & olim jam, **Long afore.**
Quampridem

Hereafter, a Time to come.

Inde, Deinceps, ἐκ τότε,
Ex hoc tempore
Post, Posterius
Postea, μετὰ ταῦτα
Olim futurum tempus significans.
Posthac, Postmodum
Postmodo, Amodo
In futurum, in posterum
Demum, Denique
Dehinc, ἐξείης
Poëticè pro ἐξῆς
Ultra post hoc tempus.

Hereafter a better successe, or a better lucke and fortune.

Tempestatem excipiet serenitas
Post tenebras lux atque serenos dies
Spes meliora dabit
Succedet tranquillitas

Flebile principium melior fortuna sequetur. Ovidius
Turbulentos motus convertet Deus in tranquillitatem
Malis dabit Deus finis quoque finem, Virg.
Illucescet optata tranquillitas
Post hæc meliora speramus
Tempora post mœsta, læta fuit dies
Post nubila Phœbus
Grata superveniet quæ non sperabitur hora
Læta tristibus succedent
Aurea remeabit Saturni ætas
Melior posthac fortuna adveniet
Post tempestatum noctem diei serenitas illucescet
Oculis mœstitia caligantibus grata aura illucescet
Forsan melioribus annis sæcula læta aderunt.

an Heritage.

Hæreditas, Hæredium, Hæredíolum, Prædium, Patrimonium, Successio. vide **unmovable goods.**

greedy after an Heritage, or an other mans living.

Hæredipeta, Vultur
Captator testamentorum
Vulturis umbra γυπὸς σκία
Inhians testamento
Moriturum blanditiis, muneribus aut aliis quibuslibet artibus subornans, ut hæres instituatur
¶ Obire hæreditates, fundos, arva vicini, pro aucupari, captare, Cic.
Persequi hæreditatem. apud Terent.
Hæreditates captare alienas, Hieron.

an Herring.

Allec, aut ut nonnulli volunt
Halec per aspirationem & unicam l.
Arenga, Alleca
Mænis, Μαινὶς, vel Mænas, halecula, a Φθεὶρ.

a red Herring.

Allec infumatum
Arenga passa
Ruburnus & Ruscupa à pleriſque pro eodem ponuntur.

Hitherto, vide Until now

Hither and thither, high and low, to and fro.

Sursum, deorsum. Huc & illuc
Ultro citroque, Cic.
Rursum, prorsum ἄνω κάτω
Rerum ordine conturbato
Hac illac circumcursa, Terent.

to Hide, to Cover, to keepe close.

Celare, Abdere
Obducere, Abstrudere
Operire, Condere
Abscondere, κρύπτειν
Recondere, Celare
Occultare Occludere
Occultum habere
Involvere, retrudere
Ab oculis removere
Tegere, Contegere
Obtegere, Supprimere
Velare λάθρα ἔχειν
Abdere se
Abstrudere se in angulum
Abdere se in tenebras
Fugere vulgus
Carere publico foro
Fugere congressus hominum, Cic.
Non venire in forum
Abdere se domum, rus, in sylvas
Abdere domo, speluncis
Fugitare, Subtrahere se
Conjicere se in tenebras
Confugere in cavernam
Quærere latebras, diverticula
Publico abstinere, Fallere
Livius qui per biennium fefellerat, id est, latuerat

to be Hid, or lye hid.

Latere, Latere tecto
Latitare, & Delitescere.

Hid, kept close.

Occultus, Abditus
Latens, Cæcus
Conditus, Absconditus
Crypticus, Tectus
Ἐνδόμυχος.

to Hie, vide **to make Haste.**

High, Aloft.

Excelsum, Celsum
Eminens, Æthereum
Arduum, Exaggeratum
Percelsum Summum
Altum, ὕψιλον, Aëreum
Procerum, Elatum
Editum in altum
Præruptum, Sublime
Excitatum humo.

to appeare, to seeme High.

Elucere, Emergere
Excedere, Prominere
Eminere, ὑπερέχω
Minari pro eminere, apud Virg.
Geminique minantur in cœlum scopuli
Assurgere, Extolli
Attolli, Educi
In altum surgere
Efferri, Efferri in altum
Efferri in aërem
Dum petit infirmis nimium sublimia pennis
Superare humeros, fastigia tecti, culmina
In luminis auras altè subvehi
Aliquem toto capite superare.

a little Hill, a Hillocke.

Clivus, Monticulus
Collis, Colliculus
Tumulus, quasi terra tumens
Γηλόφος, λόφος.

to Hinder, to Let, to offer Wrong.

Obsistere, Offendere
Lædere, Impedimento esse
Non conducere, si referantur ad naturale temperamentum, ac corporis accidentia, ut illud non conducit stomachi coctura, digestioni, hoc lædit, offendit valetudinem
Obesse, Officere
Nocere, incommodare
Incommodo afficere vel damnis
Facere detrimentum, damnum inferre, adferre βλάπτω
Vulnus imponere, inurere, infligere, apud Cic.
Malefacere, & maleficium facere
Incommodum ferre, invehere, importare.
Dare damnum, seu iacturam dare, pro quo ineptientes facere damnum dicunt
Malum dare, apud Terent.
Commodis officere, apud Cic.
Incumbere in alicujus perniciem
Malitiosis insidiis, clancularijs dolis perniciem machinari, **to goe about for to doe wrong.**
In mutuam perniciem ruere, Erasm.
In alterius perniciem jucundus incurrere, malum statuere, scelus concipere
Machinari perniciem, necem alicui
Perere alicujus caput
Moliri mortem, lethum alicui
Ire in aliquem.

Hippocras.

Melicraton, μελίκρατον
Vinum hippocraticon, distillatum tertio. Aromaticus
Myrina vel Myriva
Vinum aromaticum.

Hire, vide **Reward.**

Histories or Chronicles.

Historiæ, Commentarii
Fasti, Libri veteres
Res gestæ
Scriptura, Regiſtra
Diaria, Annales
Ephemerides
ἐπαύσιοι, Χρονικήματα
Chronicatorum
Monumenta rerum veterum, temporum, locorum, hominum, rerum geſtarum
Libri exemplorum, rerum memorabilium
Anniverſaria
¶ Breviarium, Summarium
Compendium
Epitome, ἐπιτομὴ. Vide **Writings.**

to write Histories or Chronicles.

Hiſtoriam ſcribere, texere, contexere, in ordinem diſponere
Rerum geſtarum ſeriem deſcribere, narrare, oculis ſubjicere, memoriæ prodere
Actus componere, Hieron.

to Hit the marke.

Scopum vel ſcopulum ferire, tangere, adſequi, ictu directo ferire, ſagitta contingere
τὸ σκόπιν ἐφικνεῖσθαι
Metam attingere
Jugulum ferire.

to Hit or dash against something.

Illidere, offendere, Allidere
In offenſiones incidere, Incurrere
Intorquere, Impingere
ξυναράσσειν, ἀρᾶσθαι
Quis tam Lynceus qui nuſquam incurrat, Cic.
Iædere crus, pedem ad lapidem, Cic.
Saxo coſpitibus duris occurrere.

to hr. or ware Hot or Warme.

Ardere, Exardere
Ardeſcere, Exardeſcere
Calere, Concalere
Fervere, Incaleſcere
Æſtuare, Exæſtuare
καμμένειν
Calorem ſuſtinere, Flagrare
Æſtu & caniculæ rabie excruciari
Calorem pati, tolerare
Canis ortu, flagrantiſſimis ſolibus, flagrantioribus radiis exuri
Fervere καυματίζεσθαι
Calore effervescere, torreri
Sole aduri, excandeſcente die
Dum calet, & medio ſol ſtat altiſſimus orbe
Pulverulenta coquat maturis ſolibus æſtas
Infenſos avertere æſtus
Caloribus ſolis exuri, ſolis æſtu inaraveſcente
Solis æſtus eſt ſubmoleſtus.

a Hogge, a Swine.

Sus, ὗς, Sucula
Porcus, χοῖρος, Porcellus
Porca, Porcetra, **a Sow**
ſcropha quæ ſæpius
Verres, **a Boare**
Majalis
Porcus caſtratus, **a barrow Hog**
Nefrens quod nondum frendere, hoc eſt, fabam frangere poſſit, ut Varro ait
Sed porcellus lacteus ſubrumus qui & orthragoriſcus dicitur
¶ Porcarius, Subulcus, porcorum cuſtos
¶ Porcile, Hara, porcorum ſtabulum, **a Hogſtie.**

to Hold, to Keepe.

Tenere, Continere
Mordicus tenere animum, ſententiam
Tenere ſe domo

Tenax

Tenax morbus
In amissis aliquid tenere.

to hold under, vide to Keepe in and Refraine.

Holy day.

Dies solennis, Dies festus
Dies ferarius, Festa lux
Religiosa dies
Festum substantivè, ἑορτὴ
Feriæ Feriarum pluraliter
Dies cessationum ab opere.

at Home or in my House.

Domi, οἴκοι
Intra paternos parietes
Intra domesticos parietes
In domo, ἐν τῷ οἴκῳ.

to tarry or lurke at Home.

Perpetuò domi desidere
Raro prodire
Domi conchæ in morem suo vivere succo
Crepitu ventris calces domi calefacere
Domi se continere.

Honger, vide Hunger.

to Honour, to Worship, to Reverence.

Venerari, Assurgere
Veneratione dignari
σέβεσθαι, Revereri, Colere
Observantia prosequi
Observare, Applaudere
Honore prosequi, excipere
In honore habere, ἐν τιμῇ ἄγειν
Honorare, Honestare
Honorem impendere, habere
Suscipere, ἀποδέχεσθαι
Admirari, apud Virg.
Magnificare, Honore amplissimo ornare, prosequi
Honoribus augere, cumulare, ornare, quod promovere vulgò dicitur, to promote, to advance.
παράγειν εἰς ὀξίωμα ἀνώτερον.
ἐπ' ἐξουσίαν κατέστη.
Gloriam dare. Cic. ut mihi illa omnia immortalem gloriam dederint.
Ornare aliquem insignibus gloriæ
Exornare aliquem prætura, consulatu
Novo augere honore
Afflare honorem, Virg.
Ad dignitatem, potentiam, authoritatem promovere
Exaltare, Sublimare
καθίζειν ἐπ' ἐξουσίαν
Constituere in authoritatem & potentiam
Honorificare
Honorem exhibere, præstare
Onerare officiis, honoribus
Genua flectere
Inclinare caput omnibus theatris
Honorem ferre, deferre, impendere, cumulare, certatim
Honorarium, neutiquam despicabile offerre
Pro numine colere, to worship one as a Saint
¶ Aliquem sartum tectum conservare, est alicujus honorem (ut vulgus loquitur) tueri, Cic.
M. Curium sartum tectum, ut ajunt, ab omni incommodo, detrimento, molestia, sincerum, integrumque conserves.

to get Honour, Glory, Praise, or dignity.

Dignitatem colligere, conciliare, adferre, consequi, reperire, sibi adjungere, acquirere
Ferre, obtinere laudem, Cæsar.
Ad dignitatem pervenire, provehi
Ire ad astra, Virg.
Pervenire in claritudinem magnam, Sal. Propter scientiam rei militaris

ris singularem, ad honorem amplissimum evocari
Omne ferre punctum, pro laudem omnium assequi, Horat.
Nancisci potestatem seu authoritatem summam
Colligere dignitatem, famam
Laudem sibi parare
Attollere fastigium
Provehi in altum
Lauream mereri, adipisci
Dignitatem agere, amplificare
Gloriam comparare, adipisci, consequi
Nomen augere, vel existimationem
Extendere famam factis
In gloriam venire
Honores assequi, consequi.

Desirous of Honour vide Ambitious.

Honour, Renowne, Glory, Praise or Dignity.

Honor & Honos. κλέος
Excellentia, Celsitudo
Dignitas, Dignatio
Majestas, Claritas
Sublimitas, Fastigium
Amplitudo, Splendor
Celebritas, Magnificentia
Existimatio, opinio honesta
μεγαλοφρίτεια
μεγαλοφροσυνη
Honestas, Decus
Laus, Fama, δόξα
Gloria, Titulus, metaph.
Nomen, Ornamentum, Vide **everlasting renowne.**

Honourable, noble, worshipfull, venerable, famous, excellent, passing good.

Honorabilis, γαμέος
Honorificus, γαμέος
Venerabilis, αἰδήμων
Venerandus, Excellens
Egregius. Præclarus
Præstans, Eximius
Præstabilis, ἐυκλεής
ἐυφημίζω, Clarus.
Intaminatus, Amplus
Colendus, Phocion
Reverendus, Probus
Probatus, Cic.
Adprobus, Gel.
Honorandus, Honestus
Spectatus, spectabilis
Spectatæ probitatis vir
Vir de quo dubium, clariorne sit generis origine, an virtutibus
Diversis relucens virtutum ornamentis
Purus omnis criminis
Summum ecclesiasticæ dignitatis ornamentum
Vir omnium episcopalium virtutum genere cumulatissimus
Conspicuus, ἐπίσημος
Circumspectus
Insignis, Inclytus
Illustris, Celebris
Laudatus
Laude dignus
ἄξιος ἔπων, laudabilis
αἰδέσιμος, αἰδοῖος
Vir integer, integræ famæ
Integerrimæ vitæ vir
Gravis & honoratus apud suos
Senio venerabilis
ὀνήτωρ φώς, πολύαρος
Omni honore & favore dignissimus
Patriæ decus immortale
Bonus pro probo & justo, apud Cic.
Vir numeris omnibus absolutus
Columen familiæ, **the honour, the glory of the house, stocke or kindred.** Terent.
Homo quantumvis pretii, quavis re dignus, proverb.
ἄξιος τῶ πατρὸς
Multâ laude dignus
Summæ integritatis
Singulari vitæ integritate

Insigni

Insigni virtute præditus
Moribus integris
Jovis germen, εὐ ὀδὲ ἴρνος
Ad dignitatem & gloriam natus
Insigni dignitate præstans
Vitæ ac famæ inculpatæ vir
Vitam degens nulla sinistri rumoris macula aut laude aspersam
Moribus ac vitæ probitate admodum excellens
Famam servans illibatam
Famæ hactenus incontaminatæ
Integer vitæ scelerisque purus, apud Horat.
Sublimi qui fertur vertice
Summæ dignitatis codicillis ornatus
Ornamentis pulcherrimis cumulatus,
Dignus Argivo clypeo, proverb.
Magnificis ornatus præconiis
Clarissimus, amplissimus vir
Sunt inter hæc aliqua nonnihil diversam significantia, sed huc translata, quòd probi honestique viri epitheta sunt

Honourable, vide Daintely.

a Hood. a Kerchiefe for a Woman.

Rica & Ricula diminutivum
Peplum
Calyptra
Tegmen muliebre
Calantica, κυρία
Calanticam capiti accommodare, apud Cic. to pin.
Calanticam detrahere, apud Virg.

a Hoore, a Harlot.

Scortum, Meretrix
Prostibulum, Scortillum
Communis mulier, Lyca
Propudiosa Scortatrix
Vulgata omnibus seu pervulgata, apud Suet. Lycena.
Pudicitiam in propatulo habens
Lupa φαγεδαινα γυνὴ
Questum corpore faciens
Prostituta mulier, Adultera
Prostituti pudoris, Mœcha.
Vulgato corpore, Pellex
πόρνη ἢ ἑταιρὶς
Publicè merens
Diobolaris, apud Fl. in mythol.
Quadrantia mulier
Recellicluniæ, apud Plaut. Alicar.
Cloacæ, metaph.
Subacta pluribus
Pellex, palace Græcè, Concubina vulg.
Sui copiam omnibus faciens
Ignis apud Virg. Succuba
Cuilibet se sterneas, a common harlot.
Quosvis admittens
Serapiæ, Profedæ, ill favoured Drabs
¶ Et meretrix sacrificularis seu prostibulum, vel cloaca sacrificorum, a priests whore.

a Hoorемonger.

Scortator, Fornicator
Fornicarius, Meretricarius
Ganeo, Nequam, πόρνος
Leno, a ruffin.

to play the Hoore or Harlot.

Pulchritudinem & corpus ad lucrum prostituere
Alere corpus corpore. Plaut.
Prostituto corpore stipendia facere
Dare se cuilibet, apud Teren. & Mat. pro prostituere
Corpore quæstum facere
χαμαιπετεῖν, facere
Ex turpi vivere questu
Vulgare, publicare corpus suum
Collocare se in vita meretricia palam, & domum suam patefacere omnium cupiditati, Cic.

Palam

Palam facere quæstum
ὠνῆς φανερῶ χαμαιζεν
Corpus palam ad omnes libidine divulgare

to hunt after Hoores, vide Bawdery.

to Hope, to trust.

Sperare, Spem habere, fovere, nutrire, pascere
Teneri, Lætari spe
Spe duci, Spectare
Spe evehi, attolli
ἔχεσθαι ἐπ' ἐλπίδε
Expectare. prosperare, apud Cic.
Pendere se animi
Figere spei pedem, Eras.
Spei figere ancora, to trust wholy.
Omnem figere cogitationem, omnia studia, omnem curam, operam, industriam, omnem denique mentem in N. patrocinio, favore, authoritate

to Hope in vaine.

Pascere vanam spem, spes inanes, apud Virg.
Excidit spes id posse fieri
Inanem spem fovere
Bona spe aliquem ludere
Lætari se falsa
Stultam dubia spem trahit mora.

a small Hope.

Spes tenuis, incerta, infirma
Spes fripida, languida
Spem tollere, demere, adimere, expellere
Destitui spe
Spes macra, apud Persium
Cassa atque evanida
Spes mihi cassa cadit
ψυχρὰ μὲν ἐλπίς.

I Hope, I trust.

Maxima spe teneor
Adducor in spem
Spes mihi magna subit
Spes est futurum fore
Arrecta spes est
Adhuc aliquis Deus nos respicit
Adhuc cœlum voluitur, proverb.
Lux affulsit, prov.
Spero hoc afflare auram aliquam, i. spem ostendi, Cic.
Affulgens lætior spei aura, recreat animum meum, Eras.
Spem habeo, ἐλπίζω
Spem capio
Spe erigor, trahor
ἐπαίρομαι
Venio in spem
Spero fore
Ducor, Potior spe
Affulget, arridet, adblanditur nonnihil spei
Spes est, adest, supersit, restat, relicta est
Affabit mihi spes melior
In spem vocor, erigor forte
Summam, certam, non exiguam concipio spem futuram
Animus mihi præsagit, fidem facit.

a Horseman.

Eques, qui equo vehitur
Qui cursus equestres traducit
Qui instruit cursus equorum
Equo insidens
Equisessor, oris
Equio, onis : a Horse-breaker or keeper.

Hospitality.

Frui alicujus domo, hospitio
Hospitem admittere
Considere domo
Hospitium servare
Præbere, accipere
Recipere tecto
Dare hospitium
Non habere fores oppositas
Indulgere hospitio

an Hospitall or Spittle.

Valetudinarium
Nosocomion νοσοκομεῖον
Infirmarium dicitur vulgo
Hospitalia, numero plurali, genere neutro, ponit Vitruvius pro ædibus quæ hospitibus excipiendis destinatæ sunt. Græcis Xenodochia vocantur, in quibus peregrini hospitantur, vulgo Hospitalem, & egentium receptacula, prochodochea, seu hospitia.

an Host, vide Inholder and Armie.

a House, a dwelling Place.

Domus, δόμος
Ædes pluraliter, Nidus
Tectum, pars pro toto, Cæsar.
Lar, apud Poëtas
Penates, οἶκος
Ædificium, Mansio
Tabernaculum
Domicilium
Limen, pars pro toto
Catul. labore fessi venimus limen ad nostrum
In nostrum penetrale receptus
Focus pro domo privata ponitur
Habitatio, Sedes
Habitaculum
Culmen pro domo ponitur
Doma δῶμα, similiter synecdochicè
Domus monetaria, the Mint, ubi signatur argentum in nummos
Argenti officina, ἀργυροκοπεῖον.

at my House, vide Home.

to keepe house.

Gerere rem domesticam
Familiæ curam habere
Curare domum, rem familiarem
Solerter, provide, utiliter rem domesticam administrare
Rem familiarem & parare & conservare
Parta tueri aptéque impendere
Domestici officii curis distringi
Tueri rem familiarem, apud Cic.
Gubernare domum, vulgus dicit
Rem domesticam, vel ad rem domesticam attinentia curare
Frugi vivere, to live soberly.
¶ Primam rei familiaris curam inire.

houshold stuffe.

Supellex. σκεύη
Res domestica, familiaris
Utensilia, Res mobiles
Scruta, numero plurali, old stuffe.

an housholder, or the good man of the house.

Paterfamilias. οἰκοδεσπότης.
Familiæ præpositus, rector
Maritus, Herus.

an housewife vide Wife.

how.

Quomodo Qui, Quāliter
Qua ratione πῶς ὅπως
Quo pacto, Qua via
Quemadmodum.

humble, vide low.

humility, lowlinesse.

Despicantia sui
Voluntaria mentis demissio
Animi demissio, Humilitas
ταπείνωσις
Quæ Virginem Mariam in cœlum extulit.

hunger, famine.

Esuries, Esurigo
Edendi aviditas, orexis, libido
Fames
λιμός, πεῖνα
Male-suada fames

¶ Fame

¶ Fame contabescere, inedia, inopia, fame deficere, confici, vinci, to die for hunger.
Pallida ora fame
Longam excoluisse famem
Demere, solvere jejunia
λιμὸν ἀναῤῥιπτεῖν
¶ Attligere inedia
Fame aliquem excruciare
Femem edendi concedere portionem, ut mori necessum sit, to famish one.

to lessen, or assuage hunger.

Eximere, Pellere
Depellere, Repellere
Levare, Deponere, exolvere famem, Satiare, jejunia pascere, finire, placare boum cæde
Comprimere amorem edendi.

hungry appetite.

Appetitus, ut vulgus loquitur
Appetentia comedendi, Esuritio
Vehemens edendi aviditas
Orexis ὄρεξις, qua voce usus est Juvenalis in Satyris, appetitionem vertit Cic.
Gulæ irritamentum
Jejunia, aviditas.

to hunt, or chase Deere.

Venare canibus leporem
Feras infectari
Feras indagare, ἰχνεύειν
Feras agere, agitare, inquirere
Venationi insistere
Sectari cervos, apros, feram
Feras cursu infectari, insequi, agitare, ἀγρεύειν
Cum bellua audacter congredi
Cervos jaculo cursuque fatigare
Insequi vagas per juga summa feras
Clamore premes ad retia cervum
Cadit adversa cuspide fossus aper
Compellere cervos in plagas
Saltusque indagine cingunt, Virg.

to hurle, vide to shoot.

to hurt.

Nocere, Officere
Lædere, Offendere
Incommodare, Obesse
Cadere, damno esse
De iis quæ nocent, & non prosunt.

a Hurt, vide Losse.

Hurtfull, noysome.

Damnosum
Infestum, Perniciosum
Dispendiosum, Noxium
Detrimentum, incommodum adferens
Exitium, jacturam, calamitatem, periculam, damnum secum trahens, & ingens malorum incommodorumque agmen.

a Husband.

Conjux, Sponsus, Maritus, Virg.

a Husbandman, he that tilleth and manureth the ground.

Agricola, ἀγρεύτης
Agricolator, Georgus
Villanus, Villicus
Agrarius, Agrestis
Rurieola, Rusticus, Vide Plowman.

I

a Jacket or Jerkin without sleeves.

EXomis, idis, Colobium
Tunicula manicis desecta, truncata, mutilata.

a Jakes, vide Privy.

a Jangler, vide Bradler.

the

the Jaundise.

Morbus regius, à Var. dicitur *Ικτερος*, Græc. nuncupatur medicorumque opinione ex felle nascitur
Aurigo nominatur à Cels, propter auri colorem
Arquatus ab arcu, à colore scilicet, arcus cœlestis
Quidam hunc morbum Ictericam, vocabulo non satis probato (ut omnia morborum nomina ferè depravata sunt) dixere
Alii dæmoniacum & aquatum vocarunt
Auriginosus & Ictericus, *ικτερικὸς* qui morbo regio laborant
Ικτεριᾶν, Ictero morbo laborare.

Idle.

Omni actione vacuus
Supinus, Otiosus
Feriarius, *ἀργὸς*
Vacuus ab opere
Ἄεργος, *ἀνεργάσιμος*
Nil rerum actitans
Lentus, Cessans
Cessator, Languidus
Desidens, Desidiosus
In otio vitam degens
Bos in stabulo, proverb.
Spartam rodens
Reses, dis, omnis g. Liv.
Iners, Male feriatus
Compressis sedens manibus
Marcidus, apud Plaut.
Facere, Terere
Agere, Peragere
Sequi, Habere
Feriari otia
Ducere segnia otia
Ducere vitam per otium
Natus in otio
Solvi in otia, vide Sloth.

to be Idle.

Ociari, *ἀργεῖν*
Pigrari
Vacare ocio, à lare
Vacare *σχολάζειν*
Ocio indulgere
Cessare, *ἡσυχάζειν*
Esse remissum à labore
Ocio torpescere, marcescere
Otium captare
Feriari & Feriare neutrum
Inerti ocio contabescere
Inertiæ indulgere
Ocio se dedere
Ocium colere
In ocio esse
Ἄγειν σχολὴν
Diuturno in otio versari
Turpi otio & Abdomini servire
Nihil agere
Ultra Epimenidem dormire
Ociis ac somno transmittere vitam, apud Terent.
Feriatam agere vitam
Nullis se negotiis exercere
Manum habere sub pallo
Compressis sedere manibus
Et Proverb. Conchas legere dicitur, qui in summo est otio.

a Jerkin, vide Jacket.

to Jest, to Sport.

Nugari, Connugari
Ludere, Jocari
Nugas agere, Tractare jocos
Afferre jocum, sales
Ludicra rebus seriis miscere
Jocari festivissimè
Indulgere festivis jocis
Joco dicere, vide to Scoffe.

Jestingly, Merrily, Pleasantly.

Joco, Jocose, Per jocum
Ridiculè *παιζομένως*
Joci causa, Per ludum
Animi gratia dicere, for sport
Perridiculum

a Jew.

Judæus, Ἰουδαῖος
Verpus, Apella, apud Horat.
Currus, apud Georg. Wice, & à re-ſectu cutis dicitur, recutitus
Circumciſus
Hebræus, Ἑβραῖος
Iſraëlita
Levigena, à tribu Levi. Mant.

Ignorant.

Rudis, Imperitus, nullius experientiæ, uſu minimè doctus, uſus expers, rudis in rebus, novus tanquam hoſpes, planè peregrinus, ab uſu rerum imperitus, parum verſatus, rerum inſciens, ignarus, expers, experientia vacans, uſum non habens.

Ignorant, Unlettered.

Literas planè non noverat
Ex abditis literarum fontibus parum aut nihil hauſerat
Literis erat mediocriter, leviter, vulgaritèr, non admodum, haud ſatis, non multum eruditus, inſtitutus, inſtructus
Planè, perfectè, abſolute, exquiſita quadam ratione, excellenter, egregiè, præclarè literatus non erat
Longè aberat à perfecta literarum ſcientia, reconditæ, exquiſitæ, ſingulares, egregiæ in illis literæ non erant
Vulgares erant.

I have done it Ignorantly, unawares, not knowing otherwiſe than I thought.

Feci inconſultè, ignoranter
Ignorans feci, apud Plaut.
Errore, per errorem
Imprudens, ignarus
Nec opinans
Per imprudentiam, inſcitiam
Neſciens, inſcius, Inſciens
Cic. Quæ inſciente me, imprudente L. Sylla facta ſunt, Vide Unthought

Ill, Amiſſe, Overthwartly, Frowardly.

Præpoſterè, Pervers
Perperam, pravè
Diſtortè, Inversè
Inverſum.

an Ill or Evill man.

Pravus, κακὸς
Perverſus, Sceleſtus
Impius, ἄθεος
Malus, πονηρὸς
Pernicioſus, Flagitioſus
Malitioſus, ſceleratus
Sons, Noxius
Diſcolus, Facinoroſus
Peſtis, Lues
Internecio
Morum parte inquinatus ab omni, Capitalis homo, id eſt, ſupplicio capitis dignus.

Ill favoured, Deformed.

Deformis, Turpis, δυσειδὴς
Fœda facie, Therſites
Therſitem deformitate vincens
Hipponax alter turpitudine
Therſitæ conferendus Homerico
Jacens in ſordibus, Filthy
Ad prodigium uſque deformis
Deformatus corpore
Δυσπρόσωπος
Quem formæ premit dedecus
Decolor.

an Image.

Statua ἄγαλμα, Signum
Simulachrum, Simulamen
Idolum, media producta, Effigies
Icon εἰκὼν

Imago

Imago, Imaguncula
Imago radiato capite conſpicuus
Agalma, Hermæ
Sculptile, fuſile, conflatile
Sculptum, fuſum, pictum ſignum
¶ Statuarius, ſculptor, ſignifer, victor ſigna fabricans
Ἀγαλματοποιὸς
Hermoglyphus, **an Image maker or cutter.**

to Imagine, to Search, to Inquire out ſecrets or high things.

Altum ſapere
Scrutari profundum
Subtilitates perquirere
Circa ſublimia & ſuper cœleſtia verſari
In cœleſtibus verſari
Imaginari, & ut de Socrate ſcribit Ariſtophanes, ἀεροβατεῖν ἢ περιφρονεῖν ἥλιον
Per aëra incedere & circa ſolem ſatagere.

to Imagine, to Conceive, or to Caſt in mind.

Imaginari, Fingere
Cogitatione depingere vel fingere
Animo comprehendere
Imprimere aliquam notionem in animis
Animo fingere
Cogitatione & mente complecti
Speciem alicujus rei cogitare
Cic. De imaginibus ad animum pervenientibus
Item. Volitat ante oculos iſtorum regis filius, vide **to muſe and to deviſe.**

to Imbroder.

Acu pingere, Plumare ῥαπτεῖν
Ex coloratis filis effigies hominum exprimere
Artifici veſtes pingere acu
Veſtes auro intexere
Hinc veſtes Phrygianæ, acu pictæ, factæ, contextæ, aureis filis decoræ,
Imbrodered garments.

an Imbroderer.

Acupictor, πολυκίστης
Segmentarius, Plumarius
Barbaricarius
Phrygio, quòd hujus artis inventores aiunt Phryges fuiſſe.

to Imitate, vide to Follow.

Immoderate ſorrow, vide Immortall.

to be Impoyſoned.

Bibere cicutam
Κώνειον πίνειν
Haurire, ſumere venenum
Venenum in ſua viſcera ingerere
Veneni mali poculo animum expellere, Solin.
Toxico ſe mori dare
Veneno potionari, ſuſtolli
Toxico perire, vitam finire, perimi, confici, intercipi
Corpus medicaminibus multis adverſus venena munire, Plin.

of great Importance, vide Weight.

an Impoſture, or Bile or Botch.

Hulcus, ἕλκος
Cave picas, Ulcus
Exulceratio, ἕλκωσις
Puſtula, Tumor
Vomica, à tumoris ſimilitudine
Tuber, Tuberculum
Apoſtema, ἀπόστημα
Abſceſſus
Supputatio Latinè

Glandes

Glandes, glandulæ, Tonsillæ
¶ Rescindere summum hulceris os.

Impetitioned, vide Petitioner.

Impudent, without shame, Shameless.

Impudens, media correpta
Insignis qui est impudentiæ
Inverecundus, fronte carens
Effrons, qui pudorem omnem abstersit, dedidicit
Perfrictæ frontis, faciei
Cui pudor ex pectore cessit. Luc.
Os impudens
Aspectus Atticus
Βλέπος ἀτθικὸν
Nihil oris habens
Cui frons cum mente periit
Frontosus
Ἐνυμέτωπος
Phormio Terentianus.

to be Impudent, shameless, or without shame.

Perfricare frontem, faciem
Ponere pudorem
Perfricare os, apud Cic.
Pudorem omnem abstergere, detergere, deponere
Verecundiæ repagula omnia discutere, Erasm.
Verecundiæ limites cunctos prætergredi
Esse sine fronte
Transire fines verecundiæ, pudicitiæ
Salust. Pudore carere
Non habere pudorem
Impudenter loqui, ἀναιδεύεσθαι
Impudenter agere, ἀναιδεύεσθαι
Nihil apud allos pudere
Qui nullo pudore tangitur, movetur, avertitur, ducitur
Quem nihil pudet
Inverecundus, Perfrictæ frontis.

Impudently.

Perfricta fronte, facie
Posito pudore omni
Ore perfricto
Crasso rubore
Absque fronte & ore
Refractis pudoris & reverentiæ claustris, Plinius, Citra ruborem
Devorato pudore
Temerario fronte
Nudo capite, proverb.
Τυμῷ κεφαλῇ
Inverecunde, Impudenter
Citra omnem pudorem.

to Impute, to Attribute.

Acceptum ferre
Impensum seu expensum ferre, ut transtulit Vall. in epistola Pauli ad Phile. λογοῦν
Imputare, ut habet vetus editio
Acceptum facere, Plin.
Meruisti, ut acceptum tibi fieret, id est, accepisse abs te nos fatemur
Sibi describere, Attribuere
Ἐξιδιοποιεῖσθαι, Arrogare
Tribuere, Usurpare
Ἐξιδιάζεσθαι
Vendicare, aut ut plerique scribunt, vendicare sibi
Adsignare, Occupare
Præripere, applicare
Omnia cum dativo personæ, & accusativo rei construuntur
Derivare in se, metaph.

Inclined, ready and prone, or Bent.

Propendens, Præceps
Applicatus Cic. Declivis
Pronus, Metaph. Inventus
Proclinis & proclivis, Deditus
Ἐυπρόσωπος, εὐκίνητος
Propensus
Facilis, Natans
Natura inclinatus, ut vulgo dicitur.

Incon-

Incongruity.

¶ Solœcismus
Solœcon
Barbaries, structura inconcinna, refractariola stribiligo, seu stribligo, linguæque Latinæ inconcinnitas, balbuties, hæsitantia linguæ, imparilitas, id vitii vocatur
Dictio popinaria, plane barbara
Gothica, rustica, detrita, squalens, laciniosa, à doctis minimè usurpata.

Incontinent, variable.

Inconstans
Lubricus, Varius
Lubrica, ancipiti fide
Infidus med. prod. ut
Malefidus, ἄπιστε
Non constans sibi
Vagus, Volubilis
Instabilis, Perfidus, med. cor.
Duabus sedens sellis
Cothurno versatilior
Chameleonte, Proteo, Tarandro,
Polypo mutabilior, versatilior
Vertumno inconstantior.
Euripus homo, Polymnestor
Fluxam fidem gerens, Plaut.
Theramenes, Cothurnus
Discedere à constantia, à mente atque à se, Cic.
Omni vento doctrinæ quasi nebulæ turbine exagitante circumferri.

Incontinent, vide out of hand.

to Incourage, to Move.

Impellere, Ingerere
Inducere, Instinguere
Instanter persuadere
Urgere, Perurgere
Incitare, Stimulare
Admovere, Protrudere
Monitis extimulare

to Increase. vide to augment, to Encrease.

to Endeavour, or Labour diligently.

Invigilare, Advigilare
Incumbere, Contendere
Adniti vel anniti
Eniti, Vacare
Laborare, Elaborare
Niti, instare, Vigere,
Sedulam navare operam
Summo studio intendere
Debitum esse
Excubare animo
Toto pectore incumbere
Manibus pedibusque conniti
Operam navare, dare
Omnes promere vires
Ἐπιτηδεύειν, Quærere
Operam impendere
Σπουδάζειν, διανεύειν.
Curare, Evigilare
Diligentiam adhibere in munere fungendo
Ἐπιμελεῖσθαι ποιεῖσθαι.
Curas & cogitationes omnes in rem aliquam conferre
Dare operam egregiam, laudabilem, opturam
In suo studio atque opere nunquam cessare, Cic.
Abjicere segnitiem, foedordiam
Curam adhibere, impendere
Laborem, studiumque impendere
Studere, Conari
Studiosè curare
Adniti, pro virili, totis viribus
Eluctari, Moliri
Primam operam navare
Magno studio moliri
Omnem operam, studium, diligentiamque ponere custodiendis dominicis mandatis
Totus quis incumbere in rem aliquam dicitur

Ingenium intendere
Omnes ingenii nervos intendere
Ingenii vim omnem atque impetum torquere
Totis nervis incumbere
Operam impendere quam (id est, quantum) possis diligenter, vide Endevour.

Infamy, vide Dishonestly.

from his Infancy, vide Childhood.

to Infect.

Avere contagia
Ser, ere, proiterpere latius
Ex vicino vel contactu nocere
Venenoso inficere afflatu
Afflare virus mortiferum
Spargere venenum
Afflatu nocere Ovid.
¶ Lucem, contagionem trahere, contrahere
Ducere contagionis labem.

Infection.

Infectio, Contagio
Pestis, Corruptio
Lues, Ærugo
Venenum, Virus.

an Infectious sickness, vide Contagious sickness.

Inferiour.

Est me inferior, infirmior, imbecillior, neque mecum comparandus, æquandus, conferendus, coæquandus
Nec honore dignus est, qui virtute inferior est.

Inhabite, vide Dwell.

Inke.

Atramentum
Μέλαν, ἄνθος
Loligo pro atramento ponitur, ut Sepia propter utriusque piscis cruorem atrum
Μελανοδοχεῖον est Atramentarium, an Inkehorne, or Inkepot.

an Inne.

Diversorium, à divertendo
Hospitium, ξενών
Taberna meritoria
Stabulum propriè locus in quo lassi fatigatique ex itinere consistunt, à stando nomen habens
Πανδοχεῖον, Casa hospitalis
Ταβέρνα ου, καπηλεῖον
Caupona, Cauponula
Hospitium meritorium
Taberna vinaria, οἰνοπωλεῖον
Oinopolion, A Taverne.

to keepe an Inne.

Cauponari
Exercere Cauponam
Pandocheum agere, esse, barbarè loquentes dicunt
Tenere hospitium.

an Inneholder, an Host.

Tabernarius, Caupo
Κάπηλος
Hospes qui recipit, & recipitur
Pandocheus
Πανδοχεὺς, ξενοδόχος
Stabularius, de quo in Evangelio
Hospes meritorius.

Innocent, guiltlesse.

Innocuus, ἄκακος.
Inculpatus
Ἀναίτιος, Innocens
Innoxius, ἀβλαβής
Crimine, Culpa vacans, carens
Insons, Expers culpæ
Noxæ omnis excors
Qui extra culpam est
Nescius quid discriminis inter dextram & sinistram

Ab omni culpa alienus
Nullius sibi conscius
Clavo purior, proverb.
Hoc me crimine nunquam contaminavi, inquinavi, infeci, pollui
Hujus criminis, flagitii, scelèris, vitii, labe, macula nunquam infectus fum.

In our time.

Nostro ævo
Nostrâ ætate
Nostris temporibus
Nostra memoria
Nobis superstitibus
Καθ' ἡμᾶς ἐγένετο, nostris temporibus fuit.

to Inquire, to Aske, to Demand, to Search out.

Quærere, Inquirere
Exquirere, Disquirere
Ἐξετάσαι πρότερον
Oportet veritatem ante omnia scrutari & investigari
Vestigare, Investigare
Examinare, pervestigare
Scrutari, Perscrutari
Rimari, Indagere
Percontari, Interrogare
Scisscitari, Discutere
Quæstionem habere.
Ἀνακρίνειν, διακρίνειν
Ἐξετάζειν τὸ πρᾶγμα
Quæstioni subjicere, vel inquisitioni
Crebris solicitisque judicium interrogationibus urgere
Severo examine inflare
Contari, Explorare
Inquirere, pro ubique quærere,
Ἀμφιζητεῖν
Omnibus vestigiis indagare
Ad vivum resecare, proverb.
Diligens facere scrutinium
Exactissimum facere examen
Altius rimari & expendere
Severiter examinare
Ἀνακρίζειν, diligenter indagare, explorare
Censuræ subjicere
Altiori indagine discutere, perscrutari
Venari, artificio & solertia quadam quærere
Odorari sagacius, & degustare convivam, apud Cic. utrumque pro callidè & clam explorare quid habeat animi
Alicujus actus insidiosa explorationis arte venari
¶ Expiscari, elicere animi sententiam
Omnia secreta ex imo eruere studióque quærere

to Instruct, vide to Teach.

to Intaile, vide to Grave.

to Interlace, to set betweene, as a day, or a yeere.

Interserere, Intercalare
Interponere, ἐμβάλλειν
Unde Annus embalismatis sive bissextilis aut bissextus nomen habet, in quo dies intercalatur, quæ ἐμβολὴ ἡμέρα, dicitur Græcis, i. Dies intercalaris.

to Interrupt, to Disturbe one that is speaking.

Loquentem interpellare
Interstrepere
Sermonem abrumpere
Impedire, obstrepere
Intertari in sacris literis
Ἐγκόπτειν, Græcè, ἐγκοπὴν ποιεῖν
Interloqui
Interpellare sermonem institutum
Obturbare loquentem, pro interpellare
Turbare vel interturbare aliorum sermonem

Interpolare pro eodem
Interrumpere aliorum verba
Non audire quò rem deducere velit
Et apud Terent. Sine me pervenire quo volo, hoc eſt, ut abſolvam quod cœpi dicere
Et Eraſm. in Moria: Audite quo rem deducamus
Loqui priuſquam alter ſua perfecerit verba
Muſica interfecta in proverbium abiit, pro ſermone interrupto ab interveniente.

Intent, vide Purpoſe.

an Interpretation, vide Expoſition.

to Intice, vide to Allure.

to Intreat, vide to pray.

that cannot be Intreated, vide Stiffe-necked.

to Intreat humbly, to Beſeech, to Requeſt.

Supplicare ſubmiſſe alicui
Abjicere ſe alteri ad pedes
Abjicere ſe ſupplicem
Procumbere genibus flexis in terram, poſito genu ante pedes alicujus
Amplecti, tangere pedes
Tendere genibus brachia, in crura manus
Submittere, Succumbere genu
Rogare veniam ſupplicem
Supplicem genibus proripere telluri
Ante pedes volvi
Demittere cervicem
Venire ſupplicem.

to Intreat, to obtaine by Intreating.

Exorare, Flectere ſuperos
Flectere lachrymis, precibus
Movere precibus
Precando, precibus conſequi
Placare, λοιτεῖν
Perſuadere, Demulcere.

to Invade.

Impugnare, Infeſtare armis
Bello petere, impetere
Infeſto exercitu irrumpere
Bello laceſſere, infeſtare
Hoſtiliter ingredi, invadere alterius ditionem
Arma movere
Bellum inferre vel arma
Excurſionibus infeſtare
Populabundè percurrere
Ἐμβάλλειν, vide to aſſaile.

to Invent, vide to deviſe.

Invtſible, that cannot be ſeene.

Inviſibile, quod aciem fugit
Quod oculorum fugit obtutum
Cic. Animus ſenſum omnem effugit oculorum
Sub aſpectu non cadens
Ἀόρατος.

Inward parts of man.

Vitalia, Præcordia
Viſcera, Exta
Penetralia, Inteſtina.

Joyfull, vide Glad.

to Joyne, to ſet together.

Connectere, Committere
Jungere, Conjungere
Coaſſare, Coaptare, ἁρμόζειν
Accommodare, Concinnare
Componere, Colligare
Contexere, Compingere
Copulare, Combinare
Coagmentare, Conglutinare
Conſarcinare Condere
¶ Adjicere, Adjungere

Annectere,

Annectere addere
Adhibere admovere
Aggregare, to put unto.
Conglobare, Glomerare
Conglomerare.

a Joyning or setting together.

¶ Compages, Compago, inis
Compactio, Compositio
Constructio, Syntaxis
Coordinatio, Connectio
Combinatio, Coagmentatio.

Jonkets, vide Delicate meats.

to take a Journey.

Iter facere, Moliri iter
Ἔχειν ὁδόν
Facere perfectionem, Cæs.
Itinerari, ὁδεύειν
Proficisci, Iter capere
Tendere, Iter instituere
Pergere in sacris literis frequens est eadem significatione
Iter, viam ingredi
Ἀνύειν
Agere iter, viam
Habere iter
Conficere iter, via pulverulenta
Multa diebus singulis conficere milliaria
Dare se in viam
Sursum, deorsum currere ac recurrere, ultra citraque pervolare
Tenere iter, apud Virg.
Et, Quo nunc se proripit ille?
Item, Quo te Mœri pedes?
Quo nunc iter tibi?
Transmittere maria, caput objectare periculis
Vilis lucelli gratia terra marique volitare
Per omnes terras ac maria volitare
Ultro citroque commeare, To goe and come.

Conferre & recipere cum accusativo intercedente præpositione in, ut contulit se in patriam: aut sine præpositione, si accusativus fuerit proprium urbis, seu civitatis, recipit se Romam, contulit se Venetias, vide to goe away.

to come to his Journies end.

Pervenire
Carpere locum destinatum
Tangere quæsitos penates
Quæ diu petiit, tangit arva
Advenit hospes ad urbem.

a Journey-man, a day-labourer.

Operarius, Ergastulus
Mercenarius, Ergaster
Mercede conductus, μισθωτὸς
Conductitius, αὐτωρύτ
Operam suam mercede elocans diurno.

an Ipocrite, he that doth counterfeit holinesse

Hypocrita penultima cor.
Ὑποκριτὴς
Eruditus artificio simulationis
Simulator
Fucatus
Fuco sanctimoniæ personatus
Venditans sanctimoniam
Fucatæ sanctitatis homo
Duplex animo, corde
Fucatam, personatamque sanctimoniam præ se ferens
Paries dealbatus in Actis Apostolorum
Τοῖχος κεκονιαμένος
Sepulchrum dealbatum, Christus in Euangelio vocat sanctimoniæ simulatorem

Hypocrisis, Simulatio virtutis
Venditatio quædam atque ostentatio,
Hypocrisie.

Issue of ones body, a Child.

Propago, progenies
Soboles, Proles, Liberi.

Italy.

Italia, ab Italo rege
Italia terra
Latium, Ausonia
Hesperia magna vel major
Oenotria, à rege Oenotrio
Ausonia ora.

It is so

Ita est, ita se res habet, sic est rei status, in hoc statu res est, ejusmodi res est, hoc loco res est.

to Judge, to give a Sentence, or Judgement.

Censere, Judicare
Judicium facere
Sententiam ferre, dicere, pronunciare
Damnare, Condemnare
Judicem agere
Dijudicare
Censuram agere
Jus dicere, **To pronounce the Sentence.**
De re ultro citroque diligenter cognita pronunciare, definire
Acre, exactum, præsens, constans judicium, sententia, censura.

to sit in Judgement.

Sedere pro tribunali
Rixas fori judiciarii dirimere
Rostris præsidere
Præesse causidicorum subselliis, foro judiciario
Cerdonum jurgia dirimere
Forum agere

Judicia exercere, apud Cic.
Ferre pro tribunali sententiam.

to appeare personally in Judgement.

Judicium subire
Sistere se tribunalibus
Comparere
Causam dicere
Se apud Judices tueri, purgare.

a Judge.

Judex, Prætor
Jura reddens, δικασπόλος
Sedens pro tribunali
καθεζόμενος ἐπὶ βήματος
Sententiæ lator
Rerum capitalium Judex, qui & Quæstor appellatur, quæsitor
Judex maleficiorum vulgo dicitur, de latrociniis judicans, sive latrunculator, **Recorder.**
Prætor Capitalis.

the Judgement Seat.

Judicii locus
δικαστήριον. Forum
Forum judiciarium
Forum judiciale
Tribunal, δικαστήριον
Judicium, consessus.

after my Judgement, vide Meaning.

a Jugler, he that useth crafty Conveyance.

Gesticulator, Præstigiator
Impostor, Pantomimus pen. cor.
παντόμιμος
Circumforaneus
Pilatus apud Quintilianum
Gelasinus, γελασῖνος
Circulator, quem Græci ἀγύρτην appellant, seu præstigiatorem, cum deceptione circumforaneum

Apu-

Apuleius lib. 1. hujusmodi præstigiatorem populi frequentia stipatum mortalibus suas fallacias admirantibus, circulatorem vocat, dicens, Circulatorem aspexi equestrem spatham præacutam mucrone infesto devorasse
Cyclitus ab Horatio vocatur
Impostor nugis ac strophis captans quæstum. vide Deceaver.

Just. Righteous.

Justus, δίκαιος
Æquus, Rectus
Muneribus nequaquam corrumpendus
Incorruptæ æquitatis, justitiæ
Justitiæ oculus
Bochyris alter
Justitiæ tratina, statera justior
Rectam ingrediens viam
Rectum tenens clavum
Æquum & bonum colere
Æquitatem servare.

Justice little set by.

Pauci sunt hac ætate, his temporibus quibus justitia sit, cordi sit
Qui justitiam colant, exerceant, curent, tueantur
Qui de justitia laborent
Apud quos justitia locum habeat, justitiæ locus sit, qui se justos præbeant.

Justice is to be followed.

In omnibus actionibus nostris, id solum spectare debemus, quid justitia postulet, ratio præcipiat, conscientia præponat
Quid sit justitiæ, quid rationi consentaneum, quid cum justitia, ratione congruat, conveniat, consentiat
Habenda justitiæ summa ratio est
Una spectanda justitia, nihil præterea
De una justitia laborandum
Sequi ducem justitiam debemus, agere cum justitia, juste, recte, honeste
Honestum tuendum est solum
Nostra consilia, nostras actiones ad unam justitiam referri decet
Justitiæ inservire, justitiam exercere, ad justitiam incumbere debemus
A justitia minimè discedendum, recedendum est.

K

to Keepe, vide to Defend.

to Keepe close, vide to Cover.

Keepe it close, vide Bewareto tell it no body.

to keepe in, or hold under.

COhibere, Coërcere
Domare, Frænare
Supprimere, Continere
Subjugare, vide subdue, and tame.

to Keepe holy, or feasting day.

Agere diem festum, ἑορτάζειν
Facere diem solennem, festum
Celebrare festum, diem feriarum, diem festum
Ἑορτὴν ἄγειν, ἑορτάζειν
Celebrare solemnitatem,
Facere solemnitatem, apud Hiero.
Operam dare rebus divinis
Feriari, vel Quiescere
Ἄγειν ἐσυχίαν
Celebrare memoriam, mortem sanctorum
Labore & opere supercedere.

to Keepe from.

Arcere, Defendere

Prohibere, Cohibere
Coërcere, Protegere.

it is better Kept in remembrance. or longer Remembred.

Altius insidet vel insidit mente
Tenacius inhæret animo
Altè sedet animo quod primis discitur annis
In omnem usque vitam hæret
Penitius cogitatione hæret
Quo semel est imbuta recens servabit odorem Testa diu, Horat.
Quod rudibus animis & per hoc tenacioribus primùm imprimitur, nulla potestate potest deleri
Quæ teneris traduntur annis, & citius discuntur & tenacius retinentur
Cordi altius intimius imprimitur
Penitus ac profundius in pectore reconditur, reponitur
Altius insidet hominum animis
Facilius penetrat in animos mortalium
Acrius insidet animis
Id perpetuo animo inhærebit meo
Hærere in medullis, & includi in medullis, utrumque, Cic.

to Kemb or trimme the Haire.

Pectere, Pectinare
πίκτειν, κτενίζειν
Pexare frequentativum
Explicare capillum
Deducere crines pectine, Ovid.
Capilliculum comere
Pectine eburnea pangere
Fingere comam, pro ornare
¶ Pectinem ducere à Brechmate ad verticem, Caput mulcere.

a Kerchiefe for women, vide Hood.

a Kettle or Cauldron.

Cacabus, κάκκαβος
Caldare, Caldarium
Lebes, λέβης
Ahenum, χαλκεῖον
Ahenulum, Cumena.

to Kill or slay.

Trucidare, Interimere
Multare more, & neci dedere, apud Virg. utrunque
Exterminare, Necare
Afficere morte
Punire, Ulcisci
Vindicare, σωφρονίζειν
Dare neci, letho, Virg.
Perimere, Occidere
Mactare
Mortem inferre, adferre, obferre
Vita spoliare, Luce privare
Exuere aliquem anima
Vivorum eradere cœtu
Orbare aliquem luce, vita
Vitam, animam, eripere
Morti dedere, Dare morti
Vitam eximere, vitam adimere
Interficere, Iugulare
Ingulum ferire, to cut ones throat.
Configere to thrust through.
Transverberare gladio
Facile ictu perforare
Mucrone latus exhaurire
Confodere, διορύττειν
Defodere, Perfodere
Morte aliquem excipere
Sternere apud Virg.
Dare sopori aliquem, Plaut. in Aul. to lay one asleepe.
Ense aliquem fundere
Premere, sicut & Cædere pro interficere, utrunque apud Virg.
Auferre è vivis, è medio
Obvium quemque demetere, obruncare, Conficere
Gladium in viscera mergere, apud Eusebium
Ferrum in fratris adigere viscera

Ferrum

Ferrum in viſcera condere, Ovid.
Lethale ferrum in hominis ſtringere viſcera
Perdere, Unde vulgo precamur, Dii te perdant
Agere orco aliquem, poëticum eſt, quemadmodum mittere ſub tartara
Porrigere apud Martialem, pro interficere
Cædem facere
Ultima ſupplicii adimadverſione multare, percellere
Ultimo adficere ſupplicio, Eraſ.
Obſidis unius jugulum mucrone reſolvit, Ovid.
Solvere vitam.
Hoſtile ſanguine, hoſtium cædibus manus funeſtare, cruentare
Sanguine commaculare manus
Ab ipſa (ut aiunt) ſtirpe perdere, **to Kill the whole race.**
Terram ore mordere, apud Virg.
γᾶν ὀδὰξ ἀλοᾶσθαι, terram mordicus capere
Et apud Homerum, πασῶν ὀδὰξ ἐλὼν ἀσπαιρόντων κόνιν
Omnes mordicus ceperunt immenſum ſolum
Ad internecionem cædere, extinguere
Viduare civibus urbem
Tollere matrem, pro enecare
Lethiferum vulnus infligere
Supremum excutere ſpiritum
Extinguere
Facere cadaver, Cic.
E medio tollere, apud Cic.
Homicidium deſignare, ſeu parare, **to commit man-ſlaughter**
Cæde & ſanguine complere Chriſti cauſas
Cædem exercere, afficere, facere
Mortem agere
Cæde nefanda perfurere
Ferro deſævire, graſſari, metere infeſto
Cædem manu tingere
Dextras conſcelerare inſonti ſanguine, *dῖραι χεῖρα μιαινῃ*, Phocyl.
Enſem tepefacere ſanguine
Maximam cladem facere, **to murder cruelly**
Sub armis cadere
Intolerabilem cladem inferre
Per haſtæ cuſpidem cogere.

to Kill himſelfe.

Conſciſcere letum, mortem ſibi
ἐπιχειρεῖν ἑαυτῷ
Mittere ſe letho
Enecare ſe, Orbare ſe luce
Cadit telis ipſe ſuis
Afferre manum ſibi, Cic.
παραβιάσασθαι τῷ ζῆν ἑαυτόν
Ipſa ſua concidit uſa manu
Inveniſe mortem ſibi
Scopulo ſe mittere ab alto
Abrumpere vitam
Veneni poculo animam exponere, Sol. de Hanibale
Seſe mucrone jugulare
Vitam rapidis ponere fluminibus.

a Killing of men. vide Man-ſlaughter.

a Kill, vide Oven.

a Kindred or Parentage.

Cognatio, Affinitas
Conſanguinitas, Parentela
συγγένεια, Propinquitas, Vide **Stocke.**

of a noble Kindred.

Genus inclytum
Pulchra origine natus
Parentalia haud ignobilis
Genus ducere Olympo
Propago regia, Imagines
Stemmata illuſtria
Domini de gente ſuprema
Splendor natalium
Præclara ſtirpe creatus

Claritas

Claritas generis
Antiquitas generis
Insignia, Claræ insignia gentis
Locus nobilis & fama multis memorabilis in oris, fama super æthera notus
Famam extendere factis
Semper honos nomenq; tuum laudesq; manebunt
Iam canitur toto nomen in orbe tuum
Nomen tuum immortale manebit
Qui magnum adeptus est nomen
Magnum & memorabile nomen
Veteres ceræ, Imagines avitæ
Imaginum commendatio
Tituli, Statuæ
Claro sanguine cretus
Famosæ imagines, of an old stocke.
Serrata cognationum, apud Iurisc. vide Noble Kindred.

to come of good Kindred or Stocke.

Referre genus
Originem trahere, ducere
Trahere, ducere genus, à sanguine dictum
Τὸ γένος ἕλκειν
Stemma deducere
Illustri prodire origine
Descendere de stirpe
Ortum trahere
Successionem habere, ducere
Genus deducere
Diffundere genus, apud Virg.

to goe out of Kinde or to worke dishonour to his Kindred.

A paterno degenerare instituto
Longius à majorum suorum exemplo digredi
Deflectere à patris avique praclarabili insignique virtute, Cic.
Ab integritate morum paternorum labi
Degenerare, ἐκφαυλίζειν
Majorum deserere vestigia
Non respondere probitati paternæ
Virtutem patris non æquare
Recedere à vestigiis progenitorum virtuosis
Soboles virtutibus orba paternis
Paternas haud cavere cautiones
Inurere nomini paterno ignominiam.

a Kinsman, or Cosen.

Cognatus
συγγενὴς, συμφυὴς
Conjunctus sanguine
Sanguinis vinculo & patriæ necessitudine conjunctus
Sanguine contingens, apud Suet.
Summa sanguinis propinquitate devinctus
Ipso sanguinis vinculo copulatus
ἐγγενὴς, συναίμων
Sobrinus apud Terent.
Agnatus, Propinquus consanguinitate
Proximus, Affinis
Consanguineus
Iunctus genere, sanguine, sanguinis copula
Quicum arcta mihi necessitudo sanguinis intercedit
Agnato sanguine propior, vide Cosens.

to Kisse.

Osculari, Osculum ferre, ingerere alicui, Suet.
Libare oscula, Virg.
Pangere osculum, suavium
Exosculari, φιλεῖν, i. prægnantem esse
Imprimere osculum
Labella labris conserere
Deosculari, φιλεῖν
Tollere osculum
Dare basium, suavium

Osculum,

Oſculum, Baſiare, impudicitiæ ſunt Suaviari
Baſia jungere
Figere, infigere oſcula dulcia, Virg.
Oſcula carpere, rapere, ſumere
Oſcula accipere
Excipere mediis amplexibus
Dulces dare amplexus, Virg.
Ruere in amplexus
Diſſuaviari, apud Cic.
Amplexa dextra inhærere
Cupidè arctéque complecti
Vlnis ſtringere, to Embrace
Amplecti, Complecti
Amplectari, ἀσπάζω
Stringere colla blandis lacertis.

a Kitchin.

Culina, Coquina vulgo
μαγειρεῖον, Popina.

from the Kitchin to the Hall, or from a lower eſtate to a greater.

De nihilo, ex humili magna ad faſtigia rerum extolli, apud Juvenalem
In ſummam evehi gloriam
Obrepere ad honores
Opera principum ad ſummos honores emergere
Ex miſeria ad ſummas opes tranſire
Ad ſummam dignitatem emergere, Erasmus
Ex humili fortuna repente ad res amplas provehi, ſubvehi
Ex infima fortuna provehi
Auſonius, fortunam reverenter habe, quicunque repente, Dives ab exili progrediere loco
Ex humili è ſumma emergere inopia, Cræſus ex Iro
A remo ad tribunal.
Ἀπὸ κωπῆς εἰς τὸ βῆμα, proverbio dicitur, qui repente ex infima conditione provehitur ad honeſti muneris functionem
Evadere ad gradus altos, ad ſummi veſtigia culminis
Ex pbello venire, prov.
Ab aſinis ad boves
Homo à ſe ortus
Novus homo. Huic confine, Ulyſſes pannos exuit, in quibus ſcilicet medicum apud porcos egerat
Videas etiamnum multos humili natos loco, ad hæc nullis omnino fortunæ doribus adjutos ad eruditionis non ſolum faſtigium, verumetiam ſummas dignitates aſcendere, Claudianus. Aſperius nihil eſt humili, cum ſurgit in altum
¶ Contra, from the Court to the Cart.

a Knave, a Slave, a Raſcall.

Scurra, Triſcurra
Furcifer, Trifurcifer
Nebulo, Verbero
Maſtygia, Flagrio
Tenebrio, onis
Tenebrico, Niger
Scurra, apud divum Hieron.
βωμολόχος, Circulator
Triverbero, piſtrino dignus
Necis pabulum, Raſcall meat
Omnibus modis improbus
Ingenio malo pravoque, apud Sal.
Carcula, Calo
Imi deriſor lecti, apud Mart. pro ſcurra ponitur
Ulyſſis remigium, a ſort of Knaves or Raſcalls.

to Knead Dow.

Depſere, apud Caton. ἀλφίτα
Farinam ſubigere
Verſando mollire
Imbuere farinam fermento
Conſpergere farinam per aquam, conglutinare, in maſſam cogere, formare, compingere, to make Dow.
μαγάδιον

Maſſa

Massa, farina subacta, Conspersio tritica, **downe**, ἀμιγμα.

to Kneele downe, to make Courteste.

Genua curvare, incurvare, in terram figere flectere, ponere
γονατίζειν
Genua humi defigere
Poplites deflectere
Geniculare & Geniculari
Ingeniculari, apud D. Hieronym. in Esdra.
Submittere genua pro flectere, Plin.
Genibus succidere in sermone, Max.
In genus dilabi
Genibus niti, inniti
In genua decumbere
Poplitem incurvare
Flexo terram petere poplite, Cic.
Illa mihi ad pedes misera jacuit.
Inclinare incurvare se
Corpus inflectere.

to fall downe at ones Knees, vide to Prostrate.

a Knife or Sword.

Culter, Cultellus
Ensis, Machæra
Gladius, Gladiolus
Cultrum, σπαθίδιον
Mucro in carmine
Cultellum μαχαίριον
Item, Ferrum pro cultro, ense
¶ Novacula, ξυρὸν
Culter tonsorius
Culter rasorius.

to Knocke one about the pate, vide Woe one, &c.

the Knot or Band of love which cannot be undone, or unknit.

Amoris Adamantinum vinculum
Vinculum arctissimum atque indissolubile
Vulcanium vinculum, quo Martem & Venerem irretivit Vulcanus, ut scribit Homerus
ἀφύκτους δεσμοὺς
Vinculum insolubile
Nodus Herculanus
Nodus inextricabilis.

to Know, to make Knowne.

Certiorem facere, reddere, significare, aperire, exponere, explicare, demonstrare, erudiri, instrui. Vide **to Understand.**

to Know full well, or right well.

Tenere tanquam nomen, tanquam digitos, tanquam ungues, non latet ingenium meum
Certam alicujus rei habere memoriam
Habere in promptu ad digitos unguesque suos, condita mente tenere.

Know your selfe, Consider what you are.

In te descendas
Ad defectus proprios mentem reflecte
Descende in animum, pectus
Tecum habita, ut noris quam sit tibi curta supellex, ut est apud Persium.
Tuto te pede modulóque metire. Horatius.
Nosce teipsum γνῶθι σεαυτὸν
Intra pelliculam tuam te contine
In tuum ipsius sinum expue
Propria cæde vineta
Tua vitia, teipsum inspice
Nec te quæsiveris extra, apud Pers.
Pectoris tui penetralia discute, sinum perspice

You Know well enough, vide **Unknown.**

to Know no way out of his tale.

Quem exitum, quem finem institutæ orationis expedire, imponere possim non reperio, non video, aut quo fine eam claudere, absolvere, perficere queam

You Know my mind.

Mea consilia planè tibi nota sunt
Teneas consilia mea, animum meum, meos sensus
Non te latent mea consilia
Cognitum ac perfectum habes animum meum
Qui sit meus sensus probè nosti, præclare intelligis.

I Know your state well.

Novi, cognitum habeo, probè teneo statum rerum tuarum
Qui sit rerum tuarum status optimè scio, præclarè novi
Egregiè intelligo de tuis rebus
Planè mihi constat, exploratum est, Compertum habeo, mihi dubium neque obscurum est
Non me fugit, latet, præterit rerum tuarum status.

not Knowing, vide **Ignorantly.**

I Know not.

Nondum planè constitui, sat scio, novi, cognovi
Satis habeo constitutum, deliberatum, exploratum, explicatum, certum, cognitum.

without Knowledge, vide **Unlearned.**

Kold, Ice, Frost.

Frigus, Gelu, Glacies
Frigidior glacie
Glacialem arctum experiri
Frigore lapsa cadunt folia
Concrescunt currenti in flumine crustæ
Undaque jam tergo ferratos sustinet orbes
Marius astricto coit unda gelu
Glacie riget horrida barba
Rura pandit hyems gelu
Aggeribus nivеis informis & alto terra gelu latet
Pluvia contractis frigore cœlum,

Kunningly, vide **Exactly.**

a Kunning hand, vide **Occupation.**

L

to Labour, to Travell, to Worke.

LAborare, πονεῖν, Sudare
Defungi laboribus
Exercere ἄσκειν,
Laborare, se exercere
Rei operam dare, labore quærere
Exercere labores, Fatigari
Ἄσκησις. Laborem colere
Exercere membra laboribus
Fallere, discutere ocium
Labores tolerare, sustinere, exigere, perficere, ponere, perferre, experiri, intermittere, pati, impedire
Cum tepido nostrum vere redibit opus.

to Labour in vaine, or to lose his labour.

Ludere operam
Perdere

Perdere operam & impenſam
Actum agere
Actam rem agere
Nihil agere
Ὄνος λύρην, ἀνάγνωθι
Fruſtra laborem inſumere
Inanem operam ſumere, inſumere
Laboribus neutiquam frugiferis fatigari
Opes ſuas perdere in aliquo
Fruſtra, inaniter conari
Fruſtra operam ſumere
Lavare, ſeu lavare laterem
Arenam numerare
Arenæ ſemina mandare
Piſcari in aëre. Arare littus
Fodere Iſthmum
Littora urare;
Aërem verberare
Ventum colere
Æthiopem dealbare, &c.
Fallunt impenſæ in aliquem collatæ.

to Labour, to Travell with might and maine.

Defatigari, Sudare acriter
Plurimum laboris exhaurire, haurire
Ἐκμοχθεῖν
Exantlare. Antlare
Ἀντλεῖν. Græcum eſt proprieque ſignificat navem exhaurire, deinde propter difficultatem rei, & moleſtiam ad laborem intolerabilem, & impenſum eſt tranſlatum, pro quo vulgus parum aptè antlare & exantlare perſcribit
Laborum Iliadem exhaurire
Nervos, conatus intendere omnes
Deſudare
Verſare ſaxum
Sudores in re aliqua exantlare
Siſyphi ſaxum volvere
In pulvere aliquo viriliter deſudare
Multo ſudore, labore, vigiliis aliquid colligere
Maximo conatu incumbere, & adniti
Nihil non laborum obire
Multum laboris exædare
Non æſtimandis laboribus quippiam abſolvere
Ambabus manibus haurire
Ἀντλεῖν ἀμφοτέραις
Summo conatu quippiam agere
Herculeo quopiam & indefeſſo labore contendere
Summis uti velis
Ἄκρῃσι χερσὶν πᾶσι ἰσχύσι
Inſano juvat indulgere labori, apud Virg. Æneid. 6. i. immodico labori, ſicut inſania pro magnitudine & amplitudine immodica Latinis ponitur
Unde inſaniæ extructiones, pro magnis & amplis
Multo plus haurire laboris, quam Hercules ipſe dum Αὐγεῖου πόνους, ſtabulis repurgaret
Tanto in aliquod negotium incumbere ſtudio, ut parum adfuerit, quin ſeſe labore confecerit, enecaret, quin ipſe immoreretur, Erasm.
Ad morbum uſque laborare
Pro tantis, tot annos exantlatis ærumnis, apud Budæum
Apponere manum
Laborando curam extremam impendere, omni quoque induſtria adniti, pro virili conari, haud ſegniter agere
Induſtriam labore adjutare
Manum admoliri, admovere, addere negotiorum actioni
Τὴν χεῖρα προσφέρειν
Cum Minerva, id eſt, auxiliante Minerva, manum quoque movere, admoliri
Συν᾽ ἀθανᾷ τε χερὶ κινεῖν
Etenim dii omnia laboribus vendentes adjuvant facientes, Vide to Endeavour.

you Labour too much in your ſtudy.

Nimium

Nimium elaboras, invigilas, sudas, exerces te in studiis
Nimis immoderate, supra modum, intemperanter studes
Nimium laboriosè studia tractas, colis, exerces
Sustines laboris plus quam satis est in studiis exercendis
Sic laboras in studiis, ut vires tuas imminuas, consumas, exhaurias, debilites, infirmes, affligas.

Labour, Worke, Indeavour, Diligence.

Labor, Sudor
Vigiliæ, Labos
Πόνος, Negotium
Conamen, Conatus
Opera, æ. Nisus
Hoc operæ, Illud laboris
Aliud opus aggreditor
Ad solitum rusticus ibit opus.

great Labour.

Labor magnus, maximus, nimius, Herculeus, Cleoneus, Improbus, Virg.
Strenuus, Indefessus
Infamus, Immensus
Immodicus, Ingens
Ærumnæ pro laboribus onerosis.

without Labour, vide Lightly.

a day-Labourer, vide Journey-man.

Labour lost.

Frustra laborare, inanem laborem suscipere
Arido solo, infructuoso campo semina committere, mandare
Lacerem lavare, Æthiopem dealbare.
Operam male ponere, locare
Oleum & operam perdere, Studium inutiliter consumere.

Labour ended, vide End.

Lacke of money.

Pecuniæ angustia, mira nummorum penuria, summa difficultas
Pecuniæ minimum tractatur
Ulus pecuniæ prope nullus est.

Lacking vide Hold.

to Lay hands on one, vide to Arrest.

to Lay a wager, vide to Wage.

to Lament, to Mourne, to be sorrowfull or sad.

Mœrere, Dolore
Lugere, Animo ringi
Mœrore angi, In luctu esse
Misere contabescere
Languet animus
Mœrore, Sordibus
In lachrymis jacere
Vexari curis
Dolore premi, consumi, confici, obrui
Tangi animi dolore, vide to mourne, to waile, to be sad.

a Lamentation, a weeping, a wailing.

Luctus, Ploratus
Mœror, Mœstitia
Sensum, Gemitus
Plangor. Planctus
Res Lugubris
Lugubria induere, to put on mourning attire or apparell, vide Weeping.

Lamentable.

Lamentabile, Luctuosum

Trifte.

Triſte, Lugubre
Flebile, θρηνωδες.

a Lampe, a Torch.

Luchnus penſilis, pendens, ardens, lucens
Lampas propriè ſplendorem ſignificat, λαμπας
Lucerna ſimiliter
Lampada, æ, ſub prima declinatione apud D. Hieron.
Eadem formula, qua dicimus Crater, æ, &c.
Cicindela, apud Auguſtinum, pro Lampade, ſed propriè à Glawberd.
Lampyris, idis.

Lamp ſtudents, that ſtudy by the Lamp or candle.

Lucernarii, λυχνοῦχοι
Lucubratores, Elucubratores

Land, vide Field.

Language, vide Talke.

Largely, vide Liberally.

a Larke.

Alauda, κορυδαλος
Caſſita, Galerita
Coridalus.

ſicke of the Laske, vide Flix.

a Shoomakers Laſt, or Leaſt, vide Forme.

the Laſt, or hindermoſt.

Poſtremus, Noviſſimus
Τελευτος, Extremus
Supremus, Ultimus
Εσχατος. Vide Vttermoſt.

at the Laſt, Laſt of all, vide Finally.

of Late, not long agoe.

Nuper, νεον
Nuperrimè, Nuper admodum
Non ita pridem, Non pridem
Diebus ſuperioribus, χθες
Iamdudum, Haud dudum
Paucis abhinc diebus
Noviter, νεωστι
Recens, Recenter
Paucos ante dies
Menſe nondum exacto. Vide in times paſt.

the Latine tongues.

Sermo Latinus, Latialis
Romanus, Lingua Latina
Loquela latia, Italica
Phraſis Auſonica, Itala Pallas
¶ Eloquentia circulatoria, Kitching Latine.

Exceeding good, very fine and eloquent Latine.

Eloquium vere Romanum
Romanus ſermo non ſolum puriſſimus caſtiſſimuſque, verum etiam uber, ac locuples
Mel Atticum, Hymettica mella
Attica muſa, Αττικαι μουσαι
Eloquentia Attica, atque ab Hymetto profecta, ut habent proverb.
Romani ſermonis eloquentia, ubertas, fœcunditas, venuſtas
Dicendæ illecebræ ac gratiæ
Venuſtatis pigmenta, & lenocinia, apud Budæum
Tenue ſilum, pro ſubtili ſtilo, apud Ciceronem
Phraſis quæ cum eloquentiſſimi cujuſque phraſi conferri poſſit
Pulchrum orationis ſilum
Character epiſtoloris politus, terſus, brevis, dilucidus, elegans, emendatus

datus, Latinus, Latius, vere Ciceronianus. Pulcher orationis stylus.
Venustus stylus, Elegans dicendi genus, A musis profectum
Κόσμος λέξεως
Lepos orationis, flosculi, phaleræ venustas, Ienocinium
Attici leporis, Sermonis lepor
Sermonis deliciæ
Dicendi lautitiæ, Meræ Veneres
Verborum ornatus, splendor, tersities
Cupediæ linguæ Latinæ
Literatura politior
Eloquentia, Elegantia
Cum quadam Venere dictum.

to Laugh.

Ridere, γελᾶν, Edere risus
Effuso ridere, ἐκγελᾶν
Solvi in cachinnum
Cachinnare, καχάζειν
Cachinnum effundere
Tollere cachinnum. Ridere Sardonium, syncrusium
Lienem exercere
Emori risu, est effusus ridere, defluere, vel diffluere risu
¶ Proverbialia sunt hæc posteriora,
Risus solutus, magnus
Cachinnus, effusus risus
Risus Sardonius.

to Laugh at, vide to mocke.

to abstaine from Laughing.

Risum tenere, apud Horatium
Continere. Nihil unquam de rigore animum remittere, Soli.
Risui temperare
¶ Excitare, concitare risum, to make to laugh.

the civill Law.

Ius civile, Imperiale, Cæsareum
Ius Papyreanum, Ius scriptum,
Ius municipale, prætorium.

the Canon Law.

Ius Pontificum, Ius canonicum
Ius spirituale, divinum.

to sue one in the Law, vide Action, and to Plead.

it is Lawfull, or meet, and Reasonable.

Rationi consonum est
Εὔλογον, Consentaneum
Ratio dictat, Rationis est
Τὸ παραινοῦν τὸ δίκαιον
Æquum & rationi consentaneum videtur. Par. decens
Æquum, justum, rectum fuerit
Ἀνάγκη ἐστὶ
Ut par est, ὡς τὸ εἰκὸς
¶ Moveri ratione, εἰκὸς πάθος
Causa duci, to have good reason
Legibus urbem fundare
Legem ducere, dare, imponere, indicere
Sub leges vocare.

a Lawyer, a Counsellour.

Legis peritus, Consultus Juris
Νομικὸς, νομοδιδάσκαλος
Juris peritus, Juris prudens
Jurisconsultus, vel Jure consultus
Ἐπιστήμων, L. L. Doctor
Divinæ humanæque legis scientissimus
Pontificiarum legum Doctor
Professor Juris
Juris Interpres, Antistes Juris
Legum cautus, id est, peritus, apud Ausonium
Legalis mysta, apud Alciatum
Juris consultus & æquus
Iurepericus non minus prudentia quàm facundia laudatus
Asylum legum, vel Juris
Νομίμων ἐξηγητὴς
Alter Papinianus, Scævola, Ulpianus
Juris scientia præstans
Qui summa diligentia laboribus ac laudibus, ad legalem perveniet sapientiam
Clarissimus utriusque Juris scientia Mysta juris

Divini humanique juris scientia excellens
Eximius Iurium Doctor
Utriusque juris laurea decoratus
Gemini laus splendida juris
Legum iustitiæque sciens
Divini, humanique juris consultus
Cæsarei juris professor
Legum imperialium eximius doctor
Cantores formularum. Cicero in 3 de Ora. vocat jurisperitos
Luculeius & Rubricarius per contemptum.

a Lazer, or Leper.

Lepra infectus
Mentagi infectus
Lepram patiens. Fœdus lepra
Elephantiacus, Elephante gravis
Elephantiasi laborans
Fœdissima plenus impertigine
Ἀσθενόμενος, λεπρός
Leprosus, Mentagricus
Incurabili scabie infectus
¶ Amentagræ & imperegrinis purulentia purgare
Alepra, ab Elephantiasi mundare, to cure the Leprosie.
¶ Lepra, Λέπρα ἰώσις
Elephantiasis, Elephantia, quæ & Elephas dicitur, Unde Serenus
Est Elephas morbus tristi quoque nomine dirus, eadem mala scabies Horatio vocatur, aliis
Immundicies lichenis
¶ Grando etiam vocatur vulgo lepra, qua porci infestantur.

a League, a Covenant, an agreement.

Pactum, Compositio
Conventio, Conventum & us
Fœdus. Pactio
Contractus, συμβόλαιον.

to make a League or a truce, to Confederate.

Fœdero, as, are
Conventionem facere
Pactum inire vel fœdus
Conventum constituere
Ἀγορομολογεῖν
Pacisci, Contrahere
Fœderare, Fœdus inire
Fœdus sancire
Σπονδὰς
Pactum facere, componere fœdus
Conficere pactionem, Cic.
Fœdus facere, σπονδὰς ποιεῖσθαι
Pangere ut nonnulli volunt, tametsi Servius reluctetur
Tractatus, contractatus, conventaque finire
Placitum componere fœdus
Mutuo fœdere, consensu, & sacramento se principes dicuntur devincire
Fœdere conjungi
Societatem in re pacisci
Convenire in tertia persona
Συναλλάττειν
Fœdus contrahere, pangere, percutere
Ferire fœdus
Coire in fœdera, Virg.
Ferire pactum, vulgo compactura facere dicitur
In æquas pactiones descendere
Fœdera accipere, Salust.
¶ Conspirare in bonam & malam partem sumitur, sed conjurare in malam frequentius conceptis verbis vel dati fide, factaq; coitione consentire, simul jurare
Conjurationem, conspirationem facere
Haustu mutui sanguinis sancire fœdus, Soli.
Consentiones factæ sunt, posuit, Cicero in Ver. Act. pro eodem
Conflare conspirationem, apud eundem
Ad incredibile sceleris fœdus aliquem adscisere
Ad illicitas jureque damnatas confœderationes pellere & instigare
Ad quasuis res nefarias concordare.

to

to keepe the League or promise. vide to breake the League.

to Leake. to runne forth as broken vessells.

Perfluere, Perstillare
Non continere liquorem
Transmittere liquorem.

Leane, Thin. Slender.

Macer, Macilentus, Macie pellucens, Gracilis, Exilis
Exuccus, Strigosus
Ἐκλυμος, Extenuatus
Macie confectus
Pumice Aridior. Aridus
Emaciatus, ἀπονενλακὼς
Macie, inedia extenuatus, attenuatus, Macies ipsa
Σκιὰ, Metaphoricè, apud Etasmum frequens, Jejunus metaphoricè
Monogrammus, à similitudine
Μονόγραμμος sicut & κρίναλος
Ironia proverbialis
Per medium annulum qui trahi posset
Pinguior lucerna, lethyco qui cum multum edat non sit habitior
Leotrephide macilentior.

to be Leane.

Macie perlucere, Macere
Ariditate crepitare, macerare
Ἰσχνόω, ἰσχνάνω, to make leane.
Macros obduxerat artus
Tu tenuis tardique gradus maciéque peresus.

to become or ware Leane.

Macrescere, Arescere
Extenuari, ἐξαμίζειν
Macrum, exuccum fieri
Marcerari, Marcescere, annis vel ægritudine in maciem ire. Soli.

to make Leane.

Macrare, Emacerare & attenuare
Ἐκτήκειν, Macrum facere.

to Leap, to Jump, to Skip.

Saliare, Saltare
Dedit saltum, properans insistere ripæ
Corpora saltu ad terram mittere
Saltu super ardua venit, saltu ferri
Secedere saltum.

to Learne.

Discere, disciplinam accipere, apud Cæsarem, comprehendere, animo complecti
Addiscere, Condiscere
Bibere, pro eodem, Erasmus. Non facilè dediscitur, quod puerilibus imbibitur annis
Veterum volutandis monumentis discere, percipere, studere.

to Learne, to study diligently.

Plurimum operæ consumere, insumere in literis
Studiis se exercere, agere vitam
Eruditioni parandæ operam dare
Occupare animum in studiis bonarum artium
Artes bonas assequi improbitate laboris
Adhibe ad omnes rerum bonarum disciplinas studium
Transmittere tempus in pugillares & libellos
Ingenuis artibus vacare
Navare operam literis & dare
Incumbere literis & in literas
Incumbere in literarum studia
Acriter intendere animum ad literas
Ingenuas caput efferre per artes
Invigilare studio literarum

Elaborare pertinaciter in addiſcendis literis
Studiis teneri
Multam ponere operam
Plurimam collocare operam in excolendo literarum ſtudio
Dedere ſe penitus ſacris Muſarum ſtudiis
Immori ſtudiis
Omne ſtudium conferre
Intentam diligentiam adhibere
Literas amplecti
Muſas colere
Τοῖς λόγοις ἐμφιλοσοφεῖσθαι
Aſſerere ſe ſtudiis, Plin.
Se totum literarum ſtudio impendere
Se Muſis addicere in ſervitutem, devovere, dicare, conſecrare
In optimis literarum ſtudiis ſuaviſſimè otiari
Studiis bonis omne otium applicare,
Artes habere in complexu, oculis, auribus, Plin.
Inſano flagrare ſtudio in literas
Scientia progredi
Habere proceſſum in literis
Non parum in literis proficere
Colligere eruditionem ex ſtudiis
Ducta in dies linea, profectum, progreſſum magnum facere in literis, in ſcientia aliqua
Lineam ducere
Nullum facere ſtudendi modum neque finem
Pieriis adhibere otia blanda libris
In amœniſſimis Muſarum viretis quotidie verſari
In vernantiſſimis divinæ Scripturæ pratis expatiari
Inſudare literis
Totum ſe libris dedere
Libros aſſiduè manibus retinere
Impalleſcere ſtudio, literis
Literarum ſacra colere
Immodico ſtudio ſe macerare
Addere ſe literis, Cic.
Aſſidere ſemper, chartis immori
Studium & omnem laborem, curam, operam impendere
Impendere tempus omne diſcendis literis. Studioſè verſari, ac ſedulo in libris
Animos aptare ſtudiis
Tota mentis cogitatione ferri
Intendere vim omnem ingenii in literas. Impendere pertinacem ſtudiis laborem
Adhibere propenſum literis ſtudium
Studendi cura, impendio deſigi
Ardentem intendere animum ſtudio literarum
Inhærere libris
Τῶν βιβλίων ἀντέχεσθαι
Affixum eſſe literis.

to Learne without booke.

Ediſcere, memoria complecti, Cic.
Exercenda eſt memoria in ediſcendis ad verbum quamplurimis ex noſtris ſcriptis & alienis
¶ Tradere in diſciplinam
Docendum curare
Tradere præceptori aliquem, à quo mores primum, mox eloquentiam diſcat, quæ male ſine moribus diſcitur, to put forth to Schoole.

to Learne by experience.

Multa diſcuntur, percipiuntur, ab experientia
Multarum rerum ſcientia, cognitio, intelligentia, doctrina, capitur, ſtruitur, hauritur ab experientia & uſu
Multa cognoſcuntur experientia duce
Multarum rerum magiſter eſt uſus
Multa docet, oſtendit, patefacit, viam aperit uſus ad multarum rerum ſcientiam
Erudimur valdè, inſtituimur, expolimur
Ex ignorantiæ tenebris educimur
Ad ſcientiam pervenimus, ſcientiam conſequimur, experientiam ſequuti, experientia edocti

Expe-

Experientia rerum magistra.

Learned.

Doctus, Perquam doctus
Doctrina excultus
Literis perpolitus
Eruditus, Peritus, Expertus
Gnarus, Literis sciens
Non eleganter bonis literis initiatus
Non indoctus
Non alienus à literis.

well Learned.

Vir singularis doctrinæ
Apprimè doctus
Insigniter doctus
Facile doctissimus
In admirationem doctus ac eloquens
Maxima doctrina præditus
Bene doctus, provalde doctus
Egregiè doctus
In primis literatus
Perquam literatus
πολυγράμματος
Magnopere doctus
Musarum sacra colens, frequentans
Unicum Musarum delicium
Literarum decus, fons, ornamentum
Linguarum antistes, columen
Vir multijugæ eruditionis
Fons totius eloquentiæ
Qui in veteribus scriptis studiosè & multum volutatus est
Spectatæ eruditionis vir
In eruditorum numero habitus
Vir exquisitissimæ doctrinæ
Qui ad fastigium, tum doctrinæ, tum eloquentiæ pervenit
Heraclitus subtilioris doctrinæ arcanis initiatus, Soli.
Omnium disciplinarum scientia præditus
Parens eloquentiæ
Vir literatissimus, acerrimi, fœlicissimique ingenii
Ad summum literarum fastigium provectus suopte ingenio
Peritissimus
Literarum amantissimus, & perissimus
Linguarum præsidio adfatim instructus, armatus, fultusque
Vir solidæ eruditionis
Exquisitè doctus
Miræ eruditionis
Impense literatus
Delicium Latinæ linguæ, universi literati orbis
Insigniter literatus
Nihil in loquendo minus spirant, quàm nativum illum & incorruptum Romani sermonis odorem
Unicus Phœnix sui ævi
Summam doctrinæ laudem consecutus
Nostræ ætatis Varro.
Variis expolitus disciplinis
Haudquaquam indoctus
Literis multis præditus
Literarum antistes
Qui multiplici variaque scientia φιλολόγως, πολυίστως
Eruditione ubertim excellens
Non vulgariter eruditus
Plurimæ, multæ, ac propè infinitæ lectionis
Summa eruditione præstans
Multiformi eruditionis supellectile instructus
Ingenuarum artium callentissimus
Eruditionem habens, non sane vulgarem
Omnibus disciplinarum ornamentis cumulatus
In nullo doctrinæ genere non exercitatus
Vir & admirabili, & divino ingenio ac doctrina singulari
Rara doctrina
Princeps in re literaria vir
Eximia præditus eruditione
Multijuga literarum cognitione præcellens
Quo post Ciceronem & Fabium doctiorem nulla ætas habuit
Vir omni eruditione major, qui inclinatam eloquentiam primus in integrum

tegrum restituere sit adortus
Græce & Latine modis omnibus eruditissimus
Romani sermonis nativam & genuinam quandam proprietatem spirans. Omnigena eruditione clarus, conspicuus
Literarum omnium princeps, Eras.
Politioris literaturæ Phœnix incomparabilis & unicum Germaniæ inferioris Decus, Eras.
Erasmus nostræ ætatis omnium doctissimus, celeberrimus, ac præclarissimus Literatioris orbis præses
Trium linguarum, Græcè, Latinè, & Hebraicè penè ex æquo peritus, ad hæc in nullo doctrinæ genere non ita versatus, ut cum primis certare possit, Eras.
Trium linguarum, non vulgariter peritus
Triplici natura instructus
Complurium linguarum egregiè peritus
Humanis literis ac mansuetioribus Musis initiatus
Humanarum literarum peritissimus
Ingenio ac eruditione præstans
Extra invidiæ aleam doctus
In literatorum consessu, primum tenens locum
Habens eruditionis genu multifariam cumulatum
Doctoris titulo insignitus
Summa cum laude doctoratus titulum consequutus
Primi nominis doctor
Cujus gressus Charites sorores Pegasidesque omnes comitantur euntis, ut est apud Poëtam
Bonarum literarum cultor, studiosus
Vir doctorum omnium calculi, incomparabilis
Encyclopædiam qui absolvit
Absoluto disciplinarum orbe omnibus mirandis osculandus
In cyclicis disciplinis exercitatus
Qui in omni parte orbicularis disciplinæ certaverit
Cyclopædiam callens
Cyclicè doctus
Noctes & dies in omnium doctrinarum meditatione versans
¶ Eximii in omni doctrinæ genere proceres
Literariæ proceres
¶ Encyclopædia, ἐγκυκλοπαιδεία est omnium bonarum artium societas cognitioque, ut ait Cicero, in omnium artium & disciplinarum perfecta scientia.

a Learned Physitian.

Medicus bene doctus eruditus, instructus medica scientia, medendi arte, medicis literis
Sciens imprimis est, peritus, intelligens gnarus medicinæ
Novis penitus medicinam tenet, possidet, callet
Medicinæ scientia, valet, floret, præstat, excellit
Medicinæ doctrina, scientia, peritia, cognitione, intelligentia, eruditione cum paucis conferendus est, inferior nemini
Medicinæ scientiam planè complexus est, mente atq; animo comprehendit, ingenio sibi aperuit, comparavit, peperit.

to advance, to set forth Learning.

De lingua Latinâ bene mereri
Consulere studiis communibus, & bonæ spei ingenia benignè provehere
E mediis ignorantiæ tenebris ingenuas artes, atque adeò sacras literas vindicare
De publicis studiis optimè mereri
Editione utilium scriptorum communia seu publica studia juvare, adjuvare
Aliis sedulò impertire doctrinam

Egre-

Egregiam navare operam
Adjutare, adjuvare honestissima literarum studia
Libros à data blattarum tinearumque servitute quam diutissime oppressi
Propemodum interierant, liberare, vindicare ab interitu
Divitem ingenii proventum in universum orbem effundere
Annis compluribus elaborata in communem omnium depromere utilitatem
Libris edendis, famam immortalem mereri, transmittere ad posteros
Eruditissimis lucubrationibus nunquam intermoriturum decus parare
Bonas literas longo veluti postliminio redeuntes, in suum quodammodo regnum dignitatemque in priscum nitorem restituere, suo splendori reddere
Redimere studia literarum.

given to Learning, vide Studious.

Learning is alwaies both pleasant and profitable.

Semper usui delectationi tibi literæ erunt, fructum ac voluptatem tibi afferent in omni vita, nunquam non utiles, nunquam inquam jucundæ non erunt
Te semper commodis, semper voluptate afficient, juvabunt pariter & obtectabunt in universo vitæ tuæ cursu. Vitæ tuæ par atque adeo longior literarum utilitas erit.

Learning is not esteemed as it ought to be, vide Artes.

I have no Leasure.

Molestus interveniens mihi
Nunc non est commodum
In præsentia non vacat, non est ocium
Est quod agam aliud
Est domi negotium melius
Non licet per negotia domestica.

Leasurely, by little and little.

Paulatim, Pauxillatim, apud Plaut. diminutiva sunt à paulum
Κατὰμικρὸν, Sensim
Ductim, Tractim, Pedepressim
Pedetentim, foot by foote
Placidè, lentè, Leviter
Maturè, lentè, Composito gradu. Vide Slowly.

to Leave off, to Cease.

Desinere, Desistere
Omittere, Sistere abincepto
Dimittere, Parcere, Subsidere. Vide to cease.

to Leave nothing, vide to take away.

to Leave, to forsake.

Deserere, Linquere, Relinquere
Derelinquere, Destituere, vide to leave in danger.

Leave or Licence.

Copia in singulari cum verbo facio constructum, quemadmodum commeatus
Data copia fandi
Venia, Potestas
Dare veniam ludendi
Facultas, quam licentiam indocti dicunt.

to give Leave or licence.

Potestatem facere, præstare
Facultatem dare
Copiam facere, ut Gymnasiarcha fecit

cit scholasticis ludendi copiam à prandio
Addirur in constructione gerundium in di
Emanendi copiam à præceptoribus poscere, to aske Leave.
Tridui missionem dare
Dare remissionem studii vel à studiis ad duos, tres dies
Veniam dare, pro eodem apud doctos legi, licet alii refragentur
Venia enim est pœnæ meritæ remissio, ut inquit Seneca
ἐυσίαν δοῦναι, Missionem impetrare, to get leave
Veniam exorare, impetrare
¶ Cæterum missum facere, est dimittere, to let goe, to give leave.
Terent. Me missum facere, Suetonius in Cæsare, legionem totam cum ignominia missam fecit
Missionem dare militibus
Missionem petere, efflagitare
Rudem flagitare
Præbere missionem.

I pray you give me Leave to speak with your patience and favour.

Sit dicto venia, τῷ λόγῳ συγγνώμη
Pace omnium vestrum dictum esso velim, dixisse liceat
Dicere copia alicujus, id est, pace
Honos audientium auribus habeatur
Sit habitus honos vestris auribus
Bona cum venia audire, Cic.
Sine cujusvis injuria dictum sit
Absit invidia verbis, verbo
ἀνεὺ φθόνου, Dicere cum venia
Cum gloria tua mi Philippe
Libet veniam præfari vel honorem
Data copia fandi, apud Virg.
Pace tua, tua venia
Te non iracente, permittente
Simile quid præfamur, obsceni aliquid dicturi; aut cujusquam authoritatem oppugnaturi
Per præmolitionem, ut monet Erasmus in copia verborum.

the Leaves of the tree.

Frondes, Folia
φύλλα, Petala
Crines poëticè dicuntur, unde apud Mantuanum, Nudatur crinibus arbos.

to Levell, vide Winke.

to Leavie a subsidie, vide to Esse.

Lecherous, unchaste, or lustfull.

Libidinosus, Venereus
Propensus in libidinem, Salax.
Flagrans libidinibus in mulieres, Suet.
In Veneris castris militans
πυγάρος, λαγνώσεος
Præter modum libidine pruriens
ἐφεσδισιακὸς, μήτης
Novas quotidiè nuptias celebrant
Mulierosus, Veneris miles
Solvatur in Venerem
Mollis, Mulierosissimus
Mus albus, μῦς λευκὸς
Homo libidinis immodicæ, insatiatæ, intempestivæ, monstruosæ
Galbinos habens mores. Mart.
Crebris, vagis amplexibus sponsis
Pronus in venerem
Proclivis in libidinem
Lydius in meridie
Caprarius in æstu
Maximo ardore in venerem solvi vel ruere ferunt Hispanos Turcasque
Et Graditana puella apud Mart. pro libidinosa, procace, lasciva.

to Lend.

Mutuari deponens, & Mutuare activum, χρῆσιν, Mutuum dare
Præstare, Mutuò dare, quum ejusdem

dem precii res penſatur
Commodatum vel commodato dare in tempus quum earum res redditur
Alicujus rei uſum præſtare, concedere in aliquot dies
Commodare. Vide ne cum pueris dicas accommodare: id enim eſt adaptare
Utendum dare, μισθοῦν
Mutuo amicis commodare.

by Length of time, in Continuance or proceſſe of time.

Proceſſu temporis, Decurrentibus annis, Progrediente ætate
Tempore, Paulatim
Luſtris labentibus, apud Virg.

Length of time taketh away ſmart, vide Time.

Length of time taketh away Paine.

Dolorem minuit ac mollit dies, temporis longinquitas, vetuſtas
Sanantur vetuſtate vulnera. Vis doloris cum tempore langueſcit
Detrahit de dolore dies, atque adeo extinguit omnem planeq; tollit
Quovis dolore affectis, quovis malo laborantibus medetur tempus, medicinam dies affert
Vetuſtas opem ferr, opitulatur, ſubvenit, auxilio eſt, ſubſidio eſt, finem doloris affert
Habeo hoc tempus, ut quemvis dolorem quamvis acriter in animo inſitum avellat atque abjiciat
Eſt hoc temporis, ut omnem malorum memoriam, omnem adverſæ fortunæ recordationem ex animo deleat, auferat, eripiat, expellat, amoveat.

At length, vide Finally.

to Leſſen, to aſſwage or mitigate paine, or diminiſh griefe or ſmart.

Dolorem ſedare elevare, mitigare, mollire, lenire, delenire, levare, demulcere, pellere, tollere
Fugare, ſopire, diſcurrere minuere, mollire, lenire, delenire, levare, demulcere, pellere, tollere
Vim doloris mellea fallere confabulatione
Contrahere dolorem, cruciatum
Reddere moderationem
Dulcare, Edulcare
Lenire & adimere ægritudinem tempus dicitur
Dolor ſeſe remittit.

the Leproſie, vide in Lazer.

a Leſſening of ſorrow.

Luctus levatio, Levare ſe
Luctu, ægritudine, ſollicitudine, mœrore, cura
Sanare vulnus doloris.

to Let bloud, to open a veine.

Detrahere ſanguinem
Venæ ſectionem adhibere
Secare, Incidere venam. Cic.
Vacuare ſanguinem per venam
Corpus ſanguinis detractione vacuare
Tundere venam nocuo turgentem ſanguine
Demittere, emittere, vel mittere ſanguinem Corn. Gel. Ex brachio mitti ſanguis debet
Exonerare venas ſanguine
ἀφιέναι τὸ αἷμα
Venam cultello, ſcalpello ſolvere, aperire
Curare venam incidendam
Corpus ſanguinis exuberantia levare ſectione, inciſione venæ

Non

Non est Latinis vox unica quæ Græcè, φιλονεικῶ, respondeat, quapropter periphrasi utendum.

to Let goe or passe, vide to omit.

to Let, to Hinder, to Stay, to withstand or be against.

Obsistere, Resistere, Cic.
Senatus una voce ac mente rejectat
Inhibere, Obstare
Contrahere, Detinere
Officere causæ, apud Cic.
Vigere, occupare
Offerre moram occupatè. Plaut.
Obstrigilare, Porcere apud Lucil.
Remoram facere rei privatæ & publicæ. Plaut.
Obstaculum moliri
Interdicere pro obesse, cum dativo, Cicero
Cui nemo interdicere possit
Eripere bene gerendæ rei facultatem
Rei potiundæ spem præcidere, Budæ.
Impedire, Obstaculo esse
In diversa trahere, rapere
Retrahere, ἀποσπᾶν
Tergiversari, Reclamare
Transversum agere
Adversari, Reniti
Repugnare, Refragari
Contradicere, Contra niti
Contra venire, ἀντιπίπτειν
Occurrere, Morari
Remorari, Demorari
Intercipere, Tenere
Opponere, Reluctari
Intercedere, apud Titum Livium, pro impedire, prohibere, gressus alicujus obstare, obesse eunti
Contra pugnare, machinari
Impedimento esse, distinere
Conatus alicujus evertere
Claudere commodum, Terent.
¶ Remora, impedimentum, obstaculum, remiligines apud Plaut. retardatio
Offendiculum pro impedimento, vide to hinder.

to Let one from having his lust.

to Let ones study.

Let me goe.

Sine abire, Sine ut abeam
Mitte me. Omitte me.

Let it be so, vide So be it.

Letters missive, Epistles.

Literæ, Literulæ
Litera in singulari numnero, apud Ovid, Libelli
Tabulæ, Codicilli, Scripta
Epistola, Epistolium
Ἐπιστολὴ, γράμματίδιον.

to seale and open Letters, vide to Seale and open.

Letters welcome.

Literæ tuæ mihi gratæ, perjucundæ fuerint
Summam mihi jucunditatem attulerunt, pepererunt
Magna me lætitia affecerunt, perfuderunt
Omnis amor tuus ex omnibus se partibus ostendit in tuis literis
Quas ad me literas mittis multo sunt officio refertæ, multis insignes amoris notis.

Printing Letters.

Typi æneï, stanneï, τύποι
Formulæ, Characteres
Notæ fusæ, sculptæ
Typorum collector, ordinator, compositor, ¶ Compositor.

Libe-

Liberall, bountifull.

Liberalis, Munificus
Dapsilis, Benignus,
Beneficus δαψιλὴς
Prolixus, apud Ciceronem
Ipso horreo vel canistro dans
Promus magis quam condus
Profusus, Largus
Citò dans & dolio hauriens
Ambabus manibus largiens
Hospitalis, Cic. Offic. 2.

Liberality.

Largitas, Liberalitas
Munificentia, δαψιλεία
Beneficentia, ἀλογία
Bonitas & Benignitas, pro eodem, apud Cic. Offic. 2.
Hospitalitas pro liberalitate & animi quadam propensione in hospitibus recipiendis, apud Ciceronem Offic. 3.

Liberally, Largely, Bountifully.

Munificè, Liberaliter
Munificentissimè
Dapsilè δαψιλῶς
Largè, Largiter
Profusè, Affatim
Abundè, Ubertim
Abundanter, Copiosè
In copia plena manu
Ambabus manibus, Ampliter
Benignè, Prolixè, utrumque apud Ciceronem
Ἐπιτοῦ, φορδύμως
Sine parsimonia
Prodigè, Perbenignè
Ipso horreo, proverb.

to set at Liberty.

Asserere, vindicare in libertatem
ἀφιλαδωγ εἰς ἐλευθερίαν
Manumittere, & mittere manu
Libertate donare
Emittere manu
Pileo donare, Liberare
Eruere, reducere
Eripere, **to Redeeme.**
ἐλευθεροῦν, Exercere vincula
Liberum facere
Solvere ergastula
Eximere à servitute, vinculis
Levare vincula alicui, vel aliquem vinculis eximere
Conciliare in libertatem
Relevare cervices à servitute dura
Recipere, apud Virgilium
Solvere, exolvere vinculis
Emittere è carcere, ex vinculis, de carcere
Laqueis mortis caput, manus, vinculis expedire
Dare vindicias
Subtrahere neci. Vide **Free.**

I have care of the Liberty of the Common wealth.

Nihil aliud à communi libertate, nihil præter communem libertatem quæsivi, curavi, spectavi, secutus sum
Ad unam civium libertatem meas curas intendi, cogitationes retuli, studia contuli
Nihil antiquius communi saluti judicavi
Salutem publicam ac libertatem omnibus rebus antepositi, prætuli.

to give much Liberty, vide to permit too much.

a Library, a Study full of Bookes

Bibliotheca, βιβλιοθήκη
Arcium, vel archium, ut aliqui scribunt
Utitur hac dictione D. Hier. in præfatione lib. Ester,
Tabernaria, Libraria

Amal-

Amaltheum, apud Cic. ad Attic. ἀμαλθεῖον
Amarium quoque locus in quo libri reconduntur
Foruli, apud Suet. & Plutei apud Juvenalem ſunt armariola, capſulæ in quibus libri reponuntur, vulgo nominant quæ rectius cum Vive loculamenta vocaverimus
Librariain hac ſignificatione rarò apud Claſſicos invenitur. Librarius enim βιβλιογράφος denotat, qui libros & alia ſcribit. Hunc Latini ſcribam vocitant. Cicero uſurpavit, Tabellarium in neutro genere.

Licence, vide Leave.

to Licke.

Lingere, Delingere,
Elingere, Lambere.

to Lie, or to make a Lie.

Dicere falſum, Mentiri
Subdola promere, fundere mendacia
Turpe mendacium dicere, proferre ψευδάδιον
Adumbrata pietatis fuco mendacia deferre, to bring forth Lies
Effutire, pro dicere cum mendacio, apud Cic. in Tuſc.
Aſpergere mendaciunculis aliquid
Cretizare κρητίζειν, Græci pro mentiri dicunt a gentis moribus
Conflare mendacium, fingere ex ſe velut araneus
Splendida mentiri
Ampliter mentiri, Plaut.
Struere ſycophantias
Comminiſci mendacium.

to forge a Lie.

Mendacium conflare, aſpergere, excogitare
Addere culpæ mendacia
Mendacio fucum addere
Mendacia fingere
Rem effectis mendaciis omnibus, lenociniis purpolite concinnare
Vanas pro feris fundere voces.

an open Lie.

Mendacium ſpecioſum,
Prodigioſum, audax, impudens callidum mendacium, a bold Lie
Manifeſtæ vanitatis.

a Liar.

Mendax, Vanus, Falſiloquus
Falſidicus, Vaniloquus, Nugax
Mendaciloquus, Nugator
Nugigerulus μανιολόγος
Nugivendulus, Cretenſis, ψευδηγόρος
Vir inſigni Vanitate
Halophantia, Vaniſſimus.

Lees, Dregs.

Fex τρύξ, Excrementum
Sedimentum ὑποστάθμη
Seda apud Plin. Proluvies
ὑποχώματα
Craſſamentum, Flores vini
Amurca, olea tantum eſt
Magna unguentorum eſt fex.

to Lie downe, or in the bed.

Jaceo, es, ere, Recumbere ſponda
Accumbere toris
Offenſo procumbere pede
Fuſus per herbam
Revolutus arena
Paſſim vino ſomnoque per herbam corpora jacent ſepulta
Strato diſcumbere ſuper oſtro
In gramine ponere corpus.

to Lift up.

Levare, Sublevare
Tollere, Elevare.
Membra de durâ tollere humo
Gelida membra levare humo
Stratis corripere corpus
Solio ſe tollit ab alto

as much as Lieth in me, vide Power.

Lightly, Remissely, without Care.

Leviter in transcursu
Levi brachio, Sparsim
In superficie, Perfunctorie
Ἐξαπατολῶς. quod Vulgus inepti dicit superficialiter
Tenuiter, Cursim
Molli brachio, suspensa manu
Parum attentè, considerate, accuratè, transeunter. In transitu
Quasi in transcursu leviter attingendo
Levi brachio rem peragere, percurrere.

Lightly, without labour.

Faciliter, Ex facili
Citra laborem, negotium, molestiam
Parvo negotio
Ἀπόνως, ἀπόνως
Sine opera. Sine labore
Nullo negotio
Citra pulveris tactum, vel jactum, proverbium
Absque difficultate, Fermè
Nulla adhibita diligentia
Citra sudorem, operam
Nullo sudore. Ne gemmi quidem flexo
Citra pulverem, Proverb.
Nullis laboribus, Perfacilè
Facilè, facillimè
Uno digitulo, apud D. Hieron.

not Lightly or easily, hardly, painfully.

Difficilè, Difficulter,
Haud facilè, haud fermè, Terent.
Fidelem haud fermè mulieri invenias virum. Non facilè. Graviter.
Χαλεπῶς.

a Lightning or a Flaming out of the clouds.

Fulgur & Fulmen, licet Alii distinguant Aëris ardor

Arma Jovis
Fulguratio, Fulgor
Fulgetrum, Fulgetra
Ἀστραπή, Coruscatio
¶ Fulminare, fulgurare, fulgere,
Ignes in æthere fulgent
¶ Fulmen jacere, fulgetra concitare, tonitru movere
Crebris micat ignibus æther
Ignes Capitolinis injicere scribus
De cœlo tangere vel percutere
Hinc tonat, hinc missis abrumpitur ignibus æther
Flagranti telo dejicere
Fulmina moliri dextra
Mittere fulmina ævo polo
Fulmine adigere ad umbras
Fulmina torquet astripotens
Fulmine dejecti fundo volvuntur in imo
¶ Fulminatum, fulguratum factum, ictum de cœlo, Διόβλητον.

Light. Vain.

Vanus, inanis, levis, iners, socors, demens: Vento levior, ære inanior.

Like as, vide As.

Like as it were, as great as, equivalent.

Instar, significat ad similitudinem, ad æquiparationem & ad mensuram,
Ad instar, apud Hieron. & Sol.
Ἀτελῶς
In modum. Ad modum
In similitudinem
Ad similitudinem.

to Liken, to Compare.

Comparare, Conferre,
Ἐξισοῦν, Adæquare
Adæquare grandia parvis
Cœquare, æquiparare
Æquare, ἰσοῦν

90

to be Like, to Resemble in forme or fashion.

Referre mores patris, & patrem moribus
Referre vitæ patrem & vitam patris, Pl.
Moribus exprimere
Repræsentare, præ se ferre
Reddere, Terent. Similare
Similem esse, Effingere
Imitari moribus, corporis lineamentis patrem
Et proverbio dicitur, patris esse filium, qui mores imitatur patris
Accedere ad paternos mores
Ferre alicujus imaginem, pro repræsentare
Ἐμφαίνειν
Similitudinem morum referre
Ἐμφαίνεσθαι
Construuntur cum accusativo, personæ, præter
Similem esse
Ingenium patris referre
Paterni, avitique ingenii speciem præ se ferre
Similis quando ad morum vel doctrinæ imitationem refertur, cum genitivo construitur: quando vero corporis lineamenta, cum dativo, ut tradunt Grammatici, confunditur cum differentia

in Likenesse of a man, vide Picture.

it Liketh me well, vide it Pleaseth me well.

if I were Like to you.

Si essem æque ac tu, pariter ac tu, non secus, non aliter ac tu, ita ut tu, uti ut tu, quemadmodum tu, sicuti tu.

Likely, Reasonable.

Rationi consentaneum est, cum ratione consentit, simile veris, credibile, non alienum à ratione, cum ratione congruens
Ratione postulat ut credatur
Est cur credatur, verum putetur
Visum, similitudinem, speciem, formam, imaginem præ se fert, ostendit, non discrepat, non dissentit, non procul abest à ratione.

a Likeness, a Comparison.

Comparatio, Collatio
Assimilatio, Similitudo
Parabola, Parœmia
Ὁμοίωσις.

Likewise, Equally, Even, all Alike.

Æquè, Ἴσως.
Æqualiter, Uno tenore
Æqua parte, conditione
Æquabiliter, Similiter.

to doe, to render Like for Like, vide to Recompence.

a Linage, vide Stocke.

a Line, a Rule, a Row, a Strike.

Regula, Norma
Limen, γράμμα
Amussis & perpendiculum Cæmentariorum sunt.

to Linger, to Stay, to Delay, to Deferre to Put or Drive off.

Morari, Remorari, ἐνίσχω
Demorari, Cunctari
Quærere moras
Moram trahere, ducere, Moliri
Παρατραγῳδεῖν
Iter retardare
Moram facere, Restitare

Mora

Moras nectere
Gradum continere
Siſtere, Comprimere
Pauſam facere, Plaut.
Rumpere, Continere, Iter
Pendere apud Virg. med. prod.

a Lingering, vide Prolongation.

it muſt be done without Lingring.

Non cunctandum, non differendum eſt
Producenda, Proferenda, prorogandæ, protrahenda, extrahenda, longius ducenda res non eſt
Sine mora, ſine cunctatione, ſine ullo temporis intervallo, aggredienda res eſt, tentanda, incipienda, facienda mora non eſt, interponenda nulla eſt, omnis eſt abjicienda mora, immorari, cunctari, lentè agere, indormire non oportet.

Lingring, vide Slothfully, Little, Few.

Modicum, ὀλίγον
Parum, Paulum
Paululum, Nonnihil
Ὀλίγα, μικρὰ
Paxillum, Paxillulum
Dicitur etiam aliquantum & aliquantulum pro paululum

by Little and Little, vide Leaſurely.

a Litter, a Wagon, or Coach.

Vectabulum, ἁμαξεῖον
Geſtatorium, Sella curulis
Cirrus clauſus, Δρομὰς μακρόβιος
Arcera, vel ut alii ſcribunt, Acirna, apud Gel. Baſterna
Pilentum, apud Varr.
Lectica pro eodem, Φορεῖον
Hexaphoron, Græcis quod à ſex ſervis portaretur, Ἑξαφόριον
Octophaon, quod ab octo
Currus regius ſeu lectica
Pampellum, Ferculum
Vehiculum cameratum, penſile
Cameroton, Græci vocant
Lecticarii, qui portant, ferunt lecticam cellas carules, Φορεῖς
¶ Et cella curuli, vehi, ſubvehi
Lectica geſtari, Φορεῖσθαι, to be carried in a Litter or Wagon.

to Live, to have Life, to be alive.

Vitam ducere, ζῆν, ζῆν
Producere, ζῆν, ζῆν, Vivere
Diem, lumen videre
Fungi munere vitæ
Animam ducere, ſeu ſpiritum, Cic.
Annos, ævum, ſæcula, exigere, agitare
Eſſe, Veſci aura, βιοτεύειν
Carpere vitales auras
In vivis agere
Dant vivere fata
Temporaria frui vita
Lucem adſpicere pro vita frui
Eſſe in rerum natura, in vita
Spirare, βιοτεύειν
Supereſſe, ſuperare
Nec adhuc crudelibus umbris occupare, vitam exigere
Cœli connexa tueri, Virg.
Vitam traducere, tranſigere, trahere
Fungi vita, Vitam agere
Vitam degere, πορεύεσθαι ἐν βίῳ
Ævum agitare, tranſigere
Vitam, ævum traducere
Τὸν βίον διατελεῖν
Exercere vitam, colere
Ætatem degere, exigere
Spiritum ducere
Eſſe inter mortales
Inter ſuperſtites adnumerari
Eſſe inter vivos & in vivis

Eſſe

Esse in humanis
In humanis agere
Vita potiri.
Vincere sua fata vivendo
Auras protrahere, pendere vitales
Poëticum
Lucis usura perfrui
Lucis dare usuram piratis diuturnam.

to Live daintily, and nicely, to spend his time in great voluptuousnesse, riot, or pleasures.

Deliciari, τρυφᾶν
Resupinari, Vivere Epicurum
Luxuria, deliciis, ac mollitie diffluere
Melle seipsum perungere
Mellitam planè vitam exigere, Erasmus
Molli victu superare senectam
Genio carpere dulcia, Pers.
Extremam decerpere voluptatem
Terrenis teneri cupiditatibus
Deliciis affluere
Libidinari Suet.
Inter opes vitam socius agebat
Delicatè ac molliter vivere, Cic.
Agere perjucundè
Indulgere cupiditati
Gulæ, ventri obsequi
Ardenti libidini laxare frænum
Omni genere voluptatum, deliciarum affatim se explere
Dare se voluptatibus
Totum se dedere libidinibus, Cic.
Mundanis se contaminare sordibus
In medias se delicias conjicere
Voluptuariam agere vitam
Carnis obsequi cupiditatibus
Pravis animi obtemperare cupiditatibus, Luxui servire
Ταῖς ἡδοναῖς χαλᾶσθαι
Sectari mortiferas sæculi illecebras
Architectari voluptates, Cic.
Carnis desideria amplecti
Humi volutari, Serpere humi
In terrena animo rapi
Ea quæ mundi sunt animo tantum agitare, volutare
Omnem fœlicitatem in rebus præsentibus constituere, futuræque beatitudinis nullo tangi ardore
Duci ventre, Horat.
Cogitatione circa mundana versari
Rebus frui dulcibus
Voluptatibus indulgere, frui
Animum in transitoriis labentibus multis voluptatibus, demulgere
Intellectum circa terrena exercere,

to Live long.

Cervi vivere per annos
In annos centum ævum trahere.
Nestoris astricolæ cui ducunt fila sorores, vide Dio.

of a long Life.

Vivax, Longæ vitæ
Tithonus, Nestor
Nestoreus, Longævus
Macrobius, μακροβίος, vide Dio.

to Live not long.

Brevem vitam colere
De vita decedere brevi ævo, Sol.
Ultra quinquennium ævum non trahere
Ultra octavum annum vivendi spacium non protrahere.

so long as I Live, vide while I Live.

to Live quietly.

In securitate agere
Securum esse
Ἀγχι ἀσφαλῶς
Tranquillè agere, degere
Securam agere vitam
In summo ocio vitam transigere
Tranquillam vitam vivere, agere
Domi sedere, inque aurem utramlibet cubare
A tumultu sæculi & blandientis mun-
di

distrepitu seorsum degere
Vitam agere certam & tranquillitate fœlicem
Sibi ipsi vivere
Curriculum vivendi à natura datum conficere rectè & honestè, **to passe his time honestly.**
Suavem vitam agere
Trahere vitam tranquillam, Cic.
Acquiescere cum quadam animi voluptate quietreque consistere, à Cic. ponitur
Molliter suaviterque vitam agere
Quod datum est, vitæ tranquillæ placidæque ducere, Cic,
Halcyonis agere dies
Ἀλκυονίδας ἡμέρας ἄγειν
Per ocium & quietem vitam traducere
Destinato reliquo vitæ tempore respirandi seriis, Musas tranquillo invisere animo
In literario delitescere ocio
Tutum ocium domum exigere
Ocio rè nugari in literis
Gratissimo inter literas ocio ac negotiorum bene à se gestorum, recordatione perfrui, Erasm.
Ocium oblectare suum
Suaviter vivere
Ocio vitæque molliori indulgere
Pacatam, mollem, feriatamque agere vitam
Tacitos sinere ire dies, & paupere cultu. Exigere innocuæ tranquilla silentia vitæ, apud Polit.
Μετὰ τοῦ Θεοῦ vitam vivere
Vitam sanctè & inculpatè degere, **to live godly and honestly**
¶ Thybra vicitare
Vitam sine cura rerum temporalium degere
Non macerare se crastina cura ciborum
Nil recondere in crastinum
In diem vel ex tempore vivere
Omnem crastini sollicitudinem abjicere. **to Live without care.**

to Live vngodly, wickedly.

Peccatorum mole obrui
In eodem hærere luto peccatorum
Servire peccato, iniquitati, frequens in sacris literis
Contaminatissimam agere vitam
Sordere
Insordescere
Vitiosè, sordidè vitam vivere, apud Chrysostomum
Fædam, dissolutam, perditam vitam vivere
Vitiorum sordibus se inquinare, apud eundem
Perditè, flagitiosissimè vivere, **an euill life.**

to Live vnchastly, in sensuall lustes.

Corpus libidinibus prosticuere
Iacere in voluptatum carnalium turpitudine ac putredine
Turpiter & effœminatè vivere
Luxuriæ & libidini vacare
Volutari, instar porcorum in cœno libidinum, ac versari
Pecudum vitam vivere
Βιοτὴ ἀλόγων
Libidinari
Servire ventri, Veneri, corporis voluptati, ac libidini
Carnis omnigenæ desideriis inservire
Diffluere luxuria, lascivia, Terent.
Inter scorta ad multam plerunque noctem desidere
Capi illecebris rerum carnalium
Subigi, substerni mortiferis libidinum voluptatibus
Ἀσώτως βιοτεύειν.
Epicurum luxu vincere
Carnis fœda sectari delectamenta
Pecudum ritu promiscuè in concubitus ruere, Livius, **an vnordinate life.**

to Live sumptuously.

Splendidè ampliterq; vivere in uberrimarerum affluentia
Splendidè epulari, in Euang. Lucæ λαμπρῶς εὐφραίνεσθαι
Eximere, cœnare, prandere, in omni genere ciborum
Magnificè menſam inſtruere
Egregiè, ſplendidè cœnare, apud Juvenalem
Colere vitam vino & victu probo, Plaut
Genialiter vivere
Delicatè, opiparè, ſplendidèq; vivere, cœnare καταμαστῶ
Sybarizare συβαρίζειν
Convivium agitare ſplendidum
Opiparis menſis frui
Muſicè vivere μυσικὰς βίον, ubi nihil deeſt, ſed affluunt omnia
Exhilarari generoſis ferculis menſæ
Magnificum ac egregium eſſe in edendo, in apparatu menſæ
In leporinis carnibus vivere, dicitur proverb. qui lautè & in deliciis vitam agunt
¶ Convivium apparare, præparare opiparum, ſaliare
Magnificè lautum parare convivium.

at the Lives beginning, in the ſwadling clowts, as ſoone as it is borne or brought into this world.

In vitæ exortu, In exordio vitæ
In ipſis vitæ primordiis
In vitæ foribus, In vitæ janua
In ipſo quaſi vitæ veſtibulo
In ipſo vitæ limine.

the Liver.

Iecur, Iecinus, Iecuſculum
Hepar, ἧπαρ.

ſicke in the Liver.

Iecoroſus, Iecinoroſus
Hepaticos, ἡπατικὸς

a Locke. vide a Barre.

a Lode, vide a Burden.

a Lodge, a Cottage, a Cabin or little houſe in the Country.

Mapale ſeu Magale ſtramineum, ſtramine tectum
Agreſtis caſa, Caſula
Στέγη, Stega apud Plautum
Magar Punica lingua, unde Magaria pluraliter, & non magalia dicendum, ut trahit Servius
Penates, Lar
Tugurium, Tuguriolum
Ligellum apud Plaut. pro domicilio brevi ponitur & humili
Attegiæ pluraliter, ἀττάγια
Gurguſtum & gurguſtiolum diminutivum, οἰκίδιον, apud Apuleium
Brevitatem gurguſtioli noſtri veſpertinas peto
Tectum tenui ceſpite ſtratum.

to Lodge, to Harbour, to Entertaine.

Excipere hoſpites, convivas, prandio, cœna, convivio ampliter
Accipere liberaliter, benignè, amicè, benè, lautè, magnificè, nitidè, honeſtè, prolixè, honorificè, hilari animo, ſplendidè
Tractare hoſpitem comiter, bene, commodè
Indulgere hoſpitio
Pro egregia fortuna, magnificè, pro animi bonitate comiter recipere
Hoſpitari, Hoſpitio aliquem accipere, excipere
Tecto ac ſedibus ſuis recipere, Cic.
Domo vel domum meam recipere
Hoſpitium dare, ξενοδοχεῖν
Splendidè acceptus
Benignè comiterque habitus, Exſ.

Et

Et proverbiali ſchemate
Penulam ſcindere eſt prolixius invitare.

to Long for, vide Deſire.

Long after.

Longè antè, Multò antè
Multis ante ſæculis
Apud Majores noſtros.

it was Long before hee came, vide Came at length.

How Long.

Quam diu? Quanto tempore?
Quantiſper?
Quatenus temporis? Adverb.
Quatenus hos exercebis mores?
Quamdudum? Plautus
Quamdudum à foro veniſti domum?
Quoad? interrogativè ſicut
Quouſque temporis, Adverbium

not very Long ſince, or agot.

Intervallo haud ita longo
Non ita diu
Haud ita pridem
Nunc nuper, Vide of Late.

to Looke upon, to Conſider.

Aſpicere, inſpicere
Perlegere oculis
Paſcere, oblectare oculos
Chara oculos ſatiare figura, Vide to See.

to Looke about earneſtly.

Intueri, Inſpicere
Cernere, ſpeculari
Spectare, Deſpectare
Oculos admovere
Paſſim oculos per cuncta ferre
Ferre oculos huc & illuc
Demittere oculos in omnes partes
Partes oculos verſabat in omnes
Circumſpicere, Infigere oculos
Intendere, ἐντείνειν
Conjicere oculos in aliquem
Perlegere oculis eſt viſu perluſtrare
Huc illuc volvere oculos
Ob oculos ponere
Luſtrare, Torquere
Oculis luſtrare
Intendere obtutus
Intentis cernere obtutibus
Circumſpectare, περιβλέπειν
Circumagere oculos
Volvere lumina
Regiones circumcirca proſpicere, apud Cic.
Obire, Circuire provincias, regiones, terras
Oculum adjicere, injicere apud Cic. pro eo quod vulgo dicitur
Oculum dirigere, & ſignificat cupiditate rei vita teneri.

to Looke ſtraight on the marke, vide to Winke.

to Looke ſtedfaſtly, or ſharply.

Acutum intueri. Cernere acutum
Defixis hærere oculis, Pervidere
Διορᾶν, Deſertum obtueri
Ἐμμενε ἰμβλέπειν, Proverb.
Fixis & attonitis intueri oculis
Figere obtutum aliquo
Fixos oculos tenere
Lumina defigere
Oculis & pectore toto hærere
Cuncta oculis luſtrare.

to Looke downeward, to hold downe his head.

Submittere, demittere caput
Deflectere in humum
Dejicere lumina & vultum
Demittere vultum, oculos

Deprimere, dejicere, ſubmittere vultum
Obtutus humi deprimere
Συνστρατζειν τὸ ωρόσωπον
Oculos ſolo defigere
Iſta ſolo fixos oculos averſa tenebat
Alicujus aſpectu ſe ſubtrahere
Defigere in terram.

to Looke upward, on high.

Suſcipere, recipere
Oculos, & caput erigere
Surſum aſpicere, ἀναβλέπειν
In cœlum acies oculorum defixas habere
Oculos attollere
Oculos in cœlum tendere, ſurſum tollere ad ſydera vultus
Recto aſpicere ſydera lumine
Tollere in ſublime oculos
Erigere ſurſum lumina, ad cœlum
Oculos ſub aſtra tenebat.

to Looke ſowerly, waywardly, obſtinately, to frowne, ſcowle.

Corrugare, contrahere, caperare frontem, obducere frontem
Obliqua aſpicere facie
Diſtortum vultum ſequitur diſtortio morum
Tragicum tueri
Lumina immota tenere
Τραγωδικὸν βλέπειν
Titanicum, ſeu vultu Titanico obtueri
Τιτανώδες βλέπειν
Tauricum tueri vel taurinè, id eſt, torve
Mœſto vultu defigere lumina
Organum, ſynapi naſturtium tueri
Acribus intueri oculis
Torvos gerere vultus
Siculiſſare, σικελίζειν
Τορὸν βλέπειν
Martem tueri, apud Ariſtoph.
Ἄρη βλέπειν
Vultum ſumere Catonianum.

to Looke to the Common wealth.

Boni civis eſt, ad bonum civem pertinet, bonum civem decet ſuam voluntatem ad publicam cauſam aggregare, accommodare, adjungere, conſidere, cum publica cauſa conjungere, in omni ſua voluntate, quid rationes publicæ ferant, quid reſpub. poſtulet ſpectare, intueri, attendere
Nihil unquam veller à publica re ſejunctum, alienum, disjunctum, ſeparatum, remotum
Quod reipub. rationibus non conducat, expediat, utile ſit.

to Looke to your buſineſſe.

Toto animo de tuis commodis ornamentiſque cogito
Tuam utilitatem aſſiduè ſpecto
Hæret in animo meo de tuis commodis aſſidua cogitatio
Tuæ mihi res, tuæ fortunæ, curæ vehementer ſunt
Tuæ rationes quid poſtulent, nunquam non attendo
Omnis mihi de te tuiſque cogitatio eſt
Tuam utilitatem meæ ſpectant cogitationes
Meas curas ad tuum commodum contuli, animus meus in tuâ utilitate fixus & locatus eſt.

to Looke up to Heaven in adverſity.

Hic eſt mos hominum, ita more comparatum eſt, ut in repentinis adverſiſque caſibus, ſi quid & præter opinionem, & contra voluntatem accidit, cœlum intueantur, ſuſpiciant, ſpectent

Ad

Ad cœlum aſpiciunt, ſuſpiciant, ſpectant, oculos tollant, intendant.

to Looſe, vide to Unbinde.

a Lordſhip, Soveraignty or Dominion.

Dominatus, Dominium
Omnipotentatus, Dirio
Res pro imperio ponitur
Principatus, Imperium
κράτος, ὑπηρεσία.

to be a Lord, to Rule, to Command, to be chiefe Soveraigne or Governour, to be Supreme head, or Principall Ruler.

Principatum, primas tenere
ὑπηρετεῖν, Sub imperio habere
Imperare, Gubernare
Regere, κρατεῖν
In pace placida regere populos
Sub ditione habere
Moderari & Moderare
Regnare, Dominari
κυβερνᾶν, διακοσμεῖν
Imperium habere, tenere, adminiſtrare
Sceptra tenere
σκῆπτρα διακεῖν, apud Hom.
Imperio præſſe
Imperii clavum, rerum gubernacula, habenas tenere
Rerum potiri
Dominatum exercere
Imperium exercere, obtinere
ἄρχειν, apud Plutarchum
Dominium, poteſtatem exercere
Jura dare, Virg. Remo cum fratre Quirinus jura dabat
Habere dominationem, principatum
Sceptra gerere, ferre
τὸν βασιλήϊον ὄλβιον ἄχθος
Latè regnare
Summam imperii tenere
Omni ex patre amplum habere imperium
Imperatorem agere
Premere ditione
Imperio potiri, premere
Principem agere
Rege Marcio res Romanas tenente, Soli.
Summam rerum moderari, pro arbitratu ſuo verſare
Regni ſummas moderari habenas
Regni gubernacula gerere
Regnum adimere, capeſcere ſceptra tradita.

to become a Lord, or a Ruler.

Imperii habenas, Imperium adminiſtrandi provinciam ſuſcipere
In imperio ſuccedere
Capere moderamen regni, Ovid.
Regnum ampleƈti
In regnum admittere, permittere, recipere, locare, deducere.

to Looſe, or Leeſe.

Maximam accipere cladem
Incredibiles haurire calamitates, Cicero.
Vulnus accipere
Vulnere percuti
Calamitate affligi, Cic.
¶ Incommodum, damnum, detrimentum, capere vel accipere
Detrimentum, jacturam pati, incurrere
Facere vel accipere calamitatem, damnum
Ferre infortunium
Naufragium facere.

Loſſe or Dammage.

Detrimentum, Diſpendium
Infortunium, πῆμα. Injuria
Malum, Incommoditas

Incommodum
Nocumentum
Summum rei pecuniariæ diſpendium
Naufragium. Peſtis, Vulnus & Plaga metaphoricè
Incendium metaphoricè, quam enim peſtem, calamitatem, exitiumque non adfert
Interimentum, Derogatio
Exitium, Pernicies
Erit damno, fraudi, malo, detrimento tibi. **It will be to your hinderance.**
Damnum ζημία
Læſio, Jactura, caſus
Calamitas propriè in re frumentaria, id eſt, damni, quando à grandine calami comminuuntur & ſegetes
Noxa pro damno, ſeu nocumento, apud Ovid. & alios probatos invenies authores, **a great loſſe, and loſſe of goods.**

I Loſt all I had.

Naufragium feci rei familiaris, periit mea res domeſtica. Actum eſt de fortunis meis
Prorſus everſæ ſunt opes meæ
Perdidi omnia, evertit me bonis omnibus fortuna
Mearum opum nihil mihi reliquum fortuna fecit
Afflictæ ſunt, profligatæ ac perditæ, extinctæ, everſæ meæ res ac fortunæ omnes.

Loſt Children, &c.

Perditis in adoleſcentia moribus multi ſunt, qui deinde meliorem adepti mentem, meliorem ad mentem, & ſententiam revocari, reſipiſcentes, honeſtius vitam inſtituunt
Honeſtioris vitæ initium ordiuntur, laudabiliorem vitam exordiuntur
Multi impuris moribus, improbis, inhoneſtis, turpiſſimis
Inquinata adoleſcentia, contaminata, infecta, vivunt, multi turpiter in adoleſcentia ſtudent vitiis, turpem vitam colunt, inhoneſtè vitam traducunt, pecudum more vitam tranſigunt, proclives ad vitia ſunt, turpi voluptate capiuntur, culpam facilè committunt.

you Loſt nothing.

Integræ ſunt adhuc res tuæ
Salva ſunt hactenus apud te omnia
Nihil dum perdidiſti, ſtatus idem eſt quo antea fortunæ tuæ
Nihil detractum eſt de fortunis tuis, nullam res aut fortunæ tuæ jacturam fecere, nullum damnum tulere, nullum detrimentum paſſæ ſunt, nihil adverſi ſubierunt, nullam partem deſideras fortunarum tuarum
Nihil eripuit fortuna, abſtulit, ademit, detraxit.

to caſt Lots, to draw cuts.

Sortiri, jacere ſortem, Ducere
Sortes in unam mittere, Sorti dari
Sortito aliquid facere, auferre, capere κλῆρον ἐκβαλεῖν
Gratam habere ſortem
Sorte legere, Sorte eligere
Ducere ſortem, Sorti committere
Sors irrequieta, improviſa.

to Loath, to abhorre at a thing.

Nauſeare, ναυτᾶν
Et nauſeari, deponentaliter
Nauſeam habere, ſapere. Faſtidire βδελύττεσθαι, Vomitu infeſtari
Nauſeam inducere, moveré, **to make to Loath at.**
Excutere vomitum
Faſtigium parere, Generare nauſeam, Præ nauſea & faſtidio vomiturio & faſtigio

Fastigio affici
Tædium habere, Cum nausea audire,
Nauseam stomacho excitare
Pelvim petere porrectam.
¶ Contrarium
Nausea amoliri
Fastidium alicujus rei eximere, allevare, Discutitur nausea.

Love.

Amor, Charitas
Benevolentia, Necessitudo
Ignis, metaph.
Observantia, Favor
Studium in aliquem pium.

a true Love, or friendship.

Necessitudinis vinculum
Amicitia haud vulgaris
Nullo tempore dirimenda
Non intermoritura
Nequaquam solubilis
Necessitudo intima, Arctissima
Indissolubilis, incredibilis familiaritas
Amor glutine compactus amicitiæ.
Necessitudo, sed necessitas ad amicitiam non refertur
Amicitia, Adamantis vinculis astricta.

to Love tenderly or most heartily.

In bonum & in malum
Ardere absolutè, Virg.
Ardere, flagare amore, cupidine
Intimis ardere medullis aliquem
Sævo teneri furore, peruri igne
Sentire ferventes intima ad ossa faces
Flamma uri intimo pectore
Toto concipere pectore flammam
Imis exardere medullis
Flore sub primo impotenti amoris æstu perdi
Ardere aliqua re vel in aliqua re
Deamare, Adamare
Unicè diligere, φιλεῖν
Effusissimè amare
Amare, ἐρᾶν
Amorem fovere
Mirificè amare ac suos ocellos
Maximè, admodum, nimio plus, plurimum amare
Diligere ut parentem, loco fratris, vice fratris
Oculis ferre vel in oculis ferre
Vehementer, singulariter, cupidè, arctè, ex animo amare
In medullis, medullitus amare
Amare ut eum maximè, apud Terent.
In sinu gerere
Devinctum aliquem habere
Præcipuo ac singulari quodam favore prosequi
Animo secum conferre amicos
Misere, valdè multum, tenerè, ardentissimè, perditè, impatienter amare, insano perdi igne
Miro amplecti amore
Admiranda charitate prosequi
In deliciis habere
Perire mulierem
Conjunctè, conjunctius, conjunctissimè amare
Uri alicujus concupiscentia
Deperire, apud Terent.
Ἐρωτομανεῖν
Amare corde atque animo, Plaut.
Amore flagrare incredibili
Ἐμμανέστατα ἐρᾶν
Amore deperire, vel perire
Ardere perditè in puellam
Efflictim amare, perire, deperire
Tacitos nutrire ignes, Poeticum, ut Cæcos alere ignes
Insanire, Mantua. in Bucol. Hoc commune malum, semel insanivimus omnes, acri amoris vulnerari jaculo
Quisquis amat, uritur igne gravi,

to Love, to Embrace, to Favour, to beare good will towards one.

Amplecti, Amplexari brachiis
Exosculari, περιπλέκεσθαι
Colere, apud Cic.
Amplexus dare
Duci amore ei
Ire in complexus
Amore complecti
Optatos dedit amplexus, placidosque petivit
Dare brachia collo
Amplexu frui alicujus
Retinere, tenere, fovere amplexus
Innectere, captare, tenere, tangere
Adducere colla lacertis, amplexu cingere
Observare, Diligere
Hærere apud aliquem
Amore, benevolentia singulari prosequi
Charum seu charissimum habere
Amore devinctum esse
Singulari benevolentia alicui conjungi
¶ Excitare mirabiles amores, to provoke to love.
Cic. Quàm illa ardentes amores excitaret sui, si videretur!

a selfe Lover.

Nimium sibi ipsi tribuens, arrogans, assumens, placens, assentiens, ipse tibi assentaris: ste ipsum amas cum de te judicas, non rationem, non veritatem consulis
Largiris ipse tibi plus quam veritas concedat, plus quam veritati.

your most Loving.

Deditissimus
Amantissimus
Studiosissimus
Observantissimus
Cupientissimus
} qui apud Eras.

Low, Base, or Humble.

Humile, Parvum
Declive, Pressum
Bassum vulgus dicit inepte
Submissum, Depressum.

to bring Low, vide to Diminish.

Lowlinesse, vide Humility.

a Lowse.

Vermiculus, seu vermis corporis, capitis. Pes apud Plaut. Pedesque pulicesque. A quo diminutivum, pediculus, à multitudine pedum quos octenos habet, ut scribit Plin. Græcis, φθεὶρ.

Lowse or full of Lice.

Pediculosus, & ut est apud Plaut. Pedicosus pro eodem
Vermibus scatens & plenus
Phthitiasi, i. morbo pediculari laborans
φθειριώμενος, Scatens pediculis,
φθειρίζων, Verminosus.

Lucky, Happy, or Fortunate.

Fœlix, Faustus
Cui ad voluptatem omnia fluunt
Λυπρὸς. Fortunatus, secundus
Prosper, Beatus, Dexter
Albæ gallinæ filius, Auspicatus
Fortunæ filius. Lætus,
Timotheus, Polycrates
Cui omnia secundo æstu procedunt.
Propitio genio natus
Gygis annulus, Proverb.

to be Lucky or Happy.

Fortunam habere favent em, arridentem
Qui fœlici utitur auspicio
Uti prospera fortunæ aura
In cœlo esse
Habent ventos mea vela secundos

Induf-

Indulgentem ſibi atq; obſecundantem habere fortunam
Geneſim habere fortunam
Placato poſſum non miſer eſſe Deo.

Good Lucke.

Omen proſperum
Bonis avibus facere, fœlicibus auſpiciis
Fato proſperiore, rumore ſecundo
Voſmet rebus ſervare ſecundis
Rite ſecundarent viſus omenque levarent.

to have ill Lucke, vide ill Fortune.

Luckily, Proſperouſly, Fortunately.

Fœliciter, εὐτυχῶς
Fortunatim & fortunatè,
Proſperè, Fauſtè, fœto omine
Proſpero fortunæ flatu
Aura obſecundante
Velis fortunæ expanſis
Blandiente, aſpirante Favonio
Forte Fortuna
Favonio fortunæ dulciter afflante
Proſpero curſu, Ominate
Bonis avibus, Secundo flatu
Secundis ventis, εὐροίαις
Secundis, proſperis, lætis, fœlicibus, optimis, commodis ſucceſſibus vel eventibus
Deo ſecundo, Diis auſpicibus
Proſpero omine, Bono pede
Dextro alite, Bono auſpicio
Secundo auſpicio
Ex animi ſententia
Auſpicatè aut auſpicatò
Fortunante deo, faventibus diis
Fauſto ſydere
Adſit modo dexter Apollo. Virg.
Bonis auguriis, auſpiciis
Dextro Hercule
Genio ridenti, beatiore, propitio
Fœlici Mercurio
Cujus votis indulgentiſſimam ſe præbet fortuna.

thou Lurkeſt at home.

Nunquam exis, nunquam egrederis cubiculo; pedem è limine nunquam effers
Extra cubiculum nemo unquam te vidit
Perpetua tibi ſedes, cubiculum eſt, nunquam evolas é tuo illo nido.

Luſt, Deſire.

given to Luſt.

Voluptatibus deditus, addictus
Voluptatis mancipium
Diſſolutus, Intemperans
Animo ſuo intemperanter obſequens, Libidinarius
Summam fœlicitatem ex crapula metiens. Genialis
Mollis, Ventri ſerviens
φιλήδονος, μαμαλαγμίας βίος
Voluptuoſus homo, ſeu voluptuarius
ἐυλαλυμίας
Voluptuariam agens vitam
Luxurioſus, Effœminatus
Apitius, Æſopus
Epicuri de grege porcus
Carnis amans, & vivens ut porcus
Vacans voluptatibus
Deliciis affluens, Genio indulgens
Gulæ ſeu ventri deditus
Epicureus. Epicuream vitam, Abronis vitam vivens
Balatro, apud Horat.
Turpibus addictus voluptatibus
Samiorum laura proverb. & porcus Trojanus. Carnis petulantia efferveſcens, vide Lecherous
Immoderata Venere & alia vitæ intemperantia effœtus
Turpe convivium, amor, comeſſatio, libido, ſumptus, Cic.

to repreſſe his Luſts, vide Repreſſe.

a Lute.

Barbytus velum
Testudo, χέλυς
Chelius, a Luter, vide Harpe.

Luxurious.

Luxuriosus, Libidinosus
Popino, Veneri plus æquo indulgens
Propensus in libidinem
Mulieriosus, vide Lecherous.

M

Mad, furious, wood, franticke, out of his wit.

INsanus, Furiosus
Φαρμακικὸς Lymphaticus
Πολύλεπτος, Efferus
Furibundus, Lymphaticus
Furore correptus, raptus, percitus, accensus
Ad agnatos & gentiles deducendus, Varro.
In furorem versus
Delinitus, apud Plaut.
Iethargicus, apud Auguſt.
Alter Oresles vel Ajax
Qui strichnum bibit
Et proverbiales sententiæ
Naviget Anticyras purgantes pectora succos
Oestro percitus, Phanaticus
Ἐξεστάμενος, Mente captus
Phreneticus, φρενιτάμενος
Abderiticam mentem habens
Minus habens mentis quam Dithyrambo rum Poetæ
Embarus proverb.
Μανικὸς, μανιώδης
Insanæ mentis, Insensatus
Vasanus, Vecors
Rabiosus, Excors
Expers mentis, Cerrius
Rabidius, Amens, demens
Rabie agitatus, ἰμμανὴς
Humanis sensibus orbus
Ad insaniam, furorem, dementiam, amentiam redactus
Cæco amore raptus, furiata mente ferebat
Emotæ mentis
Actus furore gravi, furiis mens effera
Cui rotatur cerebrum
Haud sanæ mentis, Delirus
Furiis exagitatus, sapere desiit.
¶ Et in bonum
Mente permotus, Furens
Animi ardore aliquo inflammatus atq; cruciatus
Qui humanos sensus amisit, divinos autem assecutus est
Furore divino incitatus
Afflatus
Mente incitatus.

to be Mad, furious, wood, or out of his wit.

Furere, ἐκθουσιάζειν
Furore agitari, desævire
Diris agitari, Rabere
Ciere furias. Ovidius
Mente alienatum esse
Εἶναι ἐξω αὑτῶ
Mentis alienatione laborare
Ἐξοίστρειν, Insanire
Ἐπλήσσεσθαι, Ira exagitari
Grassari, Bacchari
Βάκχη, Debacchari
Fœnum habere in cornu.
Atra bile exagitari
In rabiem efferari
Immodestè agere
Ἐμμανήναι, Furiis agi
Καμβαντιᾶν
Furentium more caput quassare
Μαίνεσθαι, ἰμμαίνεσθαι
Irati numinis intemperie agi
Effluente mente huc illucq; curfitare
Furiis, intemperius ferri, Virg.
Heu furiis accensa feror
Delirare, per metaph.

Madneſſe

Madneſſe. Woodneſſe. Furie, or trouble of minde.

Error fanaticus, Furor
Ira Dianæ, Delirium
Mania, phrenesis
Effera vis animi
Paraphroſyna. Mentem inſania mutat
Veſania. Dementia
Vecordia, Amentia
Alienatio mentis
Rabies quæ propriè canum eſt.

to Make Furious.

In furorem & mentis alienationem agere
Adigere ad inſaniam, Terent.
Mente evomere, alienare
Impelli, accendi furiis
Furere facio, ἐξίστημι
Dira ſubit rabies
Ex ſtulto inſanum facere
De mentis loco movere
Sævis agitatus furiis
Mentis furoribus quatere
Exagitare, Furiare
Stimulatus furenti rabie animus
Corda tument rabie fera
Comes eſt inſania morbi
Rabies, furor, iraque mentem præcipitant
Concipere furiata mente furorem
Pectus anhelum, & rabie fera corda tumeſcunt
Stimulos ſub pectore vertit
Ceſſit furor, & rabida ora moverunt
Acuere furorem furiis
Mens quoque ſic furiis agitatur
Ardere animis
Morſu canis rabidi lymphaticum facere

the Magiſtrates or Rulers of the Common wealth.

Magiſtratus, ἄρχοντες
Dynaſtæ, Cic. Præfecti, Primores
Primates, πρωτεύοντες
Primi, Primarii
Maximates, Summates
Optimates, Magnates
Magnates in bibliis ἄρχοντες
Principes, principales civitatis in ſacris nominantur
Proceres, Potentes
Potentiores, οἱ δυνατοὶ
Megiſtanes, μεγιστᾶνες, qua voce, apud Latinos, Suet. uſus eſt
Conſules, Conſulares, Apices
Senatores, conſulatus capita
Senatorii ordinis
Patriciæ dignitatis
Columina, Epiſtylia Coriphæi
Trabeatorum torquatorúmque turba
Summates viri, Patriciique ordinis Proceres
In omnia potens, quorum ſumma eſt authoritas, in quibus ſita ſumma bonique malique, quorum nutu ac renutu cuncta geruntur, **Rulers of the City.**
Penulatorum alpha.

to Magnifie, vide **to Praiſe.**

to Magnifie, to extoll things of no praiſe.

Humilia extollere, efferre ea quæ jacere videntur, excitare atque erigere
Obſcuris dare lucem, ſplendorem afferre, obſcura illuſtrare.

to May, vide **to be Able.**

it May be, vide **Poſſible.**

a Maide, a Virgin.

Virgo, Illocabilis virgo, **a Maid that cannot be married for want of goods, or being too old.**

Virgo

Virgo casta, pudica, inexpers viri, virum non passa, virgo nubilis, matura viro, Tæda non nupta jugali.

to deflowre a Maiden.

Devirginare, depudicare
Stuprare, Vitiare
Addere, afferre vitium pudicitiæ
Deflorare, Præstolare
Virginem rapere vel sustollere, to ravish a Maiden.

to Maintaine, vide to Defend.

the Maior or chiefe Ruler of a Towne or City.

Præfectus, ἔπαρχος
Præfectus urbicus
Prætor urbis vigilantissimus
σεσταυάρχης
Præfectus scelerum, qui à plerisque minus aptè Scrutetis dicitur
Satrapa & Satrapas, lingua Persica
Provinciæ præses seu præfectus, qui Judex etiam dicitur provincialis
ὕπαρχος, ἡγεμών, a President.

Mariorum herbe.

Amaracus, ἀμάρακος
Sampsuchus, Majorana.

to Make, or Doe.

Agere, Operari
πράττειν, ἐργάζεσθαι
Facere, Patrare
Peragere, Exequi
Actum agere
Efficere, Conficere
Perficere, Hoc age.

a Maker, a Creator.

Conditor, Creator
Plasmator, Plastes, Opifex
Sator, σπορεύς, κτιστής.

Made free of the City.

Parebat Civitas virtuti potiùs quàm divitiis. Jus civitatis consequebatur, dignus civitate putabatur, recipiebatur in civitatem, ad civium numerum ascribebatur, civis locum obtinebat, referebatur inter cives, adscribebatur in civitatem, particeps civitatis civiliumque munerum habebat, impertiebatur civitate, perveniebat in civitatem, ei civitas communicabatur, non qui opibus abundaret, affluret, valeret, sed qui virtute polleret, excelleret.

Made friends againe.

Cum inimicis in gratiam redii, reconciliatus sum, rejecto odio, in unum conjunximus, pacem colimus, inimicitias, simultates, odia deposuimus, abjecimus omnem veterum injuriarum memoriam, omnem ulciscendi voluntatem ex animo delevimus
Pulso odio successit amor, odium amore commutavimus, depositis odiis mutuam benevolentiam suscepimus
Orta est inter nos, vetere prorsus extincto odio, mutua benevolentia, animorum nostrorum in amore mutua, consensio, ad amandum mutua propensio, animorum ac voluntatum similitudo.

a Male, a Budget.

Pera, πήρα
Cassidile, med. prod. in lib. Tobiæ
Pera pastoralis, Ascopera
Pera viatoria
Bulga, Hippopera, idem.

Malefactions. Wicked, and vengeable Men.

Homines improbi, scelesti, sceleratissimi, flagi-

flagitiosi, noxii, nocentes, sontes, perditi, impuri, delictorum omnium participes, culpæ, criminum labe prorsus infecti atque inquinati. Vide Naughtie fellow.

Malmsie wine.

Vinum Creticum
Vinum Arvisium, vel Arvisium, vulgo Malmasium dicitur.

to become Man. to take mans flesh upon him.

Strophio carnis cingi
E virginei corporis substantia, corpus adsumere humanum
Prabeam carnis induere, apud Fulgent.
Ingredi mundum
Humanos induere artus
Nasci in terris
Servile carnis cinctorium adsumere
Abjecti hominionis formam induere
Induere fragilitatis limum
Carne velari, tegi, obtegi
Tegumen nostræ mortalitatis induere.

a Man of no Account, or little set by.

Homo nullius pretii, valoris, loci, ordinis, despectus, abjectus, contemptus, terræ filius, vide Naught.

a good Man is constant.

Hominem gravem, certum, minimè mendacem, minimè falsum, studiosum veritatis cognovi, expertus sum, nihil in eo levitatis aut inconstantiæ, nihil inane, varium, mutabile, inconstans
Nullam animi infirmitatem, nullam sententiæ varietatem, nullam consilii mutationem deprehendi
Magna prædium gravitate semper cognovi
Is mihi semper visus est, qui sibi optimè constet, mihi leve committat, nihil inane cogitet, non facile discedat à seipso, ægre discedat à sententia, mutet consilium, susceptam opinionem abjiciat, sensum deponat, de suo statu demigret, quem nulla res facilè abducat, avellat à sententia
Cujus mentem huc & illuc, in hanc aut illam partem, in quam velis partem, utram in partem velis, non facilè flectas, ægrè traducas, cum labore torqueas
Alieno tempore nihil loquitur, nihil agit ineptè, nihil non loco, idem ei vultus in omni re, eadem in omni fortuna moris est.

Mankinde. vide Men.

a Manner of life, vide a Trade of life.

two Manners of waies.

Bifariam, Bipartito
Duobus modis, δίχῶς

another Manner of governance.

Manifested or made known, vide Open'd.

Patefacere, manifestare
Tectum aliquid resignare
Mentem aperire, aliquid resignare
Resolvere, non celare.

a Manslaughter, or killing of Men.

Nex, Internecio, Cædes, Death
Clades, Strages
¶ Salustius, in luctu & miseriis mors, ærumnarum requies, non cruciatus est.

Many, vide Much.

to

to marre, to Corrupt, to Spill, to bring to Naught, to lead aside.

Agere in præcipitium, in præceps
Περιφθείρειν, Corrumpere
Pervertere, Perdere
Per pravos mores in errores ducere
Abducere in graneum, Terent.
In discrimina pertrahere
Arte in casses præcipitare, rapido, mergere freto
Præcipites nos agit ambitio, & raptare videtur in exitium
Peccandi vel ruinæ præbere occasionem, Facere aliquem ruere
Seducere, Scandalizare
Offendiculum ponere, præbere
In errorem trahere, impellere
In vitium agere, ducere
Exitialiter alios seducere
Animas abstrahere à Deo in æternum exitium
Contra sanam doctrinam pravas serere opiniones, quæ quidem facillimè obrepere solent
Mellitis Cyrenarum hæreseon illecebris prælentem inferre mortem
Sollicitare ad ruinam Sathan dicitur homines
Ex hæreticorum scriptis lues in teneram manat ætatem
Hypocrisi pietatis latrocinio circumlita Christi oves inescare
Conjicere in vitiorum voragines
Perdocere aliquem, Incidere tramitem vitæ corruptæ
Damnatas opiniones aliorum animis instillare
Detorquere alicujus animum à virtute
Virus in aures instillare
Erroris aliquem complere. Plaut.
Ab honesto deflectere
A recto deducere, abducere aliquem
Παρεκτρέπειν
Ducere in errorem, Ovid.
Virus pectori aspergere
Errorum pedicis illaqueare
Pravis inficere opinionibus
In errtoris foveam præcipitare
In errores pestilentissimos deducere, trahere, illicere
Abducere à veri cognitione, in nassam perversitatis
Simplicem plebeculam transversam agere
Opinionibus exoticis mentes mortalium per cæca & cœnosa vada in abyssum æternum evehere
A matris Ecclesiæ gremio in errorum varios anfractus mira argutia illectare
Multa animorum millia variis conscientiarum tricis implicare, fœdis erroribus involvere
Impedire, illaqueare, innectere tricis quibusdam
¶ Opinionum pravitate infici
A Catholico sensu exorbitare
Hæreticorum persuasionibus seduci.

the trade of Merchandise.

Negotiatio, Nundinatio
Commercium, ἐμπορία, ἐμπορεία
Mercatura & Mercatus pro mercandi actu, apud Livium.

to exercise Merchandise, vide to Traffique.

a Merchant.

Mercator, Institor
Negotiator, ἐμπολάρος
Emporos, Rariarius
Nundinator
Regiæ negotiationis principem agens, vulgo dicitur, qui regi Lusitaniæ est à negotiis Indicis
Procurator regiæ aut principalis negotiationis.

rich Merchants.

Rem possident bene magnam, amplissimam, uberrimam, copiosam in primis mercatores Londinenses
Divitiis

Divitias tenent summas, abundant, effluunt re, copiis, divitiis, opibus
Divites oppido sunt, Locupletes, opulenti, copiosi, à re parati, instructi, firmi, bene nummati, peculati, Ampla res est, prolixa, copiosa, minime angusta, bona multa mercatoribus Londinensibus
Ampla' re' utuntur, prolixa, copiosa, bona, multa.

the Marches, &c vide Borders.

a Marriage.

Connubium, συζυγία
Matrimonium, συζυγία
Conjugium, Conventus apud Juve.
Copula matrimonii
Vinculum jugale, Virg.
Vincula jugalia Thalami, tædæque jugales
Hymenæi pacto, Lectus jugalis
Socialis amor
Nodus jugalis
Curarum laborisque plenum pistrinum cuidam dicitur.

Marriageable.

Matura connubio, juvencula
Matura conjugio, plenis jam nubilis annis, Apta viro
Exoleta virgo, quæ est maturæ ætatis
Viri potens, apud Cat. jurisconsul.
Matura nuptiis, ἥβωλος
Tempestiva viro, Adulta.
Nubilis, apud Virg.
Pubertatis annos egressa
Virgo jam grandis. Terent.

a Married damsell, a Bride.

Nupta juncta puella viro
Quæ fruitur marito
Conjux, Uxor

to bestow in Marriage.

Locare mulierem viro, vel virum mulieri
Filiam nuptam dare, in nuptias, in matrimonium dare
Locare vel elocare filiam alicui
Nuptui vel nuptum dare puellam viro, apud Plaut. ἐγγαμίζειν
Jungere virginem viro, concubino
Dare, locare in matrimonium virginem
Admittere gnatam suam alicui uxorem
Locare nuptum alicui virginem
Collocare nuptum propinquas suas in alias civitates.

to Marry, to Wed, to take a Wife.

Contrahere matrimonium
Connubii fœdus inire
Gaudere sorte tori
Inire matrimonium, nuptias
Nubere, mulierum est tantum
Vinculis jugalibus sese innectere
Ducere uxorem, γαμεῖν
Ducere filiam alicujus
Ductare aliquam, Terent.
Ducere filiam in matrimonium
Jungi matrimonio, Dare connubio
Conjugio vinciri, Dare nuptam
Matrimonii capistro os præbere
Jungere, copulari, astringi matrimonii fœdere
Bene compositum sollicitare torum
Concipere Thalamos, parare, petere
Incumbere thalamis
Promittere conjugium
Deducere sponsam juveni.
Coire toro sacro, Conjugio frui
Patrios hymenæos exercere
Connubia & hymenæos celebrare
Mulieres uxores in ejusdem viri eosdem matrimonium, Soli. de Indis
Filiam alicujus in matrimonium recipere, ἐγγυᾶν τινὶ γυναῖκα

Rem

Rem non novam aggredi joco dicitur, qui vetulam accipit uxorem seu viduam, Cic. de jud.

to breake, violate, or defile Marriage.

Nuptam fallere, Rumpere sociale fœdus
Solvere fœdus jugale
Lædere fœdera socialia
Violare jura mariti, Thalamos, Toros
Temerare venerem maritam, Cubile
Destituere toros jugales, Legitimos
Sacra mariti polluere. Matrimonium odisse
Qui mihi conjugii sponsor & obses erat
Socialia fœdera rumpit.

a Marriner, a Shipman.

Nauta, Navita, ναυτίλος
Navis moderator
Sulcator ponti
Gubernator, Proreta
Nauclerus, Naviculator, Naviculatius
Tiphis, quod primus gubernandæ navis adminicula instituerit, generaliter pro navis gubernatore ponitur
Nauarchus, princeps, præfectus navis, quem patronum vocant, a Captaine, the Master or the Admiral of the ship
Nauarchis, idis, the Admiral-ship.
Classis ductor
¶ Agere navem velocem, classem, triremes onerarias, est gubernare.

a Market, vide a Faire.

Markes, vide Tokens.

let this be your Marke, intent or purpose.

Hic tibi sit scopus. Hoc tibi ante oculos propone, pone, statue, constitue, ad animum refer, huc mentem intende
Huc spectet animus tuus, dirige consilia tua, tuas cogitationes ad hunc finem, hoc tibi propositum sit
Mentis aciem in hoc intende.

a Masking visour.

Larva umbratilis persona
Προσωπεῖον, σκεδόνη
Facies composita, ficticia, unde homines larvati, personati, qui ad scientiam faciem, ne aut tenebris scelera perpetrantes, aut lucibus, terrorem aliis incutientes, dignoscamus induunt, quemadmodum diebus genialibus agitur.

Masons.

Cæmentarii, Fabri murarii
Murorum extructores
Parietum eductor.

a Mat.

Plecta, nonnullis flecta dicitur
Στορία, Store, Matta, Teges
Κάρδικος, Φορμὸς.

Mates, vide Companions.

Matter or Corruption.

Sanies, ἰχὼρ
Tabo, Tabes, velum
Pus, πύον, Purulentia.

a Matter of great importance or weight.

Res seria, magni consilii, non exigui ponderis
Res gravis, difficilis
Res ardua, multi laboris

Magni

Magni momenti negotium
Plena difficultatis res
Magni, maximi ponderis negotium, cui cuncta posthabenda sunt
Res haud parvi momenti
Non jocosa, Res non est parva, Virg. Prægnans causa
Dignum propter quod vadimonium deseratur, proverb.
In quo sane totius causæ cardo vertitur, pondus consistit, res pendet.

cleane from the Matter, vide nothing to the purpose.

a Mattresse.

Culcitra, lanea
Accubitum
Accubita, ἀναπαυτήρια
Anaclinteria, Stibadia
Matiracia, Thuscanica
Usus istiusmodi lectulorum Italis & Hispanis

a Maund, vide a basquet.

Meade.

Medo, & aliquorum opinione, Medus
Aqua mulsa
Hydromeli, ὑδρομέλι.

as I Meane, after my meaning or iudgement, in my opinion.

Mea sententia, Meo animo
Secundum animi mei sententiam
Meo judicio, Meo sensu, Cic.
Ego de meo sensu judico
Ut mihi videre videor
Mea opinione, Ut opinio nostra est,
Ut mea fert opinio, animus, hæc mihi mens est. Mens eadem perstet mihi, Nec dubia mihi mens
Hoc animo fixum immotumque sedet
Quantum ego nunc corde consplcio meo, vide as I thinke.

a Meane or cause, vide occasion and cause.

Meat, vide Feeding.

to Meddle with another mans matters.

Curare negotium quod ad se nihil attineat
Alienas curare, Curare rem alterius
Alienarum rerum sategere
Πολυπραγμονεῖν
Domesticorum negotiorum oblivisci, & foris aliena curare
Depugnare in alieno negotio
Rebus ad se nihil pertinentibus implicare se
Laborare de re quæ nihil ad nos pertinet, quæ nos non spectat
Ingerere se negotiis aliorum
In alieno choro pedem ponere
Ἐν ἀλλοτρίᾳ ἁρμονίᾳ πόδα τίθησι proverb. dicitur, qui se alienis miscet negotiis, & aliorum sibi vendicat partes
Interponere
Immiscere se rei alienæ
Falcem mittere in messem alienam.

Meek, gentle, tame, mild.

Mitis, ἥμερος, Clemens
Benignus, Facilis, Mansuetus
Commodus, Beneficus
Placidus, Placabilis, Lenis
Candidus, ἤπιος, ἠμερὸς
Blandus, ἤπιος
Suavis, Benevolus
Exorabilis, Indulgens
Benignitatis prodigus
Leni ingenio, animo
Singulari morum mansuetudine
Singulari lenitate & mansuetudine
Oleo tranquillior
Minimè iracundus
Ad remittendas offensas perfacilis

Tractabilis homo, Longanimis
Quicum consuetudinem haud molestam
Facillimis quis amoribus dicitur, qui moribus commodis, venustis, minimeque molestis, sed suavissimis omnibus
Qui plurimum præ se fert humanitatis
Supercilio carens
Quo nemo est usquam in convictu jucundior, vide **Gentle.**

to Meet with, or to come against.

Obviam ire, Prodire
Occurrere, Obviari
Dare obviam vel obvium
Venire obviam & procedere honoris gratia, ἀπαντᾶν
Συναντᾶν, ὑπαντιάζειν
Ire adverse vel advertum, apud Ter. in Adelph.
Adire contra, Plaut. id est, abibo contra, Obvenire alicui, Cic.
Adversum venire
Incidere in aliquem
Offerre adventum
Ferre, offerre se obviam, vel obvium, alicui obvius.

Meet, vide Apt.

it is Meet, Convenient, it Becommeth.

as Meet was, vide as Need ec.

a Meet mate for me.

Mei ingenii homo valde mihi aptus est, mire factus est ad naturam meam
Vehementer est ad meæ vitæ rationem & consuetudinem accommodatus
Convenit optime cum meo ingenio.

Melodie, tunable musicke and Symphonie.

Consonantia, Modulatio
Symphonia, συμφωνία
Harmonia, Concentus
Cantus, Cantio, ᾆσμα
Melici, lyricique modi moduli, apud Aus. i. dulces.

to Melt, or to be melted.

Resolvi, Defluere, Liquescere
Loqui deponentale χώνευω
Liquefieri, Deliqueo, Tabescere
¶ Liquefacere, liquare, liquidum facere.

the privy Members of a man or woman.

Virilia virorum tantum, sed utrique sexui tribuuntur. Verenda naturalia, pudenda
Αἰδοῖα, Geniales partes, Genitalia
Αἴδεια, Natura, φύσις
¶ Menta, Mentula
Uterum ὑστέρα
Penis, Colis, vel Coles
Cauda, Priapus
Μόκκος
Verpa, Mutto apud Horat.
Φαλλὸς, Balanus, membrum
Membrum genitale, virile
Virga, Venerea, τέλεος
Fascinum, apud Horat.
Caulis secundum Servium. καυλὸς
Hasta venerea, Virga virilis
Nervus apud Juve. Mensura incognita nervi, Terentium
Ruber palus, apud Horat. 1. Ser. Obscœnoque ruber porrectus ab inguine palus
¶ Membrosus, Mutanearus
Mentulatus, well furnished.
Penitus med. prod.
¶ Serotum, κανάστιδες
Pirga, Culeus, κόλεος
Testiculorum capsula, bursa, vidulus sacculus, sinus

Colei

Colei cole, testes, testiculi, notæ significationis sunt: & rei Venereæ opus transigentes dicuntur

¶ Subigere, Subigitare

Operari rebus Venereis

In Veneris sacro sacrificare, Catul.

Veneris voluptatibus frui

Quicquid est puellarum confutuere

Frangere thoros, apud Mart

Sumere furtivo gaudia læta thoro

Consuetudinem cum aliqua habere

Futuere, Miscere

Συνδέιν, Concumbere

Noscere, Cognoscere, Irrumare

Inire, coire. Rem Veneream exercere. In Paphyæ deæ mysteriis operari, Subare, quod tamen propriè porcorum est, quamvis ad alia animalia & homines transferatur

Admissuram facere, brutis proprium

¶ Porro mulierum pudenda passim apud authores hisce nomenclaturis designantur

Intercœmineum, Cunnus

Κλειὶς κλειτὸς

Rima à similitudine

Barathrum fœmineum, apud Mart.

Vulva, tametsi, vulgus existimet vox inhonesta non esse, uterum significans, seu folliculum muliebrem, sic dicta quod partum involvat quasi vulva. Ponitur tamen nonnunquam pro ore vulvæ alio nomine loci

¶ Menstrua, Menses

Τὰ καταμήνια

Mulierum profluvium, fluctus, purgatio.

Men, Mankinde.

Homines, Ævigenæ, Mortales

Terreni, Terrigenæ, βροτοὶ

Ἄνθρωποι μίσγοντες

Genus humanum

Τὸ γένος ἀνθρώπων θνητὸν

Caput, caro, & anima, pro homine quoque ponuntur, præsertim in sacris

Filli hominum vel Adæ, pro hominibus frequens in sacris, Hebraissimus est Humigenæ quod de humo nati sint.

Mercy, vide Compassion.

Merry, Vide Glad.

to make Merry or good cheere, to be Frollicke. to Delight, to take Pleasure.

Exhilarescere, Exporrigere frontem

Plaudere. Jucundari

Εὐθυμίσθαι. Cum amiculis se recreare suavibus

Operam dare rebus ludicris, Virg.

Solvite corda metu secludite curas

Curam animo expellere, eruere, eximere

Levare pectora diris sollicitudinibus

Excurere animo sollicitudinem omnem

Ovare, Orationem agere

Relaxare animo, & dare se jucunditati

Cic. Diffundere animos, frontem, tetrunque apud Ovid.

Alacri animo esse, Jubilare

Ἐπάρασθαι. Sustollere manus

Hilarem hunc sumamus diem

Luculenter hunc habeamus diem

Hodiè modò hilarem facere, Ter.

Hilariter vivere

Fallere curas

Vino curas abigere

Explicare frontem, exhilarare

Ponere supercilium

Demere supercilio nubem, apud Ho.

Vehementer gaudere

Animi curas eluere, diluere,

Curas abigere, solvere, remittere, pellere, ejicere

Molestas animi curas discutere

Lætis solvere corda jocis

Cor illi salire dicitur, qui vehementer exhilaratur

Secum gaudere, & in ſinu gaudere
In ſinu tacito gaudia premere. Vide to live ſumptuouſly.

Merrily, vide **Jeſtingly.**

to Marvell, to wonder at, to be aſtonied.

Stupere, ἐξιστάναι
Stupeſcere, πλήττεσθαι
Perculſum eſſe, Inhorreſcere
Facti inſolentis ſtupiditate exhorreſcere. Humanam rationem captivam ducere, Stupore percelli
Summam hominum admirationem excitare, Cic.
Æſtu quodam in altam admirationem ſtuporiſque rapi, Bud.
Obſtupere, obſtupeſcere
Animo percelli, exalbeſcere
In ſtuporem abire
De mentis loco præ admiratione moveri
Cum ſtupore admirari
In ſtuporem verti
Conſternari animo
In admirationem rapi vel rapere
Obſtupeſieri
Stupeſieri, Suſpicere
Mirari, Demirari
Miraculo detineri
Pendere ab alicujus vultu
Monſtri raritate obſtupeſcere
Tacere, ſtupere, rapere
Ad recordationem alicujus animo inhorreſcere
Θάμβος δ' ἴσχει εἰσοράασθαι, apud Homerum, Stupor occupat inſpicientem.

a Meſſenger, vide a Carrier.

Mettall, vide **Copper.**

Mid-day, vide **Noone.**

Might. Strength. Power.

Poteſtas, ἐξουσία
Potentia, δύναμις
Potentatus, Imperium
Virtus, quæ Græcè, δύναμις
Vires, Manus, Robur
Fortitudo, Vis ſimiliter
¶ Authoritas, Pondus.

Mighty, vide **Strong.**

with Might and maine, or with all Force and Power.

Manibus, pedibúſque
Omni conatu, Omnibus nervis
Toto pectore, animo, conamine
Extremo conatu
Magno nixu
Pugnis & calcibus
Læva dextráque
Πυξὶ καὶ λαξὶ καὶ δεξιᾷ καὶ ἀριστερᾷ
Totis viribus σπουδαίοις
Summa ope, Summa vi
Summo ſtudio, niſu, conamine
Omnibus viribus, Totis nervis
Velis equiſque, Remis equiſque
Pro portione virili
Pro viribus, pro virili
Omni diligentia, Vide to Travell.

Milde. Vide **Meeke and Gentle.**

a Mill, a Querne.

Mola μύλη, Molendinum
Moletrina, pro eodem
Peſtrilla molendum à manibus, Ter.
Χειρομύλον
Mola alata, vel Pneumatica, a Wind-Mill
¶ Trapes, Trapetum
Mola olearea.

to Minde, vide **Determine.**

my Mind or Opinion is thus: this is my Mind or Opinion.

Animus mihi eſt
Hæc mihi mens eſt, ἴσχω γνώμην

Delibe-

Deliberatum est mihi
Sic visum est mihi
Ita affectus sum, Ita animo est
In animo habeo
Ita fert animus
Quæ nunc animo sententia constat.

his Mind is changed.

Animus mutatus est, à pristina mente, & sententia defecit, descivit, adductus est
Non sibi constat, labat in sententia, eadem noa est, fixa non est, infirma est ejus sententia
In aliam partem se traduxit, priorem opinionem abjecit, sensum deposuit, aliter sentit, & à seipso dissentit, vide to Change.

to make one to change his Mind, vide to Dissuade.

to keepe in Minde, vide to Remember.

to put into ones Mind, Head, or Braine.

Suggerere, Indere
Subjicere apud Terent.
Infarcire verba, to stamp in
Immittere in pectus humanum
Instillare, metaphoricè, pro suadere, utrumque apud Eras.
Ingerere, Insusurrare
Inspirare, Inserere.

out of Minde, vide Forgotten.

I am troubled in Mind.

Sum in mentis perturbatione
Non sum compositæ mentis aut compositus
Sum turbidus, vel turbatæ mentis
Non sum mecum, quod vulgò vixque Latinè dicimus.
Sum male depositus.

a Minister, vide Preacher and Priest.

a Minstrell, vide Piper.

a Mis-begotten, vide a Bastard.

Misery.

Miseria, calamitas, acerbitas, duritia, durities, Vastitas, Vastities, vastitudo, vexatio, oppressio, perditio, corruptio, consternatio, consumptio, infortunium, exitium, damnum, detrimentum, infœlicitas, difficultas, egestas, paupertas, inopia, penuria, pernicies.

Miserable.

Miser, miserabilis, infœlix, pauper, inops, abjectus, consternatus, spretus ab omnibus occidit, perditus & fere extinctus est, dejectus est in miserrimam vitam, summas miserias, calamitates perpessus est, durissima quæque, acerbissima quæque, miserrima quæque, postrema quæque tulit, sensit.

Mischievous, vide Naughty.

Mishoptunes, contrary things, adversity.

Res adversæ, Contrariæ
Turbidæ, afflictæ
Tristes, Perturbatæ
Labefactatæ, Quassatæ
Res desperatæ, Desperatissimæ
Res asperæ, Dubiæ
Languidæ, Molestæ
Fractæ, Fessæ
Fatigatæ, Trepidæ

Attritæ Diminutæ
Comminutæ, Invalidæ
Sic fata ferebant.

a Matter miſliked of.

Res reprehenſa, palam exagitatur, vituperatur, accuſatur, reprehenditur, damnatur, acerbè notatur, infamia notatur improbatur
Sermones ea de re minus commodi ſunt, parum honeſti, diſſipantur.

to Miſſe, vide to Faile.

great Myſteries, vide Secrets.

a Miter, vide Biſhops Miter.

Mitigated, vide Aſſwaged.

to Mocke, to Jeſt at Scoffe, to Flout, to Laugh at, to Scorne, to Deſride.

Nugari, Connugari, Ludere, Jocari
Nugas agere, Tractare joco
Afferre locum ſales
Ludicra rebus ſeriis miſcere
Jocari feſtiviſſimè
Indulgere feſtivis jocis
Toto dicere, χλιδάζειν
Facere cavillari, Urbanum eſſe
Affluere lepore omni
Salibus uti. χαριτίζεσθαι
Alludere, σκωπτεύειν
Lepida urbanitate uti
Joco quempiam aſpergere
Sale falſiſſimo ludere
Feſtivo ſale, comico lepore dicta temperare
Connugari, Agitare ſales
Dicteria falſa dicere
Indulgere feſtivis jocis
Tractare joco

Jocari feſtiviſſimè in quempiam
Salibus ludere
Miſcere ſales
Tangere convicio, ſcommate
Jactare ſcommata
Agere ſcommatibus
Tangere abſolutè
Ridicula dictis excitare cachinnos
Ludicris riſum movere Sardonium
Ridere, Irridere
Deridere, Deriſui habere, pro delectamento habere
Riſui habere ὡς γέλωτα ποιεῖσθαι
Ludibrio habere, to delude
Subſannare, Obaudire
Deſpectui habere
Ludibrio afficere
Ludificare vel Ludificari, Illudere
Linguæ jaculis ſagittare
Vocis nimium indulgere naribus, apud Perſium
ἐκμυκτηρίζειν, Inſultare
Naſo ſuſpendere
γελωτοποιεῖν, cum genitivo
Facere ludos. Agere ludiis
Democritico Sardonio riſu ſufflare
Aceto perfundere, apud Horat.
Conviciis proſcindere, inſectari, figere, flagellare
Sannis, Riſu Sardonico aliquem excipere
Scommate percellere vario
Dicaci ferire lingua
Morſibus impetere
Ore & dente petere
Lacerare convicio
Convicia jactare
Riſibus quicquam proſtituere
Dicacitate mordaci proſcindere
Ronchiſonis ſcommatibus obſtrepere
Ludere ſcommate, ludibrio, verbis
Acriter inclamare, apud Plaut. pro conviciis & clamoribus inſectari
Mordaci flamine quempiam petere
Plauſtra ſcommaton jaculari in aliquem
Stringere, quaſi gladium bis acutum maledicentiæ linguam

Plauſtra

Plaustra convitiis plena vel onusta exonerare, in aliquem effundere
Mordaces eructare cachinnos
Convitiis vel dicteriis lacessere
Consputare metaphoricè
Convitiari, λαικάζειν
Naso suspenso subsannare
σκιμαλίζειν, Ostentui habere
Medium ostendere unguem, digitum
Ronchis & cavillis eludere
Per lasciviam eludere, ἀπηνφάν
A tergo instar Ciconiæ pinsere
Auriculas tendere, adsuere
Cornua tollere
Manus addere, apud Plaut.

a Mocker a Jester, a Scoffer, a Scorner.

Irrisor, Illusor, Subsannator
Os irrisne, petulans, maledictum
ἀχαλινον στόμα
Maledictus, Cachinno
Democritus Cacophanta, Ozimi sator, proverb. Sannio, onis
Dicax, Diaculus, Irrisor
Salsissime ludens
Scommate percellens vario.

a Mocke, a Scoffe, or a Jest, a Scorne.

Dicterium, Sales
Sales, Risus
Scomma γέλως, λοιδορία
χλευασία, Dicax sermo
Lidotia, πάϊγνον
Iocus, Ludus
Cavillum, Cavilla
Facetia, salsaque irrisio
Ludibrium, Histricis sera
ὑστριξὶς
Acetum pro dicaci mordacitate, apud Horat. Græcus Italo perfusus aceto
Verborum ludicra
Dicacitas
Dicacitas, Facetiæ
Urbanitates Silli, Sanna
Sales, quales Cicero cum suo Bruto
Pomponioque solet agitare
Mæsonica dicteria
σκιμαλισμὸν μυσσιακὸν
Derisio
Illusio, Derisus
Cachinnus, Ridiculum
Subsannatio.

Modesty, vide Sobriety.

Moist, Danke, Wet.

Madidum, Irriguum, Humidum
Aquitium ὑγρασία
Humectatum, Uvidum
Udum seu hudum per aspirationem
Uliginosum, to make moist, vide to water the ground or garden.

to Molest, vide to Vex.

within a Moment, in the twinkling of an eye.

In puncto temporis, ἐν ἀτόμῳ στιγμῇ χρόνου, In momento
Et apud Persium, Momento temporis, ἐν ἀκμῇ τοῦ χρόνου.
Puncto mobilis horæ apud Horat.
In oculi nictu, vel ictu.

to get a Mumming.

Mommos agere
Larvis obambulare convivia.

Money substance or wealth.

Pecunia χρήματα,
Res, Nummi
Æs, quod ex ære plerumque fiunt pecuniæ
Æs obsignatum, & apud Horat.
Nomisma numisma
Res pecuniaria, numeraria
Fortunæ, Bona.

without Money, poore, beggerly.

Pauper, Inops
A'χρήμων, ἀχρήματος, id est, sine pecunia

cunia, cui deest nervus rerum agendarum, & is dicitur zonam perdidisse, proverb. vide **begger.**

rich in Money.

Bene nummatus est, bene paratus à pecunia, instructus à pecunia, abundat nummis, copiosus est à pecunia, minimè pecuniam desideratus
Multum habet in arca, refertus est pecuniis, pecuniæ illi multum est, dives est, multum pecuniæ possidet, magnam auri vim argentiq; possidet, in numero habet.

to become a Monke or Frier.

Implicare se instituto monastico
Induere monachum, cucullum
Simulatæ religionis habitum suscipere
A vano hujus mundi consortio separare se
Monachatum capescere
Inscribi albo monachorum
Caput obvincire cucullo
Se dedere, devovere monasticæ vitæ
Nomen dare Francisco, Dominico, Guilielmo, &c.
Abrenunciationem sæculi profiteri
Monasticis ineptiis initiari
Renunciare, abrenunciare sæculo
Mancipare, dedere se religioni hypocriticæ
Solitaria vita se obstringere.

the Moone.

Luna, σελήνη
Titanis, idos, id est, filia Titani
Latona, pro luna ponitur, apud Statium
Lucina Phœbe
σοῦς, Phœbi soror, consors
Delia, Diana
Noctiluca Cynthia quod quasi diem nocti efficiat ut scribit Cic.
Moderatrix noctis apud Stat.
Menea 2 Machab. c. 12. id est, Diana lingua Persica
Tithonia, Tithoni conjux
¶ Novilunium, Neomenia
Nova luna, the new Moone.

Moreover, Neverthelesse, Furthermore.

Accedit his, Accedit huc
Eodem accedit
Addere insuper, Adde quod
προσέτι τὸ τοῖς προσὼν
Accedit ad hæc, vide **furthermore.**

More than enough,

Plus satis, Plus nimio
Plus quam par est
Amplius æquo.

the Morning, or Dawning of the day, vide Early.

to Morrow.

Cras, Crastinus dies, ortus
Crastina lux.

a Morsell, vide a Bit, a Piece.

in Morsels or gobbets, vide peece-meale.

to Mortifie his mind, vide to represse his lust.

at the Most.

Ut multum, Ut plurimum
ὡς τὸ πολλὰ, Ad summum
Cum plurimum.

to take away, to rub off the Mosse.

Muscum ferro distringere
Eradere muscum apud Collumellam utrumque, Emuscare
Depectere frondium canitiem

Depel-

Depellere ſitum
¶ Emuſcari pro muſco ſeu lanugine liberari, Colu.
Olea putantur,& emuſcantur
Cui contrarium Muſcari i. obduci muſco.

a Mother.

Mater, Genetrix, Parens.

a Mother of many children.

Multos ex ea filios genuit, ſuſcepit, tulit
Complures ex ea filii nati ſunt, filios ei peperit multos
Ita fœcunda uxore uſus eſt ut filiis auꝛa ſit multis
Ut filiorum multitudine abundaverit.

to Move, to Stirre.

Movere, Commovere aliquem
Aſſiliunt imi fluctus à gurgite ponti
Ventis agitantibus æquora
Non eſt æqualis rabies continuuſque furor
Iuno freta torquet
Pelagus rorrentibus ingruit undis
Vada penitus permota ſtrident
Mox remeat gurges, tractoque relabitur æſtu
Fertque refertque fretum
Fervet ſpirantibus æquor ventis
Caſu concuſſus amici.

a Mound, vide a Hedge.

to Mourne, to Lament, to Waile. to be Sorrowfull, oꝛ Sad.

Gemere, ſingultire
Promere gemitus, ſingultus ex imo pectore.
Facere, ducere gemitus, Virg.
Ingemere.
Ex alto corde longa trahere ſuſpiria,
Premere gemitum ſub imo pectore.
Laniare animum doloribus.
Locum miſeris querelis implere
Luctibus tabeſcere
Rumpere, Lacerare, Scindere
Abſcindere ſinum, veſtem, Tunicam, vide **Lament.**

continuall Mourning.

Conficior lachrymis, luctu conſumor, contabeſco, modum lugendi nullum facio, finem lachrymis non impono
Lachrymis me dedo, nunquam abſtineo
Uberrimus eſt meus fletus, aſſiduæ lachrimæ, perennes
Nunquam non lugeo, luctum nunquam intermitto, non dimitto, non omitto, totus in luctu verſor, comes mihi ubique luctus eſt
Perdunt me lachrymæ, nunquam non lachrymis hument oculi.

Mourning, Complaining, Lamenting.

Luctuoſus, Mœſtus
Luctiſonus, Luctifer.
Dolorifer, Lamentabilis
Lachrymabilis, Lugubris
Querulus, Gemibundus
Lachrymoſus.

to Mowe, to cut downe corne oꝛ graſſe.

Meſſem maturam falcibus incidere
Metere, ſecare, ſegetem, θερίζειν
Secare frumenta, falce ſuccidere
Sicilire prata, apud Plinium & Varquæ feniſecæ præterierunt, ſecare, falcibus conſectari
Decerpere meſſes
¶ Herbas cedere
Farra reſecare falce
Falcibus ſubſecare herbam apud Columellam, χορτομεῖν.

Much oꝛ many.

Multa, τὰ πλεῖστα
Plæraque, Plura

Pluria

Pluria, Complura
Compluria, Plurima
Quamplurima, & non complurima
Diversa, Multiplicia Varia
Mille hominum species & rerum discolor usus, apud Persium
Sexcenta sunt quæ memorem, apud Plautum
Certus numerus est pro incerto
¶ Plærique Multi, Quamplurimi
Bene multi, pro plurimis apud Ali. Pol.
Bona pars hominum, pro magna pars seu plerique
Complures, singulari carens, sicut & complura in neutro genere pluraliter.
Quos non una vehat navis, ut habet proverbium
Juvenesque, senesque
Maximi minimique
Parvi & ampli apud Hor. **Great and small, young and old.**

Much, Overmuch, Greatly, very much.

Vehementer, Multum
Plurimum, Valdè
μέγα μεγάλα, λίαν
Mirè, Mirificè, Oppido
Mirum in modum, Obnixè
Διαίνεσθαι ἄλλως, Apprimè
Cum maximè, Admodum
Supra modum
Iterum atque iterum
πρὸ τῶν ἄλλων τοῦ
Præter modum, apud Cic.
Mirandum in modum
Ultra modum, Majorem in modum
Modis omnibus
Immodicè, etiam atque etiam
Impensè, Impensissimè
Impendio. Eximiè
Effusè, Effusissimè
Magnoperè, Summoperè
Quam maximè, Maximopere
Maximè, μάλιστα
Nimioperè, Plusquam satis
Effictim, apud Plaut.
Plusquam valdè, χαρτὸν
Nimium, Nimis quam
Bene, apud Terent.
Cic. Benè magna caterva, i. valdè magna, Unicè
Graviter pro multum, apud Cic.
Perinde, i. multum secundum Vallam
Multis modis
Ter, terque quaterque
Perquam multum, Ultra
Mitere adverbium
Magnificè, Singulariter
Sanè, Sane quam
Ita pro valdè, apud Terent.
Aprimè, Perquam, Inprimis
Oppido quam, Non parum
Non vulgariter, Egregiè
Adeò, Longè
Haud mediocriter
Insigniter penult. producta
Insigniter
Ut & quam per interrogationem idem pollent, sicut Tantopere & quantopere.

Twise so Much.

Duplus, Bis tantus
Alter tantus, pro quo Cic. dixit
Duabus partibus Major.

to Multiply, vide to Augment.

a Multitude, a great number or company, an Assembly of people.

Caterva, Manus, apud Virg.
πλῆθος, Chorus
Corona, apud Horat. pro conventu hominum circumstante
Cœtus, Turba
Turba miscellanea, confusa, colluvies hominum, Apuleio dicitur in Metamor. hosi
Conventus, Conventiculum
Plebs, Populus

Multi-

Multitudo, Frequentia
Concio, Conciliabulum
Numerus, Congregatio
Colluvio, vel es
Concilium. Si præterea ad exercitum vimque armatam ſermonem detorqueas, ſequentia Vocabula inſtituto deſervient
Cohors, Turma
Phalanx, Exercitus
Acies, Cuneus, Globus
Ordo, Glomeratio
Agmen, Legio
Copia tam in ſingulari quàm plurali numero.

to Murther, to Rob.

Latrocinari, λῃστεύειν
Viatores trucidare
Vias obſidere
Prædare, Depradari
Graſſari, obvias ſpoliare
Ex cæde vivere, to live by robbing and murthering.

a Murtherer, a Robber.

Latro, Latrunculus
Latrocinator, Graſſator
Sicarius, Patricida
Hominum jugulator
Iſauricus, à vitio gentis
Obſeſſor viarum
Ex cæde, ex rapto vivens
Graſſator, Prædo, onis
Prædator, Raptor, Direptor.

to Murmur, to grudge at a thing.

Murmurare
Muginari, apud Lucil.
Admurmurare, apud Cic. pro tacito quodam murmure, non plana voce improbare id de quo agitur
Murmillare, apud Plaut.
Muſtare, μώζειν
Muſſitare, Mutire
γογγύζειν, Facere ſuſurrum
Obſtrepere, ἀκροᾶσασθαι
Recalcitrare ſermonibus
Obloqui, Obgannire
Contradicere, Obmurmurare
γογγύζειν, Submurmurare
ὑποφωνεῖν, Reſponſare
Oppedere, Occinere
Strepere, Fremere
Submiſſa voce loqui
ὑποκλαίειν, ὑπολήγειν
Submuſſitare, Obacerare
Reclamare, Refragari
Contrarium dicere
Replicare vulgò dicitur
Sum iſſim expoſtulare, ut eſt ſervorum erga dominos, Bud.

to Muſe, to Deviſe, to Imagine, to Conſider upon, to ſtudy, to thinke upon.

Animo, corde volutare
Animo volvere, verſare
Mente petractare, evolvere
ἀναπυκλεῖν, Cogitare
Animo revolvere, repetere
ἀναπυλεῖσθαι
Animum nunc huc, nunc illuc volvere
In memoriam verſare
ἐν θυμῷ βάλλεσθαι
Animo cogitare
Hoc equidem ducebam animo, rebarque futurum
Penſitare factum
Penſiculare rem
Perpendere, Expendere cauſam
In mente rei circumſtantias negotii difficultatem ponderare
Recolere, Æſtimare
Recogitare, Reputare
Repetere ſecum
Revolvere, Retractare
Cogitare cum animo, vel in animo
In mente cogitatione verſare, agitare

Ad

Ad rationem vocare, vide to Examine.

Mushrum, vide Toad-stooles.

a Muskle, a shell fish.

Concha, Conchilium
Conchile genus piscis firmiori testa clausi
Ostrum, ὄστρεον.

to Muster men in the field.

Agere vel habere militum delectum
Recognoscere turmas equitum
Exercitum recensere, lustrare
ἐξετάζειν Monstrare
Militis recolere numerum, Soli
Invalidos atque imbelles demittere, to put out of wages.
Ære diruere, φάναι, φραρεῖν.

the Mutability of this World.

Quæ sit fortunæ vicissitudo, quæ mutatio, qui fluxus rerum humanarum, quam varia tempestate jactetur hominum vita, cogitate, animadvertite, attendite, examinate, perpendite.

to dare not Mutter or whisper.

Ne hiscere quidem audere
Ne my quidem facere
Non audere mutire, labia deducere.

N.

Naked, uncovered.

NUdus, Nuda corpora deposita veste
Senecta nuda
Ferro nudo concurrere
Posito velamine, Sine veste
Nudus membra
Nuda pedem, nudos humeros infusa capillos
Nuda superfusis tingamus corpora limphis.

to Name, to give a Name.

Nominare, Appellare
Vocare, Dicere
Nomen ab urbe ducere, trahere
Inscribere, Nuncupare
Citare nomenclaturam
Indigitare, apud Macrob.
¶ Indere, imponere nomen
Denominare, Donare nomine
Indere nomina patrum
Majorum nomina posteris tribuere
Nomen dare, ponere, sumere, facere, imponere, referre, figere, parare, tribuere, addere, ducere, ferre, trahere, gerere, habere, tenere.
Dici nomine suo. Genitoris nomine figurare, nuncupare.

to have an ill Name.

Pessimè tibi omnes dicunt, turpissimè de te loquuntur, turpia quædam atque inhonesta in te conferunt
Valde te exagitant, jactant, accusant, carpunt, vellicant
Omnes tibi gravissimè obtrectant, de tua existimatione multum detrahere conantur, liberrimè invehuntur in te, nefaria de te dissipant, disseminant, maledictis te onerant gravissimis
Maledicta in te conferunt, congerunt, conjiciunt
Ita de te loquuntur, ut honori tuo labem inferant, aspergant maculas, tenebras offundant, ut honorem tuum turpi labe inficiant.

a good Name, vide Good.

a Napkin, or Handkerchief.

Man-

Mantela, seu mantile
Mantelium χειρομακτρον, Vide Handkerchiefe.

by Nature, or by Art.

one of my Nature or disposition, vide a meet mate for me.

whether Nature or Art giveth iudgement, I know not.

Nondum planè constitui, nondum satis habeo constituturn, deliberatum, exploratum, explicatum, certum, naturæne munere an disciplinæ beneficio judicium contingat.
Judicii præstantia, excellentia, vis, subtilitas utrum à natura, an ab arte ac disciplina proficiscatur, contingat, manet, naturæ ac privilegio concedatur, an sit ab arte ac disciplina petendum
Utrum is qui rectè judicat, qui optime judicio utitur, qui judicio valet, præstat, excellit, facultatem habet optimè judicandi, judicio abundat, naturæ debeat, an arti
Bonum illud acciperet à natura, an hauserit à studio, ab arte, à disciplina
Naturale, ne bonum sit judicium, an potiùs in studio, arte, disciplina, doctrina, ratione situm, ejusmodi, quod doctrina tradatur, à præceptis ducatur, à Magistris discatur.

Naturall, that is naturally given, or engendred in a thing.

Nativum, συγγενικον
Naturale, Innatum
Ingenium, ἐγγινόμενον
Cum nutricis lacte errorem fluxisse videtur, Cic.
Natura hic instinctus est
Hominum mentibus divinitus insevit Deus. Ita visum naturæ
Insitum naturæ, Genuinum
Natura ex natura
Omnium animis affixum
Naturæ quodam impetu
Ita fert natura
Naturæ impulsu
Natura indidit atque insevit
Inolitum atque impressum affectibus humanis, apud Ambro.
Ingeneratum, Natura ingeneravit
A natura insitum, inditum
Natura, vel à natura comparatum
Φύσικον, attributum, adjunctum, congenitum, hæreditarium.

against Nature.

Invita Minerva, apud Cic.
Repugnante natura, & adversante
Refragrante ingenio
Belligerari, pugnare cum genio suo
Obluctari Minervæ
Vim naturæ atque ingenio afferre
Operas ab ea exigere, qui eis magnopere gravatur.

Naughty, wicked ungracious, mischievous.

Dyscolus, Improbus
Παρακεκομμένος
Ex omnium hominum consortio deturbandus
Pravus αἰσθλος
Perversus, Pernicios us
Impius, Sceleatus
Noxius, Scelus, Sceleros us
Exitios us, Facinoros us
Pestifer, ἰοβλης
Pestilens, Nefarius
Pestis, metaph. sicut scelus
Flagitios us, Malum
Nequam homo
Nefandus

Quo

Quo nihil in toto orbe peſtilentius
Sceleratus, Lues
Internecio, Ab ingenio improbus
Execrabilis, αἰσιος
Homo flagitiorum ac ſcelerum omni genere inſignis, Amb.
Reprobri numiſmatis
Mali commatis
Πονηρὸν κόμματος
Comma enim genus numiſmatis eſt utiliſſimi, ut nunc quoque vulgus loquitur.
Vir ſceleris, in Bibliis ſacris
Bipedum nequiſſimus, Niger
Sacer homo, apud Hor.
Inteſtabilis & ſacer eſto
Male ſibi conſcius, quem culpa redarguit ipſa
Inquinatus vita omni
Scelere ante alios immanior omnes, Virg. Flagitioſiſſimus
Sceleratiſſimæ ac deploratiſſimæ vitæ
Ἀποσυκοφάντος
Vitam ducens inquinatam flagitiis omnibus
Coopertus flagitiis, facinoribus, ſceleribus nefariis
Profligatus homo ſceleribus perditus, rapinæ, ſacrilegii, nullius conſcientiam ſibi faciens
Fatalis conſcientiæ, Malignitate confuſus
Contaminatiſſimus
Scelerum conſcientia territus
Omnium facinorum genere contaminatus
Βεβωλόχοος
Admiſſi piaculi conſcius
Deſperatæ ſalutis
Conſcientia convictus
Vitam ducens flagitioſam
Nocentem & conſcium habens animum
Scelere ante alios immanior omnes
Deploratus
Deploratæ mentis, vide wicked.

to come to Naught, vide to Decay.

the Naughtieſt fellow that liveth.

Homo nihili
Omnium, nequiſſimus
Ῥυλάξιστος
Popularis, Ignobilis
Futilis, Levis
Vulgaris, Plebeius
Κόσμιος ἀνὴρ
Nullius pret i homo
Οὐδένιον, Homo nauci
Nullius frugis
Ἀπόλλυσθαι ἄθρωπος
Nullius penſi, Deſpicatus
Deſpectus, Vilis
Viliſſimus, Οὐδένιος
Abjectus πανθοφόρος
Nullius æſtimationis, neque tu
Homuncio, homulus
Iners, Inutilis
Ficolnus, Encyclius vir
Inutilior blace. Inglorius
Obſcurus, Reiectus
Expunctus, ſuffragio excluſus
In animo redactus
Non laudandus
Ne ligula quidem dignus
Pannus obſitus
Parmoſus, Sacteus
A conſortio humano prorſus, vel merito, ſegregandus, Not worthy to come into honeſt mens company
Dignus in quem conſpuatur, canes mingant
Dedecus publicum, Infimæ ſortis
Abjectæ ſortis homo
Contemptius
Sceleſtus, Sceleroſus
Contemptus. Contemptiſſimus
Reiiſculus, Deſpicabilis
Extremæ claſſis
Infimæ notæ, Imi ſubſellii
Homo trellis, ſemiſſis
Sale emptum mancipium
De lapide emptus
Naca, Vappa

Concha

Concha dignus, proverb.
Numerus o, à Cipher.
Qui nullo eſt numero, habetur nullo loco, non eſt in albo
Ἀνάξιμος
Cujus exiſtimatio obſoleſcit
Cujus, οὗπερ οὐδὲ μισθίων ἄξιός λογος
Pannus lacer, proverb. A rotten clout or rag.
Ῥάκος πολυφαγὲς
Ciſeris & lucriſemptor, apud Horatium in arte p ët.
Qui apud omnes venit in contemptum
Ab omnibus deriſus, atque conſputus
Diobolaris, Faſiditus
Numerum augens
Male paſſim augens
Studioſus ſiniſtri
Κακὸς, ἀκλεὴς
Mala fama graviter apud exteros laborans
Scopa diſſoluta
Gravis, inviſus, exoſus omnibus
Infamis, Mali nominis. Malæ famæ, Execrandus
Ἀνώνυμος Terræ inteſtina
Telluris onus, inutile pondus
Abdomini natus ſuo
Fruges conſumere natus
Onus navis. ἄχθος νεὼς
Trioboli homo
Τριώβολος ἀνθρώπισκος
Bos vel hircus Caricus
Homunculus ex Caria
Ἀνθρωπίσκος ἐκ Καρείας.

to ſet Naught by to extreme nothing, to make no account of.

Parvum æſtimare
Parvi pendere, ducere
Parvi habere
Poſtremo loco ponere
Contemptui habere
Τοῦ ὀλίγου ποιεῖσθαι
Pro nihilo habere
Hedæ aliquem facere
Pro nihilo ducere
Ἐξουθενεῖν, Nihil facere
Ἐξουθενεῖν ἢ ἐξελίττειν
Nihili pendere. Nihili ducere
Vili pendere. βλαπτέειν
Flocci non facere, vel flocci facere
Ἐν μηδενὶ λόγῳ τίθεσθαι
Nauci ſeu pili non facere
Contemnere præ ſe
Minimi, immo ne hujus quidem facere demonſtrando rem vilem
Inſtar fumi fungique putidi averſari
Non magni pendere
In contemptiſſimis ducere Eraſ.
In parvis, in minimis ponere
Tanquam ſtercora reputare, æſtimare, in ſacris literis
Seu putamina, ciſſam glandem, vitioſam nucem prorſus aſpernari
Aſſis dupondii, ſeu teruncii non facere
Quatuor obolis non æſtimare
Negligere. Nihil penſi habere
Nullam alicujus habere rationem
Nauci facere, Abominari
Non laborare
De quorundam morſu noli laborare Eraſ.
Nihil morari. Not to care not to paſſe for. οὐ φροντίζω
Leviter parumque curare, nihil curare
Nec ſuperos morari, nec inferos, ut vulgo dicitur, neque Deum neque homines reſpicere. To care neither for God nor Devill, vide to deſpiſe.

Mere, vide By.

Meate, Cleane.

Purum, Teſtum, Sincerum

Imma-

Immaculatum
Sine labe, macula, vide cleane.

as Need did require, or as meet was, as it was convenient.

Ut æquum fuit Ut tulit ratio
Ut decebat, Ut par erat
Ut decuit, ὡς πρέπει
Ut conveniebat, expediebat
Ut res popoſcit, tulit, exegit
Ut res poſtulavit, deſideravit, expetivit
Ut oportuit, neceſſarium erat
Ut neceſſitas tum temporis exegit
Ut juſtum, dignum, conſentaneum rectum erat.

Needy, vide Poore.

it is Needfull, or it muſt needs be, vide it muſt be done.

I have no need of your counſell.

Non egeo, non indigeo tuis præceptis, admonitionibus, conſiliis
Supervacanea ſunt, parum utilia, nullius momenti, emolumenti, minimè neceſſaria tua conſilia.
Locum apud me non habent, à me non requiruntur, non deſiderantur, non expectantur tua præcepta, tuis mihi monitis nequaquam opus eſt
Tuis carere monitis facile poſſum.

a Needleſſe excuſe.

Supervacanea fuit apud me tua excuſatio
Officium excuſandi ſine cauſa ſuſcepiſti
Non erat cur te excuſares, cauſam excuſandi nullam habuiſti, minime neceſſaria fuit excuſatio tua
Tuam excuſationem non deſiderabam, non requirebam, non expectabam.

a Neighbour.

Proximus, Propinquus
Vicinus.

Negligent, Careleſſe, Slothfull.

Indiligens, Supinus
Oſcitans nomen
Dormitans, Oſcitabundus
Remiſſus, Negligens
Obliviosus, Forgetfull, Curio
Elæthro qui biberit flumine
Oblivionis campus proverb.
Λήθης πεδίον
Lætheo rore ſoporatus
Qui proprii etiam nominis obliviſcitur
Qui multam mandragoram biberit
Dolium filiarum Danai, vide Idle.

Negligence. Slothfulneſſe Careleſneſſe, Slowneſſe, or Slackneſſe.

Negle&tus, Oblivio
Negligentia, Incuria
Indiligentia, Inconſiderantia
Inconſideratio, Inconſulta ratio
Incogitantia, Præcipitantia
Oſcitantia, Somnolentia
Torpor, Supinitas
Segnitas, Segnities, & Segnitia.

Negligently, Slackly, Slothfully.

Languidè, Remiſſe
Ignaviter, Negle&è
Frigidè, Oſcitanter
Defunctoriè, Supine
Segniter adverbia, ἀφροντίστως, vide Slothfulneſſe.

Certue

Vertue Neglected of many, Delyted.

Probitas, integritas, probati mores
Vita illa quæ cum virtute traducitur, à paucis hodie probatur, colitur, amatur
Pauci sunt qui probitatem colant, ament, sequantur, probitate delectantur
Parvi fit hodie probitas morum & integritas, qui suum studium in probitate ponunt, pauci sunt, reperiuntur, numerantur
Paucos quos invenias.

Nest, vide Womanlike.

to make or build a Nest.

Nidos componere, comportare
Ῥοιὸν κολιάειν, ὡς αἰεὶ ἔαρος ἐόντος, Nidulari.
Componite nides, æstus non semper fuerit, ut Hesiodus scribit
Nidificare, νοσσεύειν, νοσσιὰν
Nidum ponere
Construere, congregare nidum
Nidificare, unde aviculæ nidificant
Hirundo luteum sub trabe celsa fingit opus
Avis in ramo tecta laremque parat.

a Net to catch fish or beasts.

Rete, Pelagia, ἄρκυς
Funda, verticulum ⁊ a casting Net à vertendo secundum Vallam.
Tragula, Sagena, Reticulum
Sagenula, Cassis, Laqueus
Lina pluraliter pro retibus, apud Poëtas.

to Knit, to set Nets.

Retia nectere, tendere
Fovere plagas.

Never.

Nunquam, Ad Kalendas græcas
Cum mula pepererit
Cum Nibas occyssaverit, ut habent proverbia
Quum duræ quercus sudabunt roscida mella, aurea mala ferent, Virg.
Cum locusta Lucam bovem peperit, ut refert in suis Chiliadibus Erasmus ex Ennio.
Nullo tempore
Μάλιστα ἀδύνατον
Ubi mus elurum devoraverit
Postquam sursum fluxerunt omnes, & multa id genus alia
Toto non amplius ævo
Anno magno Platonis
Post longum annum Platonis.

Nevertheless, vide But and moreover

New, Fresh, Callet.

Recens natum, Musteum
Recens, Novum
Νέον, Nuperum νεόγονοι
A follibus, quod ajunt, calens
Ἀπ' ἀκροφυσίων
Ab ipsa dum calens officina æraria quæ fornace productum, metaphora à fabris ferrariis sumpta
Ab officina madens, recens, Erasm.
Novicius, Novellus
Neotericus.

a New yeres gift.

Strenæ, Strenulæ
Natalitia dona
Saturnaliorum munera, quæ in Decembri mitti solebant
Apophoreta quæ in anni initio circa calendas Ianuarias referebantur ac remittebantur.

to give or send a New yeres gift.

Novo ineunte anno domum cuiquam munuscula mittere

Initio novi adventantis, anni strena, strenua exhilarare amicum
Fœlix anni precari initium, feliciorem successum, fœliciſſimumque exitum.

evill Newes.

Rumores de illo duriores erant, adversa quædam de illo erant allata, nuntii venerant tristes adversarii, infausti, parùm commodi, minimè læti, parum secundi
Gravior de illo fama pervenerat, dissipata erat, pervulgata
Duriora quædam, graviora erant significata, jactabantur, sermonibus dissipabantur.

Next to beggers house.

In eum locum deductus est, eo devenit, eo redactus est miseriarum, in eas conjectus est angustias, eo redactæ sunt fortunæ suæ, id est, à fortuna dejectus, detrusus, deturbatus eo cecidit
Ut unde vivere non habet, ut ei ad victum necessaria minimè suppeterent, ut inopia premeretur earum rerum sine quibus vix, aut ne vix quidem hominum vita sustentatur, ut ea desideraret, ea requireret quæ vivendi necessitas postulat, atque exigit, ut iis rebus destitueretur careret
Ab iis rebus esset imperatus, earum rerum esset inops, egens, ea illi deessent, ea illum deficerent, earum rerum inopia laboraret, sine quibus ægrè vivitur, vel potius nullo modo vivitur.

a Niggard, vide Covetous.

Nigh or by.

Vicinus, Propinquus
Finitimus, Conterminus
Contiguus, Confinis
Conjunctus

Nigh at hand.

Propè, Proximè
Ἐγγύς, Cominus, Sub.
Deprobè, ὑποθεῖναι Pone
Pone subire, to follow behind.

the Night.

Nox, νύξ, Tenebræ, Erebi
Tenebrarum tempus
Ponto nox incubat atra,
Tempus quo cuncta silent
Umbram terræ definiunt Philosophi solis privationem
Mater Eumenidum finitur, Virg.
Titanis vocatur Statio
Somni genetrix, Sol.
Nox ruit, & fuscis tellurem amplecti. tur alis, Virg.
Nox cœlum sparserat astris, Ovid.
Presserat occiduis Tarteſſia littora Phœbus
Candidus Oceano nitidum caput abdiderat sol, Et caput extulerat densissima sydereum nox, Ovid.

a Nightingale.

Luscinia, vel ut alii scribunt, Lucinia
Ficedula, Plin.
Luciniola diminutivum, apud Plaut.
Philomela, vel Philomena
Acredula, Aedon, ἀηδών
Artis, apud Martialem, ab Attic.

by Night, in the Night tide or season.

Noctu νύκτα, Nocte
De nocte, νύκτωρ
Die cœca, Plaut. Umbris in obscuris
Presserat ut terram
Nocte subluſtri apud Horat.

Midnight.

Media nox
Noctis erat medium
Mediæ tempora noctis erant

Prima

Prima quies medio jam noctis abactæ curriculo
Expulerat somnum
Nocte soporata, silenti
Jam mediam nigra carpebat nocte quietem.

until Night.

In profundam noctem, In noctem
In crepusculum vespertinum
In solis occasum
In tenebras noctis densissimas
Ad, vel in multam noctem
In profundam noctem
Περὶ τὸν μεσονύκτιον.

Nobility or Gentry.

Generositas, Indoles
Nobilitas, Εὐγένεια
Claritudo, Claritas
Imagines, Stemmata
Antiqua generis nobilitas.

a Nobleman, a Gentleman.

Illustris, Φιλόκαλος
Nobilis, Inclytus, Ingenuus
Beatus, Generosus, Liber
Clarus, Antiquus
Præclarus, Insignis
Ἐπιφανὴς, Epiphanes, honourable.

a Noble kinder, a Nobleman borne.

Summo loco æditus, Natus
Præclara familia, progenie oriundus, Ingenuus
Præclarus genere
Præclara stirpe creatus
Ducali origine, stemmate natus
Atavis æditus regibus
Illustris stemmatibus, imaginibus, parentum, parentelæ ornamentis natalium splendore
Divum sanguine natus
Maximis prognatus ducibus
Romana nobilitate fulgens
Nobili ortus sanguine bellique superbus
Claro sanguine ortus
Ex familia veteri & illustri Cic.
Ex ampla & bona familia
Clarus natalibus, nec ullius sanguine minor
Antiqua nobilitate illustris
Claro natus genere
Nobilitatis stemmate clarus
Haud obscuro loco natus, apud Salustium
Alto tumens sanguine
Vir antiquæ sanè nobilitatis
Generis nobilitate illustris
Natus genere nobili, summo loco, equestri
Ab alto sanguine genus ducens inclytum
Ex utroque parente nobilitatis antiquæ stemmata ducens
Septrigero æditus stemmate, of a Royall stocke.

to make Noble or Famous.

Natalibus restituere, & his annulorum donare, est nobilitare, ut vulgus loquitur
Nobilem facere
Dignitatem addere.

a Noble death, after a painfull life.

Ut miserrimè vixit, ita periit honestè, miseriam vitam mors præclara terminavit
Vitam infœlicem egregio mortis genere concluſit
Acerbitates vitæ multas, una peregra mortis hora compensavit
Vitam vixit infœlicem, præclaram vero mortem obiit
Miseriam in vita sustinuit, decus in morte tulit

a Norable act, or doing.

Nihil feciſti, niſi plenißimum ampliſſimæ dignitatis, omnia tua facta cum dignitate mirifice conſentiunt
In omnibus rebus maximè dignitatem ſpectaſti
In omnibus tuis factis propoſitam tibi dignitatem attuliſti
Quæcunque egiſti, ad dignitatem omnia ſpectarunt
Gloria tibi ſemper prima fuit, antiquiſſima fuit, maximi fuit
Ante omnia, ſummo loco, primum apud te locum obtinuit
Scopus tibi ac finis in omni re dignitas fuit
Tua ſunt ejuſmodi facta, ut eximiis ornanda præconiis, divinis decoranda laudibus, tollenda ad aſtra, ad cœlum efferenda videantur
Tuarum actionum norma quædam, & regula dignitas fuit
Tuis omnibus factis æterna gloria immortalitatiſque præmia debentur

a Noble and Vertuous minde.

Tua virtute & magnitudine animi, nihil eſt nobilius
Singularis in te laus ob virtutem tuam, atque animi præſtantiam confertur
Majorem aut virtutis, aut præſtantis animi opinionem apud homines, plus famæ conſecutus eſt nemo.

not Noble, vide Unnoble.

No, in No wiſe.

Nequaquam, nullo pacto
Οὐδαμῶς, Nullo modo
Μηδαμῶς, Neutiquam
Minimè omnium
Nullatenus, Nulla ex parte
Multum abeſt, οὐ πολλοῦ δεῖ
Non, οὐκ
Minimè, Ne, μὰ
Vix pro non, apud Lucanum
Nihil pro non, apud Comicos
Similiter nullus pro non ponitur, apud Comicum, nullus ſum, nullus faciam, pro non ſum, non faciam
Minus conjunctum cum ſin & cum quo, ut ſignificante, ſin minus, ſi non, quo minus ut non.

Noahs flood, vide Deluge.

a Noyſe, a Sound.

Sonitus, Sonus, βόμβος
Fremitus, Clangor
Fragor, κτύπος
Crepitus, Stridor
Strepitus, κρωγμὸς
Strepitu colles reſultant
Clamor, Rumor
Sibilus, Murmur
Dare ſonitum, Murmur raucum movere, miſcere
Mare ſtridet refluentibus undis
Sonitum dedit clara tuba
Toto ſonuerunt æthere nymbi
¶ Ædere ſonos, clamores, ſtrepitus, to make a noyſe
Inſonare, Perſonare
Peragere ſonos
Efferre clamorem, vide to cry aloud.

Noyſome, vide Hurtfull.

No man, or No body without a fault.

Nemo ſine vitiis naſcitur
Unicuique dedit vitium natura creato, Propert.
Nullus vitiis caret
Nemo ſine crimine vivit
Nihil ex omni parte beatum
Suis cuique attributus eſt error
Catul. Egregio inſperſos reprehendas corpore nævos.

Noone, Mid-day.

Merl-

Meridies quasi medidies
Est medio Titan ardentissimus axe
μεσημβρία
Australis regio, plaga
Mare pro eodem frequens in sacris literis
Sol medium cœli conscenderat igneus orbem, Virg. in 8.
Sol medium clarus peragrabat olympum, secabant axem
Jamque dies medius tenues contraxerat umbras, Hor.
¶ Polus australis, antarcticus, antaxeon.

a Northerne winde.

Aquilo, ut Aul. Gell. scribit, significat propriè, North-east
Plin. Nivalis Aquilo, & septentrio, Boreas, ἀπαρκτίας. & à septem stellis quibus constat Septentrio ἄμαξα, Græcè pro Septentrione
Thracitus, Thracius, hyperboreus
Tramontanus, Septentrionalis, seu septentrionarius ventus
Circius, Olympias
Thraseus apud Vatronem, θρασκίας, vel ἰάπυξ, Iapux, North west
Lebeccius, West, North-west.

from the North.

Ab Aquilone, ab arctis
Aquilonia parte, Soli, βαμβάδι
Sub axe, apud Manilium
Ab arctico cardine
Ex septentrione.

North-ward.

Arcticus, Boreus
Borealis, Septentrionalis
ἀρκτικὸς βόρειος
Sub axe politus ad septem stellas
Aquilonaris, Ripheus, id est, Scæticus
Poli, cardines, vertices, axes.

to blow or wipe the Nose.

Mucos ejicere, Emungere nares
Mucum emungere
Emungere se cubito
Fœces, crassiorem pituitam narium extergere
Narium excrementa educere
Strophiolis excipere narium excrementa.

a Nose-wise, or Smatterer in Learning.

Sciolus, Nasutulus
Dicaculus, Literatulus.

a Nosegay.

Olfactorium, florum, vel odorum fasciculus, Pusillus,
Magna massa, vel massula facta ex unguentorum fœcibus odoris gratia
Trochiscus, τροχίσκος, a sweet smelling ball.

Notwithstanding.

Tamen, Attamen, Veruntamen
Nihilominus, nihilo secius. Vide Although.

to Nourish. Vide to Feed.

No where in one place.

Nusquam, μηδαμοῦ. Nullibi
Nusquam gentium, locorum
Nullo in loco.

Now, even Now.

Nunc, νῦν, εἰς τὸ νῦν
Jam, Jamjam
Hoc tempore, Impræsentiarum
παρὰ αὐτὸν τὸν καιρὸν
In præsenti, In præsentia
In præsens
ἐφ' τὸ παρὸν, εἰς τὸ παρὸν
Hac tempestate, Etiamnum
Modò raro usurpatur à doctis pro nunc, sed pro Paulò ante, ut scribit Eras. Hodiè, hac ætate & tempore Cic. posuit.

Hoc temporis articulo
Hoc temporis momento.

to Number, to Reckon.

Recenſere, numerare
Numero notare
Numero comprehendere
Refegre numerum
Denumerare, Ponere
Ad calculum rediger, vel ad numerum
Numeros computare.

a great Number, vide Multitude.

a Nunne.

Monialis, Sanctimonialis
Virgo conſecrata, ſacra
Puella Deo dicata
Religioſa, Nonna
Veſtalis, Monacha
Sacra ſervituri mancipata
ἱερόδουλα, ἀφιέρωτα
Aſcetria
Beghina, vox eſt Germanica, ab initio religionis nomen habens.

a Nutmeg.

Nux muſcata, vel ut eruditiores tradunt,
Nux myriſtica, ut è Græco trahat originem μύρον, unguentum
Flores myriſticæ quæ in officinis pharmacopolarum, Macis appellantur muſcatem.

O.

an Oar.

REmus, Tonſa
πλάτη, ἐρετμὸν,
Remigis, Remigium.

Obedient

Audiens, Obaudiens
Obediens, Auſcultans
Obſecundans, Juſſis parens
Audiens dicto imperato
Paternis morigerus præceptis.

to become Obedient or Subject to one.

Colla dare, ſubdere, accipere jugum
Cervicem præbere alicujus jugo
Subjicere, ſeu ſubmittere ſe legibus alterius, Subditum eſſe
Colla ſubmittere capiſtro
Parere, Subeſſe, ὑπήκοον εἶναι
Recipere, Suſcipere frænum
Alicujus imperium ferre.

to Obey.

Obedire, Obſequi
Audire, per Metaph.
Audientem ſe exhibere dicto
Factis præcepta præſtare
Faceſſere mandata
Dare aures alicui
ἐπακούειν, ἀκούειν, Græcis ſicut apud nos audire
Auſcultare cum dativo
Subauſcultare, Obſecundare
Obaudire, Permittere
Inviolatiſſimè ſervare quicquid mandatur, ne tranſverſum, ne latum quidem unguem diſcedere à præceptis, Juſſa capeſcere
Agere ad præſcriptum, i. ſecundum leges & mandatum
Ἐμμένειν
Morem gerere, Morigerari
Parere, med prod ὑπακούειν
Obtemperare, Subdere ſe jubenti
Subdere colla jugo parentum
Monitis, dictis, præceptis alicujus parere
Exequi, facere juſſa alicujus
Perficere mandata cura fideli
Juſſa capeſcere, peragere, flectere
Juſſis annuere, Dicto parens
Dominis parere ſuperbis
Fungi, Perfungi mandatis, obtemperare juſſis

to

to Oblige, vide to bind by Obligation.

an Obligation, vide Quittance, or a Writing of my hand.

Obscure, vide Darke.

an Obscure or darke Language.

Oratio obscura, Dubia, involucris, plena, Involuta, Perplexa
Haud dilucida, Minimè luculenta
Plena ambagibus, anfractibus, vide **darke questions.**

Obstinate, Wilfull and Perverse, Stubborne, Stiffnecked.

Cervicosus, Obstinatus
Pertinax, Rigidus
Difficilis, obduratus
Præfractus, αὐθάδης
Infractus, Capitosus
Cerebrosus, Duræ cervicis
Σκληροτράχηλος
Propositi tenax, tenacissimus
Ἐγκρατιώτων, Intractabilis
Quo nihil, semel concepta opinione obstinatius
Obtusa gestare pectora
Obfirmato animo qui prorsus obduruerit, Durus, Pervicax
Inflatus opinionibus
Qui nimium sui juris sententiæque est
Cervicatus in sacris
In proposito persistens
Nulli cedens, Refractarius
Obstinato, præfracto, perverso ingenio, quem suis moribus relinquere necessum, qui à proposito abduci non potest
Proposito suo pertinacissimè adhærens, Suo cerebello fidens
Tenaciter suam tutans fidem
Filius contentionis, adagium, μίτης ἐριδος
Mordicus tenens, summa pertinacia defendens
¶ Præpostere, Pertinaciter
Obstinatè, Cum pertinacia, **Obstinately, Frowardly.**

to Obtaine, vide to Get.

Occasion, Opportunity.

Opportunitas per duplex p.
Καιρὸς δ' ἐπὶ πᾶσιν ἄριστος, apud Hesiod
Commoditas
Tempus appositum, idoneum, opportunum, aptum
Tempestivitas, Maturitas
Locus pro opportunitate, Nuns non est narrandi, dicendi locus
Non est hujus temporis neque loci
Cardo, apud Virg.
Res pro opportunitate
Cum res ipsa ferret, Horat.
Occasio ἀκμὴ, εὐκαιρία,
¶ Si occasio se dederit
Summa eludendi occasio est mihi nunc senius
Dare causam peccandi
Rapiamus occasionem de die
Si non est molestum
Nisi negotium est
Si quidem ocium est, **if you have leasure**
¶ Mea causa ocium agas velim, facias quæso, **to take leasure for my sake.**

if Occasion will serve, that you stand in need of my helpe, I will doe what I may.

Si accidet ut operam tibi navare possim, ut opera mea tibi utilis esse, in rem tuam esse, è commodo tuo

ex usu tuo esse possit, officio meo non deero, satisfaciam officio meo
Officium meum præstabo, non committam ut officium meum desiderari possit, ut meæ partes requirantur
Si non continget, eveniet, usu venier, si erit, si res, si tempus, si occasio feret, postulabit, poscet, exiget, requiret, se dabit, se ostendet, offeretur, dabitur, ostendetur, si fortuna occasionem tulerit, attulerit, detulerit, præbuerit, ostenderit, si tempus accidet, si mihi omnia grata ac libera essent, si essent mihi omnia solutissima nunquam ope mea carebis.

an Occasion, a meane or Cause.

Causa, αἰτία, Ansa, Occasio
Primus motus, Invitamentum
Incitamentum
Crimen pro causa, apud Virg.

to give an Occasion.

Ministrare materiam, adjumentum
Præbere ansam vel dare
Occasionem ministrare, præstare
Aperire viam
Aditum dare
Aperire vel patefacere aditum
Ansam ministrare
Opportunitatem, occasionem offerre, dare
Jacere fundamenta
Præstruere viam
Fenestram patefacere, apud Terent.
Fenestram dare, Ovid.
Dare peccandi locum, Terent.
Aperire fenestram & repagula, proverbialiter in eadem significatione
Sua rebellione quidlibet audendi fenestram aperire.

to take the Occasion away.

Auferre è medio lapsus occasionem
Tollere, submovere, subtrahere omnem offendiculi ansam
Præcidere mali occasionem
Eximere manu manubrium
Aditum intercludere, claudere, præcludere, obstruere.

to seeke Occasion.

Capere occasionem, opportunitatem
Servire occasioni
Venari, quærere ansam, occasionem, opportunitatem
Tenere oblatam, ostentatam occasionem
Nancisci, arripere occasionem, ansam, causam, opportunitatem. To take an occasion.

an Occupation, a Trade, a handi-craft.

Ars mechanica
Ars manuaria, sedentaria, quæstuaria
Opificium
Artificium, βάναυσία
Exercitium manuale
Manuarium artificium.

a good Occupation is a stay to poverty, a cunning hand is worth an Earles land.

Sua cuique ars pro viatico
Artem quævis alit terra
Τὸ τέχνην κάλον χρῆμα φέρειν
Artificium aliquod aut eruditio, certissimum viaticum senectuti
Ars ipsa inopiæ portus est mortalibus
Unicum quippe confugium in egestate est ars, ut ait Menander.

to

to be greatly Occupied or busied.

Curis, undis, fluctibusque negotiorum distineri
Fatigari, Distringi
Occupari, Involvi
Immergi, Implicari
Urgari, Operiri
Obrui, Distendi
Onerari, Intricari
Impediri, Premi
Opprimi, Illigari
πραγματινδ
Negotiorum mole obrui
Curis degravari
Magnis curarum fluctuare undis, Catullus
Negotiorum fluctuationibus, turbinibus confici, impediri
Molestis negotiis odiosè distineri
Dilacerari millibus curarum, quibus hæc vita obnoxia est, Eraſ.
Sollicitudinibus noctesdiesque diſcruciari
Graviſſimis negotiis diſtringi
Operæ alicujus tricis vehementer impediri
Negotia dividere aliquem dicunt, quem ponderoſa gravitate diſtringunt, apud Zaſium, Vide to vex carkfull.

an Offence, a Treſpaſſe, a Fault, a Miſ-deed or a thing done amiſſe.

Delictum, Peccatum
Vitium, Crimen
Maleficium, Malefactum
παράπτωμα πλημμα
Reatus, Noxa, Noxia,
Erratum, Legitur etiam erratus
Tenebræ pro peccatis in ſacris literis frequens
Menda, vel Mendum
Caſus, Scelus, Lapſus
Flagitium, Culpa, Nephas
Commiſſum, Admiſſum, Offenſa
Offenſio, Facinus, Iniquitas
Offenſus, us, pro eodem ponuntur
Offenſa tamen activè, & offenſio paſſive frequentius ſumitur
Et ſanguines plurali numero pro peccato concupiſcentiæ in ſacris ponitur
Error, quod fere per imprudentiam committitur, ἁμάρτημα, Græcis Vitium levius eſt.

an hainous Offence, or a moſt wicked fact, or Deed.

Scelus, μιαρία
Ingenio ſcelus non deeſt tuo
Capitalis noxa capite plectenda, atque mulctanda eſt
Cauſa capitis
Crimen, Probrum
Flagitium, ἀνόμημα, quaſi flagris dignum crimen
Hoc non eſt leve crimen
Piaculum, Nephas
Impiamentum, apud Cyprian.
Facinus, anceps vox eſt, ſiquidem Saluſtius præclari facinoris negotium appellat, à culpa mea facinus abeſt

to Offend, to Sinne, to doe Amiſſe.

Offendere, Peccare
Labi, Eſſe in culpa
Gapere, Errare
Delinquere
Violare numina
Lædere mens ſibi conſcia recti recuſat, vide to Sinne.

to Offer, to Sacrifice.

Offerre, Litare
Offerre ſacrificia
Ducere pecudes, Virgil 6.

Immolare

Immolare victimas, Sacrificare
Libare, Mactare
Hostias cædere, Eluſtrare divis
Rem divinam facere, Terent.
Operari rei divinæ, Soli.
Libamen offerre
Thura accendere
Incendere adipes
Libaminibus vota & preces coram Deo fundere, Pollucere
Prece cælites placare
Singularis ſacrificii oblatione Dei iram placare, Occurſare numinibus ſacrificiis placare
Aras odoribus colluſtrare Sabæis
Adorare altaria tædis
Adolere thymiama, penates flammis
Suffire
Cædere pro immolare, ſacrificare apud Virg. Porrigere
Adolere & adoleſcere
Adoleſcunt ignibus aræ
Facere pro ſacrificare
Virg. Quum faciam vitula pro frugibus ipſe venito
Deum oblatione placare
Sacra facere, exhibere, & dare, Virgilius, & id genus alia quæ priſcis in uſu fuerunt.

an Offering, or Sacrifice.

Sacrificium, Libamen
Libamentum, Libatio
Oblatio, Victima
Hoſtia, Incenſum,
Odores, Suffimenta
Holocauſtum, & holocauſtoma, quaſi totum inſenſum in lege veteri ulitatiſſimum ſacrificium.

to offer wrong to his father is moſt wicked.

Nullum crimen, piaculum, ſcelus gravius eſt aut deteſtabilius quam patri manus afferre, vim inferre
Maximo ſe aſtringit ſcelere, grave piaculum admittit, impiè facit, qui parentem violat, lædit
Qui violat eam pietatem, qui parenti debetur
Nullum ſcelus abeſt ab eo ſcelere, in uno illo ſcelere omnia ſunt ſcelera, cum parenti vis infertur, injuria fit.

an Office, a Duty.

Officium, Munus
Suſceptum perficere munus
Fungi munere ſuo
Partes, Munia pluraliter.

to be in Office, to bear rule.

Obire munimina, provinciam, munus, Livius
Obire officia, Plinius
Ille quoad honeſtus fuit, obiit, officia geſſit magiſtratus
Obire, adminiſtrare Conſulis, virgiliarum munus,

an Office done with great praiſe.

Pater tuus eximiam ex hoc magiſtratu laudem collegit, tulit, cœpit, adeptus eſt, conſecutus eſt
Præclarè pater tuus hunc honorem geſſit, egregiè ſe pater tuus in hoc munere tractavit
Pater tuus hunc magiſtratum pro ſua, reique publicæ dignitate adminiſtravit.

Oftentimes.

Subinde, Identidem, ut tradit Laurentius Valla
Sæpius, Multoties
Sæpenumero,
Sæpe, Perſæpe
Sæpiculè, Sæpiuſculè
Quam ſæpiſſimè
Frequenter, Crebro
Plerumque,

Haud

Haud ſemel, Plus ſemel
Non ſemel.

Not often, vide Seldome

Oyle.

Oleum, Olivum
Paladia Iatices.

an Oyle-pot.

Campſaças, med. cor. Καμψάκης
Lecythus media correpta
Ampulla olearia
Cuzus pro eodem, apud Aulum Gellium & Juvenalem
Vas olearum, χύτλος
Et ἀλαβάστρον, vas olearium
Rhinoceros
Lenticula, in libris regum, vas olearium, ex quo reges & ſacerdotes linebantur in teſtamento veteri

an Oke.

Quercus, Æſculus
Glandifera arbos
Chaonis arbos, à Chaonia
Ilex, qua & primus à nonnullis dicitur, ἔλιξ, Græcis
Robur, propriè.

Old, Ancient, Aged.

Antiquus, παλαιὸς, Senex
Vetuſtus, Veterulus, Caſcus
Vetus, Avitus, med. prod.
Priſcus & Priſtinus, quæ à Gramaticis diſtinguuntur, & apud Virg.
Cana fides & vetuſta, i. antiqua
Veteranus Prior, Annoſus
Grandævus, longævus
Provectus ætate, confectus ſenio, Decrepitus.

Old age, or Elderſhip.

Senium, Senectus, &
Effera ſenecta, Decrepita ætas
Ætas ſenilis, παλαιότης
Ætas provecta, protracta
Ætas urgens jam & inclinata
παραπαιγνιὰ ἡλικίας, Vetuſtas
Neſtoria, Tithoni ſenecta Cani
Longævitas, Ætas ingraveſcens
Seri anni & tempora ſera
Rugæ ſenilis apud poët. pro ſenectute rugoſa
Decolor & exterior ætas
Affecta vel defecta ætas
Annoſa ætas, & pene ultra humanam extenta fragilitatem, Soli.
Progreſſior, provectior ætas.

very Old, or aged.

Grandævus, Veteratus
Antiquus, Annoſus
παλαιὸτατος, Vetus
Multi ævi, Gravis annis
Vetuſtus, Senex, Ipſa ſenectus
Provectus ætate, feſſus
Grandior ævo
Confectus annis, Saluſt. Preſenex
Valdè ſenex σφοδρὸς γήρᾳ
Senio confectus, Canus
Decrepitus, Plenus dierum, ætatis
Canis reſperſa habens tempora
Homo venerandæ ſenectutis
Senectute & canicie reverendus
Decrepitæ ſenectutis, βαδυγήρως
πέμπτῳ βαίνων, tertio jam pede, baculo innitens
Tremulum caput
Gravis ſenio, Grandis natu, ætate
Annos numerans multos
Extrema ſenectutis
Pergrandis natu
γεγηραωκὼς
Frons contracta rugis
Annis, ætate fractus, obſitus,
Capularis, Rugoſus, Silicernium
Curvo vertice nutans
Albus capillis
Alterum pedem in Charontis cymba habens
Situ confectus
γέρων, πάππαλος, πάλαιος
Defeſſus ætate
Ævi maturus

Qui

Qui multorum festorum Jovis glandes comedit, **Dus that hath eaten many Christmas pies**
Senecio, Sericulus
Effœtum corpus
Gerontio, diminutiva sunt
Vetulus in sacris Bibliis
Stupa, Marcidus, Exuccus
Homo vergentis ætatis
Senipeta, vergens ad senium, est in beati Benedicti regula
Longævus, apud Hier. in libro Josuæ, ut persenilis. Nestorius, Macrobius, Polychronius
Acherontis senex, apud Plaut.
Capulo proximus
Oblitus annis & pannis, **Utry Old, and ill apparelled**
Pedem in fovea habens, Pomp.
Alterum pedem in tumulo habens τὸν ἕτερον πόδα ἐν τῷ σορῷ ἔχων, ut est apud Lucian. qui senem derepitum etiam vivum quoddam sepulchrum appellat
Charontis pictatio statim inscribendus.

to ware or become Old, or to live long.

Senescere, Senio confici
Consenescere, γηράσκειν
Ingravescere ætate
Vivere annos Nestoreos, Nestoris
Ultra aquilæ senectam vivere
Tithoni senectam æquare
Veterascere
Vetustatem capere, induere
Senectutem adipisci vel attingere
Inveterascere, & inveterare
Vetustescere, Contabescere
Senium contrahere, rugas, caniciem
Longam ducere ætatem, apud Max. Tirhoniam ætatem vivere
In longum ævum ætatem producere
Annoso degere ævo, Plin.
In annos prucedere
Ad senectæ limen attingere
Vitam in longissimum producere
Videre plenam ætatem, canos annos, Plenos dies
Longos peragere fœliciter annos
Vivere sæculis innumerabilibus
Senectutis incommoda sentire
Ultra fusum, ultra pensum, ultra linum vivere, proverb. dicuntur, qui ultra fatalem diem vivunt
Dieta & vitæ moderatione ad summam ætatem pervenire
Tremulo gradu venit ægra senectus
Membra levant baculis, **tardique senilibus annis**
Jam mea cygneas imitantur tempora plumas
Inficit & nigras alba senecta comas
Opprimi, Premi tristi senecta
Parte premor vitæ deteriore meæ
Et perit nitidus qui fuit ante color
Sparguntur canæ per caput omne comæ
Tacito passu labentibus annis
Iuvenile decus, mens sensusque perit
Corpore in hoc festo tarda senecta sedet
Non sum qui fueram, perlit pars maxima nostri
Hoc quoque quod superest languor & horror habet
Baculo incumbens ruitura senectus
Illum totus membrorum deserit usus
Tardat ementi genua labant
Vastos quatit anhelitus artus
Obscœnam frontem rugis arat ægra senectus
Annis gravis atque animo maturus
At mea jam niveis circundat tempora canis
Et jam cœruleus inficit ora color
Tarda senectus debilitat vires animi vitatque vigorem
Truncо titubantes sustinet artus
Venit inopinata senectus
In senectutem corruere, vide to Old.

Old or ancient things.

Prisca, Vetusta

Veterum

Veterum res gestæ. A Nannaco.
Insignia vetustatis monumenta
Antiquiora quam Chaos & Saturnia tempora
Ab originum sæculo reperta
Antiquiora diphthera
Ἀρχαιότερα διφθέρας, proverb. de rebus admodum priscis, & extremæ antiquitatis.

an Old woman.

Anus, us, ui, quartæ declinationis
Anicula, γραῦς
Vetula, Decrepita.

in Old time past.

Olim, Jam olim, Jam pridem
Antiquitus, Apud priscos
Veteres, antiqui. Majores
Apud sæculum prius.

how Old a man is, vide Aged.

Old men wiser, of good counsell.

Senum consilia non sæpe inutilia, sunt inania, stulta, absurda, raro labitur senilis ætas in consiliis
Sapienter fere consulit senilis ætas
Optimis ac firmissimis rationibus fere semper nititur senilis opinio, sententia
Sapienter consulunt senes, optimam partem eligunt, non peccant in consilio, non errant, non labuntur, non offendunt
Quorum grandior est ætas, qui longius ætate processerunt, is eorum solet esse sensus, qui à ratione non discedat, recedat, procul absit, qui cum ratione congruat, quem ratio confirmet, à qua ratio non dissentiat.

to Omit, to Leave, to Passe over, to let go.

Prætermittere, ἀφιέναι
Missum facere, relinquere
Posthabere, Postponere
Transire aliud, mittere
Habere missum apud Cic. premissum facere
Deserere, παραλείπω
In præteritis habere
Præterire, παρέρχεσθαι

One after another, or one to another, vide Turne.

such One, vide such manner.

Onely.

Tantum modo, Tantummodo
Solummodo, Solùm, μόνον
Duntaxat, Unicè. Demum
Omnino, Singulariter,

not Onely.

Non solum, οὐ μόνον
Non modo, non tantum
Nedum. Tantum abest.

to Open, to Unlocke.

Reducere, Reserare, Pandere
Aperire, ἀνοίγειν, Patefacere
Hiatu patulo janua verso cardine aperto sonat
Cardine tacito vertere fores
Tellus ima dehiscit
Panditur foribus domus
Aperitur vertice fydus.

Opened, Revealed, Manifested, or made Known.

Apertum, Manifestum
Notum, Divulgatum
Promptum, apud Cic. Testatum
Compertum, Confessum
Evidens, perspicuum
Quod jam & vates sciunt
Cognitum, in aperto esse
Περίφαρτις ὄζ
Detectum est, Denudatum

Promul-

Promulgatum
Vulgo innotuit, Palam eſt
In ora vulgi abiit
Noctiſſimum, Teſtatiſſimum
Omnium ſermone celebratum
Liquido conſtat
Res apertior eſt quam quæ dici debeat. In propatulo eſt
Res ipſa loquitur
Pro confeſſo habetur
In profeſſo eſt, In promptu eſt
Exploratum, compertum, certum, confeſſum, vulgatum, divulgatum, clarum, dilucidum eſt
Extra controverſiam eſſe
Innotuit omnibus, Frequens effectum eſt, Increbuit apud me
Patet, Liquet, Conſtat
Non eſt dubium, ambiguumque
Venit extra in conſeſſum.

Openly, in the ſight of all men.

Palàm, publicè
Ἀναπεφαμένως
Coram, adverb. Plane
Propalam. prima acutâ
Manifeſtè & manifeſto
Apertè, In propatulo
Non clanculum, Publicitus
Ἐκ τῶν ἰδίων, Ingenuè, ex profeſſo
Apertis tibiis, proverb.

to Open letters.

Literas inſignare
Γράμματα ἀνοφραγίζειν
Aperire, recludere literas.

Opinion or minde.

Opinio, Sententia
Senius
Judicium, Conjectura, vide Minde.

Of one Opinion, vide Conſent.

Opportunity or Leaſure.

Oppoſtunitas, Tempus
Otium, Locus, Facultas
Copia, Poteſtas
Maturitas, vide Occaſion.

the Opportunity is paſt.

Amiſſum eſt Tempus, elapſa de manibus eſt, abiit, præteriit, fugit, evanuit, amiſſa eſt, nulla jam eſt prorſus, perîit occaſio, tempus, opportunitas.

a ſtrim, excellent, or fine Oration.

Oratio culta, exculta, polita, dilucida, gravis, lactea, fluida, lepida, perpolita, expolita, clata, præclara, conciliatrix, flexanima, perblanda, diſerta, elaborata, exquiſita, compta, elegans, lucida, luculenta, pulchra, Tulliana lucens puritate, ſin qua apparet nativus quidam lepor, non aſcitus, Terſa, Venuſte, limata, deſpicua, elimata, haud illepida, emuncta, apta, inſignita, pulchra, fluens, appoſita, inſtructa omni elegantiarum genere, inſignis, Illuſtris, ornata, exornata, adornata, copioſa, larga, uberrima, κεκοσμημένος, erudita, non inelegans, terſiſſima, gemmeâ, gemmis diſtincta, fuco & pigmentis illita, mirifica ſenſuum acrimonia condita, ſummo ſtudio & induſtria confecta, omnibus numeris abſoluta, erudita facilitate fluens, phaleratâ calamiſtrata, elaborata, lucernam olens, grandiloqua, pura, facilis, lenitate quadam profluens, aperta, ex peritiſſimis Muſarum adytis deprompta, dives & exuberans orationis flumen.

a rude or ſimple Oration, without grace, or unpleaſant.

Ora-

Oratio jejuna, Invenusta
Tenui conferre poemata filo
Oratio illepida, jacens, inculta, macra, ociosa, arida, insipida, putida, humi serpens, infoelici vena profluens, inepta, inelaborata, insuavis, rancida, rancidula, inconcinna, indigna rhetorices alumna, haud elegans, indocta oratio
Crassior, crassiore filo contexta
Structa, refractariola, Bud.
Sermo imperfectus, mutilus
Fabula sine capite
Oratio parum oratoria
Dictio non admodum Rhetorica
Stylus impolitus, illevigatus.

to Ordaine, vide to decree and determine.

to Order, or to set in Order.

Ordinare, Digerere
Instruere, Disponere
Dirigere, Constituere
Instituere, Collocare
Componere ordines & agmen
Παρατάσσειν
Aciem, ordinem militarem instruere
In ordinem coarctare, redigere, vide to dispose.

an Order.

Ordo, Series, Ordinatio
Consultum, decretum, institutum
Digestio, Dispositio
¶ Ordinatim, Ordinè, Orderly, or in order.
Inordinè, Exordinè
Ordinatè, Compositè, Orderly.

to breake the Order and Array.

Ordinem deturbare
Milites suo ordine disturbare
Copias dejicere
Intercidere aciem
Hostium phalangem perstringere Cæs.
Ordinem deserere, to goe out of Order.

out of Order, vide without Order.

to give the holy Orders, vide Priests.

not able to Order or to Rule himselfe.

Puerorum hoc est, avidius appetere, ut ad appetendum procliviores sunt, ut eos ab appetendo ratio non satis arceat, contineat
Aut appetendo nimis efferantur minime sibi temperent, sibi moderentur, sibi parcant.

in Ordering my house.

Ordure of cattell or men, vide Dung.

an host, vide Armie.

to take an Oath, vide to sweare.

the Other, the rest.

Alii, Alieni, ἄλλοι
Cæteri, Reliqui.

Otherwise, or else, after an Other sort.

Aliter, Alias, Sin,
Multo aliter
Longè aliter, Contra, secus
Alioquin & alioqui
Contrario modo
Aliorsum, Secus
Allo modo, Alia ratione, lege

Alieno

Alieno more, Aliis artibus.

Otherwise than I thought, or trusted upon, contrary to my opinion or expectation.

Præter spem omnem obvenit
Præter opinionem, expectationem ení
Præter existimationem accidit
Aliter quam sperabam
Secus quam putabam
Aliter quam opinabar, quam rebar, accidit, contigit, evenit, usu venit, cecidit, obtigit.
Κρεῖττον ἢ ὥστε διανοεῖσθαι ἢ ἐλπίσαι, παρὰ γνώμην συμβαίνειν
Fefellit me mea opinio, spes mea, conatus, labor
Alio prorsus alio atque sperabam exitu, res tota concluſa est
Fefellerunt casus varii spem cogitationum & consiliorum meorum Cic.
Venit contra æstimationem, Idem ad Attic.
Tentatum antea secus cesserat
Saluſt. Res multo secus evenit, quam fuit instituta
Evenit præter sententiam, præter spem
In diversum exit, Eraſ.
Contra quam putabam, quam spe votisque conceperam
Longè secus atque sperabam
Fors fortuna intercepit
Antevertit anchoræ jactum Deus, proverbiali schemate
Ἀντιπαίσαι τὸν ἐγκυρσὰν Θεὸς
Res in contrarium recidit, dominus Deus, in diversum vertit
Omnia contra ac putaram evenerunt
Fallere desiderium, expectationem, spem parentum
Sæpe hæc mihi spes frustrata est, Terent.

an Duch, vide Colour.

an Oven, a Fornace, a Kill.

Furnus, Fornax
Fornacula, Testus, us, & Testum neutro genere
Fornax calcaria
Caminus propriè, κάμινος
Clibanus, κλίβανος.

Over, Against.

E regione, ἐκ τοῦ ἀπαντικρύ
Exadversò, Ex opposito
Exadversum dictio unica
E conspectu ædium, Ex adverso apud Terent. pro eodem Adversum
In conspectu apud Cæsar.

to Overcome, to Discomfit, to vanquish, to have the victory of his enemies.

Vincere, Devincere
Evincere, Debellare
Superare, Expugnare
Dejicere, Propulsare
Propellere, Indipisci pugnam
Victoria potiri
Victoriam, palmam obtinere, ferre, adipisci, potiiri
Ferre, referre ex hoste victoriam
Erigere trophæum
Ad perniciem deducere
Ferre trophæum, manubias
Ἀνάγκῃ γίνεσθαι
Fugare, to put to flight.
In fugam vertere, convertere, agere Hostes, in fugam dare, Cæsar, i. fugare
Hostem retro agere
Propellere retrorsum
Gradu movere apud Livium, to drive backe or away
Panoplia hostes exuere
Opima detrahere spolia

Impellere

Impellere, i. loco pellere
Delere copias, regiones, equitatus
Funditus ad internecionem delere
Cuneos ferrato transverberare
Exuere castris
Singularem ferre triumphum
Rerum potiri, vel hostibus, vivis agere triumphos
Incruentum statuere triumphum
Reportare victoriam
Convincere, Labefactare
Proterere, fundere hostem, copias hostium, exercitum, agmen
Profligere, Profligare
Bello funditus deturbare, vide to subdue.

to Overcome, to Convince, or Confute, to Vanquish with good and strong reasons or arguments in disputing.

Irrefragabilibus quempiam rationibus convincere, elinguem reddere, facere
Validis & nervosis argumentis irrefutabilibus telis refellere, retundere, Arguendo falsum ostendere prius dictum
Refellere, Confutare
Retundere, ἐλέγχειν
Argumentis, ratione, convincere, jugulare
Audientium animos probabilitate percutere. Cic.
Subtilitate quadam disputandi institutum refellere
Quæstiones argute movere, & objectas argumentationes diluere
Argumentis rationibusq; certis orationem confirmare. Cic.
Validissima conclusione manifestum colligere veritatem
Argumentis ostendere, probare, to shew by reason.
Efficacibus argumentis revincere, ut omnem litem illi cedat
Constringere
Argumentationes alicujus destruere
Arguere, refellere
Conterere aliquem ratione, verbis obtundere.

to Overcome trouble or heaviness.

Tædium, fastidium, molestiam paucarum dierum devorare, metaphorice
Vincere, Devincere
Ferre, Perferre
Concoquere, Absorbere
Absumere, Decoquere
Jucunda vicissitudine lectoris tædium levare
Allevare fastidium, apud Ambro.
Tædium excludere, elevare
Lusu movere tædium
Tædia discutere
Poculis elevare tædia
Lenire partimque excutere tædium contractam ex aliqua re tristitiam, aut discutere, aut certe solari
Tædium regionis, sollicitudinis, lectionis sacra fallere, fugare, pellere
Molestiam alicujus rei avocamento levare
Colloquiis molestiam itineris levare
Fastidium oppidi levare obambulatiuncula
Vitæ molestias solatiis temperare
Pernicioſum saturo ventri somnum fabulosis impedire colloquiis, vide free from trouble.

to Overdrink, vide to drink drunken.

to Overflow, to Drown, to Surround.

Inundare, κατακλύζειν
Undabunde reciprocare
Crescere, Increscere, Augere
Augescere, Adfluere, Tumere
Æstuare, Exæstuare, to rage.
Fervere, ζεσταίνειν

Momentis dimensis adsurgere, statis auctibus crescere apud Plin.
Tumescere, Intumescere
Ventis intumescit æquor
¶ Mare dicitur reciprocare fluere ac refluere, to flow and ebbe.
Statis vicibus intumescere, rursusque in se residere, fervere & deservere, seu deferveſcere
Nunc inquietis æstibus inundare, nunc incertis motibus in brevia torvosa rescindi
Exundare
Ultra margines intumescere
Efferre se alveo, Plin.
Restagnare, Superfluere
ἐκχυμίζειν
Transgredi, superare littora, ripas
Æquare alveum
Redundare, Diffluere
¶ Reciprocatio maris
Fluxus & refluxus, the flood, and ebbe.

to Downe or sinke in the water.

Submergere, Obrui aquis
Medio sub æquore mergi, submergi
Mergere Puppes, corpora aquis
Ire sub undas corpora
Vultus obruit unda meos
Imo sub æquore mergit
Dejicere corpora ponto, Undis abolere
Gurgite medio volvi
In fluctum laceras raptare carinas
Immergere Ponto
Corpora summo resupino profundo exanimata jacent
Premit, opprimit, caput, animam, Fluctus
Spumosa immergere unda
Se jactu dedit æquor in altum
Præcipitare Pelago.

Dverly. vide Lightly.

Dvermuch, vide Much.

to Dverſee, to Peruſe.

Recognoscere, Recensere
Pernoscere, vide to correct.

Dverthwart, vide Arſi-varſie.

to Dverthrow, to Deſtroy.

Fundere, Profligare
Sternere, Prosternere
Evincere, Devincere
Dejicere, Delere, Superare
¶ Dejicere & Provolvere, prosternere in terram
Fundere humi ingentia corpora
Affligere ad terram, Plaut. to caſt downe upon the ground
Contemptim in terram præcipitare aliquem, vide Dvercome.

an Dverthrow a diſcomfiture, a Deſtruction.

Clades, λάθρος
Strages, Jactura
Exitium, φόνος
Calamitas, Pernicies, Cædes.

to have an Dverthrow, to be Diſcomfited.

Cladem accipere
Fundi, sterni
Profligari, Expugnari
Cædere in bello dicuntur, qui mortui desiderantur
Cædere absolute pro occidi, Plaut.
Terram ore mordere, mordicus capere
Castris exul.

Dverthwartly, vide Ill.

it Dught or muſt be.

Necesse vel necessum est
ἀναγκαῖον
Fit ex necessitate

Necessitas

Neceſſitas eſt pro eodem. Quintiliano frequens
ἀνάγκη oportet, δεῖ
Trahit, urget, cogit neceſſitas
Neceſſarium eſt, Opus eſt
Fato datum, ſeu decretum eſt
εἱμαῤται
Fatorum eſt, Sic fata tulerunt
Sic in fatis fuit, Ineluctabile fatum, apud Virg. Inevitabile
Immutabile fatum
Neceſſitas nos ad ea detraſit
Ita negotium eſt, apud Cic. pro ita oportet, ſic res poſtulat
Fatis adactus, id eſt, Impulſus.

Out of hand, by and by, Forthwith, Incontinent, Quickly. Anon

E veſtigio αὐτοσχεδὸν Statim
ἤδη, modo, amodum
Confeſtim, Continuò, ſubitò
Actutum, mediâ producta
Subinde, Sub manu, apud Senecam, & Suet. παραχρῆμα
Jamjam, ἤδη ἤδη
Mox, Jam protinus
Citra moram, Curriculo
Parva mora
Nec mora longa
Haud mora, continuò
Oppidò, Maturè, Semel
Antigerio, Propediem
Breviter, Brevi admodum
Brevi, Primo quoque tempore dixit, Cicero.
Properè, Properanter
Celerè, Celeriter
Extemporè, Extemporaliter
Curſim, Velociter, Concito
Feſtinanter, Dicto citius
Velis equiſque
Ocyus, Extemplo
Citius, Citò, Incunctanter
Quamprimum, una dictio
Quam primùm, duæ dictiones
Illico, Hac celeri quidem
Illicet, apud Poëtas præcipuè
Omni amota procraſtinatione, without delay, Sine dilatione
Nulla interpoſita mora
Promptiſſimè, apud Livium.

He owed me money.

an Owle.

Bubo, noctua
Hulula, Strix
Nyctimene, Lucifuga
Avis ferialis, funeſta, devia
Aſcalapus.

an Ox.

Bos, Juvencus
Taurus, Bubulcus.

P

to Pacifie, to make peace, to qualifie, to reconcile or make friends againe.

COmponere pacem, rem
Pacem facere, Confirmare
Admittere, petere, exorare
Sopire diſſidium, abolere
Pacare, Unire
Iratum, pacatum reddere
In vel ad concordiam reducere
εἰς ὁμόνοιαν ἄγειν
Reconciliare, reponere gratiam inter aliquos, Terent.
Controverſiam componere
Seditionem ſedare
Inimicitias, diſſenſionem, odium extinguere, ponere, deponere
Inire pacem
Conficere pacem
Conciliare, in gratiam ponere, reſtituere, &c.

Offensum in gratiam redigere
Sarcire protinus offensas, ne in simultatem exolescant
Instaurare concordiam
Reducere in gratiam
Rumpere contentionis & dissentionis funem
Contentioni imponere finem
Conjungere, Colligare
Copulare, Cic.
Tollere prælium
Componere litem, controversiam
Sarcire pacem
Litigantes comprimere
Dissidentes in gratiam redigere
Dissidium finire
Restringere incendium
Consopire querelas
Pacis glutino dissidentes conciliare
Procul ejicere quicquid rancorem, quicquid simultatem sapit
Pernicioſum tollere schisma
Quam celerrimè turbata componere
Reconciliari æmulas civitates veri principis est. Plin.
Multas simultates reconciliatis animis in bonam gratiam & amicitiam vertere
Paterno enim studio, ut pernicioſa periculoſissimáque in Christiana religione dissentio, ad piam unionem redigatur
Tempestatem sedare vel tumultum
Seditiones coërcere
Componere rerum motus, res turbatas, bellorum tempestatem
Litis nodum dissecare
Componere bellorum tumultus
Coaugmentare pacem, Cic.
Reparare, conglutinare concordiam
Deponere arma
Defensionem extinguere
Discordiam sedare, placare, dissipare, tollere
Tragœdiam omnem sedare
Principum cohibere arma
Pacem orbi reddere
Pernicioſissimum mundi tollere dissidium
Frementem civili odio ac bello pacare civitatem
Ad pacis concordiæque studium totis viribus incumbere
Nihil non facere pacis conglutinandæ studio
Componere bellorum undas
Principum motus componere
Rejectis bellorum seminariis pacem adamantinis vinculis astringere
Principes perpetua pace inter se conglutinare
Acerbis odiis dissidentes principum animos in Christianam adigere concordiam
Dirimere, tollere controversiam
Λύειν κοπίδα τὴν ἔριδα
Dextras jungere, proverb.
Cogere in fœdera, in concordiam dissidentes
Charitatem resarcire
Cum libuit pacem placidis immittere tectis
Libera per tutas ambulat illa vias
Pax ades, & toto mitis in orbe mane
Pax Cererem nutrit
Pacis alumna Ceres
¶ Rem inter se transigere, concordare, componere
In concordiam redire, revenire
Bonorum virorum arbitratui dissensionis causam permittere, To put in compromiſe, and arbitrement
Amicorum arbitrio rem permittere
Ἐπιτροπὴ ἰκαλεῖν
Compromittere, & Compromissum facere, apud Cic.
Compromissum pacisci Συνθέσθαι
Stare judicio aliorum
Relinquere arbitrio, sententiæ, judicio alterius
Litem ad boni viri arbitrium mittere
Rem alterius arbitrii facere
Acquiescere, contentum esse arbitrorum sententia
Ἀγάλλεσθαι τοῖς διαιτηταῖς
Alterius judicium petere, subire, vulgus submittere se dicit.

to Pacifie. to Mitigate, to Aſſwage.

Pacare, Placare, Pacificari
Mulcere, Mitigare, Mollire
Lenire, Sedare
Reſtringere.

a Packe, vide a Burden.

to Pay, to Content, to Satisfie.

Perſolvere, Exolvere
Solvere, apud Terent. Pendere
Diſſolvere, Debitum reddere
Pendere æs alienum, debitum
Vectigalia, tributum penſitare alicui, pro ſolvere
ἀπαγῆ τὸν ὀφειλὸν
Reſolvere æs alienum, mutuatitium
Numerare, Dependere τινὶ
Facere ſatis, Satisfacere
Reſcribere, pro reſtituere, reddere, renumerare, ἀντιπαγίδιον, elegans eſt apud Hor. & Teren.

to Pay for another.

Pro alio vel altero ſolvere, ſatisfacere, perſolvere, dependere, præſtare
Illius promiſſio, ſolutio tua erit.

hee is not able to Pay.

Non eſt ſolvendo, non poteſt ſolvere, ſatisfacere
Non habet unde ſolvat
Non ſuppetit ut creditoribus perſolvat

a Paile, vide a Bucket.

Paine, vide Giſeſe.

a Painfull life.

Vita acerba, moleſta, gravis, amara, tædioſa, miſera, infœlix, vide Noble Death.

he Painteth very well.

Appelles, Veneris caput, & ſumma pictoris politiſſima arte perfecit, merè pinxit, egregiè, ſic ut nemo melius
Singulari expreſſit atque exornavit artificio, egregiis picturæ coloribus illuſtravit, perfecit, ac perpolivit egregiè.

a Paire of Spectacles, vide Spectacles.

a Pale, vide a Poſt.

Pale or ſwart colour.

Luridus, quaſi luridus
πελιδνὸς, Subniger
Lividus, Plumbeus.

a Palace.

Regia ſubſtant. Regia domus
Ædes imperatoriæ. Diæta
Curia, Palatium βασίλειον
Auſa Principis αὐλὴ
¶ Aulici, Curiales
Palatini, Proceres aulici, Courtiers
Palatinos fumos frequentari, ſequi to follow the Court.
Magiſter Curiæ
Prafectus aulæ, palatii, the Steward

a Pallet, vide a Bed.

a Pan, vide a Frying pan.

a Panier vide a Basket.

a Pantable or a Slipper.

Crepida, κρηπὶς
Sandalium, Solea
Baxea, apud Apuleium.

a Pantable-maker.

Sandalarius, Crepidarius
Diabathratius Solearius.

Paper.

Charta, Chartula, χάρτης
Papyrus & papyrum neutro genere, apud Plinium

Membranula
Macroculum vocat Hermo. Bar.
Chartam longiorem, majorem
ὑπόμνεσις, à Junci vel ſcirpi ſpecies, in Ægypto naſcens, pro eadem uſurpatur, quod in ea Ægyptii ſcribere ſolebant
Primum ab Alexandro rege inventa
Scapus, a reame or a quire of paper.

blotting Paper that will not beare Inke.

Papyrus bibula, Perfluens
Charta emporetica
Papyrus atramentum tranſmittens, abſorbens.

Paper Royall

Claudia charta
Imperialis, Regia, Maracolum, Plin. à ſtaturæ cubitalis longitudine.

a Paramour, a Sweet-heart.

Amaſia, Amica
Amatrix, Gallina
Concubina, παλλακὶς
Corculum, Glycerion.

to Pardon

Parcere Ignoſcere
Veniam precari
Dimittere, Veniam dare, concedere
Remittere, Indulgere
Fulmen ſuum feraque corda recondere
Nec veniam Ipſo numine caſus habet
Deos poſſunt veniam, vide to Forgive.

Parentage, Vide Kindred, Parents

to Parget, plaiſter walls

Tectorium inducere
Cruſtare
Incruſtare parietes
Lutare, Delutare
Trulliſare
Gypſum inducere.

a Parke, vide a Forreſt.

to keepe or hold a Parliament

Conventum facere
Conventum agere, peragere, agitare, celebrare
Comitia facere, apud Cic.
Comitia agitare, habere, & gerere pro habere
Comitia, Synodum celebrare
Aiunt brevi ſummorum principum conventum Ratisbonæ fore
Ire, confere ſe ad comitia, ἐπιχειρεῖν
Cogere concilium, ſynodum
Inſtituere comitia
Indicere conventum, comitia celebranda Bruxellæ
¶ Indicere, edicere comitia ſacra
Generalem indicere ſynodum
Comitia differre, vel detrudere
Rejicere in alium menſem, in annum alterum
Inſtituere, inire conventicula, concilia, bula, de ſceleratorum & hæreticorum conciliis dicitur
¶ Sacri imperii, vel imperialia comitia
Imperii conventus
Conventus imperialis, ſolennis, vide to Gather.

a Parlor, or a privy chamber.

Cœnaculum, Varro
Cœnatio, Columel.
Conclave, Thalamus
Penates, Penetrale
Domus interior,

to

to Part, to Devide, to separate.

Partiri, Dividere, Distinguere
Dirimere, Distrahere, Dissolvere
Deducere, Secare, Discindere
Derivare, παραγω
Disjungere, διζευνυω
Disparare, Cæs. Dissecare
In diversas partes locare
Sequestrare, Discriminare
διορίζειν, χωρίζειν
διαίρειν, μερίζειν
Partes facere
Separare, Segregare
Sejungere, Avellere
Scindere, Semovere
Divellere, Disgregare
Dimovere, Secernere
Discludere pro separare, Virg.
Discludere Nerea ponto
Interjicere se pugnæ, to stand or lie betweene.
Disterminare, agros proprie concernit.

to Part, to Distribute.

Communicare, partiri
Impertire & Impertiri
Partem dare, Impendere
Participem facere
Elargiri, Distribuere
μερίζειν, μεταδιδόναι.

it is your Part, or it toucheth you very neere.

Tua refert, Tua interest
Tua res agitur, Tibi incumbit
Tibi luditur, apud Pers.
Tuarum est partium
Tuæ sunt partes, Officii tui est.

it is not your Part, but mine, it is no matter to you, but it toucheth me.

Non tua, sed mea interest
Hoc tua nullam in partem interest, mea multum, tua minimum refert, mea plurimum
Ad te nihil, ad me valde pertinet
Tua res in hoc nulla, mea vero agitatur maxima
Hoc ad res tuas momenti nihil habet, vim nullam habet, minimum valet
Ad meas valet in omnes partes, multum interest, refert, multum habet ponderis.

to Passe over, vide to omit.

to Passe over the water.

Cymba, navigio trajicere, transvehere
Lintre vehere
περαιοῦν, διαπεραίνειν
Transire, Transfretare
Superare, Exuperare
Emetiri Mosam, Domellam, Albim, Diliam
Temesim διαπεραμᾶν
Pandis rejicere per freta lintris, id est, velis
Transmittere, absolutè
Metiri mare pro transmeare
Ire navi, navigio
Trajicere classe Italiam
Transmittere, trajicere flumen
Tumidas lati superare fluminis undas
Trajicere celeri pede
Exercitum navibus deportari frequenter Livius dixit
Vi facere viam
¶ Traduci, Transvehi
Vehi, Pervehi
Rumpere aditus
Transmitti
Innocuum dare alicui iter
Deferri rate in ulteriorem Mosæ ripam, to be conveyed or carried over.

Passed, that is past, and gone.

Præteritus, Exactus

Transcursum, Evolutum
παρακεκρουσμένον
ψεύδει, & lapsum.

to Passe, vide to Excell.

a Passing well

I Passe not, vide I care not.

a Paspoꝛt, oꝛ a safe Conduct, a Certificate.

Fides publica, apud L. & Salust.
Senatus placitum, consensus
Salvus conductus, vulgo dicitur
Sunt qui postremum reprobant, tanquam barbarum, cum tamen Neotericorum scriptis & apud Suetonium reperiatur in vita Cæsaris
Commeatus, Causaria missio
Symbolum itineris
Tessera transitus
Libellus profectionis.

to give oꝛ grant a Paspoꝛt.

Publicam fidem interponere
Tuti itineris literas concedere
Dextram dare (securitatis, 2. Machab. cap. 11. to give a safe conduct
Dare vel concedere commeatum, tametsi nonnulli barbarum censeant, & etiam commeatum dare significet viarum impendia benigne præstare, sumptus ad iter ministrare magnificos
Dare fidem, ut tuto ire ac redire liceat
Liberum, ac salvum conductum, commeatum concedere
Securitatem præstare
Unde jure gentium receptum est orationem seu legatum, vel publicum agentem negotium, nec cædere, nec violare
Τρέφεσθαι ἐ πτώσσειν, μὴ δέρεσθαι
Salvum conductum dare
Plebescito potestatem facere impunitate promissa, quod Græcis est, ἐξουσίαν δοῦναι ἢ ἀσυλίαν
¶ Securitatem à quoquam postulare, To require a Paspoꝛt.
Accipere fidem publicam, id est, impetrare salvum conductum
Publica fide venire, ac redire. To come upon safe conduct
Fidem publicam habere, & ita ad comitia adventare.

Foꝛ Passime, oꝛ Spoꝛt.

Animi causa
Animi gratia subticetur eleganter dictio reficiendi vel recreandi
Oblectamenti causa
Delectationis causa
Animi laxandi causa, gratia
Voluptatis causa, apud Vale.
Ad oblectationem
Oblectandi nostri gratia, nam laxamento opus est.

a Pasture, a place where Beasts feed.

Ager compascuus, seu pascuus ager
Pascuum, neutrius generis
Pascua, sub fœminino genere frequens in sacris, Pratum.

a Patent, vide Bull.

Patient, Quiet.

Patiens, πολύτλων, Æquanimus, Longanimus, Tolerans, sustinens, Socratej
Communi animo
Æquo animo ferens
Adversa quæque ac contraria boni consulens.

to be Patient, to take Patiently.

Pati, ferre malum fortiter
Æquo, levi animo pati, ferre patienter, pro quo vulgus patientiam habere dicit.

Eodem

Eodem vultus tenore, etiam adversis interpellantibus, perstare
Solinus de Socrate
Malum efferre, Cic. patiendo scilicet Vincere, subducere, sepelire.

Patient in adversity, vide ill Fortune.

Patiently.

Æquanimiter, Patienter
Fortiter, Constanter
Toleranter, Tranquilla mente
Patienti, constanti, pari, æquo, bono animo ferre.

a Path, vide a Way.

a Patron, a Protector, a Defender.

Patrocinator, Patronus
Protector, Defensor
Tutor, Desensator
Mæcenas.

a Pavilion, vide Tent.

to Pause, vide to tarry.

to make Peace, vide to Pacifie.

to hold his Peace, to keepe silence.

Tacere, Reticere
Obticere, Obticescere
Conticere, Conticescere
Labia comprimere vel linguam, vocem
Pythagorico uti silentio
ποδὸς ἐπὶ στόμα
Linguam frænare, refrænare
Digito labellum compescere
Tenere silentium, apud Ovid.
Favere absolutè pro silere, apud Terent.
Facere finem sermoni
Favere, adesse æquo animo
Favere linguis, apud Senec. & Ovid.
Linguisque animisque favere
Silere, σιγᾶν, Supprimere
Harpocratem agere, vel Angeronam
Continere audita, arcanum cælare
Redituras per jugulum voces retinere
Tenere se in silentio vel intra silentium
Premere vocem, est subito obmutescere
Obliterare, Immutescere
¶ Silentio præterire, involvere
Transire, Pertransire
Supprimere, Prætermittere
Taciturnitate, silentio cælare
Nescire quod scias
Dissimulare quasi nescias
Premere quicquam ore, to keep close
Manum ad os imponere
Obdere, imponere frænum ori, labiis
Non temere apud quemvis effutire
Continere vocem stultitiæ indicem, apud Cic. Consilere vocem
Præstare silentium, apud Ovid.
Præterire, Omittere
Nullam de re facere mentionem
Prætercurrere, Transilire
Saltum facere, to passe.
Quod muti citius loquantur quam illi
Cujus dicta pennis carentia haud longè avolant
Libere dixeris, verba sine pennis erunt
Quod scio, nescio
Silentium dare, facere, agere
Harpocrati dictum esse puta
Vel lapides citius loquantur
¶ Silentium vendere magna pecunia apud Ascon. pro accipere pecuniam pro silentio
In silentium descendere
Argentinam pati, ut de Demosthene ferunt.

a Pearle.

Margarites, vel itum, Gemma
Margarita, μαργαρίτης
Anio, & per similitudinem Bacca.

a Peece, or Morsell.

Pars, Particula

Fructum

Fruſtum, Fruſtillum
Petia, juriſconſultis frequens, ut petia terræ, ſed Gallica potius dictio quam Latina
μέρος, μέρισμα
¶ Reciſamentum papyraceum, chartaceum, membraneum, a piece of Paper or Parchment.

Peeceneale, in peeces, morſels, or gobbets.

Minutatim, vel Minutim
Inciſim, Fruſtatim
κατακοπτὶ Fruſtulatim
Aſſulosè, Aſſulatim
κατὰ σπονδυλίαν
Membratim, Gradatim
Particulatim, Per membra
Articulatim, Oſculatim
Partem per partes, παρὰ μέρος,
Per numeros, Per ſpecies.

a Peece of trouble, a troubleſome buſineſſe.

Difficilis res eſt, laboriosa, non facillima, minime facilis, difficultatis habet, negotium laboris plurimum
Non ea res eſt, quæ facile, parvo negotio, levi labore, non magno ſtudio effici poſſit
Magnæ difficultatis, multi laboris, non parvi negotii, non operis exigui
Laboriosa, operosa, graviſſima res eſt in qua ſudandum ſit, ſuſtinendi labores
Multum operæ ponendum, vigilandum excubandum animo ſit, non leviter laborandum, ſtudii multum, induſtriæ plurimum ſit adhibendum.

a Pellet, vide a Gun-ſtone.

to Pilgrimage, vide to goe in Pilgrime.

a Pen-hoxne,

Calamarium, Θήκη
Graphiarium, Theca calamaria
γραφεῖον θήκη, Theca pennaria
Theca graphiaria.

to make one Penſive, vide to grieve one.

Penſiveneſſe, Sadneſſe.

Anxietas, Angor, Sollicitudo
Ægritudo, Triſtitia, Mœſtitia
Dolor, gravitas, Luctus.

Pennrie vide Scantneſſe.

People, vide Flocke.

Peradventure, Perchance.

Forſitan, Forſan, τάχα
Fortaſſis, Fortaſſe, ἴσως
Fors, Forte συμβολὴ
Fortuna Caſu
Forte fortuna, Temerè
ἐκτύχου, Fortuitu, vel fortuito
κατὰ τύχην.

to Perceive, or Eſpeeſe.

Præſentire, Subolere
αἰσθάνεσθαι
Suſpicari, Suſpectum eſſe
Suſpicionem habere
Arbitrari, Exiſtimare
Putare, Autumare
Reſcire, Reſciſcere
Odorari metaph. Sicuti Subodorari & Olfacere
ὀσφραίνεσθαι, Olfactare
Tanquam per ſomnum intelligere
Per nebulam reſcire
Per caliginem intelligere, videre
Perſentiſcere, Præſentiſcere
Quodam ſuſpicionis odore ſentire aliquid
Summis naribus olfacere
Per ſomnium quidem meminiſſe

Eſſe

Esse in suspitione
Levi experimento conjecturaque quale-cunque deprehendere
Suspitionem in pectus demittere
Animum alicujus tangere dicitur suspitio.

to Perceive, to Understand.

Percipere, Intelligere
Mente assequi
Comperire, Invenire
Perspicere, Cognoscere
Accipere, Audire, Videre
Compertum, vel exploratum habere
Spectatum, expertum, exploratum, perspicuum est mihi.
In promptu est mihi.

yet may Perceive or see.

Videre est, Cernere est
Videre licet, Cernere licet
Videas, Cernas vel cernere, pro cernere potuisses.

not to Perceive. vide to Understand.

a Piercer, vide Auger.

Perfectly, vide Exactly.

Perfect, vide Absolute.

to Performe in deed.

Praestare factis & exprimere, apud Erasmum frequens
In opus transferre
Ad rem ferre, producere
Opere comprobare, perficere
Conferre verba ad rem
Rebus respondere, explere
Effectui mancipari tradere
Effectum dare, to fulfill. Terent.

Perill, vide Danger.

to Perish, to Decay.

Collabi, Dilabi
Perire, Concidere
Oppidum intercidere dicitur
Intermori, Interire
Deperire, Consenescere
Cadere, Arvina seva
Corruere, Ruere
Ruit alto à culmine Troja
Senescere, Inveterascere
Labi, Dilabi, apud Cic.
Occidunt desinuntque fragilia & caduca, Mautri, Labascere
Conflaccescere. Occidere à cado
Cum fundamento perire
Ἐρείπει γὰρ ἐκ θεμελίων ἅπαντα δόμον
Ruinam minitari, vel casum
Sic vetustate dissoluta dicuntur labi, id est, sensim ruere
Definire, finire, to make an end.
Deflorescere, Metaphora ducta ab arboribus, Cic.
Defloresceit formae dignitas morbo, aut vetustate
Defluere, Metaphora ducta ab amnium flexu, similiter & Effluere, Evanescere, Ire in auras, Disperire, Disparere, ad nihilum recidere.
Abire pessum. id est, perditum
Exarescere, Metaphorice
Cadere avo. Soli.
Senio collabi
Monumenta fatiscere dicuntur
Scripta tempore tabescere, vetustate deleri, Quae non penitus sublata est, sed extat
Cuncta in aequoreos abjecerit irrita ventos
Cuncta in lethaeis mersa feruntur aquis
Extinctum longis excidit omne malis,
to waste away by length of time.
¶ Vindicare ab oblivione hominum atque silentio laudem prope senescentem
Nobilissimam familiam jam ad paucos redactam pene, ab interitu vindicare, Utrumque apud Cic. to renew, or restore again.

to

to Permit, to suffer too much, to give overmuch liberty.

Nimium indulgere, permittere
Indulgentius aliquem habere, apud Erasmum
Lenius tractare, habere
Assentari, Obsequi
Dare licentiam, Cic.
Consentire
Laxare habenas, frana licentiæ
Remittere frænа
Effrænem non satis coërcere adolescentiam
Adolescentes sibi permissi sese perdunt
Lora, habenas dare laxas
Laxiore ducere habena
Concedere facilè ἐπιδιδωμι
Delicate tribuere, atque ita adolescentem, prolem, gnatum perdere, corrumpere, depravare, malis moribus inficere, To marre, to spill
Nimia indulgentia filios intellani barathro immergere
Parum siquidem indulgentia filiorum flagitia in immensum crescunt.

a Perpetuall renowne, vide Everlasting.

to Persecute, vide to Vex.

a Parlon, vide a Curate.

to Perswade fully, earnestly.

Instanter, persuadere
Incitare Adducere
Suadendo inducere
Impellere, ὠθεῖν
Inculcare, metaphoricè
Fidem facere alicui
In sententiam aliquem impellere
Aliqua ratione inducere
Persuadere
Huic magnis præmiis pollicitationibusque persuadet, ut ad hostes transeat
Movere, afficere, to move
In sententiam suam trahere quempiam, seu adducere
Συναγειν.

by your Perswasion, vide Counsell.

to Peruse, vide to Correct.

the Pestilence, or the Plague.

Pestis, Pestilentia, λοιμὸς
Pestifer morbus
Æris venenum. Corruptio
Aër corruptus
Pestilitas pro eodem, apud Luc.
Febrilis, atra pestilens, dira Lues
Epidemia, vulgo
Contagio aëris infecti.

a Patten or a wooden shoot.

Calceus ligneus, ex ligno
Calo, Solea lignea, Soccus
Calopodium, καλοποδιον.

Peevish, vide Obstinate.

a Physitian.

Medicus, ἰατρὸς, ἀνὴρ
Medicamentarius, à Plin. dicitur cognoscens morbos artemque medendi
Medicus quem naturalium rerum profunda cognitio, curandique fides commendat
Clinicus à lectis ægrotantium quos frequentat
Medices professor
Artis medicæ peritus
Empiricus ab experientia
Arte medica insignis
Morborum propulsator
Archiater, ἀρχιατρὸς, Medicorum princeps

Salva-

salvator noster à D. Hieronymo Archiater dictus, quod sit medicus Christianorum, & animarum languentium præsentissimus opitulator
Et ut refert Galenus, Græcis ἀσκληπιάδαι παῖδες, Medici dicuntur
Phœbus, Æsculapius
Chiron, Creniatrus
Κτηνίατρος, apud Firmicum, & jumentorum & pecorum medicus, quem mulomedicum interpretantur, & Veterinarium Columella cum Varrone vocant, a Horse-leach
Et morbi armentarii, apud Soli. quibus armenta laborant.

a Physicke, or a Remedy.

Medicamentum, Medicamen
Salubre, Salutiferum
Medicina, Remedium
Antidotus, vel Antidotum
Venenum pro eodem
Succus amarus, apud Poët.
Pharmácon. Mithridatum
Theriace, Medela
ἀλεξιφάρμακον
Alexicacon ἀλεξίκακον, quod etiam Amuletum dicitur, est remedium contra quæcunque mala ac venena
Alexipharmacon, auxiliare medicamentum
Salus pro remedio, Virg.
Una salus victis.

to Picke out, vide to choose.

a Pike, a Speare.

Hasta framea Germanorum
Lancea Hispanorum à latitudine ferri dicta λόγχη
Pilum Romanorum & telum
Materis gessum vel gesum Gallorum
Quiris Sabinorum
Jussus Bavarorum
Sabyna Illyricorum
Sarissa Macedonum, Tragula
Hastile, Contus, Cuspis pro hasta
Halabarda, an Halbard, apud Erasmum, omnium ferè est aparitorum, stipatorum Germanis tam superioribus quam inferioribus in usu. Hæc à nonnullis dicitur Cumigellus, ab aliis Bipennis
Venabulum, ἀγρεύς
¶ Hastis pugnare, dimicare δορυξοέω
Μαχέσθαι ἀπὸ δορύτων

a Pillar, a Prop, a Shore, a Stay.

Pila, Columna
Columella, Plinius columnas stallas appellat
Fulcimentum, Fulcrum
Cippus pro Columna ponitur
Stylus Anchora domus, metaph.
Gubernaculum, Terent.
Columen familiæ, cui reliqua domus innititur
Epistillium, Latinè Capitellum, The Chapter of a Pillar, the foot of a pillar.

Pills of Physick.

Pilulæ, quod ad similitudinem pilæ sunt sphericæ figuræ
Trochisci, qui Græcis dicuntur
Catapotia ἀπὸ καταπίνω
Cathartica, a Purgation
Vicioso purgare corpora succo.

a Pillory.

Collistrigium, Columbar
Numellæ
Cavea pro maleficis & adulteris castigandis, superpositâ postì erectâ.

a Pillow, vide Cushion.

a paire of Pincers, vide Tongs.

a Pipe, a Flute.

Fistola, vel fistula, Calamus, Tibia,

Tibia, αὐλὸς
Syrinx, vel Syringa, σύριγξ
Avena per metonymiam ticut & Canna.

a Piper a Fluter, a Minstrell.

Tubicen, med. prod. quasi Tibicen, hoc est, αὐλητὴς auletes, apud Græcos, cujus fœmineum αὐλήτρις, quæ in Tibicina canit
Tibicinia, Tibicinistria, & Tibicinaria
¶ Lyristes, lyricrepa, lyricen, λυρῳδὸς qui lyra canit
¶ Cornicen, qui cornu canit, κερατῳδὸς, Cornicinus, apud Cic.
¶ Tubicen, med. corrept. qui in tuba, id est, Buccinator vel æneator, a Trumpetter, ab ænea tuba
Canens tuba, Classicus
¶ Liticen, qui in lituo canit
¶ Choraules, vel Chorauta, a Piper for a dance.
¶ Aulœdus, aut fistulator Latinè
Ciceroni, & apud Mantuanum, fistulicen, a Fluter.
¶ Fidicen, med. cor.
¶ Citharœdus, κιθαρῳδὸς, vel citharam tendens & Apollinei peragens officium variis, citharam plectro crepitante fatigans, a Harper
Favoris emerendi gratia chordas percurrere.

to Pipe, to Flute.

Ludere fistula, tibia, calamo agresti, Canere tibia
Αὐλεῖν
Dat tibia sonos. Stridebat tibia cantu
Agere tibicinem
Tibia modis convivas oblectare
Ad numeros rasilem inflare tibiam
Syringa melos fundere
Resonis cannis, dulcisona modulari carmen avena
Fistularum imitari modulos inbarumque concentum, Soli.
Peritus ore fistuláque cantare.

to Pisse, to make Water.

Mejere, Mingere ὀρέω
Facere urinam, Lotium facere
Vesicam levare, exonerare
Emittere lotium, urinam, vel excernere
Mictilare, Urinam reddere.
Agere flumen, to make a River, Ciere, provocare, movere urinam.

a Pis-pot, or a Chamber-pot, a close-stoole.

Matula, Urinale
ὠρητὴς, ὑρίνιπτρον
Metalla, apud Martialem & Metellio diminut. ὠρηδόχη
Scaphium, σκαφεῖον
Vasculum urinarium, excrementitium.

to Pitch his tents.

Castra metari deponentale, aut distinctim
Metare castra, καταζώκειν
Castra ponere, locare
Stationem habere, tendere
Facere, figere castra, apud Cæs.
Tendere papiliones, tabernacula
Figere tentoria
Στρατοπεδεύειν
Conferre castra castris, est ex opposito metari, Cæs.

a Pitchfork.

Marga, æ, Columel.
Furca, Furcula, Δικράνη
Furcilla, Bidens, Δίκος.
Tridens, τρίαινα.

Pity, vide Compassion.

to give Place, Vide to Remit.

to put in the Place of another, vide to Suborne.

the Plague, vide Pestilence.

to have the Plague, or to be sicke of the Plague.

Pestifero igni æstuare, exæstuare,
Peste laborare, morbo exitiali. Lu.
Λοιμωττει, the plague increaseth, or waxeth very hot.
Vegetus, Aëre corrupto perniciosissimus nascitur morbus pestilens, contagium passim locorum serpens
Pestis increduescit, quum pestiferi morbi repullulant & ingravescunt passim vagantes
Dicitur præterea Grassari, Sævire, Desævire, quum nihil à pestilentia tutum, sed ingenti hominum clade invalescit, & omnia novo pestilentiæ genere conflagrant, ardent.

Stage-players.

Comœdi, Tragœdi
Histriones, Mimi.
Pantomimi penult. prod.
Fabularum actores
Planipedes
Ludiones, Ludii
Thymelici, θυμελικοι, unde in canonibus sacris
Scenici, Theatrici, Actores
Imperator histricus vel comicus, & Choragus, qui præsunt exhibendis Comœdiis

to Play a play upon a stage.

Agere, recitare, edere fabulam, comœdiam, Edere spectacula
Instituere ludos
Celebrare, Concelebrare ludos
Ludis celebrare diem natalem
Dare, exhibere spectaculum, vide Scaffold.

to Play the wanton, vide Wanton.

a Joyners Plaine.

Dolabra, Dolabella, αξιν
Dolatoria, apud D. August.
Planula, idem Ascia, Asciola.

Plaine, vide Evident.

Plainely, vide Simply, a Plaine dealing man.

to Plaister walles, vide to Parget.

a Plaister.

Emplastrum, quamvis rectius cataplasme
Malagma, à mollificando
Epithema, quod etiam a tent significat
Basilicum, apud Celsum pro eodem
Ceratum, a Cerecloth.

to Plaine, or to make plaine or smooth.

Dolare γλυφειν
Edolare, Dedolare
Polire. Radere
Æquare, Planare
Complanare, Levigare
Λειαινειν, Lenire
Dolabrare, Dicitur etiam dolio, is
Asciare, Exasciare
Scabrum, impolitum, vel distortum planum reddere, levigare
Pilare pro complanare, πιλειν
Abradere aliquid acuta dolabra
Aliquod opus politius limare
Delimare, Elimare
In quadrum redigere, to square, in ordinem aptamque structuram concinnare, exæquare
Exasciatum opus apud Plautum, id est, utrimque dolatum, levigatum, nondum tamen undequaque expolitum

Forma

Forma ludi, delineare.

to Plant.

Plantare, Experare ſulcis
Concretam radicem effigere terræ
Radice in tartara tendit
Penitus terræ deſigere arborem
Vitem tenui committere ſulco
Humo tegere ac foveis abſcondere
Plantas, ſtirpes obruere terra
Summum cacumen mandare terræ
Plantas feraces figere humo.

a Plate of any Metall.

Lamina, ἐλασμὸς, Bractea
Bracteola ex quibuſcunque metallis
¶ Bracteator & bractearius, a Plate-brarer.

a Platter, vide Diſh.

to Plead, to go to Law.

Judicio decertare, contendere
Litem agere, Litem habere
Lites agitare, Certare
Lege agere, Judicio experiri
Δικαζεσθαι
In jure diſceptare, quod Græcis eſt, Δικην λογειν
Cauſas agitare, apud Mar.
Suſcipere litem
Litigare
Cauſam, lites agere, apud Eraſ.
Contendere
Diſceptare, Judicum ſententiis controverſiam finire
In re controverſiam diſſolvere
Agere ſingrapho cum aliquo
¶ Litium tricis ſeſe impendere
Habitare in foro, apud Cic. in forenſi commentatione aſſiduum eſſe, ſtill pleading.
¶ Forum agere Jus dicere
Judicia exercere, Judicare
Dijudicare, to judge, to ſet in judgment.

a Pledge, vide Surety.

Pleaſant, Delectable.

Gravis, Suavis, Placidus
Acceptus, Dulcis
Delicatus, Lautus
Amœnus, Jucundus
ἡδυς, Delectabilis
ἡδονη, Volupteſt
Voluptuoſum, ἡδυσμενον.

Pleaſant and Profitable, vide Learning.

a Pleaſant ſaying, merry tm talkes.

Dicta dicit ejuſmodi, iis utitur dictis, Ita facetè is valet, ita bellè, ſcitè, venuſtè, argutè, ingeniosè, feſtivè, lepidè, jocatur, ut ſingulis verbis riſum excitet, commoveat, faciat, ut audientes mira voluptate perfundat
Ejus dictis, facetiis, vocationibus recapiuntur omnes.

Pleaſant, vide Jeſting.

it Pleaſeth or liketh me well.

Animo ſedet, apud Virg.
Cordi eſt, Placet, In animo eſt
Perplacet, ἐρίσαι
Gratum eſt, acceptum
Deo viſum
Placidum eſt, Sedet arbitrio
Arridet, Blanditur, Adblanditur
Frequentior, apud doctos
Pergratum mihi eſt
Accipio legem, conditionem
Placuit animo ὡδησεν θυμῷ, apud Hom. Lubitum eſt animo
Palato ſatisfacit.

it Pleaſeth me not.

Diſplicet, Sordet, Pudet
Non eſt viſum mihi
Non probo, Nolo.

a Pla-

a Pleasure or Commodity.

Commoditas, Commodum
Amœnitas, Oblectamentum
Oblectamen, Delectamentum
Delectatio, Oblectatio, Vide gladneſſe.

to doe one a pleasure or good Turne.

Gratificari, χαριζεσθαι
Beneficium conferre, dare, præstare
Rem gratam facere.
Pergratum illi faciet, apud Terent.
Gratum facere, Cic. Sed quando ita natura comparatum est, ut qui rem nobis gratam faciunt in eos voluntate simus propensiore, non rarum est, ut gratificando apud nos gratiosi sint, i. authoritate multum potentes.

To take Pleasure, vide Delight.

a Plenteous table, vide Banquet.

Plentifull, vide Abundant.

Plenty, vide Abundance.

Plentifully, vide Abundantly.

the Pleurisie, vide Stitch in the side.

to Plow, vide to Eare.

a Ploughman or Husbandman.

Arator, Colonus, Agricola
Rusticola, Rusticus Cultor.

to Plucke in sunder.

Divellere, Dirimere,
Dissolvere, Distrahere.
Detrahere, Decerpere arborum pomus, uvas, Fructus, Carpere aliquid.

to Plucke out, or pull up by the roote.

Evellere, Extirpare.
Eradicare, Eruere.

the Spanish or French Pox.

Scabies Hispanica, Gallica.
Scabies Neapolitana, Lues.
Poscæ Gallicæ apud Erasm.
Gallica lues, Pudendagra.
Morbus Gallicus.
Sacra scabies, i. execranda
Turpi laborare scabie, to be sicke of the pox.
¶ Marisca, alio nomine Condeloma, & Ficus masculini generis morbus est, seu genus ulceris fœdi. Excrescentia carnis circa anum σύκωσις vel σύκωσις & hæmorrhois Græcis dicitur, the piles or hemroids.

Poyson, Venome.

Virus, Venenum;
Toxicum, Aconitum
Pharmacum, φάρμακον, utrumque significat remedium & Venenum
Socratica pastio
Medicamentum aliquando pro venend sumitur
Gorgoniis infectus Venenis.
¶ Venenosus, Virulentus.

to Poison.

Veneno necare, extinguere, interficere,
Mortiferos porrigere succos
Venenare, φαρμάσσειν
Toxica dare, miscere
Pharmaco è medio sustollere
Venenum alicui infundere
Toxico inficere, seu venefico,

Corrumpere venenis
Inficere pocula
Miſcere aconitum, Ovid.

to Pole the head.

Capillos demere vel reſecare
Attondere aliquem per pectinem
Caput tondere
Calvitium capiti inducere.
Caput novaculæ ſubmittere
Capillos ponere
Crines ſolvere
Abſcindere comas.

to make Poore, vide Conſume.

the Pope, the Biſhop of Rome.

Summus pontifex
Summus pater
Pontificum caput
Primarius Sacerdos
Papa, Latius pater.
Pontifex maximus, ſeu Romanus
Maximus Romana in ſede ſacerdos
Summus ſacerdos
Patriæ gubernator navis
Cathedram Petri vicaria ſucceſſione obtinens
Cujus caput fulget, condecoratum eſt corona triplici, Seu triplici fulget honore capùt
Qui fronte tegmina cellſa gerit.

to be Pope.

Romæ pontificem agere
Papatui præeſſe.
Pontificatus ſummi honore ſublimari
Apoſtolicæ ſedis ſacerdotio fungi, apud Max.

to become Pope.

Ad ſummi pontificii faſtigium, ad ſummum pontificatum evehi.
Summum inire ſacerdotium
Summo pontificatui, & Eccleſiæ Romanæ præfici,

a Portall, a Porch.

Atriolum, Antepagmentum, Cato
Veſtibulum, Prothyra
Porticus, περίδρομος
Propylæum, προπύλαιον
Proaulium, προαύλιον

a Porter, or a Keeper of a gate.

Portarius, θυρωρὸς
Ianitor, Cuſtos oſtii
Oſtiarius, Atrienſis
πυλωρὸς, vel ut juriſconſulti ſcribunt Atricus qui excubat ad atrium.
Clauſtrinus
Servus ad limina.

to Poſſeſſe, to Enioy.

Poſſidere, κρατύνειν
Habere, Tenere
Occupare, Uſurpare.
Uſum, fructum habere
Fructum capere, καρπᾶσθαι
Frui, Uti, ἐντυχάνειν. Vide to Enioy.

Poſſeſſed with the Deuill.

Arreptitius, ἐπηρέμενος
Dæmoniacus, Obſeſſus
A dæmonio, ſpiritu maligno exagitatus
Dæmonioſus.

it is Poſſible, or it may be.

Fieri poteſt, poſſibile eſt
Licet, Uſu venit
Defendi poteſt, ἐνδέχεται.

Poſterity, vide Succeſſors.

a Post, a pole, a pale, a prop or stay.

Paulus, Pertica
Pedamen, Statumen
Pedamentum, Fulcimentum
Adminiculum, Sustentamen
Sustentamentum. Sustentaculum
Cavea pro maleficis & adulteris castigandis superposita posti erecto, a Pillory
¶ Vallus masculino genere, palus firmior & Ridica, χάραξ
Sublica.

to leave unto the Posterity.

Tradere per manus, Sal. & Liv.
Tradere per successionem
Ad posteros sive literis transmittere
Dare per manus, aliquid veteri usu observatam aut majorum relatu acceptum posteris relinquere.
A majoribus tradita narratione transfundere in alios
Divinitus accepta, viris rursus sanctis ac Deo plenis enunciare, proderе.

Posts or Messengers, riding poaste.

Veredarii, Equestres, pegasarii cursores
Nuncii regii quos postas appellamus, quasi positos certis in locis, Græcis dicuntur, ἀγγάροι ὄγγαροι.
Legati oratores
Ambasiati vulgo, an Ambassadour.
Ambassidanes, apocrypharii, rerum magni momenti nuncii
Feciales, olim dicebantur penes quos belli pacisque ferendæ jus erat, aliis caduceatores, jam nonnullis paludamentarii vocantur, a paludamento vestis genere quo utuntur
Vulgus omnium pene nationum Heraldos, seu Hetholdos vocat, quod summa fidelitate ipsi exercitur, vel Principi in denunciatione vel pacis vel belli, aliisque injunctis mandatis exequendis sunt astricti, an Herald of Armes.
¶ Magister seu præfectus postorum Veridariorum, the Postmaster.
¶ Obire legationes.
Legatum agere, to be an Embassadour.

an earthen Pot, or a stone-pot.

Vas fictile, vas familiæ
Tuscum, Vasculum, Caprunculum
Vas luteum, i, ex luto factum
Vas terreum γεώκαν
Sessia, substantivum, vas fictile, oblongum apud Livium
Inde, Seriola, diminutivum
Diota, a pot with two eares.
Urceus pen. cor.
Vas saguntinum, vas testeum
Vas aretinum, apud Mar.
Culullus, Fidelia
Testa apud Hor. vide a cup.

a Pound.

Libra, Pondo, Talentum
Assipondium, As, assis
Mina vel mna, Græcum pondus
Dispondium, two pounds.

Poverty, Need.

Paupertas, pauperies
Inopia, ἀπορία, miseria
Aporia, Calamitas
Infœlicitas, Egestas
Indigentia, Inedia
Penuria, Nuditas, Æruminæ
Præcontractissima penuria
Mendicitas, Tenuitas.

Acerbitas, pro miseria, ex calamitate contracta, apud Cic.
Angustia pro tenuitate & exiguitate fortunarum ac rei familiaris à Cicerone ponitur.

to live in Poverty, or to suffer great poverty.

Vitam in egestate degere
Pauper, Angusti agricultor agelli
Vitam vivere duram
Paupertate & ægritudine tabescri
Inedia, defectu laborare
Domus sensu parva vel orta
In egestate vitam ducere
Miserè vivere, Sustinere ærumnam
Pauperum vitam degere
Ærumnis fatigari, sollicitari perpetuis, Ærumnam exigere, Plaut. pro pari
Aportari apud divum Paulum
Summa rerum inopia premi
Plurimis angi calamitatibus
Miseram nimis vitam terere
In summa rerum inopia degere
Ad rastros redire, Driven to poverty.

a Pouch, vide Bag.

Power, vide Might.

it lieth in your Power, it is in your hand.

Tibi integrum est, ἐφ᾽ σοὶ ἔστι
Tibi in manu est
Tibi liberum est, solutum est
In tuo loco & fano est situm, apud Plautum
In manu est tua, in potestate
In tuis genibus situm est
Est in arbitrio tuo
In promptu est tibi
In te situm est ἐν σοὶ ἔστι
Est penes te ἐφ᾽ σοὶ ἔστιν
In tua voluntate est.
In tuo nutu, judicio.

it is in my Power.

Mihi liberum est, possum, in arbitrio meo constitutum. Mihi licet.

with all my Power, as much as lyeth in me.

Pro virium mearum portiuncula
Pro virili portione
Secundum mensuram virium mearum
Pro viribus meis
Pro copia, hoc est, pro facultatibus, pro virili
Quantum vires patiuntur
Pro virili mea parte
Pro virili mea, τὸ κατ᾽ ἐμὲ
Quod potero enitar
¶ Pro meo posse, barbarum prorsus, est, siquidem infinitivus non ponitur pro nomine, nisi in nominativo & accusativo, ut est apud Vallam

to Powre in, to fill Drinke or Wine.

Vinum, potum fundere, infundere
Potum ministrare
Rorantia largius ministrare pocula
A cyathis esse. Ad cyathum stare
Οἰνοχόειν, pro quo vulgus ineptè, propinare dicit. Est enim propino ἐγγυῶμαι dictio Græca, significans præbibere

to Pray, to Intreat, to Desire, to Demand.

Rogare, Rogitare, Precari
Orare, Deprecari, Postulare
Obsecrare, Fundere preces
Oratum & rogatum habere
Intercedere, Interpellere
Implorare, Desiderare, Petere.
¶ Obtestare, Quaso.
Precibus sollicitare, pulsare, instare
Impense rogare, ἐπαναγκάζειν.

Per

Per ſacra amicitiæ rogare
Precibus frequentare, deposcere
Poſcere, flagitare, & efflagitare pluſquam rogare. to crave.
Indefeſſis precibus poſcere
Supplicare, ἱκετεύειν, to beſeech humbly.
Preces dare, concipere
¶ Vocare in vota
Invocare, votis lacesſere, to call upon.
¶ Interpretari, Intercedere, Intervenire, Rogando quaſi impetrare, to pray for ſome body.
Meditationem agere
Ad pia propenſum vota vocare Deum
Solemnes voce preces
Adorare per ſua vota Deum
Solita fundere voce preces
In prece totus eram
Tollere ad ſydera palmas
Tendere manus, Numina, Divos
Vocare, precari
Supplex manus tendit
Ante Dominum ſupplex erat manibus ſupinis
Admovere, adjicere, adhibere, addere preces
Uti precibus, Tentare, Petere, precari ore

Prayers.

Preces, Precationes
Orationes, Supplicationes
Ἱκετηρίαι, Rogationes
Litaniæ, Supplicia, Vota

to Praiſe, to commend, to extoll.

Laudare, Magnificare, Dare decus
Honorem reddere
Numen adorare Dei
Meritos inducere honores
Miro honore colere
Celebrare honorem
Tergeminis honoribus ſolvere

Extollere, ὑπαίρειν
Honoribus accumulare
Miris efferre præconiis
Canere, apud poetas
Canere plenis buccis
Tonare laudes alicujus
Decantare, Cantare
Præconem agere
Creta notare. Exaltare
Palmam præbere
Immodice laudare
In cœlum ferre, ſubvehere laudibus, to magnifie.
Alicujus egregias virtutes rara quadam facundia deprædicare, laudibus amplificare
Per ſe ſatis laudato, & vendibili hederam ſuſpendere
Famæ præconio celebrare
Celebrem facere, reddere
Illuſtrare aliquem
Illuſtrem reddere
Præparare, cum Accuſativo
Vineta crepat mera, Horat.
Dilaudare librum, pro valde laudare
Propagare laudem alicujus ad ſempiternam memoriam
Proſequi ſtylo, ſcriptis commendare
Laudibus ornare, extimulare
Comprobare, Approbare
Deum facere, Ebuccinari
Agere laudes, etiam eſt laudare
Commendatum reddere
Celebrare, πανηγυρίζειν
Laudibus proſequi, tollere
Sermonibus, laudibus evehere, efferre, afficere, celebrare, glorificare, evehere
Commendare, Probare
Cumulare laudibus aliquem, Plin.
Ferre nomen in aſtra, ferre ad æthera, aſtra, cœlum, omnia, apud Virgilio ſupra modum laudare, ſumma laude proſequi
Utroque pollice laudare
Prædicare διαγγέλλειν
Deprædicare laudes alicujus
Buccinari, ἀνάγειν ἐπὶ
Agere encomiaſten, ἐγκωμιάζειν
Et aliquando quemadmodum, bene audire

audire Latinis pro laudari, prædicari, probari ponitur, ita Græci ἀκούειν dicunt.

to Praise, to Magnifie, to Extoll himselfe.

Se efferre laudibus
ἑαυτὸν ἀνάλεν
Semet canere. Se jactare
Laudare seipsum
ἑαυτὸν ἐγκωμιάζειν
Se alicui venditare
Sui tibicinem esse, agere
Seipsum commendare.

Praise, Honour, Glory.

Gloria, δόξα, Fama
Decus, φήμη, Laus
Pæan, pro quacunque laude
Præconium, Honor
Titulus, Existimatio
Splendor, Nomen
Opinio celebris, vide Honour.

to get Praise or Renowne. vide Honour.

a Prattler, a Babler, a Trifling Jester.

Dicax, Dicaculus, Nugo
Nugator, Congerro
Confabulo, Rabula, vide Babler.

to Preach.

Concionari
Sacri verbi semina diffundere
Concionem habere
Disseminare, seminare, edere verbum Dei
Sacro de pulpito docere populum
Agere ad populum
Agere ecclesiasten
Facere verba ad populum
E suggesto denunciare.

a Preacher, a Minister.

Spirituale semen verbi Dei disseminans. Concionator
Præco verbi divini.
Ecclesiastes, ἐκκλησιαστὴς
A sacris concionibus
Declamatoris, concionatoris munus obiens apud populum
Ecclesiastæ fungens munere
Publicum concionatorem agens
Sincerus Euangelii præco
Idoneus verbi divini dispensator.

a Preface, vide Prologue.

to Prefer, vide to promote.

a Prelate, vide a Bishop.

in the Presence, or before the face.

A fronte, ἐμπροσθεν
Coram, cum Ablativo
Ante oculos, Ante conspectum
In conspectu, ἐνώπιον cum Genitivo.
ἔναντι
Ante pedes, In oculis
Ob oculos, id est, ante
Præter oculos Lælii, apud Ciceronem, id est, ante
Sub oculis. In præsentia
Aliquo præsente, vidente, cernente, vide before the doore.

Presents, vide Gifts.

to Preserve, vide to Defend.

Presumption, vide Pride.

under Pretence, shew or colour.

Specie, apud Cic. Sub specie
Sub umbra. Per speciem
σχήματα. Sub figura
Sub imagine, Sub pallio
Sub facie. Sub prætexta

Sub

Sub titulo, Sub obtextu
Quæsito prætextu, colore
φασίσιως ἰνεκα
Specie viri, falli nomine
Prætextu honestatis
Sub similitudine, typo, schemate, nivolucro, nomine.

under Pretence of mankinde, like a man, or in likenesse of a man.

Humano in schemate.
Nube sub humana
Mortales inter agens
Forma hominis assumpta
Sub velamento personæ humanæ.

to Prevent, to come before.

Anticipare, Antecapere
Salust. Noctem quæ instabat antecapere, ne quid spatio novaretur.
Prævertere, Antevertere
Antevortere, apud Comicos
Prævenire, φθάνειν
Antevenire φθάνειν
Occurrere, Præoccupare
Præoccupare vias, Cæsar.
Consilio discutere periculum
Cic. Hoc quod conceptum Respub. periculum parturit, consilio discutiam.
Antevenire consilium, Salust.
Consilium, & insidias eorum antevenire.
¶ Opprimere, καταλαμβάνειν, to come upon one ere he be aware. Terent.
Pater imprudentem opprimit, Deprehendere.
Incautum excipere, apud Virg. & Titum Livium.

to Pricke, vide to Foine.

to Pricke forth, vide Stir up.

to Pricke out, or take out.

Eximere, Eruere.
Effodere, Extrahere, Vide to plucke out.

Pride, Arrogancie, Presumption.

Fastus, φρόνημα
Superbia, ambitio
Ostentatio plusquam theatrica
Supercilium, Elatio, Spiritus
Cæterorum contemptus, despectus, Inflatio, Tumor
¶ Spiritu regio, with a stomacke.
Magno & elato animo
Obstinata quadam ac temeraria arrogantia, proudly.
Ambitiosè.
Magno verborum strepitu, magnis verborum ampullis, & turgenti apparatu.

a Priest, a Minister.

Sacerdos, ἱερεύς
Sacerdotii charactere insignis.
Officium sacerdotis agens.
Presbyter Græcis dicitur πρεσβύτερος, id est, senior, πρεσβεύς, id est, senex.
Ad rem divinam faciendam conseceratus.
Sacro chrismate litus
Mystes, μύστης, vel mysta Christi, & Symmystes.
Flamen masculini generis
Sacris initiatus, Hierodulus
Sacrificus & per diminutionem & contemptum sacrificulus Græcis ἱερουργὸς
Dominus pro sacerdote non reperitur apud doctos, est enim vox tyrannica
Phæcasiatus, apud Senecam.

to make a Priest, or Minister to give holy orders.

Sacris imbuere, Consecrare
Initiari deponent.

¶ Ad sacerdotalis muneris functionem admittere
Initiari Deo, ministeriis divinis
In sacerdotum numerum assumere
¶ Sanctis tungi ministeriis
Liturgica sacra per dignitatem facere, to be a Priest.
Sacris initiari elegantius quàm ordinari dicitur
Ungi, inungi Christi mystes.

the Principall of a College, vide a Schoolemaster.

Principally, vide Especially.

Princely, Honourably.

Magnificum, Amplum, Splendidum,
Regium, Regale
Augustum, Majestatis plenum
Basilicum, βασιλικὸν
Unde Basilica nux
Pomposum, Attalicum ab Attalo rege, hinc tota Attalica
Altus Apollo, Virg. i magnus
Excelsum, Gloriosum
Ingenti cristâ coronæ dignum, Vide Excellently.

to Print.

Cudere, τυπτω, ἐκτυπτω
Excudere formis æneis
χαλκογραφειν, χαλκογραφειν
Typis excusum, Imprimere
Typis tradere orbi tradere
Typis evulgare, Prælo subducere.
Typis stannis propagare, excudere
Typis in multis exemplaria transcribere.
Prælo literario excudi facere.

a Printer.

Excusor, Typographus
Impressor, ὁ τυπτων
Chalcographus, χαλκογραφος
Bibliographus.

a Prisoner, or Imprisoned.

Captus, Captivus, αἰχμαλωτος
Custodiæ mancipatus
In vincula conjectus, vel in carcerem,
Clausus apud Ulpia.
Custodia apud Sue. & Jurisconsultos φυλακὴ, Reclusus
Catenatus, Vinctus, Δεδεμένος
Custodiæ mancipatus,
Detentus in vinculis
Retrusus in squalentem carcerem
Compedibus oneratus, obstrictus
Patiens pedicas, carceres
Vincula barbara.

a Prison, a Gaole.

Custodia. φυλακὴ. Carcer
Ergastulum, Vinculla, Compedes
Nervus, Iacus in sacris
Lautomia vel Latomia.
Nervi, Carasia, Vincula
Dismeterium,

to put in Prison.

In vincula, in carcerem quempiam conjicere
Vinculis ac carcere frænare, cohibere
Compingere in carcerem locum angustum, Ferro onerare
Dare, porrigere manus ad vincula
Tradere, committere custodiæ
Gerere cervice vincula
Tradere in custodiam
Addere captivis vincula.
Cogere in vincula vel in compedes
Tradere in custodiis, Sal.
Claudere in solidis tectis
Innectere seu impingere compedes
εἰς φυλακὴν βάλλειν
Clausus tenebris & carcere cæco
Condere in carcerem, Cic.
Carcere, ergastulo recludere
Innectere, Impedire, Domare.
Retinere vinculo
Vincula parare
Onerare colla catenis.

Con-

Conjicere in nervum,
Terent. In nervum potius ibit
Carcerali ſqualore affligere
Condere in puteum, nervum palicidinas compeditum, Plaut.
Tradere, dedere, in piſtrinum, familiares Plauto locutiones
Catenis vincere, religare, compeſcere
Abripere, corripere in nervum, enunciatum
Vincula dura pati, perpeti, ſubire, ferre
Mancipare carceri
Subjicere colla catenis
Contrudere, trudere, detrudere, claudere in carcerem, εἰργειν
Circundare catenis & teneri catenis
Pædore atque ſqualore carcerali duriter afflictare, macerare
Vincire compede
Atro claudere, recludere, carcere
Dare in caveam, Plaut. in capt.
Dare in cuſtodiam, Cic.
Ferreis ſtringere catenarum vinculis
Clauſtris pœnalibus continere
Conjicere in lautumias, in equuleum
Arcere vinculis, Cuſtodia, Cic.
Carceris ſqualoribus premere
Vinculis arctè ſtringere captum
Ligno pedes ſtringere, conſtringere apud Hier.
τὸν πόδας εἰς τὸ ξύλον ἀσφαλίζειν Actum 16.
Ligno plantas inſerere devinctis cruribus, Pruden.
In cippum mittere, to put in ſtocks,
Ligno firmare pedes, Chryſ.
Dura compede crura ligare,
Habere in liberis cuſtodiis
Data fide, certo aliquo loco qui præſcribitur, non exire, apud Saluſt. in Catil.

Privily, Secretly, Apart.

Seorſum, κατ' ἰδίαν, Secreto
Privatim, Semotis ruſticis.

a Privie, a Draught, a Jakes.

Fortica med. cor. in publico
Cloaca med. prod. ὀχετὸς
Colluviarium, Cæſale
Receſſus, κοινὸν ἀναχώρημα
Latrina quaſi lavatrina, Græcâ κοπρίαν, ἀμιγεῖς
Scaphium, lafanum, a cloſe ſtoole, a putvie ſeate.
Trulla pro eodem, apud Mart.
¶ Stercoris cloacas expurgare
Stercus exhaurire
Purgator, expurgator latrinarius.

a Privilege, vide Bull.

a Proclamation, vide Commandement.

Proceede in Gods Name, vide Well then.

a Proctor or Attorney.

Procurator, Advocatus,
Patronus, Defenſor.
Orator, Tutor, vide Atturney.

Prodigality.

Prodigalitas, Effuſio.
Profuſio, Luxus.
Sumptuum profluvium.

Prodigall, vide Spendthrift.

Profit, Utility, Commodity.

Emolumentum, Compendium
Commodum, Uſus, Utilitas
Fructus, Commoditas
Proventus emolumentorum, vectigalium
Horna Meſſis, apud Plaut. pro maximo emolumento.
Frugis, frugem in obliquis, ſecut rerem, &c.
Lucrum, Lucellum
Adjumentum, apud Cic.

Profitable

Profitable, Commodious, Expedient.

Commodum, Fructuosum
Quæstuosum, Operæ pretium
Conducens, Ad rem pertinens
In commune cunctis expediens
Utile, Ex usu futurum
Frugiferum
Expediens, Conducibile.
Pretium operæ haud defuturum putavi.

to be Profitable, to helpe, to profit, to be good for.

Conferre, Valere
Facere, Multum facit ad victoriam animus.
Plurimum adjumenti, commoditatis adferre, Adjuvare.
Frugem adferre, vel fructum
Adjurare, Proficere
Expedire, Impersonale, & personale, apud Cic.
Conducere, Prodesse
Commodare, Conferre,
Facere commodo alicujus
Proficuum, fructuosum, frugiferum, esse, Ex usu esse
Commodo, utilitati, adjumento, emolumento, usui, remedio, frugi, adminiculo esse
In rem alicujus aut etiam ęre esse, ut illud in rem tuam erit: ę re tua fuerit.
In quæstum, in rem salutem, utilitatem, usum, commodumque tuum redit.
Ex usu tuo futurum est, quod pro te faciet, vulgo dicitur
Bono esse, pro commodo vel utile esse, apud Cic. Phil. 2.
Interest omnium, i. utile est omnibus, Et Cicero ad Att.
Ita quidem spero nobis profici, id est, prodesse.
Utilitatem adferre, referre
Refert, in tertia persona pro utile seu commodum esse
Expedit, interest.

it shall be for your Profit.

Ex usu tuo futurum est
Ere tua erit, Erit in rem tuam, in utilitatem, in commodum
In usum tuum, quod vulgo dicunt pro te faciet.

to seeke his owne Profit.

Agere rem suam
Suum colere quæstum, Plaut.
Utilitati propriæ studere
Proprium sectari commodum
Sibi canere, ἑαυτῷ ᾄδειν
Consulere commodo privato, quæstui suo.
Suo commodo, lucrove studere
Intus cavere.
Privato studere commodo
Servire suis commodis, rei familiari, suæ utilitati
Simonidis canere cantilenam
Sibi consulere, prospicere
Hinc Parœmiæ proverbiales
Astutior cocyce.
Ad suum quisque quæstum callidus
Tunica pallio propior est
Genu sura propius.

a Progenie, or Kindred.

Generatio, Genimen
Radix, Genealogia, vide Stocke.

a Prologue, a Preface, or Preamble.

Præfatio, Prologus
Procœmium, προοίμιον
Præludium, Anteloquium
Prolegomena, Præfatiuncula
Epistola præambula
Prologium, προλόγιον, quasi proloquium.

to

to make a Prologue or preface.

Præfari, Proloqui
Prætationem dicere
προοιμιάζεσθαι, Proœmiari
ἀπαρχὰς λαβεῖν, προλογίζειν
Præludium facere
Proœmium facere
Proludere, Prologo uti.

to Prolong, vide to Deferre.

Prolongation, Deferring or Lingering.

Prolongatio, Prolixitas, Mora
Profuſitas, Protelatio, Cunctatio.

to Promiſe, to give his word.

Promittere, Pollicri
Recipere cum dativo
Dare fidem
Spondere, ὑπισχνεῖσθαι
Confirmare.

to keepe Promiſe, or to ſtand to his promiſe or word.

Liberare fidem obligatam, aſtrictum
Promiſſum præſtare, ſervare, ſolvere, ἀνασχέσθαι
Sancte præſtare quod promiſeris
Datam fidem ſervare
Promiſſis ſtare
Conficere, i. efficere promiſſum
Fidem effectus aſtruet, exitus probet
Implere dictorum fidem
Facere promiſſum vel implere
Promiſſis manere, apud Virg.
Præſtare quæ pollicitus es
Fidem ſervare apud Virg.
Promiſſorum fidem non irritam facere, ſed re præſtare
Satisfacere promiſſo
Sacramentum cuſtodire, & votum implere quod reſponderis, Amb.
Servare alicui fidem
Promiſſis parere
Promiſſum tenere
Reluere fidem
Promiſſa patrare, reddere, perſolvere
Liberare fidem
Stare promiſſis
Voto ſe liberare
Firmare promiſſa factis
Exhibere rem promiſſam
Amici fidem liberare
Dicta ac facta præſtare
Præſtare, perſiſtere
διαμένειν, Manere dictis, Virg.
Stare conventis, conditionibus, pacto, verbis, promiſſis
Manere conventis, promiſſis, in conditione atque pacto uſque in finem
Manere, permanere in propoſito, ſuſceptoque conſilio, in ſententia ſua
Servare pacta διανοεῖσθαι
Permanere, Perdurare
Conſiſtere, perſeverare
Conſtare. Non credere
Sibi conſtare. Stare in ſententia
Manere verbis ſuis
ἰσχνεῖν τοῖς λελεγμένοις
Sui manet ſimilis, apud Suet.
Nihil de ſententia priore mutare.

to breake Promiſe, to goe from his word.

Fidem fallere, mutare, frangere, ſolvere, exigere, corrumpere, non ſervare, præſtare quod promiſeris
Tua verba, pollicita, pondere carent, Fidem rumpere, ſolvere.
κρεμᾶναι πίστιν
Fallere dextram, Virg.
Promiſſis minime ſtare
Fidem non ſervare
Fidem Gallico more profitcere

Fidem

Fidem Gallorum more ad omnem fortunam pro arbitrio interpretere, plerumque enim fit ut eorum facta cum dictis videamus discrepare
Promissionis rationes perturbare
Fidem consumere, vide to Breake.

to Promise by his Faith and Truth.

Fidem obligare, astringere, obstringere, ἐγγυᾶν
Sanctè promittere
Jurisjurandi sacramento polliceri
Fidem firmare dextra, juramento
Condicere, apud Suet. & Cic.
Recipere in se, ad se, apud Terent.
to stand to it, to take upon him
Se præstiturum promittere
ἐπαγγέλλειν, τὸ ἐφ' ἑαυτῷ ποιεῖσθαι.

Promises, covenants, agreements.

Sponsiones, Promissa
Fides intemerata, Receptum
Pollicita, Pollicitationes
ἐπαγγελίαι, Promissiones
ὑποσχέσεις
Stipulationes, vocabulum jurisconsultis usitatissimum
Pacta, Conventiones
Pactiones, vota
Fœdera, Jusjuranda, Juramenta.

to Promote, to advance, to prefer

Locare aliquem in gradu amplissimo dignitatis
Ad amplissimos honores perducere
Promovere ad amplissimas procurationes.
Obscuram familiam è tenebris in lucem evocare
Largis honoribus ornare
Ad amplissimum, altissimum dignitatis gradum provehere
Ad summum rerum apicem evehere, efferre, exaltare, extollere, erigere
Illustrare alicujus nomen, vel aliquem scriptis aut literis posteritati commendare
Promovere gradu, honore
Illustrem reddere
Eximere numero.

to be Promoted, preferred, or advanced.

Ad summum imperium, per omnes honorum gradus efferri
Altius in authoritatem conscendere
Ad pinguiorem fortunam evehi.

Prone, vide Inclined.

to Pronounce, to utter, to speake out.

Eloqui, Effari, Promere
Exprimere, ἐκφωνεῖν
ἐκφέρεσθαι, Pronunciare
Enunciare, Oratione promere
Proferre, Rumpere vocem
Proferre rem palam, Terent. in Heau.
Conceptam animi indignationem promere, Expedire, ut paucis expedi
Verbis orationi consequi
Evomere & expuere, metaphoricè, quod dolor mentis non sinit reticere. dicare
Effundere, Cic. Omnémque suum violentum furorem in me effundere.

to Prove, or assay by all meanes.

In omnia se vertere
Nihil relinquere intentatum, intactum
Rem universam periclitari
Omnem movere lapidem
Πάντα λίθον κινεῖν
Omnem rudentem movere
Omnem jacere aleam, vide to attempt.

Proper, vide Apt.

to

to Prop, to stay, to underset, to make sure.

Staturninare, Palare, Fulcire
Staturninibus, sepibus firmare
Ruinæ manum supponere
Humeris suppositis fulcire; inhærere
Labentem, pene collapsam domum reparare, erigere, fulcire
Succollare, apud Suetonium, to set the necke under.

a Prop or stay.

Fulcrum, Sustentaculum, Fulcimen
Tibicen, Columna, vide Pillar.

to Prophesie.

Canere, Divinare
Præsagire, Vaticinari
Augurari, ut Augurare, Ariolari
Prophetare, Profari, prædicere
Sæpe siniſtra cava prædixit ab Ilice cornix, vide to geſſe.

a Prophesie.

Vaticinium, Oraculum
Præsagium, Augurium
Fatum, Arcanum
Sortes faticinæ, Tripodes
Cortina Prophetia.

a Propher, a Poet, a Southsayer or Diviner.

Propheta, Vates, Vaticinator
Aruſpex, Præſcia corda
Fata canens, augur
Batiloquus, Heriolus, Haruſpex.

a Prose, Oration or Writing.

Prosa, quasi profusa
Verba soluta, Cic.
Isocrates verbis solutis numeros prius adjunxit.
Prosaica oratio, πεζος λογος
Oratio soluta, modis solutis
Pedestre dicendi genus
Oratio libera, metro non ligata, ignorans carminis leges
Oratio pedestris, sic enim vocant πεζον λογον, id est, peditem, pedestrem, non à pedibus meretricis, sed quasi humi gradientem, aliquid habens humile, submissum, comparatione carminis: sicuti poeticè disciplinam Græci ἐμμετρον vocant, quasi equo vectam & sublimiorem, ex poesi enim velut ex perenni fonte omnes oratoriæ vires manarunt, authore Macrobio.
Pede soluto scribere.
πεζογραφειν, i. prosam scribere.

to be in Prosperity, to live prosperously.

Prosperitate frui
Prosperam ducere, agere vitam
Tibi tempora, Veris erunt
Mea navis ferrur amico vento
Dum juvat & vultu ridet fortuna sereno
Donec dives, vel fœlix eris, multos numerabis amicos:
Tempora si fuerint nubila, solus eris
Dum mea puppis erat valida fundata carina
Dum flavit velis aura secunda meis
Dum mea per placidas cymba cucurrit aquas
Dum me levis aura tulit
Dum placidos portus navis habet
Sinus implevit secundos
Secunda fortuna cadit
Est velis aura secunda meis
Venit inceptis mollior aura meis
Servare modum rebus secundis.

Prosperity hath friends, Adversity none.

Fortuna prospera, secunda, commoda, optima, benigna, bona, placida, facilis, multos habet amicos, res ad

ad voluntatem fluunt, commodis abundat, Amicorum copia, multitudine floret

¶ At fortuna adversa, infensa, infesta, iniqua, difficilis, dura, acerba, parum prospera, secunda, benigna, inimicos habet, parit plurimos, amicum nullum, laborat amicorum inopia, amici omnes eam destituunt, deserunt, relinquunt

Ab ea discedunt, recedunt.

Prosperously, vide Luckily.

to Prostrate, to fall downe at ones knee or foot.

Procidere, accidere ad genua, Terentius

προπίπτειν

Pedibus advolvi, provolvi

Procidere. In faciem procidere

Mittere, abjicere se ad pedes alicujus

Supplicem fieri, ad pedes se provolvere, vestigia manibus stringere

σταυτὸν κατακάλλειν.

I will Prove my doing.

Omnino constitui, decrevi, deliberavi, meum factum probare, purgare, rationibus tueri, id mihi propositum, planeque certum est, tu rationem reddam consilii mei, agere, defendere, sustinere meam causam prorsus volo, argumentis minimè dubiis ostendere, rationibus persuadere, non me casu, non terrerè, non inani quadam voluntatè, repentino mentis impetu, nulla satis firma, certave causa commotum, adductum, impulsum.

Quod feci ostendam jure factum, consilio factum, optimis de causis, ratione suadente, ratione duce, certo judicio, rectè & considerate ita factum, ut reprehendi non possim, ut mihi temeritatem, imprudentiam, inopiam consilii nemo possit objicere

Nemo possit in controversiam, in dubium vocare, meritò damnare, vituperare, accusare, exagitare.

a Proverbe. vide Common and Rumor.

a Province, a Region, a Circuit.

Provincia, ἐπαρχία

Regio, χώρα

Tractus pro regione, apud Cic.

Ora, ἀκτὴ, sed farè semper regio littoralis ita dicitur

Plaga, tractus, clima, ad cœlum referuntur

to Provoke to wrath, vide to Egge, to make Angry.

a Provocation, a stirring or moving.

Provocatio, Incitatio

Irritatio, Irritamen

Irritamentum. Incitabulum

Incentivum, Instigatio, Illecebræ.

Proud, arrogant, glorious.

Elatus, Fastidiosus

Superciliosus, Superbus

Inflatus, Fastu turgens

Ambitiosus, Gloriosus

Gloriæ cupidus, arrogans

Avidus laudis, Magniloquus

Sibi nimium placens

Protervus, Fastuosus ὑπερήφανος

Omnes præ se contemnens, despiciens.

Flagrans ambitione, homo ventosissimus

Omnibus se anteponens, præferens

Turgidus, Tumidus

Arrogantiusculus, Gloriosulus

Xerxes, Exostratus

Tarquinius, Maximus

Narcissus, Ardelio

In

In armis acciſans, proverb.
Immodeſtus
Arrogantiæ non ferendæ
Arroganter nihil non ſibi vendicans
Elatio contumacis animi ſpiritu
Impotenti opinionis ſuæ perſuaſione ſublatus, Inſolens
Sui tibicen. Præco, Buccinator
In efferendis propriis laudibus quemvis Thraſonem, quemvis Pyrgopolinicem ſuperans, Eraſ.
Populari aura erectus cœlum ſe ſcandere putans
Pavi in morem, ad adulantium voces ſeſe dilatans
Phaniæ janua, proverb.
φανίου θύρα.

to be Proud or arrogant.

Efferre caput, animos
Efferri animo, Mirari ſe
Habere animos ſublimes, Ovid.
Immani turgere philautia
Vanis extolli ſpebus, egregiis malorum factis
Omnes præ ſe contemnere
Circumſpicere ſe magnificè
Corrugare, obducere, contrahere frontem
Pennas, cornua, criſtas tollere
Inflare buccas, Tituli tangi amore
Ingredi Junoniam
Magnificè incedere
Faſtuoſius ingredi, Cum faſtu ire
Faſtus ineſt illi ſequiturque ſuperbia formam
Inferre ſe baſilicè, Plaut.
Caudam jactare popello
σκαρίζειν διὰ πλατείας
Caudam trahere
Vertice ſupra cœlos ſeſe ferre
Nimium ſibi placere, to ſet too much by himſelfe.
Digito cœlum ſtringere, pro animo effervescere
Animos tollere, Tollere, Tumere
Magnos remittere ſpiritus
Efferri ſuperbia, faſtigio & contumacia
Ardor eſt illi nominis quærendi
Efferre ſeſe, Intumeſcere
Inflari, Inſoleſcere
Faſtu turgere, Ampullari
Inſolentius efferri
Attollere, contrahere ſupercilium
Erigere criſtas, ſupercilia
γαυριᾶν, ὀφρύας
Inſolenter tumere, Superbire
Extolli, μεγαλορρονεῖν
Tollere ſupercilium, ἐξοφρύας
Sumere ſpiritus, to become proud.

to Publiſh, to ſet abroad.

Publicare, Divulgare
Evulgare, Ædere
Ædere in lucem
ἐκδιδόναι, Pandere ſecreta
Emittere, Expromere
Foras dare, Propalam offerre
Exhibere, Efferre
Ex umbra in ſolem educere
In publicum extrudere, diffundere,
Serere in plebem
In faciem, in publicum dare
In publicum proferre, emittere
Hominum judiciis exponere
In medium proferre
εἰς μέσον ἄγειν
Dare in conſpectum, in manus hominum, in vulgus
Sub dium rapere, Horat.
Efferre, ferre foras, palam in publicum, in lucem, vide to bring.
Arcanum enunciare, detegere
Proferre in lucem, & apertum, in apricum, Horat.
Quicquid ſub ſole eſt, in apricum proferet ætas
Mittere in conſpectum, ora
Coram adducere, to bring forth.
Occultum, arcanum prodere, manifeſtare ἐκφαίνειν
Promulgare, Differre
Vulgare Pradicare
Vulgo oſtendere
Spargere, Evulgare.

Palam

Palam ferre, vel facere
In lucem proferre.

a Pudding, a Sawlegge.

Farcimen, ἄλλας
Botulus, Botellus, Lucanica
Hila, ἰὼ κοιλίον, unde diminutivum Hilla apud Horat.
Apexabo, fartum ex ſanguine, & black Pudding.
Tomaculum vel tomacum, & Tomacina, ex jecore ſit porcino minutatim conciſo, κόμμα
Farcimina penſilia, Faliſcus
Iſſicium, aliis dicitur Ificium.

a Pulpit.

Suggeſtum & Suggeſtus, pro eodem κλιμακίδριον
Analogium, vel ut nonnulli ſcribunt λογεῖον
Cathedra concionatoria
Gradus ligneus in Ædra, βῆμα
Concio quoque Latinis locum ſignificat, unde habetur concio, hoc eſt ſcenam vel ſuggeſtum, unde dicimus in concionem aſcendere, Cic. ad Attic.
Pulpitum, Auditorium vulgo dicitur ἀκροατήριον
Ambon, onis, barbarum, in hac ſignificatione, à pleriſque cenſetur, ἄμβων tamen Græcis locum aditum ſignificat, Roſtra, orum, Plin.

to Punish, to Torment, to Vex, to Chaſtiſe, to Correct.

Torquere, Punire, Affligere
Adflictare, κολάζειν, βασανίζειν
Cruciare, Ædere cruciatum
Pœnam vel pœnas de aliquo ſumere
Exemplum in aliquem ædere
Per quæſtionem extorquere, explorare veritatem, to racke.
Habere quæſtionem de aliquo adhibitis tormentis.
Severè facinus alicujus accipere, eſt acre ſumere ſupplicium.
Animadvertere cum accuſativo conſtructum intercedente præpoſitione In
Quærere in aliquem
Irrogare pœnam
Sumere, exigere ſupplicium ab aliquo
Exercere pœnis
Exercere pœnas in aliquem, Virg.
Pœna adficere
Accipere cruciatu aliquem, pro malefactis, faſcibus cedere,
Excarnificare, Plectere.
Mulctare, Ferire, Augere
Macerare, Emacerare
Coercere, Corrigere
Caſtigare, Emendare
Diſcruciare, Diſtorquere,
Cruciamenta exercere
Cruciatum admovere, vel tormenta
Pœnam infligere
Cruciatum affictere, vel conficere
Quæſtionem exercere in ſicarios, Cic. Exquirere
Quæſtione exprimere
Inquirere vitam alicujus
Vindicare, Ulciſci.

a Punishment or correction.

Supplicium, Tortura
Tormentum, Afflictio
Cruciamen, Cruciatus
Pœna, Punitio.
Quæſtio, Animadverſio
Mulcta pro pœna pecuniaria
Caſtigatio, Ultio, Vindicta.

to be Punished, or to ſuffer puniſhment, to abide chaſtiſement, or correction.

Pœnas dare, δίκλω δοῦναι
Pendere pœnam, Dedere pœnas
Veterum malorum ſupplicia expendere i. ſolvere
Pœnas cum ſanguine poſcunt.

Explere

Explere pœnas, Dependere
Luere, Carnificari, Solvere
Reddere, Persolvere, Exolvere
Cruciari, pœnas luere
Illum suus abstulit error
Esse in pœna, Offensas ulcisci κολάζεσθαι. Adflictari
Affligi, Plecti, Puniri
Subjicere quæstioni
Suscipere pœnam scelere dignam
Persolvere pœnas graves justasque
Cruciatus perferre
Pœnas sumere
Supplicium dare, haurire, subire
Affici, exerceri cruciatibus, pœnis, plagis, suppliciis, tormentis
Facta luere pœna venit
Sequitur, Revertitur, Redundat
Superat, Rabie culpa minor.
¶ Dare in tormenta, ad supplicium dedere
Te triste manet supplicium
Dare in cruciatum, in quæstionem, condemned to the racke.
Dare in pistrinum
Urgeri pœnis
Damnare in metallum, in opus perdifficile.

Purblinde, vide to see but a little.

Pure, vide Chast, Cleane, and Upright.

Purity of life, vide Chastity.

to Purge, to Excuse, or Cleare himselfe.

Purgare, expurgare se, Lavare, to wash.
Excusare lapsum
Expedire se à crimine, à culpa
Uti prætextu patrocinioque imprudentiæ.
Ignorantiam causari
Insultiam obtendere
Excusationem imprudentiæ prætexere, adducere
Excusationis velum obtendere
Scelus verbis obducere, obvolvere decoris
Verborum ambagibus obvolvere
Aliquid in causam ducere
Excusationis umbram obtendere, objicere, opponere, obducere
Culpam deprecari & excusare
Agere ambages, apud Plaut.
Veram quandam causæ speciem adumbrare, apud Cic.
Impedimenta excusandi gratia adferre.
Depellere criminationes oblatas à se
Adscribere ætatis imprudentiæ
Coæscere culpam rei in multitudinem
Fucatius criminis causam amoliri
Solvere verbis, apud Terent.
Multis fucis rem phalerare
Sublevare aliquem
Culpa liberare
Culpam dimovere
Ex culpa eximere.
Excusare, ἀποφασίζειν
Prætexere quempiam per fucum coloremque excusationis
Allegare, causari
Prætendere, προφασίζεσθαι
Oblevare, prætextum facere
Prætendere, obtendere colorem
Prætextum, colorem, velamentum quærere.
Adferre in purgationem, excusationem, ἀποίσεσθαι
¶ Accipere, admittere excusationem, expurgationem
Causam accipere
Excusatum habere.

Purgation, vide Excuse.

Purple.

Purpura, Ostrum
Murex, πορφύρα
Cõchylium, vel conchyle
Coccus vel Coccum
Blatta, Pelagia.

Purple or Violet colour.

Color purpureus, ὄστρεον
Molochinus, Blatteus
Coccus, Coccineus
Tinctura, Sardonica, Sarrana
βάμμα σαρδονικὸν
Color Tyrius, Muricinus
Ostrinus color
Pelagium.

a Purple garment.

Vestis purpurea, Purpura
Ostrina vestis, Tyria
Murice tincta, Sarrana
Coccina Conchyliata vestis
Porphyracia purpurata
Porphyris, a scarlet garment.
Murice ebria, saturata
Vestis coccinea in Evangelio
Et coccinea, intelligitur enim vestis
Ianthina vel Tyriantina, i. violacea, purpurea.
¶ Molachinarius
Purpurarius, a scarlet purple Dier.

a Purpose or Intent.

Institutum, Inceptum
Propositum, Conatus
Voluntas, Expectatio
Animus.

nothing to the Purpose, unlike, clean from the matter.

Alienum à re proposita, ab instituto sermone, à proposito
Nihil ad rem
Nihil ad versum
οὐδὲν πρὸς λόγον
Extra callem
Nihil ad Bacchum
De curru delapsus
ἐξαμαξιμάχης, hodierna quoque die vulgo usurpatum
Oblatus propositi
Alio se transferens.

of set Purpose, vide wilfully.

to get from his Purpose, vide to Digresse.

to returne to his Purpose againe.

Redire, reverti, recurrere ad institutum
Flectere verba, orationem ad propositum
Institutum repetere
Primarium thema prosequi, repetere
Ad rem redire
Reverti ad ea unde quis digressus sit.
¶ Ut ad id quod institueram, quod prius cœpimus dicere, nostra se recipiat oratio
Ut ad id quod institueram revertar
Satis digressi, revertamur ad propositum.
Redeat unde aberravit oratio, Cic.
Ut institutæ orationis exitum aliquando expediam
Se eo jam se oratio nostra referat, unde digressa est.
Vides quo me digressio impulerit, vela retrahamus, & ad Apostoli verba revertar
Ut ad institutum revertar sermonem
Ad eum de quo nobis instituta est oratio redeamus
Ad te N. nostra redeat oratio
Ad eos accingar
Nunc ad institutum recurro
Paululum digressus ad institutum revertar
Remigrare nunc ad argumentum volo.

to Purpose, vide Determine.

a Purſe, a Bag.

Pêra, Perula, Aſcopera
Marſupium, vide Bag.

a Purſe-maker.

Locularius, Crumenarius
Marſupiarius, βαλλαντοποιός.

to Put away, or to ſend away.

Amandare, Ablegare
Et per metaphoram
Extrudere, Amoliri
Submovere, Amovere
Exturbare, Expellere
Exigere Procul
Admittere, to ſend away.
Dimittere, to let goe.
In longæ difficiliſque peregrinationis diſcrimen mittere
Transferre in peregrina, to carry away.
ἀπαγαγεῖν, vide to remove.

to Put backe, to ſet leſſe by.

Poſthabere, Poſponere
Longe & retro ponere, poſteriorem ducere, Cic.
Suam ſalutem poſteriorem ſaluti communi ducere
Poſtputare, pro poſthabere, apud Terent. vide to ſet nought by.

to Put one in another mans place or roome.

Subſtituere, Subordinare
Subdere in locum alterius
Plinius, in locum eraſorum ſubditi fuerunt
Subrogare
Conſtituere aliquem in locum ſuum
Sufficere activum, ſed frequentius
Suffici ſub voce paſſiva
Succedere in alterius functionem, locum aut provinciam, to come in another mans place.
Subrogari, Demortui loco legi.

to Put in Remembrance.

Aurem, auriculam vellicare, premere
Vellere, tangere
Memoriam excitare
Referre in memoriam alicui, Cic.
Reducere in vel ad memoriam, ad cogitationem, to put in mind.
Redigere, revocare in memoriam, to call to remembrance.
Memoriam refricare, ſuffricare, ſed in malam ferè partem. Admonere
Memoriam leviter renovare
Commonefacere, cum duobus accuſativis, vel accuſativo & genitivo
Dare recordationes jucundas conſcientiæ, Cic. pro in memoriam revocare
Fodere latus, Pungere
Stimulis fodere ἐκκεντᾶν
Tangere aliquem cubito
Ignatium dare.

Put unto, vide Adde.

to Put out.

Expellere, Excludere, Abigere
Elicere, Ejicere
Extrudere, Excutere
Exigere, vide to thruſt out.

the thing, cauſe, or matter, is Put off or delayed.

In ſanuarium rejecta, producta, prolata, prorogata, protecta, protracta res eſt
Cave ne mihi ſpacium prodcatur, dies proferatur, tempus prorogetur, mora injiciatur.

you have Put me out of feare or doubt.

Abſterſiſti, exemiſti mihi omnem metum, omni me liberaſti metu, effeciſti, ut omnem timorem deponerem ut cederem, forti animo ut eſſem

Ut animo urgerem, ne quid timerem, ut metu vacarem
Animum meum confirmasti, ad fortitudinem revocasti, afflictum excitasti
Factum est à te, ut animus meus qui jacebat, exurgeret, excitaretur, erigeretur
Effecisti, ut animus meus sese colligeret atque confirmaret, roborisque multum reciperet
Languebat antea animus meus: tu, ut valeret ac vigeret effecisti.

Q

to Quaff. to Drinke up all, to play Carous, or all out.

Bibere ἐκπίνειν
Exhaurire, evacuare pocula
Ad fundum usque bibere
Usque ad fæces potare
Exinanire calicem
ἐκκενοῦν
Rigare pectora sicca mero
Haurere paterâm, pro haurire, dixit Virg.
Restinguere sitim
Ingentia exiccare pocula
Certando plenos evacuare cados
Ingurgitare, Absorbere
Plaut. Plenam vini amphoram ingurgitat, i. avidè tanquam gurges absorbet
Æquali haustu respondere
Siccare calices, apud Hor. in 2. sa.

to Quake or tremble.

Quatere, Tremere
Contremere, Tremiscere
Concuti, Intremere
Trepidare, Tremiscere
Tremefacere.

Quaking or trembling.

Tremens, Tremebundus
Tremulus, Trepidus
Horridus, Tremiscens
Horridulus.

a Quaile bird.

Coturnix, quam nonnulli Hebræorum scribunt esse Porphyrionem, nonnulli Latinorum Qualeam vocitant ὄρτυξ
Ortyx, Ortygometra autem rex coturnicum quæ alias dicititat, quum maria tranant, quæ globatæ vehementius properantes ubi terram præsentiscunt noctu aliquando vela incidunt, & præponderatis finibus alveos invertunt, ut scribit Soli.

to Qualifie, vide to pacifie.

to Quarter, or to cut in Quarters, Parts, and Pieces.

In quartas dividere
In quatuor frusta dissecare, eaque partis suffigere locis æditioribus
Dividere membratim, apud D. Hieronymum
Frustulatim dissecare
In frusta minuta dare, secare, concidere, Virg.

to Quench or to coole the heat.

Extinguere, Restringuere
Refrigerare

to Quench or asswage thirst.

Levare sitim, pellere, propellere
Sitim restringere, apud Virg.
Sedare sitim
Sitim reprimere, relevare

a Querne, vide Mill.

Quicke.

Quicke, vide Swift.

Quickly, vide out of hand.

Quickneſſe of wit, vide Sharpeneſſe of wit.

Quiet. Still, Patient, Milde.

Quietus, Ocioſus
Lentus, Securus
Mollis, Placidus
ἄπονος, Tranquillus
Juſti & æqui ſtudioſiſſimus
Pacatus, Placatus
Facilis, vide Meeke.

a Quiet life or minde.

Vita quieta, tranquilla, facilis, ab omni cura aliena, vacua, perturbationum expers, ab omni moleſtia remota, ſejuncta, ſeparata, ſegregata, diſjuncta, nullis rerum humanarum fluctibus agitata
Otio fruens jucundiſſimo, commodiſſimo, uberrimo.

the Quinſey, a diſeaſe.

Angina, ab angendo nomen habet, i. cruciando, ſuffocando
Synanche, Cynanche, Tonſilla
Squinancia barbare dicitur.

to Quite. to Diſcharge, to Forgive.

Debitum remittere
Condonare argentum, Terent.
Condonare creditum, Sal.

a Quittance.

Chirographus
Receptio
Acceptilatio Latinè, idque propriè.
Quitantia, Juriſconſultis uſitatior vox
Apocha, ἀποχή

a Quiver for Arrowes.

Corytus, φαρέτρα med. product. apud Stat & Virg. theca, ſagittarum pharetra, Virg.
Depromunt tela pharetris.

R.

a Racke or Torment.

CRuciatus, us, Tormentum.
Tortura, apud Juriſconſultos
Equuleus, Pidiculæ, arum

to Raile or ſpeake ſpightfully againſt one.

Convitiari
Figere aliquem maledictis
Lingua petulantiſſima conſectari aliquem Cic.
Jactare probra in aliquem, Liv.
Ignominiis aliquem concidere
Voce aliquem violare
Inſectari aliquem maledictis
Convitia fundere, & probra ingerere,
Omnibus contumeliis afficere & onerare, Cic.
Alicui inſultare
Verba canica latrare, Ovid.
Verborum contumeliis aliquem latrare, rodere, vellicare, Cic.
Allatrare dignitatem alicujus, Liv.
Maledicta in aliquem conferre vel conjicere
Convitiis & ſibillis aliquem conſectari, Cic.
Bacchari in aliquem, Terent.
Lacerare, vel laniare probris
Evomere orationem virulentam ore impuro in aliquem
Dente maledico vel livido carpere aliquem, Hor. vide Checke.

a Raile for a woman.

Amictorium, Rallæ

Anabolagium vel dium
Flammeum & Flammeolum.

a Railing tongue, vide Tongue.

Raine, a ſhowre of Raine.

Imber, ὑμβρος
Pluvia ὕδωρ
Unde pluvialis
Pluvia gravari
Jupiter pro pluvia poëtis
Nimbus
Pendula cœleſtes libra movebat aquas
Hyada ſævis clauſerat anſer aquis
Fervet Aër imbribus, Æther nimbis
Hyades taurinæ cornua frontis
Evocat, & multa terra madeſcit aqua
Ingeminat denſiſſimus Imber
Denſi funduntur ab æthere nimbi.

to Raiſe the ſiege.

Liberare obſeſſos, civitatem obſidione, apud Cic.
Eximere obſidione, apud Liv.
¶ Obſidionem ſolvere, & ſolvere obſidium, Taci.
Ab obſidione deſiſtere, abſiſtere machimo dedecore. Vide to breake the ſampe.

to Raiſe up from death to life, vide to Awake.

a Rake.

Raſtrum & raſter
ϛαριφος. Raſtellum
¶ Raſtellis ſtipulam de pratis eradere
Fœniſicia addere cumulum, Varro, to rake together.
Herbas cædere to mow hay.
Subſecatum fœnum verſare furculis, & colligere
Corradere fœnum, idem, to gather hay together.
Pectinare ſegetem
Raſtris pectere vel carminare, to harrow corne.

a Raſcall, vide Knave.

Raſh, vide Unadviſed.

a Rattle, vide Clapper.

a Ravenour of meat, vide Glutton.

to Raviſh a Virgin by violence.

Virginem ſtuprare
Violare per vim
Depudiare, Corrumpere
Conſtuprare, Vitiare
Imminuere virginem, apud Lact.
Stuprum inferre, offerre
τὴν κόρην διαφθεῖραι.
Expugnare pudicitiam
Vitium, vim inferre, & adferre virgini
Facere ſtuprum nefarium cum ſorore germana, Cic.
Virginalem pudorem ſolvere
Virginem opprimere, comprimere, obruere
Offerre ſtuprum per vim, Cic.
Offerre vitium virgini per vim indignæ, Terent.
Inferre inceſtum puellæ
Exercere ſtupra, Aſco.
Deſignare ſtuprum
Cogere fœminam indignè pati
Humiliare, in eadem ſignificatione ponitur, Gen. 34. & Hier. 3.
Viabducere filiam, Cic.
Rapere, arripere puellam, virginem
Virginem ludificari, pro decipere, vide to defloure a Virgine.

to Ranſome, or Redeeme.

Redemptionibus & extortionibus ingentis

gentis pecuniæ captivos premere
Incendia indicta & direptionem suorum ab hoste redimere
Cogere ad conflagrationis redemptionem
Redimere vitam se suaque
ἀντιμισθίζειν
Pignora capere pro vita redimenda rebus servandis.

to Read, or read over.

Legere, relegere
ἀναγινώσκειν
Revolvere, Perlegere
Lectitare, recensere
Vellicatim legere, i. oscitanter
Occupata mente circa plurima.

to have Ready, or in readineſſe.

In manu habere
Ad manum habere
ἐφεδρεύειν
In promptu habere
In numerato habere
Ex parato
Tanquam de Narthecia, proverb.

to make Ready.

Parare, Adparare
Aptare, Adaptare
Coaptare, Præparare
κατασκευάζειν
Concinnare, Instruere,

Readily.

Factu proclive, Facile
εὐχερῶς, Promptum
Paratum, Extemporaneum
Expeditum, tam de rebus quam personis dicitur
Præ manibus, ἐν χερσὶν
In promptu, in manu
Ad manum, Obvium
In procinctu. Passim obvium
Paratè, Prastò
Frocliviter, Alacriter
Promptissimè.

- a Railing tongue, vide Ill tongue.

without Reaſon.

Præter æquum & bonum
Violatis omnibus gratiarum legibus
Excussis rationis frænis.

by Reaſon, vide to Declare, to ſhew.

a Reaſon, vide Cauſe.

Reaſonable, vide Likely, & ſupra Lawfull.

to Rebate in a reckoning, vide Abate.

to Rebell.

Desciri, Desciscere, ἀφίστασθαι
Deficere, rebellare
Ab imperio deficere
Republica retrocedere
Colla jugo subtrahere
Rebellionem moliri, facere
¶ Transfugere
Deficere ad Francos, ad Turcam
Conferre se ad hostes, Cic.
Deficere ad regem, Sallust.
Transire ad hostes
Imperium detractare
Novis rebus studere
Insurgere in principem
Obsistere, vel resistere principi armis, rebellare
Oppugnare regem capite & diademate, Armis se regi opponere.

a Rebell.

Debellator, Desertor
Rebellis, Defector

Oppugnator, Apostata
Refractarius, Perfuga
Transfuga.

to make a Rebellion, vide Uproar.

a Rebuke.

Probrum, Opprobrium
Dedecus, Turpitudo
Improperium, Ignominia
Vituperium, Infamia, Nota
Crimen, Labes, Macula. Vide check, dishonesty.

to Rebuke, vide to Brawle and Correct.

to Recite, vide Rehearse.

Recreation, vide Comfort.

to Reckon, vide to Account, and to Number.

to set on the Reckoning or Account.

Referre in rationes
Referre in acta
In rationem inducere
In rationarium adscribere
In rationem reducere
Inferre rationibus
Rationibus inferri verabat, apud Suetonium.
Ratiocinatio in pretium mandare
In volumen, in calendarium referre

to Recompence or Requite, to render like for like, to be even with.

Farcire, Refarcire
Pensare, Repensare
Restituere, Refundere
Remetiri mensura eadem
Reddere, Reponere
Compensare, retribuere
Redimere, pro compensare ponitur
Referre gratiam, in malam partem, apud Cic. in Salust.
Rependere vices, apud Budæum
Eodem propinare poculo
Parem referre gratiam
Hostire & rehostire
Ex eodem cogere ut quia bibat poculo.
Par pari respondere, Terent.
Paria facere, rependere
Malo nodo malum quærere cuneum
Æquum dare
Vicissim reponere,
Par pari referre, reddere
Grates persolvere dignas, & præmia reddere debita
Bene apud memores, veteris stat gratia facti
Reddere gratiam, vicem meritis
Honorem officii referre
Vi titulum meritis reddere
℔ Recipere talionem,
Eodem bibere poculo
Similes habent labra lactucas
Qualis vervex, talis offa
Par suis meritis ferre præmium
Ferre præmia digna.

to Recompence or requite, to make Amends, or to save harmless.

Pensare damnum,
Damnum refundere
Dissolvere & compensare damna
Ad assem impendium reddere
Insolidum imponsam restituere
Damnum farcire,
Rependere jacturam
Præmia digna ferre.
Damnum præstare, Cic.
Et præstare simplex.

Sanare

Sanare vulnus ἰᾶσθαι
Damnum reddere, Gen. 31.
Incommodum resarcire
Incommodis mederi, levare
Culpam alicujus rei damno luculento luere
Capere precium ingens laborum.
Lacunam explere, proverb.
Indemnem aliquem præstare
Detrimentum concinnare, Cæs.
Culpam ipsam redimere
Sarcire quicquid damni à culpa venerit, Cic.

a Recompence.

Remuneratio, Compensatio
Retaliatio, Tallo, ἀμοιβή.

to Reconcile, to become friends agayne.

Reconciliare.
Ex inimicitiis in grátiam reducere, revenire
In grátiam redire
Offensi numinis placare iram.
Superos puro precum libamine placare. Vide to pacifie, to make peace.

to Recover health, vide to wax strong.

to Recreate the weary spirits, to Refresh the mind.

Laxare, relaxare animum
Exhilarare
Revocare animos, mœstumque timorem mittere.
Abducere animum parumper à molestiis.
Relaxare se ab occupatione, animum curis, molestiis
Senectutem levare rebus ludicris, temperata voluptate
Animum remittere, levare molestia à curis.
Curis levare, Se reficere
Recreare, Refocillare
Alterna requie animum revocare
Avocamento, ludicro animum levare
Post graves rerum urbicarum curas facetiis ludicris animum oblectare
Levare pectus ludicris salibus, opus manuum vario sermone
Cum amiculis suavibus se recreare
Fallere, remittere laborem, Horat.
Salsis, lepidisque fabellis, studiorum tristitiam exhilarare
Ab opere, ab aditis voluminibus aliquid sumere laxamenti
Publicis muneribus perfunctus, potest quis feriari ludicris. Vide to make glad.

Recreation, vide Comfort.

to Recule to give place, to goe backe.

Cedere, εἴκειν
Retrocedere, Locum dare
Concedere alicui, Terent.
Rus habitatum abii, vobis concedens
Sedere, χαζεσθαι
Populi tumultuantis cedendum furori
Abire, Assurgere
Decedere cum dativo, procedere apud Cic. χωρεῖν
Cessum ire, ἀναχαζεσθαι, apud Just. & legis consultos, vide to go backe.

Red, blood Red.

Rubens, rufus, ruber
Rubellus, rubicundus
μίλτος, Sanguineus
Coccineus, Phœniceus
Roseus, Coccinus, Fulvus
Luteus, Purpureus, Hyacynthinus
Rutilus, fire red.
Puniceus, darke red.

Xeram

Kerampelinus, medius inter coccinum & muricetum
Spadiceus, spadicus, castaneus
Sandaricinus, sandacinus
Burrhus, a, um. Ferrugineus, nigrioris rubedinis color.

Red colour. Chaulke, Synople, Vermillion.

Rubrica, μίλτος, Minium
Sinopis, cujus epitheton verum rubra est, μιμιλτωπὶς
μίλτος σπανία minium apud Dioscoridem est, ut interpretatur Plinius, vel lingua nostra vulgari Synople, rubrica sinopica, apud Vitruvium, & Strabonem
Lemnia terra, cui caprinus sanguis miscetur
Cinnabar vel Cinnabaris κινναβάρεως, sanguis draconis aliquibus putatur, Latini minium vocant

to Redeme, to Deliver.

Liberare, reducere
Solvere captivitatem
A maligni & immundi spiritus infestatione asserere
Recipere ab hoste.

a Reed, a Cane.

Arundo, Calamus
Canna, Donax, δόναξ
Cicuta Metaph.

a Reele.

Girgillus, Rhombus
ῥόμβος.

to Refraine, to Hold in, to Represse or stay, to Keepe backe, &c.

Reprimere se, Cohibere
Coercere animum, sibi temperare
Malæ mentis impetum inhibere aut infringere
Premere, reprimere
Comprimere, Arcere
Arctare, Coarctare
Contrahere vela, Prov.
Angustare, Frænare
Compescere, Constringere
Revocare frano
Se frænare, ἐπιλαμβάνεσθαι
Refrænare licentiam alicujus, to stay
Imperare liberis, eos arctè habere, to keepe under.
Imponere, injicere frænum
Arcere à pestilenti contubernio, to keepe from ill company.
Lenibus frænis moderari
Linguam continere, coercere, frænare refrænare, to keepe his tongue.

to Refresh, to Recreate.

Recreare, reficere.
Refovere, refocillare
Refrigerare, Confirmare
Relevare, restaurare
Resarcire, Vivificare, Vide to comfort and make glad.

to Refresh with new Souldiers.

Subjicere integros vulneratis, defessisque, Submittere
Subministrare integros saucijs ac defatigatis, equites recentioribus viribus
Recentes atque integri defessis succedere dicuntur, Cæs.

Refreshing, vide Reliefe.

a Refuge, a Freedome or liberty, a place to fly to for succour, a Sanctuary.

Asylum, refugium, Ara.
Arx pro tutissimo ac validissimo præsidio, Perfugium
Cic. Hoc perfugium ita sanctum est omnibus, ut inde abripi neminem fas est, Confugium.

Receptus.

Receptus, portus, apud Cic.
Anchora, ἄγκυρα
Sacra anchora, proverb. pro extremo refugio, subsidio
Hermionis vice, loco asyli, instar arx.
¶ Confugere, confer re se in præsidium, loco commodo recipere, to take the freedome of liberty.

to Refuse, to Repulse, to Deny.

Recusare, Repellere, Reijcere
Repudiare, Renunciare
Renuere, Abnuere
Repugnare, Denegare
Refutare, Respuere, vide to Deny.

to Register, vide to Describe.

to Rehearse, to Recite.

Narrare, ἀπαγγέλλειν
Enarrare, Denarrare
Ferre, εἰπεῖν, Prosequi
Referre, Deferre, Adferre
Præferre, Recitare, Nunciare
Dicere, Declarare
Memorare, Commemorare
Recenſere, ἀπαριθμεῖσθαι
Singula ordine repetere
Ab initio ut res est gesta enodare
Rem ordine exponere, narrare, enarrare, aperire
Retexere aliorum opiniones
Certissima fide comperta, & argumentis indubitatis persuasa narrare, oratione prosequi
ἀναθεῖν τὸ λόγω.

Regard, vide to have Care.

a Region, vide Province.

to Reiect, vide to Despise.

to Reioyce together.

Congaudere, συγχαίρειν
Simul gaudere,
Congratulari, Conjubilare
Conlætari, seu collætari
Συνήδεσθαι.

to Reioyce.

Reficere, Conspergere hilaritate
Lætitiam afferre facere
Delectare, oblectare, Voluntatem alicui dare
Hilarare, afficere lætitia
Gaudium alicui tradere, Exporrigere frontem
Hilarem facere, lætari, lætificari
Pergaudere, Exhilarare.

a Reioycing of minde, vide Gladnesse.

to Remaine, to be or tarry behinde.

Manere, Supereſſe
Restare, relinqui
Residuum vel reliquum esse.

a Remedy for sicknesse, vide Physicke, and good for paine.

to Remember, to keepe in minde, to call to minde.

Tenere memoria, Meminisse
In memoria habere
Memoriæ commendare
Nondum meminisse
Complecti memoria
ἀναμιμνήσκειν τὴν μνήμην
¶ Reducas tibi memoriam
Fac teipsum memorem
ἀναμνῆσαι σεαυτὸν, remember your selfe well.
Mente reponere
Meminisse, μιμνήσκειν
Recordari, Recolere
Nulla dies unquam memori vos eximet ævo
Reminisci, Venire in mentem

Ad

Ad mentem, ad memoriam revocare, à Quint. dicitur
Memoriam accipere, Cic.
De quibus memoriam accipimus, id est, recordamur
Tenere vivam alicujus rei memoriam
Quæ in viva etiamnum multorum hominum adhuc memoria residere dignoscimus impugnare velle extremæ dementiæ est
In oculis esse, Observari oculis
In memoria cogitationéque esse, to be in mind.
Cogitationum fluxus & refluxus, suspitionem vultus sustinere.

I Remember it very well.

Subit cogitatio, recordatio
Subit animum cogitatus, vel cogitatio, menti illibatur
In mentem venit, εἰς νοῦν ἔρχεται
Memini, Recolo, Sum memor
Reminiscor, Recordor
Recogito, Occurrit
Redit in memoriam.

to keepe deepe in Remembrance.

Custodire memoria. Cic.
Figere animo aliquid, Virg. Si mihi non animo fixum, immotumque sederet
Imis pectoribus commendare
Imis animis committere
Memori servare pectore dicta
Demittere in pectus
παραγγελίαν τιθέναι
Dare memoriæ
Notare mente dicta
Sinu memoriæ recondere
Altius, altissimum in animo dimittere
Alta mente recondere
Figere dicta animo
Memoriæ affigere, commendare
Recondere animo, Sedere
Imprimere animo, cordibus altius
Inserere animo vel insculpere
Infigere animo, memoriæ. Quint.
Optima quæque in memoriæ thesaurum deponere, memori insculpere animo
Reponere in animo, in mente
Accipite ergo animis, atque hæc mea figite dicta, Virg.
Reponere in celatho memoriæ
Custodire memoria, Cic.
Animum intendere
Inscribere animo
Scribere in animo
Animadvertere
Imis sensibus condere, pendere
Infidere in animis
Tenere pectore, mente
Hærere medullis
Inhærere pectoribus
Pectoribus semper hæc residere tuis
Tenacius audita reservare, vide keepe and put in Remembrance.

out of my Remembrance, vide Forgotten.

to fall or come in Remembrance.

In mentem venire
Occurrere
Illabi animo, memoriæ
Subire animum & animo, dicitur modo cum dativo, modo cum accusativo construitur, apud authores
Incidere menti, εἰς νοῦν ἔρχεσθαι
In memoriam venire, ἀναμιμνήσκεσθαι
Succurrere, apud Ovid. & Virg.
Quæ legi sponte succurrunt, Plin.
Recurrere animo
Redire in memoriam
Redire animo, pro reminisci
Subit in mentem dum hæc recolo
Profunda subit animum cogitatio
Et apud Plaut. Versabatur mihi in labris

labiis pro moribus, i. ad plenum non succurrebat
Natare in saliva, to have in the mouth, or at the tongues end.

to put in Remembrance, vide Put in, &c. and to Warne.

Remissely, Vide Lightly.

to Remove, to Put or Send away.

Movere ordine, Repudiare
Abdicare generum, Terent.
Submovere, Reprobare
Ungue, creta, carbone notare
Damnare, Condemnare
Rejicere, Expungere
De medio tollere, Abjicere
Repellere, deturbare
παραβῆναι cum accusativo
Fidem testis infirmare apud judicem, Cic. pro infirmum reddere & offendere, testem esse perjurum. Vide to deprive one of his authority.

to Render up, vide to Yeeld

to Renew, to make new againe, to repaire.

In integrum restituere
Sarcire ædes, Resarcire
In pristinum statum collocare
καθίστασθαι
Reficere muros, ædes
Incredibili & indefatigabili labore ac industria quicquid interdiu per hostem demolitum noctu per milites & cives duplo remunire
Renovare
Restituere, Instaurare
Restaurare, Redintegrare
Innovare, Restituere, laxare
Reformare collapsa
Ædificium reconcinnare pro reficere, apud Cic.
Reconcinnare restem, apud Plaut.
Recreare civitatem, pro instaurare, Cic.
Interpolare, rebus vetustis novitatem dare
Veteres ruinas instaurare
Antiquare pro ad statum pristinum revocare, apud Liv
Restituere pristino decori
Labantem pene collapsare, domum reparare, erigere
Domum sartam tectamque servare, to keepe in reparations.
Reparare, instaurare mœnia
Muros ab omni parte ruinosos denuo instaurare, rædificare, recingere, ἀναλαζειν.
Ex imis fundamentis instaurare.

to Renew sorrow and griefe.

Libere tangere omnium Hulcera
Refricare cicatricem, vulnus
Refricare, movere dolorem, memoriam facti
Movere seu tangere hulcus
πικρὸν ὑ διῳξαι τὸ ἕλκος
Strumam alicujus dedolare libere
Rei quæ nos maximè urat, mentionem facere, Parere dolorem
Narrando dolorem scindere
Unguis in hulcere, apud Cic. quæ enim dolent, ea molestum est contingere
Afferre manus vulneribus. Cic.
Malorum memoriam refricare
Renovare dolore animi vulnus cui jam cicatrix obduci cœpit
¶ Anazyrin commovere
Camarinam movere
κινεῖν κίνυραν ἢ καμαρίνην
Vulnera eruda retractare, Ovid.
Sopitos suscitare ignes
Doloris flammam sensim extinctam denuo accendere
Malum bene conditum movere, sopitum renovare, suscitare
Cic. Hoc tam gravi vulnere, etiam

qua

quæ consenuisse videbantur, recrudescunt.

Renowne, vide Honour, and Famous.

Renowned, of great Renowne or Estimation.

Clara opinione & æstimatione censeri, Præclarum esse, Æstimatum esse, τιμιζεσθαι
Magni haberi, æstimari
In honore esse
A summis eruditione pariter atque authoritate viris indignatione honore haberi
In pretio haberi
Magna authoritate pollere apud omnes
Inter homines cœleste quoddam numen agere, Vide Famous and Esteemed.

to Rend or teare in pieces.

Lacerare, Dilacerare
Convellere, Discerpere
Vellicare, Concipere
Divellere, Conscindere
Rumpere, Perrumpere
Dirumpere, Perfringere
Dilaniare, σπαραττειν
Scindere, Lancinare
Αμιζειν, Αμαιειν, vide to plucke in sunder.

Rents or Revenewes.

Reditus, Proventus
Emolumentum, Vectigal.

to Repeale, vide to Abolish.

to Repeat, to double words.

Repetere verba, Reddere nomen
Reportare, remittere, iterare
Voces, sonos, dicta ducere
Replicare, cantare aliquid alicui.

to Repent, to be sorry for a thing done or spoken.

Dolere, Ingemiscere
Dolere factum & facto
Facti pœnitere, Resipiscere
μετανοειν μετανοια
Pœnitudine duci
Lugere, In luctu esse
Pœnitentiam agere
Ad cor, ad mentem redire
Vitæ transactæ, seu veteris pœnitere
Admissa lugubriter deflere
Ad pœnitentiam moveri amaris peccatorum commemorationibus
In amaritudine animæ recogitare annos, ut est apud Prophetam
Plangere errorem
Per pœnitentiam excoquere scoriam peccatorum
Lachrymis ex vera cordis contritione fluentibus restringere æterni ignis incendia
Lachrymis ubertim fluentibus noxam diluere
Noxam justa tegere pœna
Transactæ vitæ crimina abluere effuso lachrymarum fonte
Pœnitentia torqueri
Luctu sordidari
Diluere crimina fletu
Peccatorum rubiginem calentibus eluere lachrymis
Gravia scelera lachrymis obliterare, delere
Oculos densissimis ignorantiæ tenebris offusos, lucis radiis admovere
Tacita fudare præcordia culpa, dicuntur à Proper.
Subit me pœnitentia, id est, pœnitet me

Reple-

Repletion, vide Full.

to Report ill, vide to Slander.

as it is Reported, vide as men say.

your talke was reported unto me.

Tuus ad me sermo per honestissimos perlatus est, tuum ad me sermonem detulerunt homines honestissimi, mihi significarunt, a peruerunt, narrarunt, ipsa mihi verba tua exposuerunt.
Delatus, allatus est ad me, tuus de me sermo.

Report, vide Fame.

to Repose, vide to sleepe.

to Reprehend, vide to Correct.

to Represent, vide to Shew.

to Represse his lust, to Mortifie his minde, to Subdue, tame or keepe downe his carnall desires and fleshly affections.

Cupiditates, libidines frangere
Cupiditates ex animo revellere
Corporis curam negligere
Abdicare humanas cupiditates
Affectibus aliquid adimere
Temperare affectibus
Suarum solvere nexus cupiditatum, Ambro.
Animo flagranti moderari
Domare, domitare, extinguere, sepelire malos corporis affectus
Imperare cupiditatibus
Affectus effrænatos moderationis fraenis coërcere, Budæ.
Ratione rectrice affectibus moderari.
Apperitum fraugere.
Voluptatibus carnis reluctari, Gregor.
Mentem à terrenis avocare & ad cœlestia sublevare
Falsas mundi voluptates sapore Christi respuere.
Animas ad patriam cœlestem anhelare.
Animum corpori præficere
Cupere dissolvi, ut est apud Paulum
Domicilio terreni corporis gravari
Ingenisicere quod distrahatur à consortio cœlesti
Omni studio ad cœlitum vitam suspirare
Cupere supremum vitæ exitum absolvere.
Neglectis temporalibus ad æterna invisibilia, ad spiritualia rapi
A terrenorum desideriis cor restringere, Greg.
Magis videri inter cœlites quàm homines morari.
Ad cœlestium bonorum gustum fruitionemque eniti. Animi motum cupiditatem accensam, appetentiam refranare, restringere, Comprimere, reprimere
Fraenare, & refrænare voluptatem.
Inhibere, cohibere impetum affectuum, nam impetus omnino male administrat, ut ait sapiens, plura, To represse.

a Reproach. vide Checke and Rebuke.

to Repulse the enemy, vide Assault, and Overcome.

to

to Require, vide to Desire.

to Request, vide Supplication.

I shall never Requite your Deserts.

Nullam unquam tuorum meritorum partem a sequar.
Nunquam ne minima quidem ex parte in me meritis satisfaciam.
Nunquam omnino tibi solvam quantū debeo, ac nec ulla quidem ex parte
Officia tua nunquam rependam, remunerabor, remetiar, compensabo, officiis paribus æquabo.

to Resemble, vide to be Like.

to Resigne or give over his Office.

Resignare officium, magistratum, consulatum, provinciam
Transcribere, cum primis elegans pro transferre, κατ' ἐξοχήν, Virg. in 7.
Et tu Dardaneis transcribis sceptra colonis
Cedere provinciam alteri
Amico provinciam tradere
Alii facem tradere
Cursu lampada tradere, proverbio, id est, partes suas quasi successione in alterum transferre.

a Resting, a refreshing, recreation or reposing.

Respiratio, Respiramen
Refocillatio, Interpolatio.

Rest, Ease, or Peace.

Otium, Otiatio, Quies
Requies, Quietudo, Tranquillitas
Pacatio, Pax, Portus.

to Retire, vide to go backe, to returne, to come againe.

Redire, Recurrere
ἀναδρομεῖν. Revenire
Remigrare, Repedare
Recursare, Remeare
Reverti deponentaliter, & apud Cic. Revertere
Regredi, ἀναχωρεῖν.

Revealed, vide Opened.

to Revenge, or to take revengement to requite like for like, to be even with him.

Illatam injuriam ulcisci
ἀνταδικεῖν, ἀνταλγεῖν
Vindicare, Vindictam reddere, facere, sumere, capere
Retribuere, Compensare
Retaliare injuriam, vel propulsare
Ultionem facere, Talionem reddere τίνειν ἴσον μισθόν, Agere cum aliquo mala compensatione
Genuinum talionis alicui infigere
Malum malo reddere
Fallacia fallaciam trudere
Amentatas hastas ab aliquo accipere, & eas oratoriis lacertis viribusque retorquere, Cic.
Impudens alicujus os retundere, gravissimis modis premere
Talionem reponere dignam
Impudentissimum ferrum, alterius os gravi reverberare convitio
Talionis jure uti
Retaliare convitium
Convitia convitiis retundere
Cædere, inque vicem præbere cruentas fagittas, apud Persium, id est, vicis

sim carpere & carpi, mordere & morderi
Recriminando objicere
Sese vicissim dicteriis incessere.
Speram inter se reddere
Retorquere contumeliam
Retorquere in os regerere
Hinc proverbia Neoptolemi vindicta, πτολέμου τίσις
Et canis vindictam, subaudiendum passus est, quando præter expectationem pœnas dat iis, quos aliquando læsit
Ultio, videlicet malefacti.

to Reverence, vide to Honour.

to Revoke his fault, vide to Call backe.

Reward, Hire, or Wages.

Merces, μισθὸς
Præmium, Salarium
Autoramentum
Bravium vel Brabion, βραβεῖον
Stipendium μισθοφορὰ
¶ Didactrum, δίδακτρον
Didascalium, Latine Minervale docendi præmium, præmium, quod præceptori datur.
Munus Minervale.

Honour, the Reward of Vertue.

Si ut instituisti perges, si cursum institutum tenebis, si tuam consuetudinem servabis, omnia quæ sunt in republica amplissima consequeris, præmium feres tuæ virtutis, eximios honores
Ad summos honores, ad ea, quæ summa sunt in Republica, tua te virtus extollet
Merces meritorum tuorum, erit amplissima dignitas
Aditum tibi ad maximos honores aperies, patefacies viam strues, invenies
Honorem in republica nullum frustra petes. multi etiam non petenti ultra deferuntur.

to Reward, to give Wages.

Præmiis afficere, Pretio inductus
Præmium dare, tribuere, Amplis vel maximis præmiis afficere
Invitat pretiis alios, & præmia ponit
Pretio redimere.

a Rewme, a Catarre.

Catharrus, Latine distillatio
Pituita, Rheuma
Epiphora, lachryma Latinè.

Riches or Wealth, the goods of this world.

Opes, Copiæ, Bona
Opulentia, εὐπορία
Divitiæ, Amplæ fortunæ, Census
Facultates, Res, Substantia
Pelopis talenta, Attalicæ gazæ
Cinyræ Factoli opes
Aurei Montes, Midæ divitiæ
Mammona, μαμμωνᾶς, Græcis
Gaza vox persica, qua tamen Cicero usus est officiorum 2.
Rerum affluentia
Et proverb. Bonorum acervus
ὄγκος ἀγαθῶν, σωρὸς
Opes ingentes, copiosæ, cumulatæ, immensæ, omnigenæ, Attalicæ, ægales, superbæ, Crœsi.
Famosæ divitiæ, great riches, cujus contrarium, modicæ facultates
Thasius, Dathus, Gargara, Myrmecis Glomi bonorum
Bona terræ, in sacris frequens.

Rich, Wealthy.

Locuples, Dives
Opulentus, Prædives
Pecuniosus, Peculiosus

Opulens, apud Ambros.
Divitiis abundans, prapotens, auctus
Abundans rerum, Dis ditis
Crœsum divitiis vincens
Opibus affluens, περιπλούσιος
Potens, superbus
Nummosus & apud Plaut. pro eodem nummatus, rich in money.
Pollutus, cui abunde suppetunt facultates, apud Plaut.
Fortunam habens amplam & splendidam
Rerum copia divitiisque adfluens, circumfluens, Fœlix.
Nummis affluens, Opimus
Dives opum variarum, Virg.
Rem familiarem valde lautam & splendidam habens.
Omni copiarum genere abundans
Copiosus apud Cic. in Ver.
Beatus apud Juven. vetulæ vesicæ Beatæ
Divitiarum rerumque potens
Condere horreis quicquid de Lybiis verritur oris
Dant census honores & amicitias
Crœsus, Crassus
Midas, Lucullus
Crœso beatior
Crœso, Crassoque ditior.

to wax or become Rich.

Ditari, πλουτίζειν
Ditescere, Locupletari
Procedere ad opes, Plin.
Divitias accumulare
Rem, opes augere, Dives fio
Reditus augere paternos
Negotiatione rem auctiorem uberioremque reddere
Majores suos opibus vincere
Rem familiarem, patrimonium amplificare.
Eximio lucro rem fortunasque augere
Rem, divitias parare, quærere
Pennas nido majores extendere
Rem facere, to profit.
Vivere Crœsum
Patrimonium non iniquum sibi parare.
Pervenire paucis annis ad pecunias maximas.

to gather Riches.

Accumulare, parare, conquirere opes, divitias, thesauros magnos
Æs congregare
Cogere talenta, Cic. innumerabiles pecunias.
Pecuniam corradere, recondere, cumulare, reponere
Congerere opes, vim maximam auri, argenti
Opes per scelus augere, rapere, eripere, diripere, adimere, detrahere, carpere, auferre
Rem domesticam augere
Inhiare, studere opibus congerendis
Loculos farcire
Immensas pecunias aggerare
Thesaurizare
Φιλαργυρεῖν
Intendere animum cumulandis divitiis, nummis corradendis
Consulere opibus
Corrogare nummos
Peculium conficere grande, Plat.
Colligere, coacervare pecuniam
Dare se facultatibus
Conficere, conflare pecuniam usura, vel tributo, Cic.
Patrimonia quantumvis ampla architectari, apud Bud.
Pecuniam facere, apud Cic.
Conficere nummos, Terent. pro parare.
Bonis parandis, accumulandis objicere pectus variis malis
Rem facere, apud Ter. & Horat.
Rem struere, apud Persi.
Augere, addere, accumulare aurum, argentum ex præda, apud Cic.

Riches much set by, or made of.

His

His temporibus magni faciendæ, pendendæ, æſtimandæ divitiæ ſunt
Commendat nobis rem familiarem, temporum ratio
Ea ratio temporum eſt, ut plurimum divitiis tribuendum videatur, ut divitias non in poſtremis habere debeamus, non ultimo loco ponere, non in minimis ducere, conſtituere, locare.

to Rid, Releaſe or Deliver out or from.

Liberare, Solvere
Eripere, Eruere
Diſſolvere, Exolvere
Extrahere, Eximere
Expedire, Educere
Abſolvere, redimere, vide to cut off.

you have Rid me from all feare, vide put me out of feare.

Righteous, vide Juſt.

Rigorous, vide Cruell and Rough

to Riſe from death to life.

to Revive or be alive againe.

Reviviſcere mundi ſupreme tempore
Corpus reſumere
In vitam redire
Vitam rurſus induere
Revivere, Reſurgere
Emergere tumulo
Ultima etenim dies reducit nos omnes vitæ compotes, & mortui reſurgent, animaque in corporis ſui regredientur domicilium
A nigro remeare Orco

it Riſeth from thence, vide it commeth, &c.

to Rive, Rivage or banke of the Sea or River.

Alveus, Ripa, ὄχθη
Crepido, media product. frequens in ſacris
Acta, Ægialus
Littus, maris propriè, tametſi pro ripâ ſubinde ponatur
Ora maritima, Græci, ἀκτὴ dicitur, qua dictione Latini quoque uſi ſunt

Rivers, Conduits.

Rivi, Amnes
Amnis in mare prorupit
Flumen medio caput extulit alveo
Fluvii, Flumina
Fluenta, Fontes
Torrentes, Stagna
Lacus, Scatebræ
Scaturigines, Alvei
Aquæductus, putei
Ortus & venæ aquarum
Aquæ ſtagnantes
Fontaneæ ſcaturigines, & Fontanea defluvia, Soli.

to Robbe, to Spoyle.

Prædari
Prædam facere
Peculatum facere
Rapere
Facere ruinas, apud Cæſ.
Spoliare, Deprædare, & Deprædari
Latrocinare
In alicujus bona venire
Prædam agere, facere, carpere, ferre
Bonis ſpoliare vel deſtituere
Exuere, apud hiſtoriographos
Spolia detrahere, Expoliare
Facere manubias, Cic.
Deſpoliare, Privare
Nudare, Denudare

¶ Piraticam facere, exercere
Mare infestare, to rove on the sea.

a Robber, or a Rover

Prædo, Prædator, Raptor
Rapinator, Auri argentique rapones apud Pomp.
Avidæ instructus rapinæ
Deprædator, Spoliator
Pirata propriè, a sea rover.
Archipirata, princeps piratarum, vide Murtherer.

a Robbing or Robbery.

Grassatio, Grassatura
Rapina, Latrocinatio
Latrocinium, Prædatio
Deprædatio
¶ Spolia, Manubiæ
Præda, λαφυρα, the booties or pikes that are robbed or taken away.

a Robbing place.

Latronum receptacula, latebræ
Raptorum, latronum asylum, infamia, latibula, Arces sicariorum
Spoliarium.

Rocke in the sea, vide Dangers.

to take Root.

Radicare, Radificare
Radices agere, ponere, perducere. ριζοβολειν
Figere, capere radicem
Coalescere, Late germinare.
¶ Crescere Subire dicuntur herbæ
Provenire largius justo, to grow rankly, vide to Burgen.

an arch Roofe, vide Vant.

a Rope, Cord, or Halter.

Restis, σχοινος, χοινιξ
Funis, Funiculus, Resticula
Chorda per aspirationem, cujus frequens mentio in Psalmorum libro, Græca dictio est, fidem significans. χορδη, hinc ψαλτηριον δεκαχορδον. Psalterium decem chordarum, decem fidium
Fidulæ, plurali, pack-cords.
Fidis, a string of an Instrument.

a Roper, or a rope-maker.

¶ Restio, & restiarius
Funarius
Schænoplocos, σχοινοπλοκος.

to Roste, to Frie.

Assare, ὀψειν, Torrere
Frigere seu frizere, tertiæ conjugationis, φρυγω.

Rotten, vide Weake.

to be Rotten, worm-eaten.

Trahere cariem, Carie inducere
In cariem transire, verti
Pati cariem, apud Aus.
Carie corrumpi, vitiari, infestari
Sentire cariem.

Rough, rigorous. grim, or austere.

Austerus, Rigidus
Severus, Asper
Sævus, Intolerabilis, Acerbus
Morosus, Iracundus.

Rough, or rugged with hairs.

Hirtus, Hirsutus
Pilosus, Sentus
Hispidus, Villosus
Osseratus, Setosus
Hirto, aspero corpore.
¶ Prolixam barbam, vel multam sylvam gestans, habens, densa pilorum obsitus sylva, i. prolixa, prælonga barba, longa, dependente.
Multibarbus, apud Apul. Spinis ob- situs

situs & pilis, to have a great long beard.
Et pilare, pilos emittere
Tunc primum pilabant genæ

Round.

Rotundum, Sphæricum
Orbiculare, Circulare
Cyclicum Teres, round in length.
Hastam dic teretem, pomum dic esse rotundum
Orbitum, apud Var.
Cauda in vertiginem torta, tortuosa, sinuosa
Multiplici flexu in se recurrens, Solinus.

Round about.

Circumcirca, Undique
In circuitu, ἐν κύκλῳ
In universum.

to stand Round about.

Circumstare, Circumsistere
Cingere corona.

to turne Round.

In orbem torquere
Vertere, στρέφειν, Torquere
Volvere, Circumvolvere
Circumagitare, Rotare celere gyro
Circumrotare, ἑλίσσειν
In gyrum ducere, Circumflectere
Motum agere in ambitum
Celeri vertigine rapi.

to Rout, vide to Ouerot.

to Row, vide Line.

to Row with oares.

Remigrare, promulcare
Findere aquas, Scindere undas remigio
Remo propellere cymbam
Remos ducere, agere
Impellere, movere
Remis sollicitare, currere, ire, uti, torquere, incumbere
Dare aliquos ad remos
Consistunt transtris, intentaque brachia remis
Totum dehiscit remis convulsum stridentibus æquor
Intendere brachia remis
Certatim ferire mare.
Hinc opus est remo, remige capit iter
Verrere, Pulsare, Carpere, Dividere
Eruere, Pellere, Propellere freta remis
Æquora remo spumescunt, canescunt
Agmine remorum, prora petit maria & pelago decurrit aperto.

Rubbish of old houses, Heards of stones.

Rudera, cujus singulare ruder, aut ut vult Despaut. rudus
σκύβαλα
Segmina & fragmina lapidum
Testula Testæ
κλάσματα, ῥήγματα λίθων
Farrago fracta testularum
χάρμα Laterculi
Fragmenta testacea
Tessellæ lapideæ, testæ confractæ
Congeries ruderum, fragminum
Lapidum, Materies rudnarum
Fragmenta versatorum saxorum
Putria saxa, Rubbish.

a Rucke or a heape.

Congeries, Cumulus
Acervus, Agger
Moles, Globus
Strues, Strages.

Rude, Ignorant, Rusticall, Clownish.

Agrestis, Rudis
Petro, crasso sub aëre natus
Incultus, Inurbanus
Hebes ἄνους
Obtusus, Stupidus
Bliteus, Grossus
Barbarus, Scythicus
ἄγλωσσος, Scoticus

Inexercitus, Inexercitatus
Inscitus, Ineptus
Crassus, Rudis ad dicendum
Rusticus, Rustiçanus
Immoratus, Iners
Indoctus, vide a dull Head.

Ruine, vide Destruction.

to Rule, to command, vide to be Lord, and to governe.

to beare Rule.

Cum imperio esse, maxima imperia gerere, sustinere, administrare, summis rebus præesse
Summa mihi commissa sunt imperia, credita, mandata, tradita
Curam gessi rerum maximarum
Amplissimo imperio non semel sum usus, magno sæpe cum imperio fui, vide Office.

Rulers of the Common-wealth, vide Magistrate.

a Rule, vide a Line.

Rumour, vide Fame.

to spread Rumours abroad.

Rumores in vulgus disseminare
Sermones serere, διὰ τῆς λόγου
Famam seminare, disseminare
Spargere, differre, rumpere famam
Dissipare, apud Cic. pro dispergere, diffundere rumorem vel famam, διαφημίζειν
Famam ferre, pro spargere, Plaut.
Famigerare, to publish abroad.
Dictitare frequenti & crebro sermone, dissipare & divulgare
¶ Et disseminari, dissipari latius, dispergi, emanare, serpere, percrebrescere
Famam subire
¶ Famam vel honorem depeculari, honore privare, to take away ones honesty.
Famam atterere, to hurt.

It is a common Rumor or Talke, it is commonly said, it is a common proverbe, or a common saying, it is in every mans mouth.

Rumore percrebuit, sparsum est, vulgatum est
Fama increbuit, divulgata est, nata est, emanuit, percrebuit
Ad nos dilatum est
Fama est, λόγος ἔχει, Fabula vulgi est, serpit hic rumor
Rumore disseminatur, spargitur
Fama pervertur, percrebrescit
ἡ φημὶ διαφέρεται
In ore versatur omnibus
Hominum per ora adagium obambulat, Cic. non modo Romæ, sed & apud exteras nationes omnium sermone percrebuit
Volitat, versatur in ore omnium & sermone
In ore vulgi versatur
In ore fere omnium est hominum
Tristissimus rumor huc allatus
Exit in fabulam, est tritum vulgi & sermone proverbium
Abiit in proverbium
Fama manavit, surrexit, venit, pervenit, percrebuit, perlata ad nos
Rumor vagatur ac Fabula
Lippis ac tonsoribus notum
Per ora volitat populo compluribus
Et terram rumor transilit & maria
In omnibus passim tonstrinis, & pistrinis hodie celebratum
Vulgo dictitant, Jactatur
Dimanavit fama
ἐξῆλθε ὁ λόγος, apud Matth.

Omnibus

Omnibus, omni populo in ore eſt,
Afferebantur rumores ad eum crebri, Cæſar.
Et multiplex in fama eſt, quod varie narretur, unde varii jactantes rumores.

to Run or paſſe away ſwiftly.

Currere, Curriculo ire
Gellius, Concitatio, Curſu ferri, Rapi, Tolli
Rapido contendere curſu
Largos circumflectere curſus
Pedum curſu valere
Curſus conficere, Inire curſus.

to Run away, vide to Fly away.

a bull Ruſh.

Iuncus, ὄξυς ϑοῖνος
Scirpus, βόλος
Mariſcus, Cyperos.

a Runnegate, vide Vagabond.

to Ruſt, to wax Ruſty.

Rubiginem, ferruginem trahere, contrahere, ἰόομαι
Æruginem contrahere
Situm ac rubiginem obducere
Squalere, Virg.
Rubigine inficio
Rubigo ferrum dicitur interficere & corripere, apud Soli. Aul. Gel.
Ferrum ſi non exerceas, rubigo interficit.
Obduci ſitu pulvereo, apud Eraſ.

Ruſticall, vide Rude.

S.

a Sacheil.

MAntica, Culeolus
Sacciperium.

to Sacrifice, or to offer a Sacrifice.

Sacrificare, Immolare
Libare, Litare
Offerre, Piare
Mactare, & Dicare hoſtiam
Sacra facere, peragere, parare, colere, celebrare, frequentare
Dare thura, Deos fumantibus aris placare
Cædere hoſtiam
Devovere aris, Dona imponere, vide Offer.

a Sacrifice, or thing to be Sacrificed.

Sacrificium, Immolatio
Libamen, Litamen
Oblatio, Holocauſtum
Hoſtia, Victima
Piacula ſacra, Res divina
Cultura divina.
Cultus divinus
Honor divinus.

Sad or Sorrowfull.

Mœrens, Dolens
Triſtis, admodum triſtis
Anxius, ἀδημονῶν
Dolorum abyſſo abſorptus.

to be Sad, or Sorrowfull.

Mœreri cum dipthongo œ
ἀχθεῖν, Diſcruciari
Mœrore affici ἀλγύνεσϑαι ἀχθεῖ
Anxium eſſe, Triſtari
Iacere in lachrymis
Luctus acerbitate frangi
λυπεῖσϑαι, Dolere
Indolere, κατοδύρεσϑαι
Ab animo ægrum eſſe
Vehementer, impatienter dolere
Suſpirare, Angi
Dolere ex animo.

Ringi animo, δήκνομαι
Mœrore contumi, absumi, absorberi,
Angi animo
Fluctuare metaphoricè
Esse dolore, & esse in dolore, utrumq; apud Cic.
Lugere, in luctu esse
In lamentis, mœrore, luctuque jacere
Petere suspirium altè
Suspiria ducere ab imo pectore, Ovid.
Tangi animi dolore
Obstinatè lugere, Ovid.
Cruce aliqua premi, afflictari
Dolorem habere, capere, percipere, accipere, suscipere, haurire, sustinere
Dolore angi, impediri, figi, premi, intercludi, ardere, dirumpi, tabescere
Tegere, premere animi dolorem, Cic.
Cupiebam animi dolorem vultu tegere, & taciturnitate celare
Et Virgilius, Altum pressit corde dolorem.
Spe deplorata, mœrore, mœstitudine, animi angore confici
Præ dolore pene exanimari, ac deficere
Dolet animus, dolet cor, Plaut.
Ego illud scio quàm doluerit cordi meo
Vide to mourne.

to make Sad, or Heavy.

Contristare, perturbare, tristem reddere, dolorem afferre, inferre, exulcerare, dare, incutere
Dolorem refricare, augere, amplificare, affligere
Ægritudo, mœror, molestia, dicuntur excedere animum
Ægritudo lacerat, exest animam planeque conficit.

Sadnesse, Heavinesse, Pensivenesse.

Mœror, Mœstitia
Ἄλγος, Dolor
Luctus, Tristitia
Afflictio, Lacrymæ.
Mœstitudo, Angustia
Tribulatio, Animi molestia
Crux, Fluctus & tempestas, Metaph.
Cruces, Aculeus
Pressura, Stimulus
Pœna, Indolescentia
Dolor cordis, Ægritudo
Cura animum discrucians,
Angor, Anxietas
Et gladius pro suprema afflictione
Per Ensis atque ignes.

in good Sadnesse, vide Earnest.

Safe or Sound.

Sospes, Incolumis, Sanus
Salvus, Integer, Tutus
Valens, Securus, vide out of danger.

in Safety, vide out of Danger.

as men Say, as they Say, or as it is Reported, as the Common talke or Report goeth.

Ut fertur, Ut ferunt
Ut fama est, Ut dicitur
Ut perhibent, Ut aiunt
Ut antiquum ait dictum
Ut vulgo dici consuevit
Ut vulgo dicitur
Ut rumor vulgo spargitur
Juxta vulgo tritum sermonem
Ut dici solet ὡς λόγος
Ut veteri dicitur proverbio
Ut publicus isque constans ferebatur rumor.
Ut est in proverbio
Ut in vetere verbo est, apud Aus. an old saying.
ὥσπερ ἡ παροιμία
λόγος ὃν παλαιὸς, ut dicimus prov.
ὡς λόγος, ὥσπερ λόγων
ὡς φασιν ὁ λόγος.

It

he Saith one thing, and thinketh another.

Aliud vultus præ se fert, aliud sentit, vultus simulatione sustinetur, aliud vultu significatur, aliud animo latet
Non congruit animus cum vultu
Animi sensum vultus occultat, celat, tegit.

to Saile in a Ship, or Boat.

Navigare, ναυτίλλειν
Navigio sulcare æquora profunda.
Vela ventis dare, Virg. 7.
Levi pandere vela Noto, Claud.
Lustrare æquora
Currere æquora, salum
Committere se mari, aquis, pelago ratem, dubiis flatibus alvum
Credere se æquori, undis, Neptuno,
Solvere absolutè & Solvere oram
Quintilianus
Tentare remum in unda
Ducere in altum
Solicitare aquas remis, apud Claudianum
Incumbere pelago, ire rate, Vento flatu per aquas
Sulcare fluctus, velificare
Committere se ventis, cœlo irato, pelago
Classem velis aptare
Facere velaturam, aut navicularium, Vecturis vivere, **to live by Saylinge.**
Volare linteo, transvolitare nullo remige
Ferire mare & æquora vertere
Cerula vertentes abieguis æquora palmis
Velorum pandere alas
Liquidas Neptunare per undas
Ventosum proscindere æquor
Vada salsa circa decurrere puppi, celeri currere rate, Omnia apud Catullum,
Remige carpere aquas
Conscendere naves & conscendere absolute, **to take Ship.**
Plenis & intentis velis ferri, **to saile with a full saile and wind.**
Ferri adverso flumine, Virg.
Adverso amne, adversa aqua vehi, advehi, **against the streame.**
Vela dabant & spuma salis aëre ruebant
Adnixi torquent spumas & cæruleum verrunt.

to Saile prosperously, with wind and weather.

Navigare prospera navigandi facultate
Discedere, Solvere, Proficisci, facere vela tempestate opportuna, idonea, apta, minimè adversa, secunda.

to take the Say, vide to Taste.

to Saile with wind and weather.

a common Saying, vide common Rumour.

to make a Saint.

Referre in numerum divorum
Divorum inferre albo
Apotheosi donare
Καταδουλοῦν
Canonizare
Divificare
Sanctorum catalogo adscribere
Inter vivos referre
Superis annumerare
In beatorum numerum referre
Inscribere in catalogum Sanctorum
Reponere

Reponere homines martyres, morte delectos inter divos, in deorum numero
Syderibus, diviſque adſcribere, Cicero.
Homines jam morte deletos reponere in deos
Inter cœlicolas connumerare, Cic.
Tyrannocionis, i. vindicibus & oppreſſoribus dominationis tyrannicæ, quos tyrannicidas vulgus nominat, deorum honores tribuuntur.

a Saint, or holy man.

Divus, Sanctus, Divina ſtirps
Chara dei ſoboles, Satus ſanguine Divum.

to put to poſt Sale.

Auctionem honorum facere
Auctionari
Auctioni inferre
Haſtæ ſubjicere, ſubmittere
Subhaſta vendere

to Salute, vide to Greete.

a Sanctuary, vide Refuge.

Sand.

Arena, Saburra, Sabulum.

Sandblind, vide to ſee but a little.

to Satisfie, vide to Fill, content, and pay.

Satan, vide Divell.

Sauce for meat.

Condimentum
Conditura,

Omphacion, verdiuce
Iuſcum Iuſculum
Ius nigrum, apud Cic.
Ius piperatum Liquamen
Embamma, Intinctus
Garus,

Saucie, vide Wanton.

to Savour, vide to Smell.

an ill Savour, vide Stinke.

a Safe conduct, vide Paſport.

to Save my life. I loſt my horſe.

Amiſſo equo quaſi, ut vitæ conſulerem, ut ei adeſſem præſenti per culo, ut periculum vitarem minimè dubium, ad hoſtes equum miſi, immiſi, admiſi, incitavi, laxatis habenis hoſtem verſus impulit.

a Saulege, vide Pudding.

a Scab or Scabbednesse.

Scabies, Pſora
Λέπρα, Serpigo
Aſperitas, Scabredo
Scabritia, Scabrities
Impetigo, Luchen
Porrigo
Fœdatio cutis
Exulceratio pruriens
Mentagra mentum occupans ſcabies
Herpeta.
Sicca ſcabies, quæ volatica, & à nonnullis igois facer creditur, villoſitre, ſolet faciem, & loca vicina occupare
Morphea, Ulceroſus.

a Scaffold, a Stage.

Theatrum
Spectaculum

Scale,

Scena, σκηνὴ
Amphitheatrum, & proſcenium, ſeu Orcheſtra, locus ante & circa theatrum, vel in medio theatro, ubi actores & hiſtriones ſua proferunt, ubi & Mimi, ac cæteri ludii varios ludos ac geſticulationes ædere ſolent.
¶ Agere, recitare, ædere fabulam, comœdiam
ῥήσιον τινὰ κωμῳδίας
Ædere ſpectacula, to play a Play.
γραμματιστὴς
Exhibere Eunuchum, Trioum unum
Joculares ludos in ſcenis depromere
Ludos facere, Plaut. Vide Stage-players.

Scantneſſe, or Penury.

Penuria, Ægeſtas
Inopia, Raritas
Caritas, Indigentia
Defectus, Carentia
Sterilitas.

to let a Scape, vide Fart.

Scarcity of victualls, vide Dearth.

to Scarifie, Vide to Boxe

to Scatter, to caſt abroad, or aſunder.

Jactare, Diffundere,
Disjicere, Spargere
Diſſipare, διασκεδάζειν
Diſpergere, Turbare
Diſturbare, Differre
Diducere, Diſtrahere.

a Schoole, or a place of exercise and learning.

Schola, σχολὴ
Studium triviale
Studium privatum
σχολεῖον
Ludus literarius, ſcholaſticus
Palladius ludus
Diatriba
παιδοτριβεῖον,
Et metaphoricè hujuſmodi ſchola vocatur, phrontiſterium
φροντιστήριον, Piſtrinum, Curarum ergaſtulum.
¶ Carnificina minis verberibuſque horriſona
Vide de ſimilibus plura in dictione, Univerſity.

to put forth to Schoole, vide to learne without bookes.

a Schoolemaſter.

Præceptor, Inſtitutor puerorum
γραμματιστὴς, Literator
Magiſter, Ludimagiſter
Rudis puericiæ formator, doctus, integer
Didaſcalus
Ludimagiſter literarii
Inſtitutor, Præceptor literarius
Orbilius, plagoſus, nodoſo verbere torvus, a hard Maſter.
Hypodidaſcalus, ſubdoctor, an under Schoole-maſter, or Uſher.
¶ Trivialis magiſter, à triviis
Indoctus magiſter
Grammatiſta, vel tes, literator, ¶ Grammarian Schoole-maſter, a thies halfepenny Teacher, a ſmatterer in Grammar.
Diobolares habens auditores
Magiſtellus
Magiſterculus quæ poſtremæ in indoctos ironicè torqueri poſſunt
Pædotriba
Pædotribes, παιδοτρίβης.

the chiefe Schoolemaſter, the principall head of a College.

Gymna-

Gymnaſiarches ſeu Gymnaſiarcha
Gymnaſtica dignitate præfulgens
Moderator cœtus ſcholaſtici, gymnaſii, ludi
Archididaſcalus
ἀρχιδιδάσκαλος
Præfectus ordinis ſcholaſtici, quem γραμματέα vulgus nominat, vel Scholarcham
Præfecturam agens gymnaſticam
Moderator Academiæ The Chancellor of the Univerſities, or in his abſence the Vicechancellor.
Rector Academiæ, quem clavarii (quos vulgus bedellios vocat) præcedunt cum clavis argenteis.

to go to Schoole.

Frequentare, viſitare ludum literarium
ἐπιφοιτᾶν εἰς τὸν διδασκαλεῖον
Sub præceptore literarum ſtipendia facere, Subire ferulam
Ferulæ manum ſubdere, ſubducere
Sub ferula militare
In ludo literario verſari
Nomen in literariam militiam dare.

Schollers, vide Young ſchollers.

to Sclander, to defame one, to back-bite, to report ill.

Vitio dare, Criminari
Vellicare, Metaph.
In vitio ponere
Rodere alicujus famam
Verborum contumeliis optimum virum inceſto ore lacerare, Cic.
Furta & libidines objicere
Infligere turpitudinem ſempiternam alicui, apud eundem
Laudem alicujus proterere criminibus, Capere
Obloquare, Obtrudere
Obganire, Obtrectare
Debacchari, Deſtomachari uſque ad rayim.
Inferre crimen, Infamiam
Incurrere in alterius famam, vel damnum, apud Cic.
Conflare alicui infamiam
Offundere dedecus, ſcelus aliquod
Carbone notare
Abominandis probris afficere
Inurere notam turpitudinis, to put to ſhame.
Contumeliam facere in aliquem
Infamare, Vituperare
Contumeliam intorquere, imponere, dicere, facere
Tanta turpitudine Auſonicam labefactare virtutem
Blaſphemo calamo aliquem notare, incuſare
Perfundere ignominia, ſcommatibus
Contumeliis operire, lacerare, concidere
Ignominia afficere, deformare
In contumeliam agere
Probra ad ſacietatem ingerere
Contumelia inſequi
Dehoneſtare, Inhonorare
Improbare, Reprehendere
Sugillare, Traducere
Inſimulare, Notare
Damnare, Culpare, Detractare
Diffamare, Obloqui, Maledicere
Derogare, Detrahere, Mordicare
Irrogare & infligere ignominiam
Ignominia notare, quod Græcis eſt, ἀτιμάζειν σφηκιάζειν
¶ Infamiam flagrare, eſt ſumma infamia laborare
Vituperari
Diffamari, Laborare fama
Improbari, malè audire, to have an evill name or report.

Sclandred wrongfully.

Doleo te immerentem convicio jactatum, exagitatum, vexatum, male acceptum.

Angor

Angor animo, quod ignominia tuleris nulla tua culpa
Quod ignominia tibi ſit allata immerentí, quod ignominioſe ſis tractatus, ignominia ſis affectus nullo tuo merito.

a Sclanderer, a Back biter, a Detractor, an ill Reporter.

Detractor, Delator, Detractator
Sibilator, Suſurro, Suſurrator
Hominum famam imminuens
Derogator, λοιδορος
Famicida, Sycophanta
Inſectator, Vituperator
Maledicus, Mordax
Dentatus, Naſutus
Naſutulus, Obtrectator
Vltigilator, vel Vitilitigator
Cavillator, Sugillator
Criminator, Oſtrigillator
Archilochium terens
Archilogus, Vitupero, onis
Morbo maledicentiæ bis cæcus, apud Eraſ. Fœnum habens in cornu
Venenum aſpidum ſub labiis habens
Zoilus quicunque doctis viris detrahit.

Sclandering or Back biting.

Detractio, Derogatio
Obtrectatio, Maledicentia
Oblocutio, καταλαλια
Detractatio, Diffamatio
Traductio, Obloquium, Maledictum
Succus loliginis proverbiali ſchemate, apud Horat. Morſus clandeſtinus, clancularius, virulentus
Sermo Bionæus, Mordacitas
Canina facundia
Archilochia dicta
Clancularia ſuſurratio
Morſus, Sycophantia
Suſurrium & ium, & us
Ater rictus, apud poetas, Pro obtrectatione, Siniſter rumor
Vituperationis lingua corte livoris acuminata, Morſus aſpidis
Δῆγμα ἀσπίδος.

to Scoffe, vide to Mocke.

to Scourge, to whip, to beat with whips.

Flagellare, μαστίγοω
Verberare, ἱλάω
Duris cædere ceſtibus
Flagris cædere, Lancinare
Flagris, nervis bubalis, taureis, taurinis flagris, crudis loris diſcerpere
Loris & reſtibus incidere
Excoriare, Excarnificare
Laniare, Dilaniare
Terga percutienda dare
Virgis, loris conſcindere miſeros
Mulctare verberibus, apud Cor.
Verbere ſub duro triſtia fatigare terga, Crudeli verbere lacerare terga
Conficere aliquem affatim, pro miſerè flagellare
Acribus flagris cædere
Flagras noxias expiare
Lacerare flagris
Conficere verberibus
Scuticis & vimine diſcerpere
Dare aliquem totum in ruborem, id eſt, ita verberare ut undequaque rubeat, Plaut. in Capt.
Per omnem vicum verbere agere
Diverberare cutem, Inſcribere tergum, corpus virgis. ἰγλεφω
¶ Variari girgis, vide to beat.

Scourged, vide Whipped.

to Scowle, vide to looke ſowrely.

to Scrape.

Radere, Corradere, Eradere
Obliterare, to riſcape out.

to Scratch, to Claw.

Scabere, Fricare.

Ungulibus

Unguibus pruriginem fodare
Scalpere, νύσσω, νύσσω
Arare, exarare cutem unguibus
Unguibus fodere, perforare, lacerare, lancinare, radere
Explicitis unguibus cutem fodere
Involare in oculos, in faciem
Perfricare, Cic.
Tu in hoc ulcere tanquam unguis existeres.

a Serivener, vide Writer.

the Sea.

Salum, amphitrite, Thetis
Nereus, Doris
Gurges immensus
Circumfluus humor
Neptuni unda, Mare
Pelagus, πέλαγος
Fretum, Æquor
Neptunus, pontus
Oceanus, à celeritate ὠκεανος
Rex undarum belluosus, reciprocus, refluus, undosus
Sal pro mari, Virg.
Altum substantivum pro mari ponitur, à Virg.
In altum vela dabant læti
Profundum, apud Ovid. pro mari
Gustur indomitum, Vastum, Cœrulæ aquæ
Reliqua inquirantur, Inter Synonyma poëtica, Neptunus.

the Sea is appeased, mitigated, asswaged.

Mare placatur, Æquora tuta silent
Mulcere fluctus
Tollere ventos
Placidum ventis stat mare
Omne silet æquor stratum
Motos componere fluctus
Cunctus pelagi cecidit fragor
Alta quiescunt æquora Nerei
Placida premit æquora Pontus
Ventos temperare, sedare, placare
Sistere, mare
Sternere æquor
Mare componere, æquare, undas frangere
Fluctus compescere
Venti subsistunt, silescunt
Cadit Eurus
Remittit unda sævitiam
Freta mitescunt
Mare sternitur
Maris ira frangitur, unda ponit minas.

the Sea is moved, troubled, boysterous.

Mare concitatur
Maria alta tumescunt obicibus ruptis
Vento turbantur arenæ, & veniunt ad littora fluctus
Ponto sonat unda refuso
Oceanus terram quà patet, arbit aquæ
Æquoreasque suo sydere turbat aquas
Ferrea marmora Ponti
Indignatur magnis stridoribus æquor
Clauso sit gurgite murmur
Semifero sub pectore murmurat unda
Spumant vada marmore verso
Freta agitata tumescunt
Surgit mare
Mare turbidum
Maris ira, sævitia, tempestas
Freta indignantia, mota
Tumescentes aquæ
Æquora ventis concitata, fluctibus agitata
Freta movere, concutere, miscere, exasperare aquas
Mare albet spumis, Tumescit ventis
Venti vexant
Jactantur æquora ventis,

the

the Sea-coast liketh me best.

In maritimis facillimè sum
Jucundè versor in maritimis
Maritima loca cum voluptate frequento.
Maritima regione libenter utor, in ora maritima versari jucundum est, maritima sedes me capit, oblectat, tenet.
Pascor maritimæ regionis aspectu
Meis oculis regione maritima nihil est jucundius
Mirus Dorio jucunditatem maritimæ regionis aspectu.

to Seale Letters.

Literas claudere, Signare
Consignare, obsignare epistolam
Sigillo munire, insignire
Σφραγίζειν
Signi impressione occludere
Signum, sigillum imprimere annulo
Sigillare, ἐπισφραγίζειν.

to Search out, vide Inquire and Imagine.

a Searecloth, or a plaster made of Oiles, Gums, Wax or Rosen.

Ceratum, sive ut aliis placet
Cerotum κήρωτον quod vulneribus & membris consolidandis adhibetur.

in Season or good time.

In tempore, ipso tempore
Tempestivè, Maturè
Opportunè, Per tempus
Auspicato, Fausto sydere
Secundis avibus.

a Seate, vide Stoole.

Secretly, vide Privily.

Clam λάθρα cum genitivo.
Secreto, Cautè
Abditè, Ex occulto
Ex insidiis, Occultatè, apud Cic.
Clanculum, Occultè, Latenter
Clandestine, Abscondité, furtim
℄ In occulto, Absque arbitris
In angulo, ὠ γωνίᾳ
In privato
In penetralibus
℄ Suspenso gradu, Pedetentim
Pedepressim, ἀχροποδητὶ
Suspensis pedibus, Tacito pede
ἀνύχῳ ποδὶ.

great Secrets or Mysteries.

Mysteria, Mystica
Quam maxime abstrusa
Abdita, Retrusa
Celata, Absconditа
Altissime latentia
Occultissima res
A nostris remota conspectibus
Operta, Obumbrata
Velata, Obvelata
Arcana secluſa
Involuta, Obscura
Tecta, Obnubilata
A natura involuta, Recondita
Sacra quæ prophanum vulgus scire non convenit
A prophanis oculis longissimè semota,
A sensibus humanis remota
In terra refossa, latentia.

to Reveale, to open Secrets.

Conscium, Participem aliquem consilii sui facere
Arcanos alicui credere sensus
Effutire secreta
Dogma prodere, Enunciare commissa, renunciare.

Futills

Futilis homo, huc atque illuc profluens.

a Secretary.

Scribarum præfectus, Primus ac præcipuus à literis, ab epistolis
Archigrammateus
Secretarius vulgo dicitur, quem Silentiarum Accursius vocat, verum ornatius Latiniusq; à secretis dixerimus seu tabellionem, quod tabulas, hoc est, testamenta & scripturas publicas conficiat, quod conventa conventiones civitatis, & contractuum pacta, quæ Græcis τὰ συμβόλαια dicuntur scribat, unde & Gr. συμβολαιογράφος, seu potius συμβολαιόγραφος vocatur, & tabellion ταβελλιων, civitatis scriba, vel à libellis, qui barbare Notarius dicitur, vocabantur enim olim notarii, qui in senatu notarent.

a Sedition, Debate, Commotion, or uprore in a City.

Bellum intestinum, seditio
Bellum civile, Factio
Motus civilis
Διχοστασία
Divisa seditione civitas, Ascon.
Civium dissentio, tumultus, factio
Arma civilia
Occultum, intestinum, domesticum malum.
Rabies, furor vulgi
Dissidium, vel bellum domesticum, quando scinditur incertum studia in contraria, sententias in contrarias vulgus, aut ad arma concurritur, dissocietatis civium animis inter se digladiantur, bellum agunt intestinum cives.
Coorta est seditio, sævitque animis ignobile vulgus
Διαπολιτεύειν, vide Commotion.

to make a Sedition, vide Uproze.

Sedition is the plague of the Common-wealth.

Multas respublicas civiles discordiæ perdiderunt, domesticæ seditiones intestina bella, controversiæ inter cives, partium contentiones è civilibus discordiis, contentionibus controversiis, seditionibus, multarum rerum publicarum pernities fluxit manavit, orta est.
Civium dissentiones multas urbes opibus admodum florentes, everterunt solo æquarũt, diruerunt, exciderunt, affixerunt, perdiderunt, sustulerunt.
Multis urbibus perniciem, exitium, pestem, excidium, ruinam, interitum attulerunt, exitio fuerunt.

to See, to looke, to behold.

Cernere, Videre, ὁρᾶν
Oculis haurire, capere, accipere, percipere, βλέπειν
Obire oculis, Plin Spectare
Aspicere, Conspicere
Inspicere, Intueri
Speculari, Contemplari
Advertere, Animadvertere, Vide to looke about.

to See but a little, to bee dimsighted, to be purblind or Sandblind.

Cæcutire, Hallucinari
Caligare, Lippire
Cæcultare, apud Plautum
Falli judicio, vide Squint.

to See and not see, to let it passe or slip, as though we knew nothing, to winke at the matter.

Col-

Connivere, σκαρδαμυττειν
Dissimulare visum
Ad multa sciens connivere
Charadryona imitari
Data opera dissimulare
Studio occludere oculos ne videant
Astutè cælare
Multa prudenter prætorire
Egregia conniventia transire
Dissimulanter agere, contueri
Oculis velatis, clausis prætorire
Connivere in hominum sceleribus, Cicero.
Hallucinari in amicorum vitiis, apud Erasmum.
Per licentiam indulgere, Budæ.
Et apud Ulpianum, Conniventibus oculis, id est, per dissimulationem, & apud Accur.
Ratione stricta, i. ratione non inspecta.

ye may See, vide perceive.

to come to See, vide to visit.

to Seege, to pitch his campe, to a place.

Apud Patavia in castra posuit.
Locavit, Construit
Fecit, metatus est
Obsidione cinxit, obsedit corpus, suo sepsit exercitu.

to raise the Seege. vide campe, and Raise.

to Seeke, to Enquire.

Quærere, Inquirere, Conquirere
Exquirere, Perquirere
Explorare, Investigare
Indagare, Rimari, Vestigare
Scrutari, Pervenari.

to Seeke after glory or praise, vide Ambitious.

to Seeke fame or renowne by ill doings.

Gloriæ famulum velut Ephesini templi incensor conquirere, detractionis studio, incursu hostili, bello non prius indicto.
Illustres accusando viros suo nomini famam quærere, Hiero.
Flagitiis, facinoribus post cineres dilatare famam
Nomen memoria sceleris extendere, voto adipiscendæ famæ latiores, Soli
Pestilenti exemplo nomen posteritati commendare
Alios traducendo choragium aliquod gloriæ affectare, venari.

to Seeth, vide to Boile.

Seld, scarce not often.

Rarus, Rara vel alba avis, nigroque simillima cygno
Phœnice rarior
Corvo rarior albo. Juven.

Seldome, not often.

Raro σπανιως
Perraro, Rarius
Rarenter, Haud crebrò
Vix unquam. Insolenter, Cic.
Rarissime, σπανιώτατα.

of himselfe, vide willingly, and without helpe.

to Sell.

Vendere, πωλειν, Devendere
Venundare, Distrahere metapli.
Æra mutare, Dare pro vendere, Cic.
In caritate annonæ esse modum populo dedit.
¶ Nundinari & nundinare.

to Sell openly.

Mancipare & emancipare
ἀκροᾶσθαι, Extra dotium suam ponere.

to offer, or to put forth to sell.

Vænum exponere
Inscribere ædes, apud Terent.

to send away, vide to put away.

to Sent, vide to smell

to give a Sentence or Judgement, vide to Judge.

to Separate, to sever, or to part one from another.

Discernere
Discrimen rectum facere
Ponere discrimen, distinguere
Partiri, discriminare, Vide to Divide.

a Separation betwixt man and wife, vide Divorce.

a Severing or Parting.

Dirimere conjunctionem discindere, dissuere, disjungere, jus omne conjunctionis tollere, delere, extinguere
Magno locorum intervallo disjuncti sumus.
In iis locis sum, quo propter longinquitatem tardissime omnia perferantur.

Separately, asunder, severall.

Singulatim, Divisim
Privatim, Seorsim
Separatim, Sejunctim.

a Serce; vide a sieve.

a Serpent or snake.

Anguis maculosus.
Serpens sinuosus
Variæ serpentum species sunt
Seps tabificus. Natrix
Hæmorrois, Chelydrus
Cenchris, Scytale
Dipsas, Aspis, Echidna.
Cæcilia, Iaculus
Præster, Coluber
Hydrus, Hydra & Chersidus
Vipera, Seraستes, &c.

to serve.

Famulum agere, δουλεύειν
Famulari, Servire, Inservire
Ministrare, ὑπηρετεῖν
Ministerium exhibere, præbere
Famularum, famulitium præstare
Colere servitutem apud aliquem
Ancillare propriè de viris, qui præter dignitatem se alicujus servitio subjiciunt

a Servant, a Bondman, or a servingman.

Minister, ὑπηρέτης
Servus, δοῦλος
Puer, Famulus, Amysterio
A pedibus meis, apud Terent. subintelligitur servus, a Lackie.
Fures pro servis posuit in Bucolicis, Virgil.
Quid domini facient, audent cum talia fures, plerumque e nimsit ut furaces sunt
Dietarii similiter
Dromos frequens in Comœdiis
Cliens, Assecla
Pedisequus, Mancipium
Verna, Vernula
Scoparius à scopando, apud Ulpianum Comes
Ministeria pluraliter pro ipsis ministris, sicut servitia pro servis, apud Salustium
Columella, servus major in familia, the chiefe servant of all the household.
Aditus & nexus apud Romanos & Jurisconsultos qui ob æs alienum creditoribus in temporariam servitutem

virutem addicebatur
Infimus famul orum ſervus
Domaſ, mancipium, ſponga.

a Setled minde.

Animus quietus, ſtabilis, exceſſus, alatus, ſublimis, conſtans, firmans, firmus, tranquillus, æquus, ad omnia paratus, ab omni cura ac moleſtia vacuus.

a malde Servant.

Famula, Ancilla
Pediſſequa,
Abra. Verna.
Mercenaria puella
Lotrix, aulularia, Ancilla agraria, agreſtis, rureſtris, ruſticana.

to Set upon, to aſſaile or encounter with.

Aggredi, Congredi
Concertare, Conſligere
Adoriri, Inceſſare
Invadere, Inſilire
Inſultare, vide to Aſſaile.

Service, vide Attendance.

to Set on, vide to ſtirre up.

Serviceable, or ready to pleaſe.

Dare ſe alicui
Obſequentem ſe præbere, inſervire, miniſtrare, accommodare, prodeſſe, accommodare, obtemperare, adjuvare
Convertere ſe ad ſenſum vel ad nutum alicujus

Shackle, vide Fetters.

a Shadow.

Umbra, Montibus denſantur umbræ
Apta paſtoribus umbra
Umbra defendere rapidis à ſolibus uvas
Ingenti ramorum defenditur umbra
Molli ſuccedere ſæpius umbra
Miniſtra portarum umbra.

to de Set aſide, behinde the doore, to be caſt aſide out of the way, as not remembred or regarded.

Paſcere tineas
Inter blattas tineáſque rixari, apud Polit. in Miſc. tendere tineas
Tineas pati, apud Auſo.
A tineis exedi, corrumpi, rodi
Objicere tineis blattiſque
Longa quaſi rubigine neglectum jacens ſenili carie corroſum
Literarum figuræ carie ac ſitu obliteratæ, tinearum ac blattarum injuriis ſemiroſæ.

to Shake.

Vibrare, Quatere, Contorquere
Concutere, Criſpare.

to Shame one, to make one Aſhamed.

Pudefacere, Pudorem afferre
Pudorem incutere, Pudore afficere
Injicere pudorem, ruborem
Violatæ caſtitatis aliquem traducere
Confundere in hoc ſignificato proriſus barbarum eſt, denotat commiſcere; ſimul fundere.
¶ Pudefieri, to be aſhamed.
Suffundi rubore, ad lachrymas uſque, quod Græcis eſt,

to Set leſſe by, vide to put back.

to Set much by, vide Eſteemed.

nothing Set by, vide of no account.

Probrum & pudorem contrahere, to get both shame and blame.

to be ashamed, vide to Blush.

without Shame, vide Impudent, Shameless.

Impudens, ad impudentiam propensus, impudens, immodestus, immoratus, expers modestiæ, verecundiæ, induci, prudentiæ, rationis inconsideratus, immodicus, minimè verecundus, à pudore aversus, ad impudentiam promus & propensus.

it is a great Shame.

Datur, ascribitur, imputatur probro, vitio, crimini
Vitio vertitur, Dare dedecori
Turpe est, Vitio confine est
Vitio venit, Boëis. Non abest à vitio
Non probatur in vulgus
In crimen vocatur, apud Cic. pro. vitio vertitur
Flagitium est, it is an ill Deed.

Shamefastnesse, Blushing.

Rubor, Modestia
Verecundia, Pudor, Frons
Confusionem vultus vocat αἰσχυντία, ἀιδημοσύνη, Vide Dishonesty.
Pudor subiit illum
Æstuat ingens in corde pudor
Ponere, fovere pudorem, to put to Shame.

Sheards of stones, vide Rubbish.

to make Sharpe, vide to Whet.

a Sharpnesse or Quicknesse of Wit.

Animi vivacitas
Acumen ingenii.
Sagacitas, Perspicacitas
Industria, Solertia
Industria, ἀγχίνοια
Acrimonia, ἀγχίνοια
Dexteritas in rebus agendis, in exequendis negotiis.
Urgens, instans, Chrysippeum acumen, Vide Witty.

a Sheepe.

Ovis, οἶς, ἔριφος, bidens,
Pecus, cudis, pro eodem, apud Quint.
Aries, a Ramme, Vervex
Greges lanigeri, apud Virg.
Pecudes lanigeræ
Tonsæ, apud D. Hieron. & alios probatos authores
Lanigerum pecus
Balantum grex.

a Shepheard, a Keeper of cattell.

Opilio, Vipilio, Ovium custos
Pastor Armenti, Pecoris magister
Pecudum magister, Dux gregis
Formosi pecoris custos
ποιμὴν, Pastor ovium.
Probatophylax, οἰοκαιροφύλαξ.

a Sheepe or a Fold.

Caula, Ovile
Ovium septa, αὐλὴ, Græcis.

to Shew, to Represent, to set before the eyes.

Exhibere, Offerre
Proferre, ἐκφαίνειν
Præ se ferre, Ἐπιδείκνυσθαι
Sub vel ob oculos, ante oculos ponere, ὑποδείκνυμι
Præsentare, Repræsentare
Monstrare, Demonstrare.
Ostendere, Docere, Exprimere
Oculis subjicere, Exprimere.

In

In tabula, seu in speculo repræsentare
Ante oculos adducere
Dare, pro ostendere, offerre, Ovid.
Da mihi te talem
Præstare, in eadem significatione
Artificii miraculum ostentare.

to Sleepe plainly, clearely.

Arguere pro palam facere
Rem digito propemodum ostendere, designare
Veluti in tabella ostendere, palam facere
Compendiaria ratione demonstrare
Compendiaria via exhibere
Crasso exemplo ostendere
Ostentare ad Heb. 6. quod verius ad factum seu jactantiam refertur, vide to Declare.

to Shew favour, vide Favour.

I will Shew my selfe thy very friend.

Probabo me tibi esse amicissimum, nullum erga te officium hominis amantissimi prætermittam, meam in te non mediocrem, non vulgarem, eximiam, summam, singularem, incredibilem benevolendam, ac declarabo, patefaciam; quovis officiorum genere testificabor, testatam apud te relinquam, tibi probabo.
Sic officiis & studiis illustrabo, ut eam & tu, & omnes clarissimè cernant, & ea tibi atque adeo cunctis hominibus clarissimè patent
Notior, & illustrior meus in te animus erit.

Shew thy selfe a good Citizen.

Bonus civis esto, da operam, enitere ut bonum te civem præbeas, præstes, ut boni civis partes tueare, exequare, sustineas, agas, ut boni civis officio satisfacias, ut ea præstes, quæ bonum civem decent, quæ expectantur ab eo, qui bonum civis nomen aucuparis, cave ne boni civis officium prætermittas, ne quid à te fiat, committatur bono cive minus dignum, bono cive indecorum.

a Shield, vide Buckler.

to Shine, to be Bright.

Micare, scintillare
Ardere, Renitere
Emicare, Clarere
Nitere, Enitere
Lucere, Reluere
Fulgere, Effulgere
ἰλαμφειν, Confulgere
Fulgere, Splendere
Coruscare, Radiare
Rutilare, Irradiare
Tremulum flamma spargit
Purpurea luce refulget.

Shining, vide Clear.

Ships.

Naves, Rates, Classes
Navigia, Rates
Biremes, Triremes, Tieres
Quadriremes, Prora, Puppes
Carinæ, Dicrota
Liburna, Liburnæ, & Liburnicæ, Ships of warre.
Corbitæ, naves onerariæ
Phaselus, Puppis
Cisserus, med. prod.
Cercurus, apud Plaut.
Faro & myoparo, a Pyrate.
Catasceopium, vel epucopiæ navis, a Pinnace.
Carina, the keele of the Ship.
Pristis, metapl. a small long ship.
Alveus, apud Propert. & Lav.
Navis Salamina, proverb. quam pernelox
Lembus, a Boate.

Celox, idem, ſed brevior, Celotis
Acatium, a Barge.
Navis actuaria, idem, ſtiata
Trabs vaſta, apud Perſ. pro nave
Trabica, Navis Codicaria
Emperacta, a covered ſhip.
Navarchis, genere fœmineo, & navis prætoria, the Admirall of the navie or fleet.

Shipwracke.

Naufragium. In immenſo jactantur corpora ponto
Aguntur ventis tabulæ ferunturque ab undis
Navis ſævis acta madeſcit aquis
Diſjectæ toto æquore claſſes
Irriſam ſine honore ratem agebat
Arma virum tabulæque & Troica gaza per undas, Natant.

a Shipper, or ſhipman, vide a Mariner.

a Shirt or Smocke.

Interula, Camiſia
Induſium, ἐνδυμα
Induſium, ut Varro ſcribit, quod intra plurimas veſtes corpori adhæret
Tunica ima
Subucula à Vive: pro camiſia virili ponitur.
Subucula collari rugato, a ſhirt with ruffes, apud eundem in colloquiis
Induſium laneum, a Petticote.

to Sigh or to waile, to deſire fervently.

Gemere, Suſpirare, Gemiſcere
Ingentem gemitum dare ab imo pectore
Gemitu tectum omne replebat
Dare trahere gemitum corde
Edere gemitum alto de corde
Spirat ab imo pectore
Ducere, referre, repetere, trahere ſuſpiria
Haurire, movere, verſare ſuſpiria
Luctus gemitúſque ſonabant
Inque domus lachrymas angulus omnis habet.

to Shoot, to hurle, to Fling.

Jaculari
Torquere, contorquere haſtam, telum in latus, in alvum equi, in caput alicujus
Conficere jaculis ſagittarum propugnatores, apud Suet.
Telo hoſtem dejicere
Trajicere murum aliquem telo, jaculo, haſta
Telum emittere, ejicere
Jaculo ſagittam torquere, moliri
Sagittare, verbum à ſolis Neotericis uſurpatum
ἐφιέναι, jaculo petere
Jaculo figere, feriri.

to Shoot cunningly, very well.

Bene, ſolerter, perite, dextre jaculari
Jaculandi peritus ſum
Sagittam vel jaculum collimare.

a Shoot.

Calceus, Hypodema
Calceamen, Calceamentum
Calcearium & Calcearius, apud Plin. pro calceo poſitum
Buxea, apud Plaut.
Carbatina & Sulponea, ruſtica ſunt calceamenta.

a Shoot-maker.

Calcearius, Calceolarius
ὑποδηματοπώλης, Sutor
Solearius, Veteramentarius.

a Shoo-makers Last, vide a Forme.

a woodden Shoe, vide a Patin.

a Shoe, vide Pillar.

Shoe, Strike.

Succinctus, Brevis
Compendiarius, Pressus
Circumcisus, Laconicus
Compendiosus, συντομος.

Shortly, Strikely, with few words.

Brevibus, Paucis, Breviter
λακωνικῶς, Laconicè
Contractè, apud Eras.
Carptim, Succinctim
συντόμως, συνεφθημένως
Succinctè, Collectim
Summatim, in summo
ἐν ἐλαχίστῳ & ἐν ἐλαχίστῳ

Shortly within these few dates.

In brevi temporis spacio
Brevi, Cave hic dicas breviter
Brevi tempore
Brevi temporis curriculo
Exiguo temporis cursu
Brevi temporis intercapedine
Brevi admodum
Primo quoque tempore dixit Cic. & Bud. Quam primum
ἐντὸς ὀλίγου ἡμέρας
Propediem, Protinus.

Shortwinded.

Suspirious, Anhelt
Anhelatores, Asthmatici
ἀσθματικοὶ
Dyspneici, Orthopnoici

a Short communication or talke.

Sermo brevis, succinctus
Compendium, Micrologus
Micrologia, sermonis brevitas
Laconismus, λακωνισμος
Breviloquentia.

to Shorten, to make short.

Breviare, Breve facere
Abbreviare, Coarctare
Contrahere in compendium
Rerum gestarum summam texere
Conferre in pauca, Perstringere
Latè supra in arctum colligere.

Showre, vide Raine.

Shrove tuesday.

Bacchanalia, Liberalia
Bacchi orgia, festa, Dionysia
Διονύσια, Feriæ Dionysiacæ
Saturnalia, Dies Saturnalitii
Dionysiaca festivitas
Geniales dies, voluptuarii.
Dies epularum, convivii, lætitiæ
Carnispicium, Carnivalia
Festum pansardi, ut Lovanii vulgo dicunt.

to Shut up, vide to stop up.

to fall Sicke, to get a sicknesse or disease, to become weake, faint, or diseased.

Morbum contrahere
Contrahere valetudinem adversam
Ajere morbum
Dilabi, cadere in morbum
Insolentia mutari, æris morbum trahere.
Crebris pharmacis vires nimium exhaurire.
Nimio obscœnitatis usu vires corporis attenuare.

Vires deficiunt aliquem vel alicui
Debilitari, ἐκδύεσθαι
Languescere, Elanguescere
Viribus deficere
Ægrescere, Frangi
Ad languorem usque debilitari
Imbecillis fio
Morbo corripi, affici
In morbum incidere
Corripi valetudine adversa.

to be sicke or ill at ease, to lie sicke in his bed.

Male habere, Male valere
Cubare, apud Horat.
Ægrotare & infirmare in sacris literis frequentius
Ἀσθενεῖν ἐκ
Languere, Elanguere
Lecto deni, Lecto decumbere
Graviter habere, Affligi
Cum medicis rem habere
Incommode habere
χαλεπῶς, κακῶς, ἀτόπως ἔχειν, κακῶς ἔχειν
Asecbis esse corporis viribus
Adversa, haud prospera, infœlix, mala, infausta, parum secunda, parum prospera, perquam incommoda, haud sane commoda esse valetudine
Differri doloribus, Terent. pro vexari, cruciari
Ægritudine corporis laborare.

sicknesse, sicke.

Morbus, lues in omnia dicitur membra grassari, illabi per ossa in medullas, toto vagari, pervagari corpore, omnes carpere artus
Conflictari morbis variis & tenacibus, Sueto. Graviter, multum, valde, male habere
Graviter, acerbè discruciari
Ἀνιᾶσθαι λυμαίνεσθαι, Math. 8
Ab animo bene habere, à corpore autem pessime

Conflictari valetudine iniqua, novissima, Plin. & Budæ.
Morbi acerbitate gravi corporis morbo teneri
Affici graviter
Ad desperationem Medicorum ægrotare, laborare, est Medicorum sententiâ damnari, vel vitæ non diuturnæ adjudicari.

to fall sicke again.

Incidere in morbum de integro, quod vulgo dicitur, Reciduari, Cic.
Gravius ægrotant hi, qui cum levari morbo videntur, de integro inciderunt.
¶ Morbus aggravescere, ingravescere dicitur, to wax more sicke.
¶ Dare ad languorem, to cause sicknesse.
Intensa studia caput dant ad languorem.

Sicknesse, vide Weaknesse.

a Sickle, a Sithe.

Falx messoria, fœnaria
Falcicula, Secula, δρέπανον
Hama apud Plin. ἅμη.

to goe to sit side by side.

Claudere latus, sive dextrum sive sinistrum frequens, Eras.
Tegere latus, pro eodem, apud Hor.
Sipare alicui latus
Ire ex latere, Esse à latere
Adhærere lateri, aut dextro, aut lævo.

of sharpe and quicke sight.

Perspicax. Oculatus
Lynceus, Perspicacior Lynce
Acutum videns, cernens, Horat.
Argus, proverb.
Lynceos habens oculos
Lynceum acumine vincens,
Oculatio, Aquilino oculo cernens
Serpentis oculus, proverb.

Lumina

Lumina habens aquilinis, magis clara, quibus vel lynces vincere possit.

to Sigh.

Suspirare, Ducere suspiria
Petere altè suspirium
Imo de pectore, graviter gemitus agere
Dare gemitus, reddere
Magnum sub imo corde premit gemitum.

in the sight of the eyes.

Tota mihi illi regio in cubiculo meo sedenti erat in conspectu, ante oculos erat, in oculis erat, sese oculis versabatur, egregiè patebat, vide openly.

a Signe or token.

Signum, Indicium
Argumentum, Portentum
Præsagium, Prognosticatio
Ostentum, Monstrum
Augurium, Auspicium.

to Signifie before any thing happeneth, to shew what will follow before it come.

Præsagire, Portendere
σημαίνειν significare
Nunciare, Prædicere
Demonstrare
Significare aliquo prodigio
Præponere, Speciem futuri præministrare.
Minari, Minitari
Spondere, Polliceri
Promittere ad planetas vel sydera relata, vide Betoken.

to command Silence or Peace, to stop ones Mouth.

Silentium imponere, imperare, facere incidere σιγᾶν
Obdere imponere ori frænum
Reddere Harpocratem, apud Catul.
Suffrænare, Supprimere
Obturare os, Ora premere
Os loquentis opprimere, Ovid.

I will keep silence.

Non faciam ut dicam, tantum relinquam, tantus prætermittam, tantus transibo, tacebo, silebo, silentio involvam, percurram, prorsus hoc emittam, abstinebo, oratione mea non attingam, verbum non faciam, sermonem hac de re nullum habeo, vide peace.

Simply, Plainly.

Planius, Apertius
Simplicius, Apertè
Crasse, Intelligibilius
Pingui, crasse, Intelligibilius
Pingui, crassa, Minerva, quod grossa vel largo modo vulgus dicit πάνυ, Pingui formula
Crassiore musa, παχυτέρᾳ μούσῃ
Planius ac rudius
σαφέστερον ἢ ἀμαθέστερον.

Sincere, vide Upright.

to Sing.

Canere, ἄδειν
Strata cantare avena
Canere carmen, cantionem
Cantare, Modulari
Edere ore sonos, modos
Psallere, ψάλλειν
Ludere calamo
Dicere carmina
Inflare calamos
Dulcisono complere æthera cantu
Mulcere blandis modulatibus aures
Avicula præterea vernant, cantillant.
Volucres cantu æthera mulcent.

to

to Sing alwaies one song, to be alwaies in one tale, to be ever harping upon one string.

Eandem canere cantilenam
Cuculi carmen canere
Sæpius dicta repetere.

Singular or Special.

Singularis, Præcipuus
Maximus, Summus
Eximius, Unicus
Primus, Potissimus.

to Sin, to Offend.

Committere peccatum
Offendere Deum
Peccare, ἀμαρτάνειν
Labi in peccatum.
Contrahere noxiam
Grauius aliquid admittere
Flagitium aliquod admittere, to commit a wicked offence.
In tetra collabi facinora
In grauia incidere crimina
Contaminare se culpa, maleficio, humanis vitiis
Innocentiam in baptismo receptam facinoribus contaminare
Peccata peccatis accumulando justam Dei iram in se incitare
Iram Dei offensionibus contrahere, in nos provocare.
Errare, Cadere
Delinquere, to doe amiss.
Impingere, πταίειν de minutulis & lenibus
Ex surreptione, & imprudenter committere,
Mundi inquinamentis contaminari.

to Sin against, to returne to his former faults.

Relabi, recidere in prætérita scelera
Redire ad vomitum instar canum
Recidi, Reduci, revolvi in pristina peccata.
Instaurare offensam
Pati reciduam
In eundem lapidem rursum impingere pedem offendere
ὀφεὶς εἰσῆλθεν πάλιν.
Culpam eandem iterum atque iterum committere
Relabi in extirpata vitia
Iterare culpam, scelus, flagitium.

Original Sinne.

Originalis macula
Parentales labes
Peccatum originale
Primogenia noxa
Reatus nascendo contractus, ut loquitur D. August.
Contagio originalis noxæ.

Sinople, vide Red colour.

Sith that, vide Because that.

a Sirve or a Serce.

Subcernicum, Subcerniculum,
Cribrum farrinarium, excussorium pollinarium
Cribrum ferreum.

the Skie, vide Heaven.

under the Skie, vide under the Firmament.

to Skirmish, vide to Fight.

Skilfull in warlike affaires.

N. Bellicæ artis peritissimus, in re bellica, in rei militaris scientia, in bellis gerendis callidissimus, callidissime vaferrimus, versutissimus, astutissimus fuit, vafricie, callidirate, versutia, astutia, astu, arte antevirt, antecessit omnes,
Præstitit, antecessit, superior fuit omnibus.

Parem habuit neminem
Nemo cum illo conferendus, comparandus, æquandus
Quis perfectum belli gerendi artem, rationem, ut ille, tenuit, obtinuit, calluit, novit, possedit, consequutus est? vide Captaine.

Slacke or negligent in doing his office.

Frigere, Oscitare, Cessare
Claudicare in officio. Desidere
Dormitare, Dormire
Prætermittere officium
Oscitanter agere partes suas
Remittere de diligentia
Industriam ponere
Indormire in re aliqua
Mandragoram bibere, pro cessare in officio, doctis usurpatur
Ponere omnem de aliquo sollicitudinem
Resuperari, Non solitum esse
Ordinem deserere
Desis, remissus, supinus sum, animo nec strenuo, nec vigilanti arrectóque, ἀκαπνίστως
Negligere, Non curare.
Nulla vel parva cura tangi
Indormire causæ, Cicero: An faces admovendæ sunt, qui te excitent tantæ causæ indormientem
Restare, socordem esse in via salutis.
¶ Curare redivivam, vel redoviam apud Cic. pro versari in levioribus negotiis, neglectis gravioribus negotiis
Est autem caruncula quæ unguibus supernascitur circundare.

Slaine, or Killed.

a Slave, a Bondman.

Servilis, Subjugus homo
Ægyptius latericer
σκηπάνιος πλανητόφυγος
Scoparius, Verna
Vernacula, Spongia domus
Lixa, a Scullion.
Colo, onis, a Slave or a souldier.

to Slea, vide to Kill.

a Sled, vide Dray.

to Sleepe, to Repose.

Dormire, κοιμᾶσθαι
Dormiscere, requiescere
Dare se somno
Sopire, Soporare
Capere, vel carpere quietem placidam
Fessa membra placido levare somno
Cubare, Incubare in lecto
Incubare thoro, Virg.
Somnum carpere vel soporem
Tacitæ concedere lumina nocti
Alterna requie lassitudinem corporis instaurare
Fatigata membra quiete relevare, levare
Fronde sub arborea quietem carpere
Agere quietem, pro dormire, apud poëtam, quemadmodum accipere noctem
Corpora sub ramis deponunt arboris altæ
Blanda quies furtim victis subrepsit ocellis
Sopitum esse, somno detineri
Quiete copusculorum vires reficere, Acquiescere
Ducere somnos vel somnum, Virg.
Conquiescere, Cubitare
Obdormire, Quiescere
Somnum carpere
In scamna & serinia reclinare capita & cervices
¶ Meridiari, ἐσθίειν
Dormire in meridie.

to

to be fast a Sleepe, or to be in a dead or sound sleepe.

Dormire altum, altè, profundè
Altum stertere, apud Erasmum
Gravi somno teneri
Arcto, arctiori, arctissimo quiescere somno
Alto nimis detineri sopore
Altissimo somno premi
Profundo somno consopiri
Altam dormitationem dormire
Dormire arctè & graviter, Cic.
Ad lucem denique arctè & graviter dormire, cepisse
Et sopor alius aliquem habere dicitur, Virg.
Alitum Pecudúmque genus sopor altus habebat
Endymionis somnum dormire
Lethæo rore soporatus.

to sleepe soundly without care or sorrow.

Suaviter dormire, sine cura
In dextram aurem, in utrumvis oculum conquiescere
Suadet placidos nox humida somnos
In utramvis aurem dormire
Somno indulgere & stertere
Securitate indormiscere
Cura nulla tangi
Cubare supine
Carpere, captare, Ducere, Petere, Inire, Trahere somnos
Securos somnos capere
Otiosè, suaviter dormire dicitur curis omnibus solutus, sollicitudine vacuus
Porrectis vel sublatis dormire pedibus, secura & odiosa quiete.

to sleepe out his wine, or to sleepe himselfe sober againe.

Edormire, edormiscere crapulam, vinum dormiendo excoquere
Somno profusiore exhalare crapulam
Digerere vinum quo quis madet
Plautus: Obdormivi omnem crapulam dixit, id est, concoxi
Despumare Falernum, apud Per.

to make or to bring a Sleepe.

Soporare, sopire, & consopire, significant soporem inducere, incitare, solvere oculos in somnum
Spargere somnos, quod medicamentis quibusdam portionum fit, & quarundam virtute herbarum
Caput levi tactu facundè somnulum elicere
Somnus labitur in artus
Quies surripit, sopor subit
Somnus redit, allit, tenet, habet
Mulcet, movet, capit, occupat.
Velat amictu, premit oculos.

to stay from Sleepe.

Sleepie, sluggish, yeawning, drouzie.

Somniculosus
Somni plenus
Gravibus oculis
Somnolentus, vulgo dicitur
¶ Et somnolentia, sopor, languor.

Sleepe or Drousinesse.

to let or keepe him from Sleepe to disquiet or trouble one that is about to sleepe.

Somnos arcere, abducere, resipere
Expellere, Excutere, Fugare
Discutere, Adimere
Quietem turbare
Soporem clamore solvere, remorere

Pet-

Patefacere oculos, ſomno
Sopore ſuccumbere, languore ſolvi
Vinci ſomnus fugit, diſcendit
Deſituit, fluit, declinat
Impedire quietem
Nullam quietis partem, neque diurnæ, neque nocturnæ impedire
Infeſtare ſomnum alicujus & pertarbare
Nullam dare quietem, requiem
Interpellare alicujus quietem
Obſtrepere dormiturienti
Æramentorum ſonitu quieti alicujus remoram facere.

Slender, Thin, Small

Gracilis, Tenuis
Strigoſus, Subtilis
Exiguus, Exilis
Petilis, λεπτος, vide **Leane.**

to make Slender or Thin.

Attenuare, ſtringere remos, Virg.
Tenuare, Extenuare.

to Slide or ſlip away, vide to Get away.

to Slide downe, vide to fall downe.

a Slipper, vide Pantofle.

Slow, Slothfull, Dull, Idle, Sluggiſh, Drouſie.

Ignavus, Supinus
ἀργὸς καὶ ἀκίνητος
Ignaviter, ſupinè ſe habens
Jucus, Metaph.
Socors, Secors, Piger
Deſes, Lapis homo
Iners, νωθρος
Ἄκμων, Metaph.
Deſidioſus, Segnis
Deſes, Ceſſator
Segnis, Tardiuſculus
Torpens, Frigidulus
Suffrigidus, Languidus
Oſcitans, Oſcitabundus
Manus conferens, Torpidus
Lentus negligens
Diſcinctus, Metaph. Gravis
Cunctator, Tepidus
Fraeidus, Murcidus, apud Plaut.
Socorditer, indiligenter agens, that hath no care.
Arcadicum germen, great and ſlow.
Pulmos prius veniſſet apud Plautum, famulum lentum objurgantem
Mulieris podex dicitur ignavus, proverb. γυναικὸς πυγὴ, vide Negligence.

Slothfulneſſe, Idleneſſe, Sluggiſhneſſe, Drouſineſſe.

Inertia, Ignavia, Deſidia
Torpor, Languor, Torpedo
Socordia, Veternum ſeu vetermus
Pigritia, Oſcitantia
Otium, in malam partem, pro pigritia, ῥᾳθυμία
Lentitudo, Tarditudo
Somnolentia, Negligentia
Segrities, & Segnitia, Pigritas
Pigrities, Pigritudo, Tarditas
Acedia, Remiſſio, Pigredo
Remiſſitudo, incuria, vide Negligences.

Slothfully, ſluggiſhly, ſlowly, lingringly, or ſoftly.

Segniter, Cunctanter
Ignaviter, Oſcitanter
Lentè, languidè, gradatim
Tarde, βραδέως, Pigre
Ductim, Pedatim, Tractim,
¶ Pedetentim, Paulatim
Compoſito gradu, ἡσύχως
Pedepreſſim, ſenſim, Cunctanter
Languidè, Lento gradu
Teſtudinis inſtar, pigrè, lentè.

to

to Slumber, to sleepe.

Dormire, Obdormiscere
In soporem concidere, Dormitare
Nutabundo seu nutanti capite dormire, Oscitare
¶ Solvere oculos, lumina in somnum, Solvi in somnum.

to Smacke, vide to Taste.

a Smatterer in learning, or Mose-wise.

Sciolus, Nasutulus
Dieaculus, Literatulus.

to Smell, to sent. or to savour by nose.

Olere, Redolere, ὄζειν
Facere odorem de corpore
Spirare, emittere odorem
Olfacere, Odorare & ri.
Divinum spirare odorem
Multo odore fumat aër.
Nare haurire odorem
Lactare odorem
Olfacere, Fragrare, Obolere.

to Smell or sent sweetly.

Arabicè olere, ἀραβικὸν ὄζειν
Bene, jucundè, amœne, Arabicis odoribus olere
Unguenta exotica olere.

a Smell feast vide Guest.

a sweet Smelling salve.

Unguentum, Aroma
Odoramentum.

to Smite, vide to Beat.

a Smocke, vide a shirt.

to make Smooth, vide to Plaine

a Snaile.

Limax, Limacea, ca
Cochlea, Testudo
Domiporta φερίοικοι, apud Hesiodu limacis epitheton.

a Snare, vide a Trap.

Snevell, or the snat or filth in the nose.

Muscus, Myxa, μύξα
Multa pituita nasi, Catul.
Pituita crassior, Phlegma
Cholera, Bilis, Cic.
χολὴ ἐκπνεῖσθαι, noctu ejici
Humor è naribus fluens
Excrementa, vel recrementa narium
Qui muculentis naribus mento sali uvido, Prud.

a Snipe, a snite, a Woodcocke

Turdulus, Turdus, πίχλα
Ficedula, σκωλὶς
Atricapilla, μελανοκέφαλος nonnullis Ficedula dicitur, aliis Gallinago.

to Snort, to Rout.

Stertere, πίπτειν
Altum stertere, Ronchissare, apud Plaut.
Ducere ronchos.

to Snuffe the candle, vide Snuffe of the candle.

So so.

Utcunque, Quomodocunque, Sic sic
Nonnihil, Aliquantulum.

So be it, or let it be so.

Esto, ἴσω, Ponè esse
Pone esse victum eum, Terent.
Donemus, demus hoc
Hoc mihi detur
Fac ita hoc esse factum
νῦν γενέσθω.

Facita esse, pro quo barbari
Cape seu pone calsum.

Sober.

Zenone intemperantior, moderatior
Zeno, Zenocrates, Curius
Minimis ultimisque contentus
Abstemius, Nephalium lignum
Parcus, Temperans
Frugalis, Moderatus
Sophron, σώφρων
Sobrius, μέθυος
Rarum quoddam veteris parsimoniæ exemplum, Siccus
Siccus apud Ciceronem. Utrum hæc vobis videntur consilia siccorum an vinolentorum somnia
Siccaneus idem.

to live Soberly.

In abstinentia nimis quam acerba vivere.
Morbum abstinentia frangere
In abstinentia maximam vitam degere
Injicere fræna intemperantiæ
Tenuiter victitare
Salem lingere, ἅλα λείχειν
Thymbra victitare
Salem & causam edere
Vitam ducere doliarem
Frugi vivere.

Sobriety, Modesty.

Temperantia, σωφροσύνη
Abstinentia, Frugalitas
Continentia, Modestia.

Sodainely.

Subito, Subitanè
Repentè, Raptim, Improviso
Inopinatè, Vide Unthought of.

a Solemne sight, or a Beasting shew.

Pompa, πομπή
Apparatus, Magnificentia
Ostentio theatrica
Fastus, Strepitus, Metaph.

Softly, Leasurely.

Sensim, Paulatim, Lentè
Pedetentim, vide Slothfully.

Solace, vide Comfort.

to be Sold.

Vendi, passivè, venire
Venum ire, πωλεῖσθαι.

Sommer, Sommer time.

Æstas, Æstivum tempus, dies
Modios cum sol accenderit æstus
Pulverulenta coquit maturis solibus æstas
Mox frondosa recluditur æstas
Æstivi tempora sicca canis

Some time.

Interdum, Aliquando
Aliquoties, Nonnunquam
Quandoque, Olim, Alicui
Tum pro aliquando, apud Cic.
Tum hoc, tum illud agere
Alias in eodem significatu, apud Gell.
Interim pro eodem.
Modo in ratione geminatum.

Sonne, vide Lucky.

Sons, Boyes, Men, Children.

Filii, Liberi
Nati, Gnati, υἱοί.

Sooth-sayings of good or ill lucke, vide Divinations.

Soothsayers.

Divini, Divinaculi, Arioli.
ἰσταμενοῦδοι, ἰσταμένοι
Aruspices, Auspices.
Pythonissæ, Pythonici, qui Apollinis pleni, id est, qui instructu dæmonis de futura conjectant
Geomantes, Pyromantes,

Sopt

Sope.

Sapo, Borona.
Smegma, σμῆγμα
Matriaca pila, apud Mart.
Spuma cauſtica.

Sozcery, vide Witchcraft.

Sozrowfull, Carefull.

Sollicitus, κατὰ
Anxius, Scrupuloſus
Sollicitudinis plenus
Inquietus animo, Vide ſad.

Sozrowfulneſſe, Carefulneſſe, anguiſh or griefe of mind.

Anxietas, Sollicitudo
κατάστασις, Cura, ἀπραγμοσύνη
Scrupulus, Angor
Meatis inquietudo, Æſtus
Cura animum diſcrucians.

of this or that ſort, vide ſuch manner.

a ſore enemy, vide For.

Soveraignty, vide Lordſhip.

Soulder, Paſte.

Plumbatura, μολίβδωσις
Ferruminatio, Glutinatio
Glutinamentum, Ferrumen
Santerna, Gold ſolder, vide Glew.

to ſoulder.

¶ Ferruminare
Conſolidare, Conglutinare.

Soulbiers, Men of warre.

Milites, Stipendiarii.
Caſtra ſequentes
Studentes rebus bellicis
μαθηταί, Ærarii.
Armigeri, Doryphori
Lonthopori, Lanciarii
Haſtarii, Fundibularii, & Funditores
Sed operarii, Mamobarduli, Baliſtarii, Gunners.
Parmularii, Peltaſtæ
Scutiferi, Scutari
Scutigeruli, Sariſſophori
Ferentarii, Rorarii
Velites, Light-horſemen.
¶ Pedites
Pedibus militiam exercentes
Copiæ pedeſtres, Peditatus
Agmina pedeſtria
Exercitus pedeſtris, Footmen.

choſen ſouldiers.

Milites delecti
λογάδες, Egregii
Eximii, ἐκλεκτοι
¶ Contra milites gregarii, loſt ſouldiers.

diſcharged ſouldiers, or put out of wages.

In ordinem redacti, Ære diruti
ἐστρατηλάτος, Ex authoritate
Extraordinarii.

old worne ſouldiers.

Rudiarii, apud Suet. Rude donati
Milites emeriti, Veterani
Veteratores, Emeritæ militiæ
Dimiſſi ab officio, qui jam ob ſenium impetrarunt miſſionem
ὑποστρατηγοί.

ſea ſouldiers.

Claſſiarii milites
Milites in navi merentes eamque propugnantes, ἐπιβάται
Epibatæ, qua dictione apud Latinos Juriſconſulti uſi ſunt.

an expert and valiant ſouldier.

Miles ſtrenuus, bellandi peritus
Expertus, militari induſtria conſpicuus
Armis conſilioque valens.

Bellicoſus,

Bellicosus, Animosus
Summam habens artis militaris peritiam Marte satus
Ingeniosus in apparatu militari
Præpollens viribus
Industria militari præcellens
Martis, vel Martius pullus, Proverb. ἄρεος πορδάλις
Consilio simul & facto valens
Agaremnon, Euryalus
Vir in armis strenuus, & nostri seculi velut alter Achilles.

to be a Souldier.

Merere cum dativo, ablativo, vel accusativo, apud Suet.
Militare, Castra sequi
Equitis stipendia facere, merere
Armatus sequi militiam
Latrocinari, pro mercede militare, Plaut

the Soule or spirit of man.

Anima, Animula
Spiritus, πνεῦμα
Animus pro anima frequenter ponitur apud authores, sicut anima pro mente, habet namque anima secundum operis sui officium nomina varia
Anima equidem dicitur dum vegetat, Spiritus dum contemplatur, Sensus dum sentit, Animus dum sapit, Mens dum intelligit, Ratio dum discernit, Memoria dum recordatur, Voluntas dum vult, Differunt enim nominibus tantum, non subst antia
Animam proficere, effundere, **to kill himselfe.**
Animam debet, **he oweth more than he is worth.**

Sound, vide Whole and safe.

a Sound, vide Nosse.

Sourly wind.

Auster ventus pluviarum piricrnà vocatur D. Dio. Græcè Notus, νότος, procellosus turbidus, imbrifer, madidus, pluvius, humidus.
¶ Euro auster, ϕοινικίας, Syrocus **Southeast**
Libonotus, austroaphricus, **Southwest.**

to Sound, to be Astonied, to fall in a sound.

Deficere, Intermori
Evanescere in leves auras
Animo deficere
Exire in auras, cedere, dilabi
Linqui animo
Tenues recessit in auras
Animi vel animæ defectum, deliquium sustinere
Concidere in mentis defectum
Extinctæ animæ speciem præterferre ἀναλύειν
Pati λειποθυμίαν, deliquia
Est frequens apud Comicos
Nullus sum, totus occido
Concido, Perii
Deficit animus
Labesco, Deest sensus, spiritus
Genua labant, succidunt, me deserunt; Trepidare occidunt
Cor metu palpitat, in pectore salit, **my heart beateth or panteth for feare.**
Tam perimus, quam extrema (quoad dici solet) fabula, **we are lost or undone.**

a Sowning, or Fainting.

Syncope, deliquium Latinè dicitur, vel defectio seu defectus animi
Lipothymia, Lipopsychia
Syntexis, quam alii syndex appellant, Insuper talem animi defectionem sustinentes vocantur syntectici
Defecti, Sypoplychi
Lipothymici

In deliquio aſperſa in faciem aliqua ad ſui ſenſum revocari ſyntecticos tradunt medici.

to Sow Land.

Serere, σπείρειν
Semen peragere
Seminare, Facere ſementem
Sementem jacere
Spargere
Serere terram frugibus
Conſerere agros
Fœcundis committere ſemina glebis
Committere ſemina ſulcis aratri
Semina terræ, Humo mandare
Unde vulgo, Quiſquis gravatur ſementem facere, non metet
Venit ſub terras ſemen aratas
Iactare Cererem in urvis
Alere ſemine fruges
Mandare hordea ſulcis
Sulcos ſerere
Semina terræ dare, mittere in ſolum
Humum, mandare arenæ
Humo ponere, condere, credere, committere ſulcis terræ
Humus molis ſemina
Tempus perducit ſemina in ariſtas
Terra perſolvit ſemina
Reddidit ſemina ager.

Sowre, vide Bitter.

a Sowre face, vide Truell.

a Space

Spatium, Intervallum
Intercapedo, Diſtantia.

within a little Space, vide Dates.

to Spare coſts.

Sumptum effugere
Impendio parcere
Sumptibus parcere
Rationem habere ſumptuum
Conſulere expendendis
Exiguè ſumptū præbere, vide Sparing.

to Speake, to talke, to ſay.

Fari, Loqui
Edicere, Plin. Facere verba
Sermone uti, Diſſerere, Exiſſerere
Effari, Referre Exprimere
Emittere verbum
Iactare voces, ſpargere, mittere, rumpere
Verba habere, Reddere
Dicere, Eloqui ornatè, copioſè, elegantèr
Rotundo ore loqui, to talke finely or ſutterly.
Dare dicta, Virg.
Hæc ubi dicta dedit
Vocem reddere
Verba proferre, fundere
Effundere pectus, effundere verba
Orationem habere
Sermonem facere, habere
Promere vocem vel mittere
Fundere loquelas, Poët. Virg.
Funditque has ore loquelas
Sermone frui
Ædere vocem
In vocem, in verba erumpere
Verbis agere, Volutare voces
Adjicere abſolutè
Atque hæc adjicit.
Ferre voces pectore, Virg. non aliter loqui atque cogitamus.

to Speake, to Commune or talke together.

Miſcere ſermones, verba
Cum aliquo verba facere
Colloqui, ὁμιλεῖν, Conferre
Implere dictis diem
Colloquium miſcere
Trahere Sermonibus noctem
Cædere ſermones apud Terent.
Mutua conferre colloquia
Fallere ſermone horas
Familiariter ſermones conſerere.

Congredi

Congredi, Convenire, to communicate.
Vario viam sermone levabant
Arcœna garrire ad foculum
Nugari apud amiculos
A poculis congerronum more, ludicra effundere alter in alterius sinum, vide to talke with one.
Nugo, Nugator, Congerro, Confabulo, Rabula, a Prattler or Babler.

to Speake without reason.

Dare, vel reddere sine mente sonum
Nulla in loquendo ratione uti
Abiecta omni moderatione & rationis temperamento loqui
Verba carent pondere
Quid memorem, onero variis tua pectora dictis
Contra summi ora repandere.

to Speake faire, to Flatter, to give faire words.

Permulcere mitibus verbis
Animum demollire, leniorem reddere, Blandiri
Blanda loqui. Dare dicta dulcia
Mulcere dictis. Subblandiri.
Blandis verbis invitare ad propensionem
Fidem fari ad aurem
Loqui ad gratiam
Loqui ad voluptatem, apud Cic.
λέγειν πρὸς ἡδονὴν.
πρὸς χάριν ὁμιλεῖν.
Auribus alicujus dare, vel servire & assentari quodammodo
Fingere sermonem ad voluptatem alterius, Cic.
Fingere se totum ad arbitrium, ad animum, ad voluntatem, eorum qui audiunt.
Desideriis alicujus inservire
Aurea verba loqui, vel placentia
Pulchrè dicere
Dictis affari amicis
Aliquid peraurato resolvere ore
Hæc placido li credidit ore
Blandis morari aliquem vocibus
Ore amico estari
Cum dare non possem munera, verba dedi χαριζόμενος
Eblandiri, pro blandiriis exprimere, impetrare, vide to Flatter.

to Speake well of one, vide to Praise.

to Speake freely, plainly, or roundly.

Libera uti lingua
Affari voce superba
Effundere voces ex pectore
Tales effundi ad æthera voces
Audacter, liberè, ingenuè, apertè pectore, ex æquo loqui
Adest pondus verbis
παῤῥησιάζεσθαι
Dare audaciam verbis, Ovid.
Dicere apertè, animo præsenti, intrepidè
Verba nullo pondere cadunt
Nimia loquendi abuti libertate
Liberè, tuto, incircumspectè loqui, effutire
Nimium dicere, Mart.
Bizeni uti libertate
Quicquid in linguam venerit, quicquid forte fortuna in animum inciderit, effundere
Quicquid in pectore conditum, in apertum proferre
Dicimus præterea, Diffluere labia, ubi quid liberius, incircumspectius & temere effutimus.

to Speake obscurely, or darkely.

Ambagibus, verborum involucro uti, perplexè loqui
Imo trahere à pectore vocem
Ad rem non pertinentia commentorare

Medio interfari dolore
Agere ambages, apud Plaut.
Verba implicare, & causæ cardinem non attingere
Mœstas expuere voces
λόγυς ἐπουρεῖν
Gemitu verba reddere
Suffugere
Lachrymis effari abortis
Diverticula quærere
Edidit ore trementesonos.

to Speake or utter foolishly, or unadvisedly, to Babble or Prattle.

Blaterare, λάληῶ
Ineptire, Deblaterare verba nullius ponderis
Temerè, inconsideratè, stultè, & sine judicio loqui
Dare dicta in aliquem
βαττολογεῖν, λαρεῖν
Futire, Effutire, Nugari
Gannire, Metaph.
Citra delectum verba profundere, fundere
κατακεκλογεῖν, ἀκμὲ ξυκεῖν
Ludificare nugas
Garrire, Vana loqui
Inaniter loqui
κρυοξυλεῖν
Stultè nugari
¶ Quicquid in buccam, quicquid in linguam venerit, quicquid fortè fortuna in animum inciderit effundere.

to Speake ill of, vide to Detract.

Speake no more of this, or Enough of this.

De his satis superque
De his satis ac supra
Hæc de istis dixisse sufficiunt
De his hactenus
Hæc sufficit paucis attigisse, grande ne nobis saxum volvendum restat
Alias latius hisce de rebus
Satis habeo dictum sic
Facessant procul istiusmodi.

to Speake false Latine.

Barbarè loqui βαρβαρίζειν
Rusticè, imperitè, inquinatè, asperè, duriter, crassè, illotè loqui
σολοικίζειν
Loqui coquinario, culinario, popinario modo
Opicè loqui, ab Opicis Campaniæ populis, qui Græce nesciebant
Oscè loqui
Illatinè loqui & ineptè
Depravatè loqui
Latinitatem tanquam ollas frangere
Culinaria elegantia uti.

to Speake out, vide to Pronounce.

I cannot Speake or Talke.

Vox faucibus hæret
Fari nequeo,
Lingua hæret metu
Verba me deficiunt
Loquela intercipitur strictis pavor faucibus
Rauca dimovit talibus ora sonis
Vox penitus elanguit
Voce destituor
Exanimor, Concido
Perii, apud Comicos
Exanimatus sum
ἐξέστηκα
Vox dolore concluditur.

a Speech, a Talke.

Sermo, Idioma
Lingua, Loquela
Fama, vide Talke.

a Spcare, vide Pike.

a paire of Spectacles.

Ocularia, Conſpicilla
Oculi vitrei, apud Eraſ.
τὰ ὑάλινα ὄμματα
Specilla
Vitrea perſpicilla
Vitrum oculare.

to make Speed.

with great Speed, vide Haſte.

Speedily, vide Haſtily.

Speedy, vide Swift.

to Spend, to beſtow coſts.

Facere ſumptus, impendia, impenſas
ſumptus accipere, ſuſcipere, vel ponere
Conferre impendia
Sumere, pro impendere, apud Ter. ſimiliter ſuggerere ſumptus
Impendere ſumptus
Præſtare ſumptus apud D. Hieron.
Suppeditare ſumptus, vel ſumptibus
Tolerare ſumptus
Impenſas, impendia ſuſtinere
¶ Amplos magnificóſque ſumptus facere, impendere
Prolixum facere ſumptum, ut bos apud acervum, Proverb.
Res profundere ſuperbiæ ac oſtentationis cauſa
Ærarium alicujus effundere, exhaurire, proevacuare, Cic.
Boves immolare
ἀδυσσῆν, to ſpend riotouſly and waſtefully.
Ampliter ſumptum facere
Pecuniam conjicere, profundere in propylea
In medicos magnam pecuniæ vim, totum profundere aurum
In alicujus rei impenſas, opes ſuas abſumere, vide to Conſume.

to Spend according to his rents, to cut his Coat according to his Cloth, to Spend after his ability.

Pro quæſtu ſumptum facere, apud Horatium, ſuo ſe pede metiri, ut eſt apud eundem
Sumptus quotidianos reditibus metiri, pro modulo facultatem ſumptum facere
Meſſe tenus propria vivere
Suis ſe facultatibus metiri, apud Per.
Gnaviter intendere cumulandæ pecuniæ, eámque largiter inſumere, ita tamen ne ſumptus quidam ſuppetet.

a Spend-all, or a Prodigall, Riotous and outragious Spender.

Prodigus, profuſor
Effuſor, Nepos
Inſignis barathro & liguritor
Dilapidator, Decoctor
Nudus qui omnem ſenſum devoravit, omnia ſua comederit, proteriam feceris
Nullius frugis
Vorator, Effuſus
Heluo, Pergræcator
Conſumptor, Ahliguritor
Devorator, Diſſipator
Sumptuoſus, Perditor
Ganeo, ὀψοφάγος, Luxui, gulæ deditus
Gulæ mancipium
Charybdis bonorum, Cic.
Inexplebile dolium, Gurges
Apitius nepotum omnium altiſſimus gurges, Plin.

Spittle or Fleame.

Saliva, Pytima
Sputum, πτύελον
Oris humor

Sputorum & ſalivarum adſperginibus defœdare faciem
Salivæ in barbam dicuntur deſluere, to dribell.

to Spet blood.

Sanguinem reddere. Plin.
Τὸ αἷμα ἀναχθῆναι πτύελον
Excernere, expuere, excreare ſanguinem, cruorem, ſaniem.

a Spigot, vide Tappe.

to Spill, vide to Marre.

to Spinne.

Nere, νεῖν
Ducere, Excolere, Moliri lanas, fila
Filare, ἠνεῖν
Ducere filum, ſtamina apud Ovidium, Met. 4. Filum trahere
Plenos exonerare colos, verſare fuſum poplite
Stamine ſuſpendere, percutere, perſicere
Capere, laborare penſa
Operari, Minervam
Uti arte Palladis
λανθάνειν, Conficere penſum, Plaut.
Torquere apud poetas, in eodem ſignificatu eſt invenire
Nendo ſpaciosam fallere noctem, to ſpinne all the whole night.
Penelope legimus
Carpere penſa, lanam, Virg.
Penſum vel ſtamina trahere, apud Ovidium
Ex viſu fuſi colique vivere, to live by the wheele
Tolerare vitam colo, Virg.
¶ Pectere, trahere, linum, to hatchel flax.

evill Spirits, vide Evill.

the Spirit of man, vide Soule.

Spite, vide Envy.

in Spite of thy hart, vide if yet will not.

hee hath done mee a great Spite although unable.

Fractam illam & debilitatam vim ſuam in me contulit
Nihil non egit, ut me incommodare
Pro ſuorum virium infirmitate, i i fecit, afferre, crearet
Cunctis viribus, quæ illi ſupereran exiguæ infirmæ, imbecillæ ad meam perniciem incubuit, uſus eſt
Vires illas, quæ illi reliquæ erant, re ſtabant, imbecillæ, infirmæ, parum firmæ, haud ſatis firmæ, collegit & contulit omnes ad me opprimendum, evertendum, affligendum, perdendum, ad exitium, perniciem, ad ſummam meam calamitatem.

to Speake ſpitefull words, vide to Checke.

a Spittle, vide Hoſpitall.

to Spoile, to waſte, to deſtroy, to undoe.

Vaſtare, ἐκπολεῖν
Evaſtare, Devaſtare
Concutere, Decutere
Deſtruere, καθαιρεῖν
Invertere, Evertere
Confringere, Quaſſare
Conquaſſare Diſturbare
Solo æquare, adæquare
ἀφανίζειν, Pervaſtare
Trahere apud Virg. pro eodem
In ſolitudinem redigere
Elidere, Collidere
Labefactare, πταικεῖν,
Perdere, Depердere, Extirpare

Exti-

Extinguere, Eradicare
Populari, vel Populare
Excidere ſtrepitus
In tavillas edigere
Omnia in fumum & cinerem vertere
Ferro ignique vaſtare
Indignis modis proterere
Totum ſubvertere, evertere
Deprimere, apud Cic.
Diſſipare, conculcare
Deturpare ſtatuam, parietes, ædificium, pro deſtituere
Terræ illidere. Sternere
Proſternere, διαπίπτειν
In planum redigere
Peſſundare, Peſſum dare
Demoliri, Depopulari
Subvertere, Diruere
σωρεύειν, Delere
Interncere meſſes, apud Virg. perdere ſeu cremare
Diſperdere, Exterminare
Nimias ædere ruinas
Arietare, κερυσσειν
Terere, Atterere
Affligere, Afflictare
Profligare, Accido
Concido, Excindo
Conterere, Perfringere
Comminuere, Frangere
Radicitus, funditus evertere
Effundere
Ad ſolum redigere, Diſtinct. 44. vide **Waſte.**

to Spoile one of his goods, to put him from or beſides all.

Fortunis, bonis, partis evertere, ejicere, dejicere
Fortunas invadere
Bonis, facultatibus, proventibus, deſtituere, exuere omnibus
In fortunas impetum facere, Cicero
Exuere poſſeſſione, Privare
Cenſibus, reditibus, emungere, violenter privare, nudare, Vide **to ſob.**

to Sport, vide to Jeſt.

Sport, vide Paſtime.

Spot, vide Blemiſh.

a Spout, vide Tappe.

to Spread abroad, to Extend, to ſtretch out, to Enlarge.

Polare, Extendere
Propagare, Diffundere ramos
Frondes explicare omnes
Brachia tendere
Radicem in tartara tendit
Pandere, Expandere Explicare
Extenuare, Dilatare, Plura vide ſupra **to ſcatter.**

to looke a Squint.

Strabum eſſe vel Strabonem
Ελλαίνειν, Ελλοπεῖν
Oculis retortis videre
Strabe intueri
Oblique inſpicere
διαφέρειν τὸ ὀφθαλμὸ
Thunni more, Θυννὸς δίκην videre proverb. σκολιώνειν
Limis aſpicere vel limulis, **to looke awry.**
παραφέρειν τὸν ὀφθαλμὸν
Detorquere oculos
Petum eſſe, ſimiliter levius eſt quam ſtrabonem eſſe
Collimare pro obliquis oculis aſpicere, apud Plaut.
Lippire, non limi, ſed ollis, prover. pro vehementer cæcutire.

Stable, or conſtant.

Stabilis, Conſtans, Firma
Fixus, Immotus, Immobilis

Solidus, Immutabilis.

a Staffe, vide Stricke.

a Stage, vide Scaffold.

to Stagger, to stammer, to stutter, to lisp.

Balbutire, Impedite loqui
Titubare. σὺν κλοπῇ δέ.
Vacillare lingua
τραυλίζειν
Esse lingua impeditiore
Hæsitare
Dimidiata & mutila verba loqui
βατταρίζειν.

a Staggerer, a stammerer, a stutterer.

Balbus, ψελλὸς, Atypus
ἄτυπος, plectro linguæ non satis expedito uteus
Balbutiens
Subbalbus
Impeditioris linguæ homo
Traulus, Blæsus
Impeditè loquens
Titubans, Subblæsus
Cui hæsitans & impedita est lingua.

to Stay, vide to Refraine, to Let, to Linger.

to Stay, to make sure, vide to Prop.

a winding Staire.

Cochlea, Cochlis & Cochlidium
κοχλίδιον
Scala rotunda
Turbinea altitudo, à cochlearum similitudine.

to Stand.

Stare, ἱστάναι
Sistere, Consistere
Pedibus niti
In pedes Ram.

to Stand still.

Subsistere, Manere
Resistere, apud Eras.
Sistere gradum
Discedere verso gradu
Figere pedem
Retro ferre passus
Sustinere gradum
Hærere in vestigio
Restitare apud Eras.
Premere vestigia, gradum, gressum.

Stand still, tarry a little.

Mane dum, paulisper
Expecta, resiste paulisper
Siste gradum, pedem
Subsiste
Resiste, Restita

Stand up, Arise.

Surge, Consurge
Dare in pedes
Recipe te in gradum
ἀνάστηθι, ἔγειρε.

to Stand to his word, vide to keepe promise.

a Standerd.

Signum, σημεῖον, Vexillum
Manipulus, Aquila
Movere signa, inferre, ferre
Tueri, Sequi
Relinquere, Reddere
Stare pro signis
Vocare sub signa
Concurrere signis conversis.

a Standerd-bearer.

Signifer, Vexillifer.
Vexillarius, Manipularius
Aquilifer, apud Romanos
σημειοφόρος.

my State is altered or changed.

Diversa nunc mea est ratio
Non eadem est, Mutata est
Alius est rerum mearum status
Aliter se habet, non solito loco est.

a Starre or starres.

Stella in æthere, sydera lucent
Astra micant.

of a great Stature, as a Giant.

Procerus, med. prod.
ἡμιγάντης, μακρὸς
Longus, Altus, Gigas, extraordinaria, inusitata, immensa magnitudine vel immensæ magnitudinis, vastum corpus
Longæ staturæ seu proceræ
Giganteæ staturæ.
Bene longus
Giganteus, Prælongus
Corporis magnitudine alios omnes antecedens
Gigantum stirpe oriundus
Giganteo corpore
Prægrandi corporis mole
Immani & pluscquam Gigantea magnitudine
Valdè procerus
Supra communem hominum rationem staturæ
Et proverb. Polyphemus
Tanagreus cetus
Colosse à magnitudine
κολοσσιαῖος τὸ μέγεθος
Immodicæ proceritatis
Clematis, Ægyptia, a tall backe man.
Maximus, Caliga Maximini
¶ Vir Heroica statura conspicuus
Corporis statura insigni, heroica, eleganti, augusta præditus
In immensam molem opalescere, to grow very great.

from a lower State to a greater, vide from the Kitchin to the Hall.

Statute, vide Commandement.

to Steale.

Furari, Suffurari
Furtum facere, designare
Compilare, Adimere,
Expilare, ἁρπάζειν
Clepere, κλοπεύειν
Auferre, Subducere
Subtrahere, ὑφαρπάζειν
Plicata manu capere, quod non possuit
Subripere, Diripere
Furto auferre, Sustollere
Abigere propriè ad pecudes applicatum
Asserre manus rebus alterius
Legere, Sublegere
Viscatos ad aliquid mittere digitos
Clandestinè amovere
Furto surripere
Arripere
Rapere
Manticulari, apud Plaut.
Suppilare, Eraf.
Furtim usurpare
Bonis alienis manus inferre
Innuncare nummos, apud Lucil.
Scrinium alicujus compilare vulgo, to picke a chest or coffer.
Convasare, apud Terent.
Aliquem convasasse
Involare, nomine vola, æ
Manuari deponens, apud Act.
Furtim vola manus
Peculari & depeculari ac peculatum facere propriè significat reipublicæ aut principi quippiam furtim subtrahere, Unde crimen peculatus, to rob the Prince or Commonwealth.

stedfast,

Stedfast, sure, firme.

Vastum, Firmum
Ratum, Solidum
ἱδρυτὸν, Stabile
Munitum
Aheneum per metaph.
Benefundatum, vide stable.

a common Stew, vide a Baudery house.

a Steward.

Condus, Oeconomus
Moderator domus
Dispensator rei familiaris
Dispensatoris officium gerens, Ambros.
Procurator aliquot in locis dicitur, seu curator
Procurator peni, vide a Butler.

a Stitch in the side, called the Pleuresie.

Pleuritis, idos
Pleuresis, med. prod.
Laterum dolor, tortura, torsio πλευρῖτις Græcis dicitur latus, Cic.
Crassus lateris dolore consumptus.

a Sticke, a staffe, a Cudgell.

Baculus cui innitimur, à quò diminutivum, Bacillum in neutro genere, Fustis, Scipio
σκῆπτρον, Cantegia
Suffimentum, virga.
¶ Fulcro baculo niti
Bacillo plantas fulcire trementes
Scipione, fuste gradum fulcire, to goe with a staffe.
Inniti scipioni, baculo arundineo, quod etiam significat
In caducam inclinare parietem
Muli mariani, turcinulæ quibus viatores suas sarcinas ferre consuevenant à Marrio inventore, & quas Ærumnas, seu ærumnulas Latini vocant, a Mailsing-staffe.

Stiffe-necked, Untractable, that cannot be entreated, unruly.

Rigidus, Durus, Asper
Cervicis rigidæ
Præfectus, Immitis
ἀνυπόκριτον Immisericors
Sævus, Ferox, Severus
Ferus, Atrox Terribilis
Dirus, ἀγριος, Immanis
Dura silex & Marpesia cautes
Duræ gerens præcordia mentis
Silices circa præcordia vel pectus habens, gestans, ἐτήμους
Ferreum habens animum
Nero, Phalaris, Arcus
Agamemnonis hostia
Ferreus, Aheneus
Scythicus, Plagosus
Cui cornea fibra, apud Persi.
Ferrum, adamantum, cornua in pectore gestans
Omni diritate atque immanitate terrimus ἀγριόθυμος
Fœnum in cornu habens
Illiberalis, apud Cic.
Exoratu difficilis
Durus, immobilis alloquio
Lapidem decoquens
Nullis precibus mollescens
Crudelis, Truculentus
Implacabilis, Truci aspectu
Acer, Effrænatus, Indomitus
Austerus, Gravis
Inhumanus, Omnis humanitatis expers, Barbarus
Aspectu horribilis
Torvus oculis, βλοσυρῶπις, vide cruel.

Still.

Tacitus, Quietus, Placidus
Silens, vide Quiet.

Still, or continually.

Assiduè, Continuè, Jugiter

a Stinke, an ill savour.

Fœtor, Pudor
Graveolentia, Virus
Putiditas, putor ὀδωδὴ
Fœtor hircinus, pestilens
Odor teterrimus oris & corporis, quem ne bestiæ quidem ferre possent, Cic.
Fœtor ac plane pestilentis cœli odor
Illuvies, Sordes
Situs, Squalor
Mephitis, pro terræ putore, apud Virg.
Odor malus, gravis, inamœnus, dirus, Latrinalis.

to Stinke, to give an ill savour.

Fœtare, Putere
Graveolentiam, odorem tetrum reddere, βρομᾶδαι
Olere graviter, odorem gravem
Obolere, Male olere
Fœtare quàm pessimè
Obolere cepas aut allium
Malo, gravi odore esse
Gravem exhalare fœtorem
Deteriorem spiritum trahere
Tetro odore inficere, to infect.
Et dicitur, Anima alicui fœtere, gravi fœtidóque anhelitu, to have a stinking breath

Stinking, or that stinketh.

Olidus, tam bonum quam malum odorem habet
Fœtidus, Gravis odoris
Mephiticus, apud Sidonium
Hircosus
Olens hircum ἀτέραμνος
Tetrum spirans odorem
Obsoletus, Sordidus
Caprο olidior, Putidus
Putidiusculus, Virosus
Fœculentus, Grave olens
Flaccidus, Putridus.

to Sting, vide to Poyne.

to Stir up, to set on, to pricke forth or forward.

Instigare, inflammare
Incitare, Concitare
Excitare, Commovere
Classicum canere vel bellicum
Stimulum addere
Excire
Frigidam suffundere, clanculum
Instigare pungere
Stimulare. Extimulare
Animare, Accendere
Sollicitare alicujus animum
Provocare exemplo
Impellere, ἐλαύνειν
Urgere, Instare
Adducere, Inducere
Aculeis excitare
ἰχνηλατεῖν
Calcibus currentem urgere
Incitare currentem
ὑβρίζειν τὸν πρόχειρον
Igniculos ciere in animis hominum
Instinctu perpellere
Faces apponere, admovere. subjicere δᾳδας παραπιθέναι, apud Homerum
Faces incendio ministrare
Hortari, Adhortari
Cohortari, Provocare
ἐφορμᾶν
Exhortari
Ad Mavortis studium excire, Reficere in prælia pulsos
In prælia sæva susicitat, & stimulis haud mollibus incitat iras
Subdere, adhibere calcaria, stimulos, to pricke forth.
Calcaribus equum concitare, citare, to spur the horse, or set spurs to his side.

Morantem

Morantem virga impellere
Bene plaustrum perculit, Prov.
Incendere, pro vehementer excitare, commovere
Impotenti quadam cupiditate implere, rapere, urgere.

to Stirre the Wolfe that is asleep, to provoke a thing that is able to hurt us, to procure our harme

Sopitum excitare somno
Sopitum suscitare ignem
Temulentum, dormientem excitare, vellicare, pungere, stimulare
Σωπῶντ᾽ ὀ Σίμωνίδην
Cubantem excitare
Cornutam petere bestiam
Potentum in se perniciem provocare
Ignem gladio fodere
Leonem stimulare, pungere
Quiescentem belluam, crabrones, suem irritare
Fumantem ursi nasum tentare, apud Mart.

a Stocke, a Linage, a Kindred.

Progenies, γένος
Propago & Propages
Prosapia, Origo
Genus, γένος, Gens
Generatus, Natales
Stirps fœminini generis
Proles, apud Colum, Generatio
Tribus, Parentela, Familia
Domus, Sanguis
Semen, Satus aliquo
Locus pro genere etiam ponitur
Ut obscuro humili loco natus, **of a base Linage.**
Ex honesto, claro, non infimo loco natus, **of a good House or Stock.**
Prodere, i. propagare genus, Virg.
Æneid. Ille nostra deduxit origine nomen, de gente
Familiam, progeniem ad paucos re-
ductam ab interitu vindicare
Demittere ad posteros genus.

the chiefe of his Stocke or Kindred.

Auctor generis, nominis
Sanguinis, Originis, Propaginis
Seminis, Stemmatis.

to come of a good Stocke, vide Kindred.

to put in Stockes, vide Prison, and to Tie.

to get him a good Stomach

Stomachum acuere, exacuere, irritare, stimulare, languidulum
Vellicare, atque excitare stomachum, appetentiam non sinere delassare
Facere ut rabida surgat orexis
Magis ac magis urgeri edendi avidate
Palatum juvare, excitare, sicut facit acidam appetentiam cibi facere lactucis
A stomacho fastidium auferunt, cutiunt
Provocare seu excitare comedendi, dendi appetentiam
Valere ad ciborum appetentiam vocandam
Orexin prolicere
Extimulare appetentia
Avidè vorare
Non appetitione sed impetu inferre primas dapes
¶ Contrà, Tollere appetentiam, ditatem potionis & cibi.

a weake Stomacke.

Stomachus languet, infirmus est, lè se habet
Stomachi virtus jacet, languet, deb

tata eſt, infirma eſt imbecilla, imminuta, nulla prorſus, minimè ad concoquendum apta
Non eſt qualem digerendi ratio requirit, qualem optima valetudo poſtulat
Languente ſtomacho ſum, infirmo, imbecillo, malè conſtituto
Stomacho non utor optimè, ſtomachus laboratur
Cruditas ſtomachi multos conficit adoleſcentes.

a Stone.

Lapis, λίθος, Saxum
Petra, Silex.

a hard or Stony heart.

Inexorabilis, Saxeus
Implicabilis, Immitis
Adamantinus, Ferreus
Lapideus, Duræ cervicis
Severus, Inflexibilis
Lapideum cor habens
Silices circum præcordia geſtans
Dura ſilex, Marpeſia cautes, *Proverb.* vide **Stiffenecked.**

to Strike or kill with a ſtone.

Lapidare, λιθοβολεῖν
Saxis, lapidibus obruere
Frequentes ictus lapidibus inferre
Imbre lapidum affligere, percutere
Grandinario lapidum jactu opprimere, apud Fulgentium
Lapides jacere
Lapidibus cædere, appetere
Coopertus lapidibus, imbre ſaxeo, id eſt, obrutus, Solin. de gruibus, Imbre ſaxatili nautæ complui.

a Stoole, a chaire, or a ſeat.

Sella, ἕδρα, Sedes,
Sedecula, Sedile, Subſellium
Thronus, θρόνος, Solium majeſtatis ſiunt, Cathedra
Hemicyclus, Exedra
Tribunal judicis.

a foot Stoole.

Suppedaneum, Scabellum
Subſellium, Hypopodium.
ὑποπόδιον, ὑποπόδιον.

to ſtop, or to ſhut up, to incloſe with hedge or wall.

Obturare, φραγίζειν
Occludere, Obſtruere
Oppilare, Obſtipare
Obſepire, διαφράσσειν
Implere, Infarcire
Obvallare, Obmunire
Rimas delutare, Oblinere luto
Obdere, Conſtipare
Effercire intervalla grandibus in fronte ſaxis, apud Cæſ.
Strabulis ſupponere pecus
Auribus aurem addere
Aures obturare, **to ſtop the eares.**
Stipare, ſtringere. Oppilare
Contrahere, claudere, medicis uſurpatur, Alvum ſiſtere

to Stop another mans proſpect, or light.

Obſtruere luminibus, apud Cic. in 5. Tuſcul. pro ſtructura propiore lumen alicui tollere
Officere luminibus vicini pro eodem à Iuſtiniano ponitur, quod poſtremum ſcilic. Budæus poſuit pro Gloriam alterius obſcurare, minuere, pro quo Livius uſurpat. Nemini officere. Etſi in tanta ſtripeorum turba mea fama in obſcuro ſit, nobilitate ac magnitudine eorum qui nomini officient meo, me conſolor.
Officere luminibus, etiam apud Ciceronem

Ne

Nec mentis quaſi luminibus officii altitudo fortunæ, gloriæ
Adferre obſcuritatem, apud eundem
Attulerunt tuæ res geſtæ cæterorum laudibus obſcuritatem
Alicujus præterea virtute, aliorum nonnunquam obſoleſcere dicitur exiſtimatio.

to Stop ones mouth, vide Silence.

Store, vide Abundance.

Stout, bold, without feare.

Hoſtibus haud tergo ſed forti pectore notus, Catul.
Intrepidus, ἀδεὴς
Audax, Animoſus
Audens, audaculus
Infractus animo
Qui magno animo & erecto eſt
Invicti animi, Confidens
Ad quodvis facinus promptus, A venturer; mortem non timens præſentem
Acer, Atrox
Ferox, Impavidus
Strenuus, Magnanimus
Temerarius, Nihil timens
¶ Credere ſe ſuæ arti, audaciæ
Præſenti infracto animo, conſtanti ἀνεφόβως.

a Stout Fact, vide Deed.

to Stray abroad, vide to go out of the way

to Straine thorow a Colander.

Deliquare apud Colu. Eliquare
Exprimere famas, piſa
Colare, Excolare
Percolare, Pauxillatim ſtillatimque liquorem emittere
Per colum aut ſcerniculum purgare διυγαίνειν.

to Strangle, vide to Choke.

a Stranger, or an outlandiſhman.

Externus, Exter
Peregrinus, Exterus, Extraneus, & Exteraneus, Advena
Alienigena ἀλλοδαπὸς
Proſelytus, Exoticus
Adventitius, Alienus.

to Stretch out, vide to ſpread abroad.

Streit.

Anguſtus, ſtrict. Arctus
Strictus, Exiguus, Brevis.

to make Streight.

Anguſtare, Anguſtum facere
Coanguſtare, Contrahere
In anguſtum adducere vel deducere
Conſtringere
Arctare, coarctare.

Strength.

Robur, ἰσχὺς
Fortitudo, Vires, Latus
Vires timor abſtulit
Nervus, Vis, Lacertus
Vim ſuſcitat ira
Gladiatoria totius corporis firmitas
Virtus, quæ δύναμις Græcis
Venit in corpore virtus
Brachium, pro fortitudine in ſacra Scriptura. Potentia
Poteſtas, vide Might.

to Strengthen, to make Strong.

Munire, Communire
Obfirmare Firmare
Roborare, Vallo claudere.
Vallare mœnia Arcua
Confirmare, ſtabilire. κραδίζημι
Cancellis firmare, δικτυῶσαι, Vide Cuvitron.

to Strike with a Club, vide Beate.

to Strike off, vide to Cut off.

to Strive, to Chide, to Brawle.

Rixari, obſtrepere
Contendere verbis
Altercari
ἰοίζειν, Obſtrepere
Obgannire
Jurgare, Litigare
Litibus intendere
Iurgia exercere
Agitare contentiones
Litem lite ſerere
Conferre lites, Horat.
Verbis invicem altercari
Dictis dimicare mutuis
Diſſidere, Concertare
Verbis certare, Pugnare.
Funiculum contentionum ducere, apud D. Hieron.
Conſerere lites
Contentionem exercere
Diſſidiis in amœnis conflictari, concuti
Puſilla de cauſa de re quantumvis frivola, litem, rixam movere
Obſtrigilare
Omnia contentione agere, to doe nothing but braule.
Non ſolum lingua, ſed & ligno, rem agere to braule and fight
Controverſiam habere, alere
Controverſari apud Cic.
Altercationem habere & facere utrum, apud Cic.
Commutare verba, pro litigare apud Terent.
Velitare, λογομαχεῖν pro verbis altercari
Lingua concertare, apud Cic.
Serenitati nubem inducere, to make diſcord or noiſe.
Certare pro brachia
Contendere pro ſubligaculo
In jurgium deſcendere
Diſſidiis contendere
Cum jurgio adoriri, to chide one.

Strifes, vide Contentions.

Strong, Bigge, and Mighty.

Validus, ἰσχυρὸς
Fortis, Robuſtus
Magnarum virium
Herculea gens, robore nata
Corpus durum, patienſque laborum
Præditus viribus
Valido eſſe labore, corpore firmo, juncta viribus, virtute præſtans, firmus νῶτα ἔχων
Robuſti corporis
Samſonius, Atlanticus
Potens, Herculeus
Prævalidus, κρατερὸς
Pectoroſus. Lacertoſus
Invictus viribus, præſtans virtute ac robore
Vertius, apud Pomponium
Cui ſolidæ ſtant robore vires
Nervoſus
Præſtrenuus
Viribus pollens, præpollens
Samſonem robore vincens
Alter Hercules, Vigoroſus
Acer apud Virgilium de Turno
Murius ipſe, Milo
Toroſa juventus apud Perſium
Homo nervoſi robuſtique corporis
Inſigni tam corporis, tum animi robore præditus

Cui

Cui vigor mentis, solidumque robur
Cui maxima vis est, Homerus
ἔστι μοὶ ἐν στήθεσσι βίη μέγαθος τε
Prævalidæ sunt in corpore vires.

to make Strong.

Robustum facere, Dare vires, animum addere
Reddere, revocare animos.

Stubborne.

Rigidus, Protervus, Indomitus
Infrenis, Effrenatus, vide **Obstinate and disobedient.**

to Studie, vide to Learne and to Muse.

to Studie, to endevour or give himselfe to vertue, to prosper in all goodnesse.

Colere virtutem
Dare operam virtuti
Adolescere & grandescere quotidianis virtutum auctibus
Proficere de virtute in virtutem
Magna indies bonæ frugis carpere incrementa.
Incrementum & vires accipere
Eximiam ad recta vitæ institutæ progressionem facere
Exercitamentis virtutum multum fructus referre
Vitam virtute excolere
Omnem operam ac studium ponere in virtute colenda
Se prosperè virtutis ad fastigium
Proficere in meutem bonam in salutemque
Pectus virtutum ornare nitelis
Ingenuis mentem virtutibus ornare
In eo vitam impendere studio, quæ vera certissimaque ad virtutem ducunt via.

very Studious, or given to Learning.

Studiosus
Literarum amantissimus
Perdius & pernox in literis
Libris affixus, Pertinaciss imè inhærens.
Cui omne tempus inter bonas literas effluit
Palladii studii cultor, venator, amator
Candidatus bonarum literarum
Assiduus in studiis literarum
Cui est cordi sacræ cultura Minervæ, &c.

Studie, vide Diligence.

to Stumble, to falter in going.

Cespitare, Nutare gressu
Titubare, παραπίπτειν, Labi
Vacillare gressu, pedibus
Ire pede incerto
Labascere, Errare
Telepidare, παραφέρεσθαι
Super talos insistere
Incedere, iter facere passibus non æquis; apud Senecam in morte Claud.

to Subdue, to make tame, to overcome.

Subigere, Subjicere
Pandere armis
Subiugare. Potestatis sui facere
Redigere sub imperium, Vincere
Liberare, mulctare, subdere
Cogere ut imperata faciant, ferant
Conficere in leges suas, apud Terent.
Rebellare, Expugnare
Superare, Prosternere

victricem

Victricem imponere pedem
Confundere, Conculcare
Contundere, Conterere
Evertere, Subvertere, Calcare
Mittere sub leges, Virg.
Vi oppresso, imperio coercere, Cic.
Vi & vafris circumventionibus subjugare
Supponere caput pedibus
In jus, in potestatem suam redigere, vindicare, obtinere, potiri.
In servitutem, in servitium, in provinciam redigere, Frænare
Frænos, jugum injicere, δουλεῖν
Domare. δαμάζειν
Frænum imponere, seu jugum servile
Servitio premere, Coercere
Sub pede colla tenere
In ditionem redire
Domitum, impositum pede calcare, premere
Imponere imperium, jugum
Sub jugum mittere
Trahere sub juga
Facere aliquem vectigalem, tributarium, vide Tame.

to Subdue a Country, vide to Winne.

to become Subiect. vide Obedient, Subiect to, &c.

to Suborne, to put in the place of another.

Subornare, Adornare, supponere
πρασκευάζειν, Allegare
Submittere, Subdere.

Subsidie or Tribute, a Tole.

Vectigal, Tributum & tributus, apud Plaut.
Telonium, Portorium quod in itinere præstare solent

to leave a Substitute, vide to Selle.

Substance or Wealth, vide Money.

Subtill, Crafty.

Sagax, Industrius
ὀπτικός, ἀγχίνους
λογοδαίδαλος.
Ingeniosus, Chrysippus
πολυδαίδαλος
Acutus, Alacer
Callidus
Sensibus vigens universis
Acer in argumentationibus, argutus orator
εὐδυμηματικὸς
Perspicax, Gnarus
Disertus, ἀγχίνους
Magnus ingenio
Expertus, Solers
Præditus ingenio
Animo ingeniosus, artificiosus
Ingenti dexteritate plurimum polleas
Rhinoceros, Metaph.
Prudens, Dædalus
Fœlici acutoque ingenio
Præstans ingenio, διφορὸς
Vir & ingenii vigore, & memoriæ dono præstans
In quo summa est facultas ingenii
Homo venusto, cœlesti ingenio, mirificæ industriæ
Divinæ cujusdam indolis
πολυτεχνότατος
Cleanthes, Sagaci ingenio
Egregiis ingenii dotibus cumulatus
In agendis rebus consilio utens
Argutus disputator
Acerrimum agens disputatorem.

Subtilty, Craftinesse, Guilfulnesse.

Argutia, Fuci
Strophæ tergiversationum

Ambages, Anfractus, δίκαιοσις
Acumen Chrysippeium
Acies ingenii
Chrysippeæ subtilitates
χρησφυγετν, est suffragium
Astus, Astutia, Vaframentum
τέχνη, κερδοσύνη. Ars
Calliditas, Vafricies
Versutia, Dolositas. Fraudulentia
Sisyphi artes. Proverb.
Dolosa consultamina
Versuta consilia
¶ Veteratorie, subdole, vafre, versute, callide, Mittily.

to Sucke, or to give Sucke.

Lactare, sugere, lactere, lambere matrem, premere mammam, mamillam, papillam, ubera sugere
Alimentum maternum trahere
Lambere matrem
Inmulgere ubera matris labris
Ubera trahere, ducere, bibere, ebibere lac maternum.

Successors. Posterity.

Posteri, Posteriores
ὕστεροι, ἐπιγονοι, ἐπίσπαστοι
Minores, Epigoni
Nepotes, Successores
Sequaces, ἐπόμενοι
Posteritas, } Posterity.
Soboles,
Genus,
Successio,
Semen pro posteritate in sacris
Futuræ retro generationes, pro posteris in sacra Scriptura
παῖδες παίδων, Nati natorum
Filii filiorum, frequenter in sacris
Postera ætas.

a good Successe.

Rei eventum secundum fore spero, fœliciter, prospere, ex animi sententia rem gerere, ad optatum finem perducere, fœlici exitu concludere
Efficiam ne quid adversi in re contingat, ne sit infaustus, alienus, à nostris voluptatibus
Ut exitus, finis & terminus rei sit prosper ac felix.

Such manner, or such a one of this or that Sort.

Talis, Hujusmodi
Hujuscemodi, Istiusmodi
Illiusmodi, Similis
Ejusmodi, is, ea, id.

to Sue the Law, to commence an Action.

In jus vocare, in jus ducere
Jure convenire, Citare
Citare ad judicem, in jus aliquem
Diem dicere, vel condicere alicui
κλητεύειν
Dicam scribere & dicam impingere, quod Paulus Jurisc. consul. dictare actionem dicit.

to Suffer, to abide, to endure.

Tolerare, καρτερεῖν
Exhaurire periculum
Sustinere, Supportare
Pati, Perpeti
Ferre, Durare
πάσχειν, Perferre
Dare pœnas, Pendere
Dependere pœnas natibus vel tergo
Plectere, Luere
Solvere, Piare pœnas
Casus invicto corde sinistros pati
Sufferre, Perferre, ὑπομένειν
Multos subire, Addere labores
Multum terris jactatus & alto
Pœnæ hæc mihi causa fuit.

to Suffer too much, vide to Permit.

Sufficient, vide Apt.

a Suffragan, vide Bishops Vicar.

to Swimme.

Natare, Fluitare, Innare
Tacitis remigare sub undis
Flumine tranare
Fluvios innare rapaces
Remis corporis uti
Carpere iter maris
Dimovere aquas brachiis
Findere, secare aquas pectore
Pulsare aquas nudis lacertis
Ferri per aquas
Mari brachia tendere
Pendere aquis
Ferire aquas
Pellere undam manu
Ducere manus in aquis, Placitis undis natare, to Swim in calme water.

to Summe severall parcells in a reckoning or account.

Reducere in Summas
Putare, deputare rationes
Subducere Summam, quod summare vulgus dicit
In summam conferre
In summam redigere, cogere.

Sumptuously, vide Deliciously.

Sumptuous banket, vide Banquet.

the Sunne.

Sol, Titan, Hyperion
Oculus mundi
Hyperione natus, Phœbus, Apollo
Pater heliadum, Masculum sydus
Genitor Phaetontis.

Occidens, Hesperiæ partes, occiduus dies, A sole occiduo

Sol præceps occiduas subit aquas occasus solis.

a Supper.

Cœna, Cœnula, quæ Vesperna antiquis dicebatur
Convivium serotinum
Δεῖπνος, Δόρπον
Epulum vespertinum
Vesperinæ festiunculæ, Collation.
Cœna Hecates, prov. dicitur cœna perparca & impendio frugalis, vide a cold Feast.

a Supplication or Request.

Libellus apud Sueton. & pluraliter Libelli, quos Martialis vocat supplices libellos, in quibus scilicet, continentur petitiones, supplicationes subditorum. ἱκετηρίαι
Galli, Requestam vocant, minus Latinè
Libellos signare, sive subornare dicitur, qui supplicibus libellis, sive Requestis respondet.

Supplication, or Request, put backe.

Spernere, repellere, deserere preces orantis
Surdas aures præbere oranti
Nulli exauditæ deorum preces tuæ fuerunt.

to Supply the stead of another, to take the turne of another.

Alternare vices, apud Ovid.
Variare vices, apud Virg.
Præstare, tradere mutuas operas, Terent. Servare vices, Solin.
Promiscuam opetam dare, Plaut.
Ludum facere labori, Horat.

Per vices quippiam agere
Variare laborem otio, otium labore
Aliis viciſſim ſuppetias ferre
¶ Reſpirare, Vires tarditate nutrire.

to Suppoſe, to Thinke or Eſteeme.

Arbitrari, Autumare
Judicare, Cenſere
Videri, deponentaliter
Putare, νομίζειν
Exiſtimare, Credere
Exploratum habere
Diligenter cogitare
Attentius examinare
Intento animo intueri, perpendere, pondetare
Sentire frequentibus iſtis particulis, quod vel quoniam
Opinione plane concipere, fore
Perſuaſionem induere
Reri, Opinari, meditari.

Sure, vide Faithfull and ſtedfaſt.

I am Sure or certaine of it. I doubt it not. or I am out of doubt.

Scio, certus ſum
Firmiter teneo, Perſuaſum eſt mihi
ἐκτὸς τοῦ εἰδέναι
Certò mihi perſuaſum eſt
ἀναμφίδολος εἰμὶ, firmiter teneo, nihil ambigo
Certis argumentis habeo compertum
Certum proſpicio
Certis adducor argumentis
Plurimis experimentis obſervati
Certo certius habeo
Pro certo habeo, Liquet
Conſtat mihi
Certum, exploratum habeo
Pro explorato habeo
Exploratiſſimum eſt mihi
Non ambigo
Compertum, perſpectum, notum, excognitum habeo
Capio, Intelligo, οἶδα
Non ignoro, Non ſum ignarus
Non ſum neſcius, inſcius
Certò ſcio, Certum ſcio, Certè ſcio, Omnia, apud Cic.
Non eſt mihi dubium, obſcurum
Spe non dubia ductum
Uſu comperi
Exploratum, compertum eſt mihi
Certiſſima fide compertum, & argumentis indubitatis perſuaſum eſt mihi
Divinis eloquiis teſtatum habemus & perſuaſum, Bud.
Calleo, teneo hanc rem quam optimè
Non me fugit, οἶδα
Fugit, fallit, latet, præterit neminem, Omnes ſciunt
Indubitatum, perfectiſſimum habeo
Non me præterit, fallit
Haud me falſum habuit
Haud me latet, δῆλόν μοι
Non me clam eſt
Neque ſ. obſcurum cuiquam, known to all men.

a Surety, or a Pledge.

Fidejuſſor, ἐγγυητὴς
Sponſor, Satiſdator
Præs & Vas, vadis, ſed in re diverſa, unde Auſon. Quid cum iis fuerit nummaria, tum dabitur? Præs
Quis ſubit in pœnam capitali ſupplicio? Vas, Obſes.

to become a Surety for one.

Vadimonium promittere, in re propriè capitali
Pro altero fidejubere, ſpondere, ſe obligare
Fidem, promiſſum præſtare alienum
Vadari verbum commune
βαδίζειν
Vadimonio ſe obſtringere

Siſtere

Sistere vadimonium, to put in surety.
Alienæ culpæ dispendium luere velle
In se recipere, ad se, Terent.
τὶ ἐφ' ἑαυτῷ δέχεσθαι, ἀναδέχεσθαι
Præstare, apud Cic. frequens, pro satisfacere
Alienam culpam, alienum promissum in se recipere
Fide jubere, pro alio spondere
Fidem pignori dare
Dare promissa, apud Virg.
Promittere per vadem
Suo periculo, sua fide promittere alium facturum aliquid
Fidem interponere suam, apud Cæs.

a Surgeon.

Chirurgus, χειρουργὸς
Chirurgicus, pro eodem
Aliptes ab ungendo
Empiricus, experimentator, ἐμπειρικὸς qui per experientiam medetur
Vulnerarius substanti, vel vulnerarius medicus.

to Surround, vide to overflow.

to win his Suit.

Tenere, obtinere causam
Evincere, vincere litem
Tenere sententiam, to get the upper hand.

to lose his Suit, or to be debarred of his action.

Perdere causam, jus
Et cadunt à causa, qui litem perdunt, qui causam adversario tradunt, concedunt
Similiter cadere causa, causam emittere, succumbere
Cadere formula, apud Quintilianum, pro eodem
¶ Vinci, superari, cedere.
Inferior, minor sum, ἡττῶμαι
Posteriores ferre, ἥττου φέρεσθαι.

a Swallow, vide Gulfe.

to Swarve altogether from old fashions.

to Sweare, to take an Oath.

Jurare
Juramentum, jusjurandum præstare
πίστιν ὀμνύειν
Fidem juramento obstringere
In alicujus verba jurare
Sancte jurata dejurare
Sacramentum dicere & sacramento
Coram Deo & Angelis protestari
Dare jusjurandum
Jurejurando confirmare
Conceptis verbis jurare, hoc est, ad præscriptum & voluntatem alterius
Jurare stygias undas
Superos testari
Nubila promissi Styx mihi testis erat
Per mare, per terras, per tristia numina Juro
Adjuro stygii caput implacabile fontis
Per superos, & si qua tellure sub ima est
Per freta juro terrámque potentem
Stygii per flumina fratris annuit
Méque adstringam verbis in sacra diva meis
¶ Sacramento adigere, vel jurejurando
Cogere ad jurandum, Obtrigare, obligare jurejurando, vel in jusjurandum cogere, obstringere
ἐξορκοῦν, to take an oath of one, or to cause him to sweare.
¶ Jurisjurandi alicui gratiam facere, Jusjurandum vel sacramentum remittere, to dispense with one for his oath, to release or discharge him of it.
Sacramenti religione exolvere
Juramentum nullum expetere

Sacramento, non tenere
Perfidum dicere, to periure or forswear.
Sanctiſſimum ſacramentum violare εἰς τὸν ὅρκον ἀσεβεῖς.

to Sweat.

Sudare, conſudare
Sudorem emittere, deſudare
Circumſudare, Exſudare
Sudat, manat ſudore
Sudator, Sudatrix
Sudoris plenus, one that ſweated much
Oſſaque & artus perfundit toto pectore ſudor
Tum toto corpore ſudor liqueſcit.

to Sweep the floore.

Scopare, σκιλλειν, κερεῖν
Verrere, expurgare pavimentum
Operam omnem aranearum perdere, texturam improbam, telas, apud Plautum.

Sweet.

Suave, Dulce
Lene, Muſteum
Mellitum, Sacratum
Mellis medulla
Melleum, Mellifluum.

a Sweet-heart, vide a Paramour.

Swift, Quicke, Speedy, Active, Nimble.

Agilis, Alacer
Velox, Pernix
Citus, ὀξυμβρος
Celer, Volucer
Impiger, Ales. adjectivum
Alite vectus equo
Feſtinus, ταχυς
Præpes, Celeripes
Strenuus, Citatus, ὀξὺς
Aëripes, & per ſynæreſin Aëripes, Alipes
Velocior Pegaſo
Rapidus, Ocyor accipitre
Θᾶσσον ἱρήκων
Cervum curſu vincens
Fugax, pro maxime celeri & veloci
Cicero poſuit in epiſtolis, & Virg. in Ro.
Volucri meare curſu, Sol. de Tigride
Primum pigero fluente.

Swiftneſſe, Quickeneſſe, Speedineſſe.

Agilitas, Velocitas
Pernicitas, Celeritas
Alacritas, Levitas.

a Swil-boll, vide Drunkard.

a Swine, vide Hogge.

a wilde Swine, vide Boze.

a Sword.

Gladius, Enſis, ξίφος
Framea vel phramea
Telum, apud Virg. & alios
Ferrum pro gladio frequens, utpote materia rei confecta
Machera, Romphæa, a two hand Sword.
Mucro, per Synecdochen, ut ex parte totum intelligamus
Spatha, Spathula
Parazonium, a riding Sword.
Acinacis, penultima correpta, apud Horat. & D. Hieron. pro gladio uſurpatum eſt Perſico, ſeu potius Medico, Turcæ Cimiteriam vocant enſem
Harpe, apud Lucre. pro enſe falcato,

to

to draw the Sword.

Distringere ensem, Mucronem
Vagina eripere ferrum
Vagina diripit ensem
Stringere gladium
Ensem exigere, Gladium nudare
Petere ferro, ense, gladio
Exercere, Evaginare vel rectius distringere, educere.
ἕλκειν τὸ ξίφος.

a Sword.

to gird his Sword.

Balteo se cingere
Ense latus cingere
Præcingitur ense viator
Lateri ensem accommodare, aptare, subligare
Subjicere latus gladio, latus ense cingere, Vincire
Revincire, Acuto cingi ense.

to put the Sword in the sheath or scabbart.

Gladium condere, recondere in vaginam
Ensem recludere
Aptare ensem vagina
Vagina cava fulgentem recondit ensem.

T.

a Table.

Tabula, Tabella, Mensa
Mensula, Quadra, ut, aliena vivere quadra
Mensis struere, instruere, extruere
Ponere, Apponere
Removere, Negare
Retinere, Evertere
Repellere, Compellere
Auferre
Mensis ponere, imponere, removere, discumbere, adesse, surgere, consurgere
Reddere mensæ tempora.

a Table-guest, a Smel-feast, vide Guest.

a paire of Tables for to play at Dice.

Abacus, Alucus
Alucolus, Fritillus
Pyrgus, apud Horat.
Turricola, Occa
Tabula lusoria.

to take away or from, to leave nothing.

Auferre, Demere
Adimere, Eripere
Eximere, Dirimere
Diripere, Surripere
Præripere, Subducere
Sublegare, Privare
Spoliare, Fraudare
Expoliare, Orbare
Viduare, Sustollere
Detrahere, Subtrahere
Extorquere, Detorquere
Furari, Prædari
Nihil reliquum facere, elegantèr, pro relinquere nihil
μηδὲν καταλείπειν
Omnia auferre vel cum pulvisculo, ut habet proverbium
Tollere funditus, to leave nothing.

to take his breath, vide breathe.

to take grievously.

Ægrè, Ægerrimè, Indignè, Graviter, Gravatim, Molestè, Iniquè, Acerbè, Iracundè ferre
δυσχεραίνειν
Durius, impatienter, male ferre

Indignari cum accusativo, pro
Indigne ferre vel Irasci. Cic.
Cicero præter modum doluit mortua filia.

I take it to be so, or I thinke so.

Mihi videre videor
φαίνεταί μοι
Sic equidem ducebam animo, Virg.
Facile adducor ut credam
οὕτω μοι δοκεῖ, mihi videtur
Suspicor, Mihi sit verisimile
Induco animum
Tangit animum meum suspitio
In anxia purgatione levem concipio suspiciunculam.

to Take in hand, vide to Begin.

to Take on him the office or charge, vide to undertake weighty matters, charge, &c.

to Talke particularly, vide to be patient.

Take heed.

Cave, vide, studium adhibe, Consilio utere, diligenter animadvertere, adverte, attende quam diligenter potes.

Taken with beauty.

Specie capitur adolescentia, oblectatur, gaudet, lætatur
Speciem amant adolescentes.

to Talke, vide to speake.

to Talke or commune with one, to debate of matters together.

Loqui primarium, cum dativo
Alloqui, cum accusativo
Communicare, Conferre
Commemorare, Sermocinari
Colloqui, Confabulari
Commentari, Agere
Verba facere. Sermonem habere
Affari, Compellare
ὁμιλεῖν, ὁμιλητέον
Convenire, cum accusativo, to call, to speake with.
Joannem de hac re conveniam
Volo te paucis vel tribus verbis, (subaudi) alloqui.

a Talke, a Speech, a Language, a Tongue.

Sermo, λόγος
Loquutio, Eloquutio, Verbum
Homilia, Eloquium
Idioma, loquutionis proprietas
Lingua pro eodem frequens, quemadmodum Græcis, φωνὴ

a common Talke, vide Rumour.

Tallow of Beasts.

Sevum, Sepum, σέβας
Sebum scribunt aliqui
Hinc candela sebacea seu sebacas, a tallow candle.
Et candelas, servare, sebare, vel separare, apud Colu. to make tallow candles.
Et apud Plaut. Vulcanum in cornu gerere, id est, candelam, to beare light in a Lanterne.

to make Tame, to subdue or bring under.

Domare, Domitare
Debellare superbos
δαμάζειν
Frænare, Subjicere
Subigere, Subjugare
Sub imperium mittere

Coercere

Coërcere, Reprimere, vide Subdue.

a Tanner, a Currier.

Cerdo, σκυτεύς
Coriarius Byrseus, βυρσεύς
Alutarius.

Tapistry or Hanging.

Tapeta seu potius Tapetes
Tapes, Plaga, Iagula
Legimus etiam Tapetia
Textilis pictura
Peristromata, Stromata
Panni aurro intertexti
Peripetasma
Amphimala, Amphitapa
Aulæa, αὐλαία
Vestes cortinæ, stragulatæ, variegatæ, versicolores, belluatæ, apud Varro. hoc est diversis belluarum figuris depictæ
Textile stragulum magnificis operibus pictum & plenum artis argentum.

a Tap, a Cocke, a Spigot, a Spont.

Epitonium, Spina, Ducillus, Fistula Collabus, σύριγξ
Tubus, Cujus diminutivum est
Tubullus
Vinum, cervisiam educere, promere, to trap.
Depromere, vinum movere, Hor.

to Tarry, to Haunt, to Stay.

Manere, μένειν
Expectare, ὑπομένειν
Operire, σκεπάζειν
Percunctari, Terent.
Percunctatum ibo ad portam quoad se recipiat
Præstolari, omnia cum accusativo construuntur. Cicero pollicitum præstolor etiam dativo jungit.
Restare, Restitare
Tardare, Resistere
Cunctari, Demorari
Intermittere, Intercipere
Interrumpere, Cessare
Tardescere, Deinere
Desistere, Morari
Moram interponere, facere, inferre
Hærere, Sistere
Omittere.

I will not Tarry. I will come by and by, quickly, or shortly.

Non cunctabor, non morabor diutius
Adventum non differam, non prorogabo
Subitò, inopinato, propediem nos visurus est
Novo ineunte anno
Ineunte vere, prima Hirundine advolabo Dabitur tibi copia nostri, Virgilius.
Hyeme proxima, hyeme extrema videbit nos Roma
Londinum, Oxonia
Cum se remiserit hyemis rigor, cum cheonilis & hirundinibus evolabo
Adventum maturabimus
Ocyus præsentiam nostram usurus es,
Propediem te invisam
¶ Maturabo reditum
Jam jam adero
Mox rediturus
Continuò hic ero.

Tarry a little, vide Stand still.

to Do or end his Taske, to dispatch his business.

Pensum persolvere, absolvere
Pensum conficere, Plaut.
Pensum meum quod datum est, confeci
Peragere laboris pensum
Opus justum vel operas reddere

Implere

Implere, peragere partes ſuas
Juſta præbere, reddere
Juſta operum peragere
¶ Plena opera
Juſta pluraliter
Opera conſtituta, debita, conſuera, apud Columel.

to Taſte, to Smacke, to prove.

Libare, Delibare
Guſtare, Deguſtare.
Pitiſſare, apud Terent.
Carptim, leviter, ac velut obiter deguſtare
Admovere labra poculis
Primoribus labiis deguſtare, tangere
A limine ſalutare
Summo digito & quaſi per Indicem tangere, Juſtinianus
Ut canis è Nilo deguſtare
Per tranſennam inſpicere
Extremis digitis attingere
Ex tranſcurſu dicere, velut deguſtandi cauſa
ἐκ παρεργασίας μαθεῖν, ὥσπερ γεύματος ἅπτεσθαι.

to Tax, vide to Telle.

a Taſſer, a Botcher, a Cobler.

Sarcinator, Sartor
Cerdo, ῥάπτης
Veſtiarius, qui veſtes vendit & reſcit, Pannicularius
Veteramentarius ſutor, a Cobler or a Botcher and ſuppactor, a ſouter or cobler.

to Teach, to Informe, to Inſtruct.

Docere, παιδεύειν
Inſtituere, Erudire
Edocere, Condocere
Educare, Dogmatizare
Inſtruere, imbuere.
Fingere ingenium rude, animos puerile, juventutem, filium, pro informare
Literis ornare
Condocefacere, apud Cic. Tuſc. 3.
Tradere pro docere
Præceptiones & inſtitutiones tradere.
Profiteri aliquem, artes ingenuas, pro docere, ſcire
Pueri pectus præceptis formare, Hor. Formare mores
Ætatem puerilem ad artes, ad humanitatem informare, Cic.
Artium vias juventuti tradere
Tradere vias diſciplinarum diſcendarum, ſcientiam
Puerorum rudem & ad omnia ſoqacem animum ad optima quæque perducere
Puerorum ingenia literis excolere
Juventutem & fideliter & accurate, tam literis bonis, quam rectis moribus expolire.
Pectus rectis moribus inſtruere
Catechizare, in Epiſtolis Paulinis propriè.
Inſtruere, myſteria religionis tradere.

to Teare in pieces, vide to Rent.

to weepe with Teares, vide to Weepe.

to Tell, to ſhew, to declare, vide Rehearſe.

a Tell-tale, a Blab.

Homo futilis, Levis
Rimarum plenus
Omnes ferens ſub auras
Hac illacque perfluens
τετρημένος πίθος, Hoc eſt, Dolium pertuſum
Incontinentis linguæ
Parmeno Terentianus
E perforato qui biberit poculo

Meli-

Meliacum navigium
τὸ μήλιακὸν πλοῖον
Laterna punica
Cribro infidelior
Laterna magis pellucidus
Dolio pertuſo incontinentior, ut habent proverbia.

to Tell all things abroad.

Dicta eliminare, apud Horatium, in epiſt. pro extra limen efferre, renunciare
Facta tegenda loqui, Tibul.
Foris effutire, Terent. vide to publiſh.

Tell us.

Dic, Dice, apud Comicos
Cedo, imperativum, pro dic, apud Comicos
ἔιπι, λέγε, Refer
Dare, pro dicere, apud Virg.
Iſte Deus quis ſit da Tityre nobis, id eſt, dic, Memora.

Tempeſtuous and troublous weather.

Venti, Procellæ
Importuniſſimi venti perpetuo ſpiritu ex adverſo flantes
Fulmina, Fulgura ardentia
Tempeſtates, Turbines
Intemperies, Nimbus
Grandines
ζάλη πολλὴ
Cœlum admodum ingratum
Cœlum turbidum
Hyems pro tempeſtate ponitur.

Tempeſtuous ſtormes on the ſea.

Æſtus, commotio maris
Mare turbidum, fervens, æſtuans, ſævum, fluctuans validè, vehementer
Procelloſum mare, turgidum, invalescente Æolo, exurgentibus ſubinde undarum molibus
Ærumnoſum ſalum, Cic. vocat.
Undas, fretum, quum ventus & unda intumeſcunt, ratis mediis urgetur, in fluctibus æquoreis titubans quaſſatur procellis
Rapidis ſævit fervoribus æquor
Mare tumultuoſum, ventoſum, undoſum, undabundum, tempeſtuoſum, horriſonum, naufragium minitans, ventis commotum, iratum, ſervidum, agitatum

to appeaſe a Tempeſt.

Componere, tranquillum reddere tempeſtuoſum ſævi maris impetum
Lenire tempeſtatem
Tumida placare æquora
Æolis ventis, tumidiſque imperare procellis
Liberare à turbine irati æquoris.

a Temple, or a Church.

Templum, Delubrum
Baſilica, Phanum
Ædes Sacra
Tabernaculum, Sacellum.

a Tent, a Pavilion.

Tentorium, σκηνὴ
Papilio, Stativa
Tabernaculum, σκηνὴ
Nomine quoque pellium in ſacris tentoria caſtrenſia deſignantur, in prophetia Abacuc, Turbabuntur pelles terræ Madian.
Caſtra pluraliter
Domus portatilis.

a Tent to put in a wound.

Penicillus vulnerarius, quo vulnera ſtipantur
Peniculus
Turunda à Catone ponitur pro lineamento ex filis, quod in ulcera immittitur

Lemniſcum

Lemniscum, apud Celsum, pro linamento oleo vel ungueato illito
Epithema
Linamentum
Linteolum, lineus panniculus
Basilicon, apud Celium pro eodem μονόγλωσσον linteolum illud concerptum quod vulneribus inditur ad extrahendam purulentiam ac saniem, suppuratione quum jam maturuerit terro rescissa.

Thankefulnesse.

Gratitudo
Gratiarum actio
Gratia, Animus memor
Memoria, voluntas grata in aliquem.

to give Thanks.

Habere gratiam vel gratias, est animo, mentem scilicet animumque habere memorem accepti beneficii quod Græcis est χάριτας ἔχειν
Referre gratiam & gratias, est facto respondere, scilicet officiis, & satisfacere re ipsa beneficiis, & licet sæpius capiatur in bonam, in malam tamen partem ponitur, ut maleficium reddere significet
Agere gratias dicimus, & carissimè gratiam verbis, videlicet, ἀνθομολογεῖσθαι χάριν
Charites persolvere nonanti
Jungimus illi ferre semper incredibiles, magnas, maximas, singulares, immensas, ingentes, immarcessibiles gratias
Agere grates, poëticum magis quàm oratorium
¶ Cæterum accentum ferre, vel referre, tam in bonò quam in malo, est habere pro accepto, fateri se accepisse
ὁμολογεῖσθαι, ὁμολογεῖσθαι
Gratis vel gratiam summam, solidam gratiam inire

to be Thankfull.

Reponere merita
Gratias agere, habere alicui
Compensare, Repensare
Remunerare beneficium bene merenti,
Clavo trabali beneficia sua affigere
Meritas agere gratias
ἄπιστα ἀμοιβὰς
Gratias dignas pendere
Pensare, reddere beneficium
Gratiam remetiri
Parem esse beneficiis acceptis
Respondere meritis beneficiis
Persolvere, solvere beneficiis
Operam benignè compensare
Alicujus erga se benevolentiam singularibus accipere officiis
Officium officio pensare
Fricantem refricare
τὸν ξενίσαντα ἀντιξενίσαι
Beneficium acceptum ampliter repensare. Mutuam officii vicem rependere, ἀντιπλαρχεῖν
Terentius Phor. Feneratum isthuc beneficium tibi pulchrè dices, id est, cum lucro redditum conduplicatum
Benefactis pensare oblatum obsequium

That, or As.

Ut, ἵνα,
Quatenus, Quod.

a Thiefe.

Fur, φώρ
Sappilator, Clèptes
Trium literarum homo
Homo manibus aduncis & piraticis, ἁρπαλοχείλης
Fele rapacior, Rapax.
λωποδύτης Dietarius
Laurus harpua proverb.
Vulturius, apud Plaut.
Inhians præda
Qui uncis est unguibus
Lavernio Furax, Thoebris.

Felis

Felis tarreſſia Verte
Manticulator, apud Feſt.
Trifur, è gabalo lapſus, a wag halter.
Latro, Prædo, Raptor
Prædator, Pirata.

Therfore, for that cauſe.

Proin, Proinde, Ergo,
Ideo, Igitur, Idcirco
Itaque, Eadem cauſa
Illius negotii gratia
τότε ἕνεκα
Eapropter, & propterea
Eam ob rem, & res
Ea gratia, ea de re
Ea ex re
Eó & in hoc, in ſtructura orationis
Hac de cauſa, his cauſis adacti, Therefore.

to Thicken, or make Thicke.

Denſare, Condenſare
Cogere, Virg. Frigore mella cogit hyems
Conſtinare, Spiſſare
Inſpiſſare, Conſpiſſare.

Thicke, hard, cloſed together.

Denſus, Frequens, πυκνὸς
Confertus, Confertiſſima turba
Condenſus, Spiſſus
Craſſus, παχὺς
Opacus & obſcurus ad umbram verius referuntur.

to Thinke, to Eſteeme, to Suppoſe.

Inclinare, Cenſere
Putare
Exiſtimare, Conjicere
Conjecturare, Conjecturam facere
Cogitare, Autumare
Ducere, Credere
Arbitrari, Suſpicari
Reri, vide to Suppoſe.

as I Thinke.

Ut reor, exiſtimo
Ut mihi videtur
Ut arbitror, ὡς νομίζομαι
Ut ego quidem ſentio, autumo
Meo judicio
Mea ſententia, Opinione mea
ἐμοὶ δοκεῖ
Niſi me animus fallit, unleſſe, or except I be deceived.
Quantum mihi videre videor
Quantum indiciis colligere poſſum
Quantum meæ exiſtimationi ac judicio videtur.
Quantum ego ratione & ingenio conſequi poſſum.

to Thinke of, or upon, vide to Muſe.

Thin, vide Slender, Leane.

to quench, to ſtanch Thirſt.

Sitim compeſcere, deponere, pellere, tollere, explere
Relevare, Siſtere, Sedare, Extinguere, Expellere
Sitis ſorber ora'
Arentem levare unda ſitim.

to be Thirſty or Dry.

Sitire, Sitim pati, ferre, tolerare, Deferre
Siti conſumi, obrui, avida ſiti.

to Thraſh.

Frumenta pertici, excutere
Triturare, ἀλοᾶν
Greſſibus exterere
Spicas ſuſtibus tundere, Colum.
Flagellare meſſem pertica, Plin.

to

to Threaten.

Minari, ἀπειλεῖν
Ædere, jactare minas
Minitari, Comminari
Fulminare minis
Promittere, apud Virg.
Intentare mortem, Virg.
Interminari
Maximas intentare minas
Intonare minis & verberibus.

a Thrifty child.

to Thrust, vide to Foine.

to Thrust or to cast downe.

Devolvere, detrudere
Dejicere, καθαιρεῖν
Deturbare è sublimi
De sublimi ad ima rotare
Præcipitare.

to Thrust, or Put out.

Elimare, Proturbare
Liv. Pellere foras, Extrudere
Protrudere, Obtrudere
Explodere, expellere, vide to Drive out, &c.

to Thunder.

Tonitruare, Tonare, intonare, superintonare.
Movere tonitrua, Tonitrua matutina ventum significant, imbrem meridiana
Tonitrus, Tonitrum, Tonitru indeclinabile, Thunder.
Magnus ab æthereo personat axe fragor
Jupiter strepitu exterruit orbem
Magno miscetur murmure cœlum
Tonitru ciemt aër, cœlum
Tonitru tremiscunt abdita terrarum
Intonant poli
Pater omnipotens ab alto cœlo intonuit

to Tie, to Binde.

Vincire, Ligare
Revincire post tergum brachia
Injicere vinculis
Fortibus nexibus, vel loris constringere
Gravibus coërcere vinculis
Λημαδεῖν, Innectere pedicas
Compedes injicere, to fetter, or give fetters.
Adhibere vincula
ἐμπεδεῖν, Indere compedes, eathenas captivis
Compedibus vincire
Innectere manicas
Astringere actius, fortius, fortiter, vide to hang up.

to Till the ground, vide to Eare.

Time or Season.

Tempus, καιρος
Hora. apud D. Paulum
Tempestas, apud historiographos
Curriculum, apud Virg.
Otium pro tempore
Non fuit mihi otium, I had no leasure.
Ævum, αἰὼν, pro tempore longo, sicut sæculum, & ætas, Ut nostri sæculi mores, nostra ætate
Dies pro temporis cursu, apud Cic.

in good Time, vide Season.

the Time will try.

Tempus docebit
Exitus rei probabit
Tempus omnia retegens, patefaciet
Exitus acta probabit.

in good Time or Season.

Maturè, Tempestivè
Opportunè, per tempus
In tempore

to obſerve the Time. to take heed how he ſpendeth or beſtoweth his time.

Habere rationem temporis
Summa cum utilitate noſtra diem condere, Plin.
Non ſinere tempus ſine fruge fructuq; dilabi, effluere
Rectè otia ponere
Rectè ætatem ducere
Temporis enim ſumptus (ut inquit Philoſophus) parciſſimus eſt
Tempus redimere, eſt melliis collocare, quod malis ſtudiis hactenus tritum eſt.

to waſte or to ſpend Time vainly.

Bonas horas malè collocare
Otio & litteris abuti
Fruſtra tempus conterere
Sympoſiis bonas horas malè perdere
Tempus alea terere
Conferre tempus in aleam, Plin. vide to ſpend the day in vaine.

to paſſe the Time.

Tempus, diem dedücere, tranſigere, traducere, trahere, extrahere
Tempus terere, conſumere, conterere
Otium terere, agere
Dies vitæ, ætatem decurrere, conſumere
Diem conficere ſermone longo, Plaut.
Ducere horas, Virg.
Eximere diem dicendo, Cic.
Condere ſoles, apud Virg.
Conſumere longos ſoles, apud Per.
Ducere, proterere tempus
Noctes fabulis jucundiſſimis cum ætatium tranſmittere
Extendere noctem colloquiis, ſermonibus
Jucundiſſimis ſermonibus nox ducebatur, Plin.
Placidè traducere ævum, vitam
Ferias agere amœniſſimas
Ineptiis, nævis bonas horas malè conterere
Temporis tædium lectione fugare, pellere, levare, relevare
Fabellis tempus, diem fallere
Suffurari tempus, quis dicitur, quod rebus neceſſariis ſuccidit.

the Time weareth, or paſſeth away.

Fluxum tempus elabitur
Ætas avolat, diffluet, effluet ætas
Fallunt anni
Labuntur anni tempora
Tempus præterit, fugit
Et dies, apud Plaut. præterit
Eximitur dies me gaudente, Plin.
Tempus aſſiduo rapitur curſu
Cedit dies, apud Cic.
Abeunt, evaneſcunt, præcipiti lapſu intermoriuntur tempora
Truditur dies die, apud Horat.
Cito pede labitur ætas
Tempora labuntur, tacitiſque ſeneſcimus annis
Fallit tempus, id eſt, citò præterit nunquam revocabile
Dies abit inſtar euntis, currentis vel fluentis aquæ
Humanæ labuntur tempora vitæ atque anni properant
Labitur occulte, fallitque volubilis ætas.

at this Time, in this world, or as the world goeth now.

Hoc ævo, nũc.

Impro-

Inpræsentiarum, Nunc
Hac tempestate, ætate
In præsens
Hoc temporis curriculo
Hoc sæculo, Hoc tempore
Hac hominum ætate, Hodie.

at the very same Time.

Eadem tempestate
Sub idem tempus
Per idem tempus.

the Time weareth away all things.

Differendo, intercedentibus diebus vel mensibus res dicitur elanguescere, intermori
Evanescere
Venire in oblivionem res dicitur, cui tempus inducet oblivionem
Tempore ipso vanescere apud Tacitum. Et proverbium, Dies adimit ægritudinem, tempus enim omnia lenit & emollit: hinc doloris medicus tempus vulgo dicitur.
Non est dolor tantus quem temporis longinquitas non mitiget, tandemq; adimat, imo revulsum pectore.
Multis præterea rebus medetur tempus, quas nulla vi possis emandare.
Et Euripides, χρόνος μαλάξει σε
Tempus dolorem lenit
Videmus opiniones vanas, fictasq; diuturnitate extabuisse.

in the meane Time or Season.

Interim, Interea
Interea temporis, Ioci
Interdum, Obiter, In transitu
Interim dum, μεταξύ.

in Times past, or of Late.

Diebus proximè exactis
Longo ab ævo
In diebus seu mensibus prioribus, ἔμπροσθεν, Hoc longis intercedit annis, Diebus iamdudum, nuperrime, elapsis, præteritis.

in old Time.

Majorum nostrorum ætate, tempestate, temporibus quo sæculo majores nostri vixerunt, annis præcedentibus, præteritis, præterlapsis.

out of Time.

Inopportunè, intempestivè, importunè, insolitè, inopinatò, inopinanter, inopinatè.

as the Time will serve.

Tempori cedere, necessitati parere, rationem temporis habere, consulere temporibus conformare se ad temporis rationem, consilia & actiones tempore, moderari, pro temporum Statu & suscipere & deponere, ita se gerere, ut præcipere tempus videatur, ut temporis ratio ferat ac postulet
Quasi ducem in rebus agendis, & consiliarium habere tempus.

in Time to come.

Apud posteros, in posterum, in posteritatem, ævo sequenti, vide hereafter.

Timerous, vide Fearefull.

Tiranny, Cruelty.

Tyrannis, Iugum durissimum
Servitus plusquam miseria
Phalaridis imperium.

to exercise Tiranny.

Tyrannidem exercere
Pharaonica sævitia opprimere
Subditos tyrannide fatigare, deprimere
Omnium hominum sævitiam improbitatemqve supergredi.

Tired, vide Weary.

To and fro, vide Hither and thither.

Toad

Toadstooles. Mushrumps.

Asparagus, ἀσπάραγος
Corruda, Fungus
Boletus, βολίτης
Tubera & tuberes.

Together.

Simul, ἅμα, Una Pariter.
Insimul, med. correp.
Conjunctè seu conjunctim.

Toyes, trifles, vide foolishnesse.

Tokens, markes, or signes.

Signa δείγματα.
Indicia, Argumenta
Monumenta, Intersignia
Documenta, Specimina
Notæ, Vestigia
Symbola σύμβολα.

a Tole-gatherer, vide Customer.

a paire of Tongs, or pincers.

Pruniceps, forfex igniaria
Furcilla coquinaria, πυρολάβιον
Tenella, barbara dictio est, seu potius Gallica.

an ill Tongue, or a railing tongue.

Lingua virulenta, bisulca
Mordax, Maledicta
Contumeliosa. Virg.
Aspidis morsus
Venenum detractionis spirans, & apud Juven. Lingua mali pars pessima servi.

a childrens playing Top.

Trochus, Trochulus, Turbo.
Trocho lude, aleas fuge
Turbinem volvere, Trochum agitare, circumverti, ambire.

the Top or highest part.

Æditior locus, Fastigium
Culmen, Cacumen
Vertex Metaph.
Supercilium, Summitas
Verticā, Metaph.
Altitudo, Extremitas
ὕψος, ἄκρα
Apex, Iugum
Præcipitium, Ardua terrarum
Sublimitas, Celsitudo
Specula, Iuga montis.

from the Top to the Toe, vide from the Beginning to the end.

a Torch.

Tæda, Fax, Liminare
πυρσός, Funale.
Facula, a fire-brand.
Lampedion, vide a Lampe.

Torch-bearers.

¶ Daduci, λαμπαδοῦχοι, Tædiferi, faculárii, Ceroferarii.

to Torment, vide to Punish.

a Touch-stone.

Lapis Heraclitus, penult. red.
Lapis Lydius, Index, Latinè βάσανος, Cujus attritu fabri aurati vel argentum explorant, verumne sit an adulterinum.

a Torrent, a swift running streame falling from the hils.

Torrens, tis, m. g. Torrens, entior, entissimus

Torrentia flumina
Rapidus montano flumine torrens
Sternit agros
Sternit sata læta boumque labores
Ruunt de montibus amnes.

It Toucheth you very neere, vide it is your part.

a Towne or City.

Oppidum, Oppidulum
Civitas, πόλις
Urbs, qua Roma propriè dicta est voce, ad alias civitates modo detorta est.
Castellum, κώμη.

to undoe or spoile a Towne, vide to destroy.

Trace, vide Footsteps.

a Trade or manner of life.

Vitæ institutum
Vivendi ratio, modus, forma
Formula, Mores
Exercitium, Studium
Recta, optima morum compositio, vide supra Occupation.

to Traffique, to exercise the trade of Merchandize.

Negotiari
Exercere, tractare commercia mutua, negotiationem,
Inire commercia. Mercari
Mercaturam exercere, vel mercaturam.
Facere mercaturam, apud Cic. & Plaut. pro exercere,
Agere mercatum, negotiationem.
Mercimoniis faciundis rem augere, vide to Use.

Transitory, or not long during, of no long continuance.

Momentaneum
Transitorium, Caducum
Fluxum, fragile, Sal. Divitiarum & formæ gloria, fluxa & fragilis habetur
Temporarium, Temporaneum
Instabile, Ruiturum
Fugax, Labile.
Jamjam periturum
Mobile, Interciturum
Interiturum, occasurum
Intermoriturum
In oblivionem venturum
Parvo tempore duraturum
Omnium enim rerum vicissitudo est, & omnia orta occidunt
Ætati, annis cedere
Ætatem ferre non posse
Diu servari non posse, qualia sunt vina nonnulla, quæ dicuntur fugientia
Et mala Persica, Plin. vocat fugacia quod durabilia non sunt decerpta, quæ facillime corrumpantur.

to Translate, vide to Change.

Traps, Gins, Snares or Wiles.

Laquei dolosi, Tendiculæ
Insidiæ,
Pediæ, Retia
Fallaciæ, Offuciæ
Tricæ, Irritamenta
Casses arcti, i. Technæ
Clandestinæ insidiæ, Transennæ,
Obsidiæ, apud Colum. Plaut.
Durateos equus, proverb.
Decipula æ, & Decipulum neut. gen.
Furtæ, apud Ovid.

to Travell or labour in vaine, to lose his Labour.

Perdere

Perdere operam & impenſam
Inanem operam ſumere, ſuſcipere
Studio exerceri inani
Fruſtra laborare, conari
Capere, pati, ſubire laborem inanem
In caſſum ſudare
Arenam numerare, metiri
Arenæ ſemina mandare
Arare litus
Aërem verberare
Operæ jacturam facere
In pertuſum ingerere dolium, apud Plaut.
Studium male collocatum iri dum video
Ludere operam
Auſtrum percellere
Penelopes telum retexere
πηλωπης ἱστὸν ὑφαίνειν
In aqua ſcribere, apud Catul.
Delphinum cauda ligare.
ἀλφῖνα σοφὸς τὴν ὐρὰν δεῖν
Scopas diſſolvere
Rem prorſus inutilem efficere
Nebulas adverberare
Piſcari in aëre
Aquam in mortario tundere
Calvum vellere
Lavare corvum, laterem
Ignem diſſecare
Æthiopem dealbare, lavare
Iſthmum perfodere
Reti ventos venari
Aquam cribro haurire, & id genus permulta alia, to labour, & ſupra, to labour in vain.

to Travell, or be in labour of childe.

Parturire, parere, Dare, Edere partus
Solvere molliter partus, liberos ſuos
Producere, in lucem dare
Educere fœtus, Reddere ventris onus
Ponere ventris onus
Ferre partus, Reddere ſemina concepta, uteri pignus.

to Travell before the time, or to bring forth young before it be perfect, in beasts we say to cast their young.

Immaturum fœdum edere
Abortire, Abortum parere
Abortare pro eodem, apud Jul. Fir.
Aborior, eris, vel iris
Abortivum, abortum facere, ἐκτιτρώσκειν
¶ Abigere partum medicamentis ἐκτίτειν, ejicere infantem in utero enectum
Coactè conceptum à ſe ſubire, Suet.
¶ Fœtum corrumpere
Et apud Phocyllidem, φθείρειν βρέφος, ἁμῦναι ἐνδὸν γαστρός
In utero fœtum corrumpere
¶ Vitia contrahere abortiva, apud Solin.

an expert or great Traveller.

Qui plura loca calcavit, quam ullus mulio perpetuarius, apud Sen.
Multum terris jactatus & alto, apud Virg.
Qui orbem peragravit omnia emenſus
Quique mali multum, multumque laborum fluctibus & bellis tulerit, Virg.
Rebus evariantibus jactatus & agitatus.

a Treaſure.

Gaza, Perſica dictio
Theſaurus, Θησαυρὸς, Græcè, quod repoſitus ſit εἰς αὔριον, i. in craſtinum
Divitiæ reconditæ, repoſitæ
Fiſcus, Ærarium ſanctius
Peculium authore Celio pro ea patrimonii parte ponitur, quam quis in numerato & ad caſus repentinos repoſitam habet, ut refert Alciatus
Gazophylacium, vel Emphica garza, id eſt, theſauri repoſitorium, Theſaurarium Auguſt. vocat.

the Lord Treasurer.

Ærariis præfectus, Ærarius
Arcarius, qua dictione Hieron. utitur in lib. Ester
Quæstor, ταμίας
Præpositus pecuniæ publicæ
Ærarii curam habens
Tribunus ærarius, Budæo dicitur
Receptor generalis
Coactores vocantur præterea, Quæstores seu collectarii
Κωλλίκτωρ
Coactionem argentariam factitare, apud Suet. pro exercere Quæstoris officium.

a Trencher.

Quadra, a broad trencher.
Quadrula
Mensa & mensula diminutivum, apud Virg. in 7.
Orbis, seu orbiculus mensarius, a round trencher.
Discus, idem.

a Trembling, vide Quaking.

a Trespasse, vide Offence.

Tribute, vide Subsidy and Custome.

to try, vide to Attempt.

Trifles, vide Foolishnesse.

Bables.

to Trim, vide to Beautifie.

Trimly, Finely, Cunningly, Workemanly.

Adfabrè, Fabrèrimè
Artificiosè, Eleganter
Quam optimè
Scitè, Scitissimè.

a Trivet.

Tripes, τρίπους, Cytrapus

to Triumph, to Brag.

Agere triumphos, Triumphare
Ovationem agere
Dicere Pæan, Dicere Io Pæan
Cantare triumphum, Pæana
¶ Et præponere gloriantes dicuntur, Proverbio, ante victoriam encomion
Ante congressum encomion vel epinicia sibi ipsis canere, & ante lentem augere ollam.

Trouble, vide Heavinesse and free from trouble.

Trouble of minde, vide Madnesse.

to Trouble himselfe, to put himselfe in great trouble.

Negotium sibi exhibere, facessere πολυπραγμονεῖν
Multis se negotiis implicare
Circa multa agere
Capere molestiam
Rebus nihil ad se pertinentibus implicari
Omni se prægravare molestia
Molestis se involvere negotiis
Sibi ipsi litium ac negotiorum materiam accersere, parare
Sibi malum conciliare
In cœlum expuere
Facere quod in proprium recidat caput
Adversus stimulum calcitrare.

Troublous, vide Ostevous, and a piece of trouble.

Throughly, vide Wholly.

a Truce.

Induciæ,

Inducia, Pax ſequeſtra
Vacatio militiæ
A bello, vel belli feriæ
ἀνοχεῖαι, ὑπογή
Pactitia pugni ceſſatio

to make Truce with Enemies.

Inducias paciſci, agere, facere, pangere, dicere, inducias bello dare
Condicere inducias, id eſt, ſtatuere, apud Juſtin.
Æquis conditionibus inducias inire, Plin.
Ab armis fœdere intercedente quieſcere
Peractis induciis
Tempus inductarum cum Gallis exierat, Cæſ. vide League.

True, one that ſaith the truth.

Verax, Veriloquus
Homo minimè vanus.
Veridicus, Oracula loquens
Verus pro veridico, apud Terent.

like to be True, or according to the truth.

Veriſimile, & è converſo
Verum ambage remota dedit
Simile veri, ἐοικός
Non veri diſſimile, Revera
Vero verius apparet
Vero conſonum
Non abhorrens à veritate
Veritati conjunctum
Haud abſurdum, ineptum, abſonum à vero, ſimillimum vero
Durant veſtigia non languide fidei, Soli.
Fama nec à veri diſſidet illa fide
Veri ſpeciem habens
Idoneum, appoſitum, aptum ad perſuadendum, πιθανον.

Truely, indeed.

Sanè, Certo certius
Certè, Certiſſime
Habet omnes in ſe numeros veritatis
Certum, vel certò ſcire
Planè, Atqui
Vere, ἀληθῶς Verum
Profecto, Vero verius
Nil certius, apud Comicos
Quovis oraculo Delphico certius
Nimirum, Haud dubio
Pro certo creditur
Quinimo, Revera,
Imo, Amen, Prorſum, Vere
Porrò, Videlicet, Reipſa
Et jam, Etiamnum
Rectè, Sanè, ita vero
Sane vero, per ironiam
Utique, γάμμα
Dubio ſine, Næ, ναί
¶ Confirmantis & obteſtantis formulæ, apud Comic. præcipue
Ita me dii bene ament, juvent, apud Terent.
Peream, Diſpeream
Ita Deum mihi propitium habeam
Moriar, Emoriar, Male mihi ſit
Ita vivam, apud Cic.

a Trumpet.

Tuba, σάλπιγξ, Salpinx
Cornu recurvum, Claſſicum
Bucca, ut ſcribit D. Hier. apud Hebræos tuba dicitur, à quo buccina diminutivum, & buccinum in neutro genere, apud Plin. κερατίνη
Concha pro buccina vel tuba, apud Virgilium & Horatium
Æs pro tuba, ex ære, apud Virg.
Signum, Signa canant apud Mart.

to ſound the Trumpet.

Clangere, κλάγξαι
σαλπίζειν, Signum dare
Datur Signum buccinæ, Cic.
Buccinare, Ære ciere urſos. Virg.
Clangore buccinæ militum animos confirmare.

to Trust.

Fidere, Confidere, Niti Thesea fide
Credere. Fidem habere
Spémque fidémque locare
Fretus sum, pro fidem habeo.

Trust no body.

Nemini fides habenda est, nusquam tuta fides, humanis mala est fiducia rebus, sapientiæ & consilii est, nemini res nostras credere, committere, nemini plane confidere.
Nullius in fide omnia statuere, ponere, collocare.
Quis est quem tibi fidum præstare possis, cujus incerta, dubia, infirma, fluxa fides non sit?

Trusty, vide Faithfull.

I Trust, vide I Hope.

to speake the Truth.

Veritatem exprimere, edicere, libera voce depromere, denunciare, citra adulationem prodere, ἀληθεύειν, Veritatem proloqui
Verum dicere, alloqui, nec celare
Auriculas teneras mordaci reddere vero apud Persium
Ad normam veritatis loqui, Bud.
Verum proferre
Tanquam è plaustro loqui
ἀπὸ τῆς ἁμάξης λέγειν
Dicere id quod res est.
Dicere rem ipsam, ut res est.
Veritati rerum gestarum testimonium perhibere.
Veritatis imbare tanquam vaporem & nubeculam deprimere
Polsum recitare Sybillæ, apud Juven. id est, rem indubitatam, certam
Oracula loqui
Ἦτορ ἰθὺς μάλα τοί μοι ὑποκρίνασθαι ἀνώγει, apud Homer.
Ut verum dicam imperat mens ipsa.

to defend the Truth.

Agere pro veritate
Veritati subscribere, suffragari
Veritatem propugnare
Totis viribus verum tueri
Veritati patrocinium totis nisibus præstare
Jugulum supponere, pro veritate tuenda, vero tutando, fidei honore
In fidem veri memorias accersere ex antiquitate scriptorum
Oppetere mortem pro veritate.

to cover, to cloake the Truth.

Verborum coloribus, veritatem obfuscare.
Oratoris fucis veritatem obducere.

a Tumbe, vide Grave.

to Tumble, to wallow, to Turne.

Volvere, Volutare
Pervolvere, Rotare
Revolvere, Evolvere
Advolvere, Devolvere
Supervolvere, Involvere
Advolvunt ingentes montibus ornos
Volvere rotam
Saxa volvebant, inferebant.

a Tumbler, vide Dauncer.

a Tun, a great vessell.

Dolium βυτὸς, Vas vinaria
Cuppa, aliis per simplex p. scribitur
Bacchar seu Baccharium
Cadus, κάδος, Tina, Vietor
Vascularius, a Cooper.

by Turne, by course one after another, or one to another.

Mutuo, Inter se, Alternatim

Alia

Alius alium, Alternè
Ultro citroque & ultro citro
Secum, ἀφ' ἑαυτὸν
Vicissitudine, Vicissim
Inter nos agamus communiter
Alternis vicibus
Ad invicem, pro quo eruditiores ponuntur.
Ad alterutrum, Græcè ἀφ' ἑαυτὸν
Invicem quin, Ad hæc tertio pugnare invicem ostendit.

to take the Turne of another, vide to Supply the stead of another;

a good Turne, vide Good.

to doe one a good Turne, vide pleasure and benefit.

one good Turne requireth another.

Manus manum fricare proverbialiter dicitur
Manus manum lavare
Gratia gratiam parare
Mutuum muli scabere
Fricantem refricare, & id genus alia permulta.

Twelve.

Duodecim, Ter quater, Bis sex, addiderat annos, ad duo lustra, duos.

Twilight, vide Evening.

in the Twinkling of an eye, vide Moment.

V.

a Vagabond, a Runnagate, a wanderer, a rogue.

ERro, onis, Errans πολυπλάνης, ἀφόβητ
Aberrans, Errabundus
Vagans, Vagus
Vagabundus, Multivagus
Palans, Circulator
Panagæa Diana proverb.
Instabilis, nulla certa sede consistens
Pedem stabilem & domicilium certum non habens
Toto vagari orbe
Per medias urbes agitur, saltusque peragrat Erro.

Vaine or transitory.

Vanus, Fragilis
Verna incertior aura
Fluxus, Caducus
Perfusa gloria fuco
Umbratilis, Momentaneus.

in Vaine.

In vanum, In cassum
Frustra, Nequicquam
Inaniter. Nequaquam.

Vaine hope.

Spe frustrata, Vana, inanis, falsa, minime secunda, omnino adversa, aversa.

Valiant, vide Courageous.

to Vanquish.

Cæsar Pompeium vicit, pugna fregit, prælio superavit, acie vicit, superavit fugavitque
Copias ejus profligavit, in fugam conjecit, convertit
Victoria est potitus, victoriam tulit, obtinuit, consequutus est, adeptus est.

to Vanquish with reasons, vide to overcome.

Vantage, vide **Gaine.**

to Vary or differ in words.

Pugnantia dicere, Non constare sibi, διαφέρειν ἑαυτῷ
Non consentanea dicere
Secum discrepare.

Variable, vide **Inconstant.**

Variance, vide **Discord.**

a Vault or an arch Roofe.

Cameratum, Concameratum
Caminatum, Testudinatum
Arcuatum Fornicatum
Fornicibus recurvum
Testudineum, Arcuatum opus.
¶ Camera, Testudo, Fornix
Testium incurvatum, devexum.

Vehemently, vide **Much.**

to open a Veine, vide **to let blood.**

Venome, vide **Poison.**

Very much, vide **Much.**

Vermilion, vide **Red colour.**

a Verse or Metter.

Carmen, Versus
Oratio numerosa quod numeris constet, metro ligata, carminis legibus adstricta
Metrum, μέτρον
Numerus, Modus
Modulus, Carmina, Musa
Sermo in carminis leges ligatus numeris adstrictus
Carmen siccum exile, exangue, exuccum, nullum omnino Apollinis vestigium habens.
¶ Contra, Elegans, venustum, versum quod artificiosè & composito pede fertur, politum, lepidum, grandiloquum, suaviloquum, excultum, Maroneum.

to make Verses or Metter.

Pede juncto scribere
Pangere, conficere, conscribere carmen
Facere, Dictare
Carmen scribere, condere, ludere, docere
Versus fundere, canere, resonare.

Vertue.

Virtuti omnia sunt subjecta, omnia sunt sub potestate ac ditione virtutis, rerum omnium regina virtus est, dominatur, una regnat, summum jus habet, omnia regit, virtuti cuncta parent, cadunt, subjecta sunt humana omnia
Virtus valet ad omnia, imperium habet in omnes res, omnia tenet, possidet jure, ac potestate sua, complectitur: quid est, quod assequi virtus non possit?
Virtus floret, valet, pollet, excellit, antecellit, præstat.

to Vex, to molest, to persecute

Insectari, Infestare
Affligere, Afflictare
Cruciare, Molestare
Macerare, Mactare
Enecare, Metaph. Defatigare
Utere, apud Terent.
Vexare, κακωτικῶς
Lacessere, ἰδικῶς
Insequi, Quatere, Insultare
Turbare, fatigare
Molestum esse, ἐνοχλεῖν
Exagitare. Premere
Persequi, διωκτικῶς
Urgere, πιέζειν
Petulanter incessare
Premere persecutionibus
Cogit me illud, that vexeth me, vide **to grieve or to punish.**

a Vica

a Vicar, vide a Curate.

Victory.

Victoria, νίκη, Palma
Trophæum, βράβειον
Triumphus, superior manus.

to have or obtaine the Victory, vide to Overcome, and Vanquish.

to View, to consider diligently.

Contemplari, ad oculos & ad animum refertur
Interius ac propius contemplari
Altius perspicere, vel pensiculatè
Penitissimè spectare
Propius intueri
Ob cordis oculos ponere
Animo intueri
Penitus introspicere
Silentium aperire, Proverb.
Omnes animi sensus velut quodam speculo pertentare
Judicii acrimonia
Tanquam ad manum inspicere, introspicere, perspicere, attendere, rationem habere, considerare, expendere
Æstimare à digitis prioribus, veluti leonem ab unguibus
Totum perlustrare, excutere
Attentissime inspicere
Ad hominum formam & figuram animum ferre, Cic.
Attentius, accuratiusque considerare.
Penitus explorare
Cominus oculis quamlibet curiosis collustrare
A fronte atque à tergo
ἀπὸ προσώπου καὶ ὀπίσω
Fixis oculis intueri
Ἀτενὲς ὁρᾶν
Habitare in vultu apud Cic. i. oculos nunquam dimovere vel dejicere, alicujus vultum contemplando.

a Village.

Vicus, κώμη
Pagus, Cattellum
Aliud significat villa, nempe domum extra urbem, pro prædio tamen subinde ponitur
Municipium, a Freedome, a free City or towne.
Major vicus est, qui vel vicus vel oppidum videri possit
κωμόπολις

a Vine, or Vineyard.

Vinea, Vinetum, Vitis
Bacchi nemus, Arva fœlicia
Novelletum, Malleolus, a young vineyard.
Bacchi Pampineis onerata vitibus uvæ

to violate, or to deflowre a Virgin or maiden.

Vitiare, Violare
Corrumpere διαφθεῖραι
ἐξαίρειν, διαφθορὰν ποιεῖν
Stupro contaminare
Devirginare apud D. Hieron.
Pudicitiam imminuere virgini, apud Plaut.
Comprimere, corrumpere virginem
Imminuere virginitatem
Vitium, stuprum offerre virgini, apud Cicero
Vitium addere pudicitiæ, Plaut.
Delibare virginitatem
Solvere zonam virgineam, apud Catul.
Deflorare apud Classicos non legi, sed perflorare, to take away the flower.
Conficere virginem, apud Terent. pro fallere dictis
Depudicare, vide Spoil.
¶ Compressio, Coitus
Concubitus, Plaut.
Dulces amantium compressiunculæ, the act or deed of lechery.

Violet

Violet colour, vide Purple.

Visions, vide Dreames.

to Visit, to come to see.

Visere, Invisere
Casulas non dedignari
Lares revisere, subingredi
Deflectere, subvertere ad aliquem
Subire tectum vel domum
Succedere tectis.

Visor, vide Masking.

an Umpire, vide Arbitrator.

Unable to studie.

Infirmior, imbecillior est, infirmiore, tenuiore, imbecilliore valetudine & corpore est, infirmioribus viribus est, imbecillioris, infirmioris, tenuioris valetudinis est, quam ut studiorum laborem, grave studiorum onus ferre, perferre, sustinere possit.
Minus habet virium, roboris, quam ut studiorum labori par esse possit, quam ut ferendo studiorum labores possit esse
Valetudine utitur imbecilla, infirma, sic ut labor studiorum cum facile possit opprimere
Eam illi valetudinem, eas natura vires negavit, quas laboriosa studiorum tractatio, assidua literarum exercitatio, gravissima literarum studia postulant, requirunt, desiderant, exigunt
Corporis, valetudinis, virium infirmitas, imbecillitas, tenuitas facit, ut incumbere, quantum res poscit, in studia non queat.

Unadvised, Rash.

Inconsideratus, Inops, expers consilii, rationis
Improvidus, Præceps, Inconsultus
Temerarius, Imprudens, Levis.

Unadvisedly, unwisely, Rashly.

Præcipitanter, inconsideratè
Properè, Temerè.
Properanter, Inconsulto
Ex improviso, De improviso
Improviso, Repentino
Repentè, Derepentè
Impræmeditato, Exinopinato
Subito, Subitariè
Imprudenter, Citra causam
Sine ratione, Sine causa
Tumultuariè, Citra delectum
Tumultuanter, αὐτοσχεδίως
Neglectum & plusquam ex tempore
In rugas contracta fronte
Imparatè, Illotis manibus ἀνιπτοποσὶ χερσὶν.

to do a thing Unadvisedly.

Consilium in re præsenti capere
Impræmeditate aliquid tractare
In arenam consilium capere, instar gladiatoris, ut habet proverb.
Et apud Senecam, Consilium sub manu dicitur nasci
Illotis pedibus quippiam aggredi
Anabatarum more facere, i. clausis oculis, ut refert Alciatus, & non Andabatarum
Facere ruditer, crasso modo
Extempore, impræmeditato, tumultuanter, raptim agere
Deliberare cum præsenti
Agere præcipitem
αὐτοσκεδιάζειν, Mittere, Dilabi præcipitem, corpus è saxo
Ferri, volvi in præceps.

to Unbind, to loose.

In mare, in aquor se perrumpere, effundere.
Præceps sese saltu in flumen dedit
Præcipitare se in undas, aquas
Solvere, Expedire.
ἐκλύειν, Exodare, Exolvere

Lexare

Levare catenas, vincula. Virg.
Ligamenta, vincula dissolvere.

I am Uncertaine, or in doubt.

Non satis mihi liquet.
Haud certus sum
Habeo dubium, ambiguum, anceps, incertum, ignotum, incognitum, suspensum
Equidem ignoro
Minus compertum habeo
Parum mihi liquet
Non equidem scio
Cogitatu nequeo colligere ullo, I cannot know it in any wise.
Parum constat, Clam me est
Nihil dubium est
Fugit, præterit, latet me
Nec cogitatio quidem ulla hac de re in pectus meum ascendit, subiit animum, I know nothing of it.

Unrettaine what to doe.

Ancipiti cura distrahor, jactor, versor, animi pendeo, Incertus animo sum, pendet animus, inclinat huc illuc, fluctuat, jactatur, incertus est quid consilii capiat, utram me dem in partem ignoro
Explicare consilium, expedire me ex hac deliberatione, exitum meæ cogitationis invenire non possum, distrahunt me diversa consilia
In utramque partem ita multa succurrunt, ut difficilis admodum sit, minimè expedita, minimè explicata, minimè explorata, minimè certa, perobscura, haud facilis, aperta deliberatio.

Unchaste, vide Lecherous.

Uncleane, vide Filthy.

It is Uncomely, vide Becommeth.

to Uncover the head.

Aperire caput, Detegere
Nudare verticem
Pileum ponere, deponere, detrahere

Unconningly, Unhandsomly.

Inartificiosè, ἐπιτηδῶς
Infabrè, Incomposite
Inornare, Fœdè, Bungerly done.

Undefiled, vide Chaste.

Under the Firmament, Heaven, or Skie, abroad in the open Aire.

Sub aperto cœlo
Sub Jove apud Horatium
Sub dio, cave sub dio dixeris, Nam enim Græci Jovem vocant, & Jupiter Latinis pro aëre ponitur.
ὑπαίθριον, Unica dictio, & adverbium Græcis
In aperto mundo, Axe sub æthereo
¶ Agere sub dio, apud Horatium
ἀπαυλίζεσθαι
Dormire sub dio, αἰθριοκοιτεῖν.

to Underset, vide to Prop up.

to Understand, to Perceive.

Intelligere, Videre
Discere, apud Cæs. Capere
Sentire, Mente capere
Colligere, Cognitum habere
Tenere sensum alicujus rei conditum
Impulit aures maternas luctus
Perspicere, Ad aures pervenire
Animadversione & intelligentia dicentem vel legentem assequi
Audire, Inaudire, Subaudire
Excipere, Virg. Assequi ratione,
Consequi ingenio, mente, ratione, cogitatione
Nosse, sentire, conjicere, conjectura consequi

Intellectu

Intellectu percipere, aſſequi
Comprehendere, apud Cic.
Animo complecti, percipere
Intelligentiam habere
Intelligentia & ratione comprehendere
Rei alicujus ſententiam & rationem tenere
Accipere, Percipere
Callere, Tenere
Habere, Sapere
Cognoſcere.

You Underſtand my meaning.

Mea conſilia planè tibi nota ſunt, tenes conſilia mea, animum meum, meos ſenſus
Non te lateat mea conſilia, cognitum habes ac perſpectum animum meum
Qui ſit meus ſenſus probè noſti, præclarè intelligis.

not to Underſtand.

Non aſſequi, Non capere
Ænigmata obſcurè dicta, ruditas mei captas non poteſt aſſequi
Neſcia mens hominum fati fortiſque futuræ
Venturi inſcius ævi.

to Underſtand overthwartly, or backwardly.

Præpoſtere accipere
Aliter accipere atque quis dixerit
παραλογιζεσθαι.

to Undertake weighty matters, or to Take on him a great office or charge.

Suſcipere curam
Arripere negotii curam
Rei curandæ onus in ſe recipere
Capere provinciam
Obire res arduas, tollere onus
Subire officium, provinciam, munus
Negotium ſuſcipere, capeſſere, inire, adire, aggredi
Subire vel obire partes
Capeſſere, ſumere, ſuſcipere provinciam
Tollere in humeros negotii curam
Perferendi onus in ſe libenter recipere
Non gravatim ad ſe recipere ſarcinam
Onus ſuſcipere, ſubire.

to Under, vide to Abolish and Spoyle.

utterly Undone.

Naufragium feci rei familiaris, periit mea res domeſtica, actum eſt de meis fortunis
Prorſus everſæ ſunt opes meæ, perdidi omnia
Evertit me bonis omnibus, fortuna, mearum opum nihil mihi reliquum fecit
Afflictæ ſunt, profligatæ, ac perditæ, extinctæ, everſæ meæ res ac fortunæ omnes.

Unfruitfull, vide Barren.

Ungracious. vide Naughty, Unhoneſt, Uncomely.

Indecens, A decoro alienum
Haudquaquam decorum
Indecorum, Inhoneſtum
παρεσχημον
Pugnans cum honeſto.

the Unhappieſt man of the world.

Nemo me infœlicior, infortunatior eſt
Meas miſerias nulla æquat infœlicitas, conditio mea eſt miſertima, in ſumma verſor infœlicitate
Omnibus vexor, perturbor, exagitor infortuniis, miſeriis, calamitatibus

Omni

Omnes me premunt miseriæ
Infesta, infensa, adversa, iniqua mihi sunt omnia.
Nulla est tam misera fortuna quàm mea
Meum est singulare fatum, singulari utor fato singulari tato natus sum
Infausto nimium adversóque sydere sum natus
Semper perpetuis miseriis vexor, angor, crucior, torqueor, affligor
Non adversa tantum, sed eversa penitus est mea fortuna
Quis est omnium mortalium iniquiore conditione, deteriore loco, quam ego sum?

an Vniversity, a famous Schoole.

Academia, Gymnasium
Conciliabulum, consessus Philosophorum, περὶ φιλοσόφων συνέδριον
Ingeniosissimorum hominum conventus
Frequens doctissimorum & clarissimorum virorum consessus, non titulis modò maximis, verum etiam maxima eruditione insignium
Academia, quæ cum summis academiis literariis contendere ausit
Gymnasium literarium
Arena Palladia
Mater, seu fons Artium liberalium, studiorum, Bononia
Academia Patavina totius Italiæ nobilissima
Gymnasium Doleianum celeberrimum in Burgundionibus
Palæstra literaria
Studium Patavinum, Parisinum
Lyceum, med. prod λύκειον
Academia à Platone nomen habet, Lyceum verò ab Arist.
Athenis & à Cic. in Tusc.
Asylum artium omnium bonarum
Aditum Musarum
Minerva locus sacer.

¶ Collegium, Bursa, Pædagogium, barbara à doctis censentur vocabula, tametsi in vulgi usum traducta à magisterculis
Universitas secundum Jurisconsultorum definitionem, est aliqua communitas vel civitatis, vel aliarum quarumcunque rerum
Potest tamen dici Universitas studiorum, quod universæ omnes artes ibi doceantur, sed non est usitatum.

Vniust, vide False.

Vniustly.

Præter jus, Contra quam æquum est
Inique, Injuria, παρανόμως
Non legitime Sine, jure
Absque justa, causa
Contra honestatem omnem
Summa cum perfidia
Præter jus falsque
Præter æquum & bonum, apud Ter. against all right and reason.

to Doe Vniustly.

A semita justitiæ deviare. Hiero.
Transire, transilire fines justitiæ
Describere jus pretio, non æquitate
Juris perfringere amussim
Jus torquere, pervertere
Corrumpere, depravare judicium
Emere, constuprare contaminare judicium, κατασοφίζειν
Justitiæ verbum tollere iter
Pauperis causam repellere
Pauperis preces clausa spernere aure
Egenum justitiæ titulo vexare.
¶ Injuriam alicui imponere
Lædere, onerare injuria
Injuria lacerare, afficere, verberare, affligere, to Doe wrong
Videmus proh dolor etiamnum avaritiam corrumpere æquitatem & plerosque argentinam pati.

Vnkinde, Vnthankefull.

Pro

Pro benefactis maleficium reponere
Ingratum esse
Pro summo beneficio summum remeriri maleficium
Ingratitudinis crimen subire, apud Cic. vide Unthankfull.

it is not Unknowne unto you, you know well enough.

Compertum tibi est
Nosti, οἶδας
Non est obscurum tibi
Haud te latet, fugit, præterit
Probe nosti, non ignoras
Compertum exploratum habes
Haud nescius es, haud ignarus
Liquido tibi constat.

Unlearned. Ignorant, without Knowledge.

Ineptus, ἀδαήμων
Indoctus, Inscius, Ignarus
Expers scientiæ, Sciolus
Ne ipsa quidem elementa callens
Ne Æsopum quidem trivit
Rudis bonarum literarum
μήτε νεῖν μήτε γράμματα
Neque natare, neque literas novit
Alienus à musis, Illiteratus
ἀδιδάκτους, ἄμυσος
Idiota, Nescius
Amusus, Sus Bœotica
Indoctior libethriis
Asinus Cumanus, Ineruditus
ὗος παρὰ συρίγγι
Per ætatem rerum imperitus, à Omatteret
Ab eruditione, morúmque probitate alienissimus
Omnium disciplinarum rudis
Imperitus, non dicitur tantum pro eo qui sit illiteratus, sed latius patet vox, ut sit contraria Græcæ dictioni πολυίστωρ, unde Christophorus Hagendo phinus, indoctè scripsit, Monacho imperitior, à summo vertice ad imos usque pedes, totus ex ignorantia literarum consutus.

Unlike, or Diverse.

Dissimilis, Discors
Dispar, Dissentaneus
Varius, Discrepans
Contrarius, Repugnans
Differens, Distinctus
Discretus, Dissonus
Absonus, Alienus, Alius.

farre Unlike, farre from the matter, nothing to the purpose, neither rime nor reason.

Absurdum, Dispar, Dissimile
Discors, Varium, Alienum
Differens, Discrepans, Dissonum
ἀκρωτήριον, Nil ad rem faciens
Absonum, Diversum
Dissentaneum, non conveniens
Dissentiens, Distans plurimum
Quid ad rhombum?
Vide proverb. absurda, Aliena, vide differeth much.

to Unlocke, vide to Open.

to Unlode, to Unburthen.

Exonerare, Onus deponere, exuere, abjicere
Onus omne meum rescissum est.

Unluckie, Unfortunate.

Fortunatus, Infœlix
Parum fœlix, Sinister
Quarta luna natus
ὁ τετράδι γεννηθείς
Sinistro genio natus
Parum auspicatus, Inauspicatus
Fortunæ improbitatem multiplicis expertus, Fortunis eversus
Fatis & diis iratus (ut aiunt) omnia agens, Qui plura adversa pertulit
Quàm secunda

Mustela

Mustelam domini habens, vel alens, proverbialis sententia. Et per jocum fortunatior Scrobolis Carcini

Variis exercitatus fortunæ incommoditatibus, Nothing prospereth or thriveth under his hand.

Cui cuncta cedunt infœliciter, & intemperiis agitur, proverbio in patruos minxisse cineres dicitur, Vide Unhappie.

to be Unlucky, unfortunate.

Adversi eventus fortunam tolerare

Fortunæ adversæ ictibus circumveniri

Mersari fortunæ fluctibus

Fortunæ tragulis feriri, Bud.

Ludibrio esse fortunæ, ibidem

Infortunia pati, Fatis exerceri

Infesta fortunæ tædia crebraque perferre

Calamitatem accipere

Minus prospere vivere

Infestis telis adversorum casuum fortuna aliquem labefactare, & acuto crebroque mucrone iniquitatis fauciare dicitur, Budæ. quapropter dubiæ & novercanti fortunæ non diu fidendum.

Unlucky.

Infeliciter, Inauspicato Cic.

Sinistris auguriis, vel auspiciis, malis avibus.

¶ Inauspicatum, Malum omen

Occursu infaustum, an Unlucky chance, or that bringeth ill luck.

Unmodest.

Immodestus, Inconsultus, temerarius, imprudens, inconsideratus, immoderatus, immodicus

Expers modestiæ, judicii, prudentiæ & rationis, vide Shamelesse.

Unmoveable goods, an Heritage.

Bona soli, Bona fundi

Immobilia bona

βοσκήματα, Possessiones

Prædia κτήματα

Hæredium & Hærediolum.

Unnoble, not noble, of a base or poore stocke.

Ignobilis, Obscurus

Ignotus, Plebeius

Homo plebei ordinis, quintæ classis

Minimè classicus

ἀνώνυμος, ἄδοξος

Obscuris editus vel natus parentibus seu natalibus, ἄσημος

Infimorum hominum seu plebeiorum stirpe oriundus

Infimo genere, obscuro natus

Cujus fama in obscuro est

In obscuro vitam agens

Imaginibus carens

Subobscura natus in familia

Obscuro loco & parentibus agrariis natus, Parabolanus

Horatius Damam pro ignobili & obscuro posuit, ut ne tegat spurco Damæ latus

Homo à se ortus, apud Cic.

A nobilitate alienus

ἄκλυτος, παρήκλυτος.

Homo notus, apud Sal.

Et proverbio, Generosus ex cruentæ dicitur, qui propter opulentiam generosus vult haberi, alias humilis & obscurus.

Unpossible.

Impossibile est, pro quo fieri non potest, docti dicunt.

ὑπὲρ δύναμιν, Supra naturæ vires,

Nullo pacto fieri potest, & proverbialiter schemate.

Prius tabudo leporem præverterit

Mare vitem tulerit

Locusta bovem pepererit

Ovem lupus duxerit uxorem

Citius elephantem sub ala celes, & id genus permulta alia.

Unpro-

Unprofitable, unthrifty.

Qui nulli est usui, inutilis
Otiosus ἄχρηστος.

Unreasonable.

Præter rationem
Irrationabiliter, Inhumaniter
Temerè, ἀλόγως.

Unruly, vide Stiffe-necked, Untamed. Wild

Effrenus & effrenis, ἀχάλινος
Infrenus, Effrenatus, Indomitus.

Until, unto.

Donec, Donicum, apud poëtas & Comicos, Quoad.
Dum, apud Virgilium & Terent. pro Donec, Usque dum, ἕως
Tantisper, Quousque
Quoadusque, ἕως
Usque diu, Dum, tamdiu
ἕως ἄ, Adusque pro Usque ad.

Until now, even until this time, hitherto.

In præsentem diem
In hodiernum diem
Hactenus, Hucusque
Adhuc pro hactenus, Terent.
Cessatum est usque adhuc
In præsentiarum
In hunc in hanc diem
Ad hoc usque tempus
Ad hanc potestatem
In hanc usque horam
In præsens usque tempus, hodieque.

Unthought, unlooked for, suddenly, unawares.

Inopinatè, & tò, Improvisè, & tò
Subito, Ex tempore
Ex improviso, inauspicato
Præcipitanter, ἐξαίφνης, ἐξαπίνης
Præter spem, opinionem, atque in incredibile hoc mihi obtigit, παρ' ἐλπίδα.
Repente Ex inopinato
Ex insperato, Insperatò, vide Unadvisedly.

Untractable, vide Stiffe-necked.

Unwillingly, against ones will.

Invitus, Coactus
Præter voluntatem, ingenium
Ingratis & ingratus, utrunque apud Terent. pro invitus vel coactus
ἀκουσίως, ἄκων
Gravatè & gravatim, adverb.

Unwisely, vide Unadvisedly.

Unwise, vide foolish.

Unworthy of praise.

Laude indignus es
Indignum te laude præbuisti, præstitisti, ostendisti, probasti
Non ita te gessisti, non ea quæ vitæ ratio fuit, non ejusmodi sunt tua merita, non te talem videmus, cognovimus, sensimus, experti sumus, non is nobis cognitus es, ut afficiendus, orandus, decorandus, honestandus, efferendus, extollendus laude sis.
Ut laus in te conveniat, tibi debeatur
Ut laudis præmium, quasi tibi debitum possis exigere
Ut laus quasi tuis meritis debita merces, persolvenda, tibi esse tribuenda, deferenda videatur.

Void, empty, without, destitute or lacking.

Vacuus, Inanis, Expers
Immunis, Orbus, Viduus
Viduatus, Vacuatus.

to Vomit, to Spew, to Cast up.

Vomere,

Vomere, Vomitare, Degere
Ejectare dapes, ora vacuare cibis
Nauseare, Nauseam facere, Revomere.

a Vomiting or spewing.

Vomitus, vomitio, Stomachi dissolutio, rejectio vel rejectus.

to Vow, or to make a Vow.

Vovere, ἐυχεσθαι ἠμελογεῖν
Votum vovere, reddere
Canere vota, Virg.
Voto se obstringere, obligare
Votum facere
Suscipere votum Deo
Concipere, Suscipere, Capessere
Ferre, multiplicare
Solvere, implere voti debita
Votis optare, petere, exposcere, operari
Dicere sacramento & Dare sacramentum
Dicare pia vota deo
Vota nuncupare, pro fœlici rerum eventu, vota polliceri & destinare, apud Plinium
Munuscula divis promittere, Cat.

to Upbraid, vide to cast in ones teeth.

Upright, Pure, sincere, a plaine dealing man.

Candidus, integer
Sincerus, & hic & hæc sincerus & hoc sincere
Minimè fucatus, Apertus homo
Sine dolo, fraude, fuco, ἀδόλως
Qui est extra omnem doli suspicionem
In quem nulla fuci cadit suspicio
In fronte gerens animum
Integer vitæ scelerisque purus
Qui moribus ab omni labe purissimis.

to make an Uproar, or Sedition, a Rebellion, great stirre, to keepe a toule coile, or turmoile.

Ciere turbas, dissidium
Ad dissidium vulgus impellere
Concitare tumultum, turbam διίστημι
Concitare plebem, nationis servitia
Funestos tumultus concitare, excitare
Turbam, tumultum facere
Omnia armis perturbare
Suscitare & excitare tragœdiam ἐκκυκλεῖν
Res novas moliri
Studere rebus novis
Bellum, prælium, seditionem, tumultum, concitare, movere
Turbas facere apud Terent.
Acria indicere bella pace pulsa
Seditionem movere, facere, agere
Seditiosè rem gerere
Perturbationis strepitum movere
Maximas undique turbas ciere πάσας ἄλλας ὀχλήσεων παντοίων ἀνίμων, ut est apud Poet.
Turbas dare, Terent. pro facere
Ad seditionem & dissidium perpellere διαστασιάζειν.
Omnia conturbare
Maximis rerum procellis personare, perturbare, miscere universa
Pervertere omnia jura divina, humanaque
Pervertere rempublicam
Confundere fasque, nefasque, jus & jura, Sursum deorsumque ordinem invertere
Juris ordinem cassare omnem
Cœlum miscere terræ, sacra prophanis
Divina atque humana habere promiscua, Sallustius

Omnia prophanare, prophana facere
Ima ſummis permiſcere
Omnia ſurſum ac deorſum miſcere
Delere leges omnes, fas, omne jus
Rebus novandis orbem commovere
Ciere bella, pugnas, Martem, Virg.
Motus tragœdiaſque ciere
Excitare arma, tempeſtates, malum, furorem, bellum, incendium
Omnia turbare, impacataque reddere, perturbare
Divina pariter & humana tumultuoſa tempeſtate confundere
Adferre perturbationem, apud Cic.
Conclamare & armis concrepare
Inter Chriſtianos diſcordiarum ſemina jacere
Conjicere in perturbationes remptublicam
Acheronta movere
Orbem Chriſtianum in arma vel ad arma concitare, conclamare
Animum plebis contra principem ſuum exacerbare, irritareque ad ſeditionem, ad ædes commovere, & ad bella ſolicitare
Solicitare quietæ civitatis ſtatum, Livius
Communem moliri ſeditionem, vulguſque in diſcordiam excitare
Pacem Eccleſiæ mutuis digladiationibus, ex oticis opinionibus perturbare, conturbare
Subditos ad inobedientiam & illicitas jureque damnatas conſpirationes & confœderationes pellicere
Funeſto cornu claſſico occinere
Ad ſeditionem excitandam cornu, allectus perſonare, Eraſ.
Alecto in teneros Stygiis cohcitat alis, Virg.
Tyria conciere maria, hoc eſt, ingentes turbas, ut refert Afranius
Populum perſuaſione adulterare peſſima
Populum exaſperatum ſeditioſis corcionibus in rabiem agere, apud Cic.
Ad oſleum vocare
Promiſſis ingentibus ſeditionem commovere.

¶ Facere Tragœdiam ex corœdia
Ex humili tumulo grandem producere Olympum, Mantuanus B.
Iocum in rabiem vertere
Leviculis de cauſis maximos tumultus excitare
In re levi nimium tumultuari
Minimis de rebus atroces excitare tragœdias, quod proverbio tragœdias in nugis agere dicitur, in re ſcilicet levicula movere tumultum.

out of Uſe, Abolished.

Exoletum eſt, aboletum eſt
Eſt inuſitatum, abolitum
Moris eſſe deſinit, deſiit
Antiquatum eſt ſeu abrogatum
In diſſuetudinem venit, abiit
Obliteratum eſt
Παλαιόν, ἐξίτηλον.

Uſed, in Uſe, or Cuſtome.

Moribus receptum eſt
Conſuetum, Uſitatum
Commune, Aſſuetum
Solitum, Vulgare
Vulgatum, Frequens
Solitum eſt fieri, Uſu perceptum
Cice. κατέχει, invaluit
Moris eſt, Conſuetudinis eſt
Ἔθος ἐστίν, ἕξις συνήθεια
In obſervatione eſt
Conſuetudo tenet, obtinet
In conſuetudinem venit
Reminet in hodiernum diem
Permanſit ille mos
In more poſitum eſt
Conſuetudine receptum eſt
Uſus invaluit, Mos inceſſit, Saluſt.
Cunctorum calculo ȝ um receptum eſt
Præclarum iſtum à majoribus accepimus morem, Cic.
In uſum abiit
De more antiquo, after old faſhions.

Et

Est in more majorum
Abiit in morem, in consuetudinem
Usu irrepsit, at paulatim temporis progressu robur collegit.

to Use, to occupie, to Enioy.

Uti gladio, ense, cultro, vel aliquo familiariter
Expectatis frui commodis, vita saluta ri, &c. Carpere regni commoda.

to Use the trade of merchandise.

Mercari, mercaturam agere, ducere, exercere, gerere, administrare
Negotiari, negotia tractare, administrare, ad negotiandum se conferre, ad negotiationem proficisci
Nundinari, to sell and buy openly in Faires.
Nundinator, a market-man, or one that goeth to Faires, vide Traffique.

to grow out of Use or Custome, to wax old or decay.

Exolescere, Evanescere
Obliterari, Antiquari
Desuere, Cessare, Abire simplex, Abire in dissuetudinem
Exolere, Venire in dissuetudinem.

to lend out to Usury.

Fœnerari, Fœnerare, quamvis Valla distinguat
Usuram facere, exercere
διανίζειν, τοκοφορεῖν
Locare argentum fœnori
Fœnus agitare, exercere
τόκῳ λαμβάνειν
Pecuniam dare ad usuram, collocare in fœnus
Artem domesticam exercere
Fœnerando debita compilare
Fœnore circumvenire, opprimere plebem, vulgus, Livius.

an Usurer.

Fœnerator, Usurarius
Danista, Dardanarius, δανειστής.

to Utter, vide to pronounce and speake, and to utter, to declare simply or plainly.

Crassius dicere
Intelligibilius loqui
Pinguiori (ut aiunt) Minerva rem agere, Apertius dicere
αἰμῷδιστέρον agere. Inculcare
Manibus pedibusque inculcare
Expressius declarare
Præmansum in os inserere, Adag.
Clarius, clarissimè dicere, proponere
Apertius rem designare.

Utterly, throughly, or altogether.

Prorsus, Funditus
Stirpitus, Radicitus
Medullitus, Omnino.

Uttermost, Last.

Ultimus, Extimus
Extremus, Penitissimus

Utility, vide Profit.

Vulgar, vide Common.

W.

a Waker, vide a Cake.

to Wage, or lay a wager.

Certare cum quopiam, precio, pignore deposito
Deponere, Concertare
Decertare, Decernere.

Facere ſponſionem
¶ Deponere quadrupium ad duplum
Ponere, to lay.

Wages or hire, reward.

Stipendium, Præmium
Merces, Meritum, Debitum
Salarium, vide Reward.

to give Wages.

Stipendium de publico ſtatuere, apud Livium
Salarium annuum conſtituere, attribuere ex fiſco regio
E fiſco centena annua deſignare
Salarium ex ærario principis ſtatuere apud Eraſ.
Annuum ſenſumè publico decernere
E republica ſtatum aliquod præmium perſolvere
Stipendium annuum mereri ob novitatem rei inventæ
Præmium pro fortuna ſatis amplum conſequi
Præmia ferre, capere.

a Waggon, a Cart, a Chariot.

Currus, Carpentum
Quadriga, veha vel vehia
Curriculum, Eſſedum, vehiculum
Rheda, Plauſtrum, ἁμαξα
Pittatus, arcuatus currus vehiculum cameratum, quorum uſus in Brabantia & Flandria
Virtara quoque navis, Solino dicitur Saracum.

to drive the Wagon.

Impellere currum, regerere, moliri
Agere currum aut carpentum
Aurigari, ἡνιοχεῖν
Jungere currum, to make ready the Wagon.
Jungere equos, to ſet the horſes in the Wagon.
Dexterare.

¶ Ire veha, curru, to ride in the Wagon or Coach.

to overthrow the Wagon.

Evertere, ſubvertere currum
Impetu ſolo ſternere
Effundere vecturam, aurigam
E curru deturbare, ἐκδιφρίειν.
Effundere in humum.

a Waine-maker.

Carpenta coaptans
Carpentarius
Faber plauſtrorum.

a Wain-man, vide Cart.

a Way, a Path.

Via, iter, Callis
Semita, veſtigium,
Trames, Limes, Orbita
Via præceps, an unruly way.
Arctus, a way that paſſeth thorow ones ground.

the high Way, or the common way.

Via publica, Conſularis
Baſilica via, via regia
Tritum, Spatium
Via trita, Prætoria
Via militaris, Plauſtraria
μιλαλόδος, λεωφόρος.

to make the Way plaine, to open or to repaire the Way.

Aperire viam, viam facere
Viam docere, Cic.
Munire, ſubſternere, ſternere viam
Scindere glaciem proverbialiter
Aliquid pervium facere
Aditum præbere, facere
Aditus facere illuſtres, Cic.
Fores aperire, metaphoricè
Viam complanare, æquare, evadere

Gradus

Gradus tollere
Pulchram ac rutam ſternere viam
E ſalebroſa & aſpera commodam, levémque reddere viam
Obſtacula viæ diſcurrere
Tranquillam viam concinna, id eſt, expetii, Plaut.

to ſtop the Way or Paſſage.

Iter, viam intercludere, claudere
Præcludere viam
Iter intercipere
Obſtruere perfuga improborum
Progreſſum impedire
Iter intercipere, impedire
Inhibere greſſum, iter, ἀναχαίζειν
Aditum claudere, procludere, obſtruere, intercludere
Crebris arboribus ſucciſis omnes introitus præcludere, Cæſ.
Intercludere inimicis commeatum
Prohibere exercitum commeatu, re frumentaria, frumentatione
Re frumentaria, Commeatibus noſtris intereludere inſiſtunt.

to Waile, to Lament, to Weepe.

Flere, lachrymari
Illachrymari
Dare lachrymas, Virg.
Lachrymas profundere
Ululare, Ædere planctus
Ejulare ſublata voce
Imo de pectore, quæſtus dare vultu manibuſque ad ſydera verſis
Plorare voce flebili
Plangere percuſſu membrorum
Gemere, ſonitus è pectore erumpere
In fletum ducere voces, Virg.
Lamentari voce querula
Fundere fletus
Perfundere genas lachrymis, Ovid.
Querimonias, gemitus, ejulatus facere, lachrymas fundere
Lachrymis genas erigare
Genas, ora rigare lachrymis
Cædere mœſtis pectora palmis
Querulari, Queritare vel queritari
Capillos trahere
Seris ora ligare fletibus
Et apud Virg. Suſtulit exutas vinclis ad ſydera palmas
Cœlo ſupinas ſi tuleris manus, Horat. lib. 3. carmin.
Cepas edere aut oltacere, joco proverbiali
Lugere, deflere, & elugere, to lament or waile for.
Cic. Patriam eluxi diutius
Deplorare
Mœrore mortem filii
Recentem natum fletu excipere, Sol.
Fletu omnia complere, to make one Weepe.
¶ Excire lachrymas
Fletum excutere alicui, vide To mourne.

to lay Waite, to deceive, to practiſe wiles, to entrap or deceive.

Inſidiari, Malum moliri
Inſidias tendere, moliri, ſtruere, facere, ponere, locare, collocare, parare, Alere monſtrum
Moliri, machinari fraudes, dolos
Mali aliquid moliri
ἐξεπιχειρεῖν, λοχᾶν
κακόνοια λόγον, Petere abſol.
Nectere ſtrophas
Artem exercere pelaſgam
Dolos ſuere, δόλως ῥαπίζειν
Fraudes meditari, nihil non machinari, cudere
Tendere retia, laqueos
Struere dolos
Alto pectore moliri malum
Obſidiari, apud Columel.
Dolos contarcinare, texere
δόλως ὑφαίνειν, apud Homer.
Artes novas, nova pectore verſare conſilia, Virg.

Retia distendere capiendis undique prædis
βυσσοδομεύειν
Tragulam injicere
Fabricam facere, fingere, Terent.
Pilum injicere, apud Plaut. pro eodem
Cuniculis oppugnare, Cic.
Machinari astutiam corde.
¶ Hamum vorare, to be deceived.
In laqueum inducere, ineſcari homines
In caſſes inducere
Attrahere in naſſam
Arte illectare πλέκειν
Ex inſidiis irruere, urbem impetere.

Wayward.

Nimium acerbus es, nimium in conſuetudine durus, aſpere es
Tua conſuetudo minime jucunda eſt, ardua potius, atque odioſa eſt, ita mores aliorum faſtidis, ut nemo te, tu nemine uti poſſis, ut neque tu quenquam, neque te quiſquam ferre poſſit
Ut neque tu conſuetudine cujuſquam, neque tua quiſquam uti poſſit, vide **Froward.**

to awaken, or to awake one out of his ſleep.

Excitare à ve[illegible] è ſomno
Suſcitare aliquem ſomno
Excire ſomno, Liv.
Rumpere, abrumpere alicui ſomnum, Expergere
Expergefacere, Exuſcitare
Perſolvere membra ſomno
¶ Expergiſcor, excutior ſomno, to awake.
Ex ſomno corripere corpus
Evigilo, Solvo ſomno
Nox viros ſomnuſque reliquit.

to Walke, to goe abroad.

Greſſus, Pedes ferre aliquò
Petere patriam
Contendere, Niti
Dirigere greſſum, abitum parare
Ferre iter, Efferre pedem
Proripere, Tendere, Agere ſe aliquo
Vertere curſus, celebrare
Redire, metiri iter
Viam ſecare, agere, viam capere, tentare
Veſtigia firmare, torquere
Signare, Figere, Premere
Greſſus glomerare ſuperbos
Ad Larem patriosque penates redire
Suſpenſos ponere gradus
Inambulare, ἐμβατεύειν
Ambulare, Spatiari
Aura mitiore ſe remittere
Cœlo ſereno quoquam deambulare animi cauſâ
Deambulare dum jucunda & blanda eſt aura
Obambulatione oppidi faſtidium levare
Ad auram inambulare.

a Walking-place.

Subdiale, Xyſtum
Hypæthrium, περίπατος.
Paradromis.

Walking in darkeneſſe, vide Blinded.

to Wander, to ſtray.

Errare, Palare
Diſcurſare, vagari
Spatiari, Luſtrare, vide **to goe out of the Way.**

Wanton, laucie.

Laſcivus, Protervus
ἀπόλαστος, Blax βλάξ
Petulans, Procax, Petulus
Improbus pro protervo laſcivoque ponitur.

Wan-

Wantonneſſe.

Protervia, Petulantia
Imptobitas, ἀσέλγεια
Protervitas, Inſolentia
Procacitas Laſcivia
Panis ſaturitas, ut habetur Ezech. 16.
Vulgo panaria ſaturitas, & proverb. ſchemate
Citra vinum temulentia
ἀοίνοις μέθη.

to be Wanton or Sautie, to play the wanton.

Inſoleſcere, Laſcivire
Inſolentiam pro ſe ferre
Petulantem & inſolentem ſe exhibere
Proterere, ἀκολαστεύειν
Procaciter, Petulanter, improbè & inſolenter agere
ἀσελγαίνειν.

Wary, vide Circumſpect.

Warmth, vide Heat.

to war Warme, vide Hot.

to Warne, to advertiſe ſecretly, to ſignifie.

Innuere, Significare
Inſinuare, indicare
σημαίνειν
Dare ſignum óculis, oculis innuere, to winke.
ὑπονεύειν, In aurem dicere
εἰς ἓν λέγειν
Indicium facere, apud Terent.
Anus indicium fecit
Indicium dare
Aperire ſe totum alicui
Admoto propius capite, dicere
Familiariter arcanum ſuum exponere
ἀνατίθεσθαι
In ſinum amici effundere, deponere, ſententiam penitus aperire, effari
Secreto dicere, committere
Nunciare, denunciare, enunciare, perferre, dicere, edocere, & ſimplex docere, apud Cic. ſignificare, certum vel certiorem facere, deferre, to ſignifie or let underſtand.
Cognitum facere, i. certiorem, apud Plin. Notificare, facere notum
Reddere certiorem vel certum
Intimare vulgus dicit non admodum Latinè pro ſignificare, apud Titum Liv. invenies tamen.

Warre.

Warring with good ſucceſſe.

to declare Warre, vide Denounce, &c.

to enterprize Warre.

Bellum ſuſcipere
Inimicitias ſuſcipere
διαφέρεσθαι τὸν πόλεμον
ἐχθρὰν διαφέρεσθαι.

to prepare for Warre, or to make great preparations for it.

Belli apparatum inſtruere
Parare bellum, arma, copias
Componere militarem apparatum
Ex hybernis milites in expeditionem evocare.
Contendere bello
In arma parare, accingere ſe, ſuos
Exercitum, copias bellicas conſcribere
Militiam cogere
Expeditionem agere
Bella gerere
ἐσβάλλειν, ἐλαύνειν
Bella ciere.
Parare machinas magnas
Ruere in Bellum

Expeditionem parare, apparare
Moliri expeditionem, bellum, classem
Martem instruere
Expedire copias, auxilia contra aliquem
Arma movere
Machinas tormentaque parare.

to end or make an end of the Warre.

Bello finem imponere
Bellum absolvere
Claudere, Profligare
Dirimere, ab armis conquiescere & cessare, Classicum canere
Receptui canere, to sound the retraite.

to make Warre, vide to fight.

Warlike, belonging to Warre.

Militaris, Mavortius
Martialis, πολεμικός
Bellicus, πολεμικος
Castrensis.

to Wash, to Rinse.

Lavare, Fontana perluere unda
Vulnera siccare lymphis, abluere
Dare manibus lymphas
Tergum dimittere in undas
Flumine, vino, se abluere, lavare, tingere, liquido rore perfundere
Sumere aquam.

to Wash out writings, vide to Croſſe out.

to Waste, to spoile, to destroy with the sword and fire.

Omnia flamma ac ferro delere
Provincias rapinis, ferro & igni populari, Ferro flammaque grassari
Ferro ignique rem gerere
Omnia vastare ferro & igne, cuncta evertere
Hostili more populari ac vexare
ἀφανίζειν καὶ πορθεῖν
ἀγρὸν καὶ φέρειν
Urbes, muros, mœnia destruere, aquare solo, ab imo vertere
Ingentem domus traxit ruinam
Urbem, mœnia diruere, evertere
Subnectere, disjicere, dejicere, concutere, subruere
Sternere, perdere, emere
Ferro incendiis ac rapinis miserè vastare, Agros depopulari, longè lateque vastare
In fumum & cinerem omnia redigere, vertere, Ovid. Χειροδωσίαν, vide to spoile.

to Waste riotously, vide to Consume.

to Waste his patrimony.

to Watch.

Vigilare, Excubare, φυλάττειν
De excelsiori speculo observare
Excubias agere, vel vigilias
Custodire vigilias, in Euang.
Agitare noctem, apud Sal.

Watchmen, or the Watch.

Vigiles & vigiliæ pro vigilibus
Excubitores
Φύλακες, Custodes
¶ Primatius magister excubiarum & symbolorum seu tesserarum quæ secreto excubitoribus dantur
Excubias de stationibus deducere, to take up the watch.
Vigiliæ, Excubiæ, Custodia nocturna.

Water.

Aqua, Unda, Lympha, Fluctus
Latex, Humor, Amnis
Fons, figuratè pro aqua, ut Adser fontem, i. aquam

Vena

Vena aquæ manabat saxo
Dare aquam, lympham manibus, Virg.

to Water the ground or garden.

Rigare, Irrigare, Humectare
Spargere semen aqua
Madefacere humorem aspergere, adaquare
Perluere ore manus
Madida fluere in veste.

to Wax old, vide Old.

to Wax strong, to recover health.

Convalescere, ἀναρρώννυσθαι
Sanitatis beneficium sentire
Refrigerio potiri salutis, in sacris literis, Revivere
Revivíscere, firmum validumque fieri
Revalescere ex capitali morbo
Revalescere, Sanari
Morbo levari
ἀνάμεσός ἐστι τοῦ νόσου
Reíci incipere, Plin. pro convalescere
ἀναίρεσθαι, λύσις τῆς ἀῤῥωστίας
Recolligere, reparare vires ab ægritudine, Recreari
Meliusculè valere
A morbo valere, Plaut.
Pristinæ restitui sanitati
Confirmare se, Cic.
Quum te bene confirmaris, ad nos venias
Recipere vires, ἀναπαμίζεσθαι
Recuperare valetudinem, sospitatem, vires
In pristinum sanitatis gradum restitui.

Weake, Feeble, Rotten, ready to fall downe.

Fragile, Vermiculosum
Futile, φαῦλος
Ruinæ proximum
Ruinosum, Marcidum
Ruinam, casum minitans
Casui proximum
Vetustum, ἀρχαῖον
Debile, Lubricum
Fluxum, Carioſum
σαπρόν, Carie viciatum
Lapsum minitans
Inveteratum, Concussum
Collisum, Debilitatum
Fractum, Imbecille.

a Weake body.

Languidus, Debilis,
Malæ sortis
Exuccus, invalidus
Enervis, sine nervis
Imbecillis, Solutus
Affectus absolute, pro languente, apud Propert.
Exhaustus viribus
Imbecillis, Effœminatus
Mollis, Tener, Lentus
Morbidus & morbosus
Æger, infirmus
Corpore male habens
Valetudinarius, Afflictus
Exilis, Exiguus
Vietus, Confectus morbo
Delumbis, Morbosus.

Weakenesse, Feebleneſſe, Sickneſſe.

Ægritudo, Ægrotatio
Languor, Debilitas
Imbecillitas, Fragilitas
Infirma atque ægra valetudo
Infirmitas, Valetudinis vitium, incommodum, gravitas
Incommoda, adversa, infirma & infensa valetudo
Profligata valetudo, i. desperata
ἀδύναμια, impotentia.

Wealth. vide Money, and Riches.

Wealthy

Wealthy, vide Rich.

to Weary, to Tire.

Fatigare, Defatigare
Magnis laboribus sese in aliquo exercere, Se frangere, ambulando rumpere, Lassare, Delassare.

Weary, Tyred.

Fessus, Lassus, Fractus viribus
Animi lassas, Cura confectus stupet,
Laboribus confectus
Langueus è via vel longuidus πεπονηκὼς, Defessus
Fatigatus, Lassatus, Victus
Defatigatus ex itinere, Terent.
Ruptus

to become or wax Weary.

Deficere, Corruere
In extremo actu corruere, Livi.
Lacessere
Supra modum defatigari
Perlacessere, Fatiscere
Cedere labori, κάμνειν
Malis succumbere, κάμνειν.

to be Weary of his life.

Agi in tædium vitæ, apud Ovid.
Vitæ tædere
Vitæ capere tædium, & vitæ tædium mecepit quamvis Valla refragetur.
Tristitiæ pertæsus munere vitæ.

Faire Weather, a sweet Aire.

Jucunda & blandiens aura
Cœlum serenum, Clarum, Mitius
Gratum, temperatum, Minime turbidum, Maturum
Aër temperatus, Bonum cœlum
Mira cœli serenitas, nullis inspirantibus ventis, ἀσία
Cœlum mite, vernans
Cœlum quo nihil amœnius, blandius ἡμερία, Sudum
Et apud Virgilium, unde hæc tam clara repentè Tempestas

Egregia tempestas, apud Cic.
Cœlum nitescit clarius, Prud.
Auræ blandæ temperies, αὔρα
Aura in hac significatione rarò apud doctos invenitur, denotat enim vero tum flatum lenem propriè ac refrigerantem qualis flante ze hyroe circa veris initium, Quando redpulsis aura serena notis
Aura Tepida, mollis, tenuis, facilis
Cœlum sudum quasi sine udo, i. siccum non humidum, ἄδροον
Ventus cœlum pelagoq; favens, Ovid
Cœli amœnitas, clementia apud Eras & Soli.
Multa cœli temperies
Aëris mira quædam salubritas, clementia
Saluberrima aëris temperies
Varro temperaturam cœli dixit.

ll Weather.

Cœlum incommodum, apud Eras.
Teter & pestilens cœli odor.
Obscœnum solum, hurtie.
Triste, nubilum cœlum
Imbrium cœlum, humidum
Cœli insalubritas, Eras.
Cœli gravitas, apud Cic. & apud eundem
Loci gravitas hic miserrimè perferenda est
Sævum Cœlum, hard weather.
Rigens, asperum tempus
Frigidiusque aura
Pestilens locus, an unwholesome place.

a Web of cloth.

Tela ordiri, exordiri
Texere telam
Linum moliri, & plenas exonerare colos
Radio percurrere telas & rarum pectine densare opus
Arguto tenues percurrit pectine telas.

to Wed, vide to Marry.

a Wed-

a Wedding.

Nuptiæ, γάμος
Apparatus hymenæus, Tæda
Convivium nuptiale
Festivitas & luxus nuptialis.

to keepe Wedding Feasts.

Agere facta nuptiala, genialia
Exercere nuptias, pactósque hymenæos, Virg.
Canere nuptialia festa, Ovid.
Celebrare connubia, hymenæos, Virg.
Parare hymenæa
Facere nuptias
Ad nuptiarum solenne convivium convocare, to call or bid to a Feast.

a Wedding song or verse.

Fecenneni, Thalassio, Hymen
Hymenæus, Epithalamium
ὑπνδιλάμιον.

a Wedge, vide Chesill.

Noxias herbas evellere, extirpare, eruere, Runcare, Columel. & Varroni usitatum
πολίζειν, Eruncare
A noxis herbis segetem purgare
Tollere zizanias
Purgare fruges à zizaniis.
Noxia suo horto demetere zizania
Sublatis zizaniis, purum triticum in horreum colligere
Arcam ecclesiæ purgare, repurgare
Evellere omnes radicum fibras
Lolium stirpitus evellere
Eruderare, rudis ejicere.

a Weeke, or seven daies.

Hebdomas, ἑβδομὰς
Hebdomada, æ
Septimana, de quibusdam Latinorum dicitur, scilicet spatium dierum septem

the Weeke of a Candle or Lampe.

Myxus, μύξα, Ellychnium, Xylincum gossipium, of cotton.
ἐλυχνίον
Funiculus stupens, canabinus, seu sparteus oleo circumfusus
Verbascum, φλόμος
Scirpeus, of rushes.
¶ Emungere lucernam, effungare, to snuffe the Candle.
ἀποσμύξειν ἢ λύχνον.

to Weepe, to waile, to lament with teares.

Ejulare, Ululare, ὀλολύζειν
Gemere sonitu è pectore erumpente, Lamentari, Plorare, Lugere
Magno clamore in sydera planctu
Ardua sublatas tendere ad sydera palmas, Ingemere, Plangere
Flere, κλαίειν
Fletibus moveri
Lachrymare vel lachrymari
δακρύειν
Ducere voces, choros in fletu
Indulgere lachrymis
Fletu se emacerare
Lumina fument fletu
Lachrymis dolore egerere
Lachrymis manare
Animus concussus fletu
Deflere, Illachrymare
Delachrymare, Fletus effundere, Cicero, vide Waile.
Lachrymas ciere, profundere, dare, volvere, non retinere, Ire in lachrymas inanes
Lachrymas perferre, spargere, concipere, libare, notare, movere, ficere, renovare, miscere.
Lachrymas animi dare signa sui
Lachrymis oculos perfundere, & suffundere
Perculsi mente dederunt lachrymas
Cum alicujus lachrymis, lachrymas suas

suas confundere
Lachrymas pectore volutare
Fluunt lachrymæ more fluentis vel perennis aquæ
Labitur ex oculis tum quoque gutta meis
Decidit in tepidos lucida gutta sinus
Miscuit hæc lachrymis tristia dicta meis, Lachrymis fari
Sinum lachrymis implevit obortis
Vultum lachrymis atque ora rigare
Spargitur tellus lachrymis, flumine, increscunt fletus
Effusus lachrymis, longósque ciebant incassum fletus
Lachrymæ per amantia lumina manant
Nec lachrymas oculi tenuere cadentes
Lavare lachrymis vultum
Explere, indulgere lachrymis
Per sinus lachrymæ fluminis instar eunt, cadunt
Veniunt lachrymæ & sine carent
Genitum dat pectore ab imo
Guttatim per genas, Labitur.

a Weeping, a Wailing, Lamenting.

Ululatus, Planctus, & plangor
Fletus, lachrymæ
Singultus, Suspiria
Ejulatus, Gemitus
Ploratus, Lamentatio
Lamentum, vide **Lamentation.**

to cease, or to leave Weeping.

Sistere, Temperare lachrymas
Abstergere lachrymis
Temperare à lachrymis
Lachrymas imbibere, comprimere, tenere, retinere congelare, detergere
Siccare lumina, Celare fletus
Suspendere, corripere lachrymas, cohibere, devorare, eripere, lachrymis, lachrymis lædere.

of great Weight or importance there is a great difference, it maketh much to the matter or purpose.

Plurimum referre
Magni, permagni refert
μεγα φέρει & πολὺ διαφέρει
Permagni interest
Maxime refert
Haud parum refert
Pro non parvo negotium habetur
Res magni momenti, maximi ponderis, vide sup a matter of importance, and heavie.

to Weigh, to esteeme, to set much by.

Pluris facere, ducere
Pluris æstimare, Præponderare.

to Weigh the matter exactly, vide to Examine.

Well, right Well.

Congruè, Aptè, Benè, Commodè
Accommodatè, Rectè, Appositè, quod vulgus dicit, Convenienter, congruenter, Bellè, Probè
Percommode, Bellissimè
Perbelle, Optimè
Recte, quamoptime
Rite, Lepide
Commode, Composite
Decenter, continue, ἀριθμῶς.

Well then, or, goe to then, we have passed the worst, goe forward, or proceed in Gods name.

Age, Age rem
Agesis, Agedum
φέρε, φέρε δὴ
¶ Callum duximus

Occa-

Occalluimus
Neque enim ignari ſumus ante malo-
rum paſſi graviora, dabit Deus his
quoque finem, ut eit apud Virg.
Ite ô fortes pejoráque paſſi, Hor.
Macte animo, virtute
Malis aſſuevimus
Tulimus permulta, ſed hoc acceſſerat
illis.

you be Welcome.

Deſideratus ades, & apud Virg.
Expectatus venis
Exoptatus ades, advenis, pro quo in-
eptientes dicunt, Bene veneritis
Salvus ſis, Optatus ades
Proſpere adveneris, Gratus ades
Optato advenis, Terent.
Salva ſit tua præſentia
Adventu tuo nihil nobis gratius eſſe
potuit
Plurimum nos tua præſentia exhila-
rat. Sis bene ventus, barbariſſima
eſt locutio.

Welfavoured, Beautifull.

Nitidus, Nitedulus, Comptus
Comptulus, Bellus, Perbellus
Elegans, Cultus, Decorus
Speciosus, ſpecie valens, venuſtus
Bene veſtitus, Excultus
Honeſtus, Terſus, Scitus
Concinnus, Formoſus
Formoſulus, Formæ præſtantis
Iuvenis inſignis, Egregius forma &
facie, corporéque præſtanti.
Eleganter cultus, Pulcher.
Εὐμόρφος, εὐειδὴς
Qui ex ovo prodiit
Ore floridulo nitens
Princeps formæ elegantia conſpicuus,
Saperda, μορμὼ, vide Fatte.

your Welfare retoyceth me as much as mine owne.

Lætitiam ex rebus tuis eandem, quam
ex meis capio, accipio, percipio, ſuſ-
cipio, haurio
Lætitia me afficiunt res tuæ, æque ac
meæ, pariter ac meæ, non minus
quàm meæ, non ſecus quàm meæ,
haud aliter ac meæ.
Tuæ me res efferunt lætitia, gaudium
mihi afferunt, pariunt, præbent, ve-
luptate me perfundunt itidem ut
meæ
Tuis rebus uti meis afficior
Quæ meis rebus, eadem mihi è tuis
oritur jucunditas, voluptas, delecta-
tio, lætitia, gaudium
Tuis è rebus ita lætor, ut meis.

Welſpoken, Eloquent.

Facundus, Facetus, Eloquens
Lepidus, Feſtivus, vide Eloquent.

Weſt.

Occidens, Δύσις
Occaſus, apud Plinium
Sedes Zephyri.
Occidentalis vel veſperalis plaga.
¶ Ab Occidente, ab occidui ſolis pla-
ga, apud Soli.
Axe ſub occiduo.

Weſt-wind.

Cautus, qui Plinio dicitur Corus, flat
adverſus Aquilonem, Græcis dictus
Argeſtes, ἀργέστης
Favonius Latine, qui Græcis Zephy-
rus dicitus
Aphricus & Lips. λὶψ à Libya ſic dictus
(eſt eadem Libya quæ Aphrica) flat
adverſus Vulturnum, Et magiſtra-
lis, nunc alii vocant ventum Liby-
cum, Vitruvius autem Carbinum.

Wet, vide Moyſt.

a Wheale, vide Bliſter.

Wherefore.

Quare

Quare? Cur?
Quamobrem? πρὸ ὅ;
Quam ob cauſam?
Quapropter? Quocirca?
Quorſum, Qua de re
Qua ratione?
Propter quid? πρὸς τί;
Quidnam? Quid?
Quid cedo? Qui?
Quid cauſæ eſt?
Qua de cauſa?
Quid negotii?

a Wherle or Wherne that women put upon their ſpindles.

Verticulus, ſeu verticulum
Spondylus, σφόνδυλος
Spondilus etiam ſignificat illud rotundum albicans, quod eſt in oſtris, à ſpondyli ſimilitudine

to Whet, to make ſharpe.

Acuere, ἀκονεῖν
Exacuere, Trahere aciem
Ὀξύνειν, πυρὰ ὀξύνειν
Atterere cautibus
In mucronem excitare
Exaſperare enſem, ferrum ſaxo apud Liv. ἐξακριβοῦν
Turbinare ὀξυνίζειν, acutum facere, to sharpen upward.
Turbinatior pyris figura quam malis, Plin.
Propilare, στομιεῦσαι, Acuminare
Subigere ſecurim, Virg.
Subigunt que in cute ſecures.

a little While or ſpace.

Aliquandiu, Diutile, Aliquantiſper
Paulliſper, Parumper
Ad tempus, ἐπίκαιρον.

While I live, or while life doth laſt or endure.

Quoad vixero, Dum vivam, Virg.
Dum ſuperſtes vita erit
Quatenus vitam producam, donec vivere licebit
In omni vita propoſitum erit
In omni vitæ curſu, nihil mihi prius, nihil mihi antiquius erit
Donec vivos inter agam, genibus dum fuleiar hiſce
Donec hoc calcavero ſolum, & in me halitus atque vitæ ſpiraculum manſerit
Dum animo exuberabo meo
Dum ſumus incluſi in his compagibus corporis, Cic.
Quamdiu manſerit pars ultima vitæ, ſpiritus
Quoad Deus dederit hujus lucis uſuram
Dum memor ipſe mei
Dum ſpiritus hos reget artus
Quamdiu mihi vita contigerit.

to Whip, vide to Scourge.

Whipped or Scourged.

Sulcatus flagris
Confectus plagis, cruciatu
Multa vibice regens
Plagis, tubere virgoſo tumens
Et viſceratus, pro excoriatus
Virgis lectoriis fode laniatus
Nova cute veſtitus
Toto corpore laniatus.

to Whiſper in ones eares.

Submittere, deprimere vocem
καθίημι τὴν φωνὴν
Auribus indere
Ad aurem dicere
ὑποφθέγγεσθαι, Suggerere.
In aurem loqui, Immurmurare
Communicare ad aurem privatim
Inſuſurrare in aurem
Subdere, ὑποψιθυρίζειν, Vide to warre

to

to dare not Whisper, vide Matter.

White.

Candens, Candidulus
Candidatus, Argenteus, Gypsatus
Albus color ac nativus
Candidus, Niveus
Nive candidior
Leve opus, præsertim si non adsit ars aut fucus quasi accesserit, dicitur, ἰλαφάντινος
Galbinus, Lacteus, Eburneus.
Olorinus, Memnonius
Cygneus, Galidaneus
Sandicinus, Sandaracinus
Nœgeum pro candido, Livi. ponit.
Leucopheus, white gray.
Cilius color medius inter album & nigrum.

to White-lime. to make white or blanch.

Albare, Dealbare
Albarium parieti illinere
Gypso incrustare parietes ædificiorum
Luto gypsato crustare.

Whole, sound, in good health.

Sanus, Valens
Bene habens, Bene valens
Incolumis, Columis
σῶς vel σῶος, Salvus
Sospes. Optime habens
Integer, Fortis
Alacer, vegetus
ὑγιαίνων, Pisce sanior.

to make Whole, vide to Cure and Heale.

Wholly, throughly.

In totum, πᾶν παν, Plane
Utiquequaque, Funditus
Omnino, παντως, παντολως
Universum, universaliter
In plenum, Penitus, prorsus
Prorsum, Protinus, apud Virg.

Wicked, vide Naughty.

to offer wrong to his father is most Wicked, vide Offer.

a Wife. a housewife, or the good wife of the house.

Conjux, aut ut Phocas tradit conjux semen
Socia generisque torique
Conthoralis. συνόμυος
Consors thori, uxor, Compar
Marita. apud Ovid.
Mater familias.
Thalami particeps.
¶ Matrona.

Wild, vide Untamed.

Wiles, vide Traps.

a Will, a mind, or affection.

Arbitrium, αὐτεξούσιον
Arbitratus, voluntas
Nutus νεῦσις
Ratio. Animus
Consilium, Judicium
Animi sententia, voluntas
Cæterum, Placitum, Assensus, Consensus, Nutus, Consilium, ad alia quoq; referuntur, by your leave or licence.
¶ Liberum arbitrium
Animi voluntas, sententia libera, a free-will.

good Will, vide Favour.

according to your owne Will.

Pro

Pro tuo ipsius arbitratu
Tuo ipsius judicio ac voluntate
Judicio proprio
Ex dictamine proprio
Illos ex tuo ingenio judicas, Terent, after your opinion.

Willingly of himselfe, with his owne mind, will, and accord.

Ultro, Sua sponte, αὐτομάτως
Spontè, αὐτομάτη
Lubens, Lubenter
Libens, Libenter
Perlibenter, Perquam libenter
Lubens ac volens
Non excitatus ad hoc
Non gravatim
Non extimulatus
Ex animo, ex animi sententia, apud Cic. pro ultro & sponte
Spontaneus, Ultroneus
Non requisitus, proprio ductu
Voluntarius. ἑκών, Volens
Propria voluntate, αὐτομάτως
Coactus tua voluntate, apud Terent.
Non coactus, ἑκών
Tuopte ingenio, Te non invito
Tua voluntate.

Wilfull, vide Obstinate.

Wilfully, done, with a free, or a set purpose.

Cogitatò actum factum
Studio, Cum studio
ἑξουσίᾳ, ἑκουσίως
Studiosè, Consultò
Ἑκουσίως, ἐκ προαιρέσεως
Consilio, Voleater
Sciens & prudens feci
Destinata malitia
Matura habita deliberatione
Re omni satis perpensa
Destinata voluntate
Sapienter, Non temere
Ex animo, non dissimulanter
Data opera, ἐκ προνοίας
Dedita opera, De industria
Ex industria, ἐξεπιτήδευτ
Compositò, Ex composito
Ex destinato, Ex proposito
ἐκ παροσκευάσματος.

whether you will or not, in spite of your heart.

Volens, nolens, Velis, nolis
πανάρχος, Lubens, Invitus
Ultroneus, coactus
Volens invito animo, ἑκὼν ἀέκων θυμῷ, apud Eurip.

a Wilderneſſe.

Desertum, Secessus
Eremus, ἔρημος med. prod. & sine aspiratione in prima
Solitudo, locus solitarius
Inhabitante plaga
Anachoresis
Abata, ἄβατος, invia loca
Avia, longissimè remota
Recessus, Latebra
Locus remotus
Terra deserta & invia, in lib. Psal.
Hinc dicti solitarii, Eremitæ ἐρημῖται, Eremicolæ, Anachoretæ, eremum ac solitudinem incolentes
Vitam abditam Iustris sylvestribus agentes
Monozonii, apud Justi.

a Wimble, vide Auger.

Winds.

Ventorum flamina, Flatus
Spiritus pro ventis, in sacris literis
Venti procellæ
Turbines, Vis ventorum
Turbo propriè, a top, or a gyre.
Impetuosa ventorum ratio
Χελαῖος, Græcè & Typhon.

Et vertex ventus contortus, rotatus & turbulentus
Aura, flatus mollior ac suavior
Insuturrans, dulce frigerans aura
Auctri pro ventis figuratè ponuntur, à Virg. Ætna furentibus austris.

Winds contrary.

Venti adversi, Iniqui, non æqui, discordes, fluctuantes, prohibentes, Turbo, a whirle tempestuous wind.
Reflatus hujus reflatus.

Winds names.

Subsolanus, Eurus, the East wind.
Favonius, Zephyrus, the West wind.
Septentrio, Boreas, Aquilo, North wind.
Auster Notus, South wind.
Vulturnus, Euronotus, Southeast wind.
Lapix, Northeast wind.
Sciron, Northwest wind.
Africus, Southwest wind.
Caurus qui & argestes dicitur, Which the wind towards the North, this wind maketh the Vines to freeze.

Wine.

Vinum, Bacchus lætitiæ dator
Vinum lene, pleasant wine.
Vinum acidum, sower wine.
Vinum asperum, Austerum, rude or rough wine.
Vinum album, white wine.
Rubellum, claret wine.
Bacchus, Liber
Temetum, Vivens succus
Luæus, & Lyæus
dior, Bromius βρόμιος
Falernus, vel Falernum pro vino
Merum, vinum non dilutum, pure wine.
Mustum, new wine.
Vina præstantissima, optima, ut Massicum, Gauranum, Cecubum
Aminæum, Beluense
Alsaticum
Altisiodorense, nectare suavius
Muscatum Lesbium
Vinum creticum
Vinum arvisinum, vel arvisium, vulgò, Malvasinum, Malmsey.

a small Wine.

Vinum tenue, leve
Lenissimum vinum, Plin.
Villum diminutivum à vino
οἰναρίον.
κοπηλαρίνης.

Wine that hath lost his vertue, a dead Wine.

Vappa
Vinum evanidum, abjectum, nil redolens, fugiens, inclinans quod defetbuit, detritum, præteritum est & vigorem suum perdidit, vel degeneravit
ἐξιτηλαῖος, ἐξιτηλὸς οἶνος, ἢ ἀπαμβλυσμένος
Mucidum vinum
Deuteria, vinum secundarium, acinaceum, lora seu lorea, Varroni dicitur, quasi lota acina, nam fit ex maceratis aquâ vinaciis, post mustum acinum expressum.
Et posca vinum aquarum in torculati, apud Plin.

much given to Wine, vide Drunkard.

to Winke at the matter, vide to see and not see.

to Winke, to levell upon the marke.

Collimare, velut alii scribunt, collineare, à lineis visualibus in unum locum contentis quod etiam significat quandoque signum destinatum oculis collimatis ferire.

Vide plura de hujus vocis ſignificatione ſub to ſhoot.
Viſum, oculum, in ſcopum intendere, dirigere
Intentione ſumma incumbere in ſcopulum, σκοπεύω

to Winne, vide to Gaine.

to Win, to conquer, to ſubdue a Countrey or City.

Urbem, arcem capere, occupare, ſuo imperio ſubjicere, expugnare
Multis regionibus auctum eſt imperium Romanum.
Multarum regionum acceſſio facta eſt
Multæ regiones ad ditionem venerunt, in poteſtatem redactæ ſunt, ſubactæ ad imperium acceſſerunt, additæ ſunt, adjunctæ ſunt.
Jura poteſtatemque ſubierunt populi Romani, Vide to overcome.

to Winne by faire meanes, vide to allure.

a Winnow, vide a Fanne.

to Wipe, vide Cleanſe.

Wiſe, Witty, Expert

Sapiens, Senſatus
Sciens, Sagax
Vigilans, Doctus
Solers, Acutus
Providus, Diſertus
Subtilis, Perſpicax
Expertus, Prudens, ἵστωρ
Cautus, Conſultus nomen
Conſideratus, Circumſpectus
Vir exacti judicii, ſapiens, pleno pectore, prudentia, virtute, rerum uſu longo maximus
Circumſpectè, conſideratè, prudenter agens
ἀστεισταμβόος, Emunctæ naris
Cordatus, Exercitatus
Naſutus, Callidus
Acriotis & acerrimi judicii
Ingenio, multaque ſolertia pollens
Senex gravis, & expertus multarum rerum. Ingenioſus
πολυΐδεις, Multiſcius
Thales alter, Ulyſſes alter
Cato, wiſe and grave.
Lapis Lydius
Multi conſilii
Judicio excuſſo acri, exactoque.
Judicii minimè vulgaris, ſeu maturi, integri, ſani
Emunctiſſimæ naris
Acetum habens in pectore
Autes habens acri lotas aceto
Non rudis aut expers
Dives quoddam prudentiæ promptuarium penu
Vir ingentis prudentiæ, atque uſus rerum.
Longo plurimarum rerum uſu doctus
πολύϝρωτος
Multarum rerum uſu exercitatus
Qui diutino rerum uſu colligit ſibi prudentiam
Uſu rerum expertus
Rerum varietate atque uſu ipſo jam prædoctus Cic.
Admirabili variarum rerum cognitione magno rerum uſu e. Illidus
Diuturno complurium rerum uſu ſapiens
Vir magna prudentia, uſu atque exercitatione præditus
Quem ſors varia in divitias, in inopiam, in authoritatem & exilium alternis vicibus ſæpè trajecit
Longa rerum experientia excellens, vide trauelour.

Wiſely.

Prudenter, Prudens
Sapienter. σοφῶς
Providè, Graviter
Solerter, Cordatè
Solerter. ἀστείως
Cautim. Induſtrie
Cum animadverſione.

Providè

Provide agere & auſpicari, vide Diſcreetly.

to Wiſh, vide to Deſire.

to Wiſh ill, vide to Curſe.

as heart would Wiſh, even as I moſt deſire.

Fœliciter ea cecidit alea
Ex animi ſententia omnia cedunt
Procrius res ibat, Cic. pro rectè, proſpere, Noctua volat
ἁπὸ γνώμης
Evenit ex ſententia
Res ad voluntatem fluunt.

Witchcraft or Witchery, Sorcery, Enchantment.

Præſtigium, Præſtigia
Faſcinus, & Faſcinum
Maleficium, Incantamentum
Carmina apud Virg. & Hor in Epod. 7.
Cyrenia, Theſſala, Theſſalica
Cholcica Cyrcea carmina
Cantio, Cicero, Intoxicatio.
Murmura Chaldaica
Incantatio, & Faſcinatio, ἐπῳδὴ
Mureoticæ, id eſt, Ægyptiacæ præſtigiæ.
¶ Ars malefica, Necromantia.
¶ Suſurrus, & ſuſurramen
Artes dardaniæ; i. magicæ, malæ.

a Witcher, or hee that uſeth Witchcraft.

Maleficus, Maguſeus
Magus, Magicus
Necromanticus, Præſtigiator
Malis, magicis artibus doctus, eruditus
Illuſor dæmonum
Sortilegus
Incantator, ἐπῳδὸς,
δαιμονιακὸς γοητευτὴς
Mira, miracula perpetrans

a Witch, or ſhe that uſeth Witchcraft.

Venefica, Saga, Maga.
Trivenifica, Incantatrix
Præſtigiatrix, Carminatrix
Malis artibus imbuta, infecta
Maleficiorum multorum conjuncta
Theſſala mulier.
Φαρμακὶς γυνὴ
Pharmaceutria, Cic.
Medeæ artibus inſtructa
Erichtho pro qualibet maga ponitur.

to Wither away, vide to waxe Dyle.

Without.

Citra cum accuſativo.
Abſque, Sine, cum ablativo
ἄνευ, cum genitivo, apud Græcos
Extra, Præter.

Without fraud or deceit.

Bona fide, Apertè
Syncerè, Simpliciter
Sine fuco, Pure, Candidè
Ἀγνομόνως, ἁπλόϊκως.

Without help, by, or of himſelfe, of his owne head or wit.

Suo marte, Ingenio proprio
Suis viribus, Sine alicujus auxilio
Adminiculis aliunde non accerſitis
ἀζήνως
Sine Theſeo, i, alterius opera
ἀνὺ Θησέως, Citra auxilium.

Without all order, or out of order.

Inordinatè, Confuſè
Citra ordinem, abrupte

Non ſervato ordine
Quaſi per ſatyram, apud Salluſtium in Jugurt.
Sine ordine, Sparſim
Diſperſim, Confuſiſſimè.

Without any diſcretion, treaſon.

Citra delectum, diſcrimen
Citra judicium, Incertè
Sublato rerum omnium delectu ac diſcrimine
Communiter
Non habita ratione, Confusè
Nullo delectu
συμμιγῶς
Promiſcuè
Commiſtum
Miſtum vel mixtum, & Miſtè
Indiſcriminatim
Alba amuſſi.

no body Without a fault.

Nemo ſine crimine vivit, omnes in omnem culpam prolabuntur
Incurrunt homines in omnem iniquitatem
Nulla culpa eſt, quæ non hodiè ſubeatur
Omnes in omni ſcelerum flagitiorúmque genere volutantur
Omnem improbitatem omnes amant
Nullum hodie flagitium ignoratur, prætermittitur.

to Withſtand, vide to Let, to put backe.

of a good Wit or Spirit.

Summo ingenio eſſe, excellere, florere, omnibus antecellere
Ingenii acrimonia, perſpicacitate, acie, vi præſtare
Ingenioſum eſſe
Pollere ingenio, vigere
Subtili acri, perſpicaci, vivido, prompto, ſagaci, optimo, præclaro, acuto præditum eſſe ingenio
Ingenium ſortitus acerrimum planè divinum
Summum, eximium, ac egregium, non vulgare, ſed exquiſitum, rarum, ſingulare, præſtans, acutiſſimum
Callere & florere ingenio
Eſſe ingenio ardenti, ſolido, facili, prompto, præſentiſſimo ad aliquid
Raris & corporis & animi dotibus largè à natura præditum eſſe
Specimen indolis egregiæ præ ſe ferens
Cui patent, ſeu apertæ ſunt Muſarum januæ
¶ Vim vigoremque animi ſuſcitare
Acuere ingenium
Memoriæ dono præſtans
Valens memoria
Egregia memoria præditus
Ampla memoria
Præſentem paratámque habens rerum omnium memoriam
Lucullus, cui inſignis memoria tribuitur
Memoriter, nullo codicis auxilio dicere, commemorare
Χειρομαλίζειν, a manly Woman.
Memoriter narrare ſemel lectum
Memoriam habere ſi deliſſimam.

quickneſſe or ſharpneſſe of Wit.

Acies pluſquam aquilina
Perſpicacitas, ſubtilitas ingenii
Acrimonia, acumen, dexteritas, vivacitas, fœlicitas ingenii
Chryſippeum acumen
Perſpicax, acre, ſagax, ſubtile ingenium, vide ſharpneſſe of Wit.

of a dull Wit, vide dull Witted.

out of his Wit, Mad.

Furere

Furere cœpit, ad insaniam, furorem, dementiam, amentiam redactus est, mentem amisit, mens eum reliquit, defecit, destituit
Incidit in insaniæ morbum, prolapsus est in furorem, à seipso discessit, à mente discessit, sapere desiit
Stultus, demens, insanus, omni ratione carens
Delirat, desipit, insanit
Mentis lumine obcæcatus
Mentis inops, inops à mente est, vide Mad.

to come to his Wit againe.

Resipiscere, ἀνασώζειν
Ad mentem redire, Redire ad se
Saniorem recipere mentem
Mentem ab insania recipere, apud Lactantium
Reponi in pristinos sensus.

Witty, vide Subtile.

to Witnesse, to beare Witnesse.

Testificari, Testari, Attestari
Dicere testimonium
μαρτυρεῖν
Testes facere, adhibere, constituere, suppeditare, producere, sumere
Nubila Promissi styx mihi testis erit
Fateri de alicujus fide
Numen deorum testari & ignes
Per sydera testor, per superos atque hoc cœli lumen
Dare, perhibere testimonium veritati rerum gestarum.

a true Witnesse.

Testis oculatus, gravis, conscius, locuples, acerrimus, optimus, firmus, interritus, constans, præsentis animi, & apud se semper existens, gravis, religiosus & comperta fidei.

Testimonia revocata, iterata, repetita, recognita.

reproved or false Witnesses.

Testes conflati, subornati, fracti, reprehensi, deprehensi
Vacillantes, refrigerati, destituti, æstuantes, titubantes, de gradu dejecti, elevati, frigidi, labefactatæ fidei
Testes sine re, sine spe, sine fide, sine lare, sine sensu
Testes triobolare egentes, meditati ante commonefacti, Stigmate insti, refutati.

to refute or reprove Witnesses.

Testibus exprobrare crimen, vel infamiam, arguere ignominiæ aut alicujus criminis, infamare testes, coarguere
Testium fidem labefactare, refellere, carpere, incessere, elevare, infectari, infirmare
Testes & Testimonia refutare, refellere, reprehendere.

a Woman.

Mulier, à mollitie dicta
Fœmina, γυνή, Fortis
Virago, virilis, Isscha Hebræis mulier, quæ opera fecit virilia, Et Andrago, ἀνδρεία, a manly Woman.

a Woman big with child.

Gravida mulier, Gravidus pondere, venter, Prægnans, gestans uterum
Uterum ferens, gerens
Ὑπόφορος, Ferre ventrem, factum, pondera tenere utero
Auferre onus utero, solvere partus.

a fair, a handsome, or a trim Woman.

Bella mulier, Venus
Mulier compta, formosa, pulchra, ore floridulo, nitens, forma omnes Heroïdas vincens, speciosa, elegans, decora, supra modum pulchra, scita, scitula, ἀστεῖος, venusta pulchráque facie, nitida, comptula, albicans, nitidis genis, purpureis malis, roseis labiis, formosula, λιπαρὰ, χαριεντίστη.
Rósei decus oris, Mant.

Womans bravery, or Jewells.

Mundus vel mundum
Muliebris ornatus
χειρόκτος, κοσμος, idque in genere
Species ejus variæ, quæ à Polluce Julio enumerantur.
Nos multis paucas subjicimus
Armillæ, Brachialæ
Dextera, Annuli, Inaures
Dextrocheria, vel dextrochiria
Monilia, morenulæ colli
Periscelides cruris, &c.

Womanish, delicate, nice.

Mulierosus, Sardanapalus
σαρδανάπαλος
Megabysus, Quintiliano dicitur μεγαβύσος
Mollis, Effœminatus
Lascivus, Enervatus
Uno digito caput scalpens
In cupidinis horti's donatus, Statua
Muliebris homo atque delumbis
Corruptus, Emasculatus
Perditus luxuria, libidinibus
Deliciis solutus
Voluptatis illecebris delinitus
Sardanapalum mollitie vincens
Galbinus, Eviratus
Fractus, Bacelo similis
Ἡδέως βακχίλος, Cleocritus
Vinulus Semivir, Batalus
¶ Cinædus, κίναιδος
Meritorius puer, aliorum amori flagitiosissimè serviens, abused against nature.
Scortum Masculum
κατατιλων παιδος δοκει
Pathicus, Exoletus, Latinis vocatur, qui turpiter patitur
Catamitus, quum posteriora majoris turpitudinis sunt.
¶ Pedico, Paederastes, insano puerorum amore exardescens
¶ Effœminate, Enervatè
Mollem facere, ἐκθηλύνειν.

the Womb, vide Belly.

to Wonder at, vide to Marvell.

Wont, used or accustomed.

Consuetum, Solitum
Adversum, In more positum
Quod in consuetudinem venit
Ex instituto majorum
Tritum, Vetus, Solenne
Familiare, crebrum
Frequens, Quotidianum
Moribus hominum, errorèque publico receptum & confirmatum
Usitatum, Assiduum.

to be Wood or mad.

Sævire, Furere, Insanire
Excandescere, Bacchari, vide to be Mad, out of his wit.

Woodnesse.

Insania, Sævitia, Furor
Dementia, Amentia
Rabies, Phrenesis, Madnesse.

a Wood or Parke.

Sylva, Lucus
Nemus, Saltus

a Wood

a Woodcocke, vide a Snipe.

a Word, vide Talke.

to give his Word, vide to Promise.

to Worke, vide to Labour.

to travell, or to make a Worke day.

Dies operosus, Dies operarius
Dies prophanus, Profestus dies
Dies ater vel irreligiosus.

Workmanly, vide Exactly.

the World is naught, or full of wickednesse.

Fulcro mundus innititur
In maligno est positus totus: ut refert D. Johannes, 1. cap. 5.
ὁλος ὁ κοσμος ἐν τῳ πονηρῳ κειται
Totus orbis humanis scatet flagitiis
Totus mundus in errorum volvitur caligine
Plena est malorum terra.
In peccatis mundum cernimus defluere, & in pejus semper dilabi
Exiverunt pristini mores, religionisq; veræ vix extat ullum vestigium
Status ad unum omnes pessimè exorbitant
Homines videmus ruere in tenebras & in densissima oberrare peccatorum caligine sine lumine ferri in præcipitium.

the whole World is troubled, or is in trouble.

Sævit toto Mars impius orbe
Terrarum orbis bello (proh dolor) ardet
Ubique Martii tumultus sæviunt
Cuncta bello ardent, fervent:
Mars totum concutit orbem
Fremunt ubique bella
Omnes gentes in armis
Christianus orbis plusquam civilibus ardet bellis
Mundus fluit & insanit, ut fluctibus mare
Talibus malis nunc æstuat mundus qualibus ferbuit nunquam
In mundum emisit Pluto suos satellites, suum Cerberum
Ab imo Tartaro evocata Orci numina
Dæmones internum egressi mundum perturbant.

Wormeaten, vide Rotten.

Worship, vide Honour.

to make Worse, to be cause of more evill or trouble.

Oleum camino addere
Oleo incendium restringere
ἐλαίῳ πῦρ σβεννύειν
Malum conduplicare, renovare
Malum magis ac magis exacerbare
Ignem igni addere
Materiam igni accenso subministrare
Malo fomentum suppeditare
Morbum morbo addere
Oleum flammæ adjicere
Refricare cicatricem, dolorem.

to wax or become every day Worser and Worser.

Indies habere deterius, ac periculosius prolabi
Degenerare in pejus
Indies ac magis degenerare
Uno sedato malo septem alia ut olim hydræ renascuntur multo crudeliora
Hydræ in morem pro uno capite centum repullulant
Majora incendia flagrant

Ex ſcintilla maximum incendium erumpit, Vide to Decay.

Worthily, with good cauſe.

Merito, Juſtè, Non immerito
Non injuria, Non abs re
Non indignè, Non inique.

to Wound, to hurt.

Sauciare, Lædere, τιτρώσκειν
Vulnerare, τιτρώσκειν
Dare vulnera, Ovid.
Stringere, Virg.
Vulnus infligere incutere
Cruentare apud nonnullos tametſi propriè ſignificat cruore inficere ἐξαιμάσσειν
¶ Accipere, capere plagam, vulnus
Vulnerari, to be wounded
Gravis vulneribus
Vulnus infligere
Infixum ſub pectore vulnus
Plagis obruere apud Eraſ.
Conſauciare, Vulnus inferre πληγώσειν
Securim injicere, proverbio dicuntur, qui vehementer lædunt ac vulnerant.
Lethali vulnere ictus.

to cure a Wound, vide to Heale.

Wrath, vide Anger.

to Writh or writhe the holy Scripture.

Torquere ſacram Scripturam, miſerè lacerare, jugulare, perperam intelligere
Siniſtro intellectu depravare
Sacræ Scripturæ vim facere
Interpretatione eo detorquere
Pro arbitrio exponere.
In vota ſua detrahere, obtorto collo ad ſuum ſenſum trahere
Depravare
Nimis violenter contorquere
Quoquoverſo detorquere
Invertere, Pervertere
Vitiare, ſeu pellem extendere
Coacta interpretatione depravare
Verbum Dei gloſſematis & commentis eludere
Non accedere ſenſui communi
Sacræ Scripturæ puritatem ſordida fœdare interpretatione
Syncerum vas inquinare
Sacras Scripturas, verbum Dei perverſis interpretationibus adulterare, in perverſum ſenſum ea detorquere quæ ſuis erroribus videntur facere
Suo intellectui, ſuis affectibus cogere, ſcripturam etiam repugnantem ſervire
Fermento Phariſaico Evangelicam amaricare conſperſionem
Proſtituere literas ſacras, & in abeſſum rapere
Sacræ Scripturæ naſum confingere cereum.

to Write.

Scribere, γράφειν
Exarare, Metaphoricè
Chartis illinere
Scripitare, Ducere literas
Signare apud Columellam
Stylum exercere Pingere
Inſcribere, conſcribere etiam proſimplici ponuntur
Credere ceræ
Notare chartam, literam facere, ducere
Mandare libello, Exarare notis
Committere literis vel ceræ
Dare tabellas, ſignare tabellis arcam
Portare, ferre, perferre tabellas
Diſtortè, inæqualiter, perturbare, ſcribere literas, to write awry out of line, rule and order, ut litera ſuper literam ſcandat.

to Write letters

Scribere

Scribere literas
Efficere Epistolam, pro scribere, Cic.
Exarare epistolam
Mittere literas, scripta, Cic.
Dare ad al quem literas, scripta, Cic.
Dare ad aliquem literas
Dare absolute apud Cic
Literis compellare, provocare &c.
¶ Obtundere provocare literis, Cicero, Si somnum capere possem, tam longis te epistolis non obderem.
¶ Persolvere epistolæ & respondere idem Ciceroni, to answer letters.

to Write one against another.

Concertare epistolaribus, velitationibus, Libris conflictari
Stylo debacchari Scripto invehi
Amarulentius in aliquem scribere
Nominatim taxare, capere
Scriptis alicujus notare famam
Nominatim perstringere scripto
Petere calamo aliquem
Styli cuspidem in aliquem vibrare
Stylum teli vice habere
Dentata agere charta, apud Cic.
Exercere velationem
Stylo ferire, referire
In aliquem invehere vel invehi
Stringere stylum, calamum in aliquem, Eras.
Sese mutuo stylis veneno tinctis configere, Satyricè contra aliquem exacuere aciem
Fœdis calumniis omnia conspurcare
Carbone aliquem notare, Eras.
Suis depingere coloribus
Inscribendo non temperare sibi, quin incandescat animus, insultet immoderatius, amarulentius invehatur.

to Write or copie out.

Describere, Transcribere
Κατγράφειν, Describere
Prodere literis, monumentis
Distrahere & transfundere in plura exemplaria
Copiam capere, vel Excopiare Latinum non est.

Written or Chronicled.

Literis traditum
Commentariis, annalibus traditum, insertum
Literis proditum est
Ad nos transmissum est majorum monumentis
In monumenta relatum est
Veterum literis proditum est
γέγραπται Relatum est in acta
Est in exemplis, Est in annalibus
Extat in annalibus
Scriptum est in commentariis
Scriptum invenitur
Memoriæ proditum est
παραδίδοται εἰς μνήμας
Est in monumentis Græcorum, Hebræorum.

divers Writings or Histories.

Scripta rerum gestarum memorabilium
Historiæ, id est, narrationes
Monumenta, Commentarii
Actus plural iter, apud Hieron.
Memoria publica omnium secretorum
Commemoratio antiquitatis, vide Histories.

a paire of Writing tables.

Tabula, πυξίον
Album substant. λεύκωμα
Pyctarium, apud Lampridium
Tabula gypsata
Pugillaris & Pugillare
Pinacion, Pinacidion

Abacus

Abacus, Et plural. Ceræ
Tabulæ ceratæ
Tabulæ, apud Hor.

a Writer, a Scrivener.

Scriba, Scriptor
Librarius, qua voce usus est D. Hier.
Grapheus.
A literis seu à conscribendis epistolis qui vulgò etsi parum aptè dicitur notarius. Græcè γραμματικὸς
Amanuensis dictio frequens, apud Erasmum, reliquosque hujus ætatis viros doctissimos, cujus operâ in scribendo utimur, Græcè χειρογραφὶς
A manibus, vel à manu pro eodem
Tabellio, Tabularius.

a Writing or a Bill of my hand, an obligation.

Syngrapha.
συγγραφὴ
Nomina pro syngraphis debitarum pecuniarum, Cic.
Syngraphum etiam dicitur
Chyrographum vel chyrographus
Facere syngraphas, vide Quittance.

to offer Wrong, vide to Hinder.

Y.

a Yard measure.

YErder, eris, n. g. Virga
Ulna, an elle.

to Yawne, vide to Gape.

in the Yeare of our Lord.

Anno à Christi nativitate
Anno ab orbe redempto
Anno ab humani generis instauratione
Anno partæ salutis
A Christo nato
Anno Christi
Anno gratiæ
Anno allatæ salutis
Anno salutiferi partus
Anno redemptionis nostræ
Anno post partum virgineum
Anno post Christum natum
Anno Christianæ nostræ salutis
Anno ab orbis instauratione
Anno à partu virginis matris
Anno post natum servatorem
Anno à salutis humanæ exhibito authore Christo
Anno redditæ salutis
Anno à partu virgineo
A partu virginis salutifero
Anno à nata salute sempiterna
Anno gratiæ per Christum restitutæ
Anno à nato humani generis salvatore
Anno redempti à filio Dei orbis
Anno partus virginei
Anno incarnationis dominicæ
Anno incarnationis verbi, Christianæ redemptionis
Anno post Deum humanitate donatum
Anno à reconciliata divinitate
Anno incarnati verbi, incarnati filii Dei
Anno nativitatis Christi
Anno à restituta salute
Anno ab instaurata salute
Anno ab enixu & puerperio virgineo
Anno à Christi salvatoris ortu
Anno reparatæ æternæ salutis, seu salutis humanæ
Anno post humanæ salutis vindicem carne donatum
Anno incarnationis Dei supra sesquimilesimum, octavo & tricesimo ista in Baseldonek ex tempore scripsi, Carolo Imperatore
Εεεν Χνι ϛ διετηρίας χιλιοστῷ πεντακοσιοστῷ ὀγδοηκοστῷ ὀγδόῳ ἔτει βασιλεύοντος τοῦ

ἀ βασιλεὺς πολίων αὐτοχεδὸν ἦεν ἁπάντων
ἰσχανάμην καὶ ἀγήνορος Καινέως.

the Yeere of ones age.

Yeerely office ended, vide Aged.

to Yeeld to the contrary, vide Forsake.

to Yeeld himselfe, to give over, to render up.

Se victum agnoscere, fateri
Manus, herbam dare, porrigere
τῇ χεῖρε προϊέσθαι
Hastam abjicere
Arenæ cedere
Campis cedere, apud Hor.
Victoriam concedere
Cedere jure
Tollere digitum, manum
ἀφεῖν δακτύλον
Dedere se in ditionem & arbitratum hostium.

Yellow colour.

Gilvus color & Gelinus, apud Plaut.
Silaceus color, Plin.
Luteus, Citrinus, Pellid Yellow.
Flavus, ξανθὸς
Fulvus, gold Yellow.
Flammeus & Flammineus Croceus, saffron Yellow.
Cerinus, à colore ceræ
Facies subgilva.

to the Yoke, or under the Yoke.

Sub juga vocare, venire, trahere, ducere, ire, agere.

Colla jugo supponere, prebere, dare jugo premenda
Imponere jugum.

to Withdraw or pull from the Yoke or Plough.

Detractare jugum, aratrum
Colla jugo subtrahere
Solvere jugis vincula
Rumpere jugo vincula.

Young, or a Young man.

Juvenis, Adolescens
Juventus, pro eodem aliquando ponitur
Qui adest flos ævi
ἡβῶν ἄνθος ἀνδρὸς, ut est apud Hom.
Primævo flore virens
Cui primi vernat temporis ætas, & floret valido læta juventa
Cui genua virent.
Qui excessit ex ephœbis, apud Terent.
Prima juventæ spacia ingrediens
Florens ætate.
νέος, νεάνιας.

Young Schollers.

Tyrones, ludi literarii
Tyrunculi
ἀλλοδαποὶ τῆς
Novelli, Rudes
Neophyti, hoc est, novellæ plantæ.
Tenelli auditores
Abecedarii, apud Ful. in mytho
Elementarii
Dupondii juvenes, apud Alciat. quod duobus assibus æstimantur
Militiæ literariæ tyrones
Tyrocinium exercentes, in progymnasmatis.

Youth.

Adolescentia, νεότης
Primo ævo.

Juventus,

Juvencus, juventa
Primis ab annis
Ætas vernans, viridis
Puer levioribus annis
Ætas florida, florens
Ævum virens
Ævi virentis flore
Juvenilibus annis
Crescentibus annis, id est, in ipso adolescentiæ principio
Dum prima novis adolescit frondibus ætas, vide Bone.

from his Youth.

Ab adolescentia, A juventute
Ab ætatis teneræ incrementis
A prima adolescentia
Ab ineunte adolescentia
Ab initio juventutis
ἐκ νέας, ἐκ μειρακίου
A prima lanugine
ἐκ πρώτης ἡλικίας
Ab impubibus annis, Vide Childhood.

FINIS.

SYNONYMA QVÆDAM POETICA Verſantibus in Poëſi perquam neceſſaria.

A

Achaia.

Chaia dictio tetraſyllabica regio Græciæ ab Achæo Jovis filio ſic dicta, prius vocata Danaa, à Danao Argiverum rege, & deinde Ægialea, αἰγιάλεια, quod littoralis ſit.

Achilles.

Achilles ſive Achilleus, ἀχιλλεύς, Græcorum fortiſſimus heros, Pelei & Thetidis filius, hinc Pelides dicitur Ovidio
Chironis alumnus, Æacides
Thetidis proles ſeu filius
Iriſæus, Nereius, Æmoneus
Pythius, Pellæus, à Pella urbe Theſſaliæ, Theſſalicus heros
Impiger, magnanimus, dux belliger.

Actæon.

Actæon filius fuit Ariſtæi, e x Autonoë Cadmi filia, hinc dictus Cadmæus juvenis
Autonoë jus heros ab eodem.

Adam.

Adam, id eſt, homo, ſive terrenus, ab Adama, hoc eſt, à terra ſic dictus
Protoplaſtus, & Protoplaſtes πρωτοπλάστης, & non Protoplaſtos addito u, ut imperiti ſcribunt
Primò fictus, creatus
Primus parens, homo
Primævus, Lutæus Adam
Antiquus Pater
Incola, colonus Paradiſi.

Ægina.

Ægina urbs adjacens Peloponneſo alter vocatur Oenopia, Ovid. lib. 7. Metamor.
Oenopiam veteres appellavere.

Ægoceros.

Ægoceros, αἰγόκερως, ſignum cœleſte, Latinè Capricornus, Luca
Humidus Ægoceros nec plus ſeu tollitur urna
Portitor Helles, apud Virg.
Udus, Nivoſus, Gelidus, Corniger.

Agrigentum.

Agrigentum, Agragas ſeu Acragas, Siciliæ mons & oppidum, Ving. Arduus unde Agragas deſpectat maxima longè mœnia.

Aegyptii.

Ægyptii aliter vocantur Paretonii à Paretonio Ægypti urbe.

Mareotici à Mariotide lacu ejusdem loci, Ovid. lib. 9. Isi. Paretoniumque Mareoticáque aura Pharonque.

Quæ colis: Sido. Nec sic Leucadio classis Mareotica portu, Actiacas abscondit aquas.

Classis Mareotica, id est, Ægyptia, quæ vehebatur Cleopatra

Ishaci, ab Isi filia Inachi, quam pro Dea coluerunt, Ovid. lib. 1. de Ponto

Vidi ego Niligenæ numen violasse fatentem Isidis Isiacos ante sedere focos

Memphii. Memphæi, & Memphitici à Memphi Ægypti urbe, Ovid lib. 1. de Arte

Ne fuge Niligenæ Memphitica sacra juvencæ

Lagæi & Lagidæ à Lago primi Ptolomæi patre, à quo Nilus vocatur Lageus, Luca. Lib. 1. Qua mare Lagæi mutatur gurgite Nili, Idem lib. 8. Vitimio Lageæ stirpis, perituraque proles

Pharaonidæ, à rege.

Niliaci, Nilotici, Nilicolæ & Nigenæ à Nilo fluvio: Luca. lib. 5. Te nisi Niliaca proprius non vidit arena, Idem lib. 9. Rege sub impuro Nilotica regna tenente

Pelusii & Pelusiaci, Pelusio Nili ostio Lucan. lib. 8. Qua dividui pars maxima Nili, In vada decurrit Pelusia septimus annus

Ptolomæi à Ptolomæo rege Lagi filio, à quo princeps Ægyptii reges omnes idem traxerunt nomen. Unde & Pharon Ptolomeum poëtæ appellant

Pharii à Pharo Ægypti insula

Cleopatrici, à Cleopatra regina, unde & Sidonias dapes Cleopatricas appellat.

Aegyptus.

Ægyptus *αἰγυπτος* Africæ proxima, ab Ægypto Danai fratre sic appellata teste Plinio prius Aëria dicta, vocatur quoque Terra Mem, Hti, Tellus Nilotica, Mesraim Hebræis. id est, angustiæ sive tribulationes.

Canopus media prod. pro Ægypto ponitur, & frequenter in sacris Ægyptus appellatur Terra Cham; Ut refert D. Hier. à Cam filio Noë; Psal. 105. Mant. Ægyptus cœli studiosa Deorum prodigiosa parens

Ægyptus Crinito Parens terrarum appellata à Macrob. Mater artium Delta quoque seu Trigonalis dicta, à figura triquetra

Ægyptii pars, quæ secundum Nilum non terminat Æthiopiæ Thebais appellatur seu Thebaida, cujus frequens mentio in vitis sanctorum patrum à D. Hieron. translatis.

Aemylia.

Æmylia quæ & Flaminia, Italiæ regio ac Romandiola, in qua Ravenna Bononia.

Aeneas.

Æneas. *αἰνείας*, id est. laudatus, Veneris & Anchisæ filius, hinc dictus Anchisiades, Anchisa genitus

Dardanides, Virg. Dardanides contra furit.

Et Dardanius, Laomedonius, Citherius heros

Phrygus tyrannus

Acer, magnanimus, Trojus, Trojanus, Iliacus, Phryx, Phrygius, fluctivagus.

Aeolus.

Æolus Jovis filius ex Aceſta, sive Segeſta

gesta filia Hippotæ Trojani, à quo Hippotades dicitur. Hippolyti nepos. Nimborum rector. Nimbosus & Nimbipotens.

Æolus.

Æolia sive Æolis, regio septem insularum inter Scilicium & Italiam, quæ Græcis dicuntur Hephæstiades, ἡφαιστιάδες. Latinis Vulcaniæ ex quibus Hieran ajunt Vulcani esse officinam Bab. Pius.

Ut Lyparæus ager, atque Æolis insula flagrat. Insulæ Æolicæ. Æoliæ.

Æsculapius.

Æsculapius, seu Asclepius in carmine, Apollinis filius hinc

Phœbigena dicitur, & Juvenis Phœbeius

Ovid. Quam colat, explorat juvenis Phœbeius urbem

Archiatros, ἀρχίατρος, i. medicorum præses

Salutifer puer. Pergameus deus

Epidaurius anguis, quoniam in Epidaurio colebatur in forma colubri.

Ætna.

Ætna prius dicta Inetia, Mons est Siciliæ cavernosus perpetuis æstuans ignibus, globosque emittens igneos propter subterranei sulphuris naturam. Vocatur poëtis Trinacria, Trinacris Typhonis à Typhœo gigante

Monstrifera, Vulcania, sulphuflammifera, ardens.

Ætoli.

Ætoli populi Græciæ Epiro & Acarnaniæ finitimi, vocantur Calidii à Calydone urbe. Hinc Calydonides ejus loci mulieres, Sta. lib. 2. Theb. Centum ibi virgineis votæ Calydonides aris. Oenei ab Oeneo rege Ætoliæ & Deianyræ patre, Ovid. lib. 8. Oeneios ultorum spreta per agros, misit arma

Pleuronii ab ejusdem loci urbe, quæ dicitur Pleuron, Ovid. lib. 14. Talibus iratam Venerem Pleuronius agmen instimulat verbis

Eadem ratione vocantur Pleuronis alumni, Sta. lib. 8. Nunc mœstæ fundens Pleuronis alumnos Naupacti, à Naupacto ejusdem loci oppido. Hinc Achelous dicitur Naubacteus. Ovid. lib. 2. Fast. Amphiaraides Naupactæo Acheloo.

Agamemnon.

Agamemnon Mycenarum rex, filius Atrei, fraterque Menelai

Atrides minor dictus, Ovid. Hæc ubi cognovit Troiæ populator Atrides

Tantalides ab avo Tantalo

Mycenius dux, & Agamemnon, ultima brevi, apud Stat.

Ajax Telamonius.

Ajax Telamonis ex Hesione filius, Telamoniades hinc dicitur & Telamone satus, Mant.

Talis erat Telamone satus temerarius Ajax: dicitur quoque Telamonius Heros, Virg.

Ajax Oilei.

Ajax Oilei filius fuit Oilei & Locrensium rex, Hinc dictus Oilides & Heros Noricyus, id est, Locrensis.

Alcinous.

Alcinous, Ἀλκίνοος, penul. cor. rex Phæacum in Corcyra insula, Virg. Pomaque & Alcinoi sylvæ

Corcyræ

Corcyræus rex, quod eam insulam insigni justicia rexerit, Mart.
Qui Corcyræi vidit pomaria regis
Corycius senex, Phæax, munificis

Alcmena.

Alcmena uxor Amphitryonis Thebani, ex qua Jupiter Herculem genuit, Alcidæ genetrix, Amphitryonea conjux
Herculea seu Herculis mater.

Allemanni.

Alemani, seu Allemanni à Lemano lacu etiam vocantur Teutones Teutoni & Teutonici à Teutone deo quem venerabantur, Virg. lib. 7. Teutonico ritu soliti torquere Cateias, Lucan. lib. 6.
Cantaber exiguis aut longis Teutonibus arvis.
Germani verò dicuntur, quod vicini sunt Belgis. Miserunt enim Germani colonias trans Rhenum propter hominum multitudinem agriquè inopiam, Cisirhenani hinc dicti
Item & Germanici vocantur ac Rhenicolæ, quod habitent ad Rhenum fluvium, Rhenani, Transrhenani, Rhenenses
Rheni, Ῥῆνοι populi sunt Rheni accolæ authore Stephano.

Alexander.

Alexander Macedo, & Alexandrus Philippi regis filius, qui ob res præclarè gestas, Magnus dictus est, & à poëtis vocatur, Juvenis Pelleus, à Pella Urbe Macedoniæ. Juvenalis Satyr. 19. Unus Pellæo juveni non sufficit orbis
Et Æmathius dux ab Ovid. quod Macedonia aliter vocetur Æmathia
Fortis Macedo, totius mundi tremor ait quidam.

Alexandria.

Alexandria Ἀλεξάνδρεια, Urbs Ægypti non longè à Nili ostio, ab Alexandro Macedone condita, quam Lucanus vocat urbem Pœtoniam. Et Pharos quoque dicitur à φάος olim insula & Alexandriæ portui nunc continenti conjuncta.

Allobroges.

Allobroges populi, aliter vocantur Pedemontani, Stroza pater
Et pedemontanum signa secuta ducum, qui nunc Subaudienses, & Rodanti, quod prope Rhodanum morentur. Porro ducatus Subaudiæ, vocatur Pedimontium, & regio Pedemontana.

Amalthea.

Amalthea nutrix Jovis olenia
Capr. Sydus capricorni olenium pecus, Hedi.

Ambracia.

Ambracia civitas, Epiri prius dicta Epiria ac paralia authore Stephano quam postea Augustus victo cum Cleopatra Antonio Nicopolim vocavit, à quibus gentilia, Ambraciensis & Ambraciotæ ac Nicopolitæ.

Amphion.

Amphion media prod. Jovis & Antiopes filius Jove natus
Phœbeius dictus quod vates omnes sint Phœbo consecrati
Et Dircæus, à Dircæ fonte Thebis propinquo artis Musices adeò peritus fertur fuisse, quod lyræ cantu lapides & cautes quinarie seu moverit.

Andromeda

Andromeda

Andromede, Cephei & Cassiopes filia, quam à Nymphis scopulo alligatam, & cito devorandam expositam, Perseus interempto cete liberavit, & in uxorem duxit, Cepheis idos & Cepheia virgo dicta.

Andegavia, vide *Iulionagus*.

Angli.

Angli, seu Anglici vocantur quoque Britanni, Virg. Et penitus toto divisos orbe Britannos ac Caledonii Martis lib. 1. Nuda Caledonio sic pectora præbuit urso. Idem lib. 10. Quinte Caledonios Ovidi visure Britannos. Dicuntur & Brutignæ quoniam descenderunt à Bruto Consule Romano, ac Brutiadæ Neptunicolæque.

Anglia.

Anglia aliter vocatur Britannia, Caledonia, Albion ab Albis montibus & Angli terra
Orbis alter à Poëtis dicitur.

Anien.

Anien fluvius Italiæ. Tybur oppidum alluens, Anio, Anienus.

Annibal.

Annibal filius Amilcaris, princeps Carthaginensium, alias dictus Agesorius, seu Sidonius ductor
Tyrius, Barbaricus, Libycus, Tyrannus
Elisæus tyrannus ab Elisa Didone
Rector Libyæ
Nasamoniacus rex è Nasamonibus Africæ populis, apud Syl. & Sid.

Antilogus.

Antiloqus Nestoris filius major nâtu Nestorides. Nestore natus.

Antiochia.

Antiochia Συρίας. Maxima Syriæ civitas, Theophilia à Justiniano post terræ motum nominata, & à Seleuco Nicanore Seleucia vocatur.

Antverpia.

Antverpia, non solum Brabantiæ, verum totius orbis Christiani emporium celeberrimum. Adjecta secundum etymon nominis vulgaris vocata prius Latinè, quod acri vetustate abjecta sive adtructa fuerit. Quæ de resectione navium præterna vigantium feruntur fabulosa prorsus.
Andoverpiam nonnulli vocant
Adversam alii, nonnulli dempta litera Aversam. Lusit super hujus celeberrimæ civitatis nomine Cornel. Graphæus carmine eleganti sic scribens. Adjectæ nomen Dii posuere mihi. Sed quinam quæris? genitor Neptunus & ipse. Quem peperit summo Maja adamata Jovi. Namque olim solo dum stabam in littore castrum. Atque paludosa terra trementat humo. Conspexere locum blandis dum torrè vagantur, Scaldis aquis placuit diis situs ipse loci. Nulla mora, ad sicati adjectis mœnibus urbem.
Et paulò post rectè Ideò Adjectam dimæ dixere vocantes. Conveniunt etenim nomina rebus mihi
Gulielmus Zenocatus, Brugensis in libro de gestis imperatoris Caroli V. Max. vocat Forum Caroli Antuerpiam.

Aphri.

Aphri, seu Aphricani etiam vocantur Tunesii à Tunero sive Tunisio Libyæ civitate. Sidon. Torrida

Teneſios infert mihi Byrſa furores Libyci ac Barbari.i.

Aphrica.

Aphrica vel poëtius Aphrica per aſpirationem, eadem quæ Libya λιβύη à Græcis Heſperia appellata, nunc vulgo Barbaria.

Apollo.

Apollo, Ἀπόλλων, quaſi mala pellens, dictus Pæan, quod morbis medelam adferat

Phœbus, φοῖβος, hoc eſt, Sol. Græcis vocatur, Deus oraculi

Idem dicitur Liber quod liberè vagetur per aërem, Chryſocomus

Dictus inſuper Apollo Nomius, i. paſtor, quod Admeti regis armenta pavit

Proles Latonia, Ovid. ac Latoides nuncupatur, à diverſis locis multa habens nomina: Delius

Cynthius, Clarius, Didimæus

Thymbræus, & carminis autor à Tibul. Leucadius dictus, Ovid.

Delphicus, Patreius heros. Pithius, Smincteus, Hecatebeliſites, Lycius Lauriger, Lauricoma, Faridicus, Faticanus, Intonſus, Grynæus, Arcitenes.

Aprilis.

Aprilis menſis dictus eſt quaſi Aperilis ἀφρίλιος Græc. & Θαργηλιών Xanthicus ξανθικὸς 2. Macchabæorum lib.

Apuli.

Apuli, vel Appuli in Carmine, Italiæ populi qui aliter vocantur Meſapii à Meſapo rege Ovid. li. 14. Peuſerioſque ſinus. Meſapiaq; arva reliquit

Ætoliæ ab Ætolio Diomede, qui ibidem imperavit, Syl lib. 13.

Ætolidas interfuit, haud ignobile nomen.

Daunii à Dauno patre Turni qui ibidem regnavit.

Apulia.

Apulia ipſa vocatur Iapygia ab Iapige Dedali filio, teſte Solono & Hiero, Meſapia à Meſapo. Daunia à Dauno.

Aquarius.

Aquarius ſignum cœleſte, ὑδροχόος, Urna & Puer urniger poëtis vocatur, quoad imbres fundat

Juvenis geſtator aquæ apud Virg.

Humidus, triſtis, humens, udus, nimbifer, horridus, frigidus.

Aquila.

Aquila, ἀετὸς

Jovis armiger

Jovis ales, nuncius, flammiger, altivolans fulvus. Claudia, fulvuſque tonantis Armiger

Avis regalis, regia apud Ovid.

Regina volucrum pedibus prædatrix aduncis.

Aquilo.

Aquilo, Boreas βορέας, ὁ βορρᾶς.

Aparctias quod ab Arctis ſpiret, & à ſeptem ſtellis quibus conſtat Septentrio dicitur

Thracius, Thæcius, Scythicus

Rhiphæus, Hyperboreus ventus ſeu Aquilonarius, quem D. Hieron. vocat Scoparium ſeu ſcopam viarum, quod flando conſternat & complanat utas.

Aquiſgranum.

Aquiſgranum, Thermæ, Trajani regera, Aquæ, inde Aquenſes.

Arar.

Arar fluvius per Burgundiam in Rhodanum influens, qui ætate noſtra vocatur Gallicè, *La Saone*, Sagona Latinè.

Arabi

Arabes.

Arabes, ἄραβες, etiam vocantur Nyſæi, Nyſæi, Nyſii ac Nyſiadæ à Nyſa oppido Arabiæ. Hinc nymphæ Nyſiades, Ovid. lib. 3. Faſto. Nyſiades nymphas puerum querente Noverca. Thuriferi, opulenti, palmiferi, Eoi, nigri, picti.

Arabia.

Arabia odorifera, palmifera.

Arachne.

Arachne nomen puellæ Lydiæ, quæ à Pallade in araneam fuit commutata, Minois, Minoia proles.

Arcadia.

Arcadia, aliter vocatur Mænalis regio à Menalo promontorio, Ovid lib 3. Faſt. Pinigerum fauni Mænalis ora caput.

Pelaſgia quoque dicitur & Parrhaſia.

Arcades.

Arcades, Arcadii, Arcadici: aliter vocantur Tegei, Tegæi & Tegeatici à Tegea Arcadiæ oppido, Virg. lib 5. Æneid. Alter ab Arcadia Tegeæ de ſanguine gentes. Idem lib. 8. Tum lateri atque humeris Tegæum ſubligat enſem, id eſt, Arcadicum. Sidonias, Tegeaticus Arcas. Nunc plantis, nunc fronde volat

Parrhaſii à Parrhaſia Arcadiæ regione, Virg. lib. 11. Qui Parrhaſio Evandro armiger ante fuit. Ovid. lib. 1. Faſt. Deſerit Arcadiam, Parrhaſiumque larem

Liczi à Licæo monte Arcadiæ, Ovid. lib. 2. Faunus in Arcadia templa Lycæus habet.

Arcades etiam vocantur Nonacrini & Nonacrii, à loco qui eſt in Arcadia nomine Nonacris: Ovid. lib. 5. Faſt. Et matri & vati paret Nonacrius heros, i. Evander, Arcas idem lib. 2 Metaph. Dum redit itque frequens, in virgine Nonacriina Arſit

Parthenii à Parthenio monte Arcadiæ, Ovid. lib. 9. Veſtrum opus Elis habet, veſtrum Stimphalides undæ, Partheniumque nemus.

Piſæi à Piſa oppido Arcadiæ, propè Alphæum fluvium, Ovid. li. 2. Triſt. Quid non Tantalides agitante cupidine currus Piſæam Phrygiis vexit eburnus equis? Piſæam, id eſt, Hippodamiam Arcadicam.

Molorchæi à Molorcho Arcadiæ paſtore, cujus precibus Hercules leonem interfecit

Elæi ab Elæa oppido Arcadiæ, propè Tegeum, ubi Minerva fanum habuit: Stat. lib 4. Syl. Aut Eleæ ſucis vidit Tegæa ſacerdos

Erymanthii, & Erymanthæi ab Erymantho monte Arcadiæ, Stat. lib. 3. Theb. Affuit Hippomedon rectorque Erymanthius, id eſt, Arcadicus

Cylleni à Cyllene Arcadiæ monte, à quo Mercurius vocatus Cyllenius

Cleonæi à Cleone oppidulo

Caliſtonii à Caliſto filia Lycaonis regis Arcadiæ, ex qua ortus eſt Arcas.

Arctoi.

Arctos, ſeu Urſa major, Elice

Luca. Sed nocte ſopora Parrhaſis obliquos Elice cum verteret arctos

Arctus, ſeu Urſa minor, Græcorum lingua Cynoſura, i. canis cauda nominatur, & Polus Arcticus dicitur. Arcti duæ ſeptentrionali polo nixæ vehuntur. Ovidius, eſſe duos arctos, quarum Cynoſura vocatur Sydoniis, Elicem Graia carina vocat.

Arctophylax.

Arctophylax, ſtellula juxta majorem urſam alio nomine Boötes & Arcturus, Cic. Arctophylax vulgo qui dicitur eſſe Boötes.

Argo.

Argo, ἀργώ, navis ſeu potius prima navium ab Argo ædificata quam Jaſon in Colchos duxit. Eadem vocatur Pinus ſeu ratis Theſſala Pagaſea, à Pagaſa civitate Theſſaliæ
Eſt etiam ſignum cœleſte.

Argos.

Argos vetus & nobilis urbs Achaiæ, quæ quoque dicitur teſte Pl. Hippium ab equorum præſtantia ac Hippobotum. Iaſon & Dipſium Euſtachio authore.

Argus.

Argus Ariſtoris filius
Ariſtorides patroni
Paſtor centoculus, Ovid. Centum luminibus cinctum caput Argus habebat
Cuſtos Junonius Ovid. dicitur
Virg. & cuſtos virginis Argus.

Ariadne.

Ariadne filia Minois regis Cretæ
Gnoſia ſtella
Stella coronæ. Bacchi conjux dicta.

Ariſtoteles.

Ariſtoteles, Ἀριστοτέλης, Philoſophorum Peripateticorum princeps. Sophos Stagiræus.
Stagirites à Stagira patria
Anagnoſtes. ἀναγνώστης, propter infatigabilem lectionem, à Platone vocatus Divinus, doctus.

Aſcanius.

Aſcanius Æneæ fuit ex Creuſa filius, Hinc dictus Ænides, Virg. Sit ſatis Æneide.
Dardanius puer, apud eoſdem
Ilus a Trojanorum rege, Hor. Poſtea Iulus a prima barbæ lanugine. Unde Virg lib Æneid. At puer Aſcanius, cui nunc cognomen Iulo. Additur, Ilus erat dum res ſteterit Ilia regno.
Formoſus, pulcher, regius.

Aſſyria, vide *Babylonia.*

Aſtrologi.

Aſtrologi quibus aſtra ſunt a conſiliis, Chaldæi, Genethliaci γενεθλιακοί, Mathematici
Horoſcopii, Metopoſcopi, Planetarii, Gnomonici, Prognoſtæ
Ἀστρολογιαλίται, Aſtronomi, Conſultis aſtris prædicentes futura
Horoſcopi obſervatores
Syderum obſervantiſſimi
Mathematis Chaldæorum periti
Matheſeos experientes
Sydereæ ſuperſtitionis profeſſores
Menſores cœli
Naturæ certiſſimi exploratores
Secretorum naturæ conſiliis, curioſi obſervatores
Naturæ veſtigia indagantes
Aſtrorum ſcientiam profitentes
Ignota ſtellarum vias, orbéſque tuentes ignotos
Aſtrorum ſyderúmque meatus, cœli itinera, occaſus & ortus ſignorum, deliquia ſolis & lunæ callentes.

Athenæ.

Athenæ, arum Civitas Græciæ inter Achaiam & Macedoniam. Cecrops primus Athenas condidit omnium bonarum artium inventricem, Philoſophorum & oratorum matrem, Poetarúmque alumnam, a dicta Cecropia, & poſtea Mopſopia ac Ionia.

Porro

Porro Athenæ à Minerva quæ Græcis *ablativo*
Urbs attica, Possidonia
Agri municipii.

Athenienſes.

Athenienſes etiam dicuntur Athenæi, Attici, Acti, Tegeæi, Theſiæ, Cecropii, Cecropidæ, Munichii, Mopſopii, Æacidæ, Erichthæi, Erichthonii
Ægidæ, Marathonii
Cravi
Ericathidæ
Pandonii
Athenienſes & Athenæi à Minerva quæ Athena Græce dicitur
Attici & Actæi Acte rege
Ovid. lib 1. Meta. Separat Anios
Acteis Phaſis ab arvis
Thæſei & Thæſidæ à Theſeo filio Ægei Athenarum regis, Virg. lib 2. Georg. Præmiaque ingentes pagos & compita circum
Theſidæ poſuere. Martialis eadem ratione favos Theſeos vocat id eſt Attico, ubi ait, Maſſica Thæſeis tam bene vina favis
Cecropidæ à Cecrope rege, Virg. lib. 6. Æneï. Tum pendere pœnas Cecropidæ juſſi
Munichya erat Athenienſium navale, unde munichii dicta ſunt Ovid lib. 2. Metaph Munichiósque volans agros, gratámque Minervæ Deſpiciebat humum
Moſopii à Moſopo Athenarum rege, Ovid. lib. Metamorph Mopſopeum juvenem ſacros agitare jugales
Æacidæ ab Æaco, Ovid, lib 8, dant placidi curſum redeuntibus auſtris Æacidis
Erichthæi & Erichthonii, ab Erichthæo & Erichtonio regibus, Ovid. lib. 8, Erichthæas Tritonidos ibat ad arces, eadem ratione vocantur Erichcidæ.
Ægidæ ab Ægeo Athenarum rege, Ovid. in epiſt. Inter & Ægidas media ſtatueris in urbe
Marathonii à Marathone Atticæ campo, unde Stat. lib 5. Syl. Erigonem vocat, Marathoniam Syllius lib. 14.
Armaque ſixa deis aut quæ Marathonius hoſtis perdidit. Sydonius. Et dum Moſopia ſtipantur per Marathonem
Carnaia à Carnao rege Athenarum
Codridæ à Codro rege quod ſe pro patria devovit
Pandonii à Pandone rege Erichthonii filio.

Atlantides.

Atlantides, Atlantis Mauritaniæ regis filiæ ex Pleione Oceani filia, numero quindecim, quarum quinque Hyades ſunt nominatæ, reliquæ vero Pleiades. Virgiliades, Virgiliæ, Heſperides.

Attica.

Attica, regio Græciæ inter Achajam & Macedoniam ſita, in qua fuit urbs Athenienſis, ſic dicta ab Arthide Crani regis Athenarum filia. Acte quoque dicitur ab ἀκτὴ, quod litus ſignificat. Nam magna ex parte littoralis eſt regio
Cecropia & Cecropis eadem vocatur, & poſſidonia à Neptuno dicta, qui Græce ποσειδὼν
Mopſopia, ac Ionia ab Jove Xuthi filio.
Pandionia quoque Sidon. Qui Pandionum movebat Orator caveam tumultuoſus.

Auguſtus.

Auguſtus menſis ob honorem Octavii Cæſaris ſic dictus, quum prius Sextilis vocaretur & adhuc ſit, utpote ſextus menſis ab introitu ſolis in Arietem, Græcè βουδρομιων.

Aurora.

Aurora, Matura, Eos ἠως
Jubar pro aurora ponitur
Leucothea mater, parens Memnonis, Ovid.
Tithonia conjunx, Pallantias
Memnon, filius Auroræ. Eous, colo ratus
Aurora crocea punicea roſida, roſea luthea, nitida, fulgida, ambroſia, rubea.
Auſter. Notus idem, Plinius lib. 18. Hæc auſtrum ventis dabat, quem à Græcis Notum diximus vocari.

B.

Babylon.

Babylon, Hebraicè Babel, quod confuſionem Hebrais ſonat, prius dicta civitas regni Nembroth gigantis, quod in ea reghavit, Chaldæorum metropolis eſt Meſopotamiæ Aſſyriæque caput, à Babylone quodam ſapientiſſimo Medi filio fundata authora Cælio, purpuratam meretricem eandem vocat D. Hiero. Et D. Petrus Apoſt. Romam Babylonem vocat ob ſcelerum ſentinam Neroniſque crudelitatem.

Babylonia.

Babylonia à Babylone civitate, aliter Chaldea vocatur & Aſſyria Babylonis regio.

Babylonii.

Babyl Chaldæi, Χαλδαιοι, Cephenes prius dicti à Cepheo patre Andromedæ, & Arphaxarei ab Arphaxat rege, ut ſcribit Joſephus.

Bacchus.

¶ Bacchus Jovis & Semeles filius
Liber Lenæus pater, qui mentem lenit. Semeles puer, Horat.
Semelia proles, Ovid Lyæus Iacchus, Evan. Bromius, Ignigena. Eimater, Dionyſius, Iterum ſatus, Bis ſatus, Nyſæus, Tryoneus, Nicteleus, Genialis, Conſitor uvæ, Indetonſus: Eleleus, parens, Baſſareus Racemifer, Proles Semelea, Thirſiger.

Bacchæ.

Bacchæ, Bacchides, mulieres Bacchi ſacerdotes, Sacrificulæ furentes, fanatæ, Evantes, Evantis ſorores, Vide Menade.

Baleares

Baleares, Gymneſiæ Inſulæ duæ in mari Hiſpanico, Majorica & Minoriça Batchimone, nunc depravata voce, Barſilona, vulgo dicitur.

Batavia.

Batavia, quæ & Bethaſiæ. Hinc Batavi, Bethaſii, qui Hollandi vulgo creduntur.

Belga.

Belgæ, Belgici, Galliç Belgicç populi Germanis vicini.

Bellona.

Bellona Martis ſoror. Dea Belli alio nomine Enyo, & Pallas, dis, quod Pallantem gigantem interfecerit
Bellica Virgo.
Tritonis à Tritone palude
Minerva quod vim minetur
Metuenda virago, Bellatrix, Bellipotens, & Belligera dea, Bellicoſa Tritonia, Armiſona, Armipotens.

Bithynia.

Bithynia.

Bithynia regio Asiæ minoris à Bithyno rege sic dicta, primum Bebrycia, postea Mygdonia à Mygdonio rege, Ovid. Nunc quoque Mygdonia flabilis astat humo Claud. Thyni Thraces erant quæ nunc Bithynia fertur, Salust. Maiorem Phrygiam dicit vocatam & à Turcis ex Tartaria venientibus occupatam.

Bithyni.

Bithyni Bithynici, Migdonii. Bebryaci & Bebryce penultima indifferenti.

Biturici & Bituriges.

Biturici & Bituriges populi Galliæ Aquitanicæ, qui teste Plinio etiam Cubi dicuntur, Luc. Et Biturix longisque leves Axone in arvis.

Byzantium.

Bizantium, Ligos olim, Plin. lib. 4. In quo oppidum Bizantium liberæ conditionis, antea Ligos dictum, nunc Constantinopolis, olim nova Roma Ethusa, Auronia, Urbs Bizantia à Mantu.

¶ Bizantii, Bizantini, Constantinopolitani.

Bœotia.

¶ Bœotia, *Boeotia* Græciæ regio, Ogygia, dicta ab antiquissimo rege Ogyge, Cadmeis, ut scribit Thucydides, ac Hiantis Aonia prius & Mesapia dicta authore Stephano.

Bœotii.

Bœotii, aliter Bœoti Luc. lib. 3. Bœoti
F coiere duces
Phocæ phocaci à Phocide propinqua regione
Hyanthæi à vetustis Bœotiæ populis Stat. lib. 1 Theb. Exul Hyantheos invenit regna per agros, Ovid. lib. 5. Meta. Ponte Medulæo, & Hyanthæa Aganippe Teumesii à Teumesio Bœotiæ monte, Statius, lib. 2. The. Non alias tacita juvenis Teumesius iras Mente acuit. Thespiaci à Thespiis oppido Bœotiæ ad radicem Parnassi, Stat. lib. 2. Syl. Centum Thespiacis odora lucis Stent altaria.
Helyconii ab Helycone monte Bœotiæ Musis sacro, Statius lib. septimo
Horrent Tyrrenos Heliconi plectra tumultus
Cyrrhæi à Cyrrha oppido Phocidis, Idem Statius lib. 7. Mænia Cyrræa monstravit Apollo juvenca
Hippocrini sati ab Hippocrene fonte, vocabulum est Sydonii Apollinaris
Aganippæi, ab Aganippe fonte ejusdem loci Musis Sacro.
Aonii & Aonidæ, quoniam Aonia pars est Bœotiæ in montuosa
Castalii à fonte Castalio.

Bononia.

Bononia Hetruriæ, Colonia, mater studiorum Felcina prius dicta urbs felcina, Mintuanus, Felsinea tamen urbe senex donatus adibat.

Boreas.

Boreas, vide Aquilo.

Brabantia.

Brabantia teste Blondo Austrasia inferior olim vocabatur. Hinc Brabanti, Brabantini, Brabantici, Brabantigenæ quos Advaticos Cæsar vocat in commentariis.

Briareus.

Briareus seu Ægeon gigas fuit centenis manibus.

Buſcuducis.

Sylva ducis
Ducaria ſylva, nunc Buſcumducis
Hinc denominata buſciducenſis
Buſchius Boſchius Nemius à nemore, & à ſilva Silvius, quo l Latinorum regum fuit cognomentum
Sylva ducenſis, apud Eraſ.

C

Cadmus.

¶ Cadmus rex Phœnicum & filius Agenoris Characteres 16. literarum invenit teſte Plinio. Agenorides Ovid. Sydonius hoſpes. Agenore natus Antonius heros.
¶ Caletum, Caleſicum, Geſſoriarum Cales.

Calabria.

Calabria olim Iapygia, Meſpia, Salentina.

Calliſto.

Calliſto Licaonis regis filia, quæ à Jove compreſſa gravidaque effecta Arcadem filium in ſylvis peperit à quo poſtea Arcadia dicta eſt. Elice Perrhaſis, Urſa major, Nonacrina virgo, Lycaonias.

Camena, vide *Muſa.*

Canopus.

Canopus urbs Ægypti nunc Damiata.

Capitolium.

Capitolium, κεφαλαιον, Mons Tarpeius. Ars vel rupes tarpeia. Templum Jovium, Saxum Tarpeium.

Cappadocia.

¶ Cappadocia Pontica regio, priu dicta Leucoſyria, hinc Cappaduces Cappadoci & Leucoſirii.

Carteia.

Carteia cujus frequens mentio apud Cæſarem & Oppium de bello Hiſpanienſi, oppidum eſt Hiſpaniæ alio Nomine Tarteſius ſeu Carteſius. Græ. Carteſius dicitur.

Carthaginenſes.

Carthaginenſes vocantur Tyrii à Tyriis Colonis, quo illuc adduxit Dido poſt Sithei mortem Vir. Urbs antiqua fuit, Tyrii tenuere coloni, Carthago
Carchedonii Cadmæ, quoniam Tyrii, & Phœnices deſcenderunt à Cadmo Syl. lib 1. Sacri quam perfida pacti Gens Cadmæa ſuper regno certamina movit.
Aſdrubaliani ab Aſdrubale duce, verbum eſt Sidonii
Eliſæi ab Eliſa Didone
Byrſici, quoniam Carthago prius dicebatur Byrſa à Corio: sido. Spernis Eliſeæ Byrſica tecta domus. Pœni, Punici, Aphri, Aphrici.

Carthago.

Carthago ipſa vocatur, Byrſa & Carchedon. Syl lib. 2. Quis procul à Tyria domino depellere Byrſa Virg. lib 1. Æneï. Mercatique ſolum facti de nomine Byrſam Claudia, in Futro. Bacchatus per operta tremor Carecedona movit
καρχήδων, Cadmea.

Caſſandra.

Caſſandra Priami ex Hecuba filia, vates ab Apolline facta, ſed quoniam promiſſis non ſtetit, iratus deus fecit ut illius vaticiniis nulla fides adhiberetur. Briſeis & Lyrneſia virgo nuncupata.

Caſtor.

Caſtor.

¶ Caſtor & Pollux Jovis & Ledæ filii
Ledæ dii
Tindarei, Amyclæ fratres
Dioſcori διόσκοροι, i. Jovis pueri vocantur. Helenæ fratres
Oebalidæ gemini. Stat. Ambiguo viſus errore Lacedæmonii, Oebalidæ gemini
Tyndaridæ Tyndari. Cygnigenæ
Therapnæi, Oebalii fratres, Statius Oebali fratres pontuſque poluſque ſerenus, Sydus amicitiæ.

Centauri.

Centauri, Lapithæ, ſemiviri, ſemihominem, ſemimares, nubigenæ. Ixionides, Ixione nati Bimembres.

Cerberus.

¶ Cerberus janitor inferni, monſtrum triforme, triceps, Trifaux, tergeminus, inferus canis, echidnæus, ſtygius, rabidus
Lachrymoſæ janitor aulæ.
Tartareus cuſtos.
Ianitor Orci, apud Virg.
Triforme monſtrum
Diris avernalis canis inſomnis, impavidus, vervigil.
Multiceps Bellua
Corripit objectam cuſtos Plutonius offam.

Ceres.

¶ Ceres, dea frugum, Saturni & Opis, habebatur filia Alumna terrarum, Demeter δημήτηρ dicta quaſi gemeter, i. terræ mater ac Eleuſina mater, ſpecifica, munifica, fœcunda, flava, Teſmophora, Ops Cybele Saturni conjux. Berecynthia Bona dea, Cypria, Cyprigena, Cithera. Acidalia, Paphia, Dionea
Ceres Alma apud Virg. ab alendo, quod nos alat
Ovid. Et frugum genetrix immenſos ſiſte labores.

Chalcis.

Chalcis, Nigropontus Euboæa, nunc Nigroponte vocatur mercatoribus, Hinc Calcidici Euboici.

Chalicut.

Chalicut ab aliis Calocutium & Calocuta, Indiæ Emporium celeberrimum.

Charon.

Charon fingitur Erebi & noctis filius
Acherontis nauta, trientis animas tranſvehens ad inferos, Virg. in 6. Portitor ille Charon hi quos vehit unda ſepulti
Stigius ſenex, ſqualidus, triſtis.
Arcuque paludis navita tartareæ,
Omnes expectat avarus portitor
Cares aliter Baubaſii, & mulieres
Bubaſides, Ovid. lib. 9. Bubaſides videre nurus. Et Mauſoli, à Mauſolo rege Cariæ prius dicti Leliges.

Chiron.

Chiron Saturni & Philliræ filius dimidia ſua parte equus, reliqua homo, unde Centaurus dictus. Philyrides. Philyrius heros. Semifer. Monſtrum biforme. Sagittarius. Æmonius arcus

Chriſtus.

Chriſtus, id eſt, unctus
Meſſias, Meſſiah Hebræis
Verbigena. Unigena
Σωτὴρ, σωτὴρ, i. ſalvator ſeu Servator
Salutifer, Archiater, ἀρχιατὴς
Medicorum princeps à D. Hieron. dictus
Ἀλεξίκακος mala quæq; pellens. Hinc nos nomina dedimus Chriſtiani Chriſticolæ, Chriſtidaes, Chriſtigenæ.

Cicero

Cicero.

¶ Cicero parens eloquentiæ, & ut Catullus scribit, Disertissimus Romuli nepotum Pater eloquii, Pater patriæ. Juve. Roma patrem patriæ Ciceronem libera dixit. Et eloquium Arpinatis, id est, Ciceronianum. Eloquium dansus Arpinatibus aurem.

Circe.

Circe Solis & Persæ nymphæ filia, veneficiorum peritissima. Phasis idos Titanis, idos dicta.

Clivia.

Clivia, Clevania.

Colonienses.

Colonienses. Agripinates ubivii.

Constantinople, vide Byzantium.

Corcyra.

Corcyra, med. prod. Græce Cercyra κέρκυρα, Insula mari Adriatico vicina prius Melena dicta & Drepane à Corere

Item Macris, à Macride, & Scheria nec non Phæacia, nunc Cerphu vel corfumum vocatur, sub Venetorum ditione.

Corinthii.

Corinthii vocantur Cerinthæi & Corinthiaci, Ovid. lib. 15. Jamque Corinthiaci cernebam littora ponti

Cypselidæ à Cypselo Ixionis filio, Virg. in Cypr. Cypselidæ magni florentia regna Corinthi

Ephyriæi & Ephyreii, quoniam Corinthu prius vocabatur Ephyre, Luc. lib 9 Incedit castris, Ephyreaque mœsia servat

Isthumiaci & Istumii ab Istmo terra angusta prope Corinthū quæ separat Ægeum mare ab Ionio, Stat. lib 2. Syl. Talis in Isthmiacos ploratus ab æquore portus

Cenchrei à Cenchri portu Stat. lib. 4. Theo. It comes, Inoas Ephyre solata querelas. Cenchreaque manus.

Cretenses.

Cretes, Cretenses aliter dicuntur

Cretei Virg. lib 3. Æneid. Tertia lux classem Creteis sistet in oris

Crestii, Idem lib 4. Quam procul incauta nemora inter Crestia fixit Pastor, agens telis

Cressi : Idem lib. 5. Cressa genus Pholæ

Gnosii à Gnoso urbe Cretæ, Virg. lib. 6. Æn. Gnosius hæc Rhadamanthus habet durissima regna. Gnosiaci, Ovid. 8. Gnosiacæque hæret comes invidiosa carinæ

Dictæi à Dicte urbe Cretæ Virg. lib. 3. Æn. Dictæa negat tibi Juppiter arva

Lictii à Licto urbe Cretæ, Virg. lib. 3. Æneid. & Salentinos obsedit milite campos Lictius Idomeneus, Cydoneï, Cydonii, Cydones, Cydoniaci, à Cydone urbe Cretæ, Ovid. lib. 8. Armaque equosque habitasque, Cydoneæsque pharetras. Stat. lib. 4. Theb. Terga Cydoniaca Corythos arundine pulsat

Ariadnei ab Ariadne Minois filia

Minoii à Minoe rege, Ovid. in Epist.

Phedre En egò nunc ne forte parum Minoia credat

Androgeonei ab Androgeo filio Minois

Gortynii, & Gortyniaci à Gortina urbe Stat. lib. 4. Theb. Arbiter hujus dura versat Gortynius urna.

Dories, Δωριεῖς, Dorii & Dorienses, quoniam tempore belli Trojani Dorici venerunt in Cretam duce Althmene, ibique decem urbes condiderunt.

Creta

Creta.

¶ Creta vel Crete, es, insula quę hodie Candia appellatur, est sub Venetorum ditione, centum urbibus olim clara fuit, unde Grȩcis vocabatur ἑκατόμπολις, Mant. urbibus inclita centum Creta ideo dicta à Graiis Hecatompolis olim. Vocatur quoque Terra Curetis à Curetibus qui in ea habitarunt: Ovid. lib. 8. Ut ę gressus ratibus Curetida terram contigit. Gnosia, gnosiaca, retea, Dictea, Minoia, actea, cydoneia, gortynia ca tellus.

Terra Gortynis, vocatur etiam Aĕratia & Macaros, Plin. lib. 4. Maleores Crates primum Aĕriam dictam, dein posteriores Curetim appellavere. Et Macaron nonnulli à temperie cœli appellatam existimavere.

Cupido.

Cupido deus amoris, Puer pharetratus Cecus amor. Ignis indomitus, Cypria p oles, Veneris natus. Alatus deus, Cȩcus, Alipes.

Cumani.

Cumani aliter Cumæi κυμαῖοι, à Cuma oppido Italiæ juxta Neapolim

Cybele.

Cybele, Cœli & terræ filia Saturni uxor, aliter vocatur Opes, Dyndimene, Bericynthia, Pales, Corsica, Cyrnos, Plin. in mari Lygustico, est Corsica quam Græci Cyron appellavere

Carmenta & Carmentis, Nicostratæ Propriè.

Cyprus.

Cyprus, insula à Cypro filia Cynirę sic dicta, Tellus Veneris quoque appellata, Man. Et Veneris tellus pulcherrima Cypros

Corastios & Cerastias, à multis promontoriis vocabatur prius, ac Amarusia

Specea quoque & Armantis authore Strabone, ab Armante monte Cypri.

D.

Dacia.

¶ Dacia, Δακία, Valachia nunc Blachia vocatur, Hinc populi, Daci & Daca.

Dalmata.

Dalmatæ, Dalmatici, Liburni, Illyrii, Vide Illyrici.

Danubius.

¶ Danubius, Ister, Adubanus prius dictus & Mento.

Daphne

Daphne Penei fluvii filia, quæ cum vim Apollinis non posset effugere, implorato paterno nomine conversa est in Laurum. Dicitur Peneis Peneia virgo.

David.

David, Psaltes sacer, regius, ac egregius, Vates, propheta regius, sanctissimus Psalmographus, Ψαλμῳδὸς. Vaticinus rex, Psalmicen sanctus, Cui prima inter vatidicos est gloria. Vates. Psalmicus cantor, Filius Isai quem Græci Iessæ vocant, hinc Iessęa soboles.

Delos.

Delos Cycladum omnium clarissima, in qua Latona Apollinem & Dianam dicitur esse enixa, appellata est Ortygia,

Ortygia, à multitudine Coturnicum: Virg. lib. 2. Æneid. Linquimus Ortygiæ portus, Astria, Cynthia, Lagia, Chamydia, Cynethus, & Pyrrile abigne ibi reperto, Delphica tellus, Phœbi patria.

Demophoön.

Demophoön Thesides & Thesei filius dictus, fuit rex Athenarum.

Deus.

Deus, Θεὸς
Numen divinum
Spiritus divinus, Supremus Deus
Mundi rector, creator, fabricator, κοσμοκράτωρ, summi Domini numen, Θεῖον τι
Divinitas mundi, moderatrix, τὸ Θεῖον, Θεότης
Omnipotens, παντοκράτωρ
Victor lethi, id est, mortis
Verè optimus maximúsque ἀριστος, μέγιστος ἠμέγιστος, quæ Gentilitas Jovi falsò tribuit
Divum atque hominum rex.
Maximus cœlicolum
Cœli terræque rex
Princeps generis humani
Verè Pantomphæus, πανσωφαῖος
Omnium voce colendus, celebrandus, μέγιστος ἀριστεύς, summus divinus divus cœlestis, immortalis, Infinitus, æternus, salutifer, sempiternus, inaccessus
Empyræus, omnisator, altitonans
Astripotens, apud Mart.
καρδίης ἐπίσκοπος, Scrutator cordium, inspector pectorum
ἄνακτι ἐυεργέτῃ, Largitor bonorum munificentissimus
Vindex quoque scelerum & contumaciæ.

Dialectica, vide Logica. Diana.

¶ Diana, Venationis & Sylvarum dea Phœbi soror
Custos, cultrix nemorum, Delia, Latois, Latonia Trivia, Virg Astrorum decus, nemorum Latonia conjux, Phœbe
Latonigena, Cynthia
Thoantea dea apud Ovid.
Virgo potens nemorum Casta, innupta Pharetrata, noctivaga, salticola, vide Proserpina
Studiosa pharetræ, Jaculatrix, venatrix, arciteneus.

Dido.

¶ Dido lingua Phœnicum viraginem sonat, quod se in ignem præcipitando virile quid fecerit
Elisa dicta, & Phœnissa
Agenoris, Agenore nata, Sydonis Tyria, Sichæi conjux.

Diomedes.

¶ Diomedes Tydei filius, Græcorum fortissimus, Ætoliæque rex
Oenides, Ovidio dictus
Tydides Virgilio
Ætolius, Chalidonius heros, apud Stat. vide Tydeus.

Divini.

¶ Divini, Divinacuti, Atioli
Affati, ἰὸ Θεοί
Vates, μάντεις
Vaticinantes, Fatidici, Magi
Extispices Aruspices
Auspices, Augures
Geomantes, Pyromantes
Axiomantes, Divinatores
Futurorum præscii
ἐξαστρίμυθοι ἐξαστρίμυθοι
Pythonissæ, Pythonici, quasi Apollinis pleni, id est, qui instinctu dæmonis futura conjectant. Lesbius prylis, Curetumos, proverb.

Dryades.

Dryades Nymphæ sylvarum præsides, Hamadriades.

Dyr-

Dyrrachium.

Dyrrachium, Epidamnum, Plin. Epidamnum colonia, propter inauſpicatum nomen a Romanis, Dyrrachium appellata.

E.

Echo.

Echo, Vox reſona. Nympha vocalis.

Edeſſa.

¶ Edeſſæ, quæ nunc reges Medorum in hiſtoria Thobiæ vocatur.

Eduenſes.

¶ Eduenſes, Edui, Auguſtudinenſes, Galliæ populi.

Emaus.

¶ Emaus triſyllabum. Judææ urbs alio nomine Nicopolis, Caſtellum ubi Chriſtus cognitus eſt in fractione panis

Epirus.

Epirus, ἤπειρος, ſonat terram firmam, ſeu continentem, regio quæ prius Moloſſa dicta, hodie cum maxima Macedoniæ parte vocatur Albania a Chaone Heleni f atre Chaonia, Chaonis terra prius dicta.

Hinc Epirotæ, Epirotici, Leucadii, a Leucade promontorio.

Actii & Actiaci, ab Actio oppido

Phocæi, Phocaici, Chaonii, Dodonigenæ, a Dodona urbe Caoniæ.

Moloſſi, Pyrrhidæ, quod in ea Pyrrhus olim regnavit.

Epicurus.

Epicurus Athenienſis Philoſophus.

Neocliades a Neocle patre, Senex Cecropius, Carterius apud Mart. & Stat.

Equus.

¶ Equus Trojanus, Equus fatalis Duratheus, Dardanius, Epæi machina.

Eridanus.

Eridanus fluvius Italiæ fœcundus & nobilis, Padus aliter dictus

Parens, princeps fluminum, Virgilius, fluviorum rex Eridanus.

Erigone.

Erigone, Icari filia

Icaris Marithonia virgo.

Eero.

Eero puella formoſiſſima fuit ex ſeſto Thraciæ urbe, Veneris ſacerdos, Seſta puella dicta ab ortu loci.

Eſau.

¶ Eſau diſſyl. vel in carmine triſſyl. alias Edom & Seir.

Evander.

¶ Evander, Mercurii filius, Nonacrius, ſeu Pallantius heros, Ovid.

Euboia.

Euboia, Εὔβοια, ſive Euboëa; inſula in mari Ægeo oblonga, ideoque Macris dicta

Terra autore Eubois: Statius in Achilli. Quarum navalibus ora Eubois. Vide Chalcis, quæ Euboea urbs, olim etiam Eubœa vocabatur. Hinc Euboici Capharæi, Abantii. Tanagræi a Tanagryo Euboiæ civitate Stat. lib. 9. Prima Tanagræum turbavit arundo Coroebum.

Eumenides.

Eumenides furiæ infernales, Acheronis natæ, Nocte genitæ, Vipereæ ſaroen.

sorores. Anguicomæ sorores Penatum deæ triplices, Quarum nomina sunt, Alecto, Tisiphone, Megara.

Eupatoria.

Eupatoria Paphlagoniæ civitas, Pompeiopolis iam dicitur.

Europa.

Europa tertia pars orbis, ita dicta ab Europa Agenori, Phœnicum regis filia Agenore nata.

F.

Februarius.

Februarius mensis extremus anni, ut Cicero scribit, quod extremo anni mense populus februaretur, id est, purgaretur.

Φεβρουαριος, & Καθαρσιος, Græce.

Flandri.

Flandri, Flandricolę quos vulgo Flamingos vocant
Nervii unde impręsentiarum nomen civitatis Aldenardiæ manet.
Morini quoque dicuntur, licet propriè Terwanenses sint in finibus
Galliæ Belgicæ versus occidentem, Virg. Extremique hominum Morini.

Florum dea.

Flora, Chloris Zephyritis Dea florum, Uxor Zephyri.

Fontes.

Fontes & Fluvii Musis sacri. Caballinus fons. Pegaseus fons, Medusęus fons, Aganippe. Hippocrene. Libethreus fons. Pimpleius fons. Phocidos lacus. Permessus Fluvius, Chephisi vada. Eurotas.

Furiæ infernales.

Furiæ infernales
Furiæ flammiferæ
Eumenides Stigiæ
Erynnes sive Erynnies anguibus implicitę
Numina malefica
Orci satellitium. Alastores
Sorores anguicomæ, furentes.

G.

Galli.

Galli, Gallicani, Galligenę
Gallatæ, Sequanici, Sequanidæ, Franci, Francigenę, Liligeri.

Ganymedes

Ganymedes, Trois filius formosissimus puer fuit, quem quum Jupiter depeririet, in cœlum ab Aquila portari jussit, & sibi à caliculis esse, puer Phrygius, Ideus, & Vincerna Jovis.

Garamantes

Garamantes, Γαραμαντες, Garamantici Libyę populi, matrimoniorum expertes
Arenivagi à Mant. vocantur
Sati Animone, id est, Jove. Nigri perusti inculti.

Geldri.

Geldri, Gelrii, Menapii, Geldrenses.

Genuenses.

Genuenses ac Genuani, Γενουαι, Ligures, Liguſtici, & Liguſtii. Sidonius, Qui Liguſtiis Euganeisque montibus oriebantur, Assueti malo laboriquę Ligures.

Gigantes.

Gigantes, fratres Phlegrei, à Phlegra loco Thessaliæ, in qua Gigantes à Jove fulmine percussi
Titanes, Titanii, id est, Titani & Terræ filii Gigantes omnes impii Anguipedes,

guipedes. Serpentigeri, Ætnei fratres. Centimani, Mant. Dii veretes qui Centimanos vicere gigantes
Ventrimani. Theomachi, apud eundem. Joseph. & D. Auguſt. ſcribunt gigantes ex dæmonibus incubis progenitos, quos Terræ filios vocat Moſes.

Glaucus.

Glaucus, Deus marinus, maris numen, Minois filius, hinc dictus Minoſis, Biformis, Dictæus, Pernlades & Porniæus.

Gorgon.

¶ Gorgon, Meduſa, Phorcynis, terrifica, anguicoma
Serpentiferum monſtrum.

Græci.

Græci, Graii.
Mendaciorum parentes. Crinito vocantur Grajugenæ
Argæi Virg. in opuſculis: Septima jam
Argæis ſtabuli impenſa laboris.
Argivi, Argolici, Dorii
Dorci, Dorienſes, Pelaſgi
Pelopæi & Pelopidæ à Pelope filio Tantali. Virgilius lib 2. Æneid. Ultra Aſiam magnam Pelopæa ad mœnia bello Venturam. Stat. li 10. Ad patrias fuſæ Pelopides aras
Hellenes, Ἕλληνες
Achilleæ & Achillidæ ab Achille
Argolę, Apud Euripidem
Achæi, Achivi, Achaici, Inachi, Inachii, Inachidæ, ab Inacho Argivorum rege, patre Iſidis. Ovid. l. 5. Faſt. Littus ad Inachium pulvis inanis eam, Stat. lib. 1: Theb. Qua noſtræ cecidere animæ ſtupet Inachi pubes. Idem lib. 5. Lectique potentes Inachidæ.
Agamemnonii, Agamemnonidæ ab Agamemnone, Virg. lib. 6. Æneid.
At Danaum proceres Agamemnoniæque phalanges
Acriſioneі ab Acriſio rege Argivorum Abantis filio. Ovid. lib. 5. Met. Achriſioneas Prætus poſſederat artes.
Abanteі, & Abantiadæ ab Abante Argivorum rege patre Acriſii. Ovid. lib. 15. Nuper Abantæis templo Junonis in Agris
Thyeſtæi à Thyeſte filio Pelopis
Mycenæi à Mycenis urbe Ovid in Epiſt. Briſeidis. Nulla Mycenæum ſociaſſe cubilia mecum juro
Mynelaæi à Menelao filio Atrei. Phoronidæ & Phoronæi à Phoroneo Inachi filio & Argivorum rege
Perſæi è Perſeo Acriſii nepote. Stat. l. 1. Theb. Perſeus alter in agros
Scinditur Danai Danæi. Idem, Tunc ſedet Inachias urbes Danæaque regna
Dolopeii à Dolopibus Græciæ populis. Valer. Flac. Vidiſſe putant
Dolopeiaque buſta.
Iaſidæ ab Iaſio filio Abantis Argivorum regis
Tantalidæ à Tantalo.

Græcia.

Græcia appellata à Græco qui in ea regnavit prius, à cujus filia vocata eſt Artis: dein ab Hellene Deucalionis filia dicta fuit Hellas Ἑλλας
Achaia, Pelaſgia Dulichia pro Græcia ponuntur & uſurpantur, Docta, ſolers, fallax, vana, mendax, Juvenal. Et quicquid Græcia mendax. Audet in hiſtoria.

Grammatica.

Grammatica, Ars Palemonis ſive Palemonia. Juven. in Satyr. Odi hanc ego quæ reperit volumque Palemonis artem.

Gratia

Gratiæ, Charitates, χάριτες, tres Jovis filiæ suaves blandæ, blandientes, elegantes. Acidaliæ sorores.
Orchameni deæ triplices, vocantur autem Agalia. Thalia. Palythea vel Euphrosyne.

Grues.

Grues, γέρανοι. Palamedis aves apud Mart. Aves Bistoniæ. Strimoniæ, Threiciæ
Naupliadæ volucres apud Polit. altivolantes, aereæ, querulæ. Vipiones sunt grues minores.

H

Harpiæ.

Harpiæ rapaces dæmones, dicuntur autem fuisse Neptuni & Terræ filiæ, ac in Insulis habitare. Virgilius tres esse dicit, Ællo, Ocypete & Celæno.

Hector.

Hector. Trojanorum fortissimus, Priami filius, Priamides inclytus, impiger, belliger, atrox, animosus.

Hecuba.

Hecuba Priami regis uxor
Priameia conjux, apud Ovid.
Cisseis vocatur Virgilio lib. 7. Cisseis prægnans ignes enixa jugales.

Helena.

Helena, Tindari regis Laconiæ & Ledæ filia, tantæ venustatis, ut fuerit admirationi cunctis, teste Demetrio Moseo.
Tindaris Virgilio dicitur.
Oebalis, Oebalia pellex Ovidio vocatur ac Menelais utpote Menelai uxor, Lacedemonia, Ledæa formosa, candida, bis rapta.

Helle.

Helle, es filia Athamantis regis Thebarion. Nepheleis Athamantias.

Heraclea.

Heraclea Bosphorana civitas olim vocabatur Perinthus. Mansit quæ magna Perinthus. Ante fuit priscum mutavit Heraclea nomen. Nunc Carpe.

Hercules.

Hercules, Ἡρακλῆς dicitur quoque Alcides, à bellica virtute & Amphitryoniades, quoniam credebatur filius Amphitryonis & Amphitryonius puer, apud Mant.
Alcmena matre creatus, Ovid.
Monstrorum, ferarum domitor
Claviger gygas, Heros Thebanus
Dictus Tyrinthius ab urbe vetustæ Achaiæ.
Cleonæus à loco ubi leonem interfecit. Lucanus Ille Cleonæi projecit terga leonis, Proles Jovis
Oetæus, οἰταῖος, ab Oeta monte inter Thessaliam & Macedon. Signum quoque cœleste Hercules quod Engonasin vocatur, Jamne Ingeniculus, Indomitus, Invictus.

Hesiodus.

Hesiodus ex Asia Bœotiæ vico oriundus. Hinc dictus Ascræus senex, Virg.
Ascræus, Bœotius, Helicon ius vates, Politia. At ibi Dædalios monitus Heliconis vates. Præceptor arandi, Ovid.

Hesperis

Hetruria.

Hetruria, alio nomine Thuſcia & Hetruſcia ac Tyrrhenia. Umbra quoque Thuſciæ pars. Hinc Umbri & Umbrii, Thuſci, Etruſci, ac Tyrreni.

Hippodamia

Hippodamia, Briſæ filia ex oppido Lyrneſſo, Briſcis & Lyrneſſa virgo dicta

Hippolytus

Hippolytus cœlibem ducens vitam, mulieres conſtanti animo ſpernebat. Theſei & Hippolitæ Amazonis fuit filius Theſeides & Theſeius heros dictus

Hiſpalis

Hiſpalis Beticæ Hiſpaniæ urbs clariſſima, cognominata Romulea, ob amicitiæ fœdera cum Romanis, Sibilia nunc vulgo dicitur

Hiſpania

Hiſpania, *ἰσπανία & ἀσπανία*, cujus meminit D. Paulus c. 15. ad Rom. primum dicta Iberia, *ἰβηρία* ab Iberio fluvio, dein Heſperia ultima ab Heſpero Atlantis fratre, poſtremo ab Hiſpali Hiſpania, quæ quoque Tarteſſia tellus dicitur.

Hiſpani

Hiſpani, Iberii, Iberiaci, Virg. Tyrrhenoque boves in flumine lavit Iberos
Beticolæ & Betigenæ, Syllius lib. 8,
Beticulaſque viros ſpatiis agitabat iniquis
Hiſperii Tarteſſii & Tarteſſiaci à Tarteſſo urbe Gadibus vicina

Homerus

Homerus Græcorum Poëtarum maximus, prius dictus Maleſigenes, deinde à cæcitate Homerus *ὁμηρος* quod cæcum ſonat lingua Ionica. Aliter dicitur Mœonides, Mœonius vates
Homerus quoq; dictus Colophoniatus & Colophonius ab urbe Mœoniæ Colophone unde originem traxit, Bap. prius & Colophoniaco junctus Maro fulget Homero.

Horatius.

Horatius ab orando ſic dictus, aliter Flaccus à pendulis auribus, Venuſinus poëta.

Hungari

Hungari, qui modo Huni ſeu Hunni Scythiæ populi olim vocabantur. Claud. Nam parat inſidias qui nos aut turpibus Hunnis.
Pannonii quoque dicuntur, Stat.
Pannoniuſque ferox
Pannois, idos, apud Luc. Idem quod Hungarus, Græci *ουγγρος* Hungaros vocant.

Hyades.

Hyades, *ὑάδες*, quæ & Suculæ ac Atlantides dicuntur ſeptem ſtellæ in cornibus & ore Tauri quæ, quoties naſcuntur vel occidunt, pluvias creant, Triſtes, Imbriferi.

Hypermneſtra

Hypermneſtra. Una fuit ex quinquaginta Danai filiabus, quæ (quum ſoreres omnes maritos ſuos nocte interfeciſſent juſſu patris) ſolus maritum ſuum Lynceum nomine ab inſidiis liberavit Danaïs, & Danai filia appellata

Hyrcani

Hyrcani, Caſpii. Aſiatici populi juxta Mare Caſpium.

I

Janus.

Janus bifrons, insomnis, pervigil.

Jason.

Iason, filius fuit Æsonis, hinc dictus Æsonides Ovid. Æsonidem mutasse velim quo conjuge fœlix
Æsone natus, Pegaseius heros
Æmonius seu Æsonius juvenis, utrum que apud Ovid. Iolciacus heros
Superbus, periturus, prædo, efferus.

Jazyges.

Iazyges. Septem castrenses.

Icarus.

Icarus, Ἰκαρος, Dædali filius
Dædalides, Dædaleus puer
Glarea, Implumisque volucer, Dædaleiusque puer, audax, temerarius
Stephano authore, Insula vocatur Icarus, quæ prius vocabatur Macris.

Icaria.

Icaria insula in mari Icario, Doliche, Ichthyoëssa, nunc Nicaria, una cycladum.

Jerusalem.

Ierusalem, Hierosolymæ
Solymæ, & à Melchisedech constructa Salem. Iebus prius dicta
Elia quoque vocata ab Elio Adriano reparatore, & Zion à monte in quo arx Davidannexa Hierusalem.
Hinc Hierosolymæ, Ierosolymitani, Solymi, Gens Solymæ.

Jesus.

Iesus, Salvator. Servator. Sotor, σωτὴρ à σώζειν salvare, hinc dictus est Christus quod cunctis salutifer venit. Qui per aspirationem scribunt, Iheſus, bene scribunt: est enim dictio Hebraica non Græca, ex Jod, He, Vau, He, tetragrammaton, & ineffabile, pro quo semper adonai pronunciant Hebræi. Porro Græcis ἰησοῦς, trisyllabon est
Nazareus dictus ab oppido Nazareth in quo habitavit, & sanctificatum. Vide Christus, & Deus.

Illyrici.

Illyrici, Illyrii Taulantii: Sillius, lib. 15. Quaque per Illyricum Taulantive incola littus
Dalmati, Slavi, Slavones
Dalmatici, Liburni.

Illyria.

Illyria, ἰλλυρὶς, Illyris & Illyrium, Liburnia, Dalmatia, nunc Sclavonia

Inarime.

Inarime, Ænaria, Pythecusa, authore Plin. Ænaria, à statione navium Æneæ. Hodie vocatur Ischia.

Indi.

Indi, Indici, Gangetici, quod prope Gangem habitant: Lucan. lib. 4. Et quas sentit Arabs, & quas Gangetica tellus. Dicuntur etiam Nisæi à Nysa urbe Indiæ. & Hydaspæi ab Hydaspe, Sydoni, Frangæ Hydaspæas aries impactus Erithras
Ardentes, Sitientes, colorati, fusci, nigri, Eoi dites.

India.

India, ab Indo fluvio nomen habet, maxima orientalis regio Asiæ terminus.
Terra Gangetis, Gangetica
Terra Euphratis,

Infernus

Infernus.

Infernus, Avernus
Erebus, Tartarus
Plutonius, Cocytus, Acheruſius, Phlegetontius, Stygius, Acherontæus, Iethæus, Ocrius lacus, fluvius, amnis
Gehenna, Græci ſcribunt ſine aſpiratione mediam
Orcus, Orcea Charybdis
Stygia palus
Inferus, profundus, imus, mœſtus, triſtis, ater, piceus, opacus, horridus, avarus
Avernalis amnis
Infernalis, Tartareus, Herebus. Reliqua pete ex priore parte Synonymorum, *Hell.*
Inferni judices
Æacus, Rhadamanthus. Minos.

Ino.

Ino filia Cadmi
Cadmeia proles
Nutrix & matertera Bacchi.

Inſubria.

Inſubria regio Ciſalpina, qua Togata quoque dicitur, nunc verò à Longobardis, qui ducentis eam annis occuparunt, Lombardia vocatur, cujus Metropolis eſt Mediolanum. Hinc Inſubres Ἰνσυβρες, populi Ciſalpinæ Galliæ.

Io.

Io, Inachi fluvii filia: Inachis Inachia proles. Phoronis, idos
dos Pellex.

Ioppe.

Ioppe, Ἰοππη, urbs Paleſtinæ maritimæ, D. Petri miraculo clara, omnium civitatum antiquiſſima; utpote ante diluvium condita, teſte Plinio. Nunc vocatur Iaphe portus peregrinorum, à Iaphet filio Nohe.

Joſeph.

Joſeph, Vir Mariæ virginis, ut eſt apud Matthæum in genealogia ſalvatoris.
Nutricius Domini
Fatidicus Juvenis, Mant.
Multiplices caſus & longa pericula cernat, Fatidici juvenis: Cananæus, caſtus, formoſus.

Iphigenia.

Iphigenia, Iphianaſſa, Lucretius, Iphianaſſæo rurparunt ſanguine Fœdæ
Mycenis, Ovid. vocatur, lib. 12. Metamorph.
Agamemnonia puella, Propert.
Pelopeia virgo.

Iris.

Iris, Ἶρις. Arcus cœleſtis
Junonis nuncia
Pluvius deſcribitur arcus, apud Horat. Multicolor, purpureus, nubilus, nymboſus, imbrifer, arcus diſcolor, picturatus, aquoſus.
Thaumantias, Thaumantis proles
Thaumantica virgo.

Iſmaelita.

Iſmaelitæ, ab Iſmaele filio Agar, ancillæ Abrahæ, quos Moyſes Madianitas vocat, Euſeb. Agarenos ſeu Saracenos.

Iſter Scythia fluvius, vide Danubius.

Italia.

Italia, Heſperia major, ab Heſpe-

ro Atlantis fratre
Oenotria ab Oenotro rege Sabinorum, Virgil Est locus, Hesperiam Graii cognomine dicunt, Oenotrii coluêre viri, nunc fama minores Italiam dixisse ducis de nomine gentem Idem Hinc Italę gentes omnisque Oenotria tellus in dubiis responsa ferunt.
Latinum, quod ibidem Saturnus latuerit: Virgil. lib. 8. Latiumque vocari maluit, his quoniam latuisset tutus in oris
Saturnia à Saturno: Ovid lib. 1. Fast. Inde diu genti mansit Saturnia nomen
Terra Ausonis & Ausonia ab Ausone Ulyssis filio: Ovid. lib. 2. Fast. Captaque erat Iyricis Ausonis ora sonis
Itala terra seu ora Italis, Ovid. lib. 2. de Ponto Mœstisque cadentes
Excepit lachrymas Italis ora genis
Ausonium solum
Romana, Romula, Itala tellus
Magna Græcia Italiæ pars, à Tarento usque ad Cumas olim vocabatur, Ovid. in Fast. Itala nam tellus Græcia major erat.
Terrarum altrix, Urbibus frequens, populosa, antiqua, potens, fertilis, gravida bellis.

Itali.

Itali, Italidæ, Italici, Ovid. lib. 14. Littore in Italico Messenia mœnia contra, Latini
Laurentes, Lavinii, Laurenti, Tyrrheni, Laurentes, Latiales
Ausones, Ausonii, Ausonidæ: Lucanus lib. 9. Grata vice mœnia reddent Ausonidæ Phrygibus

Iudei.

Judei, Judaici, Hebræi, Apellæ Gens antiqua, Palestini, circumcisi, Vide Synonyma priora, *Iew.*

Iudæa.

Judæa, olim Palestina & Chananea vocabatur.

Iuliomagus.

Juliomagus, Andium civitas in Gallia, nunc Andegavia. Angiers.

Iulius, vide *Ascanius.*

Iulius mensis, vide *Quintilis.*

Iuno.

Juno Saturni fingitur filia, soror & conjux Jovis, quæ nubentibus & parientibus dicitur præesse, unde vocatur Pronuba, Lucina, & Conjuga, ac Socigena, quod mares connubio fœminis socier
Saturnia, Juno, Virg. Regin. Sceptrifera Regina deum Jovis conjux.

Iuppiter.

Juppiter, quasi juvans Pater, Saturni filius, Deorum summus cœlo præesse, ibidemque pulso fulminare fingitur
Dictus pater omnipotens
Diespiter, i. diei pater, ab Horat.
Lucetius, i. lucis pater, à Gellio
Saturnigena, à Mant.
Ægiochus, nutritus à capra
Divûm atque hominum rex, à poëtis fingitur Astripotens, altisonus
Hammon corniger Panomphæus
Altitonans, Magnitonans, Omnipotens, Saturnius, Dodonæus
Ceneus, Summus deorum, Rector Olympi, Rex superum
Æthereus princeps, Pater æthereus sceptrifer, coruscus, fulminator
A diversis locis ubi colebatur diversa habet nomina, Dictæus, Olympius Olympicus, Idæus, Casius

Choanius

Chaonius, Latialis, Ausonius, Capitolinus, Pharius, Ammonius, id est, Arenarius à templo illi in arena Constructo.

Iuvenalis.

Juvenalis Satyrographus
Poëta, Vates Aquinas, quæ illi patria fuit. Ponta. Hinc rigat Aquinas triste supercilium.

L.

Lacedæmon, & Lacedæmonius.

Lacedæmon urbs Peloponnesi, alio nomine Sparta Dicitur etiam per Syncopen, Lacon pro Lacedæmon.
Lacedæmones, Lacedæmonii
Tyndarei à Tyndaro rege Oebaliæ, & Helenæ patre: unde & Syllius Tarentum vocat Tyndarium
Spartani, Spartæ
Spartiatæ: Sidonius, Spartiatæ rupium variatarum polière crustas.

Laconia.

Laconia, provincia in Peloponneso, aliter vocatur Oebalia & Tenaris, à Tenaro promontorio: Ovid. Tenaris est clausi terra petita meæ. Idem excipit portu Tenaris ora suo.

Lacones.

Lacones, Λάκωνες, penultima producta, seu Laconici vocantur Oebalii & Oebalidæ, Ovidius lib. primo Fastorum, Protinus Oebalii retulit arma Tati, Statius libro quinto Theb. Ambiguo visus errore lacessunt Oebalidæ gemini
Therapnei à Therapnis urbe Laconiæ, patria Helenæ, Ovidius lib. 5. Fast. Prima Therapnæo teci de sanguine florem
Tænarii & Tenaridæ, à Tænaro promontorio.

Laodamia.

Laodamia Bellerophontis ex Thæmone conjuge fuit filia, quæ à Diana telis fuit confixa. Est & alia Laodamia, Acasti & Laodorheæ filia, quæ maritum suum Protesilaum teneerrimè amavit: hæc Achastis & Achasti filia dicta est.

Lapithæ

Lapithæ, Thessaliæ populi, Λαπίθαι, Centaurei vocantur, Vir. Nec Centaureos Lapithas compellit in enses. Pelethronii quoque dicti. Sylvestres, semiferi, sævi, truces.

Latinus.

Latinus, Laurentium rex, pater fuit Laviniæ
Faunigena, filius Fauni dictus, Ovid.
Faunigenáque domo potitur, natique Latini
Ausonius senex aliis dicitur. Hinc Latini, Faunigenæ vocantur, Syl. lib. 8. Faunigenæ socio bella invasere Sicano.

Latona.

Latona filia Cei. Titanis à quo Titanis dicta, Ovid Quique modo audetis genitam Titanida Coo Latonam præferre mihi? filia terræ
Gemellipara & Calauria dicta, Ovid.

Lavinium.

Lavinium urbs in Latio, quæ post Laurentium dicta, & Latrolavinium.

Leander.

Leander Abydenus dictus ab oppido Abydo Asiæ, in littore Hellespontí, in quo natus erat.

Leucothoe.

Leucothoe Orchami Babylonæ regis filia, in arborem thuriferam conversa, Orchanis, & arbor Thurifera appellata est.

Libya.

Libya, λιβύη, & Libye, es, Africæ pars in pentapoli, & pro tota Africa ponitur poëtis, Luca, lib. 1. Per calidas Libyæ sitientis arenas.
Terra Libyssa, Terrequs in fine Libyssæ.

Libyci.

Libyci, Libissini, Marmarici à Marmarica regione Africæ. Syllius lib. 1. Marmaricis ales populis responsa canebat
Nasamonii & Nasamoniaci, à Nasamonibus populis Libyæ.

Licii Patarei.

Licii Patarei, quoniam parata est urbs Licæ Stat. lib. 1. Theb. Seu te Licii Patarea nivosis, exercent dumeta jugis.

Liguria.

Liguria, à Ligusto Phaetontis filio nomen habens: Italiæ est regio, quæ quoque vocatur
Ligustica ora seu regio, cujus caput Genua, ostium maris Ligustici.

Ligures, vide *Genuenses.*

Lipara.

Lipara insula, prius Melegunis vocabatur authore Plin. lib. 3. cap. 8

Livius.

Livius historiographus, Patavinus lacteo eloquentiæ fonte manans, ut scribit D. Hier.
Antenorides dictus est à patria sua, quam Antenor condidit.

Locrenses.

Locrenses, Hesperii, Ozolæ ὀζόλαι, Locri, Locrii
Locridis populi.

Logica.

Logica, seu Logice disserendi, ut ait Boethius Magistra, à Zenone Philosopho qui Eleates erat, Eleatica doctrina dicitur, Philosophia Eleatica, διαλεκτικὴ, disputandi, disserendi ars.

Lotharingia.

Lotharingia, Austrasia superior eadem Lorcynnem, & Lotharingi olim Leuci vocabantur

Londinium.

Londinium, Londinum Ptolomæo, Londra vulgo vocatur, Britanniæ Insulæ metropolis, per quam fluit Thamysis fluvius

Lucifer.

Lucifer, Veneris stella, Phosphorus, φωσφόρος.
Stella matutina Jis, lucifera
Cytherei us ignis, Syl. lib. 12.
Haud secus Oceano rediens Cytherei us ignis
Prævius socius auroræ.

Lucanus.

Lucanus, Poëta Hispanus, patrem habuit Annæum, à quo dictus vates Anneus. Unde quidam. Cæsaris Anneus caneret nisi prælia vates.

Lucani.

Lucani, Tanagræi, Tanagro fluvio Lucaniæ. Statius, Tanagræumque Phalantum.

Luna.

Luna, vide *Moone in priori parte, & Proserpina, & Diana.*

Lutetia.

Lutetia, Galliæ urbs maxima & nobilissima, ab aliis Leucotia scribitur, quam Græci λευκότιδα nominant ab albedine parietum vulgo Paris, Unde quidam. Quę Gallia inter populosa Lutetia gentes. Nonnulli à luti frequentia sic appellatam volunt. Oppidum Parrhisiense

Parrisius pro civitate apud doctos non invenitur, sed Parrhisii pro populis Lutetiam inhabitantibus apud Cæsarem in comment.

Parrhisienses, Sequanæ accolæ.

Lydda.

Lydda Palestinæ Luceæ urbs, alio nomine Diospolis, hodie Rama vocatur

Lydi & Lydia.

Lydi seu Lydii populi majoris Asiæ, aliter vocantur Mæonii, Mæones, & Meonidæ, Virg. lib 8. O Mæonia delecta juventus

Item Mæonici

Gygæi à Gyge rege, ut Crœsi à Crœso ditissimo Lydorum rege: Stat. lib. 12 Si marathona meru, si tecta levasti, Crœsia

Lydia, vocabatur prius Mæonia, est enim provincia Asiæ à Lydo filio Atys sic dicta.

M

Macedones.

Macedones, Macetæ

Pallenzi, à Pallene urbe; quo olim Phlegra dicta fuit, ubi gesta est Gigantomachia, Statius lib. 4 Syl. Et Pallenæos Phœbum laudare triumphos

Pæones quoque dicuntur à Pæonia regione. Statius lib. Achil. Præterea didici quo Pæones arma rotatu.

Macedonia.

Macedonia, Pæonia

Æmathia idem, teste Plinio.

Menades.

Manades, Mimallones, Mimallonides, nec non & Bacchæ, Bacchides, Thyades, fœminæ Bacchantes, Bacchi sacra peragentes, Insanæ, Ebriosæ, Bastarides, Eleides, Edoniæ, Edonides, Euthriades, vide Bacchæ.

Mahometistæ.

Mahometistæ, Mahometani, Mahometici, Mahometigenæ. Mahometis falsi prophetæ legem sequentes

Turci seu Turcæ teste Pomponio.

Mantua.

Mantua, *mantua*

Urbs nobilissima & Ducatus Galliæ Cisalpinæ, Ocinjaca.

Urbs Tyresiæ dicitur, Mant.

Urbs Bianoris, Virg. Præponens, aquatica, turrigera, vetus.

Mantuani.

Mantuani seu Montoi dicti sunt à Monto Tyresiæ filia.

Bianorei & Bianoridæ à Bianore Mantus filio qui aliter vocatur

Ocnus, Virg in Buc. Primumque sepulchrum incipit apparare Bianoris. Pontanus in Mantro. Quippe Bianoream manet hæc victoria gentem Oenei nepotes

Oenei ab Oeno Mantus filio. Stroza filius Orbita, ob Oenæis evexit ad astra lacinis

Minciadæ & Mincigenæ à Mincio fluvio propinquo. Pontanus. Vos, ô Minciadæ, ô mihi mânes, Este boni.

Mare rubrum.

Mare rubrum, Erythræum mare. Sinus Arabicus.

¶ Mare Galilææ, Mare vel lacus Tiberiadis, qui Hebraicè vocatur Cinæreth à Chaldæis Genezareth dicitur.

¶ Mare Adriaticum & Adrianum Adria Masculini generis

Superum mare

Sinus Adriacus, raucus, minax, tumidus, ventosus, iracundus, vide *Sea*.

Maria.

Maria, sacratissima virgo, Dei mater

Magnæa Græcè, Mariam Hebraice dissyllabum est, domina vel magistra maris interpretatur.

Deipara, *Θεοτόκος*

Dei genetrix, Christifera

Verbigena. Ieššæa soboles, Gloriosa domina.

Deifera

Nymphe Palestina, Mant.

Cœlica, Æthérea virgo

Inculpata, integra, sancta, casta

Diva, augusta, pia, aurea, innupta, innuba virgo

Syderei mater tormosa tonantis

Petrarch. Virgo decens, quam sol restit, stellæque coronant

Virgo illibata, intacta, inviolata, immaculata, intemerata, purissima, pudicissima, castissima, speciosissima, sancta, spiritus sancti sacrarium, templum domini

Mater domini Christi

Mars deus belli, qui per Epenthesin dicitur Poëtis Mavors quod magna vertat. Furor impius

Præterea gradivus, quum sævit hastamque vibrat Bellipotens.

Sithonius dux cruentus, funestus, armisonus, Belliger, Bellicus, Ferus, Ferox, Sanguinolentus, Cruentus, Sævus, Durus, Dubius, Indomitus

Marspiter, id est, Martis pater, pro eodem ponitur.

Medea.

Medea, *μήδεια*, Æta regis Colchorum filia véneficiis clara

Poëtis vocatur Ætias, Ætis dis, apud Ovid.

Item Colchis pro Medea ponitur, sicut Phasias & Phasis. Ovid. Barbara per naros Phasias Alta sues.

Mediolanenses.

Mediolani, *μεδιολάνιος* Mediolanensis, Insubres.

Hujus civitatis (ut legitur in quadam Ambrosii epist.) fundamentis jaciendis dum exacuantur fossæ, ferunt in terræ visceribus inventam fuisse, (mirum dictu) suem dimidiatim laniatam, à quo portento inditum sit Mediolano urbi nomen. Ad quod allusit Claudianus de nuptiis Honorii & Mariæ scribens; Continuo sublime volans ad Mœnia Gallis Condita, Lanigeræ suis ostentans pellem pervenit. Item Sidonius Rura paludicola temuis populosa Ravennæ. Et quæ lanigero de sue nomen habet.

Medusa.

Medusa, filia fuit Phorci. Hinc dicta Phorcinis & Phorcys; id est, Phorcy filia. Luca. lib. 9.

Squallebant latè Phorcinides arva Medusæ monstrum rapereum

Saxificus vultus, Anguiferum, colubiferum, gorgoneum caput. Anguicoma, squamigera. Crinita, Medusæa ora.

Gor-

Gorgonea, arguitenens, vide Gorgon.

Meleager.

Meleager, & Meleagrus, Oenei Calidoniæ regis filius, ex Althea conjuge Oenides Calydonius heros. Oenius heros appellatus.

Memphis.

Memphis quæ olim vocabatur Ægypti metropolis clarissima. Sultani quoq; regia nunc Cairum dicitur Latinè, Alkara vulgo Nilotica Babylonia, fatidica, torrida.

Menelaus.

¶ Menelaus, filius fuit Atrei, frater Agamemnonis, maritus Helenæ. Spartæ
Atrides major dictus. Ovid. Qua prius infesto Paris est ereptus Atridæ
Doricus hospes vocatus Sidonio
Tantalides ab avo Tantalo, ut Agamemnon, vide Agamemnon.

Mercurius.

Mercurius, filius fuit Jovis & Maiæ, fingitur deorum nuncius ac interpres, ob hoc Hermes dictus
Maia genitus, creatus, natus
Maiigena, Cyllenides, Cyllenius
Cyllenia proles, Virg. Maiorno veniens ab avo, Cyllenia proles
Volucer Deus, aliger, penniger
Caducifer, pacifer, Alipes Deus, Jove natus Deus ales Pleionei natus.
Pacifer deus, nepos Atlantis
Ales Mænalius, Est quoque Planetarum infimus & minimus, alio nomine Stylbon στίλβων, i. radians vel splendens

Et quia nimis vicinus Soli fingitur perpureus.

Messana.

Messana Zancle quod falcis formam referat, sic dicta, Nunc Messina vulgo dicitur. Siciliæ civitas vetustissima.

Metis.

Metis in Lotharingia alio nomine Divodurum, Mediomatrices incolæ, qui & Mercenses.

Midas.

Midas Phrygum rex ditissimus, cui Apollo asininas addidit aures
Berecynthius heros.

Miletus.

Miletus urbs Ioniæ Legeis Pytyusa Anactoria auctore, Plin.

Minerva.

Minerva, sic dicta quod vim minetur, ex Jovis seu patris cerebro natus, ut scribit Lucanus
Lanificii & texturæ non artium & sapientiæ repertrix
Dea quoque bellorum fingitur
Matris soror & auriga, truculenta, Belligera, ferox.

Minos.

Minos filius Jovis & Europæ, seu Cretensium, fingitur judex inferorum post mortem. Propert. Non tamen immerito Minos sedet arbiter. Qui
Agenoreis judex, apud Stat.
Gortynius heros, apud Virg.
Dictæus, Gnosiacus rex
Cydoniacus arbiter, judex torvus, funereus, rigidus, inmitis, severus, justus.

Molossi,

Molossi.

¶ Molossi, Epirotici, Chaonii, Leucádii, vide Epirus Epirotæ.

Morpheus.

Morpheus somniorum deus
Icelos. Panthasos, Phobetor, Somnifer, Fallax, Simulans.

Montes Musis sacri.

Montes Musis sacri
Helicon biceps, Parnassus bifidus
Pierus nubifer, Cytheron virgineus, Pindus æreus.

Moschi.

Moschi, Moscovitæ, olim dicti Hamaxobitæ, Sarmatis vicini populi unde Luca. Saviusque affinis Sarmata Moschis.

Moses.

Moses dissyllabum, apud Hebræos Mosèh, interposito y nonnunquam in carmine trisyllab. Moyses, apud Sedul.
Hebraicus legislator, qui Genesin, mundi geniturarum conscripsit
Inclytus Iudæorum dux
Prophetes sacer, eximius, deiloquus, fatidicus, radiatus.

Musæ.

Musæ, μοῦσαι, quæ & Camenæ quasi canentes amœnè, Jovis & Memoriæ filiæ finguntur Poetis quæ quidem artes & poeticæ & musicæ præsunt. Et variis locis, montibus & fontibus quibus gaudere dicuntur, vel habitasse diversa sortitæ sunt nomina. Ab Heliconè monte Bœotiæ, Heliconides, à Parnasso Parnasides. Mnemosynides, Mnemosinea propago, Meonides, Phœbeiades. Aganippides, Permessides, Cephisides, Camenæ.
Pieriæ & Pierides, Thespiades, Pegasides Hippocrenides, Cytheriades, Aonides, Castalides, Libethrydes, Pompliades seu Pymplææ.

Nomina & earum inventa sunt hæc.

Clio	Historias
Euterpe	Tibias
Thalia	Comœdias
Melpomene	Tragœdias
Therpsicore *Invenit*	Psalterium
Eratho	Geometriam
Polyhymnia	Rethoricam
Urania	Astrologiam
Calliope	Literas

Mysi.

Mysii, Theutratæi, Theutranii.

N

Napææ.

Napææ Deæ sive nymphæ virgultorum
Orcades montium deæ seu nymphæ
Naides fontium & fluviorum nymphæ sive deæ.

Nasamones.

¶ Nasamones penult. prod Nasamonii, Nasamoniaci. Libyæ populi.

Naxus.

Naxus insula in mari Ægeo, antea Strongyle dicta & postea Dia fuit appellata. Catul. Namque fluentisono prospectus Naxus ab Dia. Pli. Naxon à fertilitate vinearum Dionysiam dici scripsit, alii Siciliam minorem, alii Callipolin appellarunt. Virg. Bacchatamque jugis Naxon viridemque Donysam.

Neapolis.

Neapolis, ad mare sita, præclara Campaniæ urbs, à Cumanis condita.
Siciliæ

Siciliæ continentis jam civitas regia, dicta quoque Parthenope, quæ olim vocabatur Phaleron. Hinc dicti Neopolitani, Parthenopęi.

Neptunus.

Neptunus filius Opis & Saturni, dictus Ennosigęus, quasi concutiens terram. Juven. Ipsum compedibus qui vinxerat Ennosigęum
Æquoreus, tridentifer deus
Maris deus, rex, rector Glaucus, pater profundi, Parens aquarum, Hesio, Salsipotens, Cæruleus
Arbiter pelagi, Pater ventorum, Hor. Pelagi rector
Rex undarum pro mari ponitur Neptunus, ut Cærulei campi & Cærula via à Plauto ponitur, Cic. in Arato Neptunia prata secantes.

Nestor.

Nestor Nelei filius facundissimus, trecentos fertur vixisse annos
Hinc dictus Neleius tetrasyl. & Nelides, Ter ævo fructus, Horat.
Trifœclis apud Gellium: Pilius senex Grandævus.

Nicia.

Nicia, & Niccæa, Asiæ ac Bithyniæ metropolis celebris synodo, 318. Episcoporum jubente Constantino coacta, prius dicta Antigonia & Ancore, *δίκωμα* teste Ste.

Nilus.

¶ Nilus, Meloprius, & à quibusdam Geon seu Gion dicitur, septem habens ostia.

Ninive.

Ninive, med. correp. Urbs Assyriorum quæ & Ninos dicitur, à Nino rege, ut scribit Aug. ab Assur ædificata.

Noe.

Noe, Hebraice, Nehe, Ustatior Noeus.

Normania.

¶ Normania, Neustria, Galliæ regio, hinc Normani, Neustrici.

Nympha.

Nymphæ aquarum, Marinæ deæ Æquoreæ, fluctigenæ, Oceanitides
Cerulæ, Cæruleæ
Glaucæ, Nereïæ quatuor, Sil.
Nercia turba, Sil. Nerinæ Derides.

O.

Oceanitides.

Oceanitides, Mant. Nereides. Vide montium, sylvarum, fontium deæ.

Occidentales.

Occidentales, Occidui, Ovid.
Vesper & Occiduus quæ littora Sole repescunt. Tartessii à Tartesso urbe Gadibus propinqua
Ovid. lib. 14. præterat occiduus.
Tartessa littora Phœbus
Tartessiaci. lib. 6. Jam tartessiaco quos solverat æquore Titan.
Hesperii.

Œnone.

Œnone, Nympha Phrygiæ, quæ Paridem adamavit, Pegasis etiam dicta.

Opiuchus.

Opiuchus, cœleste sydus est. Anguitenens, Serpentarius, Hedorum sydus.

Orestes.

Orestes, filius fuit Agamemnonis, ex Clytemnestra quam occidit
Dictus Agamemnonides, Agamemnonis, & Agamemnone natus
Sceleratus, matricida, demens, furiosus, Virg. Et scelerum furiis agitatus Orestes.

Orientales.

Orientales

Orientales, Eoi Aurorae populi
Memnonii à Memnone Aurorae filio
Nabathęi à Nabathea regione orientali, Ovid. l. 11. Meta. Eurus ad auroram, Nabathęáque regna recessit.

Orion.

Orion, ὠρίων, quasi Urion sydus cœleste, Jugula seu Jugla
Tempestuosum signum, terras turbans & maria tempestatibus, fr obscurum sit, serenitatem denotans si fulgeat
Eurifer fingitur poëtis, nymbosus, aquosus. Neptunus, & nauris infestus Orion, Horat.
¶ Oriens, Occidens, quęre inter Synonyma priora, *East and West.*

Ovidius.

Ovidius, Naso
Poëta Sulmonensis
Juvenis Pelignus. De ſeipſo ſcribit Ovid. Pelignæ gentis gloria dicar ego.

P.

Padua.

Padua, Patavium.

Padus.

¶ Padus, Eridanus, Phaetontius amnis à Phaetonte ibidem submerso. Syllius lib. 7. Nunquam Phaetontius amnis Sanguineâ Pontum curvasset decolor unda, Vide *Eridanus.*

Padusa.

Padusa, med. prod. Messanicus Bodincus, vide causam horum nominum, apud Plin. lib. 3. cap. 15.

Palamedes.

Palamedes, Nauplii regis Euboeæ filius, unde Nauplides & Nauplęa Proles dictus. Is Ulyssis fraude à Grecis interfectus est.

Palemon.

Palemon, Melicerta Portunus.

Pallas.

Pallas, belli dea dicta, quod Pallantem gigantem interfecerit, cum prius Tritonia vocaretur, Jovis sive matre filia, nam Jupiter videns Junonem sterilem esse, percusso capite emisit Palladem
Ejus Epitheta sunt, Armipotens, Bellipotens, Armifera, Bellicosa, Armisona, Bellica, Belligera, Bellatrix.

Pan.

Pan, Pastorum deus vocatus est, & Demo Gorgonis filius creditur fuisse, qui fistulam composuit septem imparibus calamis simul conjunctis propter harmoniam cœli
Semicaper deus, Arcadius deus.

Pannonia.

Pannonia superior, Austriam archiducatum & Stiriam complectitur
Pannonia inferior. Pannonis nunc Hungaria, Grecis *Ungria.*

Panope.

Panope sive Panopeia nymphia marina, Nerei & Doritis filia, sic dicta, à Perspicuitate visus. Ino, oos. Bacchi nutrix, Tithonis conjux.

Papia.

Papia, Ticinum.

Paradisus.

Paradisus *παραδεισος.*
Hortus voluptatis
Elisium, & campi Elisii, secundum poetam
Locus divinæ amœnitatis Beatorum

Beatorum, piorum ſedes ac locus, Cic.
Eden & Pærdis Hebraicè, unde quidam paradiſum deduci putant. Nam Eden deliciæ vel voluptas interpretatur, pro quo Symmachus tranſtulit Paradiſum florentem, Aquila, hortum.

Parca.

Parcæ, μοῖραι, à parcendo per Antiphraſin dictæ, quod nemini parcant
Deæ fatales, fatidicæ, Faticinæ ſorores, Deæ faticanæ, Deæ triplices fati. Fata eſſe eaſdem exiſtimant. Pinguntur autem vitæ hominum prætelle, & nendo eam ducere, quapropter Lanificæ ſorores vocantur Mar. Si mihi Lanificæ ducunt non pulſa ſorores Stamina, nec ſurdos vox habet iſta deos
Nigræ, Stygiæ, immites, ſeveræ, invidæ, triſtes ſorores, rapaces, feræ, impiæ, parcæ
Parcarum nomina, Clotho, Lacheſis, Atropos.

Pares.

Paris alio nomine Alexander, Priami ex Hecuba filius, in Ida monte à paſtoribus educatus, & poſtea in Græciam miſſus à Menelao, Helenam rapuit, unde Helenæ raptor Paſtor & Adulter Idæus eſt dictus.

Parthi.

Parthi, Parthii, Parthei
πάρθοι. πάρθιοι, παρθαῖοι. populi cujuſdam regionis Aſſyriæ.

Patroclus.

Patroclus, Menœti & Sthenelæ filius cum Achille educatur, & cum eo ad expeditionem Troianam profectus, & Achillis armis indutus cum Hectore pugnans, ab eodem confoſſus occubuit. Actorides Menœtiades & Menetia proles dictus.

Paulus.

Paulus teſte D. Hier. mirabilem ſonat, ab Hebræis etymologiam mutuatus. Si Græca vox, quietem ſonat à verbo παύομαι, ſin Romana, puſillum ſignificat.
Doctor Tharſenſis quod ex Tharſo Ciliciæ oriundus
Apoſtolus, ſeu doctor gentium
Summus vitæ mortalium magiſter
Organum electum. Vas electionis ſacræ, Veritatis præco
Sapiens fidei architectus
Saulus dictus ante converſionem
Religionis veræ ac pietatis architectus.

Peloponneſus.

Peloponneſus, quaſi Pelopis Inſula eſt, Achaiæ regio, Apia prius appellata, Arx Helladis, ac Argos, vero Morea.

Penelope.

Penelope πηνελόπη. Ulyſſis uxor & Icari filia, hinc dicta Icaris, idos, Ovid. Et velut Icaridos famulæ perîêre, protique, & Icariotis, apud Propert. incorruptæ caſtitatis ac pudicitiæ.
Ainea prius vocatur.

Pentheus.

Pentheus triſſyl. fuit filius Echionis regis Thebarum, ob contemptum ſacrorum Bacchi à matre interfectus
Echionides à patre denominatus, Ovid.
Spernit Echionides, & alibi
Contemptor ſuperum Pentheus Echione natus. Agenorea proles.

Perſeus.

Perſeus, diſſyl. in nominativo, fingitur converſio in auri guttam Jove, Natus ex Danae filia Acriſii regis Argivorum. Hinc dictus Danaes natus. Abantiades.

Danais

Dancia propago, Mant.
Danaëius heros, Ovid.
Scenobius, Abantius heros, Sid.
Inachides, & Inachius, Claud.
Inachius rubro perhibetur æquore Perſeus Neptuni
Acriſioniades dictus ab avo Acriſio Argivorum rege, Ovid. & Meduſæ victor.

Perſia.

Perſia, Perſii, idos ωνος, & Perſida, æ, Perſidis ora, regio orientalis Medis contermina, cujus primus Rex Cyrus, Man. Perſidis ora divitibus gemmis fulvóque ſuperbiat auro.

Perſæ.

Perſæ, Perſici dicuntur Gazetici: nam Gaza Perſarum eſt opulentia Sid. Vina mihi non ſunt Gazetica, Chia Falerna
Perſæ etiam dicuntur Achæmenei & Achæmenidæ, ab Achæmene rege Perſarum ditiſſimo
Arſacidæ quoque dicti, ab Arſace primo Perſarum rege, Lucan. lib. 1. Illa plus vobis acie quam creditis actum eſt Arſacidæ
Mantuanus: Pelle juventus, Arſacidas expugnat adhuc.

Peſtum.

Peſtum Lucaniæ oppidum aliter dictum Poſſidonis, authore Plin.

Petrus.

Petrus primus ſeu princeps Apoſtolorum. Chori duodeni primas, Cephas Chaldaicè ſive Syriacè ut D. vult Hier. à Cepha, i Petra, vel ſaxum qui prius vocabatur Bariona, i. filius Ionæ ſive columbæ ac Simon.
Claviger æthereus, cœleſtis, ſenex
Sabel. Clavigerum ſenem
Hamiger, id eſt, piſcator, Porrigit hamigeri defore penſa ſenis.

Phaſianæ

Phaſianæ, Phaſidis aves, à Phaſi fluvio Colchorum.
Phaſiaci alites.
Phaſiæ, Scythiæ volucres, apud Juv. & Stat. A Scythico miſſas Phaſidis aptat aves.

Phaeton.

Phaeton Solis & Clymenes fingitur filius, Ovid. Sole ſatus Phaeton
Puer, ſeu filius Clymenes, Bap. Non ſecus ac Clymenes, erret in axe puer. Clymenia proles, Ovid.

Phaetontiades

Phaetontiades ſorores Phaetontis, quas verſas in populos ſeu alnos ferunt, Flebant populeæ juvenem Phaetonta ſorores
Clymenides dictæ & Heliades. Ovid. Sic flevit Clymene, ſic & Clymenides altæ.

Phædra.

Phædra, regis Minois filia, ex Paſiphae conjuge, unde Paſipheia & Paſipheia filia dicta eſt.

Philocretes.

Philocretes Peantis filius & comes Herculis, quamobrem Pœantiades
Pœante ſatus & Alcidæ comes eſt dictus.

Philoſophi.

Philoſophi, prius dicebantur Sophiſtæ. Cæterum deinde pro locorum doctrinarumque qualiter diverſa fortiti ſunt nomina.

Græcis

Græcis Philoſophi, id eſt, ſapientiæ amatores dicti, & σοφοὶ, id eſt, ſapientes inter quos turbium ſectæ fuerunt diverſæ, diverſorumque, nomenclaturis hominum diſtinctæ utpote Stoici à porticu, cujus ſectæ author Zeno Philoſophus, Cratis auditor, unde prius dicti Zenonii

Cynici ab Antiſthene ſeu Diogene

Peripatetici, ab Ariſtotele deambulatore

Academici, qui etiam ſunt Platonici, utpote Platonem ſequentes

Socratici, a Socrate denominati

Pythagoriſtæ qui Pythagorei & Pythagorici, a Pythagora dicti

Cyrenaici, ab Ariſippo Cyreneo, qui & Epicurei ab Epicuro qui voluptatem ſtatuit ſummum bonum

Pyrrhonii quos Græci σκεπτικοὺς id eſt, contemplatores, ἀπορητικοὺς, i. ambigentes, vocantur à Pyrrhone nomen habent

Nudipedes, γυμνοσοφισταὶ

Eretriaci à Menedemo inter Socraticos Phædri diſcipulos

Apud Perſas olim Magi nomen erat honeſtum, idem quod ſapiens, vel Philoſophus

Apud Gallos Druidæ, vel Driiadæ, Sylvam inhabitantes in æſtimatione erant

ἡσυχασταὶ

Brachmanes & Samanei, apud Indos ac Gymnoſophiſtæ.

Apud Ægyptios, Prophetæ, Sacerdotes, Latinis ſapientes

Aſſyriis Chaldei dicti ſunt à regione

Hebraicè autem metaſephim appellantur ſapientes omnes orientales quorum mentio Danielis primo & ſecundo, Cic. teſtatur Pythagoram primum modeſtiæ gratiæ non ſophũ, ſed Philoſophum voluiſſe appellari.

Phœci.

Phocæi, Phocenſes, Phocaici, Cirthæi, Caſtalii.

Phœnix.

Phœnix unica avis in Arabia, Soli ſacer, unde dictus Titaneus & Soligena Bap Malo ego Soligenę Phœnicis fata ſubire

Alumnus Phœbi

Avis ſolis

Grangeticus, Aſſyrius volucris.

Titaneus ales, Claud. Hęc fortunatus nimium Titaneus ales, Regna colit. Unicus, longævus, vivax, nobilis.

Pictones.

¶ Pictones, Pictavienſes, Pictavi Galliæ populi.

Pirythous.

Pirythous, vel Perithuus, πειρίθους filius Ixionis, Borboneus, Perithoum eſt Theſeus, Pylademque ſequutus Oreſtes. Inter eos tantus fervor amoris erat

Dictus patronymico nomine Ixionides, Ovid. Hęc Ixionides ille

Threzenius heros

Ixione natus.

Pittacus.

Pittacus med. corr. Philoſophus Leſbius, Sophiſtes Leſbius. Lesbo ſatus. Sido. Noſcere quod tempus

Lesbo ſate Pittace ſuades, Alii Mityleneum fuiſſe ſcribunt.

Planetæ.

Planetæ, πλάνητες

Errones, Errantia ſydera

Errones, Erraticæ ſtellæ.

Plato.

Plato Ariſtonis filius, πλάτων, Philoſophus

Ioſophus à latitudine humerorū ſic dictus, Horat. Pythagoran Anitique rerum doctumque Platona. Antea ex avi paterni nomine Ariſtocles vocabatur Athenis natus, unde dictus Cecropius, Mant.

Cecropii interdum dulces inviſere chartas. Adeò in omni diſciplinarum genere & præſertim in Philoſophia excelluit ut divinus Plato, Philoſophorum Homerus vocatus ſit.

Plautus.

Plautus, Farcinas natione, poëta Comicus, ab initio appellatus Plotus teſte Feſto, à pedum planicie quos Plotos Umbri vocant. Diſertus, Iocoſus, antiquus, Antiquum verbis Plautum revocare facetis.

Pleiades.

Pleiades πλειάδες, ſignum ſtellarum ſeptem ante genua Tauri ἀπὸ τῦ πλεῖν, i. pluere Latine Virgiliæ dicuntur, quod vere exoriantur. Aliquando eſt tetraſyl. Propertius. Non ſic Pleiades faciunt nec aquoſus Orion, aliquando abjicitur e, ut primum corripiat. Stat. Pliadumque nivoſam

Athlantææ dictæ, Ovid. & Athlantides filiæ Athlantis, imbriferæ. Pluviæ triſtes, nubilæ.

Pluto.

Pluto πλούτων, Saturni fertur filius: Jovis ac Neptuni frater, Hinc dictus, Saturnius, Ovid, Haud ultra tenuit Saturnius iram. Umbrarum rex. Dux Erebi. Tenebrarum præſes. Diis ditis, Tartareus, Orcus, Stygius, Lethæus.

Avernalis rex, tyrannus, Vocatus quoque Vãjovis, Mart. Generque Cereris, Juven. Ad generum Cereris ſine cæde & vulnere cuncti Deſcendunt reges, & ſicca morte tyranni, Tortor umbrarum immanis, Adamantinus, ſeverus, Ater, Funeſtus, Tenebroſus.

Poëta.

Poëta, ποιητὴς, Vates
Divinus, Fatidicus
Elegantia fingens, ſcribens, componens carmina
Liquore Pegaſæo ſaturatus
Divinorum oraculorum interpres
Interpres Apollinis, Deorum
Qui in bicipiti Parnaſſo ſomniavit, Perſ.
Aonios colens receſſus
Caſtalio fonte potatus
Caſtalia natus dea
Sacra redimitus tempora lauro
Cujus Ambroſio frons nectare fuſa eſt, atque Helicone ſacro laverit amne comam
Arida cujus Cliorio ſitis amne levatur. Natura ipſa inſtructus ad poëticam facultatem
Aoniæ gloriæ ſumma chelys
Divino correptus furore
Divino numinis afflatu concitatus
Interpres divinæ mentis
Cui frondes pandit Cirrha ſuos, ampliori vena Piari fluunt liquores
In cujus pectus Maronis anima demigraſſe creditur
Qui frontem habet hædera virentem lequaci
Daphnei de fronde vel myrto cinctum habens caput
Cujus Pernaſſia lambit tempora Daphne.
Eloquio vincens Ciceronem, carmine Homerum, Muſarum alumnus
Muſarum aves, Theocrito dicuntur Poëtæ quod aſſidue ſua modulentur carmina.

Pollux

Pollux.

¶ Pollux, vide Castor.

Polymneſtor.

Polymneſtor, & in litera circa in carmine Polymneſtor, rex fuit Thracum, Propert. Et ſcelus accepto Thracis Polymneſtoris auro
Iſmarius rex vocatur, Ovid. & Odryſius, id eſt, Thracius.

Polynices.

Polynices, filius Oedipi Thebanorum regis, hinc Oedipodionides vocatur Statio lib. 1. Theb. Oedipodionides, furtim deſerta pererrat
Iſmenius & Cadmenos heros
Echinnius juvenis.

Polyphemus.

Polyphemus ingenti corpore Neptuni filius, unus ex Cyclopibus unoculus ab Ulyſſe exceçatus, ut fertur. Ennæus dictus ab Enna Siciliæ urbe.
Ætnæus quoque ab Ætna monte, in quo Cyclopes recluſi
Neptunius incola rupis, Terribilis, trux, ferus, cæcus. Siculus.

Polyxena.

Polyxena pen. cor. Priami & Hecubæ filia fuit formoſiſſima, Catul. Alta Polyxena madeſſens cæde ſepulchra
Virgo Priameia Virg. vocatur lib. 3. Æneid. O fœlix una ante alias Priameia virgo.

Portugallia.

Portugallia, Luſitania.

Portunus.

Portunus deus portuum, Palemon Athamantiades, Melicerta.

Priamus.

Priamus filius Laomedontis pulcherrimus, Homero teſte
Laomedontiades dictus, Virg. Laomedontiadem, Primum Salamina petentem
Senex Dardanius vocatur, Ovid.
Dardanii lacrymas non tulit ille.

Priapus.

Priapus med. prod. filius Liberi patris ac Veneris fingitur hortorum deus
Lampſarides, & Lampſacenus dictus quod in Lampſaco Helleſponti urbe coleretur, Virg. in Geor.
Helleſponſiaci ſervet tutela Priapi, Verpus quoque dictus ab inverſa pelle, Salax, rigidus, procerus, ruber. Helleſponticus deus.

Prometheus.

Prometheus προμηθεὺς, pen. prod. à providentia ſic dictus, Iapeti filius unus ex Titanibus ignem è cœlo furatus eſt. Quinti, Romanique aderit pagina Callimachi, blandus, laſcivus, facundus.
Iapetionides dictus, Cod. Iapetionides hoc vulnere turpidus
Iapeto ſatus, Ovid.

Propertius

Propertius ex Mevania Umbræ oppido oriundus. Elegiographus, quod Callimachum in ſuis operibus ſecutus. Callimachus Romanus vocatus eſt. Quinti, Romaniq; aderit pagina Callimachi, blandus, laſcivus, facundus.

Proſerpina.

Proſerpina dicta à Proſerpendo, Perſephone, Græcis Jovis ex Cerere filia, quam Pluto in uxorem rapuit in Sicilia Perſei filia
Erebi regina, Plutonia conjux

Tartarea, Phlegetontæa, Perſephones
Dea triformis, Triceps
Stygia dea, Nigri Jovis invida conjux,
apud Pon. Regina Erebi
Proſerpina, teſte Æg. eademque Luna.
Libera, Diana, Lucina, Trivia, Hecate
& Noctiluca.

Proteus.

Proteus Oceani & Thetidos filius,
Deus & vates marinus
Vertumnus Latinis dicitur
Carpatheus vates (quod aliquando in
Carpatho inſula regnavit) dictus,
Virg. Eſt in Carpatheo Neptuni
gurgite vates Ceruleus Proteus
Mutans vultus: Hor. Quo teneam vultus mutantem Protea nodo
Æquoreus, ſcoleratus, ambiguus, miſerabilis.

Proteſilaus.

Proteſilaus unus ex Græciæ Principibus, Latinis ſonat primus mortuus.
Auſo. Proteſilae tibi nomen fic fata dederunt, Victima quod Trojæ prima futurus eras. Philaceus heros, Iphiciades, Iphicenatus, Philacides dictus à Philace.
Theſſaliæ oppido, Ovid, Triſtia Phylacide Theſites funera vidit
Hæmonius vir apud eundem.

Pruſcia.

Pruſcia, Prutenia, Boruſſia olim
¶ Bruteni, Bructeri, Beruſſii, qui olim Cothones dicebantur.

Ptolomeus.

Ptolomeus Lagus, Ægypti & Aphricæ, nec non Arabiæ, pro magna parte rex poſt Alexandrum Macedonem
Tyrannus Niliacus, & Pharius à Pharo inſula Ægypti, Luc. Phario ſatis eſſe tyranno. Quod poterat, Ab hoc deinceps Ægyptii reges Ptolomæi ſunt appellati, ut Romanorum Auguſti, Perſarum Arſacidæ, Athenienſium Cecropidæ.

Puteolani.

¶ Puteolani Dicarchæi à juſtitiæ adminiſtratione: Sil. lib. 8. Prole Diarchæa multo cum milite Graia.

Pylades.

Pylades, filius Strophæi Phocenſis, Phoceus juvenis dicitur, Ovid.
Adfuit inſano juvenis Phoceus Oreſtæ
Strophio natus, fidus, Hæmonius.

Pyracmon.

Pyracmon unus Cyclopum Vulcani miniſter, ab igne & incude quæ Ἄκμων Græcis dicitur nomen habens, Virg. Ferrum exercebant vaſto Cyclopes in antro Brontes ac Steropes & nudus membra Pyracmon
Æmonides Ovid. dicitur. Durus, ferrugineus, flammeus, ſemper olens, oculis & nare igneus nuduſque membra Pyracmon.

Pyrrha.

Pyrrrha, uxor Deucalionis & Epimethei filia, hinc dicta Epimethis, Ovid.
Inde Prometides placidis Epimethida dictis, Mulcet. Tyrania quoque dicta. Ovid.

Pyrrhus.

Pyrrhus Latinè flavus ſive rufus, fuit Achillis filius
Achillides hinc dictus, Ovid. Pirrhus Achillides animoſus imagine patris, & Achilleus heros
Æacides Pyrrhus Mant.
Scyrius juvenis, apud Senec.
Pelaſgus,

Pelasgus, Graius ferox
Neoptolemus antea dictus, authore Serulo.

Pythagoras

Pythagoras. Philosophus Samius, filius Demarathi locupletissimi negotiaris
Panthoides ab Ovid. dictus Celeber Samiæ telluris alumnus, Divinus, doctissimus.

Q.

Quintilis.

Quintilis mensis, ideo dictus est, quod ordine sit quintus à Martio, qui apud Romanos sicuti apud Hebræos, Ægyptios & alias nationes, primus anni mensis erat, sed postea in honorem Julii Cæsaris dictatus Julius, Ἰούλιος appellatus est, fervidus, æstifer, μεσαγείτνιος Græcis quoq; dictus.

R.

Remus.

Remus frater Romuli, à quo interfectus, fratres autem Martigenæ non sunt sine crimine nati, & Iliadæ Ovid. Iliadæ fratres jura petita dabant.

Rhadamanthus.

Radamanthus Jovi ex Europa filius & rex Lyciæ & unus judicum inferorum cum Minoe & Æaco
Agenoriedes dictus Mant. Qualis Agenoriedes dictus Lycia Radamanthus in ora. Juridicus, inexorabilis, vide Minos.

Rhagusium.

Rhagusium Dalmatiæ civitas, prius dicta Epidaurus.

Rhamnusia.

Rhamnusia dea fortunæ, Nemesis dea cæca Rhamnusis, idos, Cic Sors.
Norica dea, Dea instabilis, bifrons, inconstans, lubrica, fallax.

Rhenus.

Rhenus & Rhenum, nobilis fluvius ex Alpibus oriens, hinc dictus Appennigena, Mantu Appenninigenæ propè saxea flumina Rheni. Belgas à Germanis dividit duobus ostus in Oceanum septentrionalem influens. Virg. Extremique hominum Morini, Rhenúsque Bicornis, Hor. aut flumen Rhenum aut pluvius describitur arcus, Teutonis amnis, gelidus, glacialis, tumidus, saxosus, bifidus.

Rhesus.

Rhesus filius Strymonis Thraciæ rex bellicosus
Odrysius dux Ovid. Exigit Odrysii facta cruenta ducis. Thrax, Threicius, Sythonius.

Rhodus.

Rhodus civitas & insula inter Asiaticas tertia, quos Lesbus & Cyprus sint majores
Ophiusa, ὀφιοῦσα, per duplex ſſ ante vocabatur, & Æthrea, deinde Stadia, postea Telchin. Insula Solis Carthe, Aurificis quondam ditata est, Insula solis, hinc dicta Phœbeis, & Phœbea, Ovid. Phœbeámque Rhodon, & Ialysios Thelchinas. Nunquam enim cœlum tam nubilum est, teste Solin. ut in Sole Rhodos non sit.

Rhuetheni.

¶ Rhutheni, Russi, Rasciani olim & Ruthones.

¶ Ruſſia, Rutenia.

Roma.

Roma, Urbs proprie per Antonomaſiam, Regina urbium
Romulea urbs, Valentia prius vocata à robore, quod Græcis Ῥώμη
Urbs Quirinalis, Martigena, bellicoſa, ſuperba, Latialis, potens, Martia, Auſon. Martia Roma triplex equitatu, plebe, ſenatu
Cœli vicaria, Mant. quo Italia exultat cœlique vicaria Roma
Roma ſepticollis quoque dicta à ſeptem collibus, Urbs æterna dicitur, Suet. Urbis ab æterne, Urbs togata à Prudentio.

Romani

Romani, Romulei
Romuli, Romulidæ
Æneade ab Æneâ
Iuleiab Iulo, Lucan. lib. 1. Phrygiique penates Gentes Iuleæ
Latiales, Romulares, Turba Quirini
Quirites, Romuli gens antiqua, Catul.
Gens Romulea, togata
Trojugenæ, apud Livium, quod ex reliquiis Trojæ
Dardanii, rerum domini, Virg.
Romanos rerum dominos gentémque togatam
Celeres, Troſſuli, Flexanimes.

Romulus.

Romulus, Ῥωμύλος Martis & Iliæ filius. Romanæ conditor urbis, frater Remi, primúſque Romanorum rex. Dictus autem eſt Quirinus, à Quiri haſta, qua aſſidue utebatur. vel quod Cures vicerit, Sil. Armiferi ſacra Quirini
Martigena, id eſt. Marte natus, Mavortius, Auſonius, Romanus, potens.

S.

Saba.

Saba civitas regia Æthiopiæ, quam Cambyſes Meroen denominavit, hanc Nilus circundans inexpugnabilem reddebat, & quia thus mittit Thuriſera appellata. Item Panthea, Panthaica & Sabea tellus, Incolæ, Sabæi, Thuriferi gens dicuntur.

Sabini.

Sabini, qui Sabelli, Sabellici, Sanitéſque, antiquiſſimi ſunt Italiæ populi indigenæ atque Aborigines.

Sagittarius.

Sagittarius, ſignum cœleſte, Chiron.
Phillyrides Arcitenens, Saturnigena Doctor Achillis
Phillyrius heros, ſagittifer, ſemivir, Virg. Semivir arcipotens ſubit & Capricornus aquoſus.

Salamin.

Salamin, ſive Salamis, σαλαμὶς, & Salamina, inſula in Euboico mari, contra Athenas ſita, in qua urbs ejuſdem eſt nominis
Hinc Salaminii & Salaminiaci.

Salmacis.

Salamacis fons in Caria juxta Halycarnaſſum, Dictus Venereus.

Salomon.

Salomon, Hebraica dictio, per *s* in prima ſcribitur, & interpretatur pacificus, Davidis & Berſabæ filius
Rex Solymus, ſeu Hieruſalem, Mant. Qualis erat feſtis gradiens ad templa diebus, Splendidus & Salomon ſpectabilis auro. Polit. Mentis opúmq; potens Salomon ſapientiſſimus habitus.

Salmoneus.

Salmoneus.

Salmoneus, σαλμωνὺς, filius cujuſdam Æoli regis ventorum, atque Flidis rex. in qua ſcilicet regnavit, Virg. Vidi & crudeles dantem Salmonea pœnas. Dum flammas Iovis & tonitrui imitatur olympi

Æolides, filius Æoli, Mant. Currúque volanti, Æolidem aggreſſum tonitru.

Samos.

Samos, Inſula in mari Icario, dicta Iunonia, i. ſacra Iunoni, Ovid.

Et jam Iunonia læva parte Samos fuerat, ac Threicia, Virg.

Threiciámque Samon, quæ nunc Samothracia fertur

Parthenia prius nominata, ut ſcribit Varro, fœcunda, illuſtris, pulchra, Vetus.

Samothracia

Samothracia, ut aliqui ſcribunt prope Thraciam, cum urbe ejuſdem nominis inſula eſt

Dardania prius dicta & Leucoſia

Gentile Samothrax & Samothracius.

Sara.

Sara Abrahami Patriarchæ uxor, à domino Sarai vocata, Iſaac mater

Iſacipara, Mant. Gentilis Iſaciparæ quæ uſurpat nomine Sarræ.

Sardinia.

Sardinia, Inſula in mari Liguſtico, à Sardo Herculis filio ſic dicta, cum prius Sandalictes ab effigie ſoleæ appellaretur, & Ichnuſa, à ſimilitudine veſtigii, Syl. lib. 17. Inde Ichnuſa prius Graiis memorata colonis. Mox Lybici Sardus generoſo ſanguine fidens Herculis, ex ſeſe mutavit nomina terræ

¶ Hinc Sardi, Sardoi, Sardonii, Sardonienſes. Et à præcipua civitate quod Iole à priſcis vocabatur Iolenſes.

Sarmatæ.

Sarmatæ, vel Sauromatæ Scythiæ populi, vagi plerumque domicilia mutantes, plauſtris pro domibus utentes, paſcunturq; lacte equino, unde eos, ἱπποπολγοὺς equorum mulſores, & γαλακτοφάγους lacte veſcentes vocant

Hamaxobitæ Pomponio, Hamaxobii Ptolomæo dicuntur, nunc vulgo Poloni, Tartari, Lituani, & Pruſſi, Vide Moſchi.

Saturnus.

Saturnus, κρόνος, filius fuit Cœli & Veſtæ

Leucadius falcifer & falcitenens deus Ponti, Miratus & ipſe Falcitenens deus

Falciger falcatus, Pomp. falce potens feriet Saturnus, Triſtis, profugus, ſenex, Sterculeus à Romanis dictus propter inventum ſtercorandorum agrorum.

Scorpio.

¶ Scorpio, & Scorpius, σκορπιος Nepa, Nepes

Octopes, Ovid. ὀκτόπους, Venenifer, ardens, dirus, mortifer

Mant. vel acuto mortifer ungue Scorpius

Eſt quoque ſignum cœleſte.

Scylla.

Scylla Phorci fingitur filia, ſaxum eſt reddens mare Siculum importuoſum, plerumque periculis

Nereia virgo dicitur, Ovid. Illam non avidis canibus Nereia virgo

Phorcis vocatur Fausto, ipsáque Circæa versa est medicamine Phorcis. Immanis, vorax, rapax, impia, latrans, Mant. nunc vada latrantis Scillæ, nunc ora Charybdis.

Scythia.

¶ Scythia, Europæa, σκυθία Septentrionalis regio, à Scytho Herculis filio (ut inquit Hieronymus) ita dicta

Mœotis ora vocatur à Meotide palude.

Scythæ.

Scythæ, Scythici, Septentrionales populi

Nomei prius dicti & Magogæ, teste Josepho, à Magog filio Japhet. Arimaspi Agathusi, Geloni

Ripheï à Ripheis Scythiæ montibus, Virg. lib 2. Geor. Gens effrena virum Riphæo tunditur Euro,

Mœotii & Mœotici, à Meotide palude, Hyperborei

Tanaitici à Tanai fluvio, Sidon

Telluris Tanaicum rebellem

Bosphorani à Bosphora Thracio Sidoni, Plaudentes stupuere Bosphorani

Borysthenidæ, ab ejusdem regionis vino Boristhene longe ut er mo.

Semele.

Semele, Cadmi filia, matérque fingitur Bacchi

Cadmeis dicta, Ovid. Talibus ignaram luno Cadmeida dictis formarat

Formosa, Euchia, Thebana miserabilis.

Semiramis.

Semiramis, Assyriorum regina formosa, Ovid. Qualiter in Thalamos formosa Semiramis esse Dicitur. Regina Babylonica vocatur.

Sicilia.

Sicilia, Sicania, Sicula tellus, Trinacria, Trinacris, triquetra, triquetris vocatur, Ovid. lib. 1. Metam. Vesta Giganteis injecta est insula membris, Trinacris, Stat. lib 2. ser. Quid militibus promissa triquetra, Lucretius, lib. 1. Insula quam triquetris terrarum gessit in oris, Sicelis ora quoque dicitur,

Siculi.

Siculi, Sicani, Sicanii, Lilybæi à Lilybæo promontorio: Virg. lib. 3. Æneid. Et vada dura ego saxi, Lilybæi cæcis

Ennæi, ab Enna urbe

Liparæi & Liparenses, à Lypara insula. Sidon. Stravit sub Liparensibus caminis.

Taurominitani à Tauromino monte Siciliæ, Nesciades,

Arethusii, & Arethusæi, ab Arethusia fonte Siciliæ, Sillius lib. 14. Erigitur subitas in spes Arethusia proles, Claud lib. 2. de raptu, Quas Arethusæ latices, quas advena nutrit Alpheus

Agathoclæi, ab Agathocle rege Siciliæ. Sil lib. 14. Hic Agathoclæis sedes ornata trophæis

Dicuncur etiam ab insulis vicinis Siciliæ, Æoli. Depranitani à Depranо promontorio Siciliæ, Sido.

Agonem Depranitanum.

Sina.

¶ Sina Arabiæ mons, qui Oreb. quoque dicitur, in quo Mosesi legem accepit.

Sirenes

Sirenes à Poetis finguntur filiæ Acheloi & Calliopes Muſæ in Siculo mari habitantes; Ovid. monſtra maris Sirenes erant, quæ voce canora Quaſlibet admiſſas detinuere rates
Acheloides & Achealoides dictæ Ovid. Achealoidumque reliquit Sirenum ſcopulos, Tyrrhenæ, Acheloiæ volucres
Siculæ, ſubdolæ, dulces, blandæ, vagulæ, virgines, volucres.

Siſyphus.

Siſyphus pen. cor. σίσυφος, filius fuit Æoli, Latro in Iſtmo, qui hoſpites magno ſaxo opprimebat, & tandem à Theſeo occiſus grande ſaxum ſupra montem portare & devolvere cogebatur apud inferos. Ovid. Aut petis aut urges rediturum Siſyphe ſaxum.
Æolides dictus & Æolius ſenex deſeſſus, inquietus, Infelix, Hortator ſcelerum, Virg.

Sol.

Sol ἥλιος, Hebræis Schemech dicitur Aſſyriis Adad. Perſis Mitra μίθρα
Phœbus, φοῖβος
Phœbeius orbis, ignicomus, calidus, radiatus
Titan, avus ſolis, unde ſol quoque dicitur
Apollo quaſi mala pellens, Rean. ἀπὸ τοῦ πάλλειν
Liber prima prod.
Janus, Dieſpiter, quaſi diei pater, Horat. Matutine pater, ſeu Iane libentius audis
Aorus, Planes, Pont. Hunc nitidum Phaneta vocant, quod ſurgat Eoo.
Oculus mundi, Cabel. Mundanuſque oculis fulgor ſplendentis olympi.

Strophades.

¶ Strophades, inſulæ duæ in Ionio mari, ab aliis Plotæ dictæ.

Symplegades.

Symplegades συμπληγάδες, antepenult. prod. inſulæ duæ in Boſphoro, Cyaneæ ab aliis dictæ, Sabaudia, vide ſupra Allobroges.

Syracuſani.

Syracuſani & Syracuſii, & Arethuſidæ ab Arethuſa fonte Pachino, Syracuſiſque præclariſſimæ Siciliæ urbi vicino ſic dicti, Ovid. utque Syracuſas Arethuſidas abſtulit armis Claudius.

Syria.

Syria Aſiæ regio nobiliſſima continens in ſe Phœniciam, Meſopotamiam, Paleſtinam in qua Iudæa, & Babylonia, quæ & Aſſyria dicitur.
¶ Hinc Syri σύριοι Serii Siriaci. Iudæi, Phœnices
Paleſtina, à Philiſtim ſic dicti, Orontæi ab Oronte fluvio Phœniciæ.

Syrtes.

Syrtes duo ſunt loca ſive ſinus periculoſiſſimi in extrema Aphrica, quas efficit inacceſſas mare reciprocum ac vadoſum
Paretoniæ à Paretonio urbe Ægypti dicti, Lepticanæ quoque à Lepti urbe Affricæ, Luca. Uſque Paretonias Eoa ad littora ſyrtes. Afræ, Lybicen, vadoſæ, arenoſæ, barbaræ, naufragæ. æſtuoſæ, procelloſæ.

T

Tantalus.

Tantalus, Jovis filius, Phrygiæque rex
Pelopis inīquus pater, Horat
Garrulus Phrygius ſenex, Senec.
Vocatur, Sitibundus ficcus proditor.

Tartari.

Tartari, Nomades primùs dicti.

Tarteſſus, Cartia, vide *Cartias.*

Temſa.

Tempſa, Temeſe, τεμέσον
Brutiorum oppidum.

Tereus.

Tereus, τηρεὺς diſſyllaba, rex Thracum Martis ex Biſtonide nympha filius
Biſtonius rex, Virg. dictus
Odriſius rex, Ovid.
Thracius, Threicius, Iſmarius tyrannus, Ovid. Quid ſcelus Iſmarii quereris Philomela, tyranni, Impius, Inceſtus, infidus, immitis, iniquus, Stat. Ut iniquum Terea clamat.

Teucer.

Teucer filius Telamonis regis Salaminis ex Heſiona Laomedontis filia.
Laomedontiades hinc dictus, Mant.
Laomedontiadem Teucrum genitoris ob iram è patria pulium. Salaminius quoque dictus.

Thales.

Thales, unus ex ſeptem Græciæ ſapientibus
Mileſius, Mileto genitus, Sido
Thales Mileto genitus vadimonia damnans.

Thebe.

Thebe, bes, Theba, bæ, & Thebarum civitas in Ægypto, à Buſiride rege Ægypti condita, Græcis Heliopolis, Solis civitas vocatur, centum & quadraginta ſtadiorum quæ centum habuit portas, Juve. Atque vetus Thebe centum jacet obruta portis venuſta, nobilis, inclita, clara centiforis, hecatompulis.

¶ Hinc Thebais, idos, Θηβαὶς & Thebaida dæ, ab accuſativo Græco ac regio Thebaica à Thebe ſic denominata, Ægypti pars ſecundum Nilum, hujus frequens mentio in vitis patrum

Eſt alia Thebe in Bœotia à Cadmo Agenoris filio, aut ut alii volunt, ab Ogyge ædificata, & poſt ab Alexandro magno everſa, quæ & Draconigera dicebatur, quam heptapylon vocat Apuleius, quod Septem portas habuerit

Direæ à Dirce fonte dicta.

Thebani.

Thebani, Thebæi, Θηβαῖος

Themiſtocles.

Themiſtocles, Athenienſis Neocus filius, hinc vocatus
Neoclides, Ovid. Arma Neoclidem qui Perſica contudit armis.

Thermodontiæ.

Thermodontiæ & Thermodontiaci, Sacræ, Arimei, Scythiæ Aſiaticæ ſunt populi, Plin. lib. 6. Ultra ſunt Scytharum populi, Perſæ illos Sacas univerſos appellavere à proxima gente; antiqui Arameos.

Theſeus.

Theſeus filius fuit Ægei regis Athenarum.

Ægides

Ægides, nunc dictus Sido, Atticus
Ægides rupit Marathonide quercu
Heros Troexenius, Ovid. His
Ixionides, illic Troezenius heros,
Cecropides
Neptunus à Neptuno patre secundum
Plutarchum perfidus, perjurus, cru-
delis, ingratus, armiger.

Thessalia.

Thessalia, Æmonia, Pharsalia, Æma-
thia, Amathetis aut Thessalis ora,
Macedonia, prius dicta
Pyrrhea à Pyrrha Deucalionis uxore
Campi Philippici, Larissa
Mynia Pagasea Pellua arva
Iolciacum solum.

Thessalici.

Thessalici, Thessalidæ, Iolciaci ab
Iolcho Thessaliæ civitate: Virg. in
Cyri Regis Iolciacis animum defi-
gere votis. Melibœi, & Melibenses
à Melibœa urbe Thessaliæ, Pegasæi
à Pegasa urbe, Ovid. lib. 7. Iamque
fretum Minyæ Pegasæa puppe secabant.
Atracil, Atracidæ, ab Atracio, qui Ma-
gicas artes ibidem edocuit
Penei à Peneo fluvio Thessaliæ, Ovid.
lib. 12. Exigit Atracides, Peneiaque
arva pererrat
Lapithei à Lapithis populis Thessaliæ.
Idem Ovid. Et cum Lapitheia tecta
intrarant
Pelethronii à populis ejusdem nominis,
Peliaci à Pelio monte Ovid. 1. Fast.
Summáque Peliacus sydera tangat
apex
Pheræi, Seneca Pastor Pheræos Delius
pavit greges, Ovid. in epist.
Ipse repertor opis vaccas pavisse Phe-
ræas Fertur
Amphrysiaci ab Amphryso fluvio, Stat.
lib. 1. Syl. Ant. Amphysiaco pastor de
gramine campi
Pharsalii, Pharsalici, Luca. lib. 6.
Qua juga devexus Pharsalica porrigit
Hemus
Hemonii, Hæmonidæ, Poli in Manto
Hæmonidis refer & Brontem, Vulca-
niaque antra, Val. Flac. lib. 6. Sunt
littore fixi Hæmonida
Magnesses & Magnessi à civitate Mag-
nesia, fœminina magnesis Magnessis,
Horat. lib. 1. Car.
Magnessam Hyppolitem dum fugit
abstinens
Larissæi à Larissa Thessaliæ oppido
Centauræi à Centauris, Statius
Sperchiusque minax, centaureusque
Lycormas
Lapithonii à Lapithis. Idem Stat.
Confudère modos, puerum Lapitho-
nia nympha
Ossæi ab Ossa monte, Stat. lib. 12.
Nec Ossæi bello cecidere bimembres
Pholoëtica à Pholoe, Sido. Non sic
Pholoetica monstra, Atque Pele-
tronios, Lapithas Semeleius Evan
Miscuit.
Æmathii Philippæi à Philippis campis
Thessaliæ, Luca. Romanos acies ite-
rum videre Philippi.

Thetis.

Thetis, idos, uxor Pelei Regis Thessaliæ
filia Nerei, Amphitrite
Achillis Mater, primam cortipicas in-
ter maris refertur numina, à poetis
passim vocatur Nereis, Nerei filia,
Ovid. Nereis ingreditur consueta
cubilia Doris
Mater Cerulea, aquosa, æquorea, undi-
flua, undosa, circumflua, undivaga.

Thracia.

Thracia, Thraceses, & Thraca, ca.
Θρᾴκη, Ovid. Armigeram Thracen
qui regat alter erit
Lycurgi regna, Ismaria, Rhodopopeia
Tellus, Scytonia, Strymonia
Bistonia,

Biſtonia, Biſtonis, Schytonis ora
Terra Ædonis ab Ædone monte Thraciæ, Mavortia, gelida, horrida, ſæva, bellicoſa.

Thraces.

Thraces, Thraci, Thracii, & Thracenſes
Mantini, à Mantinis Thraciæ populis, Virg. in Cyri. Votò Mantina ſi qui de gentæ ventris
Iſmarii ab Iſmaro monte Thraciæ
Pangæi à Pangæo Thraciæ promontorio, Ovid. lib. 3. Faſt. Iamq; erat ad Rhodopem Pangæaq; flumina ventum
Odryſii à populis ejuſdem nominis Scyonii Edonides
Rhodopeii à Rhodope monte
Abderitani, ab Abdera urbe Thraciæ, Mart. lib. 10. Abderitanæ pectora plebis habes
Biſtones, Biſtonii, Biſtonidæ, à Biſtone fluvio
Oeagrii ab Oeagro fluvio Thraciæ. Hinc Orpheus Oeagrius
Ædoni ab Ædone Thracis monte
Boſphorani, Boſphorei, Sidon.
Boſphoreis Elephas inglorius ora tributis
Boriſthenidæ à Boriſthene fluvio Thraciæ Bap. Pius, Mitior ad ſævos aura Boriſthenides.

Thule.

Thule inſula ultra Britanniam & Orchadas, ultima ex cognitis à Romanis: Unde Virg. in Geor. Tibi ſerviat ultima Thule. Nunc Iſlandia vocatur. Terra glacialis Ulterior terra inventaque Gronilandia Finlandia ſeu Finnovia, ut Plin. ſcribit, & Laponia.

Thuſci.

Thuſci, Ethruſci, Tyrrheni.

Thyeſtes.

Thyeſtes Pelopis fingitur filius, Atrei frater, Tantalique nepos
Tantalides hinc dictus Ovid. Tantalidæ fratres abſint & Iaſonis uxor.
Dirus, crudus, rigidus, ſævus.

Tigris.

Tigris τίγρις è paradiſo terreſtri ereditur habere originem propter velocitatem ſic dictus, nam inſtar belluæ nimia velocitate decurrit pergitque contra Aſſyrios
Achæmonius dictus, i. Perſicus ab Achæmone Perſarum rege, Claud. Miſit Achæmonio quicquid de Tigride Mædus Violentus, rapidus, rapax, celer.

Tityus.

Tityus, triſyllab. Terræ creditur filius, tantæ magnitudinis gigas ut jacens novem occuparet jugera, Ovid. Viſcera præbebat Titius lanianda, novemque jugeribus diſtrictus erat
Alumnus terræ hinc dictus, Virg.
Nec non & Tityum terræ omniparentis alumnum
Et Terrigena, Statius, Terrigenam Titium, Fœdus, incontinens.

Tongrinum.

Tongrinum, Octavia dicebatur quum regni caput eſſet condita à Torgoto, 597. annis ante Chriſti adventum.
¶ Tongri Galliæ Belgicæ populi vulgo Brabantini vocantur.

Trajectum.

Trajectum Moſæ à trajiciendo ſic dictum, & ſuperius vocatum, Brabantia

tiæ œllimitaneum, à nonnullis Advaticum vocatur.

¶ Trajectum inferius, quod & Ultra trajectum & prius Wiltaburgum vocabatur, nunc Archiepiſcopi ſedes.

Troja & Trojani.

Troja, Teucria
Dardania, Pergamus
Troas civitas ipſa, teſte Hier. & regio in qua Troja
Ilion & Ilios, celeberrima olim Phrygiæ civitas
Arx erichthonia, Priameia regna
Sanctis in Rhemi ripa olim parva Troja dicebatur, eſt ſub ducatu Clivenſi, condita à Trojade. Vetera nuncupatur à Cæſare.

¶ Trojæ Epitheta. Verus, antiqua, perjura, perfida, Dardana, Phrygia, Idea, Hectorea, Laomedontæa à rege Laomedonte.

Trojani, Troes, Troici, Trojugenæ, Erichthonii ab Erichthonio filio Dardani, Virg. In Culice, urit Erichthonias oriens cum ignibus arces. Idem Erichthonias proſtravit funditus arces
Idæi ab Ida monte Ilii, Iliaci, Iliadæ, Æneadæ, Hectorei, Hectoridæ, Dardani, Dardanii, Dardanidæ, Teucri, Teucrigenæ, Phryges, Phrygii, Rhœtei à promontorio Trojæ, ut Sigæi, Pergamei
Laomedontæi, Laomedontiadæ, Anchiſæi, Anchiſiadæ, Priamæi, Priamidæ

¶ Trojanæ mulieres, Troades, Iliades. Teucrides, Dardanides.

Treveri.

Treveris, oppidum vetuſtum in Gallia Belgica
Auguſta Trevirorum, quod Romani olim inſignem curiam cauſarum cognoſcendarum ibidem habuerint, ſic dicta
Hinc Trevir.
Treviriorum, & Trevirenſes populi.

Tunetum.

Tunetum, aliter Tunitum, τυνὶς, civitas Aphricæ ſeu Libyæ, regis Libyci Metropolis, cujus incolæ Tunetæi & Tunicæ, τυνισίας, qui & Aphri, ſeu Aphricani.

Tyber.

Tyber, eris, Tybris, bris, & Tyberis hujus Tyberis, & in ſacris Tyberinus, Italiæ fluvius, qui prius vocabatur Albula ab aquarum colore, Ovid. lib. 2. Faſt. Albula quem Tyberim merſus Tyberinus in undis reddidit, hybernis forte tumebat aquis.
Tyberina palus, apud Prudent.
Appoeninigena, Ovid. Appoeninigenæ quam proxima Tybridis undis, Romuleus, Tuſcus, Auſonius, arenoſus, altus, nubilus, Tyrrhenus.

Tydeus.

Tydeus, filius fuit Oenei regis Ætoliæ ſeu Calidoniæ
Oenides Hinc dictus, Stat. Advolat Oenides
Oenius, Achelonius heros, Stat. Ecce furens rapto venienti Oeneius heros
Impiger, Egregius, fulmineus, turbidus, cruentus.

Typhæus.

Typhæus, triſſyl. alio nomine Typhon & Typhos. Similiter Terræ filius fingitur & Gigantum omnium ferè maximus. Centimanúſque & anguipes Ovidius, Nec quo Centimanum dejecerat igne Typhœa, arduus,

ornatus, vastus, tetricus, terribilis, ferus, immanis.

V.

Venetia.

Venetiæ, olim Henetia dicebatur, authore Servio, meliusque aspiratur, & frequentius plurali numero Venetiæ, ἐνετιαί, in mari Adriatico, civitas insignis

Urbs aquosa dicitur, Sab. pater urbis aquosæ, Dexter ades cœpris: ab Henetis populis sic dicta, qui post Bellum Trojanum cursum huc è Paphlagonia tenuere, authore Plin.

Veneti. Henoti, Paphlagones prius dicti.

Venus.

Venus amoris dea fingitur formosa, & è maris spuma orta. Unde vocatur Aphrodite, Aphrogenia ἀφρογένεια & Aphrodisia, diversa habens nomina à locis ubi Venerem summis honoribus coluerunt

Amathesia, Amathusius, & Amathuntis, ab Insula maris Ægei, quæ Amathus dicitur

Citheris, Cithereis, Citherea, & Cithereia à Cithera urbe

Cypris, Cypria, Cyprigena, Etycina in Cypro gentia, Mantuanus

Cyprigenæ campos

Idalis. Idalii regina

Idali, à monte Cyprio Idalio

Paphia. Diva, Paphi. Claud.

Alcidalia, ab Alcidalio fonte Bœotiæ

Dioniza. à Dione matre, Ausonius sacra Dioneæ matri

Spumigero orta salo

Nata frero, Mant.

Generrix Æneia, Æneadum

Luxuriæ nutrix

Scortorum præses & magistra

Mater Adulterii, libidinum, amorum

Mant. Mater adulterii Venus est, stuprique repertrix.

Ebria, insana, vinomadens, Ignea, incentiva, falax, nefanda, incesta, defultoria, fallax, blanda, voluptuaria, delicios, jucunda, lascivа, pernicios.

Vesperus.

Vesperus sub solis occasum refulgens, Vesper

Vesperugo, hesperus

Ἑσπερυγὸς, cum aspiratione

Nuncius, index noctis, apud Senec.

Virgilius.

Virgilius, Maro Andinus heros

Andius, seu Andæus vates à viro quodam patria Virgilii, qui Andes vocabatur juxta Mantuam

Latialis Homerus, apud Faust.

Homerus, Mantuanus, Maro

Minciades, Juvenal. Illos Minciadæ celebrat dulcedo Maronis

Mincigena quoque dictus, à Mincio fluvio, Mant. Et Iota Maronis æquora Mincigene doctus

Facundus, Fatidicus, altiloquus, grandisonus, Castalius.

Vlysbona.

Ulysbona, aut ut alii scribunt, Ulyssibona & Olisyppo, civitas in Hispania, Portugalliæ metropolis, hodie Lysbona vocatur, ab Ulysse condita. Strabo Ulysseam appellari scribit.

Vlysses.

Ulysses Græcè ὀδυσσεὺς, filius Laertæ regis Ithaces

Laertiades, à Laertia prole: hinc dictus Laertius heros

Dux Naritius ab insula Narito

Dux Dulichius, Ithacus, Ithacensis, à locis in quibus regnavit.

Labo-

Laborioſus, callidus, providus, diſertus, fallax, ſubdolus, cautus, varius, tardus, Pellitropus.

Urſa major & minor, vide *Arctos ſub litera A.*

Vulcanus.

Vulcanus, filius Jovis & Junonis, prius dictus Mulciber, quod ferrum mulceat: Ovid. Mulciberis capti Marſque Venuſque dolis.

Lemnius, cognominatus ab Inſula Lemno in quam cœlo dejectus decidit, ubi officinam dicitur habere, & deorum arma fabricare, Joviſque fulmina

Junonigena quoque dictus, Iunonius, Iovialis, Iunonia proles

Rex ignis, flammeus, ardens, ferrugineus, pulverulentus, niger, claudicans, Faber Iovis

Pater Lemnius, Virg. Hæc pater Æolliis properat dum Lemnius oris.

FINIS.